

Univerza
v Ljubljani Fakulteta
za socialno delo

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA SOCIALNO DELO

Katarina Kovačič

SODELOVANJE Z MATIČNO DRUŽINO V SISTEMU REJNIŠTVA

Magistrsko delo

LJUBLJANA, 2017

PODATKI O MAGISTRSKI NALOGI

Ime in priimek: Katarina Kovačič

Naslov: Sodelovanje z matično družino v sistemu rejništva

Kraj: Ljubljana

Leto: 2017

Število strani: 131 Število tabel: 4 Število slik: 0 Število diagramov: 2

Število virov: 52 Število prilog: 4

Mentorica: doc. dr. Nina Mešl

Ključne besede: otrok, socialno delo z družino, rejništvo, pomoč in podpora, matična družina, strokovne delavke

Povzetek: Magistrska naloga predstavlja rezultate, dobljene na podlagi opravljenih sedmih intervjujih s strokovnimi delavkami, ki se primarno ukvarjajo z rejništvom in sodelujejo z matičnimi družinami, ter opravljenih sedmih intervjujih z matičnimi družinami, ki imajo otroka v rejništvu. Ker gre v rejništvu za izjemno in zelo zahtevno delo, sem želela izvedeti kako in na kakšen način strokovne delavke delajo z matičnimi družinami, saj je naloga strokovnih delavk, da podprejo matično družino v stiski in ji pomagajo soočati se z različnimi izzivi.

V nalogi raziskujem, na katero znanje se opirajo strokovne delavke pri delu z matičnimi družinami in kako potekajo procesi podpore in pomoči matičnim družinam. S tem sem hkrati želela tudi zagotoviti glas matičnim družinam: kaj se jim zdi pri delu strokovnih delavk dobro, kaj pa bi še potrebovale.

DATA ABOUT MASTER THESIS

Name and Surname: Katarina Kovačič

Title: Participation of Birth Family in Foster Care

Year: 2017

Number of pages: 131 Number of tables: 4 Number of pictures: 0

Number of sources: 52 Number of enclosures: 4 Number of diagrams: 2

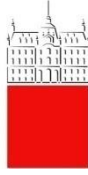
Tutor: doc. dr. Nina Mešl

Descriptors: child, social work with family, foster care, support and assistance, birth family, social work professionals

Abstract: The master thesis presents the results discovered through seven interviews conducted with social work professionals who are primarily focused on foster care and work with birth families and seven interviews conducted with birth families who have a child in foster care. Due to foster care being a particularly demanding work, I wanted to investigate in which way social work professionals work with birth families, since their task is to support birth families during difficulties and help them face various challenges.

In the thesis I explored what kind of knowledge social work professionals rely on while working with birth families and how the processes of support and assistance develop. That way I tried to provide a voice for birth families – the work of social work professionals they are satisfied with and the things they still need to be provided with.

Univerza
v Ljubljani Fakulteta
za socialno delo

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA SOCIALNO DELO

Katarina Kovačič

SODELOVANJE Z MATIČNO DRUŽINO V SISTEMU REJNIŠTVA

Magistrsko delo

Mentorica: doc. dr. Nina Mešl

Študijski program: Socialno delo z družino

LJUBLJANA, 2017

PREDGOVOR

Rejništvo je že po definiciji začasen socialnovarstveni ukrep, pri katerem gre za pomoč družini, kar je razvidno tudi iz 161. člena Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (ZZZDR Ur. l. RS, št. 69/04-UPB1) ter se mora delati na odpravljanju vzrokov, zaradi katerih je otrok bil oddan v rejništvo. Gajšek (2011, str. 379) opozarja, da v praksi predstavlja rejništvo v mnogih primerih dolgotrajen ukrep, in da otroci ostanejo v rejniških družinah več let ali celo do polnoletnosti.

Glavno vlogo imajo strokovne delavke na centrih za socialno delo, saj imajo ti centri pooblastila, da zagotovijo sodelovanje med strokovnimi delavkami in vsemi sodelujočimi v sistemu rejništva (Čačinovič Vogrinčič, 2007) ter da se sodelovanje med njimi vzdržuje (Rakar idr., 2010, str. 73).

V rejništvu je individualna projektna skupina ozakonjen način dela (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 101). Rejniška družina je v individualni projektni skupini dolžna sodelovati, matična družina pa sodelovanje velikokrat zavrača in se je niti ne spodbuja, da bi sodelovala na sestankih individualne projektne skupine, kar sem tudi sama velikokrat doživela v času trajanja študijske prakse. Biološkim staršem se pošlje vabilo za sestanek individualne projektne skupine, in če se oni ne odzvejo, se tukaj zgodba pogosto konča.

V večini primerov pa matična družina na začetku zavrača sodelovanje, kar je seveda razumljivo, saj *»začetek sodelovanja bremenijo stiska, odpor in številni problemi, ki jih družina sama ne more več rešiti«* (Čačinovič Vogrinčič, 2007, str. 108).

Pomoč rejniškim družinam je vsekakor potrebna, je pa potrebna tudi matičnim družinam (Rakar idr., 2010, str. 82).

Gre za izjemno in zelo zahtevno delo, zato si želim vedeti, kako in na kakšen način strokovne delavke delajo z matičnimi družinami, saj je naloga strokovnih delavk, da podprejo matično družino v stiskah in ji pomagajo soočati se z različnimi izzivi. Sodelovanje z matičnimi družinami naj bi bila temeljna doktrina dela v rejništvu, saj na to opozarjajo Galaway idr. (v Rakar idr., 2010, str. 67) že od leta 1990.

Menim, da če bi starši imeli oporo in podporo, bi bilo več rejništev kratkotrajnih. Prihajam iz družine, ki ima dolgoletno rejniško tradicijo in tudi sama sem del tega *»sveta«*.

Zato v raziskovalnem delu magistrske naloge preučujem, na katero znanje se opirajo strokovne delavke pri delu z matičnimi družinami in, kako potekajo procesi podpore in pomoči matičnim družinam, ter poskušam zagotoviti glas matičnim družinam: kaj jim je pri delu strokovnih delavk dobro, kaj pa bi še potrebovale.

V magistrski nalogi uporabljam samo izraze za ženski spol (npr. socialna delavka, strokovna delavka, rejnica, uporabnica, sogovornica ipd.), ki je lahko zamenljiv z moško obliko, saj sem intervjuje opravila s socialnimi delavkami in psihologinjami ter materami, matere pa omenjajo predvsem rejnice.

Zahvaljujem se vsem sogovornicam, ki so si vzele čas za pogovor z menoj.

Zahvala gre tudi mentorici doc. dr. Nini Mešl za strokovno pomoč in nasvete ob nastajanju magistrske naloge.

Nenazadnje hvala vsem, ki so me v času pisanja magistrske naloge spodbujali in podpirali.

KAZALO

1. TEORETIČNI UVOD	1
1.1. Opredelitev pojmov	1
1.2. Pravna ureditev rejništva v Republiki Sloveniji	3
1.2.1. Zakonsko določene naloge centrov za socialno delo pri izvajanju rejniške dejavnosti	7
1.2.2. Katalog socialnovarstvenih nalog	8
1.2.2.1. Delo z matično družino	8
1.3. Socialno delo z matično družino	13
1.3.1. Rejniški sistem	15
1.3.1.1. Prednosti in slabosti rejništva	15
1.3.1.2. Vrednote in načela v rejništvu	17
1.3.1.3. Lastnosti strokovne delavke, ki sodeluje z matično družino	18
1.3.2. Matična družina	21
1.3.2.1. K družini usmerjeno delo	22
1.3.3. Rejniška družina	24
1.3.4. Koncept inkluzivnega in ekskluzivnega rejništva	25
1.3.5. Individualna projektna skupina	26
1.4. Sistemsko socialno delo	27
1.4.1. Metodična načela socialnega dela	28
1.4.2. Načini ravnanja	31
1.5. Koncepti socialnega dela v rejništvu	33
1.5.1. Delovni odnos soustvarjanja v rejništvu	34
1.5.2. Vzpostavljanje delovnega odnosa z matično družino	38
1.5.3. Jezik socialnega dela v rejništvu	39
1.5.4. Izvirni delovni projekt pomoči v rejništvu	40
1.6. Skupine za samopomoč in podporne skupine	41
2. PROBLEM	46
3. METODOLOGIJA	48
3.1. Vrsta raziskave	48
3.2. Merski instrumenti in viri podatkov	48
3.3. Populacija in vzorčenje	48

3.4.	Zbiranje podatkov	50
3.5.	Obdelava in analiza podatkov	50
4.	REZULTATI	52
5.	RAZPRAVA	101
6.	SKLEPI	118
7.	PREDLOGI	126
8.	UPORABLJENA LITERATURA	128
9.	PRILOGE	132
9.1.	Priloga 1: Vprašanja za matično družino	132
9.2.	Priloga 2: Vprašanja za strokovne delavce, ki delajo na področju rejništva	132
9.3.	Odprto kodiranje	133
9.3.1.	Pripisovanje pojmov empiričnim opisom	133
9.3.1.1.	Matične družine	133
9.3.1.1.1.	Intervju z osebo A	133
9.3.1.1.2.	Intervju z osebo B	137
9.3.1.1.3.	Intervju z osebo C	140
9.3.1.1.4.	Intervju z osebo D	143
9.3.1.1.5.	Intervju z osebo E	145
9.3.1.1.6.	Intervju z osebo F	147
9.3.1.1.7.	Intervju z osebo G	151
9.3.1.2.	Strokovne delavke	154
9.3.1.2.1.	Intervju z osebo H	154
9.3.1.2.2.	Intervju z osebo I	158
9.3.1.2.3.	Intervju z osebo J	164
9.3.1.2.4.	Intervju z osebo K	169
9.3.1.2.5.	Intervju z osebo L	174
9.3.1.2.6.	Intervju z osebo M	178
9.3.1.2.7.	Intervju z osebo N	182
9.3.2.	Združevanje sorodnih pojmov v kategorije	184
9.3.2.1.	Matične družine	184
9.3.3.	Osnovno kodiranje	226
9.3.3.1.	Osnovno kodiranje intervjujev opravljenih z matičnimi družinami	227
9.4.	Odnosno kodiranje	265
9.4.1.	Odnosno kodiranje intervjujev opravljenih z matičnimi družinami	265
9.4.2.	Odnosno kodiranje intervjujev opravljenih s strokovnimi delavkami	267

SEZNAM TABEL

Tabela 1. Razlike med skupinami za samopomoč in podpornimi skupinami	41
Tabela 2. Primerjava samopomoči in strokovne pomoči	43
Tabela 3: Značilnosti vzorca - matere	49
Tabela 4: Značilnosti vzorca – strokovne delavke	49

SEZNAM DIAGRAMOV

Diagram 1. Odnosno kodiranje intervjujev opravljenih z matičnimi družinami.....	267
Diagram 2. Odnosno kodiranje intervjujev opravljenih s strokovnimi delavkami	269

1. TEORETIČNI UVOD

1.1. Opredelitev pojmov

- Rejništvo

Rejništvo je definirano v prvem odstavku 2. člena Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti (ZIRD Ur. l. RS, št. 110/02):

»Rejništvo je posebna oblika varstva in vzgoje otrok, nameščenih v rejniško družino na podlagi zakona, ki ureja družinska razmerja, ali drugega zakona, in namenjeno otrokom, ki začasno ne morejo prebivati v biološki družini.«

Gabi Čačinovič Vogrinčič (2007, str. 104) rejništvo poimenuje kot *»... skrbno načrtovan sistem sodelovanja, kjer nihče od udeležениh ničesar ne dela sam in kjer nihče od udeležениh ne ostane brez pomoči in podpore.«*

Triseliotis, Shireman in Hundleby (1997, v Constable in Lee, 2004, str. 233) definirajo rejništvo kot *»... kompleksen proces, ki zahteva najvišji nivo profesionalnosti in veščin.«*

Avtorica Sitar Surić (2014, str. 4) opiše rejništvo kot splošno obliko skrbi za otroka, ki nima staršev, ali za otroka, za katerega starši ne morejo ali niso zmožni skrbeti. Pravi tudi, da je rejništvo *»... skupno soustvarjanje projektov pomoči«* in *»... skupno raziskovanje dobrih izidov v korist otroka«*, obenem pa si prizadevamo za krepitev moči in iskanje virov pri matični družini (Sitar Surić 2014, str. 4).

- Rejniška dejavnost

Rejniška dejavnost je definirana v drugem odstavku 2. člena Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti (ZIRD Ur. l. RS, št. 110/02) kjer piše, da je rejniška dejavnost *»dejavnost rejniških družin, ki izvajajo rejništvo. Izvajanje rejniške dejavnosti je enotno urejeno za vse rejnike, če ni s tem zakonom drugače določeno.«*

- Rejniška družina

Definicija rejniške družine izhaja tudi iz četrtega odstavka 2. člena Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti (ZIRD Ur. l. RS, št. 110/02): *»Rejniška družina je družina, v kateri se izvaja rejniška dejavnost. Sestavljajo jo rejnik in vse osebe, ki živijo z rejnikom.«*

Avtorja Kelly in Gillian (2000, str. 34) definirata rejniško družino kot »*nadomestno družino, ki zagotavlja otroku pomoč in podporo na poti v odraslost.*« Opozarjata tudi, da morajo biti otroku, rejnikom in staršem ves čas na voljo strokovne in svetovalne službe, specializirane za pomoč družini.

Gabi Čačinovič Vogrinčič (2008, str. 110) pojmuje rejnike kot strokovne sodelavce centrov za socialno delo in kot sodelavce matičnih staršev, s tem pa se strinja tudi avtorica Sitar Surić (2014, str. 4), ki pravi, da rejniki in rejnice postajajo šolani sodelavci in sodelavke ter soustvarjalci in soustvarjalke projektov pomoči matični družini, ki skupaj s socialnimi delavkami iz centrov za socialno delo »*opuščajo moč tistega, ki zna, v prid tistemu, ki soustvarja*« (Sitar Surić, 2014, str. 4).

- Matična družina

Pri definiciji matične družine upoštevam definicijo Gabi Čačinovič Vogrinčič, ki pravi, da je matična družina »*družina, v kateri se je otrok rodil in v njej živel, dokler družina sama ali strokovnjaki niso ugotovili, da otroku ne more dati tistega, kar je razumno pričakovati, da bo zmogla zagotoviti za otrokovo rast in razvoj*« (Čačinovič Vogrinčič, 2007, str. 107–108).

Čačinovič Vogrinčič (2007, str. 108) pravi tudi, da so to praviloma tiste družine, ki ne »*obvladujejo kritičnih situacij, ker nimajo za to objektivnih možnosti, ne znanja, ne moči, zato same ne morejo razviti in izdelati strategij za reševanje svojih težav.*« Matična družina je razumljena kot »*družina v stiski, ki odpove, ko je v družini nasilje in ne more več skrbeti za otoka (alkohol, odvisnost, revščina, bolezni, slabe stanovanjske/finančne razmere, agresivno vedenje, spolne zlorabe, kazniva dejanja staršev itd.) ter zagotoviti njeno rast in razvoj.*« (Čačinovič Vogrinčič, 2007, str. 108).

- Sodelovati pomeni »*biti dejavno povezan zaradi skupne dejavnosti*«, »*skupaj z drugimi biti udeležen pri kakem delu*«, »*spremljati kako dogajanje z mislimi, dejanji.*« (Slovar slovenskega knjižnega jezika 1997).

Sodelovanje sem definirala s pomočjo dveh avtoric, in sicer: sodelovanje kot vzpostavitev odnosa, ki bo otroku dopolnil odnos z njegovimi starši tam, kjer so oni pustili praznino in rane, ki jih niso znali ali zmogli zapolniti ali ublažiti (Repotočnik, 2001, str. 3) ter zagotoviti matični družini njeno rast in razvoj (Čačinovič Vogrinčič, 2007, str. 108).

Sodelovanje z matično družino začnemo tam, kjer ga lahko – pri zavračanju, jezi, odporih, jezi. V takšnih trenutkih se matični družini pridružimo in poskušamo začeti proces sodelovanja (Čačinovič Vogrinčič, 2007, str. 109) saj začetek sodelovanja bremenijo stiska, odpor in številni problemi, ki jih družina sama ne more več rešiti (Čačinovič Vogrinčič, 2007, str. 108). Navsezadnje, sodelovanje prinese dragocene nove izkušnje za vse, pravi Čačinovič Vogrinčič (2007, str. 109).

1.2. Pravna ureditev rejništva v Republiki Sloveniji

Država je dolžna na podlagi ustavnega varstva otrok poseči v uresničevanje pravic staršev in zavarovati otrokovo korist (Gajšek, 2011, str. 379). Enako pravi tudi Končina Peternel (1998, str. 62), otroka se lahko izloči iz biološke družine ali pa tudi ne, vendar moramo v obeh primerih delovati za dobrobit otroka in urejati razmere v matični družini (Končina Peternel, 1998, str. 62).

Center za socialno delo ima pooblastilo posegati v družinske odnose šele, ko zanemarjanje otroka postane navzven prepoznavno, pravi Končina Peternel (1998, str. 32). Potrebo po tem, da se otroka vzame iz biološke družine, najprej opazijo ljudje, ki živijo v istem okolju kot otrok, in strokovne službe, saj je o težavah v družini lahko center za socialno delo obveščen s strani šole, zdravstvenega doma, policije, bližnjih sorodnikov ali sosedov (Zakšek, 2006). Seveda je ocena, kdaj je otrok v matični družini ogrožen do take mere, da ga je potrebno iz matične družine umakniti, odvisna od presoje strokovnih delavk. Kadar se ugotovi, da otrok iz različnih razlogov ne more živeti pri starših, je rejništvo eden izmed ukrepov, ki jih lahko uporabi center za socialno delo otroka (Zakšek, 2006). Otrok, ki je vpet v svojo družino in celo prilagojen na njeno nefunkcionalnost, te potrebe ne vidi (Crnkovič, 2008).

Izločitev otroka iz biološke družine mora predstavljati zadnji in skrajni ukrep. Zavedati se moramo dejstva, da otrok v biološki družini ohrani vezi, zato je pomembno, da ohranja redne stike s biološko družino (Crnkovič, 2008). Rejništvo postaja strokovna naloga z namenom zagotavljanja pozitivne izkušnje družine za otroka. Poleg tega mora rejniška družina sodelovati z otrokovo biološko družino in skrbeti za redne stike (Thomas, 2005, str. 116).

Zavedati pa se moramo tudi tega, da moramo otroke v nekaterih primerih popolnoma izločiti iz znanega okolja zaradi ogroženosti njegovih potreb, nevarnosti zlorab in celo odklanjanja (Crnkovič, 2008).

Bowbly (1991) navaja tri stvari, na katere moramo biti pozorni in jih upoštevati pri oddaji otroka v rejniško družino ali zavod:

- strokovne delavke ne morejo in ne smejo narediti »čistega reza« med otrokom in njegovo biološko družino. To je pomembna stvar, ki jo morajo sprejeti vsi sodelujoči, saj je poudarek na sprejemanju otrokove resničnosti;
- rejništvo otroku nudi le začasno kvaliteto, saj ga tudi zakon opredeljuje kot začasen ukrep;
- da bi otroku olajšali bolečino, moramo oblikovati občutljive in dolgoročne načrte z namenom preprečevanja občutke negotovosti. Kot bi rekla avtorica Čaćinovič Vogrinčič (idr., 2008, str. 16), za vsakega otroka posebej oblikujemo izviren delovni projekt pomoči in v njem zapišemo proces reševanja skupaj za otroka in njegovo biološko družino (Čaćinovič Vogrinčič, idr., 2008, str. 16).

Rejništvo je institut družinskega prava, urejen v Družinskem zakoniku (DZ Ur. l. RS, št. 15/2017), definiran v 10. členu kot posebna oblika varstva otrok, ki jim je potrebna oskrba in vzgoja pri osebah, ki niso njihovi starši.

Izvajanje rejniške dejavnosti pa je predmet posebnega zakonskega urejanja v Zakonu o izvajanju rejniške dejavnosti (ZIRD Ur. l. RS, št. 110/02, 56/06-odločba Ustavnega sodišča RS, 114/06-ZUTPG, 71/08-ZUTPG-A, 109/12-ZIRD-A). Ta zakon ureja pogoje, ki jih mora izpolnjevati oseba, ki želi izvajati rejniško dejavnost, postopek pridobitve dovoljenja za izvajanje te dejavnosti, način izvajanja rejniške dejavnosti, način in njeno financiranja ter nekatera druga vprašanja, povezana z izvajanjem rejniške dejavnosti. Na podlagi 75. člena zakona o izvajanju rejniške dejavnosti (ZIRD Ur. l. RS, št. 110/02) je bil sprejet tudi Pravilnik o pogojih in postopkih za izvajanje zakona o izvajanju rejniške dejavnosti (Ur. l. RS, št. 54/03, 78/08, 18/13) (Vir: Rejništvo. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve. Dostopno na: http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/druzina/rejnistvo/. Ogledano dne: 17. 8. 2016.).

Institut rejništva urejata tudi Družinski zakonik (DZ Ur. l. RS, št. 15/2017) in Zakon o izvajanju rejniške dejavnosti (ZIRD Ur. l. RS, št. 110/02).

- Družinski zakonik (DZ Ur. l. RS, št. 15/2017)

Zakon pravi, da je namen rejništva to, da se otrokom pri osebah, ki niso njihovi starši, se pravi rejniška družina, omogoči izobraževanje, osebnostni razvoj, usposobitev za samostojno življenje ter delo (10. člen Družinskega zakonika, Ur. l. RS, št. 15/2017).

Z oddajo otroka v rejništvo ne prenehajo pravice in dolžnosti staršev ali skrbnika (174. člen Družinskega zakonika, Ur. l. RS, št. 15/2017).

- Zakon o izvajanju rejniške dejavnosti (ZIRD Ur. l. RS, št. 110/02)

2. člen Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti (ZIRD Ur. l. RS, št. 110/02) rejništvo definira kot posebno obliko varstva in vzgoje otrok, nameščenih v rejniško družino, in je namenjeno otrokom, ki začasno ne morejo prebivati v biološki družini.

26. člen Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti (ZIRD Ur. l. RS, št. 110/02) pravi, da z namestitvijo otroka v rejništvo ostanejo staršem ali skrbniku iste pravice in obveznosti, razen če te zaradi varovanja koristi otroka staršem ali skrbniku niso odvezete ali omejene. O tem pišeta tudi avtorja Zupančič in Novak (2008, str. 157), ki pravita, da staršem z oddajo otroka v rejništvo ne prenehajo pravice in dolžnosti. Rejniška družina skrbi za vsakodnevno nego in varstvo otroka, vsa ostala pomembnejša vprašanja glede otrokove oskrbe in vzgoje pa mora rejniška družina urejati sporazumno z matično družino preko individualne projektne skupine. Otrok ima pravico do stikov z matično družino, razen če so v nasprotju z njegovimi koristmi ali so staršem z odločitvijo sodišča stiki omejeni ali odvzeti (Zupančič in Novak, 2008, str. 157).

O namestitvi otroka v rejniško družino ali zavod odloča center za socialno delo, ki med rejniki z dovoljenjem za opravljanjem rejniške dejavnosti izbere družino, ki najbolj ustreza potrebam otroka, če je seveda to mogoče. Center za socialno delo z rejnikom sklene rejniško pogodbo, v kateri je opredeljen čas trajanja rejništva, višina rejnine, časovni obseg varstva otroka in druge obveznosti rejnika. Center za socialno delo je s svojim delom vpet med matično družino, otroka in rejniško družino, dolžan pa je po namestitvi otroka v rejniško družino – in sicer za vsakega otroka v rejništvu posebej – pripraviti individualni načrt in poskrbeti za redna srečanja vseh udeleženi v individualni projektni skupini, ki jo

sestavljajo strokovna delavka centra, strokovna delavka rejniške družine, rejniška družina, matična družina in otrok (Zupančič in Novak, 2008, str. 151–153).

Rejništvo preneha, če prenehajo razlogi, zaradi katerih je prišlo do rejništva, kot so vrnitev k biološkim staršem, posvojitve, smrt otroka ali, če otrok postane sposoben za samostojno življenje ob njegovi polnoletnosti. S soglasjem otroka se sme rejništvo zaradi šolanja podaljšati največ do 26. leta (Zupančič in Novak, 2008, str. 158).

Centri za socialno delo se zelo težko odločijo za to, da otroka namestijo v rejniško družino ali zavod. Razlogi in vzroki za to morajo biti močni in se močno razlikujejo (Žiberna, 2001). Resničnost je takšna, da se zaradi hudih vrst razlogov, zaradi katerih se otroci namestijo v rejniško družino ali zavod, večina nikoli več ne vrne nazaj domov, pravi Bučar Ručman (2004, str. 71–72).

Žiberna (2001) navaja vzroke za oddajo otroka v rejniško družino. To so zanemarjanje otroka, zloraba otroka, kronične bolezni bioloških staršev, smrt staršev, vzgojna nesposobnost staršev, posebne zdravstvene potrebe otroka, nerešeno stanovanjsko vprašanje ali izrazito neurejene stanovanjske razmere, prestajanje zaporne kazni staršev in različne oblike odvisnosti.

Pri zanemarjanju otroci lahko pridejo zapuščeni s strani matične družine. Zaradi zanemarjenosti lahko utrpijo vedenjske, čustvene in duševne motnje. Zavedati se moramo, da pomoč potrebuje cela družina – otroke se mora zaščititi pred zanemarjenostjo in zlorabami, staršem pa moramo pomagati in jih okrepiti, da postanejo zopet dovolj samozavestni in začnejo primerno skrbeti za svojega otroka (Miller, 2000, str. 77). Res je, da vsaka družina rabi čas za okrevanje. Nekateri starši potrebujejo za to, da uredijo sebe in svoje življenje, pol leta, nekateri dve leti, drugi več ali pa ga ne uredijo nikoli (Žiberna, 2001).

Glede na prevlado ukrepa namestitve zunaj matične družine lahko po mnenju Oudejansa (2002, v (Bouwkamp in Bouwkamp, 2014, str. 245) zaključimo, da zaščito otrok in mladostnikov, predvsem mladi v precejšnji meri dojemajo kot zaščito otrok pred lastnimi starši. Najbolj boleče pri tej praksi je po mnenju Ghesquirèa (1994, v Bouwkamp in Bouwkamp, 2014, str. 245) to, da je velika večina staršev, s katerimi se srečujejo strokovne delavke na področju varstva družine, pripravljena sodelovati pri namestitvi otroka v rejniško družino ali zavod, če tako predvideva »načrt izboljšave«, če starši lahko ohranijo aktivno vlogo, če ima namestitve v rejniško družino ali zavod postavljen cilj in je

načeloma začasna. Sama namestitev otroka v rejniško družino ali zavod je za matično družino največkrat zelo boleča izkušnja (Bouwkamp in Bouwkamp, 2014, str. 245).

Rejništvo naj bi bilo kratkoročno, je pa odvisno od napredovanja in urejanja življenjskih razmer matične družine. Pogosto se to ne zgodi, pravita Constable in Lee (2004, str. 233). Dolgoročni problem pri rejništvu je ta, da morajo otroci ostajati v kratkotrajni namestitvi, ki je pravzaprav postala dolgotrajna (Maas in Engler, 1959, v Constable in Lee, 2004, str. 233).

1.2.1. Zakonsko določene naloge centrov za socialno delo pri izvajanju rejniške dejavnosti

Institucije za pomoč ljudem imajo dolgo zgodovino, pravita Mesec in Stritih (2015, str. 297). Enako tudi centri za socialno delo. Centri za socialno delo so temelj javne službe in opravljajo tri temeljne sklope nalog, in sicer *»javna pooblastila, ki so jim zaupana z zakonom, socialnovarstvene storitve, ki so namenjene preprečevanju in odpravljanju socialnih stisk ter koordinacijo pluralnih izvajalcev socialnovarstvenih programov«*, pravi Kuzmanič Korva (2005, str. 205).

Eden od pomembnejših ciljev socialnega varstva je otrokom zagotoviti primerno življenje v matični družini in primarne socialne mreže. Ko pride do zlorab ali zanemarjanja, je pomembno, da otrok prejme hitro in ustrezno pomoč ter zaščito. *»Ukrepi, ki najbolj posežejo v roditeljsko pravico, so odvzem otroka, izločitev iz družine in/ali odvzem roditeljske pravice«* (Kuzmanič Korva, 2005, str. 214).

Zato rejniški sistem potrebuje institucijo kot je center za socialno delo – torej javni zavod, ki zagotavlja kvaliteto in pogoje za vzdrževanje kompleksnega sistema individualnih projektnih skupin in ekip strokovnjakov, ki sodelujejo v procesih podpore in pomoči, opozarja Čačinovič Vogrinčič (2007, str. 104).

Centri za socialno delo imajo zahtevno nalogo, saj morajo v vsakem posameznem primeru odločiti, kdaj je najprimernejši trenutek za namestitev otroka v rejniško družino in tudi za vrnitev otroka v matično družino, če se odpravijo vzroki, zaradi katerih je bil otrok nameščen v rejniško družino. Gajšek opozarja, da morajo biti pri vseh dejanjih povsem prepričani, da se ne bodo zgodile nove zlorabe in zanemarjanja ter da bo otroku s tem ukrepom zagotovljena največja možna korist (Gajšek, 2011, str. 387).

Naloge centra za socialno delo pri rejništvu opredeljuje Zakon o izvajanju rejniške dejavnosti (ZIRD Ur. l. RS, št. 110/02).

Naloge centrov za socialno delo pri izvajanju rejniške dejavnosti so razdeljene na tri področja, in sicer:

- naloge, ki se nanašajo na izbor kandidatov za izvajanje rejniške dejavnosti;
 - naloge pri samem izvajanju rejništva;
 - druge naloge, ki izhajajo iz izvajanja rejniške dejavnosti
- (Rejništvo. Ministrstvo za delo, družine, socialne zadeve in enake možnosti. Dostopno na: http://www.mddsz.gov.si/si/uveljavljanje_pravic/statistika/rejnistvo/-Ogledano dne 17. 8. 2016).

1.2.2. Katalog socialnovarstvenih nalog

Dolgo časa, vse do leta 2005, centri za socialno delo niso imeli opredeljenih standardov za izvajanje nalog. Tako je država leta 2003 v Zakonu o socialnem varstvu podelila javno pooblastilo Skupnosti centrov za socialno delo Slovenije, da določi katalog nalog, ki jih izvajajo centri za socialno delo, ter da določi standarde in normative za izvajanje posameznih vrst nalog (Katalog javnih pooblastil – Skupnost centrov za socialno delo Slovenije. Dostopno na: <https://www.scsd.si/javna-pooblastila.html>. Ogledano dne: 27. 3. 2017).

V Katalogu so zajete naloge, ki jih izvajajo centri, ter standardi in normativi teh nalog. Pri nastajanju Kataloga so sodelovali centri za socialno delo, ki v praksi opravljajo naloge, opredeljene v katalogu. Katalog je razdeljen po vsebinskih področjih, v katerih so opredeljene določene strokovne naloge (Katalog javnih pooblastil – Skupnost centrov za socialno delo Slovenije. Dostopno na: <https://www.scsd.si/javna-pooblastila.html>. Ogledano dne: 27. 3. 2017).

1.2.2.1. Delo z matično družino

S pomočjo Kataloga javnih pooblastil, nalog po zakonu in storitev, ki jih izvajajo centri za socialno delo (2016), bom predstavila dva ukrepa centra za socialno delo, in sicer ukrep

odvzema otroka in rejništvo ter tako predstavila, o kaj vse zajema delo z matično družino na centrih za socialno delo.

- Odvzem otroka

Namen tega ukrepa je varstvo otroka, kadar zanj v njegovem okolju ni primerno poskrbljeno. Uporabniki so tako otrok kot družina.

Opravi pri določenih ukrepih bom na kratko opisala. Cilj tega je, da dobimo uvid, kakšno je delo z matično družino pri odvzemu otroka in rejništvu.

Postopek se lahko začne po uradni dolžnosti ali na zahtevo. Ugotoviti se mora, kako je doslej potekal individualni projekt pomoči, kdo vse je sodeloval in, kakšno je bilo sodelovanje staršev – njihov delež doslej. Postopek je v bistvu dvojen – gre v smeri odvzema otroka, a hkrati preskuša vse možnosti, da do odvzema ne bi prišlo (Katalog javnih pooblastil, nalog po zakonu in storitev, ki jih izvajajo centri za socialno delo, 2016, str. 60–61).

Temu sledi ugotovitveni postopek. Opravi se prvi pogovor s starši otroka – namen tega je vzpostavljanje svetovalnega odnosa s starši, ki naj bi omogočal delovni načrt za spreminjanje ali omilitev okoliščin, ki so pripeljale do ukrepa odvzema, ter se poskuša vključiti tudi ljudi iz socialne mreže. Kot pomoč se staršem nudi storitev pomoč družini na domu in opustitev postopka ter izdelava načrta za varstvo otroka in podporo staršem. V prvem pogovoru je dvojna vloga strokovne delavke najočitnejša – strokovna delavka predstavi svoje pooblastilo, a hkrati ponudi pomoč staršem. Njena najpomembnejša naloga je zaščititi otroka, a predstaviti se mora tudi kot mogoči zaveznik staršev. Strokovna delavka mora raziskovati, kakšne so možnosti staršev za sodelovanje v delovnem odnosu. Optimalno je, da strokovna delavka o svojih poizvedbah poroča staršem, saj bo na tak način krepila odnos in sodelovanje s starši ter hkrati starše soočila z drugimi pogledi na njihovo stvarnost (Katalog javnih pooblastil, nalog po zakonu in storitev, ki jih izvajajo centri za socialno delo, 2016, str. 61–62).

Pomembno je tudi sodelovanje z drugimi institucijami – pri tem je temeljna naloga pritegniti strokovnjake različnih institucij, ki bodo sodelovali pri reševanju stiske in problemov določene družine, ter jih vključiti v delo z družino in poiskati nadomestne ukrepe. Strokovne delavke morajo biti pazljive, da staršev in otroka v stikih z drugimi ustanovami ne stigmatiziramo še bolj ter, da so kritične do stigmatizirajočih izjav (Katalog

javnih pooblastil, nalog po zakonu in storitev, ki jih izvajajo centri za socialno delo, 2016, str. 62).

Sestane se tudi večprofesionalna krizna strokovna skupina, k sodelovanju na strokovno skupino se povabi tudi starše, če je možno. Če so rezultati zmanjševanja tveganja dobri, se postopek lahko začasno opusti in pomaga staršem s svetovanjem, terapijo, dela se na krepitvi moči staršev (Katalog javnih pooblastil, nalog po zakonu in storitev, ki jih izvajajo centri za socialno delo, 2016, str. 62).

Ko se vse zgoraj navedeno opravi, se napiše odločba. V odločbi mora biti razvidna začasnost ukrepa ter, kaj je potrebno v okolju in načinu življenja staršev spremeniti, da bi se otrok lahko vrnil domov (Katalog javnih pooblastil, nalog po zakonu in storitev, ki jih izvajajo centri za socialno delo, 2016, str. 63).

Spremlja se izpeljava ukrepa ter se izdelava izvirni delovni projekt pomoči, da bi lahko prišlo do sprememb na boljše v življenju staršev. Oblikujejo se pogoji, ki morajo biti izpolnjeni, da bi se lahko otrok vrnil domov, sproti se dogovorja o izvajanju stikov. Vzpostavi se tudi sodelovanje z rejniško družino in se sestavi individualna projektna skupina. Spremlja se starše in njihovo prizadevanje, da vzpostavijo dobre in zdrave razmere za skupno življenje z otroki (Katalog javnih pooblastil, nalog po zakonu in storitev, ki jih izvajajo centri za socialno delo, 2016, str. 63).

S pomočjo zgoraj omenjenega Kataloga bom predstavila dva ukrepa centra za socialno delo, in sicer ukrep odvzema otroka in rejništvo, ter tako predstavila, kaj vse zajema delo z matično družino na centrih za socialno delo.

- Rejništvo

Pri ukrepu rejništva država prevzame skrb za otroka in ga namesti v rejniško družino. Na ta način se skrb in vzgoja za otroka deli na rejniško družino, center za socialno delo in matično delo – to pomeni *»nenehno sodelovanje, dogovarjanje in preverjanje«* (prav tam, str. 69).

Rejništvo se v Katalogu deli na pet nalog:

- naloga A: urejanje namestitve otroka v rejniško družino;
- naloga B: spremljanje rejništva;

- naloga C: delo s kandidati za rejnike, izdelava ocene o primernosti, vpis v register, urejanje statusa rejnika;
- naloga Č: izobraževanje rejnic in rejnikov, skupinsko in skupnostno delo.

V nadaljevanju bom opisala naloge A in B.

Naloga A – urejanje namestitve otroka v rejniško družino.

Strokovna delavka centra za socialno delo otroka skliče strokovno skupino in povabi vse pomembne in udeležene v določenem primeru za odločanje in izbiro najboljše možnosti za otroka. Ugotavlja se tudi, kako je potekal projekt pomoči staršem otroka, kdo vse je sodeloval, kakšni so argumenti za rejniško družino (Katalog javnih pooblastil, nalog po zakonu in storitev, ki jih izvajajo centri za socialno delo, 2016, str. 69).

Izvede se tudi pogovor s starši o namestitvi otroka v rejniško družino. Poudarek je na vzpostavljanju delovnega odnosa s starši z namenom sodelovanja staršev pri odločitvi za oddajo otroka v rejniško družino. Staršem se mora podrobno pojasniti utemeljitev namestitve otroka v rejniško družino in zakaj je to v korist otroka. Strokovne delavke morajo raziskovati mogoč delež staršev in jim predstaviti individualno projektno skupino kot obliko sodelovanja. Pomembno je poudariti tudi, da je velikokrat potrebnih več pogovorov s starši, da bi starši sprejeli rejništvo kot primerno obliko življenja za otroka naprej in, da bi se vzpostavili pogoji za sodelovanje individualne skupine (prav tam, str. 70).

Opravi se tudi informativni pogovor z rejniško družino, in sicer pogovor o sprejemu otroka. Rejniški družini se predstavi otrokov življenjski položaj, njegove potrebe in seveda njegovo matično družino z namenom ugotoviti, ali ta rejniška družina lahko sprejme otroka v svojo družino, ali bo zmogla in znala zadovoljiti otrokove potrebe ter, ali bo zmogla sodelovati z matično družino (prav tam, str. 70).

Kot sem že napisala, se mora starše pripraviti na namestitev otroka v rejniško družino. Staršem otroka se rejniška družina mora predstaviti ter skupaj z njimi tudi načrtovati korake namestitve, če je to mogoče. Velikokrat je primerno pritegniti k sodelovanju tudi druge ljudi iz socialne mreže. Če se otrok sam odločil za odhod iz lastne družine, ga je treba zaščititi in šele kasneje vključiti starše (prav tam, str. 70).

Prvo srečanje matične in rejniške družine naj bi bilo na centru za socialno delo, ker je pomembno zagotoviti družinam nek nevtralni prostor. Oblikuje se tudi individualna

projektna skupina in se poskuša oblikovati dogovor o namestitvi otroka, če je možno, družine se seznajajo z delitvijo pravil in odgovornosti med centrom za socialno delo, matično družino in rejniško družino. Potem pride do namestitve otroka v rejniško družino. Strokovna delavka se pogovori z rejniško družino in otrokom – rejniška družina in otrok morata imeti nenehno pomoč pri sooblikovanju skupnega življenja ter sprejemanju razlik. Matična in rejniška družina pa potrebujeta pomoč pri sodelovanju ene z drugo. Če je možno, se sklene konkreten dogovor o sodelovanju in konceptu individualne projektne skupine (Katalog javnih pooblastil, nalog po zakonu in storitev, ki jih izvajajo centri za socialno delo, 2016, str. 71).

Prvi obisk matičnih staršev na domu rejniške družine je treba načrtovati in nanj pripraviti vse udeležene. Če je potrebno, je na prvem obisku navzoča tudi strokovna delavka (prav tam, str. 73).

Naloga B: spremljanje rejništva

Spremlja se delo z rejniško družino, in sicer na način, da se rejniški družini zagotovi redna pomoč in učenje ravnanja v družini iz perspektive moči in etike udeležенosti. Poudarek je na skupnem sodelovanju in reševanju težav, konfliktov in stisk med rejniško družino in matično družino. Rejniško družino se tudi motivira za sodelovanje v vseh oblikah usposabljanja in izobraževanja, spremlja pa se tudi delo z otrokom, kar zajema pogovore samo z otrokom in ustvarjanje osebnega odnosa (prav tam, str. 73).

V Katalogu je opisano tudi delo z matično družino oziroma »*individualni načrt pomoči družini*« in samo spremljanje izvajanja pomoči. Pomoč matični družini zajema urejanje pri reševanju težav v družini, v zvezi z otrokom in skupno načrtovanje ter spremljanje. Poudarek je na razvijanju neposredne komunikacije in osebnega odnosa (prav tam, str. 74).

Otroka se pripravi tudi na odhod iz rejniške družine v matično družino. Potreben in pomemben korak pa je tudi dogovoriti se za vse korake premestitve, za stike med otrokom in rejniško družino ter oblike pomoči matični družini. Strokovni tim na centru za socialno delo naredi pregled celotnega položaja otroka in matične družine, oblikuje se pomoč, ki jo potrebuje ali družina ali otrok ter se sklene dogovor o nadaljnjem življenju družine in otroka (Katalog javnih pooblastil, nalog po zakonu in storitev, ki jih izvajajo centri za socialno delo, 2016, str. 75).

Ko se dela na vrnitvi otroka v matično družino, se dela z matično družino na spremembah, ki jih bo povzročila vrnitev otroka v družino. Matična družina potrebuje pomoč pri pripravi na otrokovo vrnitev, ureditev prostora zanj, šolanja, odnosov in stikov z rejniško družino (prav tam,, str. 75).

1.3. Socialno delo z matično družino

Socialno delo z matično družino razumem kot socialno delo z družino, zato predstavljam temeljno doktrino tega.

Socialno delo z družino je pomembno področje socialnega dela, saj je družina kontekst, v katerem se raziskujejo oblike pomoči, a to nikakor ne pomeni, da delo z družino prekrije posameznika v njej (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 27). To delo največkrat zahteva tudi vključitev cele družine, vseh članov. Sodelovanje cele družine predstavlja vir podpore in pomoči. Velja pa tudi to, da *»moramo intervenirati, da bi obvarovali člana, ki ga družina ogroža, ali družino, ker jo ogroža član«* (Čačinovič Vogrinčič, 2007, str. 26). V procesu pomoči z družinami gre ravno za raziskovanje dobrih izidov za vse udeležene v problemu, se pravi za vse člane družine. Delamo tako z družino kot s posameznikom. Cilj nam nikoli ne sme biti varovanje družine za vsako ceno, temveč moramo delati na odkrivanju boljših pogojev za življenje posameznika v družini ali zunaj nje oziroma celi družini (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 27). Delo z družino je več kot samo uveljavljanje pravic, da uporabniki dobijo, kar jim zakonsko pripada – s tem vedno prihaja tudi do raziskovanja in soustvarjanja potrebnih sprememb, ki naj bi družino okrepile (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 27).

Zato se pridružimo družini takšni kot je, saj je temeljna postmoderna terapevtska postavka avtoric Franklin in Jordan *»ne vedeti«*. V delovnem odnosu sta strokovnjaka tako matična družina kot strokovna delavka – matična družina je strokovnjak za svoje izkušnje, strokovna delavka pa je strokovnjakinja za ustvarjanje odprtih prostorov, strokovnjakinja za pogovore, ki prinašajo spremembe (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 37).

Gabi Čačinovič Vogrinčič (2007, str. 27) definira predmet socialnega dela z družino takole:

»Predmet socialnega dela z družino je pomoč družini pri reševanju kompleksnih psihosocialnih problemov. Delovni odnos zagotavlja instrumentalno definicijo problema in soustvarjanje rešitev, pri čemer proces sodelovanja mobilizira moč same

družine. Socialno delo z družino opišemo kot izviren delovni projekt sodelovanja, ki ga ustvarimo na sporazumevanju, dogovarjanju in skupnem oblikovanju rešitev, da bi udeleženi v problemu postali udeleženi v rešitvi.»

Socialno delo z družino je delo na dveh ravneh: prva raven je raven »mobilizacije«, druga raven pa je raven »družinske dinamike«. Poudarek je na soustvarjanju sprememb, ki so družini potrebne, saj to sodi v proces sodelovanja. Uspešno reševanje problemov in stisk zahteva v družini spremembe, ki potem omogočijo rešitev. Do sprememb pridemo s skrbnim raziskovanjem skupaj z družino ter, tudi najmanjše spremembe stabilizirati z dobrimi izkušnjami v procesu pomoči, saj je to proces soustvarjanja rešitev, pravi Čačinovič Vogrinčič (2008, str. 29).

Socialno delo z družino se dogaja na dveh ravneh, v delovnem odnosu z družino pa vzporedno vodimo dva procesa. Prvi je »stabilizacija za instrumentalno definicijo problema in soustvarjanje dobrih izzidov«, drugi pa je »proces raziskovanja, samoraziskovanja, soraziskovanja družine in z družino« in v tem procesu naj bi družina postala bolj razvidna, dobila naj bi uvid v svojo situacijo (Čačinovič Vogrinčič, 2007, str. 29).

Kot pravi koncept socialnega dela z družino po Helen Matter (1999, v Čačinovič Vogrinčič, 2007), o katerem govori tudi G. Čačinovič Vogrinčič (2007, str. 29) – socialna delavka dela z družino na dveh ravneh (po Čačinovič Vogrinčič) oziroma na dveh tirih (po Matter):

»... zdi se smiselno, da je, če je le mogoče, ena oseba odgovorna za obe ravni dela. Ravno deprivilegirane družine s številnimi problemi doživljajo materialno pomoč kot solidarnost s svojo življenjsko situacijo in iz tega lahko zraste naklonjenost, ki je podlaga za zaupanje, zaupanje pa dolgoročno pogoj za postopne spremembe vedenja za boljše obvladovanje problemov« (Matter, 1999, str. 23, v Čačinovič Vogrinčič, 2007, str. 30).

Koncept socialnega dela z družino, ki ga omenjeni avtorici predstavljata, je metodičen koncept, ki – kot pravi Čačinovič Vogrinčič (2007, str. 30) – »v delovnem odnosu in izvirnem delovnem projektu pomoči jasno poveže »raven« ali »tir« soustvarjanja rešitev z drugo ravni, s pomočjo družini, da bi odkrila in zmogla potrebne spremembe«. Socialnemu delu mora ostati celosten mandat, sicer se stroka socialnega dela »zoži na administrativno urejanje socialnih problemov« (Čačinovič Vogrinčič, 2007, str. 30) saj na to tudi stroka socialnega dela danes nenehno opozarja.

Strokovne delavke imajo vsa potrebna znanja, da lahko pomagajo družini. Pomagajo pa tako, da se pridružijo matični družini, vodijo pogovore skozi koncept delovnega odnosa in z družino soustvarjajo rešitve. Skozi delovni odnos vsak družinski član ubesedi svoje videnje problema in možne rešitve, ki bi bile zanj sprejemljive (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 27).

1.3.1. Rejniški sistem

Rejniški sistem zajema strokovne delavke matične in rejniške družine, matično in rejniško družino ter otroka, saj to pravi tudi Mikša (2001, str. 13).

Rejniški sistem je ustvarjen za otroka, v okviru katerega se morajo otroku zagotoviti dobre, pozitivne izkušnje družinskega življenja ter na ta način okrepiti otroka in pomagati staršem tam, kjer oni potrebujejo pomoč (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 104).

»Rejniški sistem je skrbno načrtovan sistem sodelovanja, kjer nihče od udeležениh ničesar ne dela sam in, kjer nihče od udeležениh ne ostane brez pomoči in podpore«, pravi še Čačinovič Vogrinčič (2007, str. 104).

Prav zaradi tega, kar pove Čačinovič Vogrinčič (2007, str. 104), moramo za vsakega otroka oblikovati projekt, v katerem bomo načrtovali in spremljali otrokov razvoj, šolanje ter stike s starši.

Rejniški sistem potrebuje institucijo, kot je center za socialno delo, ki *»zagotavlja kvaliteto in pogoje za vzdrževanje kompleksnega sistema projektnih skupin in ekip strokovnjakov, ki sodelujejo v procesih pomoči in podpore«* (Čačinovič Vogrinčič, 2007, str. 104), a se s tem strinja tudi Mikša (2001, str. 13) saj pravi, da je center za socialno delo odgovoren za vzpostavljanje in vzdrževanje delovnega odnosa v rejniškem sistemu.

Čačinovič Vogrinčič (2007, str. 110) pravi, da matična družina potrebuje pomoč, da bi lahko začela reševati svoje probleme in bi se otrok vrnil domov, ter opredeli naloge, ki jih ima rejniški sistem – namen dela v projekti skupini je vzpostaviti sodelovanje z rejniško družino, druga naloga pa je *»soustvarjanje pomoči za matično družino, da se nauči živeti z otrokom, ki je v rejniški družini«* (Čačinovič Vogrinčič, 2007, str. 110).

1.3.1.1. Prednosti in slabosti rejništva

Čeprav je rejništvo definirano kot začasen ukrep, se v praksi izvaja kot dolgotrajni ukrep, saj zakoni ne omejujejo samo trajanje rejništva, in s tem razlogom bom na kratko predstavila prednosti in slabosti rejništva.

Vinnerljung (1999, v Rozman, 2001, str. 70–84), ki se ukvarja z raziskovanjem socialnega dela v Stockholmu na Švedskem, je takole opisal prednosti in slabosti rejništva:

- Prednosti rejništva
 - rejniške družine so boljša alternativna oblika nadomestnega bivanja kot zavodi, ker otroci spoznajo in doživljajo družinsko dinamiko, kar je za poznejši razvoj zelo pomembno;
 - otroci rejništvo po navadi lažje sprejemajo kot namestitev v zavode;
 - rejniške družine so bolj prilagodljive kot večje ustanove;
 - otroci imajo v rejniških družinah praviloma večji občutek varnosti;
 - po izkazanih podatkih je v rejništvu manj zlorab kot v ustanovah za otroke;
 - rezultati kažejo, da so dolgoročnejši rezultati otrok v rejništvu ugodnejši;
 - rejništvo je cenejša oblika nadomestnega varstva kot druge institucionalne oblike (Vinnerljung 1999, v Rozman, 2001, str. 70–84).

Torej, prednost rejništva je v tem, da se otroku zagotovi pozitivna izkušnja družine, obenem pa namestitev otroka v rejniško družino predstavlja manjšo stigmo kot namestitev v zavod.

- Slabosti rejništva
 - prepogoste odpovedi rejništva zaradi vzgojnih in razvojnih težav otrok;
 - posledica odpovedi rejništva pa je pogosto preseljevanje otrok;
 - pomanjkanje dobrih rejnikov;
 - rejniška družina praviloma ni družina za celo življenje, kar otroci potrebujejo, in se kot problem izraža predvsem pri dolgotrajnejših rejništvih, ko otroci izgubijo stik s svojo družino, rejniška družina pa jim tudi ni več na razpolago, ko odrastejo;
 - otroci v rejništvu so pogosto premalo motivirani za dobre dosežke v šoli in dosežejo le nižjo izobrazbo;
 - premalo pozornosti je posvečene zdravstvenim težavam, ki so pri otrocih v rejništvu pogoste večinoma zaradi slabih pogojev v matični družini (Vinnerljung 1999, v Rozman, 2001, str. 70–84).

Pri slabostih se kaže ali nezmožnost skrbeti za otroke, ki so rejniški družini zaupani ali neustrezna skrb rejniške družine za otroke. Pri tem bi najbolj morala ukrepati država, saj je v njenem interesu, da bo za otroke dobro poskrbljeno.

1.3.1.2. Vrednote in načela v rejništvu

Socialno delo ni le reakcija na stisko človeka. Socialno delo je vedno projekt, v katerem se dela na izboljšanju življenjske situacije, a tako, kot si to želi uporabnik, pove Flaker (2003: 251). In to je pomembno vodilo pri sodelovanju z matično družino.

Najprej želim definirati pojem vrednote.

Avtorja Milošević Arnold in Postrak (2003, str. 94) definirata vrednote kot *»prepričanja, izbire in razumevanje vsega, kar je želeno ali dobro za človeštvo.«*

Ule (2008, str. 117) pa vrednote definira kot *„osrednje življenjske ideje, cilje in normativna vodila, ki so ljudem opora in razlogi za življenjski stil, življenjski potek, dejavnosti in odnose.«* Pravi tudi, da vrednote *»usmerjajo naše doživljanje, mišljenje in delovanje, tako, da nam priporočajo, narekujejo ali odsvetujejo, kaj misliti, želei, kako se odločiti, izbirati ali delovati«* (Ule, 2008, str. 177).

Zato moramo pri sodelovanju z matično družino spoštovati tudi njihove vrednote.

Pomembne vrednote za socialno delo pa omenja Flaker (2003, str. 16–17) in te so *»spoštovanje in cenjenje razlik in različnosti, pravica uporabnika do samoodločanja, proste izbire in vpliva na svoje življenje«*. Opozarja tudi na to, da strokovni delavci morajo biti nediskriminatorni, ne smejo stigmatizirati ter morajo spoštovati pravico do socialne varnosti (Flaker, 2003, str. 16–17).

Pri delu z družino moramo predvsem spoštovati razlike in različnosti med družinami, saj je vsaka družina posebna in vsak družinski član ima pravico do samoodločanja. Tisto najpomembnejše pa je, da matične družine ne stigmatiziramo in ne diskriminiramo. Pomembno je vzdrževati dialog z družino. Ko delamo z družino, ji pokažemo spoštovanje, upoštevamo razlike, omogočimo družini pravico do samoodločanja, a vse v korist otroka.

Glede načel, ki jih moramo spoštovati v socialnem delu in, ki se najpogosteje pojavljajo v slovenski praksi socialnega dela, Arnold Milošević in Postrak (2003, str. 94) poudarjajo *»pomen upoštevanja znanstvenih in strokovnih spoznanj, načelo spoštovanja človekove osebnosti, ki se nanaša na varovanje profesionalne skrivnosti, spoznavanj osebnosti in dostojanstva in individualne obravnave ter načelo pomoči za samopomoč, ki poudarja*

samostojnost in odgovornost posameznika in družine in tudi strokovnjaka pri nujenju pomoči» (Milošević Arnold in Poštrak, 2003, str. 94).

Flaker (2003, str. 35–39) pravi, da je spoštovati človeka kot posameznika mogoče le, ko »gre za konkretne zadeve« in, ko »človeka dosledno in vztrajno spoštujemo.« Opozarja, da moramo spoštovati človeka tudi v postopkih, kjer »osebi v imenu njene lastne ogroženosti ali ogroženosti koga drugega odvezamemo ali okrnimo moč odločanja«, kot je na primer ukrep odvzema otroka (Flaker, 2003, str. 35–39).

Prav v takih situacijah socialno delo ni le »instrument učinkovite pomoči oziroma manj bolečega omejevanja posameznika, temveč je predvsem orodje njegove emancipacije, zagotovilo, da bo njegov dejanski glas slišen, čeprav mu je bila virtualna moč besede odvzeta«, pravi Flaker (2003, str. 240).

Na podlagi vrednot in načel socialnega dela moramo nujno upoštevati še etična pravila, pravi Flaker (2003, str. 245–246), in ta so: ustvarjanje enakopravnega, enakovrednega partnerskega odnosa in sodelovanje z matično družino ter zavezanost dobrobiti družine, pomembna je refleksivnost in kritičnost ter zavedanje lastnih predsodkov, sposobnosti in meja, jasno moramo govoriti o lastnih stiskah, jasnost in pogajanje o mandatu, ne smemo dvomiti v besede matične družine, vzdrževati pa moramo nenehen dialog med doktrino in izkušnjami (Flaker, 2003, str. 245–246).

1.3.1.3. Lastnosti strokovne delavke, ki sodeluje z matično družino

Dejstvo je, da ne morejo vse strokovne delavke sodelovati z matično družino, to pa je odvisno od osebnih stališč strokovnih delavk ter njihovih afinitet.

Ker je socialno delo izrazito praktična dejavnost, so osebne kvalitete strokovnih delavk pomembne skoraj tako kot njihovo znanje (Jordan 1990, v Milošević Arnold in Poštrak, 2003).

Osnovna naloga strokovnih delavk pa je, da se osredotočajo na probleme, ki jih imajo posamezniki, skupine ali skupnosti pri integraciji v tista okolja, ki so za njih same pomembna (Milošević Arnold in Poštrak, 2003, str. 192) in prav zaradi te raznolikosti kompleksnih življenjskih zgodb, s katerimi se strokovne delavke srečujejo v procesih

pomoči, socialno delo zahteva kompetentno strokovno delavko, ki zmore »v *praktični situaciji narediti edinstveno in eksplicitno integracijo znanj*« (Čačinovič Vogrinčič in Šugman Bohinc, 2000, str. 175).

Pomembne kvalitete pa zahtevajo razumevanje sebe, samokontrolo v okviru profesionalne etike, razumevanje vrednot in etiko socialnega dela, poznavanje svojih sposobnosti, zavest o kulturnih izkušnjah, prepoznavanje lastnih predsodkov, stereotipov, življenjski stil, izpolnjevanje ter jasnost glede ciljev dela in rezultatov (Milošević Arnold in Poštrak, 2003, str. 123–129).

Veščine, ki jih strokovna delavka potrebuje – t. i. »*nabor veščin*« po Franklin in Jordan (1999, str. 14):

- sposobnost, da vzpostavi stik in odnos; da jasno opredeli namen srečanja z matično družino;
- sposobnost, da usmeri in pouči matično družino, kako lahko koristno uporabi znanje, ki ga je pridobila na njihovih srečanjih;
- veščine, ki jih uporabljajo strokovne delavke, omogočijo, da ustvari odprto okolje, v katerem lahko vsi člani družine izrazijo svoja čustva in misli;
- sposobnost, da skupaj z matično družino v vedenju postavi določene cilje pomoči, ki jih je mogoče doseči v kratkem času;
- veščina, da intervenira hitro, oceni posledice svojih intervencij in jim prilagodi svoje ravnanje, ko je potrebno;
- sposobnost, da soustvari ustrezne naloge z matično družino;
- poslovne in marketinške sposobnosti, ki omogočijo strokovni delavki, da uspešno posluje pri dogovoru o naslednjih srečanjih in ceni delo, kar tudi pravi Flaker (2003).

Pri delu z matično družino je pomembna tudi etika strokovne delavke – pomembno je, da strokovna delavka ravna iz perspektive moči in ni ta, ki odloča, kaj je prav in kaj je narobe z matično družino ter, kaj družina sme storiti in česa ne sme.

Avtorica Banks pa navaja tri ključne elemente etike v strokovnem/poklicnem življenju:

1. Predanost: pozorni moramo biti na vrednote tistih, ki prevzemajo vlogo strokovnjaka, ki dela v praksi. Upoštevati moramo motive, ki jih imajo ljudje za opravljanje svojega dela (Banks, 2011, str. 190).
2. Značaj: Če upoštevamo pomen značaja ali moralnih lastnosti strokovnih delavk, ki delajo v praksi, pozornost usmerjamo na osebo, ne pa na njena dejanja ali ravnanje (Banks, 2011, str. 190).
3. Kontekst: gre za spoznanje, da strokovne delavke delajo v določenih kontekstih, v katerih politike, socialne in druge politike, poklic in organizacija določajo, kaj je pomembno (Banks, 2011, str. 190).

Tako kot odnos med staršem in otrokom je proces podpore in pomoči hierarhičen, v njem družina potrebuje določeno vedenje in ga mora razviti, strokovne delavke pa so tam zato, da jo tega naučijo. Človeškega vedenja se učimo z zgledi in izkušnjami in je zato pomembno, da strokovna delavka daje zgled vedenja, ki ga potrebuje matična družina, in mu v dialogu z njo omogoči izkušnjo, kaj to vedenje zajema (Bouwkamp in Bouwkamp, 2014, str. 173).

Torej mora biti strokovna delavka v svoji drži v idealnem primeru »prožna in imeti paletto različnih zmožnosti.« Potem je bolj verjetno, da bo lahko zgradila uspešen odnos z zelo različnimi paletami uporabnikov, saj je prav to po nedavni raziskavi Millerja, Hubbla in Duncana (2007, v Bouwkamp in Bouwkamp, 2014, str. 173) najpomembnejša formula za uspeh procesa podpore in pomoči (Bouwkamp in Bouwkamp, 2014, str. 173).

Ker je težko zaprositi za nekaj, česar ne poznamo, matična družina ne bo zmeraj prosila za to, kar potrebuje. Prosila bo za to, kar bi imela rada, ne da bi se zavedala, da je to del vzorca, v katerem je ujeta. Naloga strokovne delavke je, da ne podleže skušnjavi in družini ne da tega, za kar prosi, temveč da razišče, kaj potrebuje, in ji to da (Bouwkamp in Bouwkamp, 2014, str. 172).

Kadar proces podpore in pomoči stežka napreduje ali se ustavi, se lahko zgodi, da najprej strokovne delavke obtožijo družino. Gotovo ima družina pri tem svoj delež. Vendar avtorji izhajajo iz tega, da je za strokovne delavke bolj koristno, če raziščejo lasten delež v nastanku neuspešnega vzorca med njim in družino, saj ta vedno obstaja in nanj lahko strokovna delavka najbolj vpliva. Če ozaveštv vzorec, v katerem se je znašla z družino, in v njem prouči lasten delež, se lahko odloči, ali bo pustila, da tako ostane, ali pa bo poiskala

drugo rešitev, s čimer bo imela možnost, da pretrga neuspešen vzorec z družino in ji pomaga (Bouwkamp in Bouwkamp, 2014, str. 173).

Lastnosti strokovne delavke zajemajo torej osebnostne značilnosti oziroma osebnostno naravnost k delu z matičnimi družinami, etničnost in strokovno znanje. Pri delu z matično družino se moramo zavedati, da ne more družina razmišljati enako kot mi, da družina nima enakih pričakovanj od sodelovanja kot mi, zavedati pa se moramo tudi lastnih občutkov in sprejeti dejstvo, da družine ne moremo spremeniti – lahko jo samo sprejmemo.

Kot pravijo Vries in Bouwkamp (2002, str. 148): *»Voditi ne pomeni, da sami določamo, kaj se dogaja. Voditi pomeni lotiti se tistih akcij, ki so potrebne, da ohranimo samostojno stališče.«* Sem mnenja, da je to vodilo za uspešno sodelovanje z družino.

1.3.2. Matična družina

Matična družina je pogosto obsojana; ker ni zmožna skrbeti za otroka, je označena kot „problematična“. Strokovne delavke morajo upati in verjeti, da matična družina zmore spremembe ter se ji mora nuditi opora in strokovna pomoč (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 108).

V preteklosti so se v socialnem delu najmanj ukvarjali z matično družino. Pomembnejše je bilo delo z rejniško družino. Kentski projekt je ovrgel tezo, da matične družine onemogočajo in kvarijo uspeh rejništva ter dokazal, kako pomembno je sodelovanje z matično družino za uspeh pri delu. *»Vključevanje matične družine v izvirni delovni projekt pomoči je nujno, da se otroku pomaga pri obvladovanju izgube in ohranjanju vezanosti v neko kontinuiteto vedenja o sebi in svoji družini. Učinkovita pomoč matični družini potrebuje v skupnosti sogovornike in sodelavce za oblikovanje izvirnega projekta pomoči«* (Čačinovič Vogrinčič, 2007, str. 69).

Pri odhodu otroka se družine znajdejo v hudih stiskah, prisotni pa so občutki osramočenosti in krivde, saj naj bi bilo odklonsko vedenje otroka javen dokaz, da starši niso uspeli vzgojiti svojih otrok v skladu z normami in vrednotami družbe. Družina se mora soočiti z dejstvom, da je, po mnenju družbe, odpovedala pri svojih funkcijah (Vodničar, 2012, str. 11).

Matična družina pogosto ne razume potrebe otroka, saj so v ospredju njihove potrebe, zato je tudi doseganje sprememb in spreminjanje zelo dolg in celosten proces, ki zahteva aktivno sodelovanje. Če je sodelovanje prekinjeno ali pride do nezainteresiranosti s strani

staršev, se proces lahko ustavi in s tem se podaljšuje proces rejništva – kljub temu, da je rejništvo kratek, začasen ukrep. Projekt pomoči mora biti usmerjen v krepitev strahovstva ter tudi v sekundarno pomoč, kot je iskanje zaposlitve, zdravljenje ali ureditev življenjskih razmer (Čačinovič Vogrinčič, 2007, str. 108–109).

Rejništvo je definirano kot začasen ukrep in to mora biti izhodišče za delo. »Začasno« pomeni: *»dokler matična družina ne bo zmogla sprememb, ki jih otrok potrebuje, da bo lahko varno živel doma«* (Čačinovič Vogrinčič, 2007, str. 108).

Projekt pomoči matični družini ne more temeljiti le na delu v individualni projektni skupini, saj se v tej rešujejo vsakdanji problemi življenja, a tu se odkrivajo stiske in potrebe po posebnih oblikah pomoči. Zato mora imeti individualna projektna skupina na razpolago strokovnjake, ki bi nudili posebno pomoč otroku in vsakemu udeležnemu v individualni projektni skupini (David, 2004, v Rakar idr., 2010, str. 86).

Delo z matično družino naj bi bilo usmerjeno k njej sami, zato v nadaljevanju obravnavam k družini usmerjeno delo.

1.3.2.1. K družini usmerjeno delo

K družini usmerjeno delo razumem tudi kot krepitev moči družine.

Bouwkamp in Bouwkamp (2014, str. 326–327) govorijo o delu, ki spodbuja krepitev moči.

Ko strokovni delavki uspe vzpostaviti sodelovanje z družino, je pomembno, da zna v njej aktivirati pozitivne vire moči. Družina pogosto vidi samo še probleme in nezmožnosti ter je slepa za vse razen za negativno. Zato je naloga strokovne delavke, da skrite moči matične družine razkrije. Če pa želi strokovna delavka mobilizirati moči družine, mora tudi sama imeti možnosti izhajati iz lastnosti virov moči in si jih upati pokazati. To pomeni, da si mora upati biti iskrena, odprta in jasna ter imeti avtoriteto. Za strokovne delavke pa je to težka naloga.

Proces krepitve moči ni pomemben samo v začetni fazi, temveč skozi ves proces podpore in pomoči. Za delo, ki spodbuja, ki spodbuja krepitev moči, so značilni trije osnovni procesi:

- izslediti in razviti prisotne pozitivne vire moči;
- učiti novih spretnosti;
- zaustaviti negativna stremeljenja in jih preusmeriti v pozitivno vedenje (Bouwkamp in Bouwkamp, 2014, str. 332).

Bouwkamp in Bouwkamp (2014, str. 217–218) pišejo tudi o prednostih in slabostih k družini umerjenega dela, in sicer – kot prednosti so opredeljene naslednje stvari:

- podpira se potrebo staršev po angažiranosti v procesih podpore in pomoči;
- podpira se potrebo staršev, da pridobijo orodja za boljše ukrepanje;
- matična družina dobi priložnost za proučevanje in razreševanje problemov vseh družinskih članov;
- pomaga se družinskim članom, da so drug drugemu pomembni in, da tako obogatijo svoj odnos;
- s tem ko strokovna delavka vidi in posluša vse družinske člane, dobi jasnejšo sliko o dogajanju;
- strokovna delavka lahko neposredno vpliva na interakcijske vzorce v družini;
- ker si strokovna delavka prizadeva biti na razpolago vsakemu družinskemu članu, vsi skupaj polagajo trdne temelje za sodelovanje;
- strokovna delavka ima možnost, da se vede enako zainteresirano do vseh v odnosu;
- družinski člani so prav toliko odgovorni za pomoč kot strokovna delavka (Bouwkamp in Bouwkamp, 2014, str. 217–218).

Slabosti:

- ne podpira se potrebe staršev, da bi poiskali pomoč za svojega otroka, ker ima ta problem; ne podpira se potrebe enega od staršev, da bi partnerju prizanesel z neprijetnostmi;
- obstaja tveganje, da prehitro preidemo od individualnega problema k reševanju problemov v partnerskem odnosu in družini; obstaja tveganje, da se strokovno delavko posrka v družinski sistem; obstaja tveganje za sklepanje koalicij;
- obstaja tveganje za spor z enim delom sistema; težje je pozorno spremljati individualne potrebe in interakcijo; strokovni delavci se skorajda ne šolajo za tako delo; težje se je naučiti metodike, ker pogosto zahteva direktno in aktivno posredovanje (Bouwkamp in Bouwkamp, 2014, str. 217–218).

Dejstvo je, da ima lahko družina tudi funkcijo pri nastanku, ohranjanju ali poslabšanju problemov in to se ponavadi dogaja nezavedno, pa vendar je pomembno, da matična

družina prevzame odgovornost za svoj delež v nastali situaciji. Potem lahko s strokovnimi delavkami prouči, kaj lahko naredi, da bo prispevala svoj delež k rešitvi (Bouwkamp in Bouwkamp, 2014, str. 235), saj želimo podpreti ljudi, da uresničijo vsaj del svoje »čudežne« slike.

1.3.3. Rejniška družina

Rejniška družina naj bi se dopolnjevala z matično družino, naj bi spoštovala otrokov izvor, preteklost in odnos do matične družine (Boštjančič Prosen, 2006, str. 21).

Rejništvo je poklic cele družine in rejniška družina mora biti »odprta« družina (Mikša, 2001, str. 15; Vodničar, 2012, str. 11) – to pomeni, da morata zakonca imeti urejene partnerske odnose, osebne kvalitete in dobro pozicijo v okolju, kjer prebivata. V vsaki družini pa veljajo pravila, le da so nekatera razvidna, dogovorjena, druga ne. Pomembno je, da se za rejništvo odločijo vsi družinski člani.

Rejniška družina ima naloge enako kot jih ima tudi center za socialno delo.

»Rejniki so dolžni omogočiti in spodbujati stike med otrokom in njegovimi biološkimi starši, razen v primeru, ko so staršem stiki omejeni ali prepovedani na podlagi odločbe pristojnega organa. Rejnik mora sodelovati v individualni projektni skupini, ki jo imenuje center za socialno delo, in se najmanj enkrat na pet let udeleževati obveznih usposabljanj. V obvezna usposabljanja se je dolžan vključiti tudi sorodnik otroka, če izvaja rejništvo« (Rejništvo. Ministrstvo za delo, družine, socialne zadeve in enake možnosti. Dostopno na: http://www.mddsz.gov.si/si/uveljavljanje_pravic/statistika/rejnistvo/- Ogledano dne 30. 5. 2017).

O nalogah govori tudi Ellis (2003, str. 101). Piše o tem, kako in na kakšen način poskuša rejniška družina otroku zagotoviti varno in stabilno življenjsko okolje, in sicer:

- z minimiziranjem otrokove travme;
- z zagotovitvijo, da je otrok osvobojen nadaljnje škode;
- s preskrbo okolja, v katerem bodo obravnavane otrokove izkušnje trpinčenja;
- z olajševanjem primerne dolgoročne cilja (ponovna združitev, rejništvo, posvojitev) (Ellis, 2003, str. 101).

Rejniki potrebujejo strokovno pomoč, svetovanje in seveda sprotno usposabljanje v individualnih, timskih, skupinskih in skupnostnih oblikah dela, saj se tako povezujejo medsebojno ter izmenjujejo in pridobivajo nove izkušnje (Čepič Kočever, 2006, str. 85).

In k temu bi morali strmeti – kajti, če je rejniška družina prava za otroka, potem lahko tudi ona pomaga matični družini, saj bo matična družina počasi začela uvidevati, da se dela vse v korist otroka.

1.3.4. Koncept inkluzivnega in ekskluzivnega rejništva

Danes je poudarek na sodelovanju med matično in rejniško družino, čeprav je tega zelo malo, saj se stiki pogosto odvijajo na centrih za socialno delo. Strokovne delavke ne morejo veliko vplivati na zadržke rejniških družin, ki jih imajo te do bioloških staršev otroka.

Zato moram omeniti teorijo navezanosti, avtorja Johna Bowlbija. Sporočilo teorije navezanosti za prakso socialnega dela je znanje o kompleksnosti in moči otrokovih vezi z njegovimi biološkimi starši ali skrbniki. Otrok je ob ogroženosti lahko ločen od odraslih, s katerimi je vzpostavil navezanost, potrebno pa je to njegovo navezanost upoštevati (Daniel idr., 1999, str. 18). Iz teorije navezanosti prav zato izhaja paradigma strokovnega dela – vzpostavljanje in zagotavljanje stikov med otroki in njihovimi biološkimi družinami (Daniel idr., 1999, str. 98).

Kot pravi Čačinovič Vogrinčič, gre za dve družini oz. dva popolnoma različna sveta – otrok se mora naučiti živeti z dvema družinama, hkrati pa mora živeti tudi zase. Pomembno je, da se mu zagotovijo pogoji za uresničitev pravice do stvarnosti. Naloga vseh sodelujočih v procesu rejništva je, da otroku zagotovimo stik z biološko družino. Obenem je potrebno, da otroku tudi rejniška družina postane razvidna, da lahko zaživi v njej (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008).

Holman (1980, str. 75–78) razlikuje dva koncepta rejništva. Od tega je tudi odvisno, ali bo rejništvo uspešno za posameznega otroka.

- Ekskluzivno (izključevalno) rejništvo

Rejniška družina otroka, ki je v rejništvu, poskuša zadržati znotraj mej rejniške družine in otroku ne dopuščajo stikov in odnosov. Skušajo izločiti biološke starše, o katerih nimajo pozitivnega mnenja in do njih čutijo odpor. O preteklih otrokovih izkušnjah ne govorijo in

sebe vidijo kot naravne starše. Matično družino skušajo izključiti z namenom zagotovitve varnosti otroka (Holman, 1980, str. 75–78).

- Inkluzivno (vključujoče) rejništvo

Rejniška družina ima do matične družine otroka pozitiven odnos. Otroku omogočajo stik z njegovo družino. Omogočajo mu tudi, da spozna preteklo izkušnjo in je seznanjen s svojo trenutno situacijo ter situacijo s starši. Rejniki otroku pomagajo, da razvije občutek lastne identitete, kar pa omogoča integracijo v novo okolje. Ta koncept omogoča sodelovanje matične družine, rejniške družine, otroka in centra za socialno delo (Holman, 1980, str. 75–78).

»Ohranjanje stikov ni edini pogoj, da se lahko otrok nekoč vrne v matično družino, so pa ti stiki ključnega pomena« (Cerar Brolih, 2008, str. 6–7).

Stiki so za otroka izrednega pomena in mu jih je potrebno zagotoviti. Center za socialno delo je prav ta, ki poskrbi, da stiki med otrokom in njegovimi starši varno tečejo.

1.3.5. Individualna projektna skupina

V Pravilniku o izvajanju ZIRD (Pravilnik o pogojih in postopkih za izvajanje zakona o izvajanju rejniške dejavnosti (Ur. l. RS, št. 54/03, 78/08 in 18/13) je urejena individualna projektna skupina.

»Sistem, ki vzpostavlja in vzdržuje sodelovanje med matično družino, rejniško družino, CSD in otrokom v rejništvu, smo poimenovali projektna skupina« (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 104). Enako pravi tudi Bole Finžgar (2008, str. 132).

V okviru individualne projektne skupine je potrebno spremljati predvsem čustveni razvoj in vedenje otroka, zdravje otroka, odnose v rejniški družini, odnose z matično družino, odnose z vrstniki ter skrb za izobraževanje oziroma poklicno usposabljanje otroka (37. člen Pravilnika o pogojih in postopkih za izvajanje zakona o izvajanju rejniške dejavnosti Ur. l. RS, št. 54/03, 78/08 in 18/13).

Socialna delavka otroka je dolžna zagotoviti, da so vsi sodelujoči individualne projektne skupine seznanjeni z vsemi pomembnimi informacijami glede posameznega rejništva (39. člen Pravilnika o pogojih in postopkih za izvajanje zakona o izvajanju rejniške dejavnosti (Ur. l. RS, št. 54/03, 78/08 in 18/13).

Srečanja individualne projektne skupine se lahko izvajajo v rejniški družini, v matični družini, na centru za socialno delo ali kakšni drugi instituciji, potrebno pa je upoštevati objektivne možnosti in obveznosti vseh sodelujočih individualne projektne skupine (40. člen Pravilnika o pogojih in postopkih za izvajanje zakona o izvajanju rejniške dejavnosti (Ur. l. RS, št. 54/03, 78/08 in 18/13).

Ob srečanjih z rejniki in posvojitelji Kompan Erzar idr. (2011, str. 104) opozarjajo, da pogosto opažajo njihovo veliko naklonjenost do otrok, ki so jim zaupani, hkrati pa tudi strah in nemoč, da bi popolnoma razumeli, kaj za te otroke pomeni izkušnja travme, ki so jo doživeli, in kako to vpliva nanje ter na odnose znotraj rejniške družine. Četudi se rejniki trudijo narediti vse, kar je v njihovi moči, ostaja življenjska izkušnja iz otrokove matične družine tako močna, da lahko vedno znova ogrozi varen ritem rejniške družine (Kompan Erzar idr., 2011, str. 104).

Prav zaradi takšnih izkušenj so pomembne individualne projektne skupine, ker omogočajo prej opisano inkluzivno rejništvo.

1.4. Sistemsko socialno delo

Rejništvo moramo razumeti kot en velik sistem. Delamo z otrokom, matično družino, rejniško družino. Delamo z različnimi drugimi institucijami in organizacijami, obenem pa krepimo obstoječe socialne mreže matičnih družin ter jim pomagamo iskati nove in aktivirati stare socialne mreže. Rejniške družine pa spodbujamo v povezovanju z drugimi družinami. Sodelovanje z vsemi se dogaja v okviru delovnega odnosa, skupaj raziskujemo nove rešitve, smo sodelavci. Vse to nam prinese sistemsko socialno delo, opora temu pa so metodična načela socialnega dela ter načini ravnanj v socialnem delu.

Na razvoj konceptov socialnega dela je velik vpliv imel Peter Lüssi (1990, 1992, v Sitar, 2014, str. 110) in kot nalogo socialnega dela navaja reševanje socialnih problemov. Poudari, da za sistemsko socialno delo veljajo sistemske povezave, v katerih je socialni problem kompletiran kot »*problemski sistem*«. Naloga sistemske socialne delavke je, da ta problemski sistem funkcionalizira, s tem pa sebe, svojo institucijo in druge osebe, prav tako pa tudi socialne sisteme uskladi s problemskim sistemom ter tako ustvari »*sistema reševanja problema*«. Značilnost sistemskega socialnega dela je odmik od tradicionalnega pojma stranke. Lüssi uvaja pojem »*udeleženi v problemu*« namesto pojem stranka – sistemska socialna delavka si bo prizadevala, da bo v vsakem problemskem primeru pridobila čim več za rešitev najpomembnejših udeležencev. Čačinovič Vogrinčič (2008, v

Sitar, 2014, str. 111) pravi, da sistemske teorije torej v socialno delo vnesejo temelje delovnega odnosa, instrumentalno definicijo problema in soustvarjanje rešitev (Lüssi, 1991, v Sitar, 2014, str. 111).

Na podlagi teh konceptov pa so se razvili sodelovanje in soustvarjanje projektov pomoči z matičnimi družinami otrok v rejništvu in vzpostavitev individualnih projektnih skupin.

Sistemska usmerjena delavka si prizadeva vselej ravnati iz sistemske perspektive: od najmanjšega socialnega sistema do problemskega vidika celotne družbe (Lüssi, 1990, str. 85).

1.4.1. Metodična načela socialnega dela

Metodična načela razumem kot orodje za ravnanje v socialnem delu in zato tudi o njih sprašujem v raziskovalnem delu naloge. Izvirajo iz sistemskega socialnega dela, ki pa je temelj za instrumentalno definicijo problema in soustvarjanje rešitev (Lüssi, 1991, v Sitar, 2014, str. 111).

Metodična načela so temeljni elementi tistega, kar pomeni celoto metode socialnega dela. Načini ravnanja se delijo na šest področij: svetovanje, pogajanje, intervencija, zastopanje, preskrba, oskrba. Načela kot tudi načini ravnanja so *»teoretični pojmi, s katerimi je mogoče analitično osvetliti kompleksno ravnanje v socialnem delu, ki vseskozi predstavlja nek kontinuum, v katerem je vse medsebojno povezano«* (Lüssi, 1990, str. 86).

Metodična načela so teoretični pojmi, ki razvidno opišejo vlogo socialnega dela (Lüssi, 1990, str. 86).

- Načelo vsestranske koristi

Načelo vsestranske koristi zahteva od socialne delavke, da si prizadeva za rešitev, ki je koristna za vse udeležence v problemu, ne glede na to, ali so njene stranke ali ne. Sistemska usmerjena socialna delavka si prizadeva za to, da se delo zastavi tako, da se upošteva interese vseh udeleženi v problemu, dogovorjena rešitev pa naj bi vsem prinesla uresničljivo korist (Lüssi, 1990, str. 86; Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 17).

Načelo vsestranske koristi pa omogoča raziskovanje iz perspektive moči (Saleebay, 1997, v Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 17).

Načelo vsestranske koristi moramo upoštevati predvsem pri delu z matično družino in rejniško družino. Velikokrat pride do tega, da se matična in rejniška družina ne strinjata okoli dogovorov in potem je pomembno vsem zagotoviti neko korist, če je le možno.

- Načelo interpozicije

Sistemske delujoče socialno delo je »interaktivnost, delovanje med udeleženci v problemu«. V temelju ima mediacijski pomen. Bližina omogoča socialni delavki osebno vplivanje na odnos z matično družino, oddaljenost pa daje maneverski prostor za ravnanje in preprečuje, da bi se socialna delavka identificirala s članom družine (Lüssi, 1990, str. 88–89; Stierlin (1987, v Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 18; Žibera, 2001, str. 48–49).

Načelo interpozicije usmerja socialno delavko k temu, da predstavi matični družini svoje ravnanje kot socialno delo in povzame zgled ustvarjanja rešitve tako, da vanj vnese vse predložene rešitve, skupaj s svojim razumevanjem situacije in doslej oblikovanimi predlogi, da bi se lahko razgovor o možnih odločitvah nadaljeval (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 18).

- Načelo komunikacije

Socialna delavka mora iskati stik z vsemi udeleženi v problemu, torej z vsakim članom matične družine. Potrpežljivo in vztrajno mora stopiti v stik s člani družine, ki so v problemu udeleženi in se skušajo temu stiku izogniti (Lüssi, 1990, str. 89–90).

Načelo usmerja socialno delavko, da išče stik z vsemi udeleženi v problemu in postavlja neposredno komunikacijo, da vstopi osebno v stik z vsemi člani družine, če je le mogoče in vzpostavi kontakt z vabilom za nadaljnje sodelovanje (Lüssi, 1990, str. 89–90).

- Načelo instrumentalne definicije problema

Definicija problema je v sistemske socialnem delu instrument za ravnanje. S tem, ko matična družina sprejema definicijo problema, postane udeležena v rešitvi. Definicija problema določa delne cilje in korake v reševanju problema in tako daje vsakemu članu družine naloge. S tem socialna delavka ustvari temelj sistemskega procesa njegovega reševanja (Lüssi, 1990, str. 89–90).

- Socialno-ekološko načelo

Socialna delavka mora aktivirati, krepiti in podpirati obstoječe socialne mreže ter tistim članom matične družine, ki jim trdna socialna mreža manjka, le-to vzpostaviti, če je le

mogoče v njihovem življenjskem kontekstu. Socialna delavka posega v socialna razmerja skrbno in samo toliko, kolikor je to v danih okoliščinah nujno (Lüssi, 1990, str. 90; Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 18).

To je pomembno pri delu z matično družino in rejništvom, še posebej ko se rejništvo zaključuje, ker matična družina potrebuje podporo v skupnosti, da bi spet na novo zaživela z svojim otrokom.

- Načelo pogajanja

Socialna delavka k socialnemu problemu pristopa s pogajanjem in nastopa kot aktivni posrednik (Lüssi, 1990, str. 90–91).

Pri tem je naloga socialne delavke vzdrževati proces oblikovanja dogovora o možnem, a obenem upošteva načelo interpozicije (Lüssi, 1990, str. 90–91; Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 19).

Socialno delo v rejništvu mora omogočiti udeležnim pogajanje, pravi Žibera (2001, str. 48–49).

- Prisilen odnos v procesu pomoči se začne s pomočjo, za katero pogosto matična družina ni prosila in, ki je v prvi vrsti ponavadi niti ne doživlja kot pomoč (Bouwkamp in Bouwkamp, 2014, str. 250) in Bouwkamp in Bouwkamp (2014, str. 253) opozarja, da moramo pri pogajanju z matično družino upoštevati naslednja izhodišča: na prvem mestu mora biti ohranitev odnosa z matično družino. Nobenega smisla nima zmagati pri pogajanjih in izgubiti družino; poiskati stik z doživljanjem vsakega družinskega člana posebej, argumenti vseh družinskih članov naj socialno delavko zares zanimajo; socialna delavka predstavi svoje motive – zakaj ravna tako, kakor ravna ter dopusti čustva in razhajanje mnenj (Bouwkamp in Bouwkamp, 2014, str. 253).

Poudarek je na tem, da kos socialna delavka zares doseže sporazum z matično družino, se ukrep pomakne v ozadje, socialna delavka pa lahko nadaljuje proces pomoči celo na prostovoljni osnovi (Bouwkamp in Bouwkamp, 2014, str. 255).

- Načelo sodelovanja

Načelo sodelovanja pomeni, da socialna delavka skuša sodelovati z vsemi za matično družino pomembnimi tretjimi. Socialna delavka si prizadeva aktivirati vse sile, ki morda še niso aktivirane, in usklajevati njihova prizadevanja in delovanje v smeri skupnega cilja (Lüssi, 1990, str. 91).

V sodelovanju lahko pride do konfliktov in pri razreševanju konfliktov mora biti omogočeno razhajanje spoznanj. Pomembno je, da socialna delavka spoštuje zavrnitev sodelovanja matične družine in razišče njihove razloge zanjo, pravijo Bouwkamp in Bouwkamp (2014, str. 253).

Kadar pa se matično družino ne pridobi stoodstotno za načrt pomoči, naj zaradi tega delo ne zastane. Še zmeraj je pomembno, da je socialna delavka odprta za težave matične družine, saj tako socialna delavka pridobi več vpogleda v probleme, ki se skrivajo zadaj (Bouwkamp in Bouwkamp, 2014, str. 254).

- Načelo odpiranja problema

Socialna delavka poskuša odpreti poti rešitve z eno izmed naslednjih petih taktik: ne dela oziroma ne pomaga več, loti se kake s problemom obremenjene osebe, sproži krizo, okrepi negativno ali zahteva kaj nemogočega (Lüssi, 1990, str. 91).

To načelo dovoli, da svojo nemoč strokovna delavka podeli z udeleženi v problemu. Spodbuja nas, da upamo prepoznati, *»če ne vemo, kam hočemo priti«* ter zaprositi za pomoč (Lüssi, 1990, str. 91; Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 19).

1.4.2. Načini ravnanja

Načini ravnanja so *»teoretični pojmi, s katerimi je mogoče analitično osvetliti kompleksno ravnanje v socialnem delu, ki vseskozi predstavlja nek kontinuum, v katerem je vse medsebojno povezano«*, enako kot metodična načela (Lüssi, 1990, str. 86).

Načini ravnanja nas usmerjajo, kako ravnati v socialnodelavskem okviru.

- Svetovanje

Svetovanje se dogaja tam, kjer se socialna delavka in matična družina dogovarjata o problemu in njegovem reševanju. V intenzivni obliki se sistemsko svetovanje v socialnem delu kaže kot pravi socialni trening (Lüssi, 1990, str. 92).

Svetovanje je proces soustvarjanja dobrih rešitev in zelenih izidov. Nastopi pa pred izrekom rejništva, ko se socialna delavka in matična družina pogovarjajo ter iščejo rešitve za nastalo situacijo. Socialna delavka mora matični družini nuditi podporo ter s svojim strokovnim znanjem pravilno svetovati. Če v delovnem odnosu ne pridejo do določenih rešitev, ki ne bi pripeljale do rejništva, se delovni odnos ter socialno svetovanje seveda nadaljujeta (Lüssi, 1990, str. 92).

- Pogajanje

Pri pogajanju v socialnem delu je socialna delavka v stiku z dvema ali več člani matične družine in se z njimi o problemu pogaja v zvezi z njihovimi socialnimi okoliščinami. V rejništvu socialna delavka skupaj s starši v pogovoru in s sodelovanjem išče skupne rešitve, ki so v korist vsem, hkrati pa se morajo zavedati, da vsak nekaj prispeva in se nečemu tudi odpove (Lüssi, 1990, str. 92).

- Interveniranje

Do odvzema pride, kadar starši ne zmorejo skrbeti za otroka. V rejništvu socialna delavka z izkušnjami in strokovnim znanjem predvidi, da je ogroženo življenje, ne glede na čas intervenira in odstrani ogroženega družinskega člana iz njegovega okolja, v tem primeru se nastani otroka k rejniški družini ter se sproži delovni projekt pomoči tako za starše kot za otroka (Lüssi, 1990, str. 92).

O intervenciji v socialnem delu govorimo tam, kjer se socialna delavka vključi v problemske situacije proti volji enega družinskega člana, da bi varovala drugega. Tipičen primer za to je ukrepanje proti staršem, ki zlorablajo otroke. Ob primeru zlorabe otrok v družini se vidi, kaj je značilno za sistemsko metodiko intervencije: v reševanje problema bo vključena cela družina. Sistemsko usmerjena socialna delavka pomaga otroku predvsem s tem, da pomaga njegovi družini. Socialna delavka se ne bori proti staršem, temveč jim pomaga, da bi postali dobri, vsaj sprejemljivi – na primer, da jim preskrbi terapevtske, vzgojne in gospodinjske oblike pomoči, delo, boljše stanovanje ali drugačno materialno podporo (Lüssi, 1990, str. 92).

Če v rejništvu socialna delavka strokovno predvidi, da je življenje otroka ali starša ogroženo v njihovem skupnem življenju, potem intervenira v skladu z navodili, da zaščiti ogroženega člana družine. Pomoč družini, ko gre za nasilje, mora biti v prvi vrsti obvarovanje in zaščita ostalih družinskih članov (Lüssi, 1990, str. 92).

- Zastopanje

Zastopanje pomeni, da socialna delavka v pravnih situacijah nastopa namesto koga izmed udeležencev v problemu nasproti drugim osebam. To dela, ker je dolžna ali pa jo je družinski član prostovoljno pooblastil za to. S pomočjo zastopniškega ravnanja si socialna delavka prizadeva uresničiti neko sistemsko rešitev problema. Socialna delavka samo sebe pojmuje kot posrednika (Lüssi, 1990, str. 93). Gabi Čačinovič pravi: »Priskrbimo zagovornika, če se ne slišijo vsi udeleženi« (Čačinovič Vogrinčič, 2007, str. 52–56).

- Priskrbovanje

Kot priskrbovanje označimo tisto ravnanje, s pomočjo katerega socialna delavka matični družini priskrbi denar, kakšno stvar, izobraževanje, delo ali kakršno koli drugo uslugo. Ta vrsta pomoči se ne opravlja zlahka. Priskrbovalna pomoč naj bi bila usposobitev matične družine za daljši čas, da se bo na tak način ponovno vključila v družbeni sistem in, da bi se zmogla sama finančno vzdrževati. Predvsem se poskuša za matično družino mobilizirati vire na področju naravne socialne mreže (Lüssi, 1990, str. 94).

Pod priskrbovanje spadajo razne oblike socialne pomoči, otroški dodatki, boni, ozimnica. Matična družina potrebuje pomoč, ki ni samo v materialni obliki, pač pa tudi v izgradnji delovnega odnosa in v iskanju rešitev. V rejništvu v primeru izgube finančnih dohodkov ali pomanjkanje teh socialna delavka priskrbi pomoč družini v materialnih stvareh, kot so hrana, obleka ali boni (Lüssi, 1990, str. 94).

- Oskrbovanje

Za oskrbovanje se gre takrat, ko socialna delavka stoji ob strani matični družini pri vsakdanjem premagovanju življenjskih zadev, tako da zanjo opravlja finančne in druge zadeve, ki se tičejo njenega materialnega stanja, da zanjo sprejema odločitve, ji nudi manjše usluge pomoči, pazi na to, kako ji gre, vzdržuje stik in ji je v podporo v osebno pomembnih stvareh (Lüssi, 1990, str. 94).

V rejništvu socialna delavka matični družini pomaga s strokovnim znanjem, nudi psihično pomoč ali pogovor, ali pomoč otroku v šoli (Lüssi, 1990, str. 94).

1.5. Koncepti socialnega dela v rejništvu

Koncepti socialnega dela so se razvijali odvisno od cilja, idejnega ozadja, teoretičnih osnov, temeljnih disciplin, metod dela, odnosa med socialnim delavcem in uporabnikom in

pogledom uporabnika na socialnega delavca, pravita Milošević Arnold in Postrak (2003, str. 142).

Socialno delo je v začetni fazi bilo usmerjeno na dobrodelnost, nato na skrb za ljudi, potrebne pomoči ter danes na skupno sodelovanje in iskanje rešitev. O Hanlon (1939, v Čačinovič Vogrinčič, 2007, str. 14) pravi: *»Prvi val je temeljil na patologiji, drugi je bil usmerjen v problem in v reševanje problema, tretji val se je usmeril v rešitve in iskanje rešitev in četrti val kot postmodernizem in zanj še ni imena ter postavlja v ospredje značilnost odnosa in procesa med udeleženi v procesu pomoči* (Čačinovič Vogrinčič, 2010, str. 241).

Danes je pomemben jezik socialnega dela, ki ne izključuje, socialne delavke se ravna po etiki udeležnosti in iz perspektive moči ter se pomoč soustvarja v procesu, ki ga zagotavlja delovni odnos (Čačinovič Vogrinčič, 2010, str. 241).

1.5.1. Delovni odnos soustvarjanja v rejništvu

Delovni odnos soustvarjanja v rejništvu razumem kot zagotavljanje glasu vsem udeleženi v rejništvu, a v korist otroka.

Odnos med strokovno delavko in matično družino definiramo kot delovni odnos, ki je opora strokovni delavki, da vzpostavi pogovor, ki omogoča raziskovanje in sooblikovanje dobrih izidov (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 9).

Strokovna delavka in matična družina imajo nalogo, da soustvarijo deleže v rešitvi, pri tem je prva naloga strokovne delavke, da vzpostavi delovni odnos (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 9). Prvi korak je vzpostaviti delovni odnos s starši, ki bo omogočal sodelovanje staršev pri odločitvi za oddajo otroka v rejništvo (Čačinovič Vogrinčič, 2007, str. 108), saj s tem lahko zmanjšamo negativne posledice travme otroka.

Delovni odnos vsebuje naslednje elemente:

- dogovor o sodelovanju (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008: 9);
- instrumentalna definicija problema (Lüssi 1991, v Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 9) in soustvarjanje rešitev (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 9);
- osebno vodenje (Bouwkamp in Vries 1995, v Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 9);

Elementoma delovnega odnosa pa se doda še štiri sodobne koncepte v socialnem delu:

- perspektiva moči (Saleebey 1997, v Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 9);
- etika udeležnosti (Hoffman 1994, v Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 9);
- znanje za ravnanje (Rosenfeld 1993, v Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 9);

- ravnanje s sedanjostjo ali koncept so-navzočnosti (Andersen 1994, v Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 9).

- Dogovor o sodelovanju

Dogovor o sodelovanju je pomemben uvodni ritual, saj se projekt pomoči v socialnem delu začne z jasnim in izrečenim dogovorom o sodelovanju, ki potem omogoči vzpostavljanje delovnega odnosa. Zaželeno je, da se dogovora udeležijo vsi udeleženi v problemu na začetku dela, kar pa je v samem rejništvu pogosto zelo težko – razumeti moramo bolečino matične družine zaradi odhoda otroka. Dogovor vsebuje pristanek na sodelovanje tu in zdaj in dogovor o delovnem odnosu – torej dogovor o tem, kako bomo delali. Socialna delavka pojasni koncept delovnega odnosa vsem udeleženi v problemu. Vloga matične družine je opisana kot odgovornost za lastni delež, pri soustvarjanju rešitve. Dogovor je pomemben, ker postavi socialnodelovni okvir, ki torej že vsebuje koncept *»biti udeležen v definiciji problem in soustvarjanju rešitev«* in sporočilo, da je pomembno, da tukaj in zdaj začnemo proces soustvarjanja rešitev (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 9–10).

- Instrumentalna definicija problema (Lüssi 1991, v Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 10).

Zelo pomembno je, da skupaj z matično družino poiščemo skupno definicijo problema (Vedivo 2000, v Bouwkamp in Bouwkamp, 2014, str. 250), saj s skupnim raziskovanjem družini zagotovimo občutek, da je še vedno pomembna v otrokovem življenju. Poudarek je na tem, da vsi udeleženi v problemu podajo svoje videnje problema, svoje strahove in želje.

Udeleženi v problemu raziskujejo svoj delež v rešitvi. V proces vsak vstopi s svojo definicijo problema, socialna delavka doda svoje videnje in tako se začne oblikovanje delovne definicije možnega (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 10).

»V središču sta dialog in sodelovanje, v katerem udeleženci v problemu soustvarjajo svojo udeležnost v oblikovanju rešitve. Delovni odnos zagotavlja brezpogojno spoštovanje osebne izkušnje, ustvarjanje pogojev, v katerih je samoumevna izhodiščna točka raziskovanja vsakokratna izkušnja« (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 10).

- Osebno vodenje (Vries 1995, v Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 10–11)

Osebno vodenje je naloga socialne delavke, saj socialnodelovno ravnanje pomeni vodenje, in sicer vodenje k dogovorjenim in uresničljivim rešitvam, k dobrim izidom.

Socialna delavka z matično družino raziskuje želene izide ter mora biti spoštljiva do matične družine, ne glede na to, kaj je vzrok za odvzem otroka in, kakšna sta starša. Socialna delavka lahko podeli tudi svoje osebne izkušnje. Delati moramo tudi na tem, da starši dosežejo želene spremembe, razvijejo nove načine ravnanja.

Socialna delavka raziskuje zgodbe matične družine skupaj z njo tako, da v pogovoru, če je že mogoče, vodi k postopnemu oblikovanju zaželenih izidov. Delovni odnos je usmerjen k zaželenim rešitvam, pri rejništvu pa je želeni izid vrnitev otroka v matično družino. Bouwkamp in Vries govorita »o zavzeti komunikaciji, ki omogoči v delovnem odnosu nove izkušnje o ravnanju z besedami, samospoštovanje, odkrivanje lastnih virov moči«. Za socialno delo tako pomembna izkušnja uporabnika o spoštovanju in dostojanstvu je lahko samo osebna izkušnja v dialogu in sodelovanju z njim (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 10).

- Etika udeležенosti (Hoffman 1994, v Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 9)

Objektivnega opazovalca nadomesti »sodelovanje, v katerem nihče nima zadnje besede«, sodelovanje, v katerem nihče ne potrebuje zadnje besede, je pogovor, ki se nadaljuje, proces. Ne iščemo »vzroka« ali »resnice« (Hoffman 1994: 23, v Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 12). Socialna delavka odstopi od moči, ki ji ne pripada – od moči, da poseduje resnice in rešitve. To moč nadomesti občutljivo skupno iskanje, raziskovanje, skupaj z matično družino (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 13).

- Perspektiva moči (Saleebey 1997, v Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 9)

Pomembno je spoštljivo iskati moč matične družine, njene vire (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 14).

»Ravnati iz perspektive moči je najprej zelo osebna odločitev socialne delavke. Iz perspektive moči sprašujemo po zaželenih razpletih, po dobrih izidih, po sanjah in upanju. Sprašujemo po virih, po opori v skupnosti, po dobrih izkušnjah iz preteklosti« (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 14). Delamo na tem, da situacija matične družine postane njej bolj razvidna.

Torej, socialna delavka z matično družino raziskuje njene stare vire, hkrati pa poskuša odkriti nove, saj je cilj izboljšanje trenutnega stanja družine. Pomembno je okrepiti starševske vloge. To pomeni iskanje virov za matično družino, da se okrepi in doseže

spremembe, ki so nujne za otrokovo vrnitev, hkrati pa potrebuje vire moči tudi otrok, da se lažje privadi na rejniško družino.

- Ravnanje s sedanjostjo ali koncept so-navzočnosti (Andersen 1994, v Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 9)

Koncept sodi v zagovor sedanjosti. To je pristnost v poslušanju, ki pomeni hkrati tudi biti na voljo za sočutje in za razgovor. *»Poslušalec ni le sprejemnik zgodbe, temveč s svojo prisotnostjo tudi spodbuja dejanje ustvarjanja zgodb. In to dejanje je dejanje konstituiranja sebe«* (Andersen, 1994, str. 66, v Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 14).

Socialna delavka mora poskrbeti, da se pogovor z matično družino nadaljuje kljub morebitnim težavam, ki nastanejo v trajanju sodelovanja; da razume in spoštuje starše ter jim pomaga pri razvijanju njihovih kompetenc. Poskrbeti mora, da se pogovor tudi po končanem srečanju lahko nadaljuje ter pušča odprta vprašanja za iskanje rešitev in je staršem na voljo (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 20–31).

- Znanje za ravnanje (Rosenfeld 1993, v Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 9)

Koncept govori o posebnosti v socialnem delu razvitega znanja in o posebnosti ravnanja z njim. *»Socialni delavec zna dvoje, in sicer vzpostaviti in vzdrževati delovni odnos in kontekst socialnodelovnega razgovora ter podeliti strokovno znanje z uporabniki v procesu soustvarjanja interpretacij v razgovoru in tako omogočiti »prevajanje« v osebni ali lokalni jezik in nazaj v jezik stroke za ustvarjanje nove zgodbe v raziskovanju rešitev«* (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 14–15).

Torej, socialna delavka na podlagi svojih strokovnih izkušenj in svojih lastnih osebnih izkušenj podeli svoje znanje s starši v njihovem osebnem jeziku.

Torej, vsi zgoraj naštet in opisani elementi delovnega odnosa so nam opora v sodelovanju z matično družino. Delamo tukaj in zdaj s poudarkom na dialogu. Avtorji Bouwkamp in Bouwkamp (2014, str. 291–292) pa pravijo, da delovni odnos sestavlja trije deli, in sicer:

- strinjanje glede ciljev: vsem udeleženi mora biti jasno, kaj je problem in, kaj naj bi s procesi pomoči dosegli. *»Strinjanje s cilji procesov pomoči in s tem, kaj lahko od pomoči pričakujemo, neposredno vpliva na rezultat obravnave«*, kot je pokazala raziskava (Tryon in Winograd, 2002, v Bouwkamp in Bouwkamp, 2014, str. 291–292);

- strinjanje glede nalog: vsem udeleženi mora tudi biti jasno, katere naloge pripadajo strokovnim delavcem in katere pripadajo matični družini – kdo kaj dela in kdo je za kaj odgovoren;
- vzdušje vzajemnega zaupanja: vzdušje vzajemnega zaupanja nastane, kadar so udeležene strani druga do druge iskrene, odprte ter enakovredne in kažejo zanesljivost v dogovorih, ki jih sklenejo. Dobro sodelovanje brez vzajemnega zaupanja pa ni možno. In, ker zaupanje spodbuja sodelovanje, sodelovanje tudi spodbuja zaupanje (Bouwkamp in Bouwkamp, 2014, str. 291–292).

Torej, za dosego dobrega sodelovanja je pomembno, da si od samega začetka prizadevamo za dobro sodelovanje. Matično družino sprejmemo takšno, kot je, in smo ji opora pri doseganju zelenih sprememb.

1.5.2. Vzpostavljanje delovnega odnosa z matično družino

Vzpostavljanje delovnega odnosa za matično družino je vsakakor izziv za strokovne delavke. Kdaj začeti sodelovanje za matično družino in kako? Mnenja sem, da sodelovanje začnemo s tem, da matični družini povemo na njima razumljiv način, kaj rejništvo je in kaj se od vseh nas pričakuje.

Bistvo vsakega rejništva je *»vzpostavitev odnosa, ki bo otroku dopolnil odnos z njegovimi starši tam, kjer so oni pustili praznine in rane, ki jih niso znali ali zmogli zaponiti ali ublažiti«* (Repotočnik, 2001, str. 3) in pomoč otrokovi družini, da bi se otrok lahko vrnil v svojo biološko družino.

Strokovne delavke, se morajo zavedati tudi tega, da začetek sodelovanja z matično družino bremenijo stiska, odpor in številni problemi, ki jih družina sama ne zmore več rešiti (Repotočnik, 2001: 10; Čačinovič Vogrinčič, 2007, str. 108-109) in zato vzpostavljanje delovnega odnosa z matično družino zato zahteva potrpežljivo filigransko delo (Čačinovič Vogrinčič, 2007, str. 108-109).

Pri nameščanju otroka v rejniško družino morajo strokovne delavke biti zelo pozorne na to, da otroka ne utrjajo iz enega družinskega sistema in ga dajo v drugi, razen če gre za hude oblike zanemarjanja in nasilje. Upoštevati in zavedati se morajo, da se pri rejništvu gre za širitev otrokovega že vzpostavljenega družinskega sistema in da predstavlja rejniška družina samo podsistem v njegovem družinskem sistemu (Repotočnik, 2001, str. 3). Ne sme se pa idealizirati rejniške družine in blatiti matično, saj to nikomur ne prinese nič

dobrega. Sodelovanje mora potekati s predpostavko, da je matična družina zmožna sprememb (Boštjančič Prosen, 2006, str. 21).

1.5.3. Jezik socialnega dela v rejništvu

Velikokrat sem v času študijske prakse slišala opise matičnih družin, in to opise sestavljenih iz besed, ki izključujejo, stigmatizirajo. In sem se pogosto vprašala ali strokovne delavke spremljajo delo Fakultete za socialno delo, saj se tisto kar slišim na praksi in tisto kar slišim na Fakulteti precej razlikuje. Strokovne delavke so pogosto uporabljale besede, katere izključujejo.

Pogovor v socialnem delu je osrednji prostor, v katerem se dogaja proces pomoči, v katerem se pomoč raziskuje in soustvarja. Strokovna delavka in matična družina sta sogovornika in soustvarjalca, pravi Čačinovič Vogrinčič (2008, str. 7).

Jezik socialnega dela omogoča, da vzpostavimo in vzdržujemo kontekst socialnega dela v delovnem odnosu in v individualnih projektih pomoči ter da na novo definiramo sodelovanje z drugimi strokami (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 8).

Socialnodelovni pogovor je pogovor med strokovno delavko in matično družino, in je tako strokovna delavka kot matična družina pripravljena iz pogovora priti drugačna, z novimi pogledi, novimi rešitvami in drugačnim razumevanjem, pravijo Čačinovič Vogrinčič idr. (2008, str. 7). Torej, besede, ki izključujejo dobijo alternativo v besedah, ki opogumljajo – so pozitivne besede, dodajajo moč (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 8).

O pomenu jezika stroke socialnega dela piše tudi K. Healey (2005, str. 95–96, v Čačinovič Vogrinčič, 2010, str. 240), ko govori o argumentih za razvijanje in uporabo konceptov socialnega dela v praksi socialnega dela: uporabljeni koncepti omogočijo strokovnim delavkam, da matičnim družinam pojasnijo, kaj delajo, kam želijo priti in kako bodo tja prispeli (Healey, 2005, str. 95–96, v Čačinovič Vogrinčič, 2010, str. 240), saj to je po mojem mnenju tisto, kar moramo narediti še preden začnemo sodelovati z matično družino – matični družini moramo jasno in razumljivo pojasniti, kaj rejništvo je, kako se bo delalo, kakšne so naše in njihove vloge, ter skupaj definirati cilj, kam si želimo priti.

Zapisovanje in poročanje o procesu soustvarjanja pomoči in željenih izidov kot izvirnem delovnem projektu mora biti v jeziku socialnega dela. Jezik socialnega dela pa ne izključuje in ne stigmatizira. Strokovne delavke naj bi poročila oblikovale skupaj z

matično družino, poročila pa naj bi vsebovala elemente delovnega odnosa (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 27-39).

Pozorni pa moramo biti na pati pri zapisovanju. Past pri zapisovanju je, da se na podlagi zapisov lahko oblikujejo vrednostne sodbe, ki so lahko za matično družino škodljive (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 6-11). Zato morajo strokovne delavke biti sposobne opisati problem v jeziku, ki je spoštljiv do vseh članov sistema in, v katerem se kaže skrb za njihovo nadaljnje življenje (Mesec in Stritih, 2015, str. 299).

1.5.4. Izvirni delovni projekt pomoči v rejništvu

Vsaka matična družina je posebna, s svojimi lastnimi specifikami in zato moramo, ko začnemo sodelovati z matično družino, najprej raziskati, kakšen način dela družini odgovarja, kakašne so njene potrebe in kaj si ona želi pridobiti iz tega sodelovanja. Tukaj nam pomaga izvirni delovni projekt pomoči.

Izviren delovni projekt pomoči dopolnjuje koncept delovnega odnosa (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 15). V izvirnem delovnem projektu pomoči zapišemo proces reševanja skupaj z družino (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 16).

Pomembno je povedati, da so projekti izvirni, ker se vsakokrat na novo in posebej oblikujejo za vsako družino in so ustvarjeni skupaj z družino in zanjo (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 15).

Projekti so delovni, ker v vsakdanjem jeziku in v vsakdanjem življenju družine konkretizirajo dogovorjene spremembe in naloge, skupaj z družino se dogovarjamo za naslednji sestanek (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 15).

Govorimo o projektih, ker tečejo v času in so usmerjeni k dobrim izidom. V projektu ne zapišemo le konkretnih nalog, temveč vedno znova tudi ugotovljene razlike, tudi minimalne spremembe, v procesu napredovanja k rešitvam. *»Izviren delovni projekt pomoči na socialnodelovni način ubesedi ravnanje v socialnem delu«* (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 16).

Pogosto se v rejništvu omenja spremljanje matične družine, spremljanje pa ne ustreza opisu dela, ki ga moramo opraviti v socialnem delu. Če izraz vzamemo dobesedno, govori enostransko o vlogi strokovne delavke, ki sledi procesu sama, brez matične družine in zunaj delovnega soustvarjanja nalog, pravijo Čačinovič Vogrinčič idr. (2008, str. 16). Parton in O'Byrne (2000, str. 1) izražata skrb, da je socialno delo postalo pretirano

postopkovno, polno zakonov in procedur. Opozarjata tudi na posledico, da socialne delavke porabijo vedno manj časa za delo z ljudmi in za pogovor z njimi.

Zato glede rejništva – socialna delavka mora poznati družinske oblike, zakonodajo, institucije – mora poznati družbene razmere in pluralnost družinskih oblik, poznati mora zakonske in institucionalne oblike pomoči, in seveda mora poznati specifične načine ravnanja, v procesu pomoči in sodelovanja (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 32).

»V socialnem delu z družino imamo razvita sodobna znanja, ki so pomembno izhodišče, ko jih kot znanje za ravnanje uporabimo v dialogu z ljudmi. Imamo oporo v znanjih, iz katerih črpamo odgovore na to, kako voditi procese podpore in pomoči, kako vzpostaviti odnos, kako prispevati h krepitvi odpornosti ljudi. Kljub temu je vsako sodelovanje z ljudmi novo potovanje k želenim sprembam, ki jih je treba šele raziskati, in soustvariti pogoje, da bi jih lahko uresničili« (Sodelovalni procesi socialnega dela z družino v skupnosti: krepitev odpornosti družin s številnimi izzivi, str. 41).

Na ta način se socialna delavka opremi in lahko ponudi pomoč in podporo matični družini.

1.6. Skupine za samopomoč in podporne skupine

V raziskovalnem delu svoje naloge, sogovornice povprašam po mnenju o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine, zato bi rada tudi vam, dragi bralci magistrske, želela na kratko teoretično predstaviti.

Tabela 1: Razlike med skupinami za samopomoč in podpornimi skupinami po avtoricama Farris Kurtz (1997, v Klemenčič Rozman, 2011, str. 18) in Shopler in Galinsky (1995, v Klemenčič Rozman, 2011, str. 18):

Kriteriji	Skupine za samopomoč	Podporne skupine
Definicija	Podporna, edukativna, na spremembo usmerjena skupina za medsebojno pomoč, ki naslavlja posamezno življenjsko težavo ali pogoj, ki si ga delijo vsi člani skupine	Skupina, kjer si člani nudijo medsebojno čustveno podporo in informacije o skupnem problemu
Namen	Osebna ali družbena sprememba ali oboje	Emocionalna podpora in izobraževanje, vedenjske in družbene spremembe so manj

		pomembne
Ideologija	Prisotna in namenjena soočanju s situacijo	Ni oziroma izjemoma prisotna
Vodenje	Predvsem med člani skupine	Pogosto s strani strokovnjaka ali prostovoljcev, redko članov
Udeležba	Prostovoljna	Prostovoljna
Prispevki	Prostovoljni, ni članarin	Običajno ni prispevkov ali članarin
Prisotnost strokovnjaka	Redko z dejavno vlogo (razen če je član)	Pogosto ustanovljene s strani strokovnjakov (enak med člani, a njegova legitimnost izhaja iz usposobljenosti, redko ima enako izkušnjo kot člani)
Članstvo	Vsi, ki se soočajo z enako težavo	Omejeno na člane organizacije, ki izvaja/sponsorira skupino
Srečanja	Strukturirana, usmerjena na nalogo, uporaba specifičnih metod pomoči	Nestrukturirana
Avtonomnost	Lokalne skupine, neodvisne od nacionalnih centralnih organizacij	Običajno organizirane znotraj nacionalnih organizacij ali lokalnih strokovnih delavcev

Samopomoč je sicer »poskus udeleženi, da z lastno udeležbo solidarno zgradijo mrežo socialnih podpor, preizkusijo nove oblike reševanja življenjskih problemov in si spet pridobijo vire lastnega odločenja in oblikovnja moči« (Herriger, 2002, v Klemenčič Rozman, 2011, str. 7).

Raziskovanje lastnih virov skozi posredovanje pomoči drugim ljudem s podobnim problemom poteka tudi v skupini za samopomoč, saj je posredovanje pomoči drugemu na podlagi lastne izkušnje možna strategija prokvirjanja, pravi Šugman Bohinc (2000), ki posamezniku omogoča drugačno doživljanje lastne stiske in njene rešitve, kot je bil vajen doživljati do zdaj oziroma kot meni avtorica, postavi staro zgodbo v nov kontekst in tako omogoči spremembo drugega reda (Šugman Bohinc, 2000).

Glede samopomoči in strokovne pomoči, raziskave po svetu kažejo, da so danes skupine za samopomoč, podporne skupine in drugi procesi medsebojne pomoči stalna spremljevalka

strokovnih oblik pomoči posameznikom v psihosocialni ali zdravstveni stiski ter so se uveljavile tako na področju preventive kot tudi kurative (Humphreys in Moos, 2001, Nowinski, 2003, v Klemenčič Rozman, 2011, str. 60). Ta trend bi morali spremljati tudi v rejništvu.

Tabela 2: Primerjava samopomoči in strokovne pomoči (Klemenčič Rozman, 2011, str. 62):

Samopomoč	Strokovna pomoč
Prostovoljna	Ni nujno vedno prostovoljna (primer: prisilna hospitalizacija)
Enakost med člani	Hierarhija
Krepitev moči	Krepitev moči, a ta ni edini možen rezultat – lahko nastopi tudi naučena nemoč
V skupini se posameznik počuti močnejšega	Uporabnik se lahko postavi v vlogo bolnika
Dvosmerna, vzajemna pomoč	Enosmerna pomoč
Prijateljski odnosi	Profesionalni odnosi
Odgovornost zase nosi vsak sam	Odgovornost zase nosi uporabnik sam, a se lahko zgodi, da jo namesto njega prevzame strokovnjak
Enake pravice	Nadzor

Klemenčič Rozman (2011, str. 67-78) v svoji doktorski disertaciji predstavi pregled aktualnih raziskav kako skupine delujejo na sodelujoče. Izbrala sem dve raziskavi, z namenom predstaviti kako skupine vplivajo na starše v različnih situacijah, saj so raziskovalci ugotovili, da je med člani skupine nastopilo mnogo oblik socialnega primerjanja – tako navzgor kot navzdol usmerjenega primerjanja glede bolezni otroka in strategij spoprijemanja ter da na trajanje delovanja skupine vplivajo predano in učinkovito vodenje, povezave z lokalno skupnostjo, ki pomaga priskrbeti potrebna sredstva in praktično pomoč in pripravljenost članov skupine za spremembo delovanja, ki omogoča doseganje želenih sprememb. Mnenja sam, da bi tuje raziskave lahko bile izhodišče za razmišljanje o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine, zato sem izbrala naslednje dve temi:

- Hodges. L. in Dibb, B. (2010). Social Comparison within Self-help Groups: Views of Parents of Children with Duchenne Muscular Dystrophy. *Journal of Health Psychology*, 15(4) 483-492, v Klemenčič Rozman, 2011, str. 67.

Raziskava, in sicer kvalitativna, je izvedena v Veliki Britaniji. Vzorec je zajel osem staršev članov podporne skupine Duchenne Family Support Group. Metode, ki so jih uporabili avtorji v raziskavi so poglobljeni intervjuji s starši in tematska analiza z namenom ugotoviti, ali se je pojavilo socialno primerjanje znotraj skupine staršev, ki se udeležujejo omenjene podporne skupine. Glede rezultatov, raziskovalci so ugotovili, da je med člani skupine nastopilo mnogo oblik socialnega primerjanja – tako navzgor kot navzdol usmerjenega primerjanja glede bolezni otroka in strategij spoprijemanja. Učinki tega primerjanja so tako pozitivni kot tudi negativni. Druga tema, ki je bila izpostavljena v analizi, je s strani staršev prejeta in drugim staršem ponujena podpora od začetne faze diagnosticiranja bolezni vse do žalovanja za otrokom.

- King, G., Stewart, D., King, S. In Law, M. (2000). Organizational Characteristics and Issues Affecting Longevity of Self-Help Groups for Parents of Children with Special Needs. *Qualitative Health Research*, 10(2), 225-241, v Klemenčič Rozman, 2011, str. 78.

Raziskava, in sicer kvalitativna, je izvedena v Kanadi, državi Ontario. Vzorec je zajel dvajset staršev, srečanja so bila skupinska. Metode, ki so jih uporabili avtorji v raziskavi so analiza intervjujev s starši in opazovanja šestih skupinskih srečanj z namenom ugotoviti, katere so organizacijske značilnosti in teme, ki vplivajo na delovanje devetih skupin za samopomoč za starše otrok s posebnimi potrebami. Glede rezultatov, raziskovalci so ugotovili, da na trajanje delovanja skupine vplivajo predano in učinkovito vodenje, povezave z lokalno skupnostjo, ki pomaga priskrbeti potrebna sredstva in praktično pomoč, in pripravljenost članov skupine za spremembo delovanja, ki omogoča doseganje želenih sprememb.

Želela bi omeniti Nalogo Č iz Kataloga javnih pooblastil, nalog po zakonu in storitev, ki jih izvajajo centri za socialno delo, in sicer Izobraževanje rejnic in rejnikov, s poudarkom na skupinsko in skupnostno delo iz (Katalog javnih pooblastil, nalog po zakonu in storitev, ki jih izvajajo centri za socialno delo, 2016, str. 78).

Naloga zajemajo:

- Izobraževanje za rejnike

Skupinsko delo z rejniki – redno srečevanje skupine rejnikov, kot možnost izmenjave izkušenj, učenja drug od drugega, podporna skupina. Sodelujejo tudi partnerji rejnikov. Na področju rejništva in posvojitve, deluje društvo posvojiteljskih družin Deteljica. Poudarek je na programu priprave na nadomestno starševstvo. Deluje pa tudi Društvo rejnic in rejnikov.

- Skupinsko delo z otroki – dvo ali tridnevna srečanja, ali mesečne skupine mladostnikov iz rejniških družin z namenom druženja, sebi enakimi, izmenjave izkušenj, skupine za samopomoč.
- Skupnostno socialno delo z otroki – organiziranje dejavnosti za otroke po starosti.
- Skupnostno socialno delo z rejniškimi družinami – organiziranje izletov, družabnih srečanj, kulturnih prireditev za vse člane rejniških družin.
- Promocija rejništva v okolju: skupnostne oblike dela v rejništvu, objavljane v medijih, izdajanje publikacij o vplivu na oblikovanje javnega mnenja na rejništvo v okolju (Katalog javnih pooblastil, nalog po zakonu in storitev, ki jih izvajajo centri za socialno delo, 2016, str. 78).

Torej, nikjer se ne omenja skupinsko delo z matičnimi družinami, niti pa vključitev matične družine v zgoraj navedene dogodke, za kar pa bi stroka morala prizadevati.

2. PROBLEM

Rejništvo je že po definiciji začasen socialnovarstveni ukrep otroka in se gre za pomoč družini, kar je razvidno tudi iz 161. člena ZZZDR (Ur. l. RS, št. 69/04-UPB1) ter se mora delati na tem, da se odpravijo vzroki, zaradi katerih je otrok bil oddan v rejništvo. Gajšek (2011, str. 379) opozarja, da je rejništvo v praksi v veliko primerov dolgotrajen ukrep, in da otroci ostanejo v rejniških družinah več let in ne le začasno.

Glavno vlogo imajo strokovni delavci na centrih za socialno delo, saj imajo centri za socialno delo pooblastila, da zagotovijo sodelovanje med strokovnimi delavci in vseh sodelujočih v sistemu rejništva (Čačinovič Vogrinčič, 2007) ter, da se sodelovanje med njima vzdržuje (Rakar idr., 2010, str. 73).

V rejništvu je individualna projektna skupina ozakonjen način dela (Čačinovič Vogrinčič, 2008, str. 101). Rejniška družina je v individualni projektni skupini dolžna sodelovati, matična družina pa sodelovanje velikokrat zavrača in se jo niti ne spodbuja, da bi sodelovala na sestankih individualne projektne skupine, kar pa sem tudi sama velikokrat doživela v času trajanja študijske prakse. Biološkemu staršem se pošlje vabilo za sestanek individualne projektne skupine, in če se oni ne odzvejo, se tukaj zgodba pogosto konča.

V večini primerov pa matična družina na začetku zavrača sodelovanje, kar je seveda razumljivo, saj *»začetek sodelovanja bremenijo stiska, odpor in številni problemi, ki jih družina sama ne more več rešiti«* (Čačinovič Vogrinčič, 2007, str. 108).

Pomoč rejniškim družinam je abosolutno potrebna, je pa potrebna tudi matičnim družinam (Rakar idr., 2010, str. 82).

Gre za izjemno in zelo zahtevno delo in si zato želim vedeti kako in na kakšen način strokovni delavci delajo z matičnimi družinami saj je naloga socialnih delavcev, da podprejo matično družino v stiskah in ji pomagajo soočati se z različnimi izzivi. Sodelovanje z matičnimi družinami naj bi bila temeljna doktrina dela v rejništvu, saj na to opozarjajo Galaway idr. (v Rakar idr., 2010, str. 67) že od leta 1990.

Namen raziskave je analizirati sodelovanje z matično družino v procesu rejništva in analizirati proces podpore in pomoči matičnim družinam.

V raziskavi se bom osredotočila na dva fokusa, in sicer:

1. Delo strokovnih delavcev, ki delajo na področju rejništva z vidika matičnih družin

Raziskovala bom:

- podpora in pomoč, ki jo potrebuje matična družina ob otrokovem odhodu v rejništvo
- podpora in pomoč, ki jo potrebuje matična družina v času trajanja rejništva,
- podpora in pomoč, ki jo potrebuje matična družina ob zaključevanju rejništva
- zagotavljanje glasu matičnim družinam: kaj jim je pri delu strokovnih delavcev dobro, kaj pa bi še potrebovale
- kompetence strokovne delavke, potrebne za delo z matično družino z vidika matičnih družin
- dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino z vidika matičnih družin
- mnenje matičnih družin o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine

2. Delo z matično družino z vidika strokovnih delavcev, ki delajo na področju rejništva

Pri tej temi bom raziskovala:

- oblike podpor in pomoči matičnim družinam
- podpora in pomoč, ki jo potrebuje matična družina ob otrokovem odhodu v rejništvo
- podpora in pomoč, ki jo potrebuje matična družina v času trajanja rejništva,
- podpora in pomoč, ki jo potrebuje matična družina ob zaključevanju rejništva
- kompetence strokovne delavke, potrebne za delo z matično družino
- dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino
- znanja, na katera se opirajo strokovni delavci pri delu z matičnimi družinami
- uporaba metodičnih načel in načinov ravnanja (Lüssi, 1991) pri delu z matičnimi družinami
- mnenje strokovnih delavcev o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine

3. METODOLOGIJA

3.1. Vrsta raziskave

Raziskava je kvalitativna in eksplorativna. Pri kvalitativnih raziskavah zberemo besedne opise, ki se nanašajo na raziskovani pojav (Načrtovanje raziskave: študijsko gradivo za interno uporabo, str. 85).

Osnovno empirično gradivo moje raziskave je sestavljeno iz intervjujev, ki ga opravljajo strokovni delavci na področju rejništva ter zapisi intervjujev z matičnimi družinami.

Namen eksplorativnih oziroma poizvedovalnih raziskav je odkriti probleme, jih formulirati in postaviti preverljive hipoteze. V teh raziskavah se seznanimo z nekaterimi osnovnimi značilnostmi novega pojava ali področja problematike in se tako pripravimo za bolj poglobljena raziskovanja. (Načrtovanje raziskave: študijsko gradivo za interno uporabo, str. 85).

3.2. Merski instrumenti in viri podatkov

Merski instrument, ki sem ga uporabila v raziskovalnem delu magistrske naloge, so vodila za delno strukturiran intervju. Bistvena vprašanja sem opredelila vnaprej, hkrati pa sem glede na potek intervjuja postavljala dodatna vprašanja

Opravila se dve vrsti intervjujev, in sicer:

- prve intervjuje se, opravila s strokovnimi delavci, ki sodelujejo z matičnimi družinami
- druge intervjuje sem opravila z matičnimi družinami, in na ta način poskušala zagotoviti glas biološkim staršem ter izvedeti kaj jim je pri delu strokovnih delavcev dobro, in kaj bi še potrebovale.

Vir podatkov predstavljajo zapisi intervjujev.

3.3. Populacija in vzorčenje

Prvo populacijo sestavljajo vsi strokovni delavci na področju socialnega dela, v obdobju od oktobra 2016 do aprila 2017, ki pa se primarno ukvarjajo z rejništvom in sodelujejo z matičnimi družinami.

Drugo populacijo sestavljajo matične družine, ki v obdobju od oktobra 2016 do aprila 2017 imajo otroka v rejništvu.

Glede obeh populacij sem se odločila za neslučajnostni, priložnostni vzorec. Raziskava je bila izvedena na skupini ljudi, ki so mi najbolj dostopne in to so strokovni delavci

na centrih za socialno delo, ki sodelujejo z matičnimi družinami, ter matične družine, s katerimi sem sodelovala v času trajanja študijske prakse. Spraševala sem matične družine, ki imajo izkušnjo sodelovanja z strokovnimi delavci nasplošno – torej, strokovni delavci in matične družine niso povezani.

Opravila sem 14 intervjujev, in sicer 7 intervjujev s strokovnimi delavkami in 7 s matičnimi družinami, oziroma samo z materami.

Strokovne delavke prihajajo iz različnih centrov za socialno delo, dve strokovni delavki sta psihologinji po izobrazbi, ostalih pet pa so socialne delavke. Delovna doba strokovnih delavk je različna, in sicer od enega meseca do 36 let.

Matere, s katerimi sem opravila intervjuje, so stare od 24 let do 52. Z štirimi materami sem stik vzpostavila v času trajanja študijske prakse v tretjem letniku, z ostalimi tremi materami pa sem v stik stopila preko strokovnih delavk, ki so mi stik omogočile.

Tabela 3. Značilnosti vzorca – matere:

Matere	Vzpostavljane stika	Starost	Družinski status	Kraj - regija
A	V času študijske prakse	24	Poročena	Osrednjeslovenska
B	V času študijske prakse	52	Razvezana, a v novi zvezi	Osrednjeslovenska
C	Preko strokovne delavke	29	V zvezi	Podravska
D	Preko strokovne delavke	32	Samska	Gorenjska
E	Preko strokovne delavke	37	Samska	Osrednjeslovenska
F	V času študijske prakse	29	Razvezana	Osrednjeslovenska
G	V času študijske prakse	40	Razvezana	Podravska

Tabela 4. Značilnosti vzorca - strokovne delavke:

Strokovna delavka	Izobrazba	Delovna doba	Kraj - regija
H	Socialna delavka	11 let	Osrednjeslovenska
I	Psihologinja	14 let	Osrednjeslovenska
J	Socialna delavka	36 let	Osrednjeslovenska
K	Socialna delavka	9 mesecev	Osrednjeslovenska
L	Psihologinja	29 let	Osrednjeslovenska
M	Socialna delavka	8 let	Podravska
N	Socialna delavka	1 mesec	Osrednjeslovenska

3.4. Zbiranje podatkov

Moji informatorji so strokovni delavci, ki sodelujejo z matičnimi družinami in matične družine, katerih otrok je v rejništvu. Pristop, ki se ga uporabila je spraševanje, in sicer individualni intervju ter sem vzpostavila neposreden stik z sogovorniki - intervjuje z strokovnimi delavci, ki sodelujejo z matičnimi družinami ter matičnimi družinami, sem opravljala od 25. oktobra 2016 do 28. marca 2017, in sicer po vnaprejšnjem dogovoru z vsako sogovornico posebej. Intervjuje z matičnimi družinami sem opravljala od 22. novembra 2016 do 17. marca 2017, in sicer po vnaprejšnjem dogovoru z vsako sogovornico posebej.

Instrument, ki sem ga uporabila je delno strukturiran intervju.

Štiri pogovore s strokovnimi delavkami sem snemala, ostale tri pa sem zapisovala, ker se strokovne delavke z snemanjem niso strinjale. Glede matičnih družin, tri pogovore sem lahko snemala, pri ostalih štirih pa sem odgovore zapisovala, ker se sogovornice s snemanjem nista strinjale.

3.5. Obdelava in analiza podatkov

Gradivo predstavljajo zapisi opravljenih intervjujev.

Zbrane informacije sem obdelala po metodi kvalitativne analize. Kvalitativna analiza zajema naslednje postopke: urejanje gradiva, določitev enot kodiranja, odprto kodiranje, izbor in definiranje relevantnih pojmov in kategorij, odnosno kodiranje in oblikovanje poskusne teorije (Mesec, 2007, str. 18).

Osnovno empirično gradivo, torej zapise intervjujev sem prepisala in uredila. Enote sem izbrala glede na relevantnost gradiva. Podčrtane dele besedila sem označila z zaporednimi številkami, da sem kasneje lahko pojem, ki sem ga prepisala, povezala z deli besedila na kateri se nanaša. Ko sem to naredila, se se lotila odprtega kodiranja. Dele besedil, ki sem jim pripisala isti pojem sem zbrala in tako ločila od delov besedila, ki spadajo pod drug pojem – tako sem si organizirala podatke (Mesec 2007: 19-20). To sem naredila po naslednjih korakih: pripisala sem pojme besedilu, ki sem ga podčrtala, izhodišče za to so seveda urejni zapisi intervjujev. Potem sem združila sorodne pojme v kategorije. Ko sem to naredila, sem se lotila osnega kodiranja. Z osnim kodiranjem sem vzpostavila odnose znotraj določene kategorije, med kategorijo in njenimi podkategorijami – gre se za to, da sem izberala relevantne pojme in

kategorije, jih definirala in določila pomen (Mesec 2007: 26-26). Na koncu sem naredila odnosno kodiranje. Dobljene in definirane kategorije iz prej opisanih postopkov sem primerjala med seboj in jih vzpostavila v domnevne odnose ter določila mesto teh odnosov znotraj paradigmatskega modela odnosov po Glaserju in Straussu (1967, v Mesec 2007: 30). Zapisi intervjujev in označevanje relevantnih delov besedila se nahaja v mojem osebni arhivu, ostali koraki kvalitativne analize pa se nahajajo v prilogah.

Na podlagi omenjenih postopkov sem oblikovala poskusno teorijo. Glede rezultatov, ki jih predstavljam v nadaljevanju, sem skupne ugotovitve označevala krepko, ter sem obenem rezultate ilustrirala z izjavami iz intervjujev, ki so označene ležeče.

4. REZULTATI

Matične družine

- **Razmere v matični družini**

Razmere v matičnih družinah, katere so pripeljale do namestitev otrok v rejniške družine so različne.

Ena od sogovornic je še šolala, ko je postala mati in ni bila pripravljena na starševstvo (*»... ker ko sem rodila prvega otroka sem hodila v srednjo šolo.«* A3). Sogovornice govorijo o **neustreznih socialnih razmerah**, v katerih so živele, saj so se tudi njihovi starši srečali z različnimi problemi – problemi kot so **alkoholizem in brezdomstvo** (*»Mama je bila alkoholičarka, brezdomka.«* A46). Dve sogovornici sta **otročstvo preživele v rejniških družinah** (*»... z sestro sva preživelno celo otroštvo v različnih rejniških družinah...«* A47; *»... saj sem tudi sama bila v rejništvu.«* B126), ena od njiju pa je **doživela nasilje v rejniški družini** (*»... in pol sem isto doživela v rejništvu, pri dvanajstih letih.«* B129).

Saj tudi ostale sogovornice povejo, da **so se že prej v svojih družinah srečale z nasiljem** – prisotno je bilo pogosto kreganje (*»... res smo se pogosto kregale.«* A15) in fizično nasilje (*»... in smo me samo tepli.«* B127; *»...tepena sem bila pogosto.«* G429) kasneje pa **so se z nasiljem srečale tudi v zvezah saj so nasilje doživljale s strani partnerjev** (*»Partner me pogosto tepel.«* F362). Prisotne so tudi bile družinske zamere (*»... pač družinske zamere.«* A16).

Ena sogovornica je spregovorila o tem, da je zaradi poskusa samoumora bila hospitalizirana.

Kot težke okoliščine življenja govorijo o **brezposelnosti** (*»... ker sem še vedno brezposelna.«* C167; *»Tedaj nisem bila zaposelna...«* E295) in **odvisnosti od alkohola in drog** (*»Bivši mož je nenehno bil pijan.«* G428).

Nekatere sogovornice so pač imele **podporo sorodnikov**. Ena sogovornica omenja svojo teto, ki ji je stala ob strani (*»No če zdaj pogledam za nazaj, je tukaj vedno bila moja teta.«* A28) druga sogovornica pa omenja svojo mati, ki je stala ob strani (*»...tudi mama me opozarjala na to, da obstaja verjetnost, da se center vključi, ko sem ostala noseča.«* C173). Nekatere sogovornice pa niso v kontaktu niti s starši (*»... z materjo pa nisem bila v kontaktu.«* B137).

Sogovornice se **zavedajo lastne situacije**. Menijo, da bi bile boljše matere (*»Menim, da sem morala bit boljša mati.«* A67) se pa zavedajo lastnih zmožnostih. Sogovornice pravijo, da jim je v enem času postalo jasno, da ne bodo zmogle skrbeti za svoje otroke (*»Meni je bilo jasno, da ne bom zmogla sama skrbeti za vse. B140«*; *»Šele tedaj sem začela zavedati, da nisem naredila otroku nič dobrega...«* C189). Začele so se tudi zavedat resničnih problemov - odvisnosti (*»Ne skrivam to, da sem odvisnica od drugih.«* C172; *»A ja, ko sem prišla do te točke v življenju, da sem se začela zavedat, da rabim resnično pomoč...«* F345) so pa dobile sčasoma tudi uvid v potrebe otroka (*»Zavedam se, da je A. zahtevna, saj ima kar nekaj diagnoz.«* E301; *»... enostavno sem vidla, da jaz ne morem skrbeti za lastno hčerko«* E304).

Seveda si **matere želijo, da bi se otroci vrnili domov** (*»Punčke so tedaj bile nameščene v rejniško družino in se si zares želela, da bi se vrnile nazaj.«* G418) saj je to dobra motivacija za delo na spremembah in boljšem življenju (*»Saj to še vedno želim in hočem postati boljša mati.«* G419).

- **Razlogi za rejništvo**

Na podlagi dobljenih odgovorov, predstavljam naslednje rezultate:

Otroci štirih sogovornic, so nameščeni v rejniške družine **na podlagi soglasja staršev** (*»Za rejništvo smo kasneje podali soglasje...«* B115; *«*; *»Pa tud sama sem rekla da bi bilo fajn če bi punčka šla u rejništvo.«* E298), otroci treh sogovornic pa so bili nameščeni v rejniške družine **na podlagi odvzema** (*»In ena in druga punčka sta bile najprej v Palčici...«* B108; *»... trije pa so nam odvzeli.«* B110; *»Najhujše pa je bilo to, da moje privolitve ni bilo treba pridobiti.«* C197).

Razlogi za namestitev otroka v rejniško družino so:

- **neustrezne socialne razmere** (*»Govorili so mi da sam nekritična glede lastne situacije...«*)
- **slabe materialne okoliščine v družini** kot je neopremljena hiša (*»... da hiša ni opremljena...«* A19; *»...in da bi lahko bila bolj urejena ker imam dojenčka...«* 20) in brezposelnost (*»... da nimam službe in posledično ne denarja.«* A64)
- **zapustitev otroka** (*»In sem spet odšla od tete, D. pa sem pustila pri njej...«* A36; *»... in odšla k fantu.«* A37)
- **nerešeno stanovanjsko vprašanje** (*»... da se pogosto selim...«* A63)

- **delo v drugem mestu** (*»Enostavno nismo zmogli, mož je delal cele dneve in v drugem mestu...«* B113)
- **slabo psihično stanje matere** (*»... jaz pa zaradi svojega psihičnega stanja nisem zmogla.«* B114; *»Kot razlog za odvzem, pa verjamem, da je bil moj poskus samoumora.«* B119)
- **uživanje nedovoljenih drog** (*»... ker samo radi droge mi jo odvzet ni bilo fer...«* C180)
- **Oblike podpore in pomoči matičnim družinam, ki jih strokovni delavci nude matični družini**

Glede na to, da se oba starša pogosto ne strinjajo z rejništvom, in **rejništvo je za njih neustrezna rešitev** (*»Glede na to, da se moj bivši mož z rejništvom ni strinjal...«* G415) se jim **pomoč nenehno nudi** (*»Čeprav moj bivši mož ni želel sodelovati, je socialna delavka vedno poskušala opraviti kak pogovor z njim...«* G433; *»...vsaj omeniti zdravljenje ali obiskovanje AA.«* G434). Nekatere sogovornice pravijo, da je center predvsem samo nadzoroval njihovo družino (*»Center je predvsem nadozoroval mojo družino...«* B98) in preverjal stanje v družini (*»... menim, da je samo preverjala stanje v družini.«* G426).

Ena od sogovornice izpostavi nezadovoljstvo z delom prve strokovne delavke (*»Z prvo socialno delavko se nisem razumela, saj smo se nenehno kregale...«* F349; *»Zaradi nje nisem niti imela voljo prit na center...«* F361) kot razlog pa navaja **zapisovanje negativnih besed s strani prve strokovne delavke** (*»Ker, a veš, tedaj sem pila, pa še otroke sem imela v rejništvu, ona pa je samo tiste grozne stvari zapisovala...«* F351) kot pomoč pa vidi to, da je njen **primer prevzela druga strokovna delavka** (*»Takrat ko pa se nisem razumela z prvo socialno delavko, mi je ta mlada priskočila na pomoč.«* F359) pravi pa tudi, da bi bila sama zahtevala drugo socialno delavko (*»Če se to ne bi zgodilo, bi pa sama zahtevala drugo socialno delavko.«* F360).

Kot ostale oblike pomoči in podpore, ki so jih starši prejeli, navajajo:

- **socialnovarstvene storitve** kot so: **svetovanje** (*»Hm, tu pa tam kakšno svetovanje.«* A1; *»Pač opravila sem osem svetovalnih pogovorov.«* G421), **denarno socialno pomoč** (*»... denar tudi...«* A4; *»... pa denarna pomoč...«* B100), **obisk na domu** (*»Občasen obisk...«* B99; *»Preden so hčere končale v rejniški družini, nas je socialna delavka obiskovala dvakrat tedensko.«* G423) –

sogovornica pove, da je zaradi obiskov na domu bila pod nenehnim pritiskom (*»Jaz sem bila nenehno pod pritiskom.«* G427).

- **rejništvo kot oblika pomoči in podpore** (*»... rejništvo...«* A2)
- **pogovor kot oblika pomoči**: sogovornice omenjajo pogovore pri različnih **dilemah** (*»Pogovor pri dilemah okoli otrok...«* D251), glede **nesporazumov** (*»... glede nesporazumov med očetom in mamo otrok...«* D252), **stikov** (*»... glede možnosti dodatnih ali drugačnih stikov z otroki...«* D253)
- **podajanje informacij** (*»Informacijo o skupnem izletu rejnikov...«* D254; *»in nasploh rejniških družin, tudi matičnih.«* D255)
- **navezovanje stikov z zdravniki** (*»... je moja socialna delavka navezala stike z zdravniki...«* F346)
- **nudenje prevoza na sestanke individualne projektne skupine s strani strokovne delavke** (*»Kar pa je OK, je to, da me socialna delavka tu pa tam odpelje na stike, ko res nimam kako, želim pa si videti otroke.«* G432)
- **sodelovanje z drugimi institucijami** - sogovornice govorijo o partnerskem svetovanju v družinskem centru (*»Omogočila nam je tudi nekakšno partnersko svetovanje, nekje v družinskem centru.«* G435) ter o obiskih družinskega instituta (*»Pa obiskovala sem en družinski inštitut...«* G438) s ciljem učenja novih spretnosti (*»... naj bi se naučila pozitivne komunikacije.«* G441)

- **Oblike podpore in pomoči, ki jih strokovni delavci nude matični družini ob otrokovem odhodu**

Sogovornice povejo, da se z rejništvom ali sprijazniš ali se ne sprijazniš, sredine ni (*»Ja kaj, ali se sprijazniš s tem al pa ne.«* C181; *»No s tem, da ni otrok pri tebi se ne moreš ker tako sprijaznit.«* C182).

Sogovornica pravi, da je sprejela sodelovanje zaradi otrok (*»...jaz pa sem hotela bit vključena v delo zaradi otrok.«* B151), mož pa je sodelovanje odklanjal (*»Moj mož ni hotel sodelovati...«* B150). Primer druge matere, pa pravi, da **center za socialno delo ni vprašal drugega starša kaj meni o rejništvu** (*»Fant, ki je tedaj bil v zaporu, za mnenje sploh ni center vprašal.«* C215).

Matere govorijo tudi o **strahu od odvzema otrok** (*»... sem rekla da se bojim, da ne ostanem brez otrok.«* B124) in da jim sama **ideja o rejništvu ni bila všeč** (*»Ideja, da grejo*

otroci v rejništvo, mi ni bila všeč.« B125) in so se tako tudi razvile zamere med materjo in centrom za socialno delo (*»Zamerjam centru, ker nisem dobila priložnost biti mati.«* C183).

Ena od sogovornica pa opozarja, na **pomanjkanje pomoči in podpore s strani centra za socialno delo** (*»Tako, da kakšne konkretne pomoči nismo dobili.«* B111) a vendarle je imela **podporo staršev** (*»... in so mi starši bili podpora...«* C185) in so ji starši bili pripravljeni pomagati tudi po rojstvu hčere (*»... tako da so starši bili pripravljeni mi pomagat tudi po rojstvu hčere.«* C187). Z druge strani, ena od sogovornic pravi, da podpore strani sorodnikov ni imela (*»Mama pa mi je vse bolj zamerjala to, da me ni doma, da ne skrbim za otroke, najbolj pa jo je bolelo, vsaj tako ona pravi, da se vedno bila pijana.«* F365) in da se strokovna delavka bolj ukvarjala s njenimi starši kot pa z njo (*»Bolj se ukvarjala z mojimi starši, koliko so pripravljeni skrbeti za mojo hčer pa to.«* C192).

Pomoč in podpora, ki so jo sogovornice dobile ob odhodu otroka so:

- **socialnovarstvene storitve** kot so svetovanje (*»... pa je to to, saj sem že prej rekla, kakšno svetovanje.«* A25), denarna socialna pomoč
- **obisk na domu** (*»Obiski socialne delavke na domu so se tudi po porodu nadaljevali.«* C191)
- **pogovor kot oblika pomoči** – pogovor glede samega rejništva (*»Glede pomoči, kakšen pogovor.«* A24; *»...mene pa je edino spraševala kaj menim o rejništvu.«* C194), pogovor o počutju sogovornice (*»Nekaj dni po tem, sem prišla k socialni delavki na pogovor, me povprašala kako se počutim...«* G451)
- **priprava matične družine na rejništvo** (*»Pač pripravili so nas na odhod otrok v rejniško družino...«* B106)
- **spremljanje uporabnice k zdravniku** (*»Pa parkrat je šla moja socialna delavka z menoj k zdravniku.«* C174)
- **podajanje informacij** (*»... da bom jaz z vsemi stvarmi glede A. seznanjena...«* C203)
- **sodelovanje z drugimi institucijami** (*»Pa tudi z bolnišnico je bila v stiku, od njih je tudi verjetno iskala informacije, ker je vedno bila obveščena.«* C193)
- **Oblike podpore in pomoči, ki jih strokovni delavci nude matični družini v času trajanja rejništva**

Sogovornica pove, da čeprav se grozno počutila, ker je podala soglasje za rejništvo, a je obenem čutila olajšanje, saj se zavedala, da je to naredila v korist otrok (*»Čeprav sem se grozno počutila ker sem punčke dala v rejništvo, sem istočasno čutila nekakšno olajšanje saj sem jih zaščitila pred sabo in pred očetom.«* G450).

Sogovornice govorijo o **zahtevah strokovnih delavk v času trajanja rejništva** kot so **redno obiskovanje otroka** (*»Socialna delavka in pravnica so mi nenehno govorile, da se moram informirat...«* A49; *»...pa obiskovat otroka...«* A50), socialne delavke pa nikoli niso bile zadovoljne (*»... samo socialne delavke nikoli niso bile zadovoljne...«* A68), **ustrezne življenjske razmere** (*»Razumem, da moraš imet stanovanje pa vse to, sam vedno se pogovarjat o tem, nima smisla.«* A71). Sogovornice pravijo, da jim **nihče ni razložil kaj morajo spremenit pri sebi**, da bi dobile otroke nazaj (*»Kaj pa naj spremenimo pri sebi, to nam nihče ni razložil.«* B120) le da so vedno govorili, da za vrnitev otroka nimajo pogojev (*»Samo govorili so nam, da pogojev za dobit otroke nazaj nimamo.«* B121). Strokovne delavke so matere spodbujale naj grejo poiskati službo (*»Socialna delavka, ki me pač obiskovala, me nenehno opozarjala, da naj grem na zavod iskat službo.«* B133). Matere so tudi bile opozarjane, da naj prevzamejo odgovornost za lastne postopke (*»Socialna delavka in psihologinja sta mi vedno govorile, da naj prevzamem odgovornost za lastne postopke in izbire...«* G420; *»... vedno je samo spraševala »Kdaj boste kaj naredili? A ste kaj naredili? Oglasite se kaj.«* G431).

Pravijo, da **ni bilo konkretnega dela z uporabnico v času trajanja rejništva** (*»Da bi kaj konkretnega z menoj počele, ne.«* A51; *»Lepo bi bilo, če bi me vsaj vprašala kako mi gre...«* C223) in da se šlo za **nadzorovanje matične družine s strani centra za socialno delo** (*»Cel čas smo bili pod nadzorom centra.«* B118).

Ena od sogovornic izrazi **zadovoljstvo z delom strokovne delavke** saj pravi, da je za njo in otroka lepo poskrbljeno (*»Je kar v redu poskrbljeno za punčko in zame.«* E314) in pravi, da je zadovoljna kako je poskrbljeno za njenega otroka in njo (*»... tudi sama se kdaj oglasim pri socialni delavki.«* E308).

Ene od sogovornic povejo, da so **rejniške družine bile nenaklonjene** in da niso našle skupnega jezika (*»V rejniški družini tudi ni šlo.«* A30). Pravijo da rejniki pričakujejo preveč, jih nadzorujejo (*»Ta rejnica je pričakovala preveč od mene...«* A31; *»...samo nadzorovala me.«* A33; *»Bila sem obupana takrat...«* A34), materam pa ni všeč, to da rejnice nadzorujejo stike (*»Rejnica je pač nadzorovala stike...«* F371) in kot posledico

tega navajajo, da je socialna delavka vedno bila o vsem obveščena (*»... saj je socialna delavka vedno vedla kaj se dogajalo na stikih, namesto, da bi ji jaz to povedala.«* F373). Pravijo, da rejniki niso prilagodljivi glede kontaktov (*»Pa rejniki sploh niso prilagodljivi glede kontaktov, za to ne želijo slišat...«* G454; *»Ker ko si uspem najti službo, začasno no, rejniki sploh nočejo slišat, da bi lahko prišla kdaj drugič, al pa uro prej, al pa uro kasneje.«* G466). Ena od matere je izrazila **zadovoljstvo z rejniško družino** (*»... in vem, da rejnica opravlja svoje delo najboljše kar lahko.«* E302).

Matere spregovorijo tudi o **stikih z otroki** (*»Saj stike smo imeli...«* B116). Sogovornica pove, da je njen bivši mož otroke obiskoval le dokler je bilo denarja (*»Bivši mož je otroke obiskoval dokler pač je bilo denarja...«* B117). Ene povejo, da niso zadovoljne s stiki (*»Nisem pa ok s stiki.«* G465).

Matere opozarjajo, da je **pomembna preteklost** in njih to pogosto zaznamuje (*»Za njo sem samo narkomanka, ki ni v stanju poskrbeti za svojega otroka.«* C224; *»Vedno je samo preteklost pomembna.«* C226).

Pomoč in podpora, ki so jo sogovornice dobile v času trajanja rejništva so:

- **spremljanje situacije matične družine** (*»Pred enim letom, ko naj bi sina dobila nazaj, so samo spremljale kaj sem naredila...«* A78)
- **podajanje informacij** (*»... in kot mi je socialna delavka obljubila, naj bi bila jaz z vsemi stvarmi na tekočem...«* C217)
- **pogovor kot oblika pomoči** (*»Pogovor ob neskladjih ali dilemah.«* D264; *»Na sestankih se predvsem pogovarjamo...«* E315)
- **sodelovanje na sestankih individualne projektne skupine** (*»Sodelovala sem in še vedno sodelujem na IPSih.«* E307). Matere se na sestanke individualne projektne skupine odzivajo po zmožnostih (*»Glede sestankov IPS, pa po zmožnostih.«* E309) ene pa se jih redno udeležujejo (*»... pol pa je to začelo laufat, sem uspela redno prihajat na sestanke.«* F368)
- **nudenje prevoza na sestanke individualne projektne skupine s strani strokovne delavke** (*»Tudi socialna me kdaj odpelje, če ne morem sama, to mi veliko pomeni.«* E310)
- **usmerjanje s strani strokovne delavke** (*»Socialna delavka me usmerja...«* E319)
- **nudenje pomoči čez različne materiale o starševstvu** (*»Tudi nek material o starševstvu sta mi vsakič omogočile.«* G444)

- **svetovanje** (*»Kot sem že rekla, sem hodila na center na svetovalne pogovore...«* G455)
- **iskanje pomoči pri drugih organizacijah** (*»... pa iskale smo pomoč tudi drugje.«* G456)
- **urejanje stanovanjskih razmer** (*»Delamo pa na temu, da dobim stanovanje, mi je socialna delavka pomagala pri izpolnjevanju teh vlog za stanovanje.«* G458)
- **Oblike podpore in pomoči, ki jih strokovni delavci nude matični družini ob zaključevanju rejništva**

Otroci dveh mater so se vrnili v svoje družine (*»D. sem dobila nazaj avgusta 2016.«* A52; *»Hvala bogu, so otroci zdaj že dve leti pri meni.«* F374), otroci ene matere so posvojeni, otroci ostalih mater pa so še vedno v rejništvo (*»Rejništvo ni zaključeno.«* C227; *»Punčke so še vedno v rejništvu.«* G457; *»A. je še vedno v rejniški družini.«* E311).

Pomoč strokovnih delavk ob zaključevanju rejništva pa zajema pomoč materi pri prilagajanju na otroka (*»Ker je veliko dela z D. zaradi njegovega zdravstvenega stanja, sem dobila eno časovno obdobje, da se naučim kako ravnati v določenih situacija, ker nisem hotela, da se otroku kaj zgodi.«* A58), **pogovore** (*»... pa na psihologinjo se včasih obrnem.«* F358) in **občasni obisk na domu** (*»Ko sta se vrnila, je socialna delavka prišla parkrat na obisk.«* F375). Ena od sogovornic pove, da ni bila deležna **rednih obiskov strokovnih delavk centra za socialno delo po vrnitvi otroka v matično družino**, čeprav je bilo zmenjeno, da pridejo redno obiskovat otroka (*»Ko pa se D. vrnil k meni, so rekle socialne delavke, da me bodo redno obiskovale, samo od tega ni nič.«* A59) in pravi, da ni imela podpore s strani centra za socialno delo (*»Nobene podpore nisem imela.«* B135).

Matere tudi **vzdržujejo stike z rejnico po zaključenem rejništvu** (*»... sicer pa smo še vedno v stiku z rejnico...«* F376) in si upajo povprašati za pomoč (*»... če rabim kakšen nasvet, njo vprašam.«* F377).

Omenjajo tudi **sodelovanje z drugimi organizacijami po zaključku rejništva** in sicer učno pomoč pri Mladih zmajih (*»...mi je socialna delavka povedala za Mlade zmaje...«* F378; *»...tako da jih redno obiskuje...«* F379; *»...ima mali učno pomoč tamle.«* F380).

- **Oblike podpore in pomoči, ki so matični družini bile v pomoč**

Tukaj je mnenje podeljeno. En del sogovornic pravi, da **storitve centra za socialno delo niso bile koristne** (*»... če pogledam za nazaj, nič.«* A6) saj od sodelovanja s strokovno delavko niso nič pridobile (*»Naj bi pridobila neke posebne starševske veščine, čez svetovanja – ne, to se ni zgodilo.«* G443; *»Prebereš, sam v resnici, od kakšne koristi pa je to...«* G445). Ena od sogovornic pove, da se njena družina ni najboljše počutila zaradi obiskov strokovne delavke, a so ji vendarle sprejeli (*»No, nismo se najboljše počutili, ko so prihajale z centra k nam domov...«* B102; *»...smo jih vseeno sprejeli.«* B103).

En del sogovornic pa pravi, da so **storitve centra za socialno delo bile koristne** (*»Meni se je zdelo vse.«*) saj se s svojimi socialnimi delavkami dobro razumejo (*»Ker sem se dobro razumela s socialno delavko, mi je vse bilo od pomoči.«*) in imajo dober odnos z njimi (*»... saj imam fajn odnos s svojo socialno.«* F357). Od koristi pa je bilo tudi sodelovanje z drugo organizacijo, in sicer ena sogovornica pove, da so ji pomagali klici v družinski center, kjer so svetovali glede odnosih z partnerjem (*»Klici so mi pomagali, glede tega partnerskega svetovanja.«* G446).

- **Oblike podpore in pomoči, ki so jih družine potrebovale ali jih potrebujejo**

Matere si želijo boljšo **dostopnost zaposlenih na centru za socialno delo** (*»To, da so zaposleni na centru dostopni.«* A8) ker same imajo izkušnjo **nedostopnosti strokovnih delavk centra za socialno delo po telefonu** (*»Parkrat se je zgodilo, da se pač nihče ni oglasil na telefon...«* A9) saj v tistem trenutku ko doživljajo stike, potrebujejo pomoč (*»Ko pride do stiske rabiš nekoga...«* F343; *»...če zmoreš, se obrneš na center.«* F344).

Matere govorijo o **pomanjkanju pomoči in podpore s strani centra za socialno delo**, ker ko so potrebovale pomoč, jo niso dobile (*»Kakšne socialne delavke, lepo te prosim.«* A29) saj pravijo da jih danes ne potrebujejo (*»Tedaj sem jih potrebovala, pred veliko let...«* B104) in povejo da **trenutno ni potrebe po pomoči** (*»Danes pa res ne.«* B105; *»Trenutno nič ne potrebujem.«* E300). Ena od sogovornic izpostavi **pomanjkanje empatije s strani strokovne delavke** ko je poskušala zapustiti nasilnega moža (*»Ko sem poskušala zapustiti moža, in sem to zaupala socialni delavki, je njen odgovor bil »Imate varno hišo.«* G449).

Ena od sogovornic pravi, da je za njo **rejništvo bila neustrezna rešitev** saj niti ni imela priložnost živeti s hčerjo (*»Lahko bi center dal priložnost najprej zaživeti z hčerko...«* C179). Pove pa tudi, da so **obiski na domu nekoristni** (*»Pa obiski na domu so bili brez veze, saj sem itak hodila redno na preglede.«* C178).

Matere si želijo **tolažbo** (*»So bili trenutki, kadar sem rabila slišat »vse bo dobro.« B145*). Ena od sogovornic pravi, da se vsak pogovor začel s iskanjem službe (*»Vsak pogovor se začel isto »Kdaj boste našli službo?« B146*) namesto, da bi jo socialna delavka povprašala po počutju in občutkih (*»Pogrešala sem malo človečnosti z strani moje socialne delavke...« B147*). Pogrešajo epmatijo in pravijo, da čeprav otroci ne živijo z njimi, to še vedno ne pomeni da so slabe matere (*»Saj če otroci ne živijo z menoj, to še vedno ne pomeni, da sem najhujša mati na svetu.« B148*). Sogovornice izrazijo tudi **željo po obisku strokovne delavke na dom** (*»... zdaj pa bi fajn prišel kakšen obisk socialne delavke...« A7*), **skupino za samopomoč za matične družine** (*»Mogoče skupino za samopomoč za matične družine...« D261*), **manj nadzora s strani centra za socialno delo** (*»Manj nadzora s strani centra...« G447*) ter **več podpore s strani centra** (*»Pa tudi veliko več podpore s strani centra.« G448*).

- **Zagotavljanje glasu matičnim družinam**

Ena od sogovornic pove, da **ni dobila priložnost izraziti lastno mnenje** (*»Itak me nihče ni vprašal za mnenje.« A26*) saj so raje za mnenje vprašali njeno sorodnico (*»Glede lastnih izkušenj, so vedno raje mojo teto kaj povprašale kot pa mene.« A74*). Druga sogovornica pa pravi, da so večkrat rejnico vprašale za mnenje kot pa njo (*»So bolj rejnico spraševale kot pa mene.« A80*) Glede upoštevanja mnenja sogovornice povejo, da so **strokovne delavke upoštevale njihove predloge** (*»So me upoštevali pri mojem predlogu, da bi otroci kar šli na posvojitev.« B139*; *»... ker so upoštevali naše želje...« D271*) i njih seznanile s postopki (*»... nas seznanili s postopki.« D272*). Ena sogovornica se ne počuti upoštevano pri svojih predlogih, ker neki določeni čas ni imela zagotovljene stike s svojim otrokom (*»Dejstvo je, da sem se morala bojevati, da bi dobila stike.« C233*).

Sogovornice so imele **možnost izraziti lastno mnenje** (*»Že to, da sem dobila drugo socialno delavko je super, saj sem lahko izrazila svoje mnenje.« F384*) saj se tudi **same oglase pri strokovnih delavkah** (*»Predvsem tako, da se lahko oglasim pri svoji socialni delavki.« E312*) ter z njimi podelijo svoje stiske (*»Ja, jaz sem samo povedala kaj me tišči.« F381*). **Imajo občutek, da niso same** (*»Vedno sem imela občutek, da nisem sama.« F391*) saj jim socialne delavke dajo občutek, da niso same (*»... saj nekaj ti dajo občutek, da nisi sam v temu, saj so tudi drugi ljudje to preživeli.« G464*).

Velja pa **predpostavka, da strokovne delavke nimajo rade kompliciranje s strani staršev** (*»... je pa res, da socialne delavke nimajo rade kompliciranja z strani staršev.«* B142) in ena od sogovornic pravi, da je raje bila tiho kot pa nekaj predlagala (*»Nekak sem vedno raje bila tiho.«* B143).

Matere **individualno projektno skupino doživljajo kot sredstvo zagotavljanja glasu** (*»... IPS predvsem.«* D269; *»Čez IPS.«* G459). Se pa zgodi, da matere niso zadovoljne z individualno projektno skupino (*»To sem redno na sestankih IPS poslušala...«* A66) saj pravijo, da besedo vedno imajo predvsem rejniki (*»Ta IPS, saj vedno samo rejniki govorijo.«* C229).

Pri zagotavljanju glasu matičnim družinam je pomembno **zadovoljstvo z rejniško družino** (*»... saj sem vedla, da je mojim punčkam fajn pri rejnici.«* B144) saj se na ta način tudi zagotavlja glas matičnim družinam (*»Pa rejnica me tudi upošteva...«* E317; *»...za vse me vpraša, dovoljenja, mnenje... «* E318; *»... prav dobro se počutim ko mi pove »ti si mama, ti odločaš.«* E320)

Matere pa se **ne strinjajo s posredovanjem informacij strokovni delavki s strani rejniške družine brez njihove vednosti** (*»... ker ko sem jasno povedala, da me moti to, da rejnica vedno obvešča socialno delavko o stikih, se je to nadaljevalo še naprej.«* F388; *»Tukaj sem mogoče bila zelo previdna, kaj povedati pa kak.«* F389).

Da bi njihov glas bil slišan, matere izpostavijo tudi **pomembnost aktivnega poslušanja** (*»Sicer pa so za to socialne delavke tam, da me poslušajo... «* F382), **svetovanja** (*»... pa ta tudi ta svetovanja na centru...«* G460) pa **sodelovanja z drugimi organizacijami** (*»Pa tudi tisto partnersko svetovanje, čeprav sem samo poklicala ko sem bila v stiski.«* G461).

- **Ravnanja pri delu z matično družino, na katere morajo strokovni delavci biti pozorni**

Matere govorijo o tem, da bi strokovne delavke morale več **usmerjati pozornost na potrebe matične družine** (*»Pozorni bi morali bit na naše potrebe, potrebe staršev...«* A75). Pravijo, da bi lahko njih večkrat kaj povpršale glede otroka, ne pa vedno samo rejnike (*»Tukaj pa bi lahko bile bolj pozorne – naj mene vprašajo ne pa rejnico.«* A81) ter da bi več pozornosti morale usmeriti na matične družine in ne na papirje (*»Pozorne bi morale bit na nas...«* C242; *»...ne pa na papirje.«* C243; *»Se socialna delavka več*

ukvarjala z mojimi urinski testi kot pa z menoj.« C244). Sogovornice pravijo, da bi strokovne delavke pozornost morale usmeriti tudi na **stiske matične družine** (*»Pozorni naj bi bili na naše stiske, ki jih doživljamo iz različnih razlogov.«* B154). Ena od sogovornic pravi, da je raje ostala v stanovanju kot pa prišla na center za socialno delo (*»Če sem bila depresivna sem raje v stanovanju ostala...«* B155; *»saj sem vedla da edino kaj bo rekla »vzamite zdravila.«* B156). Vse to pa matere doživljajo kot **pomanjkanje empatije strani strokovne delavke** (*»Ker jaz sem se grozno počutila, ko ni bilo čustvene reakcije s strani socialne delavke na to, da si končno želim zapustiti moža.«* G469).

Strokovne delavke bi morale biti pozorne na **začasnost rejništva** (*»Saj razumem, da so socialnim delavkama pomembni naši otroci...«* A76; *»...naj bi se delalo v tej smeri, da nam te otroke tudi vrnejo.«* A77) saj se matere zavedajo, da je **vrnitev otroka odvisna od njih samih** (*»Itak je vrnitev otroka v družino odvisna od mene ne pa rejnice...«* A82)

- **Ravnanja pri delu z matično družino, katerih se strokovni delavci morajo izogibati**

Matere povejo, da bi se **strokovne delavke morale izogibati pridobivanju informacij samo od rejniške družine** (*»In se izogibat temu, da apsolutno vse informacije pridobivajo od rejnic...«* A84) ter si prizadevat za iskrenost do njih (*»Rada imam ko mi se vse pove, četudi ni lepo za slišat.«* E330).

Matere izpostavijo tudi **pomanjkanje dialoga**. Sogovornica pravi, da je socialna delavka vedno vse zapisovala (*»Moja socialna delavka vedno vse zapisuje...«* G472) in da za njo to ni pogovor (*»Jaz govorim ona pa piše, kakšen pogovor pa je to...«* G474) – sogovornica vidi problem v temu, da se socialna delavka bolj posveča zapisu kot pa njej (*»Saj ni problem to, da si bo ona vse zapisala, ampak to, da se bolj posveča računalniku kot pa našem pogovoru...«* G477). Sogovornice izpostavijo tudi problem počasnih postopkov na centru za socialno delo (*»... ker ni šlo vse tako hitro kot je pričakovala...«* D247) se pa zavedajo, da je to odvisno od centra (*»Meni pa, da je to odvisno od centra no.«* D278).

- **Kompetence strokovne delavke, potrebne za delo z matično družino z vidika matičnih družin**

Matere povejo, da so se srečale z različnimi strokovnimi delavkami (*»Srečala sem tako tečne kot prijazne socialne delavke.«* C234), od njih pa je ena povedala, da ima slabo

izkušnja sodelovanja s svojim centrom (*»S svojim centrom pa imam same slabe izkušnje...«* C235).

Ena od sogovornice ni mogla oceniti strokovnost strokovnih delavk (*»Jaz ne morem oceniti, koliko strokovne one so.«* C236). Mnenja pa so, da strokovne delavke imajo znanje (*»... konkretno glede moje socialne delavke, se mi zdi da je znanje imela...«* C237) se pa zgodi, da ga ne uporabijo na pravi način (*»... pa ga ni uporabila na pravi način, vsaj jaz tega znanja nisem dobila.«* C238). Matere izpostavijo problem pomanjkanja inovativnosti (*»Pa zdi se mi, da niso kaj preveč inovativni.«* F394).

Kot pomembne kompetence navajajo še **poznavanje potreb otroka v stiski** (*»Poznavanje potreb in posebnosti otrok v stiski, po različnih razvojnih obdobjih...«* D279), **poznavanje zakonodaje** (*»... tudi zakonodaje...«* D280), **organiziranost** (*»... pa tudi organizirane morajo biti...«* E324; *»Naj bi bili dobro organizirani...«* G467), **pravočasno podajanje informacij** (*»... saj mi veliko pomaga, če me se obvesti pravočasno...«* E325), **odločnost in vztrajnost**.

- **Dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino z vidika matičnih družin**

Poudarek je na **intenzivnem delu z matično družino** (*»Intenzivno delo z nami, z starši, če se da...«* b149) ter na **vztrajnosti pri delu z matično družino** (*»Drugo pa je vztrajnost pri delu z nami, z družinami.«* F396).

Matere tudi poudarijo **dostopnost strokovnih delavk** (*»Dostopnost, pa čeprav samo ko imajo uradne ure.«* B152) saj v nasprotnem nastane kriza pri njih (*»Se sliši morda neumno, ampak kriza nastane, če se nihče ne oglasi.«* B153) in iz tega razloga pravijo matere, da bi socialne delavke morale biti dostopne tako v pisarnah kot na telefonu (*»Morajo biti dostopni, tako na telefon kot v pisarnah...«* E328). Matere poudarijo tudi **iskrenost**. Ena od sogovornic pravi, da bi se bila boljše počutila, če bi socialna delavka bila iskrena (*»Jaz bi se sigurno boljše počutila, če bi moja socialna delavka bila bolj iskrena in bi imele tak nek iskren odnos.«* A85). Da bi se zgodila iskrenost, pomembno je **zaupanje v matično družino ali pa vsaj pričakovanje zaupanja** (*»Vsaj verjet bi nam socialne delavke mogle, no...«* A73). Pri temu pa naj bi **strokovne delavke bile potrpežljive in občutljive na družinsko tematiko** (*»Socialne delavke bi morale bit občutljive na družinsko tematiko...«*

E326) in se truditi razumeti situacijo matične družine (*»Vsaj truditi se razumeti naše težave...«* E327), sočutne in empatične (*»...Kako se že reče temu... Empatija?«* G470).

Matere opozarjajo na **pravočasno podajanje informacij** (*»Najprej pravočasno posredovanje informacij, ker meni je to bilo pomembno zaradi zdravljanja...«* F395) ter **usmerjanje pozornosti na ponujanje rešitev** (*»Pozorni morajo biti na to, da nam ponujajo rešitve...«* F399) kajti zelo hitro se zgodi nezadovoljstvo z strokovno delavko (*»... prva socialna delavka mi se zdi ni imela cilja kaj narediti z mano...«* F401) in od sodelovanja ni nič.

Pomembna je **organiziranost** strokovnih delavk (*»Organiziranost socialne delavke, da pač ve kaj bo delala z menoj ko pridem, ne pa da me sprašuje čisto brezvezne stvari...«* G471), matere pa so tudi izrazile **željo po podpori sorodnikov**, konkretno strašev (*»Jaz bi bila zelo vesela tedaj, če bi tudi moja mama prihajala z menoj na center...«* F397; *»Pa ni, ker jo je bilo sramota.«* F398) na način, da tudi sorodnike strokovne delavke povabijo v sodelovanje.

- **Mnenje matičnih družin o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine**

Glede mojih sogovornic, s katerima sem opravila intervju, **nobena trenutno ni vključena v kakršno koli skupino** (*»Ne, nisem.«* A86; *»Ker pač nisem vključena, vam ne morem na to odgovoriti.«* B158).

Večina sogovornica **ima izkušnjo sodelovanja v skupinah**. Ene izpostavijo **bivanje v varni hiši** (*»Ampak nekaj časa sem bila v varni hiši...«* A87; *»Bila sem nekaj časa v varni hiši...«* G478), pomembno pa jim je bilo dobiti čustveno oporo (*»Pomembno mi je bilo dobiti čustveno oporo in sem tudi to dobila.«* G480) in razumevanje (*»Razumevanje tudi.«* G481). Sogovornice omenjajo tudi **sodelovanje v izobraževanju** (*»... bili pa smo vključeni v izobraževanje kot primer kako se stvari spreminjajo in kako poteka sodelovanje lahko v tako »kompleksnih sistemih...«* D286). Govorijo tudi **o bivanju v materinskem domu** (*»V materinskem domu sem bila ko sem rodila A...«* E331) in so dobile pomoč pri skrbi za otroka (*»Delavke tam so videle kako se ful matram z otrokom, ni mi šlo s ta malo.«* E333) a hkrati tudi oporo (*»Tako, da dokler ni prišlo do rejništva so mi one bile opora.«* E334), nasvete in tolažbo (*»Pomagale so mi z nasveti...«* E335; *»...usmerjale...«* E336; *»...tolajšile.«* E337). Omenjajo tudi **sodelovanje pri anonimnih alkoholiki** (*»... sem pa bila pri AA.«* F404) kjer so dobile podporo sodelujočih (*»Dobila sem podporo*

sodelujočih...« F405) saj jim to v tistem trenutku bilo najpomembnejše (»... v tistem trenutku je to bilo najpomembnejše zame...« F406).

Eni uporabniki od sedmih, **ni vseč ideja o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine** (»Ideja mi ni vseč.« A91) saj ne ve kaj pričakovati od sodelovanja z drugimi starši (»Še o komuni ne razmišljam, ne vem kako bi potem funkcionirala z drugimi starši.« C248) in **si takšnega sodelovanja ne želi** (»Ne želim si tega, sploh ne.« A97). Kot razlog za to pa navaja: »Enostavno misliš da si boljši starš kot vsi drugi, ki se jim je to zgodilo.« (A96)

Ena sogovornica pove, da **je srečevala druge družine v rejniški družini, v kateri je bil nameščen njen sin** (»Saj sem srečala tudi druge starše v tej rejniški družini kjer je bil starejši sin...« A92) in pravi, da z njima ni osvarila nobene komunikacije (»... in samo lahko povem da si pač nič nismo imel za povedat.« A93) saj so se vsi obnašali kot da ne eni in ne drugi ne obstajajo (»Obnašali so se kot da jaz ne obstajam...« A94; »...jaz sem se obnašala kot da oni ne obstajajo.« A95). Druga sogovornica je tudi povedala, da **nima kontakta z drugimi matičnimi družinami** (»Saj se ne slišim se z drugimi mamicami.« E339).

Ostalih šest sogovornic pa se z idejo o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine strinja (»Dobra ideja.« D289; »Ah, mogoče bi šlo no. F408«; »Jaz sem načeloma za.« G482).

Podporne skupine ali skupine za samopomoč, sogovornice vidijo kot **oporo matičnim družinam** (»Vedno se nova vprašanja porajajo, nove situacije, in ja, zakaj ne bi imeli oporo kot so skupine...« F409) saj so doživele situacijo, da si želijo slišati tudi še nekoga v podobni situaciji (»Takrat, ko so punčke bile v rejništvu, sem si želela slišat še nekoga...« B159) saj so imele občutek, da se rejništvo dogaja samo njima (»... saj sem imela občutek, da se to dogaja sam moji družini.« B160). Matere si želijo slišati tudi druge starše, saj grejo s predpostavko, da eni druge ne bodo obsojali za pretekle dogodke, kot je to na centri za socialno delo, kjer s okot pravijo matere že vnaprej obsojene za tiso kar jim se dogaja (»... saj sem se prepričala, da smo že vnaprej z strani socialcev obsojeni za tisto kar nam se dogaja.« B164).

Pomembno jim je, **da se jih sprejme takšne kot so, brez obsojanja** (»Brez obsojanja, ker brez tega ne gre.« G485; »Rada bi me nekdo sprejme takšno kot sem.« G488) saj to občutijo (»To občutiš pri drugih in potem sodelovanja ni« G486).

Matere, enako kot strokovne delavke, govorijo o **možnih problemih glede podpornih skupin ali skupin za samopomoč** in ta so čas, ker jih skrbi, da se skupine ne bi raspadle po nekem določenem času (*»... sam z kakšni problemi se človek v času rejništva srečuje, ne vem kako bi dolgo bi te skupine trajale...«* G483) saj se lahko zgodi ko starši ne želijo slišati za center za socialno delo (*»Ker jaz sem imela faze, ko sploh za center in druge nisem hotela slišat.«* G484) in pa **osebnosti staršev** (*»Je pa res, da so tako različni starši z otroci v reji, da bi bilo kar težko...«* D291).

Matere tudi podajo nekaj predlogov za ustanavljanje skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine, in sicer:

- redno sestajanje (*»Vsaj enkrat na dva tedna.«* B162)
- sodelovanje z strokovnjaki, ki niso zaposleni na centrih za socialno delo
- deljenje izkušenj in nasvetov
- oblikovanje skupin glede na razlog za namestitev otroka v rejniško družino (*»... tako, da bi starši delili izkušnje z tistimi, ki imajo tudi sami take izkušnje.«* D293)
- ampak da ni obvezno (*»Prideš ko imaš stisko...«* F412)
- da je manj formalno kot pa na centrih za socialno delo

Strokovne delavke

- **Strokovne delavke o rejništvu**

Na podlagi opravljenih intervjujev, sem pridobila mnenje strokovnih delavk o rejništvu. Strokovne delavke rejništvo opišejo kot **bolečo stvar** (*»Ena taka boleča stvar je rejništvo...«* I611) kot **večplastno zadevo** (*»... je večplastna zadeva«* I613) ter kot **prepleteno situacijo** (*»Rejništvo je prepletena situacija«* J786).

Rejništvo je **drastičen** (*»Ti ukrepi alla rejništvo in posvojitev, ki so drastični ukrepi...«* I618), **strog in oster ukrep** (*»... ker rejništvo je res izjemen, strog in oster poseg v družino.«* J769) a ga strokovne delavke vidijo tudi kot **poseganje v človekovo identiteto** (*»... pravzaprav bom rekla z vidika poseganja v človeka, v njegovo identiteto pa v družino.«* I619) saj je težko ker **gre za poseganje v družinske vezi** (*»Na začetku, že pred odvzemom, težko je posegati ker gre za rodbinske vezi.«* J830) in je zato delo z matično družino za strokovne delavke **čustveno težka stvar** (*»Meni so to čustveno težke zadeve, to su ful čustvene težke stvari«* I691).

Sodelovanje z matičnimi družinami opišejo kot **težke in kompleksne** (*»So težke in kompleksne situacije, iščemo kje gremo nasproti.«* J794), a **hkrati kot edinstvene situacije** (*»Pa zmeraj na drugačen način, vsakič nekakšno drugo sodelovanje.«* J842).

Sodelovanje z družino je **proces** (*»Je en proces.«* I685) in **en pogovor z matično družino ni dovolj** (*»Ne moreš vsega narediti z enim razgovorom.«* I684).

Sodelovanje z matično družino je **odvisno od strokovne delavke** (*»Ali je sodelovanje odvisno od socialne delavke, ki dela z matično družino? Ja, sam se mi zdi da je obojestransko.«* K935) a je tudi **odvisno od razloga odvzema otroka** (*»Sodelovanje je odvisno od razloga odvzema otroka.«* L1002).

Dela z matično družino je ogromno (*»... ker ogromno tega dela je z matično družino...«* L1044) timski sestanki (*»... ogromno je teh timskih sestankov...«* L979) s ciljem iskanje najboljših rešitev (*»... da pač nekaj najdemo najboljše možne poti...«* L980), poudarek pa je na dobrem poznavanju matičnih družin, pravijo strokovne delavke (*»Družine pa moraš poznati.«* M1072).

Izkušnje strokovnih delavk govorijo o tem, da **matične družine iščejo predvsem nekakšno umirjenost** (*»Ker moja izkušnja je tudi, da sploh kar se matične družine tiče, v bistvu iščejo neko umirjenost, da se umirijo s situacijo rejništva.«* I683), želijo si slišati, da je rejništvo njihovem otroku v korist (*»Ponavadi matere želijo slišati od mene, da jim povem, da prav delajo, da je to otroku v korist.«* I694).

Strokovne delavke sem tudi vprašala kako doživljajo svojo vlogo strokovne delavke rejništvu in se iskalo, da je pomembno **iskati ravnovesje pri delu z vsemi udeleženi** (*»... samo rejništvo mi je tako dvojno – po eni strani mi je hudo ko vidim te zgodbe, po drugi strani je pa pomemben otrok.«* K932) saj je težko izbirati strani (*»Grozno je izbirat strani.«* K933). Svojo vlogo opišejo kot **ples med različnimi stvarmi** (*»Ples med različnimi stvarmi.«* K934).

- **Oblike podpore in pomoči matičnim družinam, ki jih strokovni delavci nude matični družini**

Strokovne delavke menijo, da se **rejništvo se ne more kar zgoditi** (*»Rejništvo pa se ne more kar zgoditi.«* H489) saj se **z matično družino dela tudi pred rejništvom** (*»Delamo tudi preden pride do rejništva.«* H490).

Ko so vse možnosti izčrpane, se odloča o rejništvu (*»... in na konc koncev ko to ne deluje, pol se začnemo menit za rejništvo.«* L981) saj se, kot sem že prej napisala, naredi vse, da bi otroci lahko še naprej živeli v svojih družinah (*»Saj naredimo vse kar lahko, da otroci lahko ostanejo v družini...«* M1077). Dela sem na tem, da do ukrepa odvzema ne pride (*»Pred rejništvom se dela na tem, da do ukrepa ne pride.«* M1078). Matični družini se pomaga na različne načine, a najpogostejše so to socialnovarstvene storitve (*»Preden gre v rejništvo, je tako, ponujamo pač te socialnovarstvene storitve.«* L976).

V fokusu dela je otrok (*»Vedno pa je otrok v fokusu.«* H491) saj se **rejniška družina se išče glede na posebnosti otroka** (*»Glede na posebnosti otroka iščemo rejniško družino.«* H492), pravijo strokovne delavke.

Če že do rejništva pride, si strokovne delavke prizadevajo **pridobiti soglasje staršev za rejništvo** (*»Kaj se tiče rejništva, naredimo tako dobimo soglasje.«* L964). Matični družini se podajo informacije o rejništvu (*»Pol delo se bazira tudi na dajanju informacij...«* M1076) in se matični družini pove zakaj je rejništvo v tem času najboljša opcija za otroka (*»... jim povemo zakaj bi to bilo najbolj primerno za otroka...«* L965). Enako velja tudi za otroka, če je otrok seveda dovolj star – **otroka se pripravi na rejništvo** (*»... pripravimo otroka, recimo: »Tam boš imela mirno okolje, boš lahko doma hodila.«* L966).

Kot problem se kaže iskanje rejniške družine, saj je le teh premajhno število in se potem otroka namesti v rejniško družino, kjer ima mesta (*»... jih je blazno malo, mi ne moremo otroku primerno zberat, to je slabo in zaradi tega bi moral imeti celo paleto rejniških družin, da bi lahko zberal...«* L968). Ne le da je število rejniških družin premajhno, temveč tudi ne odgovarja vsaka rejniška družina potrebni otroka – lahko so rejniki prestari, živijo na drugačen način kot otrok (*»... in potem vidimo, da so rejniki prestari za otroka, da so kmečko strukturirani, če ta otrok pride iz mestnega okolja, tako ne moremo posiljevati uboge otroke, če rejniška družina ima večje otroke izogibamo se temu, da bi se vzpostavila ljubezenska razmerja.«* L969) in se zato otroci nameščajo v rejniške družine kjer ima mesta, a se obenem socialne delavke zavedajo, da to ni dobro (*»... damo otroko v rejniško družino kjer ima mesta in to ni fajn.«* L970). Enako se kaže tudi pri zavodih – **premajhno število zavodov** (*»... isto je z zavodi.«* L971; *»Mi mislimo da je Malči Beličeve najboljše za otroka, prideš tja, ja mi nimamo prostora in te tam odklonijo pa tam, ker ni te palete možnosti primerne otroku.«* L972). **Motivacija za**

opravljanje rejništva pa je še vedno denar (*»Motivacija za rejništvo pa je še vedno denar, nažalost.«* L973), pravijo strokovne delavke.

Strokovne delavke govorijo tudi o ovirah pri delu z matično družino in problem je ta, da **nimajo vsi centri avta** (*»Problem je tudi to, da avta nimajo vsi centri, je ovira za delo v rejništvu, je tehnična zadeva.«* L974). Na ta način bi strokovne delavke lažje opravljale terensko delo, ki pa je neizostaven del socialnega dela.

Strokovne delavke, kot svoje naloge pri nudenju pomoči in podpore matični družini navajajo:

- **spremljanje rejništva**
- **vodenje**
- **usmerjanje rejniške družine**

Pomoč in podpora, ki pa se nudi matičnim družinam v rejništvu je naslednja:

- socialnovarstvene storitve kot so **osebna pomoč** (*»... pa tudi če tukaj bi bila včasih recimo osebna pomoč.«* J748), **pomoč družini za dom** (*»Nudimo jim tudi pomoč družini za dom.«* M1074) in **svetovanje**
- **matične družine se vabi na sestanke individualne projektne skupine** (*»Pa na IPS jih povabiš...«* H510)
- **nudenje prevoza staršem na sestanke individualne projektne skupine** (*»... če jaz njo povabim, jaz ji ponudim, da greva lahko skup, ker ta mama drugače ne bo prišla.«* H511), če je to seveda možno
- **matični družini se nudi psihološka podpora** (*»Ne smemo pozabiti na psihološko podporo.«* I614) v obliki pogovora (*»Predvsem jim omogočamo pogovore.«* M1070)
- **delo na zaposlitvi**
- **urejanje stanovanjskih razmer**
- **sodelovanje z drugimi institucijami** kar vključuje **vključitev v terapijo** (*»Eni starši ne potrebujejo osebno pomoč ampak dejansko vključitev v terapijo.«* J750) in **pomoč pri vključevanju v različna zdravljenja** (*»Jim pomagaš, da se vključijo v različna zdravljenja.«* M1073). Če storitve centra za socialno delo niso dovolj, se uporabnike napoti k drugim organizacijam (*»Če ne gre na centru, jih tudi napotimo ven, ja.«* I615; *»Ampak enostavno naš center deluje tko, da starše napotimo predvsem na ven, na zunanje organizacije.«* J746) saj strokovne delavke

pravijo, da se to v pokazalo kot dobra praksa (*»To se nam je v praksi iskazalo kot boljše, ker se vse preveč prepleta...«* J747). Starše se napoti tudi k različnim nevladnim organizacijam (*»...in tako naprej, tako da napotimo starše glede na pač težave, ki se iskazujejo, lahko so dolgoročne al pa kompleksne, na različne nevladne organizacije.«* J749). Razumljivo je, da če starši sodelujejo z različnimi drugimi institucijami, da morajo tudi prinesiti menje o poteku terapije na center za socialno delo (*»In tudi pri odvisnostih – napotilo na ven in z nalogo, da potem to mnenje prinesejo centru ko je pač to njihovo delo na sebi zaključeno do te mere, da se vse kar je vezano na to, da bi pač otroka sprejeli nazaj.«* J751) Ko se matične družine napotijo na zunanje institucije, se gre predvsem za osebno urejanje (*»... to je osebno urejanje, ki naj bi imela družina.«* H504).

- center za socialno delo pa sodeluje z različnimi drugimi instiucijami (*»Center za zdravljenje odvisnosti, skupaj smo na timskih sestankih...«* H503). Poudarek pa je tudi na **sodelovanju z ostalimi zaposleni na centru za socialno delo** (*»... v sodelovanju z družinci.«* H497; *»Ponavadi v delo povabim kakšno sodelavko, tako da vzpostavim nekakšno ravnovesje.«* M1118).

Intenzivno delo z matično družino, strokovne delavke vidijo kot pomanjkanje (*»Da bi se intenzivno delalo z matično družino, jaz to še vedno vidim kot pomanjkanje.«* H498), saj pri večini velja **predpostavka, da je delo z matično družino končano, če pride do rejništva** (*»... ene misle, da če je rejništvo uvedeno da je konec, še vedno pa jim ostane matična družina.«* H500). V večini primerov **ni pobude s strani matične družine** (*»Od družine same ne bo pobude.«* H505), **niso pa vse matične družine neaktivne** (*»Ampak niso vsi neaktivni, J. redno hodi recimo.«* H506). Starše se spodbuja (*»Ji pravim »J. prašte kaj«, jo spodbujam.«* H512) in ene matične družine sprejmejo pomoč (*»Eni to možnost izkoristijo in do rejništva ne pride, se začnejo urejat.«* H540).

- **Oblike podpore in pomoči, ki jih strokovni delavci nude matični družini ob otrokovem odhodu**

Ko se gre za intervencijo centra za socialno delo, je treba ukrepati hitro (*»U bistvu je tko, no, če gre, da center dobi informacijo o ugroženosti otroka, a ne, da v tistem primeru pač gre z svojimi nalogami.«* K872; *»V primeru odvzema je potrebno ukrepati hitro.«* N1144). Strokovne delavke omenjajo **trend naraščanja ukrepov odvzema** (*»Do pet let nazaj je bila večina rejništev s soglasjem staršev.«* J779; *»Zadnjih pet let je pa vse to ukrep*

odvzema.« J780), saj se pogosto zgodi, da **matična družina odklanja pomoč** (*»Ni možno bilo vzpostaviti sodelovanja do te mere, da bi starši dali soglasje...«* J781). V primeru odvzema, pravijo sogovornice, so one avtomatski sovražniki za starše (*»In ko je odvzem, je center a priori s strani starša sovražnik.«* J782) a se obenem tudi zavedajo, da jih starši krivijo za odvzem (*»... saj se zavedam, da starši krivijo nas za namestitev otrok v rejniško družino...«* M1119) ker **matična družina nima uvida v lastno situacijo** (*»... tisti starši, ki nimajo uvida v lastno situacijo ampak obdržijo pozicijo »vi ste krivi, da je otrok šel«* J783).

Kot so strokovne delavke že rekle, se z matično družino dela tudi pred rejništvom (*»Vsekakor staršem se prej ponudi pomoč, kolegi jim ponudijo pomoč prej...«* J768) in da se gre v rejništvo ko s ovse možnosti izčrpane (*»... ampak ko vidim, da nič ne deluje, ne ta pomoč družini za dom, da če ne bo nobenga posluha, če ne bo nobene možne pomoči, potem pač rečem, dam svoje mnenje, da ni možno pomagat družini, pač da gremo v rejništvo.«* L986).

Dela se na temu, da se pridobi soglasje staršev za rejništvo (*»... ali pa če recimo z družino že nekaj časa delamo, naredimo individualni načrt pomoči in vidimo, da starša nekak ne zmoreta, da nista opremljena al pa da nekak, bom rekla, ne zmorejo pridet do nekega uvida v resno situacijo in potrebnih okrevanj, ki bi jih mogla speljat pol z njim, včasih s soglasjem, otroka namestimo v rejniško družino.«* K876) in potem **se poišče rejniška družina** (*»... tu smo naredili konkretno na ta način, da se pripravi en tak dopis kjer se mal opiše družinska situacija, in potem poiščemo tri primerne, mi smo imeli na voljo ker ene, potem se javljajo centri po Sloveniji »aha, mi pa imamo tako rejniško družino, mi pa ne.«* K878) **s ciljem da se zadovoljijo potrebe otroka** (*»Da to malo resonira s tem, da ne nameščamo enga otročka, ki je vaju bil biti sam, v rejniško družino kjer je velik otrok, da ne bi to bil šok.«* K880) ter se **z rejniško družino vzpostavi stik** (*»Pol gremo na teren, obiščeva rejniške družine, ki so nam na voljo, se pogovorimo z njimi, prvi kontakt vzpostavimo.«* K882).

Če je le možno, **se z matično družino rejništvo tudi načrtuje**, saj se je to izkazalo kot **dobra praksa** (*»Se je izkazalo kot dobra praksa.«* M1080). **Matični družini se pusti dovolj manevarskega** prostora, a vendarle ne preveč, ker potem nobena rejniška družina ne bi bila dovolj dobra za njihovega otroka (*»Staršem sicer ne pustimo preveč manevarskega prostora, saj potem nobena rejniška družina ne bi bila dobra za njihovega*

otroka.« M1081). Staršem se **ponudi možnost, da se sami organizirajo** (*»Tukaj samo dal družini velik manevrskega prostora, v tem smislu da se sama organizira kako bi bilo najboljše, ampak še vedno s soglasjem obeh staršev.«* K885) in **da rejniške družine tudi spoznajo** (*»Družine imajo možnost, če seveda to želijo, spoznati rejniške družine.«* M1079). Vse to sicer gre počasi, pravijo sogovornice, s ciljem da starši raziskujejo, dobijo odgovore na svoja vprašanja (*»Sam to gre počasi, tako stališče je no, da se gre počasi, raziskuje, da imajo starši tudi možnost, da dobijo čim več odgovorov na vprašanje kaj to pomeni, kako bo potem ta otroček.«* K887).

Strokovne delavke govorijo o **oteženem sodelovanju z matično družino na začetku** (*»Je čist oteženo z matično družino karkoli začet vzpostavljat...«* I621) in trdijo, da je **prvi stik z družino kot vstopnica za nadaljnje sodelovanje** (*»Tako da so ti stiki velikokrat vstopnica, tako začneš, ko se eni oglasijo, tako nastopiš s tem.«* I655), je **bistveno za dober odnos za naprej** (*»Mnenja sem da je prvi vstop, prvo dogovarjanje, prve te stvari, so bistvene za nek dober odnos za naprej.«* K937). **Matično družino se seznani s postopki in zahtevami** (*»... kljub temu da jih povabimo, jih posedemo, da jim povemo v kakšnem smeru si želimo da bi ta proces šel.«* I622) in pomembno je, da je **matična družina ves čas vključena v postopek** (*»Matična družina je ves čas vključena v postopek...«* N1138). **Matični družini se omogoči dovolj informacij**, da lahko sama odloča (*»... le taka odločitev je informirana odločitev.«* L713). To pomeni tudi to, da se **matično družino povpraša po željah** (*»... jih povprašamo kaj oni rabijo za to, da bi tako delali...«* I623) ter se ji ponudi pomoči in podpora ter seznani s stvarmi, ki se od nje pričakujejo (*»...jim povemo, da bomo leto dni intenzivno delali, da bi jih podprli, kar bomo vidli naslednje leto.«* I624). Starše se seznani tudi z različnimi drugimi možnostima kot so terapije ali pa zdravljenja (*»Preden otroka namestimo v rejniško družino, jim tudi predstavimo možnosti kot so zdravljenje, terapije... «* M1082). **Do odvzema roditeljskih pravic pa pride, če se starši popolnoma umaknejo** (*»... in če se ne bo dalo bomo mirne duše utemeljili odvzem roditeljskih pravic.«* I625).

Matične družine se srečujejo z različno paleto problemov, stiski in izzivov in najbolj izpostavljena je **brezposelnost kot pogost problem matičnih družin** (*»In tlele res mormo delat, daleč smo šli tle, in brezposelnost kot problem...«* I633).

Strokovne delavke pa govorijo o tem, da problemi in stiske sežejo v nekaj generacij in da se potem to kaže na družinah, katerih otroci se namestijo izven matične družine. Govorijo

o **raskolu v generacijah** (*»... pride do rejništva, pride do raskola v generacijah, da gre otrok v rejniško družino, se krhal pri starših, starih starših, prastarših.«* J752; *»So se krhale nekater stvari znotraj rodbine.«* J753), govorijo o **pikrajšanostih, ki so jih matični starši doživeli v lastni družini** (*»Gre za neke take pikrajšanosti, ki jih v lastni družini doživela moški, ali ženska.«* J754). Pravijo da starši, s katerimi delajo potrebujejo starše (*»Ta naš starš rabi starša, on je dojenček, mi pa mu tega ne moremo ponuditi.«* J758) In dejstvo je, da **nekateri starši ne zmorejo sprememb na sebi** (*»Samo nažalost, izkušnje, ki jih imamo mi, pač starši tega ne zmorejo, nekih takih sprememb na sebi.«* J770) saj so v rejništvo šli otroci, kjer je bila zelo huda situacija v družini (*»Ker v rejništvo so res šli otroci, kjer je bila tko huda situacija, da so pač mogli iti iz družine.«* J771) ter si strokovne delavke **prizadevajo za minimalno sodelovanje z njimi** (*»In tukaj sodelovanje ni mogoče, pravzaprav je, ampak minimalno, ker se trudimo mi za sodelovanje in ker je projektna skupina, kjer so stiki.«* J784). To, da **starši nimajo uvida v potrebe lastnih otrok**, še ne pomeni da nimajo lastnih otrok radi (*»To ne pomeni, da je ta starš zavrgel otroka, ga ma rad na svoj način, ampak ne zna skrbet za njega«* J785).

Pomoč in podpora matični družini pri odhodu otroka zajema:

- **bivanje v materinskem domu** (*»Možnost je iti v materinski dom...«* I705)
 - **denarna socialna pomoč** (*»... možnost je socialna pomoč.«* I706)
 - **podajanje informacij** (*»Pomoč je družini nudena z podajanjem vseh bistvenih informacij.«* N1140)
 - **pogovor kot oblika pomoči**
 - **obiski matične družine na domu**
- **Oblike podpore in pomoči, ki jih strokovni delavci nude matični družini v času trajanja rejništva**

Ko rejništvo nekaj časa traja, **se nekateri starši tudi vključijo nazaj v lastno okolje**, se pozdravijo, postavijo na lastne noge (*»... je sicer bivša dankica, po zdravila hodi, redno pije...«* H520; *»Se postavila na svoje noge v okolju, ki jo prej bilo zanjo ogrožajoče.«* H539). Strokovne delavke povejo, da se **otroci velikokrat zavedajo situacije staršev** in bi se kljub temu vrnili domov, kar je seveda razumljivo – otroci imajo radi svoje starše (*»Saj otrok bi šel k mamici, takoj, on bi šel, ja.«* H525), še posebej ko so otroci že večji (*»Zdej pa je že tolik velik, devet razred, ve kdo so straši in kako funkcionirajo.«* H526) in se

zavedajo v kakšni situaciji so njihovi starši (*»On je itak od mejhnega z to đanki mamo rasel.«*H527).

Velikokrat **ni pravega vpogleda v življenje matične družine**, in to strokovne delavke doživljajo kot problem, stisko, ne vejo in ne znajo kako pravilno odločati (*»Ravno jutri se moram oglasit na sodišču, fanta naj bi vrnili k mamici... Kaj naredit, kdaj je tisto »zdej pa bo«* H518; *»... pri tej mami nisem sigurna, tle ne vem, je otrok vsak vikend je pri njej, vse počitnice je pri njej, zaenkrat to gre, otrok prihaja urejen.«* H519; *»... ne vem kaj misliti, ker nimam ta pravega vpogleda v situacijo, kaj se dogaja.«* H521) zato se trudijo **pridobiti informacije iz okolja, v katerem matična družina živi** (*»... se pogovarjamo z celo socialno mrežo, kako na kakšen način bi kdo pomagal...«* L997; *»...in okolja, v katerem živijo.«* M1092).

Na samem začetku, **matična družina dobi odločbo o odvzemu** (*»In zdaj tako, sodelovanje - starš, iz upravnopravnega stališča po odvzemu dobi eno odločbo kaj ni v redu, zakaj je bil odvzem.«* J789), dobi pa tudi **naloge, ki jih mora izpolniti, da se bo otrok vrnil domov** (*»... drugo pa dobi s centra pisno kaj more izpolniti, katere naloge more izpolniti, da se bo otrok vrnil domov.«* J790) in se s tem ciljem izdela **načrt pomoči** (*»In potem ko je enkrat otroček odvzet, vsaj po mojih izkušnjah, se z matično družino naredi nek načrt pomoči.«* K888). **Izid je bolj ugoden, če starši podajo soglasje za rejništvo**, pravijo strokovne delavke (*»Jaz bi rekla tako no, kjer se rejništvo zgodi s soglasjem staršev je tudi izid dostikrat bolj ugoden.«* I627).

Tako, da **odnos z matično družino na začetku poteka intenzivno** (*»... na začetku ta odnos intenzivno poteka, tudi sodelovanje gre, stiki so tudi redni, kakovostni v tem smislu.«* I661), je pa nekak normalna situacija, da **matična družina odklanja pomoč** na začetku (*»... eni pa nočejo slišat...«* H579; *»... in te starši prav zaradi tega ker si socialna delavka ne sprejmejo...«* H583; *»... in kakšni tudi odbijajo to vse.«* I652). Sogovornice pravijo, da nekateri starši sploh ne pridejo na center za socialno delo (*»Neki sploh ne pridejo.«* I653) in rejništvo ne sprejemajo (*»... in se dostkrat zgodi da tega ne sprejemejo.«* K890). So pa starši, ki se po namestitvi otroka v rejniško družino neč ne oglasijo na centru za socialno delo (*»Eni starši se po namestitvi otroka v rejniško družino ne oglasijo več pri nas.«* M1088), saj je **matični družini težko sprejeti dejstvo, da otrok ne živi z njima** (*»Starša sta težko sprejela, da jim je z začasno odredbo otroček odvzet.«* K891). Strokovne delavke trdijo, da matične družine menijo, da je **center za socialno delo prezahteven do njih** (*»...*

eni starši pa nas popljujejo češ, da preveč zahtevamo na centru.« H541). Kot svojo nalogo, strokovne delavke vidijo **vzpostavljenje vsaj minimalnega sodelovanja z matično družino** (*»Trudiš se vzpostaviti saj tisto malo sodelovanja, da vsaj stiki potekajo, ostalo pa je na staršem.«* M1085).

So pa **družine, katere pomoč sprejmejo**, tudi same podajo soglasje za rejništvo (*»... imam zdaj u mislih eno shizofreničarko, ki je sama podala soglasje, ona je v bistvu sama prišla do teg, da je znala prepoznati kdaj je ona čist na adijo pameti.«* L988). Starši si upajo priti na center za socialno delo (*»Z nekateri starši imam ta odnos, da si oni upajo pridet vprašat...«* H516), sprejemajo pomoč (*»... kakšni starši zasukajo rokave pa delajo... «* H578).

Dejstvo je, da se **matično družino ne more prisiliti, da sprejmejo pomoč**, in menim da nam to mora biti izhodišče za nadaljenje delo (*»Eno je pomembno - ne moreš jih prisiliti, da sprejmejo pomoč.«* M1083; *»To ne gre tako.«* M1084). **Odziv matičnih družin ni takšen, kot bi si ga strokovne delavke želele, ni pobude s strani matične družine** (*»...iskreno: ni odziv takšen kot bi si ga mi želeli, pri večini primerov.«* I639) saj se matične družine redko obračajo na strokovne delavke (*»Te matične družine se redko same obračajo na nas...«* I646). **Matična družina se pogosto zanima samo za stike** (*»Starši na IPSih največkrat predlagajo, da bi večkrat otroke vidli, na kakšni osnovi pa ne vejo.«* H553; *»Mogoče kdaj zaradi kakšnega stika, pa je to izključno kaj jih zanima, kakšni tud rečejo tko.«* I648). **Stiki se seveda širijo, če starši dokažajo, da so tega sposobni** (*»Ker šele potem širimo stike, ko starši dokažejo, da so tega sposobni...«* H555), **če pa se starši osebno ne urejajo, stiki se ne širijo** (*»Starši, ki nič ne delajo, stike na njihovo željo ne širimo.«* H556). **Strokovne delavke pravijo, da so pozorne tudi na potekanje stikov** in če stiki postanejo sčasoma prenaporni za otroke, se tudi ne širijo ali pa se lahko zmanjšajo (*»Vidimo, da nič ne počneta z otroki...«* H560; *»Smo se odločili, da otroka ne matramo z dve uri stikov, ker po stikih otrok ne spi dobro, fantek pride rasturan, to kar rejniki čez teden sestavljajo, potisnejo ga naprej, pa starši porušijo.«* H563).

Kot problem vidijo tudi to, da **se stiki več ne izvajajo v rejniških družinah**, in če so kakšni stiki v rejniški družini je tega zelo malo (*»Zdaj stikov v rejniški družini ni več.«* J759; *»Danes tega ni.«* J763) razlog pa so zadržki pri rejniški družini saj ne vejo kaj pričakovati od matične družine, strokovne delavke pa te odnose ne morejo preveč vplivati (*»Je pa spet tolk zadržkov pri rejniški družini »pa da starši ne bojo to, pa ne to, pa ne*

uno«, na te odnose pa pol ne mormo spet vplivat.«). Izvajanje stikov v rejniški družini je pomembno iz tega vidika - ko **rejniška družina sprejme matično družino**, to deluje dobro na starše, se na ta način matična družina krepi in potem lahko tudi rejniško družino prosi za pomoč (*»Je tam otrok korenince dobival, in je ta mama to vidla in je dobila moč, da je hodila, njo je rejniška družina sprejela...«* J761; *»...je zmogla vprašat rejnico in prositi za pomoč.«* J762). Strokovne delavke so mnenja, da so danes **rejniki podcenjeni** (*»Rejniki so daleč podcenjeni...«* J764), **matične družine pa prezahtevne v svojih pravicah** (*»... starši pa daleč prezahtevni v svojih pravicah.«* J765) in tukaj zagotovo moramo poiskati sredino.

Tako, da je **cilj podpreti matično družino z vzdrževanje varnih stikov z otroki** (*»S tem, da družino podpiramo, s teh vidikov, da lahko organiziramo vsaj varen stik z otrokom, se reče, tak stik kjer otrok dobi nekaj od staršev, ki ni oškodovan od tega starša ali zlorabljen ali kaj koli...«* I637) ter **otrokom zagotoviti potekanje predvsem varnih stikov s starši** (*»... pa potem nekako poskušamo v enem okvirju, zagotoviti da nekaki varni stiki tečejo za otroka.«* I645).

Pogosto je **navezanost na otroka ta prava motivacija za spreminjanje** (*»Starši morajo bit zelo navezani na otroka, da je potem to motivacija za spreminjanje, ker terapija je boleča...«* J755), vendar moramo razumeti družine, saj one imajo **lastne strategije preživetja** (*»Saj starši imajo nekakšno strategijo preživetja, ki jo do nekatere mere obvladujejo, z otrokom ali brez otroka.«* J756; *»In nič ne upajo narediti več ker bi ga bolelo samo...«* J757) in tudi če sodelovanje z strani staršev ni, zagotovo imajo razlog za to, ker gre se za to, da **starši nimajo uvida v potrebe lastnih otrok**, jih imajo radi, a sama ljubezen pogosto ni dovolj (*»... je to, da starši tega ne razumejo, ne da nočejo, saj jih imajo radi, sam rad jih imeti ni dovolj, ne zmorejo.«* H564).

Delati se mora na temu, da **matična družina pridobi uvid v lastno situacijo**, a vendar na način, da sama pride do lastnih zaključkov (*»Samo ljudje do tega morajo priti.«* I617; *»Se pravi, nekako starši z naši pogovori, ki jih tukaj naredimo, uspejo da priti do točke, da oni vidijo v bistvu kakšna situacija je, se uspejo malce premaknit na nivo kaj njihov otrok potrebuje, to je tudi trend, ki ga mi imamo...«* I628) in sami morajo dojeti pomoč in podporo, da bi ta proces izpeljali (*»... hkrati pa dojeti pomoč, podporo in čas, da sami ta proces izpeljejo...«* I712).

Strokovne delavke omenjajo tudi **omejitev rejništva na določeno obdobje**, s čem pa se tudi jaz deloma strinjam (*»... pa bi komentirala tudi morebitno omejitev rejništva na tri leta: ni za vsakega otroka dobra posvojitev.«* H547; *»Mogoče se bodo starši drugače postavili – imate rok od treh let da se uredite, ker drugače bo otrok odšel v posvojitev.«* H550). Res je, da niso vse družine iste, in ene rabijo več časa, ena pa manj, vendar se zgodi, da **matična družina ne izkoristi čas, ki ga ima na voljo za urejanje svoje situacije** (*»Zdaj imajo čas, a se jim se ne da.«* H551) in tako **matična družina sčasoma postane nezainteresirana** (*»Privadijo se na to in sčasoma postanejo nezainteresirani.«* H552) ali **se umakne na eno časovno obdobje** (*»In pol je eno kar tako obdobje ko je status quo.«* K869). Gledati pa moramo na koristi otroka. Problem se kaže tudi pri tem, da **niso vsi rejniki potencialni posvojitelji** (*»Sam niso vsi rejniki tudi posvojitelji.«* H548) in bi se potem otroci morali spet premeščati, kar pa ni najboljše, saj se jim mora zagotoviti kontinuirana izkušnja družina. Zgodi pa se tudi to, da se ta nova družina izkaže kot dobra za otroka (*»ali rejniška ali celo kasneje posvojiteljska pač iskaže kot ustrezna za otroka, da se tudi s tega vidika korist otroka zagotovi.«* I644). Zdaj ko omenjam posvojitve, strokovne delavke pravijo, da obstaja **trend naraščanja posvojitve** (*»En trend, ki ga opažamo je po Sloveniji v tej smeri je, da se čedalje večkrat center odloči, da da otroka na posvojitev.«* I958), samo **dokler se starši zanimajo za otroka, posvojitev ne pride v poštev** (*»Tam je problem v bistvu včasih se par let to vrti, vidiš, da izrazijo nek interes po otroku, niti ne razmišljaš, da bi otroka dal v posvojitev.«* I660). Matično družino se seveda povpraša in informira tudi o posvojitvah (*»Kdaj se tudi lotimo tega, pa rečemo, vprašamo, poslušate, ste kdaj razmišljali o tem kako vi vidite nekaj let naprej – za vas je mogoče tko v redu, za otroka pa ni najbolj v redu situacija, in pravnoformalno ni ustrezno zaščiten, mogoče mal razišljat o tem da bi se kdaj odločal tudi o posvojitvi.«* I662). Strokovne delavke pa so **mnenja, da bi v več primerov rejništva mogli iti v posvojitev** (*»Mogoče smo mal počasni na tem, bi morali v večih primerih iti v koncept posvojitve.«* I699; *»... in tam kjer mogoče v nekaj letih niso nastale spremembe, kljub temu da smo jih mi pozival, povabili, ponudili pa niso tega želeli, zavračali ali niso zmogli, ali pa so delali in se izkazalo da ne zmorejo.«* I671), saj trdijo, da **nekateri starši nikoli ne bodo zmogli skrbeti za svoje otroke** (*»Recimo, J. ima znižane sposobnosti...«* H558; *»... M. pa je oškodovan...«* H559; *»... saj si zavedajoč, da verjetno ona dva ne bosta mogla zagotoviti varnih pogojev zares.«* I631) in bi posvojitev bila bolj ugodna rešitev za otroke kot pa dolgotrajna rejništva.

Pomoč in podpora matični družini v trajanju rejništva zajema:

- **delo z matično družino na spremembah** (*»... druga stvar, ki jo poskušamo delat s temi, je da, z njimi probamo nastaviti neke spremembe...« I629; »... recimo M. in R., oba otroka v rejniški družini, in smo tlele res, in še delamo, tudi z obema ogromno, da njima poskušamo življenje postavljat.« I630; »In recimo M., smo en let delali na tem da je šla ginekologu, da je sprejela to, da je potrebno razmišljati o tem, da če želi še kakšnega otroka, da se je zaščitila s kontracepcijo...« I635; »...da je sprejela kot možnost obisk psihijatra, ker je imela psihološko stanje in je to vse je prej trikrat prepadlo, tu pa kar delamo če je le možno.« I636; »... jih vprašamo kako živijo, jih poskušajš motivirat, da bi mogoče organizirali življenje...« I651; »Tukaj moramo zagrabiti pa delat z matično družino, da bo neke korake speljala, je pa včasih zelo težko.« K895).*
- **delo s ciljem odprte posvojitve** (*»... ampak morda pa se splača delat na temu ker bi otroka mogla iti v odprto posvojitve - hkrati otroka bi dobila varno družino, hkrati pa bi imela otroka kontakt z matičnima staršima, ki sta mlada človeka in bi ohranila odnos z matično družino.« I632)*
- **matično družino se poskuša osebno razvojno podpreti** (*»Drugi vidik pa je, da res probamo osebno razvojno podpreti matične starše, ane.« I638)* saj na koncu koncev je **delo z matično družino investicija** (*»Se je ta investicija kar splačala, dela z matično družino...« I642)* in prav zato, pravijo strokovne delavke, morajo družini nenehno nuditi pomoč (*»Mi jih vabimo sem...« I650; »In starše povabimo, vabimo potem, jih usmerjamo.« J791; »Pol povabilo na terapijo...« J792; »Spet jim na novo predstaviš opcije, jim daš čas, urejaš stvari, si jim na razpolago.« M1086).*
- **obisk matične družine na domu** (*»Jih je težko priklicat, pol jih prideš obiskovat...« I654; »... potem hodimo v družino.« L993; »Delamo pač tako, gremo v družino.« L996)*
- **upravno-pravno delo** (*»... eno je pa čist upravno-pravno delo.« J788)*
- **podajanje informacij** (*»... svetovanje v smeru drugih institucij.« L994)*
- **individualna projektna skupina kot oblika pomoči** (*»Matična družina - biološki starši so vključeni v individualno projektno skupino za otroka...« N1145)*
- **socialnovarstvene storitve kot so svetovalno delo z matično družino** (*»... eno je to svetovalno delo z družinami.« J787), pomoč družini za dom* (*»Matični družini se lahko ponudi pomoč družini za dom...« N1146), osebna pomoč* (*»... al pa sami vodimo osebne pomoči, ali otroku, ali staršem, al celi družini.« L990; »...*

posameznemu staršu pa osebno pomoč.« N1147) in usmerjanje (»... usmerjamo v terapije...« L998).

Pomembno je tudi **sodelovanje z drugimi centri za socialno delo** (*»Kadar pa se otroček namesti v rejniško družino, ki pa spada pod drug center, potem probamo s tistim centrom sodelovat.« K897)* enako kot **sodelovanje z ostalimi zaposleni na centru za socialno delo** (*»Ker smo večji center, si pri večini primerov delo porazdelimo - da nekdo dela z matično družino, drug bolj z rejniško, ne glede na to, pa je potrebno poznavanje in delo z obema.« N1176)* in **sodelovanje z drugimi organizacijami** (*»... na eno in drugo nevladno organizacijo za pomoč žrtvam.« J793).*

Glede na to, da obstajajo dolgotrajna rejništva, strokovne delavke omenjajo **ovire pri rejništvu** (*»Imamo pa res dolgotrajna rejništva...« H549)* kot so na primer zaposlitve matičnih družin ali nezmožnost obiskovanja staršev, ker obiskati družino enkrat na teden ni dovolj (*»Ampak kaj lahko ti s takim staršem narediš, na pdzd prideš enkrat na teden...« L1037; »...kako delat z mamico, ki dela v treh izmenah...« L1038; »So ovire in so zato rejništva dolgotrajneša.« L1039).*

Strokovne delavke pa povejo tudi, da je **težko delati, ali pa skoraj nemogoče z matičnimi družinami, kjer gre za duševne motnje** (*»Če imam kakšen primer u glavi, je na primer – zelo težko je karkoli delat s tistimi družinami kjer gre za duševno bolezen, je skoraj nemogoče.« L982; »Al pa za kakšno hudo moteno osebnostno motenost, borderline na primer, ki se ne zdravi, pa potem so take eskapade.« L983)* So situacije, kadar **strokovne delavke ne vejo kaj matični družini ponuditi**, kakšno pomoč potrebujejo (*»... a veš, tako da, so situacije kadar tudi mi ne vemo kaj bi ponudili.« L984; »Hujši pa je bil foter, on je pa motenc, veš motnje osebnostne strukture.« L989; »Oni pa misle da so glamorozni, glorificirani, grandiozni, oni vse zmorejo.« L990; »Tist, ki veš, da ni mogel za otroka poskrbet, ampak pristanka pa tud ni dal.« L991).*

- **Oblike podpore in pomoči, ki jih strokovni delavci nude matični družini ob zaključevanju rejništva**

Pomoč ob zaključku rejništva je odvisna od matične družine (*»Pomoč ob zaključku pa je odvisna od družine.« M1094)* ker ene družine pomoč rabijo (*»Eni rabijo spremljanje na začetku...« M1095)*, ene družine pa ne (*»... pri enih pa kar zalaufa.« M1096).* Je pa res,

da **vrnitev otrok v matično družino velja kot izjema**, pravijo strokovne delavke (*»V večini primerov imamo žal situacijo, da ne gre otrok nazaj v družino...«* I643; *»Kolk otrok se vrne domov? - To so izjeme, res izjeme.«* J772; »; *»Jaz se ne spomnem kdaj je šel kakšen otrok domov, konkretnega primera se ne morem spomniti.«* J776), so pa še vedno **redki primeri ko so se otroci vrnili v matične družine** (*»Se spomnim enega primera, ko se fajn izšlo, ko se mamica pozdravila od droge.«* H532; *»V zadnji dveh letih pa smo imeli primere, da so otroci prišli iz rejništva nazaj in to je šlo ok.«* I641). Strokovne delavke so **mnenja, da nekateri straši nikoli ne bodo zmogli skrbeti za svoje otroke** (*»Vemo da nikoli ne bo sposobna skrbeti za punčko.«* H509; *»Imamo pa starša, ki se nenehno kregata in s temi je težko delat...«* H513) predvsem zato ker **starši nimajo uvida v potrebe lastnih otrok** (*»Oni misle, da če bodo imeli stanovanje, bo toplo pa hrano, da je to dovolj.«* L1007; *»Ta njihov fant pa ima vpis v srednjo šolo, še zdaj ne ve kam bo šel, tolk o tem kolk se starša zanj grebeta pa se z njim pogovarjata.«* H514).

Strokovna delavka, s katero sem opravila pogovor in ima najdaljšo delovno dobo, pravi, da se razlogi za rejništvo spreminjajo. **Razlogi za rejništvo v preteklosti**, s katerim se je ona najpogostejše srečala, so to, da so predvsem matere odhajale iskat delo v druga mesta, razlog za rejništvo je bila tudi nosečnost, če ženska ni bila poročena (*»V zgodovini, sploh na začetku mojega dela, ko je bila še Jugoslavija, so v rejništvo otroke oddajale predvsem matere, ki so prišle s trbuhom za kruhom, pol je bila nosečnost, družinske zamere, tako da ni mogla v lastni družini skrbeti za otroka, je bila sramota imeti otroka i biti neporočena.«* J774). Mnenja je, da so to povsem različni motivi za rejništva glede na to kakršni so danes in da je bilo verjetneje, da se po otrok vrnil domov (*»To so bili drugi motivi in takrat so se seveda taki otroci vrnili.«* J775).

Strokovne delavke, opozarjajo, da so **dolgotrajna rejništva verjetnejša v primerih kjer so razlogi za rejništvo različni hendikepi - duševne motnje, intelektualna oviranost ali odvisnost od alkohola** (*»Tam kjer imaš duševno bolezen, nizka ta inteligenca, hude osebnostne motnje, hudi alkoholizem in te zadeve, so kar trajna rejništva.«* L1001).

Pri vsemu pa moramo biti **pozorni na korist otroka**. Strokovne delavke povejo, da če je le možno, se otroku prisluhne in **otrok ostane v rejniški družini**, če je otrok zelo navezan na rejniško družino (*»Če je dobra povezanost med rejnico in otrokom, je treba glede na starost otroka prisluhneti otroku, tudi to je razlog da otroka ne vrnemo.«* L1004; *»Če otrok 10 let star in lahko sodeluje mu lahko prisluhnemo...«* L1005) in je v teh primerih

potrebno družini pojasniti, da je tako najboljše za otroka (*»Starše pokušamo umiriti, da rejništvo ni zato ker so oni slabi starši, v prednosti so otrokove potrebe.«* L1006).

Pomoč in podpora matični družini ob zaključevanju rejništva zajema:

- **spremljanje družine** (*»Družina pa se spremlja, tako da se družini ponudi podpora centra, če bodo potrebovali in če bo pač otrok potreboval.«* J777; *»Tako da staršem ostane ta občutek, da lahko pridejo po pomoč...«* J778; *»... spremljale smo eno leto to...«* H553; *»... spremljale smo z obiski na domu...«* H534; *»...mamici so rekli, da je pogoj, da je še vključena v center za zdravljenje odvisnosti, s temi sestanki smo spremljale«* H535; *»...ali hodi redno na urinske teste...«* H536; *»Predvsem spremljanje.«* I663; *»To ali se bo otrok vrnil v matično družino odločamo na podlagi rednega spremljanja.«* M1089; *»Seveda se situacija zelo dobro preveri, preden otroka vrnemo v matično družino.«* M1093)
- **krepitev moči staršev s strani drugih strokovnjakov** (*»... jo je tam terapevtka še jačala.«* H537)
- **sodelovanje z drugimi organizacijami** (*»...informacij drugih organizacij, če so starši vključeni seveda.«* M1091)
- **pomoč pri urejanju stanovanjskih razmer** (*»Pomagamo jim tudi tako, da jim uredimo stanovanje.«* M1097)
- **vključevanje v različne transferje** (*»...jih vključimo v kakšne transferje...«* M1098)
- **osebna pomoč**
- **pomoč pri odločanju** (*»To je bila deklica, v bistvu je bila deklica že polnoletna. To je bilo lani poleti, je prišla z odločitvijo da, najprej sicer sprva, da bi podaljšali rejništvo pri teti, ker se deklica šola, potem je malo po treh mescih prišla z odločitvijo, da se, ker je imela redne stike z očetom, in da sta se z očetom pogovorila, da se ona s tem strinja, da se bo k njemu preselila. Potem smo imeli še dva, tri razgovora skupaj še z rejnico, da si želi, a ne, da je to pač njena odločitev, da si z očetom pet želi vzpostaviti odnos, da želi v tujino študirat, v bistvo smo skupaj naredile vse te pluse pa minuse odhoda, kaj bi to za njo pomenilo, kaj bi to pomenilo za stike z družino, z ostalimi člani družine, ker je imela še sestro pa mamo. Smo šle večplastno pogledat kaj to njej pomeni. In zanimljivo mi je to kako pri teh stvareh, kako čist majhne stvari postanejo pomembne – tle je imela ortodonta pa aparat, kaj bo pa zdaj ko bo odšla v tujino, a bo prihajala sem, a ne*

bo, kako bo z prevajanjem, nostrifikacijo spričeval.«; »Tako da smo to dobro speljale, ona se se oglasi sčasoma pri meni.« K901)

- **Zagotavljanje glasu matičnim družinam**

Možnost biti slišane, se matičnim družinam nudi od samega začetka, preden pride do rejništva (*»... saj imajo to možnost tudi preden pride do rejništva.« H539*) in izkušnje strokovnih delavk govorijo, da je **matična družina upoštevana, če si tega želi** (*»Tisti, ki si tega želijo, so tudi upoštevani.« H545; »Družine imajo priložnost oglasiti se pri nas.« K903*) saj je rdeča nit pri delu z matičnimi družinami korist otroka (*»Vodilo so otroci.« J795*).

Zagotavljanje glasu matičnih družin je omogočeno na naslednje načine:

- **biti matični družini na voljo za pogovor** (*»Si pa prizadevam, da sem na voljo matični družini za pogovor, da se o morebitnih težavah pogovarjamo skupaj.« N1154*)
- **posredovanje želja matične družine na individualno projektno skupino ali strokovni tim** (*»... da njihove želje posredujem tudi na IPS, ali na strokovni tim.« N115*)
- **skupno odločanje** (*»... in se potem skupaj odločamo, kaj je možno in kaj je v korist otroka.« N1156*)
- **vpogled v spise** (*»Imajo možnost prebrati tisto kar jaz zapišem.« M1101*)
- **svetovanje** (*»Recimo svetovanje.« H542*)
- **osebna pomoč**
- **vključitev v različne druge organizacije**
- **sodelovanje v individualni projektni skupini** – starši so del individualne projektne skupine, ki se redno srečuje, teme skupine pa so zdravje otroka, šola, razvoj otroka, stiki (*»Kot je bilo že navedeno, so starši del individualne projekte skupine, ki se redno srečuje in spremlja izvajanja rejništva - skupaj se pogovarjamo o vseh bistvenih stvareh, ki se tičejo otroka - zdravje, šola, vedenjski in čustveni razvoj otroka, dogajanje v rejniški družini, stiki z matično družino...« N1125*)

Glede **podajanje predlogov s strani matične družine, strokovne delavke povejo, da starši najpogosteje predlagajo širenje stikov** (*»Starši tu pa tam izrazijo kako bi uredili stvari...«* I666; *»... mi se trudimo bit sodelujoči, če se da, tako da jim pustimo kdaj kaj.«* I667) in če starši podajo konstruktivno mnenje, ga tudi strokovne delavke upoštevajo (*»Jim damo, da povejo svoje mnenje, če je konstruktivno ga tudi upoštevamo.«* M1100). So pa **situacije, ko se stiki širijo in potem starši teh stikov ne zmorejo** (*»Zelo bi si želeli pogostejše stike, obiske...«* L1015; *»...ampak ko ji omogočimo pa ne zmorejo.«* L1016) in **potem moramo skupaj s starši načrtovati kako bodo stiki potekali in kaj se bo na stikih dogajalo** (*»... one kar dajo predloge, sam to so tako nizke mame in praktično sploh ne vejo kaj lahko predlagajo...«* L1019; *»Moramo skupaj z njimi načrtovati kako preživeti dan...«* L1020) ker zgodi se, da starši nimajo ideje kako preživeti čas z otrokom (*»Ni idej ni povezanosti, bluzijo v štirih stenah in bluzijo v računalnik.«* L1021). Sodelovanje in stiki lepše potekajo ko se gre za **sorodstveno rejništvo** (*»To je pa po moji oceni, glede sestankov, lepše gre z tistimi oziroma boljše je sodelovanje, če gre za sorodstveno rejništvo.«* K905).

In dejstvo je, da nekatere, ne vse seveda (*»Skoraj vse družine tako reagirajo.«* L1014), **matične družine težko sprejemajo dejstvo, da otrok napreduje v drugi družini** (*»...težko sprejemajo, da otrok napreduje v drugi družini.«* L1013) čeprav jim center omogoči to, da so slišani in ponuja pomoč (*»... ne slišijo tega dobrega napredka otroka, šola pa vrtci, pa rejnica, vsi povejo kolko otrok napredujejo...«* L1012).

Ali so matične družine dovolj upoštevane pri svojih predlogih? Tukaj je mnenje mojih sogovornic podeljeno.

Argumenti strokovnih delavk, da so matične družine dovolj upoštevane so različni. Strokovne delavke so mnjenja, da so starši dovolj upoštevani, a v skladu z otrokovimi koristmi in pravicami (*»Drugače pa sem mnjenja, da so dovolj upoštevni, a v skladu z otrokovi koristmi.«* I672), da tudi, če ne delajo aktivno na izboljševanju lastnih razmerah, se trudijo otroku biti starši (*»Se mi zdi, da tisti starši, ki nekak to sprejmejo, pa tudi, če po tem v sferi svojega življenja nič kaj dosti ne spremenijo, pridejo, se zanimajo, tud kdaj rečejo otroku »daj ubogaj rejnika« tako da im dajejo nekaj starševskega.«* K907) eni starši pa se aktivirajo ko začutijo, da si, kot pravi ena strokovna delavka: *»Po eni strani kakšne mame so kar aktivne, ko začutijo, da si rejnica mal preveč tega otroka lasti.«* (L1018)

Strokovne delavke, ki se s prej napisanim ne strinjajo, pravijo, da se **problem kaže v temu, da matična družine ne želi slišati za pomoč, ko se otrok namesti v rejniško družino in se posledično ne uspe slišati njih glas** (*»Problem se kaže v temu, da nekateri starši ne želijo slišati za pomoč ko se otrok namesti v rejniško družino...«* M1103) saj je v ozdaju vsega veliko bolečine (*»Ogromno bolečine je tukaj in s tem, da nas nočejo v bližini nastaja problem, ker na ta način niti ni priložnosti, da bi bili slišani...«* M1104). Kakšni starši menijo, da jim pomoč centra za socialno delo ni potrebna (*»Kakšni starši, tako kot sem rekla, so še vedno zelo v tej držji »meni je to nepotrebno«, vsaj s tem začnejo.«* K906) ali so nenaklonjeni (*»... spet drugi so nenaklonjeni.«* K908).

Matičnim družinam se za sodelovanje izraža hvaležnost in veselje (*»Vedno jim izražamo hvaležnost...«* J796; *»... čisto čustveno je da smo veseli, da sodelujejo, in hvala ker z nami sodelujejo, ker smo pač vpleteni in povezani za tega otroka skupaj.«* J798) saj **se strokovne delavke trudijo razumeti situacijo družine** in pravijo, da matičnih družin nimajo za sovražnike (*»Jaz teh staršev nimam za sovražnike...«* J799), je pa težko ko matične družine njih doživljajo kot sovražnike *»...rabim pa veliko moči da zdržim njihovo sovražnost.«* J800; *»Pogosto sem njihov cilj ali objekt sovražnosti, in jih povsem razumem.«* J801).

- **Ravnanja pri delu z matično družino, na katere morajo strokovni delavci biti pozorni**

Strokovne delavke povejo, da je pomembno **usmerjati pozornost na manipulacije s strani matične družine** (*»Pozorni moramo biti na manipulacije s strani staršev...«* H575), ker hitro se lahko zgodi, da se strokovna delavka najde na strani ali samo matične družine, ali samo rejniške in da se pri tem pozabi na koristi otroka.

Strokovne delavke opozarjajo, da se **pozornost mora usmerjati tudi na razlog rejništva** (*»Pozorni mormo bit na razlog rejništva...«* I703; *»kaj je bil sploh razlog odvzema.«* K913). **Pozorni moramo biti tudi na to ali straši delajo na odpravljaju teh vzrokov zaradi katerih je otrok bil nameščen v rejniško družino – če razlog odvzema odvisnost od alkohola, da se starši zdravijo** (*»Če je bil razlog odvzema težave z alkoholom, potem bom na to pozorna, a se bodo odpravili na zdravljenje, a je oče šel v AA, a je mama šla v klub, a apstinirata...«* K914), ali straša aktivno iščeta službo (*»... da sta si najdlja delo pa da redno delata, pa tud če nista pa pišeta vloge, ali sta aktivna...«* K915) in če je razlog za rejništvo nasilje, pomembno je, da sta se starša vključila v kakšen trening

socialnih veščin ali šolo za starše (*»Če je bilo nasilje razlog, a sta se vključila v treninge socialnih veščin, a se vključujeta v šolo za starše, a ob naslednjem razgovoru imata določene uvide.«* K916). Seveda pa je vse to odvisno ali so starši podali soglasje ali je šlo za ukrep odvzema (*»V osnovi je razlika ali gre za rejništvo s soglasjem ali z odvzemom.«* N1167) saj je težje delati, če se gre za ukrep odvzema (*»V primeru odvzema je zagotovo težje, vsaj v začetku.«* N1168).

Usmerjati pozornost moramo tudi na **sporočila rejniške družine** (*»Kaj tud rejnica sporoča v času stikov, tudi na to sem pozorna.«* K917).

Pomembno je **ne zastaviti si previsokih ciljev** (*»Mislim, da to delo zahteva zelo veliko mero strpnosti do tega, da si ne postavimo previskih ciljev.«* K910), ker ne zmorejo vsi starši vsega (*»... do neke meje jaz imam lahko pričakovanja, da pač redno imajo starši medikamentozno terapijo, da hodijo v skupine za samopomoč, ne morem pa od njih nekaj dolgoročno pričakovat.«* K927).

Poudarek je tudi na **raziskovanju življenjskega sveta matične družine** (*»Potem je pomemben del, da preveriš kako živijo, kako so živeli njihovi, pridobiti širše informacije, življenjske zgodbe staršev, ki so jih pripravljene povedati.«* L714).

Zelo pomembna stvar, kot pravijo strokovne delavke pa je **iskanje ravnovesja pri delu z vsemi udeleženiimi**, saj je to skoz past (*»To je apsolutno skoz past.«* J823) in je težko najti sredino (*»Težko je najdet sredino – biti ob otroku, biti tud staršem.«* J824) saj strokovne delavke pravijo, da se v trenutku lahko znajdejo samo na strani ali matične, ali rejniške družine (*»V trenutku se znajdeš na strani samo enega, in imam pravne argumente, da se postavim n njegovo stran.«* J825). **Strokovne delavke se morajo zavedati, da se ne smejo postavljati samo na stran enega, temveč da morajo upoštevati socialnodelavsko ravnanje** (*»... ampak moram vedeti iz delovanja socialnodelavskega, da ni to moje delo, da plasiram sovražnost, da se postavljamo drug proti drugemu.«* K826) in da morajo nenehno iskati ravnovesje med vsemi udeleženiimi (*»Iskati moramo ravnovesje med vsemi udeleženiimi.«* M1113). **Poskrbeti se mora za otroka, a obenem ne smemo pustiti rejniško in matično družino same** (*»Je pomembno poskrbet najprej za otroka, a ne smemo pustiti matično družino samo, tudi rejniško ne, da se same ukvarjajo z stiskami.«* M1114), **potrebno pa je vzpostaviti tudi ravnovesje med matično in rejniško družino** (*»Najti je potrebno pravo ravnovesje med eno in drugo družino.«* N1174).

Pri rejništvu **je pomembna tudi osebnost strokovni delavk** (*»In za to rabiš bit močna osebnost, da zdržiš pritiske, drugih strok recimo, zdravniške, pravne...«* J825), ker **pritiskov je ogromno** (*»Ker pritiskov je veliko, je ogromno.«* J829) in **strokovne delavke morajo zaupati same sebi** (*»Enostavno moraš verjet sebi, si zaupat.«* J931). **Rejništvo zahteva vizijo** (*»Moraš imet vizijo...«* J832) in **inovativnost** (*»Da vedno znova iščeš neke ideje in poti kako bi bilo zdaj naprej.«* J833). Da bi lahko izpolnili vizijo in bili inovativni, se z **matično družino mora kontinuirano delati** (*»Predvsem na to sodelovanje, da jih spremljamo, v tem smislu preverjanja njihovega položaja, položaja otroka, a jih res imamo v sodelovanju, a so res sodelujoči, ta pozornost, da ne zgubiš kontakta, to je bistveno.«* K925) ter **krepiti moč matične družine**, jo opogumljati (*»Da jih opogumljaš, da greš iz perspektive moči, pohvališ napredek...«* K926; *»Da res ratamo sodelavci, ne pa mi v poziciji moči, pa bomo odklulat to pa to pa to.«* K930), ji **omogočiti dostopnost do informacij**, saj je pomembno, da matična družina zna uporabiti dobljene informacije (*»Pomembno mi je, da uporabnik zna uporabiti informacijo, ki sem jo posredovala...«* I707). **Družini se mora omogočiti kvalitetne stike** (*»In raje pozdravljam neke kvalitetne stike pa ohranjanje kontakta...«* K928) ter **otroku omogočiti ohranjanje kontakta z lastno družino** s ciljem varovanja otrokovih koristi in pravic (*»... ter pri tem gledati predvsem na koristi otroka in na njegove potrebe ter pravice.«* N1175).

Strokovne delavke opozarjajo, da se mora biti pozoren na **začasnost rejništva** (*»Predvsem po eni strani bi morali ves čas strmet k temu, da matična družina dobi otroka nazaj.«* L1043) saj to je cilj rejništva – pomagati matični družini, da odpravi vzroke zaradi katerih je otrok bil nameščen v rejniško družino.

- **Ravnanja pri delu z matično družino, katerih se strokovni delavci morajo izogibati**

Strokovne delavke pravijo, da se v rejništvu **mora izogibati zavzemanju strani** (*»Izogibati pa se moramo temu, da zavzemamo strani – v rejništvu moraš biti na strani vseh, ker brez tega ne gre.«* H576)

- **Kompetence strokovne delavke, potrebne za delo z matično družino z strokovnih delavcev**

Strokovne delavke omenjajo predvsem strokovne kompetence.

Poudarek je na rednem izobraževanju. Pri tem strokovne delavke izpostavijo **problem pomanjkanja kvalitetnih izobraževanj** (*»Vse manj kvalitetnih izobraževanj...«* H568) ter **omejeno število strokovnih delavcev**, ki se izobraževanja lahko udeležijo (*»... pa še število delavcev obstaja, kateri se izobraževanja lahko udeležijo.«* H569).

Za delo z matično družino je pomembno imeti **posluh** (*»Se mi zdi, da je to kar je pomemben del kompetenc, to da imaš en posluh.«* I673), **brati med vrsticami** (*»... si pripravljen videti kako stvar, ne samo tisto kar si na prvo žogo videl, se pravi, brati med vrsticami – je ena taka pomembna lastnost.«* I676); pomembna je **strokovna drznost** (*»Potem druga stvar se mi zdi ena strokovna drznost...«* I677) in **strokovni pogum**.

Delo v korist uporabnikov mora biti vodilo (*»To se mi zdi tudi zelo pomembno, to se pravi – ne mislim zdaj, da ga lomiš izven nekih okvirjev, ki so določeni (zakoni, doktrina stroke), matične družine ne zavrnemo, jih upoštevamo, ampak, da vzameš nekaj kar oni izpostavijo, nekaj kar oni predlagajo, nekaj kar oni ponudijo, da jih ne zavrneš.«* I679), strokovna delavka mora gledati na korist otroka (*»Se pravi, da res gledaš na korist uporabnika, na korist stranke.«* I689). V takšnih trenutkih je potrebno ukvarjati se s stisko matične družine, in ne se ukvarjati v istem trenutku z lastno stisko (*»Ne pa da se ukvarjaš z lastno stisko, z lastnim strahom, z lastno bojznijo.«* I690) – **strokovni delavci morajo biti odzivni** (*»Da recimo gojiš to z njimi skupaj lahko, da ne odstopiš, da si odziven, to je izjemno pomembna stvar – da si odziven.«* I680) ter posredovati potrebne informacije družini (*»Informacije si etično dolžan dat – je pomembno, da jo omeniš in da jo daš.«* I681).

Da bi se lahko delalo z matično družino, **strokovna delavka mora dobro poznati področje dela z ljudmi**. Delo z matično družino zahteva tudi **dobro poznavanje strukture matične družine** (*»Da res dobro poznaš strukturo družine, da vidiš, da po mojem mnenju, da si tud narediš to večplasnost – kaj je zdaj treba urediti v tej družini.«* K911).

Strokovne delavke omenjajo **osebnostno naravnost k delu z družinami** (*»Jaz mislim, da moraš biti osebno naravnana k delu z družinami...«* L1022), ker niso vsi strokovni delavci zmožni delati z matičnimi družinami (*»Pomembna je tudi osebna naravnost, kakšne socialne delavke so nezmožne delati z družino.«* L1032). Obstajati mora **afiniteta za delo z družinami** (*»... pa moraš imeti afiniteto za delo z družinami.«* L1026), **empatija** (*»Pa empatija je pomembna, saj družine to čutijo.«* M1108; *»...sposobnost empatije...«*

N1166) pa tudi **toleranca in potrpežljivost** (*»Da imaš toleranco, veliko mero tolerance...«* J809), **sprejemanje različnosti** (*»...sprejemanje različnosti.«* N1164) ter upoštevanje in usklajevanje različnih mnenj (*»... usklajevanja različnih mnenj...«* N1160; *»... posluh za različna mnenja...«* N1163).

Strokovne delavke pravijo, da med njimi obstajajo kolegice, **strokovne delavke, ki nimajo potrebo po kontaktu z uporabniki** (*»... imamo tudi socialne delavke, ki uživajo delat na otroških dodatkih, se te mlade punce ne vidijo na drugih področjih.«* L1033).

Pri vsem tem, pa pride tudi **etična drža**, ki jo strokovne delavke opišejo tako: *»Ena taka kompetenca, ki tudi je, da si pripravljen etično delat, z vidika potreb ljudi ki se pojavljajo v teh zadevah.«* (I686) in *»Ker zdaj ukvarjat se z nečim podobnim kot je, da bi jaz tko razumela zakaj ta družina tko razmišlja, zakaj ona tko funkcionira, je v bistvu en tak moteči balast v teh procesih in na strani matične družine in nas strokovnih delavcev - temu bi rekla etična drža.«* (I687)

Pri rejništvu se gre za **sprejemanje odločitve z maksimalno odgovornostjo**, ker dejstvo je, da se odloča o življenju drugih ljudi (*»Tudi ena sposobnost je sprejemati odločitve z maksimalno odgovornostjo, ki jih na socialni lahko...«* I695), kot pravijo: *«Saj to je odgovornost, ki se ne konča – nosiš podaljšano odgovornost za celo življenje.»* (I696)

Strokovne kompetence, po besedah strokovnih delavk, zajemajo še **spretnosti vodenja pogovora, pogajanje in objektivnost**.

Strokovne delavke povejo, da **je lažje delati, ko se nabere nekaj let delovnih izkušenj** (*«To so vse ljudje zelo manipulativni in če ti tako mlad vstopiš v to, te oni lahko peljejo.»* L1027; *»... pol ko dobiš kilometirno to lahko prepoznaš.«* L1028; *»To razdelaš, to kilometrino, predeluješ na timskih, supervizijskih sestankih.«* L1029; *»Pridobivanje suverenosti, da ne padeš v te igre.«* L1031). **Do delovnih izkušenj pa je nam mladim socialnim delavkam danes težko priti** (*»Dolga delovna izkušnja, do katere je danes težko priti.«* J803). Začetek dela je vedno turbulenten in strokovna delavka to opiše kot: *»... in to zgleda, ko si začetnik, vržen v mlin...«* (J804).

Enako kot je pomembno poznati družino, z katero se sodeluje, je pomembno **postaviti meje vsem udeleženi** (*»... hkrati pa da zelo dobro znaš postavljati meje vsem udeleženi.«* J810) in sebi kot strokovni delavki (*»... in sebi seveda.«* J811). Strokovne delavke se moraj zavedati svojih pooblastil (*»Zavedati se moram kaj je znotraj teh*

pooblastil kot socialne delavke, kaj je res moja naloga.« J814) da bi zmogle prenesti trume ljudi s katerimi sodelujejo (*»Da tud zmorem traume vseh teh ljudi in otrok prenest.«* J816) ter obdržati **profesionalno distanco** (*»Moraš imeti profesionalno distanco, da se te boleče družinske zadeve ne dotaknejo.«* L1025). Mora obstajati meja med delom in osebnim življenjem, kar seveda ni lahka naloga (*»Ampak to razmejevanje je težko.«* J807).

Zato strokovne delavke poudarjajo **obravnavanje lastnih stisk** (*»Pa da predeluješ stiske, da jih obravnavaš...«* I682), strokovne delavke morajo biti poštene do teh stisk (*»Moraš biti tudi pošten do te lastne stiske...«* I692), **si upati poiskati pomoč**, saj pri delu z matično družino ne odločaš sam (*»Kljub podpori kolegov na centru, ne odločaš sam.«* J806) in so strokovne delavke svobodne tudi za to stisko povedati matični družini, s katero sodelujejo (*»In tudi to družini poveš, za lastno stisko.«* I693).

- **Dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino z vidika strokovnih delavcev**

Kot najpomembnejši dejavnik, strokovne delavke navajajo **kontinuirano delo z matično družino**, čeprav je to največkrat težko izpeljati (*»Res, da je to težko, prav na temu bi morali delati.«* H572; *»Na centrih pa to enostavno ne znese tako pogosto.«* H574), **strokovne delavke pa morajo biti pripravljena dolgotrajneše sodelovanje** (*»... in da si pripravljena na dolgotrajnešo sodelovanje, da lahko rečeš, da poznaš ta kontinuum.«* L1036).

Pri sodelovanju z matično družino, je poudarek na **iskanju rešitev v sodelovanju z matično družino** (*»Pol v sodelovanju z njimi iskati rešitve.«* I698) in je pomembno družini zagotoviti občutek udeležенosti (*»Ker če se oni ne počutijo udeleženo, je težko delat.«* I699). Strokovne delavke opozarjajo, **da sodelovanje z matično družino odvisno od tega kakšen odnos ima strokovna delavka s starši** (*»Menim, da predvsem od tega kakšen odnos z njimi vzpostaviš...«* N1170) ter od tega **ali se matična družina počuti upoštevano** (*»... od tega ali imajo občutek, da so pomembni, enakovredni drugim udeležенim, ali so slišani, spoštovani, sprejeti, taki kot so...«* N1171).

Pomembna je **sposobnost strokovnega delavca, da vključi matično družino v različne programe**, pravijo strokovne delavke (*»Možnost strokovnega delavca, da vključi starše v programe.«* K918; *»Pa tudi odvisno je od tega, kam jih lahko napotiš po dodatno pomoč.«* M1112), **sodelovanje pa je odvisno tudi od programov, ki jih skupnost nudi matični družini** (*»Pa tudi programov, ki jih skupnost nudi.«* K923).

Ko strokovne delavke zagotovijo minimum sodelovanja z matično družino, je pomembno tudi poiskati in vzpostaviti **ravnovesja pri delu z vsemi udeleženi** (*»Tole linijo moraš obdržat: sem delavka centra, moja stran je stran otroka, in koliko stran otroka toliko stran staršev in rejniške družine, ampak oni imajo svoje naloge in jaz ne grem nasproti in sem zraven, ampak samo do tam, obstaja meja.«* J841).

Pri vzpostavljanju stika z matično družino, pri iskanju ravnovesja z vsemi udeleženi, pomembni so še **afiniteta do dela z družino** in **osebnost strokovnega delavca** (*»... in osebnost strokovnega delavca.«* J819; *»Od strokovnih delavcev tudi, saj ne morejo vsi delati z družino.«* K924), **profesionalna distanca** (*»Toplina in profesionalna distanca.«* L1035), **iskrenost** (*»... pa iskrenost,«* M1110) **pošten odnos** (*»Pomemben je en taki poštenu odnos...«* I715) ter **dobro uravnavanje lastne stiske** (*»... pa dobro uravnavanje lastne stiske«* I719).

Tudi pri dejavnostih enako kot pri kompetencah, strokovne delavke navajajo **etično držo** in **strokovni pogum** (*»Rabiš strokovni pogum.«* I721).

Strokovne delavke omenjajo tudi pomembnost časovne komponente pri sodelovanju z matično družino, saj kot tudi povejo same, je rejništvo proces in za to je seveda potreben čas (*»Od časa, za delo z matično družino moraš imeti dovolj časa.«* H573). Brez znanja, ki ga strokovne delavke pridobijo na različne načine, ne gre, obenem pa se družini morajo zagotoviti informacije (*»Dajanje informacij družini...«* M1109) s ciljem, da matična družina pridobi **uvid v lastno situacijo** (*»Čim prej oni dobijo nek uvid v svojo situacijo, prej se bo situacija začela reševati.«* L1041) ker če se družina ne začne zavedati svoje situacije, tudi sodelovanja ne moremo pričakovati (*»Ker če se to ne zgodi, pol tudi enga sodelovanja ne moremo pričakovat.«* L1042).

Goreča tema pa je vsakor **preobremenjenost strokovnih delavcev**. Od tega, da **delajo z velikim številom družin** (*»Mogoče pa imamo preveč primerov...«* H580; *»Vse je to fajn, ampak kako vse narediti v delovnem času, če imaš preveč primerov?«* H585), **pa do tega da je na centrih za socialno delo premalo zaposlenih** (*»Ker nas je premalo, tudi to.«* L985).

Želje in pomanjkanje se javljajo tudi pri **sodelovanju z ostalimi zaposleni na centru za socialno delo**. **Pričakovanja strokovnih delavk so, da bodo vsi skupaj, timsko delali** (*»Vsi mi delavci pričakujemo da bomo skupaj delali.«* H493) in se potem zgodi, da **ostaneš sam in odvisen od drugega kolega ali kolegice** (*»Pol si pa temu prepuščen – a se bo*

kolegici danes dalo kaj delat.« H499). **Strokovne delavke si sicer prizadevajo za delo v paru, če je to le možno** (»Trudim se delat v paru, brezveze je da si mapce pošiljamo; da skupaj furamo.« H501)

Kot problem se pojavlja tudi **pomanjkanje komunikacije med zaposlenima** (»Njene spise sem samo jaz dobila, družinci niso imeli pojma.« H507; »In potem vso delo pade name« H508). Strokovne delavke pa opozarjajo, da **je velik problem birokracija**, saj so jo opedelele **kot moteči dejavnik pri delu z matičnimi družinami** (»... so pa kolegice, ki zaradi birokracije to enostavno ne uspejo.« I701) in na to težko vplivajo (»Od samih zakonskih okvirov.« M1111).

Zadnjih nekaj mesecov smo tudi sami priče o tem kako mediji poročajo glede dela centrov za socialno delo. Kot dejavnik za uspešno delo z matično družino, strokovne delavke navajajo, da je to predvsem **pošteno poročanje medijev o stroki socialnega dela** (»V javnosti mora priti do poštenega poročanja...« J821) ter to, da **vsaka stroka mora govoriti o lastnem prispevku** (»... do tega da bo vsaka stroka o sebi govorila, o svojem deležu, o svojem prispevku« J822).

- **Dileme**

Strokovne delavke se vsak dan srečujejo z različnimi dilemami, izpostavile pa so **odločanje o resnih stvareh** (»Je pa res, da moramo odločat o resnih stvareh in se zgodi, da ne veš kaj narediti« H517). Pogosto **se znajdejo v situacijah ko ne vejo kaj narediti**, kot so že prej rekle, je to posledica tega, da nimajo ta pravega uvida v situacije matičnih družin (»Moja dilema je a ga dat nazaj ob koncu šolskega leta, junija, nazaj k tej mami...« H522; »Ne vem kaj tle naredit, lih to mi je zmeraj dilema.« H524; »Ne vem a bo to obremenitev ko bo otrok prišel, a bo zmogla?« H529; »Glih zdaj ima ena kolegica težave s tem, al bomo šli pač z odvzemom in namestitvijo al pa ne...« H886) in zato **nenehno preverjajo dejstva** (»Kako pa naj jaz to testeram?« H530). Pogosto vprašanje, ki jim se poraja je »... ker kako pomagati, če ne želijo niti slišat za center...?« (H546)

Mnenje strokovne delavke, da so osebe odvisne od prepovedanih drog manipulatorji ne zveni lepo ampak strokovna delavka to vidi kot problem, saj po izkušnjah, ki jih ima pravi, da z njimi nikoli ne veš na čem si (»... saj veš kakšni manipulatori so drogeraši »vse bo, vse bo« H523).

Seveda, **dvom v pravilnost odločitve** je nenehno prisoten (*»... dvom v pravilnost odločitve...«* I711; *»Ogromno enih dilem je tukaj – niti ena stvar ni dokonca postavljena.«* I720).

- **Načini ravnanja (Lüssi 1991), ki jih strokovni delavci uporabljajo pri delu z matično družino**

Vsem sogovornicam je Lüssi znan, tako tudi **načini ravnanja** (*»Ja, so, sam je že nekaj minilo od mojega študija.«*; *»Ja, vse, ki si jih naštela.«* H586). Kot pravijo strokovne delavke, **delo na centrih za socialno delo se lahko razčleni na načine ravnanja** (*»Ja, vse tisto kar delamo na centrih lahko razčlanimo na načine ravnanja.«* M1120).

Strokovne delavke omenjajo naslednje načine ravnanja:

- **svetovanje**

Povejo, da **brez svetovanja ne gre in so najpogostejša oblika pomoči** (*»Brez svetovanja ne gre.«* H587; *»Ja, svetovanja so najpogostejša.«* J844; *»Od svetovanja, brez katerega ne gre.«* K939) saj se **s svetovanjem srečujejo vsak dan** (*»Od svetovanja, ki ga opravljamo vsak dan.«* M1121).

- **pogajanje**

Enako kot za svetovanje, strokovne delavke povejo, da **v največji meri poteka pogajanje** (*»... enako kot velja za pogajanja, saj to v največji meri delamo.«* H588).

- **interveniranje**

Interveniranje, strokovne delavke opišejo kot socialno delo (*»Glede interveniranja, saj to je socialno delo.«* H589). Center za socialno delo se vključi (*»... se vključimo, ali vsaj poskušamo vključiti v življenje uporabnika...«* H590) in uporabnikom se pomaga z različnimi stroitvami (*»... pol pa mu pomagaš, če uporabnik to dovoli – recimo z storitvami centra.«* H591). Ena strokovna delavka meni: *»Glede interveniranja, je to po meni vsaka storitev, tudi če je po uradni dolžnosti, al pa na podlagi uporabnikove osebne odločitve.«* (J846) Saj strokovne delavke pravijo: *»Interveniramo ko nas potrebujejo«* (K943) in *»Intervencija se kaže že v temu ko uporabniki pridejo na center ali pa mi ukrepamo po uradni dolžnosti.«* (M1124)

- **priskrbovanje**

Strokovne delavke pomagajo družinam s materialnega vidika, a tudi s socialnega (*»Materialno jim pomagaš, socialno tudi.«* H592). Družinam se storitve omogočajo, če so le ti upravičeni do njih (*»Storitve jim omogočamo, če se le da, oziroma če je uporabnik upravičen.«* J847). Ponavadi so to denarni transferji, terapije ali delavnice (*»...denarni transferji... M1125«, »...terapije...M1126«, »...delavnice.«* M1127).

- oskrbovanje

Družinam, pravijo strokovne delavke, morajo bi na voljo, je pa odvisno od tega koliko dela jih še čaka (*»Pa moraš jim bit dostopen, če se le da, odvisno od tega, kolk dela imaš.«* H593). Se pa trudijo uporabnikom biti na voljo (*»Uporabnikom sem vedno na voljo, vsaj se trudim bit tukaj zanje.«* J843).

- zastopanje

Zastopanje strokovne delavke doživljajo **kot vsakodnevne akcije** (*»... in zastopanje so vsakodnevne akcije.«* M1123) pa tudi **zastopanje članov družine v odnosu do drugih udeleženih v individualni projektni skupini** (*»... zastopanje v odnosu do drugih članov individualne projektne skupine.«* N1181).

- **Metodična načela (Lüssi 1991), ki jih strokovni delavci uporabljajo pri delu z matično družino**

Vsem sogovornicam je Lüssi znan, tako tudi metodična načela. Strokovne delavke pa povejo, da je **metodična načela malo težje upoštevati pri delu z matičnimi družinami**, ker pogosto ni pogojev (*»Načela pa je mal težje upoštevati pri delu z matičnimi družinami.«* M1128).

Strokovne delavke omenjajo naslednja metodična načela:

- načelo vsestranske koristi

Strokovne delavke si prizadevajo delati z vsemi udeleženimi v problemu in to načelo morajo kar se da upoštevati (*»Saj vsestransko korist moram upoštevati...«* K944), samo **je to v praksi težje izpeljati** (*»Trudimo se delati z vsemi, z vsemi udeleženimi samo to je v praksi težje...«* H594), **saj niso vsi udeleženi v problemi tudi pripravljeni na sodelovanje z centrom za socialno delo** (*»Zgodi se, da nista oba starša vključena, tako da načelo vsestranske koristi ni zadovoljeno popolnoma.«* M1129). Pravijo tudi, da ne glede

na samo načelo, **korist otroka mora bi na prvem mestu** (*»... vendar mora biti pri tem ne glede na načelo na prvem mestu korist otroka.«* N1182).

- **načelo interpozicije**

Strokovne delavke se trudijo delati tako, da bi bili vsi zadovoljni (*»Trudiš se delati tako, da bi vsem delo bilo v korist.«* H595). **Prizadevajo si za načelo interpozicije** saj matično družino vedno vabijo k sodelovanju (*»... si pa prizadevam za načelo interpozicije saj starše vedno vabim k sodelovanju, vedno.«* M1130).

- **načelo komunikacije**

Pri načelu komunikacije, strokovne delavke izpostavijo **problem težkega vzdrževanja stikov z udeleženi v problemu** kot primer pa navajajo: *»Težko je vzdrževati kontakt med starši recimo, če so šli narazen, otrok pa je v rejništvu.«* (H596) Trudijo se imati stik z vsemi, povabiš k sodelovanju vse (*»Se trudiš imeti stik z vsemi, če je le možno...«* H597; *brez komunikacije tudi ne gre.«* N1184).

- **načelo instrumentalne definicije problema**

Problem se ne da vedno definirati z vsemi, ki jih strokovne delavke potrebujejo pri sodelovanju (*»Ne moreš pa vedno definirati problem, z vsemi.«* H598) in se zgodi situacija, da se dela le z tem kar se ima (*»Pol delamo na temu kar imamo.«* H599).

Strokovne delavke opozarjajo, da **je težko pridobiti definicijo problema od vseh, ki naj bi sodelovali, saj se problem kaže v tem, da ne sodelujejo vedno vsi, ki bi morali** (*»Težko je pridobiti definicijo problema vseh udeleženi, saj velikokrat je težko dobiti oba starša, ali kakšno tretjo osebo, ki je pomembna za otroka.«* J848) on posledično, strokovna delavka ne more izvedeti kaj je tista stvar ali dogodek, ki tišči vse udeležene (*»Problem je tudi načelo instrumentalne definicije problema, ker če niso prisotne vse osebe pomembne za otroka, ne moreš izvedet kaj je tista stvar, al pa dogodek, ki tišči vse vključene.«* M1132).

- **socialno - ekološko načelo**

Strokovne delavke se trudijo poiskati podporo družini v njihovem okolju (*»Poskušaš tudi poiskati podporo v okolju...«* H600; *»Čeprav družine nimajo veliko socialnih mrež, se trudimo poiskati nove in jih aktivirati.«* J850) **ter krepiti in podpirati tako obstoječe kot nove socialne mreže družin** (*»... ter krepiti uporabnikove mreže.«* K946). Socialne mreže

matičnih družin, morajo strokovne delavke nenehno podpirati (*»Res pa je, da moraš nenehno podpirati njihove socialne mreže, če jih imajo«* M1134).

- **načelo pogajanja**

Strokovne delavke pravijo, da se nenehno pogajajo z uporabniki (*»Nenehno se pogajaš z vsemi, ja...«* H601; *»Prizadevam si za sodelovanje, okol veliko stvari se moramo pogajati.«* J851). **Zgodi se pa, da pogajanje ne uspe** (*»Ko pa ne gre, ne gre.«* H602).

- **načelo odpiranja problema**

Matični družini se da čas na voljo in strokovne delavke pravijo, da se eni starši vrnejo, eni pa ne (*»Dam staršem čas, eni se vrnejo, eni ne.«* H603). **Strokovna delavke pove, da zahteva nemogoče od staršev, ker se izkazalo, da se potem nekaj začne dogajati** (*»Zgodi pa se tudi, da zahtevam nemogoče od družine, ker šele takrat slišiš zakaj nekaj ne gre.«* J852).

- **načelo sodelovanja**

Pomembno je povedati, **da se matične družine ne da prisiliti v sodelovanje** (*»V sodelovanje jih ne moreš prisiliti.«* H604), **sicer pa si strokovne delavke prizadevajo za načelo sodelovanja** (*»... prizadevam si za načelo sodelovanja vseh udeležениh v problemu.«* N1187).

• **Druga znanja, na katera se opirajo strokovni delavci pri delu z matično družino**

Intervjuje sem opravila z petimi socialnimi delavkami in z dvema psihologinjama. Strokovne delavke pravijo, da so **osnova za delo znanje** (*»Jasno je, da je osnova znanje...«* J835) in **izkušnje** (*»Lažje mi je, ker sem starejša, mislim po delovnem stažu...«* J834) tako strokovne izkušnje kot osebne *»... ampak izkušnje so mi zelo pomembne – moje izkušnje kot mame, kot babice, meni je to pomagalo.«* J836).

Kot problem, z katerim se srečujejo strokovne delavke je ta, da študentke prihajajo opravljati prakso na center za socialno delo in niso naklonjene delu na centru za socialno delo, menijo pa da je to posledice tega ker tako razmišljajo določeni profesorji na Fakulteti za socialno delo (*»... so profesorji s Fakultete za socialno delo, ki so nastrojeni proti centrom in to prenašajo na študente...«* H606; *»Kva vse bi mi mogel na centri delat, nore ideje, ne moreš to delat z tolkim številom družin.«* H607).

Vse strokovne delavke pravijo, da študij, tako socialnega kot psihologije ni dovolj (*»Želim povedat, da ni dovolj samo študij socialnega dela.«* H605) oziroma je študij dovolj samo za osnove dela (*»Študij je dovolj ampak samo za osnove...«* M1105). Sogovornice pravijo, da se tega začneš zavedati šele ko začneš delati z ljudmi (*»Ko stopiš v ta svet, se začneš zavedat, da to znanje ne zadostuje.«* M1106) in da rabiš orodje, s katerim lahko delaš (*»Rabiš orodje, ker faks sam ti ne da tega tolk, ne da velik.«* L1061), kot so recimo usposabljanje v svetovalnih in terapevtskih tehnikah (*»Znanje ti dobiš, tega ne moremo reč da ne, se je pa treba usposabljat v svetovalnih in terapevtskih tehnikah.«* I728). Torej, poudarek je na dodatnem izobraževanju (*»Tako da je poudarek na dodatanem izobraževanju.«* M1107).

Strokovne delavke tako izpostavijo **pomen dodatnih usposabljanj**. Sogovornice so končale različna usposabljanja in študije kot so **usposabljanje za kognitivno-vedenjskega terapevta** (*»... zaključeno imam tudi del psihoterapevtskega usposabljanja za kognitivno-vedenjskega terapevta...«* I723), **usposabljanje za skupinsko dinamiko analitske psihoterapije** (*»... pa v bistvu sem pri koncu usposabljanja za skupinsko dinamiko analitske psihoterapije...«* I724); *»... potem se imela velik možnosti na centru za različne seminarje za delo z ljudmi, ki so jih izvajali različni ljudje, v manjšini naši profesorji.«* J854; *»... trenutno študentka transakcijske psihoanalize.«* K949; *»Zraven psihologije sem končala še realitetno terapijo, zelo dobra zadeva.«* L1055) in pravijo, da za terapije, za katere se odločiš, moraš živeti tudi sam (*»Te terapije za katere se odločiš, moraš tudi ti sam že živet.«* L1060).

Strokovne delavke so mnenje, da **na centrih za socialno delo ni prostora za dolgotrajne terapije** (*»Je problem ker na centru nimamo prostora – pa ne prostora v smislu sob, ampak vsebinsko gledano res ni prostora za neke dolgotrajne terapije, recimo sedem let enkrat tedno, oprosti, ni šans.«* I731) **in tudi časa ni** (*»V glavnini niti nimamo čas za to.«* I732). Strokovne delavke so mnenja, da je transakcijska psihoanaliza prezahtevna za področje rejništva (*»Je globinsko naravnana, poglobljena in se mi zdi rejništvo samo po sebi, al pa delo z matično bi bilo lahko zelo svetovalno.«* K950) ker rejništvo je najbolj intenzivno ob nameščanju in prenehanju in da je vmes samo spremljanje (*»... samo rejništvo, pa, najbolj intenzivno je ob nameščanju in prenehanju vmes pa je v bistvu spremljanje.«* K951) ter da je **pri delu z matičnimi družinami učinkovitejša uporaba**

realitetne terapije (*»... realitetna je naštimana tukaj in zdaj, action varianta.«* L1058) in jo sogovornica učinkovito opravlja (*»Zelo učinkovito jo lahko uporabljam.«* L1059).

Strokovne delavke pravijo tudi, da se **na problem usredotočeno delo izkazalo kot dobra praksa** (*»In tako reševanje problemov se pri nas na sociali dobro obnese.«* I734), saj centri imajo za to prostora – za delo tukaj in zdaj (*»Mi imamo bolj prostor za to, da rečemo »tukaj smo zdaj prišli do tega problema, dajmo zdaj ta problem izolirat pa ga probajmo ciljno reševati, odnosno pa samo še toliko upoštevaj da ta problem podpreš.«* I733).

Strokovne delavke predlagajo tudi, da bi **na rešitev usredotočene terapije bi morale biti obvezni del podiplomskega študija socialnega dela** (*»... na rešitev usredotočene terapije bi morale biti obvezni del podiplomskega študija socialnega dela...«* I729).

Razen različnega znanja, ki je potrebno za delo na področju rejništva, pomembno je tu **obravnavanje lastnih stisk** (*»Moramo to ven dati.«* J838). **Podpora je zagotovljena na centru v oblikah intervizije** (*»... intervizijska srečanja...«*) **in supervizije** (*»In potem so tu supervizije...«* J855).

Strokovne delavke omenjajo tudi **pričakovanja medijev od stroke socialnega dela** (*»Ravno zdaj mediji grejo po poti pritiskov, kaj bi socialno delo moglo, od čudežev naprej.«* J858; *»Zahteve po čudežih, čudežnih palčkah.«* J859). Kot pravijo strokovne delavke, pričakovanje družbe od stroke socialnega dela so nerealna (*»Pričakovanja družbe so nerealna.«* J860) a vendarle obstajajo tudi prispevki, ki so kritični in dobri (*»So prispevki, ki so čisto dobri, kritični in tudi ne pomeni, da se na centrih ne morejo zgoditi napake, nekaj kar se ne bi smelo zgoditi, to je povsod, smo vsi ljudje, v vsakih strokah.«* J861).

- **Mnenje strokovnih delavcev o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine**

Idejo o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine strokovne delavke pozdravljajo. **Ideja jim se zdi dobra** (*»Ideja je dost najbrž dobra.«* H608) **in koristna** (*»... in bi bila zagotovo koristna.«* N1190).

Potreba po podpornih skupinah ali skupinah za samopomoč obstaja. **Strokovne delavke opažajo, da bi s temi vsebinami trebalo več delati** (*»Opažam, da bi bilo treba več s temi vsebinami delati...«* I739) saj prav to manjka (*»To nam res manjka.«* K960) in bi se na tem področju dalo veliko narediti (*»Dalo bi se veliko narest na tem...«* I742).

Za ustanavljanje skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine bi si morali prizadevati iz več razlogov – eden od teh je, da bi **zgodbe družin dobile pomen** (*»... zaradi, že iz te relacijske potrebe po tem, da imajo ob sebi nekoga z podobno zgodbo...«* K954; *»...ko je človek v krizi, in ko se tak stvari dogajajo, imaš občutek da se to samo tebi dogaja.«* K955; *»... in ko ti vstopiš v eno tako skupino ljudi, dobi tvoja zgodba pomen.«* K956), drugi razlog pa je **črpanje dobrih zgodb** (*»Hkrati lahko tudi črpajo dobre zgodbe, meni je uspel, imamo dvakrat tedensko stike...«* K958). Matične družine bi bile deležne tudi razumevanja (*»... med ljudmi, ki so doživeli isto zgodbo in to v emocionalnem smislu doživiš, da si bolj razumljen...«* K957) in bi jim podporne skupine ali skupine za samopomoč bile motivacija (*»... je neka motivacija, zagon, »če je tistemu uspelo dobiti otroka, bo tud meni.«* K959).

Strokovne delavke pravijo, da obstaja pomanjkanje storitev v skupnosti za matične družine (*»... za starše pa niti ni takšnih programov al pa kaj tazga.«* K919) saj nevladne organizacije imajo programe namenjene rejnikom in otrokom (*»Kakšne nevladne organizacije al pa zasebniki imajo programe namenjeni rejnikom in otrokom, za starše pa manj.«* K921).

Prav zato, bi **država morala razvijati storitve za pomoč družinam** (*»... malo bi si mogli več prizadevat, tako država kot mi zaposleni...«* I620) in bi državi moralo biti v interesu poskrbeti za družine ter jih osposobiti za življenje (*»Državi bi to moralo bit v interesu – da človeka osposobi za življenje in za to, da bo zmožen skrbeti za otroke, ne govorim samo materialno, tudi v smislu skrbi in vzgoje.«* I735). Problem se kaže tudi pri tem, da šole za starševstvo, ki obstajajo, so plačniške, matične družine pa denarja za to nimajo (*»... nekatere šole za starševstvo se v kontekstu nekih zasebnih zavodov, ki so plačniški, za matične družine mi pa vemo, da doskrat nimajo denarja plačevati to.«* K920).

Strokovne delavke pa tudi opozarjajo na **možne probleme glede podpornih skupin ali skupin za samopomoč s poudarkom na časovno komponento**. Strokovne delavke so mnjenja, da matične družine nimajo kapacitet za držati se kontinuitete (*»Samo sem mnjenja, da matične družine nimajo kapacitet za to – dat osebne stvari ven in se držat ene kontinuitete – redno srečevanje npr.«* I740; *»Ker družinam je problem obdržati eno tako kontinuiteto, to me edino skrbi.«* M1136). Kot problem izpostavljajo tudi preobremenjenost zaposlenih, v primeru, če bi se skupine sestajale na centri za socialno delo, je pa problem

tudi pomanjkanje časa (*»... je pa težava z obremenjenostjo zaposlenih...«* N1191; *»... in pomanjkanjem časa.«* N1192).

Strokovne delavke so tudi **mnenja, da matične družine niso dovolj usposobljene za sodelovanje v prodpornih skupinah ali skupinah za samopomoč**, saj starši težko dajo ven svoje osebne zgodbe (*».. niso pripravljeni razčistit, raziskat, saj imajo težke zgodbe za sabo.«* H610) in so kar šibki zaradi tega (*»... so kar šibki dosta.«* I741), se pa tudi težko sprijaznijo z odhodom otroka (*»Ker doskrat se matične družine s tem težko soočajo, in vsak razgovor je vedno znova «zakaj je šel, kdaj bo prišel nazaj.«* K961). Ena strokovna delavka pa je rekla: *»... pa ena stvar, kot sem na začetku rekla, to so vse družine take, ki niso normalne (L1063) - npr. če pomislim da bi ona shizofreničarka, pa tisti motenc, če se to združi, ej, kaj lahko od tega dobijo?«* (L1064)

Strokovne delavke so podelile nekaj **predlogov za ustanavljanje skupin za samopomoč ali podpornih skupin**, in sicer:

- srečanja vsaj dvakrat na leto
- naredit mešane skupine, povabiti in matične in rejniške družine, ampak ne iz istih situacij (*»Starši bi tako svojo izkušnjo posredovali naprej, je ena vstopna točka.«* I743)
- starše bi se lahko združevalo po območjih, recimo ljubljanski centri
- bilo bi OK, če bi udeležnost bila na podlagi prostovoljnosti
- dobro bi bilo, če bi skupine vodili tisti, ki s starši niso direktno povezani v sodelovanju, ker je manj ogrožajoče
- možnost, da se starši sami dobivajo (*»Al pa da bi se starši sami dobival.«* J869)
- poudarek na izmenjavi izkušenj (*»... pa kaj bi bilo potrebno izboljšat.«* J871)
- samopomočne ja, če bi našli ene dve zdrave, zraven pa tudi štiri, ki imajo otroka v rejništvo (*»V vsaki skupini je pomembno imet eno zdravo jedro, dve družini normlni pa pol, da zraven imamo pa še štiri, ki nimajo zdravo jedro.«* L1065) saj je sogovornica mnenja, da bi se v nasprotnem matične družine samo kregale (*»Za skupino kot obliko pomoči rabiš zdravo jedro, da ob tem drugi pridobivajo, če bodo pa vsi isti, se lahko samo kregajo.«* L1067).

5. RAZPRAVA

V raziskavi sem se osredotočila na dva fokusa, in sicer na delo strokovnih delavk, ki delajo na področju rejništva z vidika matičnih družin, in na delo z matično družino z vidika strokovnih delavk, ki delajo na področju rejništva.

Kaj o vsem pravita materi, s katerima sem opravila intervju?

Življenje v družini je nedvomno proces, ki se nenehno razvija in spreminja, a obenem prinaša naloge in obveznosti, ki jih je treba v posamezni fazi življenja obvladati in izpolniti. Ko se družina sreča s različnimi izzivi, lahko zapade še v globlje probleme in stiske ali pa se sooči z izzivi in jih premaga. Družinsko življenje zahteva nenehno učenje, kako obvladovati različne izzive, ki se pojavljajo skozi življenje, pravi Satir (1995, str. 95–105).

To pa pogosto ni lahko. Zgodi se, da iz različnih razlogov družina otroku ne zmore več zagotoviti oskrbe in zdravega razvoja in je potrebno otroka namestiti izven njegove biološke družine – torej v rejništvo.

Rejništvo je že po svoji definiciji začasen socialnovarstveni ukrep otroka in se gre za pomoč družini. Delati je treba na tem, da se otrokovi družini pomaga soočiti se z izzivi ter, da se odpravijo vzroki, zaradi katerih je otrok bil oddan v rejništvo. Gajšek (2011, str. 379) opozarja, da je rejništvo v praksi v mnogih primerih dolgotrajen ukrep, in da otroci ostanejo v rejniških družinah več let in ne le začasno. Postavlja se vprašanje: Kaj je razlog dolgotrajnih rejništev? Kako delati z matično družino? Kaj matične družine potrebujejo od strokovnih delavk na centrih za socialno delo?

Pomembno je razumeti trenutno situacijo družine ter razmere v matičnih družinah, ki so pripeljale do tega.

Razmere v matičnih družinah, ki so pripeljale do namestitvev otrok v rejniške družine, so različne. Ena od sogovornic se je še šolala, ko je postala mati, in ni bila pripravljena na starševstvo. Govorimo o neustreznih socialnih razmerah, v katerih so matere živele, saj so se tudi njihovi starši srečali z različnimi problemi in izzivi. To se mi zdi kot začaran krog. Dve sogovornici sta otroštvo preživele v rejniških družinah, omenjajo pa, da se je tam dogajalo nasilje, kar je zelo slabo. Tudi ostale sogovornice povejo, da so se že prej v svojih družinah srečale z nasiljem, kasneje pa se je nasilje nadaljevalo tudi v zvezah. Ena izmed sogovornic je spregovorila o tem, da je zaradi poskusa samomora bila hospitalizirana, kar

je zelo občutljiva tema, saj je prav zaradi tega potrebovala veliko več pomoči in podpore. Kot težke okoliščine življenja matere opredelijo brezposelnost in odvisnost od alkohola ter drog. Ravno v takšnih situacijah človek potrebuje pomoč in podporo. Nekatere sogovornice so pač imele podporo sorodnikov, ene pa niti niso v kontaktu s starši, kar je bilo težko slišati. Čeprav sreča ni bila vedno na njihovi strani, se sogovornice zavedajo lastne situacije, so pa dobile sčasoma tudi uvid v potrebe svojih otrok. Matere si želijo, da bi se otroci vrnili domov, saj je to dobra motivacija za delo na spremembah in boljšem življenju.

Mnenja sem, da je odhod otroka iz rejniške družine zelo težka in boleča stvar. Sogovornice povedo, da se z rejništvom ali sprijazniš ali se ne sprijazniš, sredine ni. Sogovornica pravi, da je sprejela sodelovanje zaradi otrok, mož pa je sodelovanje odklanjal. Primer druge matere pa pravi, da center za socialno delo ni vprašal drugega starša, kaj meni o rejništvu, kar mi se zdi nedopustno, saj bi oba starša, če je že možno, morala biti vključena v rejništvo.

Otroci štirih sogovornic so nameščeni v rejniške družine na podlagi soglasja staršev, otroci treh sogovornic pa so bili nameščeni v rejniške družine na podlagi odvzema. V literaturi se precej govori o razlogih za rejništvo, kot so »*alkohol, odvisnost, revščina, bolezni, slabe stanovanjske/finančne razmere, agresivno vedenje, spolne zlorabe, kazniva dejanja staršev itd.*« (Čačinovič Vogrinčič, 2007, str. 108). Omenila pa bom razloge za namestitev otroka v rejniško družino, ki sem jih pridobila sama na podlagi opravljenih intervjujev, in sicer neustrezne socialne razmere, slabe materialne okoliščine v družini, zapustitev otroka, nerešeno stanovanjsko vprašanje, delo v drugem mestu, slabo psihično stanje matere ter uživanje nedovoljenih drog in alkohola.

Matere govorijo tudi o strahu odvzema otrok in, da jim sama ideja o rejništvu ni bila všeč.

Ena od sogovornic je povedala, da čeprav se je grozno počutila, ker je podala soglasje za rejništvo, je obenem čutila olajšanje, saj se je zavedala, da to dela v korist otrok.

Glede na to, da se oba starša pogosto ne strinjata z rejništvom, rejništvo za njih predstavlja neustrezno rešitev, a pomoč se jim mora nenehno nuditi.

Pomoč in podpora, ki so jo sogovornice prejele ob odhodu otroka, so svetovanje, priprava matične družine na rejništvo, obisk na domu, podajanje informacij in sodelovanje z drugimi institucijami. Tudi rejništvo so nekatere sogovornice doživele kot obliko pomoči in podpore.

Pri oblikah podpore in pomoči, ki so matični družini bile na splošno v pomoč, je mnenje deljeno. En del sogovornic pravi, da storitve centra za socialno delo niso bile koristne, saj s sodelovanjem s strokovno delavko niso pridobile ničesar. Matere govorijo o pomanjkanju pomoči in podpore s strani centra za socialno delo, ker – ko so potrebovale pomoč, je niso dobile – in povedo, da trenutno ni potrebe po pomoči. Ena od sogovornic pravi, da je za njo rejništvo bila neustrezna rešitev, saj niti ni imela priložnosti živeti s hčerjo. Sogovornice omenijo, da so obiski na domu bili nekoristni, saj se njihove družine niso počutile najboljše zaradi obiskov strokovne delavke, a so jo vendarle sprejele. Terensko delo ima zelo pomembno vlogo pri socialnem delu, saj na ta način socialne delavke pridobimo boljši vpogled v situacijo. A kako pri tem zagotoviti, da se matične družine glede obiskov počutijo bolje? Pridobiti zaupanje družine, a obenem zagotoviti varnost za ogroženega družinskega člana, zahteva veliko časa in veliko dela – je proces.

Matere si želijo boljšo dostopnost zaposlenih na centru za socialno delo, saj imajo izkušnjo nedostopnosti delavk po telefonu, saj v tistem trenutku, ko doživljajo stisko, nujno potrebujejo pomoč. Ena od sogovornic izpostavi pomanjkanje empatije s strani strokovne delavke, ko je poskušala zapustiti nasilnega moža. Ali socialne delavke potrebujejo izobraževanje iz različnih področij dela z ljudmi? Gotovo.

Pomoč in podpora, ki so ju starši prejeli v času trajanja rejništva, so svetovanje, obisk na domu, podajanje informacij, sodelovanje na sestankih individualne projektne skupine, nudenje prevoza na sestanke, individualne projektne skupine s strani strokovne delavke, usmerjanje s strani strokovne delavke, nudenje pomoči čez različne materiale o starševstvu, iskanje pomoči pri drugih organizacijah ter urejanje stanovanjskih razmer. Glede sodelovanja z drugimi institucijami sogovornice omenijo partnersko svetovanje v družinskem centru ter obiske družinskega instituta s ciljem učenja novih spretnosti.

V rejništvu je individualna projektna skupina uzakonjen način dela (Čačinovič Vogrinčič, 2008, str. 101). Rejniška družina je v individualni projektni skupini dolžna sodelovati, matična družina pa sodelovanje velikokrat zavrača in se je niti ne spodbuja, da bi sodelovala na sestankih individualne projektne skupine, kar pa sem tudi sama velikokrat doživela v času trajanja študijske prakse. Biološkemu staršem se pošlje vabilo za sestanek individualne projektne skupine in, če se ne odzvejo, se tukaj zgodba pogosto konča. Večina mojih sogovornic pravi, da jim je sodelovanje na sestankih individualne projektne skupine bilo v pomoč.

Sogovornice govorijo tudi o zahtevah strokovnih delavk v času trajanja rejništva, kot so redno obiskovanje otroka in prizadevanje za ustrezne življenjske razmere. Strokovne delavke so matere spodbujale, naj grejo poiskati službo, a so bile tudi opozorjene, naj prevzamejo odgovornost za lastne postopke. Ene sogovornice pravijo, da ni bilo konkretnega dela z njimi v času trajanja rejništva in, da je šlo predvsem za nadzorovanje njihove družine s strani centra za socialno delo. Le ena izmed sogovornic izrazi zadovoljstvo z delom strokovne delavke, saj pravi, da je za njo in otroka lepo poskrbljeno.

Ena od sogovornic izpostavi nezadovoljstvo z delom prve strokovne delavke, kot razlog pa navaja zapisovanje negativnih besed s strani prve strokovne delavke, kot pomoč pa vidi to, da je njen primer prevzela druga strokovna delavka. O besedah in jeziku, ki so ga strokovne delavke uporabljale, bom pisala kasneje.

Sogovornice spregovorijo tudi o rejniških družinah. Ena od sogovornic pove, da so rejniške družine bile nenaklonjene in, da niso našli skupnega jezika. Pravijo, da rejniki pričakujejo preveč in jih nadzorujejo. Pravijo tudi, da rejniki niso prilagodljivi glede kontaktov. Ena od mater je izrazila zadovoljstvo z rejniško družino, omenjajo pa tudi nezadovoljstvo s stiki. Matere opozarjajo, da je pri delu z njimi pomembna preteklost njih pa to pogosto zaznamuje. Sama sem mnenja, da do tega ne bi smelo sploh prihajati, ker naj bi bilo delo z družino usmerjeno na tukaj in zdaj.

Glede zaključevanja rejništev – otroci dveh mater so se vrnil v svoje družine, otroci ene matere so posvojeni, otroci ostalih mater pa so še vedno v rejništvu.

Pomoč strokovnih delavk ob zaključevanju rejništva zajema pomoč materi pri prilagajanju na otroka, pogovore in občasne obiske na domu. Ena od sogovornic pove, da ni bila deležna rednih obiskov strokovnih delavk centra za socialno delo po vrnitvi otroka v matično družino, čeprav je bilo tako dogovorjeno. Matere tudi vzdržujejo stike z rejnico po zaključenem rejništvu in si upajo povprašati za pomoč, kar se mi zdi izreden uspeh za njih same. Omenjajo tudi sodelovanje z drugimi organizacijami po zaključku rejništva, in sicer učno pomoč pri Mladih zmajih.

Kako matičnim družinam zagotoviti glas?

Zagotavljanje glasu matičnim družinam se kaže v različnih oblikah.

Matere individualno projektno skupino doživljajo kot sredstvo zagotavljanja glasu. Se pa zgodi, da niso zadovoljne z individualno projektno skupino. Pri zagotavljanju glasu

matičnim družinam je pomembno zadovoljstvo z rejniško družino, saj se na ta način tudi zagotavlja glas matičnim družinam.

Da bi njihov glas bil slišan, matere izpostavijo tudi pomembnost aktivnega poslušanja, svetovanja in sodelovanja z drugimi organizacijami.

Glede upoštevanja mnenja večina sogovornic pove, da so strokovne delavke upoštevale njihove predloge. Sogovornice so imele možnost izraziti lastno mnenje, saj se tudi same oglasijo pri strokovnih delavkah ter z njimi podelijo svoje stiske. Imajo občutek, da niso same.

Ena od sogovornic pove, da ni dobila priložnosti izraziti lastnega mnenja, ena sogovornica se ne počuti upoštevano pri svojih predlogih, ker nek določen čas ni imela zagotovljenih stikov s svojim otrokom. Vseeno pa velja predpostavka, da strokovne delavke nimajo rade kompliciranja s strani staršev.

Matere se ne strinjajo s posredovanjem informacij strokovni delavki s strani rejniške družine brez njihove vednosti. Matere govorijo o tem, da bi strokovne delavke morale več usmerjati pozornost na potrebe matične družine in tudi na stiske matične družine. Vse to pa matere doživljajo kot pomanjkanje empatije s strani strokovne delavke. Strokovne delavke bi morale biti pozorne na začasnost rejništva, saj se matere zavedajo, da je vrnitev otroka odvisna od njih samih. Matere izpostavijo tudi pomanjkanje dialoga in počasne postopke, mnenja pa so, da strokovne delavke sicer imajo znanje, se pa zgodi, da ga ne uporabijo na pravi način. Matere izpostavijo tudi problem pomanjkanja inovativnosti.

Kot pomembne kompetence navajajo še poznavanje potreb otroka v stiski, poznavanje zakonodaje, organiziranost, pravočasno podajanje informacij, odločnost in vztrajnost.

Sogovornice poudarjajo intenzivno delo z matično družino, vztrajnost pri delu z matično družino, dostopnost strokovnih delavk in iskrenost. Pomembno pa je tudi zaupanje v matično družino. Pri tem naj bi strokovne delavke bile potrpežljive in občutljive na družinsko tematiko, sočutne in empatične.

Matere opozarjajo na pravočasno podajanje informacij ter usmerjanje pozornosti na ponujanje rešitev, kajti zelo hitro pride do nezadovoljstva s strokovno delavko in od sodelovanja ni nič. Pomembna je organiziranost strokovnih delavk, matere pa so tudi izrazile željo po podpori sorodnikov na način, da strokovne delavke k sodelovanju povabijo tudi sorodnike..

Glede mojih sogovornic, s katerimi sem opravila intervju, nobena trenutno ni vključena v kakršno koli skupino, vendar pa večina sogovornic ima izkušnjo sodelovanja v skupinah, govorijo pa o bivanju v varni hiši, sodelovanju v izobraževanju, o bivanju v materinskem domu in pa sodelovanju pri anonimnih alkoholikih.

Eni uporabniki od sedmih ni vseč ideja o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine in si takšnega sodelovanja ne želi.

Ena izmed sogovornic pove, da je srečevala druge družine v rejniški družini, v kateri je bil nameščen njen sin in pravi, da z njimi ni komunicirala. Druga sogovornica je tudi povedala, da nima kontakta z drugimi matičnimi družinami.

Podporne skupine ali skupine za samopomoč sogovornice vidijo kot oporo matičnim družinam. Pomembno jim je, da se jih sprejme takšne, kot so, brez obsojanja.

Matere – enako kot strokovne delavke – govorijo o možnih problemih glede podpornih skupin ali skupin za samopomoč in ta so čas, ker jih skrbi, da skupine ne bi razpadle po nekem določenem času, in pa osebnosti staršev.

Matere podajo tudi nekaj predlogov za ustanavljanje skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine, in sicer redno sestajanje, sodelovanje s strokovnjaki, ki niso zaposleni na centrih za socialno delo, deljenje izkušenj in nasvetov, oblikovanje skupin glede na razlog za namestitev otroka v rejniško družino, da srečanja niso obvezna in, da je manj formalno kot pa na centrih za socialno delo.

Kakšna pa je strokovna perspektiva?

»Sodelovanje z matično družino se začne že mnogo pred odvzemom otroka, saj se najprej poskuša urediti pogoje, ki so pripeljali do takšne situacije. Če pa starši ne sodelujejo ali nimajo motivacije, pride do namestitve otroka v rejniško družino. Sodelovanje matične družine je odvisno od vseh udeležencev. »Voditi ne pomeni, da sami določamo, kaj se dogaja. Voditi pomeni lotiti se tistih akcij, ki so potrebne, da ohranimo samostojno stališče« (Vries in Bouwkamp, 2002, str. 148).

Glavno vlogo imajo strokovni delavci na centrih za socialno delo, saj imajo ti pooblastila, da zagotovijo sodelovanje med strokovnimi delavci in vsemi sodelujočimi v sistemu rejništva (Čačinovič Vogrinčič, 2007) ter da se sodelovanje med njimi vzdržuje (Rakar idr., 2010, str. 73).

Gre za izjemno in zelo zahtevno delo in sem želela izvedeti, kako in na kakšen način strokovni delavci delajo z matičnimi družinami, saj je naloga socialnih delavcev, da podprejo matično družino v stiskah in ji pomagajo soočati se z različnimi izzivi. Sodelovanje z matičnimi družinami naj bi bila temeljna doktrina dela v rejništvu – na to opozarjajo Galaway idr. (v Rakar idr., 2010, str. 67) že od leta 1990.

Strokovne delavke omenjajo trend naraščanja ukrepov odvzema, saj se pogosto zgodi, da matična družina odklanja pomoč, ker nima uvida v lastno situacijo.

Kot so strokovne delavke že dejale, se z matično družino dela tudi pred rejništvom. Dela se na tem, da se pridobi soglasje staršev za rejništvo, potem se poišče rejniško družino ter se z njo vzpostavi stik. Če je le možno, se z matično družino rejništvo tudi načrtuje, saj se je to izkazalo kot dobra praksa – starešem se ponudi možnost, da se sami organizirajo in, da rejniške družine tudi spoznajo. Strokovne delavke govorijo o oteženem sodelovanju z matično družino na začetku in trdijo, da je prvi stik z družino kot vstopnica za nadaljnje sodelovanje. Matično družino se seznani s postopki in zahtevami in se ji omogoči dovolj informacij, da lahko sama odloča. To pomeni tudi to, da se jo povpraša po željah ter se ji ponudi pomoč in podpora ter se jo seznani s stvarmi, ki se jih od nje pričakuje. Do odvzema roditeljskih pravic pa pride, če se starši popolnoma umaknejo.

Matične družine se srečujejo z različno paleto problemov, stisk in izzivov, najbolj izpostavljena je brezposelnost kot pogost problem matičnih družin.

Strokovne delavke pa govorijo o tem, da problemi in stiske sežejo v nekaj generacij in, da se potem to kaže na družinah, katerih otroci se namestijo izven matične družine. Govorijo o razkolu v generacijah, o prikrajšanostih, ki so jih matični starši doživeli v lastni družini. In dejstvo je, da nekateri starši ne zmorejo sprememb na sebi ter si strokovne delavke prizadevajo za minimalno sodelovanje z njimi. To, da starši nimajo uvida v potrebe lastnih otrok, še ne pomeni, da nimajo lastnih otrok radi.

Strokovne delavke rejništvo opišejo kot bolečo, večplastno zadevo, saj je rejništvo drastičen, strog in oster ukrep. Strokovne delavke ukrep odvzema vidijo tudi kot poseganje v človekovo identiteto, kar je izrazito težko, ker gre za poseganje v družino in družinske vezi in je zato delo z matično družino za strokovne delavke čustveno težka stvar. Sodelovanje z matičnimi družinami opišejo kot težke in kompleksne, a hkrati kot edinstvene situacije. Sodelovanje z družino je *proces* in en pogovor z matično družino ni dovolj.

Sodelovanje z matično družino je odvisno od strokovne delavke, a tudi od razloga odvzema otroka. Izkušnje strokovnih delavk govorijo o tem, da matične družine iščejo predvsem nekakšno umirjenost, želijo si slišati, da je rejništvo njihovemu otroku v korist. Strokovne delavke sem tudi vprašala, kako doživljajo svojo vlogo pri rejništvu in se je izkazalo, da je pomembno iskati ravnovesje pri delu z vsemi udeleženi. Svojo vlogo opišejo kot ples med različnimi stvarmi.

V večini primerov matična družina na začetku zavrača sodelovanje, kar je seveda razumljivo, saj »*začetek sodelovanja bremenijo stiska, odpor in številni problemi, ki jih družina sama ne more več rešiti*« (Čačinovič Vogrinčič, 2007, str. 108).

Strokovne delavke menijo, da se rejništvo ne more kar zgoditi, saj se z matično družino dela tudi pred rejništvom. Ko so vse možnosti izčrpane, se odloča o rejništvu.

Če že pride do rejništva, si strokovne delavke prizadevajo pridobiti soglasje staršev za rejništvo. Matični družini se podajo informacije o rejništvu. Enako velja tudi za otroka, če je otrok seveda dovolj star – otroka se pripravi na rejništvo. V fokusu dela je vedno otrok.

Strokovna delavka, s katero sem opravila pogovor in ima najdaljšo delovno dobo, pravi, da se razlogi za rejništvo spreminjajo. Razlogi za rejništvo v preteklosti, s katerim se je ona najpogosteje srečala, so to, da so predvsem matere odhajale iskat delo v druga mesta, razlog za rejništvo je bila tudi nosečnost, če ženska ni bila poročena. Mnenja je, da so to povsem drugačni motivi za rejništva kot danes in, da je bilo verjetneje, da se bo otrok vrnil domov.

Strokovne delavke opozarjajo, da so dolgotrajna rejništva verjetnejša v primerih, kjer so razlogi za rejništvo različni hendikepi – duševne motnje, intelektualna oviranost ali odvisnost od alkohola.

Kot problem se kaže iskanje rejniške družine, saj je teh premalo in se potem otroka namesti v rejniško družino, kjer ima mesto. Enako se kaže tudi pri zavodih – zavodov je premalo. Motivacija za opravljanje rejništva pa je še vedno denar, pravijo strokovne delavke. Strokovne delavke govorijo tudi o ovirah pri delu z matično družino in problem je ta, da nimajo vsi centri avtomobila. Na ta način bi strokovne delavke lažje opravljale terensko delo, ki pa je nujen del socialnega dela.

Dejstvo je, da se matične družine ne more prisiliti, da sprejme pomoč, in menim, da nam mora biti to izhodišče za nadaljnje delo. Odziv matičnih družin ni takšen, kot bi si ga

strokovne delavke želele, ni pobude s strani matične družine, se pa matična družina pogosto zanima samo za stike. Stiki se seveda širijo, če starši dokažejo, da so tega sposobni, če pa se starši osebno ne urejajo, se stiki ne širijo. Strokovne delavke pravijo, da so pozorne tudi na potekanje stikov in, če stiki postanejo sčasoma prenaporni za otroke, se tudi ne širijo ali pa se lahko zmanjšajo.

Kot problem vidijo tudi to, da se stiki več ne izvajajo v rejniških družinah, in če so kakšni stiki v rejniški družini, je tega zelo malo. Izvajanje stikov v rejniški družini je pomembno iz tega vidika – ko rejniška družina sprejme matično družino, to deluje dobro na starše, se na ta način matična družina krepi in potem lahko tudi rejniško družino prosi za pomoč. Strokovne delavke so mnenja, da so danes rejniki podcenjeni, matične družine pa prezahtevne v svojih pravicah in tukaj zagotovo moramo poiskati sredino.

Tako, da je cilj podpreti matično družino z vzdrževanjem varnih stikov z otroki ter otrokom zagotoviti potekanje predvsem varnih stikov s starši.

Strokovne delavke omenjajo tudi omejitve rejništva na določeno obdobje, s čimer se tudi sama deloma strinjam. Res je, da niso vse družine iste, ene rabijo več časa, ene pa manj, vendar se zgodi, da matična družina ne izkoristi časa, ki ga ima na voljo za urejanje svoje situacije in tako matična družina sčasoma postane nezainteresirana ali se umakne na eno časovno obdobje. Gledati pa moramo na koristi otroka. Problem se kaže tudi pri tem, da niso vsi rejniki potencialni posvojitelji in bi se potem otroci morali spet premeščati, kar pa ni najboljše, saj se jim mora zagotoviti kontinuirana izkušnja družina. Zgodi pa se tudi to, da se ta nova družina izkaže kot dobra za otroka. Ko smo ravno pri posvojitvah, strokovne delavke pravijo, da obstaja trend naraščanja posvojitvev samo, a dokler se starši zanimajo za otroka, posvojitev ne pride v poštev. Matično družino se seveda povpraša in informira tudi o posvojitvah. Strokovne delavke so mnenja, da bi v več primerih rejništva morali iti v posvojitev, saj trdijo, da nekateri starši nikoli ne bodo zmogli skrbeti za svoje otroke in bi posvojitev bila bolj ugodna rešitev za otroke kot pa dolgotrajna rejništva.

Pri vsem tem pa moramo biti pozorni na korist otroka. Strokovne delavke povedo, da če je le možno, se otroku prisluhne in, v primeru, da je zelo navezan na rejniško družino, ostane tam.

Strokovne delavke kot svoje naloge pri nudenju pomoči in podpore matični družini nasplošno navajajo spremljanje rejništva, vodenje ter usmerjanje rejniške družine.

Pomoč in podpora, ki se nudi matičnim družinam v rejništvu, je vabljenje matične družine na sestanke individualne projektne skupine, nudenje prevoza staršem na sestanke individualne projektne skupine, osebno pomoč, pomoč pri vključevanju v različna zdravljenja ter vključitev v terapijo, svetovanje, delo na zaposlitvi, urejanje stanovanjskih razmer in vzpostavljanje sodelovanja z drugimi institucijami – ko se matične družine napotijo na zunanje institucije, gre predvsem za osebno urejanje.

Dela z matično družino je ogromno – timski sestanki s ciljem iskanja najboljših rešitev, poudarek pa je na dobrem poznavanju matičnih družin, pravijo strokovne delavke.

Intenzivno delo z matično družino strokovne delavke vidijo kot pomanjkanje, saj pri večini velja predpostavka, da je delo z matično družino končano, če pride do rejništva. V večini primerov ni pobude s strani matične družine, niso pa vse matične družine neaktivne.

Otrokov odhod je težek dogodek tudi za strokovne delavke.

Na samem začetku matična družina dobi odločbo o odvzemu, dobi pa tudi naloge, ki jih mora izpolniti, da se bo otrok vrnil domov in se nato izdela načrt pomoči. Izid je bolj ugoden, če starši podajo soglasje za rejništvo, pravijo strokovne delavke. Tako, da odnos z matično družino na začetku poteka intenzivno, je pa nekako normalna situacija, če ta na začetku odklanja pomoč, saj ji je težko sprejeti dejstvo, da otrok ne živi z njo. Strokovne delavke trdijo, da so matične družine mnenja, da je center za socialno delo prezahteven do njih. Kot svojo nalogo strokovne delavke vidijo vzpostavljanje vsaj minimalnega sodelovanja z matično družino.

Pomoč in podpora matični družini pri odhodu otroka zajema možnost bivanja v materinskem domu, podajanje informacij, pogovor in obiske matične družine na domu.

Velikokrat ni pravega vpogleda v življenje matične družine in to strokovne delavke doživljajo kot problem, stisko, ne znajo se pravilno odločati, zato se trudijo pridobiti informacije iz okolja, v katerem matična družina živi.

So pa družine, ki pomoč spremejo in tudi same podajo soglasje za rejništvo.

Pomoč in podpora matični družini v trajanju rejništva zajema delo z matično družino na spremembah, delo s ciljem odprte posvojitve, obisk matične družine na domu, svetovalno delo z matično družino, upravno-pravno delo, podajanje informacij, individualno projektno skupino, usmerjanje in osebno pomoč. Matično družino se poskuša osebno razvijo

podpreti saj je delo z matično družino navsezadnje investicija in prav zato, pravijo strokovne delavke, morajo družini nenehno nuditi pomoč.

Pomembno je tudi sodelovanje z drugimi centri za socialno delo, enako kot sodelovanje z ostalimi zaposlenimi na centru za socialno delo in sodelovanje z drugimi organizacijami.

Glede na to, da obstajajo dolgotrajna rejništva, strokovne delavke omenjajo ovire pri rejništvu, kot so na primer zaposlitve matičnih družin ali nezmožnost obiskovanja staršev, ker obiskati družino enkrat na teden ni dovolj. Strokovne delavke pa povejo tudi, da je težko oziroma skoraj nemogoče delati z matičnimi družinami, kjer gre za duševne motnje. So situacije, ko strokovne delavke ne vedo, kaj matični družini ponuditi, kakšno pomoč potrebujejo.

Ko rejništvo nekaj časa traja, se nekateri starši tudi vključijo nazaj v lastno okolje, se pozdravijo, postavijo na lastne noge. Strokovne delavke povedo, da se otroci velikokrat zavedajo situacije staršev in bi se kljub temu vrnil domov, kar je seveda razumljivo – otroci imajo radi svoje starše.

Pomoč ob zaključku rejništva je odvisna od matične družine, saj ene družine potrebujejo pomoč, ene pa ne, je pa res, da vrnitev otrok v matično družino velja kot izjema, pravijo strokovne delavke, so pa še vedno redki primeri, ko so se otroci vrnil v matične družine.

Pomoč in podpora matični družini ob zaključevanju rejništva zajema spremljanje družine, krepitev moči staršev s strani drugih strokovnjakov, sodelovanje z drugimi organizacijami, pomoč pri urejanju stanovanjskih razmer, vključevanje v različne transferje, pogovor in pomoč pri odločanju.

Zagotavljanje glasu matičnih družin je omogočeno na naslednje načine, in sicer biti matični družini na voljo za pogovor, posredovanje želja matične družine na individualno projektno skupino ali strokovni tim, skupno odločanje, uvid v spise, svetovanje, osebna pomoč, vključitev v različne druge organizacije in pa sodelovanje v individualni projektni skupini.

Glede podajanja predlogov s strani matične družine strokovne delavke povejo, da starši najpogosteje predlagajo širjenje stikov. So pa situacije, ko se stiki širijo in potem starši teh stikov ne zmorejo, nato moramo skupaj s starši načrtovati, kako bodo stiki potekali in kaj se bo takrat dogajalo. Sodelovanje in stiki lepše potekajo, ko gre za sorodstveno rejništvo. In dejstvo je, da nekatere – seveda ne vse – matične družine težko sprejemajo dejstvo, da

otrok napreduje v drugi družini, čeprav jim center omogoči to, da so slišani, in ponuja pomoč.

Ali so matične družine dovolj upoštevane pri svojih predlogih? Tukaj je mnenje mojih sogovornic deljeno. Argumenti strokovnih delavk, da so matične družine dovolj upoštevane, so različni. Strokovne delavke so mnenja, da so starši dovolj upoštevani, a v skladu z otrokovimi koristmi in pravicami, nekateri starši pa se aktivirajo, ko začitijo, da si, kot pravi neka strokovna delavka: *»Po eni strani, kakšne mame so kar aktivne, ko začitijo, da si rejnica malo preveč lasti tega otroka.«*

Strokovne delavke, ki se s prej napisanim ne strinjajo, pravijo, da se problem kaže v tem, da matična družina ne želi slišati za pomoč, ko se otroka namesti v rejniško družino in se posledično ne uspe slišati njihovega glasu. Kakšni starši menijo, da jim pomoč centra za socialno delo ni potrebna ali pa so nenaklonjeni.

Strokovne delavke povedo, da je pomembno usmerjati pozornost na manipulacije s strani matične družine, ker se lahko hitro zgodi, da se strokovna delavka znajde na strani ali samo matične družine ali samo rejniške in se pri tem pozabi na koristi otroka.

Zelo pomembna stvar, kot pravijo strokovne delavke, pa je iskanje ravnovesja pri delu z vsemi udeleženi, saj je to vedno past in je težko najti sredino. Strokovne delavke se morajo zavedati, da se ne smejo postavljati samo na stran enega, temveč da morajo upoštevati socialnodelavsko ravnanje. Poskrbeti se mora za otroka, a obenem ne smemo pustiti rejniške in matične družine same, potrebno pa je vzpostaviti tudi ravnovesje med njima. Pravijo, da se je v rejništvu potrebno izogibati pristranskosti.

Kar se tiče kompetenc, je poudarek na rednem izobraževanju. Pri tem strokovne delavke izpostavijo problem pomanjkanja kvalitetnih izobraževanj ter omejeno število strokovnih delavcev, ki se izobraževanja lahko udeležijo.

Za delo z matično družino je pomembno imeti posluh, brati med vrsticami; pomembna je strokovna drznost in strokovni pogum. Delo v korist uporabnikov mora biti vodilo – matične družine ne zavrnamo, jih upoštevamo. V takšnih trenutkih je potrebno ukvarjati se s stisko matične družine, in ne se ukvarjati v istem trenutku z lastno stisko – strokovni delavci morajo biti odzivni ter posredovati potrebne informacije družini. Da bi se lahko delalo z matično družino, mora strokovna delavka dobro poznati področje dela z ljudmi. Delo z matično družino zahteva tudi dobro poznavanje strukture matične družine.

Pri vsem tem pride tudi etična drža, ki jo strokovne delavke opišejo tako: *Ena taka kompetenca, ki tudi je, da si pripravljen etično delati, z vidika potreb ljudi, ki se javljajo v teh zadevah.* Pri rejništvu gre za sprejemanje odločitve z maksimalno odgovornostjo, ker dejstvo je, da se odloča o življenju drugih ljudi – kot pravijo: *Saj to je odgovornost, ki se ne konča – nosiš podaljšano odgovornost za celo življenje.*

Enako kot je pomembno poznati družino, s katero se sodeluje, je pomembno postaviti meje vsem udeleženi ter obdržati profesionalno distanco, obstajati mora meja med delom in osebnim življenjem, kar seveda ni lahka naloga. Zato strokovne delavke poudarjajo obravnavanje lastnih stisk, biti morajo poštene do teh stisk, si upati poiskati pomoč, saj pri delu z matično družino ne odločaš sam in lahko strokovne delavke tudi za to stisko povedo matični družini, s katero sodelujejo.

Kot najpomembnejši dejavnik za uspešno delo z družino strokovne delavke navajajo kontinuirano delo z matično družino, čeprav ga je največkrat težko izpeljati, pripravljene pa morajo biti na dolgotrajnejše sodelovanje.

Pomembna je sposobnost strokovnega delavca, da vključi matično družino v različne programe, pravijo strokovne delavke, sodelovanje pa je odvisno tudi od programov, ki jih skupnost nudi matični družini.

Pereča tema pa je vsekakor preobremenjenost strokovnih delavcev. Od tega, da delajo z velikim številom družin, pa do tega, da je na centrih za socialno delo premalo zaposlenih.

Kot problem se pojavlja tudi pomanjkanje komunikacije med zaposlenima. Strokovne delavke pa opozarjajo, da je velik problem birokracija, saj so jo opredelile kot moteči dejavnik pri delu z matičnimi družinami in na to težko vplivajo.

Zadnjih nekaj mesecev smo tudi sami priče o tem, kako mediji poročajo glede dela centrov za socialno delo. Kot dejavnik za uspešno delo z matično družino strokovne delavke navajajo, da je to predvsem pošteno poročanje medijev o stroki socialnega dela ter to, da mora vsaka stroka govoriti o lastnem prispevku. Kot pravijo strokovne delavke, so pričakovanja družbe od njihove stroke nerealna.

Strokovne delavke se vsak dan srečujejo z različnimi dilemami, izpostavile pa so odločanje o resnih stvareh. Pogosto se znajdejo v situacijah, ko ne vedo, kaj narediti – kot so že prej rekle, je to posledica tega, da nimajo pravega uvida v situacije matičnih družin in zato

nenehno preverjajo dejstva. Pogosto vprašanje, ki se jim poraja, je: »... *kako pomagati, če ne želijo niti slišati za center...*?« Dvom v pravilnost odločitve je nenehno prisoten.

Strokovne delavke sem povprašala tudi o znanju, ki ga uporabljajo, s poudarkom na načinih ravnanja in metodičnih načelih po Lüssiju (1991).

Vsem sogovornicam je Lüssi znan, prav tako tudi načini ravnanja. Kot pravijo strokovne delavke, delo na centrih za socialno delo se lahko razčleni na različne načine ravnanj.

Povedo, da brez svetovanja ne gre in je to najpogostejša oblika pomoči, saj se s svetovanjem srečujejo vsak dan. Enako kot za svetovanje, strokovne delavke povedo, da v največji meri poteka pogajanje. Interveniranje strokovne delavke opišejo kot socialno delo. Center za socialno delo se vključi in uporabnikom se pomaga z različnimi storitvami. Neka strokovna delavka meni: »*Glede interveniranja, je to zame vsaka storitev, tudi če je po uradni dolžnosti, ali pa na podlagi uporabnikove osebne odločitve.*« Kar se tiče priskrbovanja, strokovne delavke pomagajo družinam iz materialnega vidika, a tudi s socialnega. Družinam se storitve omogočajo, če so le te upravičene do njih. Ponavadi so to denarni transferji, terapije ali delavnice. Kar pa se tiče oskrbovanja družinam, pravijo strokovne delavke, morajo biti na voljo, je pa odvisno od tega, koliko dela jih takrat še čaka. Se pa trudijo uporabnikom biti na voljo. Zastopanje strokovne delavke doživljajo kot vsakodnevne akcije, pa tudi zastopanje članov družine v odnosu do drugih, udeleženih v individualni projektni skupini.

Strokovne delavke si prizadevajo delati z vsemi udeleženi v problemu in načelo vsestranske koristi morajo kar se da upoštevati, samo je to v praksi težje izpeljati, saj niso vsi udeleženi v problemih tudi pripravljeni na sodelovanje s centrom za socialno delo. Pravijo tudi, da mora ne glede na samo načelo, korist otroka biti na prvem mestu.

Strokovne delavke se trudijo delati tako, da bi bili vsi zadovoljni. Prizadevajo si za načelo interpozicije, saj matično družino vedno vabijo k sodelovanju.

Pri načelu komunikacije strokovne delavke izpostavijo problem težkega vzdrževanja stikov z udeleženi v problemu, kot primer pa navajajo: »*Težko je vzdrževati kontakt med starši recimo, če so šli narazen, otrok pa je v rejništvu.*« Trudijo se imeti stik z vsemi, povabiti vse k sodelovanju.

Pri načelu instrumentalne definicije problema pravijo, da se problem ne da vedno definirati z vsemi, ki jih strokovne delavke potrebujejo pri sodelovanju in se zgodi situacija, da se

dela le s tem, kar je na razpolago. Opozarjajo, da je težko pridobiti definicijo problema od vseh, ki naj bi sodelovali, saj se problem kaže v tem, da ne sodelujejo vedno vsi tisti, ki bi morali.

Glede socialno-ekološkega načela – strokovne delavke se trudijo poiskati podporo družini v njihovem okolju ter krepiti in podpirati tako obstoječe kot nove socialne mreže družin.

Pravijo, da se nenehno pogajajo z uporabniki, se pa zgodi, da pogajanje ne uspe.

Pri načelu odpiranja problema, se matični družini dá na voljo čas in strokovne delavke pravijo, da se eni starši vrnejo, eni pa ne.

Pomembno je povedati, da se matičnih družin ne da prisiliti v sodelovanje, sicer pa si strokovne delavke prizadevajo za načelo sodelovanja.

Intervjuje sem sicer opravila s petimi socialnimi delavkami in z dvema psihologinjama. Strokovne delavke pravijo, da so osnova za delo znanje in izkušnje.

Vse pravijo, da študij, tako socialnega dela kot psihologije ni dovolj.

Problem, s katerim se srečujejo strokovne delavke je ta, da študentke prihajajo opravljati prakso na centru za socialno delo in niso naklonjene delu tam, menijo pa, da je to posledica tega, ker tako razmišljajo določeni profesorji na Fakulteti za socialno delo.

Strokovne delavke izpostavijo pomen dodatnih usposabljanj. Končale so različna usposabljanja ter študije in pravijo, da za terapije, za katere se odločiš, moraš živeti tudi sam.

Strokovne delavke predlagajo tudi, da bi na rešitev osredotočene terapije morale biti obvezni del podiplomskega študija socialnega dela.

Poleg različnih znanj, ki so potrebna za delo na področju rejništva, je tu pomembno obravnavanje lastnih stisk. Podpora je zagotovljena na centru v oblikah intervizije in supervizije.

Idejo o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine strokovne delavke sprejemajo. Ideja jim se zdi dobra in koristna, saj pravijo, da potreba po podpornih skupinah ali skupinah za samopomoč obstaja. Opažajo, da bi s temi vsebinami morali več delati, saj bi se na tem področju dalo veliko narediti. Za ustanavljanje skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine bi si morali prizadevati iz več

razlogov – eden od teh je, da bi zgodbe družin dobile pomen, drugi razlog pa je črpanje dobrih zgodb. Matične družine bi bile deležne tudi razumevanja in bi jim bile podporne skupine ali skupine za samopomoč motivacija.

Strokovne delavke pravijo, da obstaja pomanjkanje storitev v skupnosti za matične družine, saj imajo nevladne organizacije programe, namenjene rejnikom in otrokom. Prav zato bi država morala razvijati storitve za pomoč družinam. Problem se kaže tudi v tem, da šole za starševstvo, ki obstajajo, so plačniške, matične družine pa denarja za to nimajo.

Strokovne delavke pa tudi opozarjajo na možne probleme glede podpornih skupin ali skupin za samopomoč s poudarkom na časovno komponento. Sogovornice so mnenja, da matične družine nimajo kapacitet za držati se kontinuitete. Kot problem izpostavljajo tudi preobremenjenost zaposlenih, v primeru, če bi se skupine sestajale na centrih za socialno delo, je pa problem tudi pomanjkanje časa.

Prav tako so mnenja, da matične družine niso dovolj usposobljene za sodelovanje v podpornih skupinah ali skupinah za samopomoč, saj starši težko izrazijo svoje osebne zgodbe in so kar šibki zaradi tega, se pa tudi težko sprijaznijo z odhodom otroka.

Podale so nekaj predlogov za ustanavljanje skupin za samopomoč ali podpornih skupin, in sicer srečanja naj bi bila vsaj dvakrat letno, sodelovanje mešanih skupin – povabiti tako matične kot rejniške družine, ampak ne iz istih situacij, starše bi se lahko združevalo po območjih, recimo ljubljanskih centrih, strokovne delavke pravijo, da bi bilo lepo, če bi udeležba bila prostovoljna. Skupine naj bi vodili tisti, ki s starši niso direktno povezani v sodelovanju, ker je manj ogrožajoče. Dopustiti se mora možnost, da se starši sami dobivajo s poudarkom na izmenjavi izkušenj.

Omeni moram še jezik, ki so ga strokovne delavke uporabljale v pogovoru.

»Pa uporabniki, saj si lahko zdaj že predstavljaš, kakšni manipulatorji so ti ljudje.«

»Recimo, J. ima znižane sposobnosti; M. pa je oškodovan.«

»Tam, kjer imaš duševno bolezen, nizka ta inteligenca, hude osebnostne motnje, hudi alkoholizem in te zadeve, so kar trajna rejništva.«

»Saj veš, kakšni manipulatorji so drogeraši »vse bo, vse bo.«

»Pa ena stvar, kot sem na začetku rekla, to so vse družine take, ki niso normalne - npr. če pomislim da bi ona shizofreničarka, pa tisti motenc, če se to združi, ej, kaj lahko od tega dobijo?«

»Mama je sicer bivša đankica...«

Dejstvo je, da strokovne delavke čaka še veliko dela na jeziku socialnega dela, da bi se uresničile besede Gabi Čačinovič Vogrinčič in drugih:

»Klient, stranka, uporabnik dobijo alternativo v besedah kako udeleženi v problemu in rešitvi, sogovornik. Govor o diagnozi, tretmaju, oceni, odločbi, nadomestijo ali doplonijo druge besede: pogovor, dialog, odkrivanje, soustvarjanje, sodelovanje, spreminjanje, dodajanje moči – pa delovni odnos, načrt skrbi, ali izviren delovni projekt pomoči, timsko delo, skupnost. To so pozitivne besede, besede, ki opogumljajo, dodajajo moč, vključujejo, da bi lahko strokovnjaki in uporabniki opustili negativne besede, ki omejujejo, izključujejo« (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 8).

6. SKLEPI

Ključne ugotovitve, pridobljene na podlagi opravljenih intervjujev z matičnimi družinami:

- okoliščine v matičnih družinah, ki so pripeljale do namestitev otrok v rejniške družine, so različne (npr.: neustrezne socialne razmere, v katerih so živele, brezposelnost, nasilje itd. ...);
- razlogi za namestitev otroka v rejniško družino so: neustrezne socialne razmere, slabe materialne okoliščine v družini, zapustitev otroka, nerešeno stanovanjsko vprašanje, delo v drugem mestu, slabo psihično stanje matere ter uživanje nedovoljenih drog;
- čeprav starši podajo soglasje za rejništvo in se ob tem počutijo grozno, istočasno čutijo tudi olajšanje, saj se zavedajo, da delajo v korist otroka;
- pomoč in podporo, ki so jo sogovornice prejele ob odhodu otroka, svetovanje, priprava matične družine na rejništvo v obliki pogovora in obiskov na domu, spremljanje uporabnice k zdravniku, podajanje informacij in sodelovanje z drugimi institucijami;
- rejništvo se smatra tudi kot oblika pomoči in podpore;
- pomoč in podpora, ki so jo sogovornice dobile v času trajanja rejništva, so spremljanje situacije matične družine, podajanje informacij, sodelovanje na sestankih individualne projektne skupine, nudenje prevoza na sestanke individualne projektne skupine s strani strokovne delavke, usmerjanje s strani strokovne delavke, nudenje pomoči pri različnih materialih o starševstvu, kot so strokovni članki, revije in časopisi, svetovanje, iskanje pomoči pri drugih organizacijah ter urejanje stanovanjskih razmer;
- zgodi se, da matičnim družinam nihče ne razloži, kaj je potrebno storiti/spremeniti, da bi dobile otroke nazaj;
- po mnenju matičnih družin, s katerimi sem opravila intervjuje, se preveč pozornosti daje preteklosti;
- rejniške družine, s katerimi so sodelovale moje sogovornice, so neprilagodljive glede stikov;

- pomoč strokovnih delavk ob zaključevanju rejništva zajema pomoč materi pri prilagajanju na ponovno življenje z otrokom, pogovorih in občasnih obiskih na domu;
- matične družine sodelujejo tudi z drugimi organizacijami po zaključenem rejništvu;
- matične družine, s katerimi sem opravila intervjuje, vzdržujejo stike z rejnico tudi po zaključenem rejništvu;
- pri oblikah podpore in pomoči, ki so matični družini bile v pomoč, je mnenje deljeno – en del sogovornic pravi, da storitve centra za socialno delo niso bile koristne, saj od sodelovanja s strokovno delavko niso nič pridobile; en del sogovornic pa pravi, da so storitve centra za socialno delo bile koristne (npr. navezovanje stikov z drugimi organizacijami);
- matične družine si želijo boljšo dostopnost zaposlenih na centru za socialno delo;
- matične družine si želijo tolažbo, želijo si obisku strokovne delavke na dom, skupino za samopomoč za matične družine, nove partnerje, manj nadzora s strani centra za socialno delo in več podpore s strani centra;
- zagotavljanje glasu matičnim družinam se kaže v različnih oblikah (npr. upoštevanje predlogov matičnih družin, možnost izraziti lastno mnenje, zadovoljstvo z rejniško družino);
- individualno projektna skupina je sredstvo zagotavljanja glasu;
- da bi glas matičnih družin bil slišan, je pomembno aktivno poslušanje, svetovanje in sodelovanje z drugimi organizacijami;
- strokovne delavke bi morale biti pozorne na začasnost rejništva ter si prizadevati za boljše sodelovanje z matičnimi družinami;
- pomembne kompetence pri delu z matično družino so po mnenju sogovornic poznavanje potreb otroka v stiski, poznavanje zakonodaje, organiziranost, pravočasno podajanje informacij, odločnost in vztrajnost;
- pomembno je pravočasno podajanje informacij ter usmerjanje pozornosti na ponujanje rešitev, saj, kot pravijo moje sogovornice, to vpliva na odnose med strokovno delavko in matično družino;

- sogovornice se strinjajo z idejo o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine;
- matične družine si želijo, da bi skupine za samopomoč ali podporne skupine za matične družine funkcionirale na naslednji način: redno sestajanje, sodelovanje s strokovnjaki, ki niso zaposleni na centrih za socialno delo, deljenje izkušenj in nasvetov, oblikovanje skupin glede na razlog za namestitev otroka v rejniško družino; da srečanja niso obvezna in, da je manj formalno kot pa na centrih za socialno delo.

Ključne ugotovitve, pridobljene na podlagi opravljenih intervjujev s strokovnimi delavkami:

- rejništvo je boleča in večplastna zadeva;
- rejništvo je drastičen, strog in oster ukrep. Strokovne delavke ga vidijo tudi kot poseganje v človekovo identiteto;
- temeljno vodilo pri delu z matičnimi družinami je korist otroka;
- poudarek pri delu z matično družino mora vedno biti na začasnosti rejništva;
- sodelovanje z matičnimi družinami je težka in kompleksna, a hkrati edinstvena situacija;
- sodelovanje z družino je *proces* in en pogovor z matično družino ni dovolj;
- sodelovanje z matično družino je odvisno od strokovne delavke;
- sodelovanje z matično družino je odvisno od razloga odvzema otroka;
- pomembno je sodelovanje z drugimi centri za socialno delo, enako kot sodelovanje z ostalimi zaposleni na centru za socialno delo in sodelovanje z drugimi organizacijami;
- pri rejništvu se gre za sprejemanje odločitve z maksimalno odgovornostjo, ker dejstvo je, da se odloča o življenju drugih ljudi, kot pravijo;
- matične družine se ne more prisiliti, da sprejme pomoč;
- odziv matičnih družin ni takšen, kot bi si ga strokovne delavke želele;
- matične družine imajo lastne strategije preživetja in tudi, če sodelovanja s strani staršev ni, zagotovo imajo razlog za to;

- intenzivno delo z matično družino, strokovne delavke vidijo kot pomanjkanje, saj pri večini velja predpostavka, da je delo z matično družino končano, če pride do rejništva;
- težko je delati, ali pa skoraj nemogoče z matičnimi družinami, kjer gre za duševne motnje, zato so dolgotrajna rejništva verjetnejša v primerih, kjer so razlogi za rejništvo različni hendikepi – duševne motnje, intelektualna oviranost ali odvisnost od alkohola;
- otrokov odhod iz matične družine v rejniško družino je težek dogodek tudi za strokovne delavke;
- izid rejništva je bolj ugoden, če starši podajo soglasje za rejništvo;
- z matično družino se dela tudi pred rejništvom;
- matično družino in tudi otroka se pripravi na rejništvo, če je le to možno;
- matično družino se seznani s postopki v rejništvu, zahtevami ter nalogami, ki naj bi omogočile ponovno vrnitev otroka v matično družino ter se matični družini omogoči dovolj informacij, da lahko sama odloča;
- če je le možno, se z matično družino rejništvo tudi načrtuje, saj se je to izkazalo kot dobra praksa – starešem se ponudi možnost, da se samo organizirajo (npr. če je možno, da same predlagajo osebo, kateri bi otroka zaupali) in da rejniške družine tudi spoznajo;
- v fokusu dela je vedno otrok, saj se rejniška družina išče glede na posebnosti otroka,
- pomoč in podpora matični družini pri odhodu otroka zajema možnost bivanja v materinskem domu, podajanje informacij, svetovanje v obliki pogovora in obiskov matične družine na domu;
- pomoč in podpora matični družini v trajanju rejništva zajema delo z matično družino na spremembah, delo s ciljem odprte posvojitve, svetovalno delo z matično družino v obliki pogovora in obiskov na domu, upravno-pravno delo, podajanje informacij, individualna projektna skupina kot oblika pomoči in usmerjanje;
- matična družina po mnenju strokovnih delavk, ki so sodelovale v raziskavi, se pogosto zanima samo za stike;
- cilj je podpreti matično družino z vzdrževanjem varnih stikov z otroki ter otrokom zagotoviti potekanje predvsem varnih stikov s starši;

- stiki se širijo, če starši dokažajo, da so sposobni vzdrževati stike ter, da delajo na osebnih spremembah (npr. urejanje življenjske situacije – zaposlitev, zdravljenje...);
- če pa se starši osebno ne urejajo, se stiki ne širijo;
- do odvzema roditeljskih pravic pa pride, če se starši popolnoma umaknejo – to pomeni, da stikov med starši in otroki ni več, pa tudi starši ne izražajo zanimanja za otroka;
- stiki se več ne izvajajo v rejniških družinah in če so kakšni stiki v rejniški družini, je tega zelo malo. Sogovornice povejo, da stiki med otroci in njihovimi matičnimi družinami v rejniškimi družinami, imajo tudi pozitivne učinke na matične družine, saj na ta način matična družina lahko dobi vpogled v otrokovo življenje v rejniški družini. Danes pa je situacija pogosto takšna, da rejniške družine, ne sprejemajo v svoje domove matične družine;
- matične družine težko sprejemajo dejstvo, da otrok napreduje v drugi družini;
- pomoč in podpora matični družini ob zaključevanju rejništva zajema spremljanje družine, krepitev moči staršev s strani drugih strokovnjakov, sodelovanje z drugimi organizacijami, pomoč pri urejanju stanovanjskih razmer in vključevanje v različne transferje;
- pomoč ob zaključku rejništva je odvisna od matične družine, saj ene družine rabijo pomoč in prilagajanje na ponovno življenje z otrokom, ene pa ne;
- otroku se prisluhne in otrok ostane v rejniški družini, če je otrok zelo navezan nanjo;
- otroci se velikokrat zavedajo situacije staršev in bi se kljub temu vrnili domov;
- zagotavljanje glasu matičnih družin je omogočeno na naslednje načine, in sicer biti matični družini na voljo za pogovor, posredovanje želja matične družine na individualno projektno skupino ali strokovni tim, skupno odločanje, vpogled v spise, svetovanje, osebna pomoč, vključitev v različne druge organizacije in pa sodelovanje v individualni projektni skupini;
- možnost biti slišane se matičnim družinam nudi od samega začetka, preden pride do rejništva;
- matičnim družinam se za sodelovanje izraža hvaležnost in veselje s strani strokovnih delavk, saj je pomembno proslavljati vsak napredek;

- za delo z matično družino je pomembno imeti posluh, biti pozorna na tisto, kar nam družine sporočajo – ne le na njihove besede, temveč tudi na njihova dejanja; pomembna je strokovna drznost in strokovni pogum;
- obstajati mora afiniteta za delo z družinami, empatija pa tudi toleranca in potrpežljivost ter sprejemanje razlikosti;
- strokovne kompetence zajemajo spretnosti vodenja pogovora, pogajanje in vsestransko pristranost;
- pomembno je postaviti meje vsem udeleženiim ter obdržati profesionalno distanco, mora obstajati meja med delom in osebnim življenjem, kar seveda ni lahka naloga;
- pomembna je sposobnost strokovnega delavca, da vključi matično družino v različne programe, sodelovanje pa je odvisno tudi od programov, ki jih skupnost nudi matični družini;
- svetovanje je najpogostejša oblika pomoči, saj se s svetovanjem strokovne delavke srečujejo vsak dan;
- interveniranje, strokovne delavke opišejo kot socialno delo, saj vsakič ko se izvajajo storitve, se gre za intervencijo, se uporabnikom pomaga, ker pomoč potrebujejo;
- družinam se pomaga s materialnega vidika, a tudi s socialnega;
- zastopanje strokovne delavke doživljajo kot vsakodnevne akcije pa tudi zastopanje članov družine v odnosu do drugih udeleženiim v individualni projektni skupini;
- strokovne delavke si prizadevajo delati z vsemi udeleženiim v problemu in načelo vsestranske koristi morajo kar se da upoštevati;
- strokovne delavke se trudijo delati tako, da bi bili vsi zadovoljni;
- pri načelu komunikacije, strokovne delavke izpostavijo problem težkega vzdrževanja stikov z udeleženiim v problemu;
- pri načelu instrumentalne definicije problema se kot problem iskaže to, da se ne da vedno definirati problem z vsemi, ki jih strokovne delavke potrebujejo pri sodelovanju in se zgodi situacija, da se dela le s tem kar imajo;
- matičnim družinam se poskuša poiskati podporo družini v njihovem okolju ter krepiti in podpirati tako obstoječe kot nove socialne mreže;

- študij, tako socialnega dela tako kot psihologije, pravijo sogovornice, ni dovolj za delo s kompleksnimi situacijami, s katerimi se soočajo uporabniki.
- pomembno je redno izobraževanje;
- pomembna so dodatna usposabljanja;
- problem je pomenjkanje kvalitetnih izobraževanj ter omejeno število strokovnih delavcev, ki se izobraževanja lahko udeležijo;
- strokovne delavke so preobremenjene s delom - od tega, da delajo z velikim številom družin, pa do tega da je na centrih za socialno delo premalo zaposlenih;
- kot problem se pojavlja tudi pomanjkanje komunikacije med zaposlenima;
- velik problem je birokracija, saj je opredeljena kot moteči dejavnik pri delu z matičnimi družinami;
- na rešitev usredotočene terapije bi morale biti obvezni del podiplomskega študija socialnega dela;
- pomembno je obravnavanje stisk, s katerimi se soočajo strokovne delavke pri svojem delu;
- podpora je zagotovljena na centru za socialno delo v oblikah intervizije in supervizije;
- kot problem se kaže iskanje rejniške družine, saj je le teh premajhno število in se potem otroka namesti v rejniško družino, kjer ima mesta;
- kot problem se kaže tudi iskanje in nameščanje otroka v zavod, ki naj bi otroku po mnenju centra za socialno delo odgovarjal, saj je le teh premajhno število in se potem otroka namesti v zavod, kjer ima mesta;
- nimajo vsi centri za socialno delo avta - na ta način bi strokovne delavke lažje opravljale terensko delo, ki pa je neizostaven del socialnega dela;
- pomembno je pošteno poročanje medijev o stroki socialnega dela;
- vsaka stroka mora govoriti o lastnem prispevku;
- idejo o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine strokovne delavke sprejemajo. Ideja jim se zdi dobra in koristna.
- Potreba po podpornih skupinah ali skupinah za samopomoč obstaja;
- s pomočjo skupin za samopomoč ali pa podpornih skupin, bi zgodbe družin dobile pomen obenem bi družine črpale tudi dobrih zgodb. Matične družine bi bile deležne

tudi razumevanje in bi jim podporne skupine ali skupine za samopomoč bile motivacija.

- Obstaja pomanjkanje storitev v skupnosti za matične družine saj nevladne organizacije imajo programe namenjene rejnikom in otrokom. Prav zato, bi država morala razvijati storitve za pomoč družinam. Problem se kaže tudi pri tem, da šole za starševstvo, ki obstajajo, so plačniške, matične družine pa denarja za to nimajo.
- Prevladuje mnenje med sogovornicami, da matične družine nimajo kapacitet za držat se kontinuitete in da matične družine niso dovolj usposobljene za sodelovanje v prodornih skupinah ali skupinah za samopomoč, saj starši težko dajo ven svoje osebne zgodbe in so kar šibki zaradi tega se pa tudi težko sprijaznije z odhodom otroka.
- Predlogi za ustanavljanje skupin za samopomoč ali podpornih skupin s strani strokovnih delavk so sodelovanje mešanih skupine - povabiti in matične in rejniške družine, ampak ne iz istih situacij, srečanja naj bi bila vsaj dvakrat na leto, starše bi se lahko združevalo po območjih, recimo ljubljanski centri, udeležnost naj bi bila na podlagi prostovoljnosti. Skupine naj bi vodili tisti, ki s starši niso direktno povezani v sodelovanju, ker je manj ogrožajoče. Pustiti se mora možnost, da se starši sami dobivajo s poudarkom na izmenjavi izkušenj.

7. PREDLOGI

- Glede metodologije, menim, da sem pri raziskavi mogla zajeti večji vzorec, ker bi na ta način lahko pridobila veliko več mnenj in predlogov glede ustanavljanja temo skupin za samopomoč in podpornih skupin za matične družine. Tako, da predlagam, če se bo še kakšna raziskava izvajala na temo skupin za samopomoč in podpornih skupin za matične družine, naj se zajame večji vzorec matičnih družin in strokovnih delavcev.
- Matični družini naj strokovne delavke skrbno razložijo in pojasnijo, kaj je rejništvo in, kakšne so njihove obveznosti ter naloge.
- Matično družino naj se dobro seznani s postopki v rejništvu, zahtevami ter nalogami, ki naj bi omogočile ponovno vrnitev otroka v matično družino ter, naj se matični družini omogoči dovolj informacij, da lahko sama odloča, o možnosti zdravljenja, terapij, potekanje stikov, ker le taka odločitev je informirana odločitev.
- Strokovne delavke naj več pozornosti namenijo staršem, ki imajo negativno lastno izkušnjo rejništva, saj je to lahko ovira pri vzpostavljanju odnosa s strokovnimi delavci.
- Strokovne delavke naj bojo pozorne na začasnost rejništva, saj to je cilj rejništva – pomagati matični družini, da odpravi vzroke, zaradi katerih je otrok bil nameščen v rejniško družino, saj ene strokovne delavke misle, da če je rejništvo uvedeno, da je delo z matično družino končano.
- Pri rejništvu naj se upošteva mnenje obeh staršev glede otrokovih potreb in otrokovega razvoja, saj bi staršem na ta način zagotovili občutek, da sta še vedno pomembne osebe v otrokovem življenju. V primeru, da starša imata nasprotujoče si mnenje, predlagam da se upošteva mnenje tistega starša, ki je v večjo korist otroka ali pa se poskuša z njimi sodelovati tako, da pride do dogovora.
- Rejništvo, če je le možno, naj se načrtuje z matično družino – staršem naj se ponudi možnost, da se samo organizirajo in da rejniške družine tudi spoznajo. Organizacija v tem primeru pomeni, da se starši sami poiščejo osebe, ki bi lahko skrbele za otroka, ko njih ne bo zraven otroka, na primer prestajanje zaporne kazni ali zdravljenje v komuni.
- V sodelovanje individualne projektne skupine vključiti tudi druge sorodnike, recimo stare starše.

- Predlagam, da se čim več stikov izvaja v rejniških družinah. Izvajanje stikov v rejniški družini je pomembno s tega vidika - ko rejniška družina sprejme matično družino, to vpliva dobro na starše na njihovo samopodobo, se na ta način matična družina krepi in potem lahko tudi rejniško družino prosi za pomoč, ko jo potrebuje.
- Strokovni delavci naj se dodatno izobražujejo. Predlagam, da bi se za strokovne delavce vsaj enkrat letno organiziralo izobraževanje glede jezika socialnega dela, oziroma, kako uporabljati jezik socialnega dela, ker je iz opravljenih intervjujev razvidno, da strokovne delavke še vedno uporabljajo besede, ki stigmatizirajo uporabnike.
- Kar nekaj centrov za socialno delo nima službenih avtov. Če je le možno, predlagam, da ministrstvo reši problem in se centrom za socialno delo zagotovijo pogoji za lažje opravljanje terenskega dela, ki pa je nepogrešljiv del socialnega dela.
- Pereča tema pa je vsakor preobremenjenost strokovnih delavk. Strokovne delavce bi bilo treba razbremeniti in zmanjšati število uporabnikov, s katerimi sodelujejo. To se lahko naredi s pogostejšimi razpisi za pripravništvo ter zaposlovanjem novih ljudi. Zato predlagam, da ministrstvo zagotovi strokovnim delavkam optimalne pogoje za delo.
- Mediji naj pošteno poročajo o stroki socialnega dela, k temu pa bi zagotovo pripomoglo oblikovanje oddelkov za odnose z javnosti. Pošteno pomeni, da najprej dobro raziščejo ozadje dogodkov in šele potem poročajo.
- Na rešitev usredotočene terapije naj bi bile obvezni del podiplomskega študija socialnega dela.
- Država bi morala razvijati storitve za pomoč družinam. Problem se kaže tudi pri tem, da šole za starševstvo, ki obstajajo, so plačniške, matične družine pa denarja za to nimajo, ali pa da država krije vsaj del stroška. In državi bi to moralo bit v interesu – da človeka osposobi za življenje in za to, da bo zmožen skrbeti za otroke, ne samo materialno, temveč tudi v smislu skrbi in vzgoje.
- Predlagam tudi ozaveščanje skupnosti o rejništvu ter promoviranje rejništva čez različne družabne dogodke s ciljem pridobiti čim več rejniških družin.

8. UPORABLJENA LITERATURA

1. Banks, S. (2011). Od strokovne etike do etike v socialnem delu. Razmišljanje o učenju in poučevanju v socialnem delu. *Socialno delo*, 50, 3–4.
2. Bole Finžgar, M. (2008). *Individualna projektna skupina*. V Kuzmanič Korva, D. (ured.), Bilten Skupnosti CSD Slovenije KALJENJE, letnik V, št. 9. Ljubljana: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.
3. Boštjančič Prosen, K. (2006). Sodelovanje v rejniškem je za strokovnega delavca vedno nov izziv in odkrivanje novih možnosti. *Rejniški glasnik*, št. 45, str. 20–22.
4. Bouwkamp, R., & Bouwkamp, S. (2014). *Blizu doma: priročnik za delo z družinami. Ravnanje z interakcijskimi vzorci v družini, pri procesih podpore in pomoči ter na področjih psihosocialnega dela*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete: Pedagoška fakulteta: Inštitut z družinsko terapijo.
5. Bowlby, J. (1991). *Attachment and Loss*. London: Penguin Books.
6. Bučar Ručman, A. (2004). *Nasilje in mladi*. Ljubljana: Klub mladinski kulturni center Novo mesto.
7. Constable, R., & Lee, D. (2004). *Social work with families. Content and process*. Chicago, Illinois: Lyceum books, inc.
8. Crnkovič, M. (2008). *Psihologija motivacije – potreba po družinskem življenju in potreba po rejništvu*. V: Kuzmanič Korva, D. (ured.), Bilten skupnosti CSD Slovenije KALJENJE, letnik V, št. 9. Ljubljana: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.
9. Čačinovič Vogrinčič, G., Lüssi, P., Ovsenik, M. (1990). *Sistemske nauke o socialnem delu*. Volume 29, issue 1/3. URN:NBN:SI:DOC-H6P2GWCR from <http://www.dlib.si>
10. Čačinovič Vogrinčič, G., & Šugman Bohinc L. (2000). Učinkovitost (uspešnost) razgovora v socialnem delu z družino. *Socialno delo*, 39, 3: 175–189.
11. Čačinovič Vogrinčič, G. (2007). *Socialno delo z družino*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
12. Čačinovič Vogrinčič, G., Mešl, N., Kobal, L., Možina, M. (2008). *Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebne stika*. Katalog socialnega dela.
13. Čačinovič Vogrinčič, G. (2010) Soustvarjanje pomoči v jeziku socialnega dela. *Socialno delo*, 49 :4.

14. Čepič Kočevar, H. (2006). *Razlogi za rejništvo in maloštevilne posvojitve pri otrocih brez staršev*. Diplomaska naloga. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
15. Daniel, B., Wassell, S., Gilligan, R. (1999). *Child Development for Child Care and Protection Workers*. London, Philadelphia: Jessica Kingsley Publishers.
16. Družinski zakonik. Ur. l. RS, št. 15/2017.
17. Ellis, R. A., Dulmus, C. N., Wodarski, J. S. (2003). *Essentials of Child welfare*. Hoboken, New Jersey: Wiley.
18. Flaker, V. (2003). Temeljne in nujne spretnosti socialnega dela. *Socialno delo*, letnik 42, številka 4/5.
19. Franklin, C., & Jordan, C. (ur.) (1999). *Family Practice: Brief Systems Methods for social Work*. Pacific Grove: Brooks/Cole.
20. Gajšek, I. (2011). Primerjava pravne ureditve rejništva med Slovenijo in Avstrijo. *Socialno delo*, letnik 50, številka 6, str. 379 –388, 422, 424.
21. Holman, R. (1980). Exclusive and inclusive concepts of fostering. V: Triseliotis, J. (ur.), *New developments in foster care and adoption*. London; Boston; Henley: Routledge and Kegan Paul (69-84).
22. Katalog javnih pooblastil, nalog po zakonu in storitev, ki jih izvajajo centri za socialno delo. Skupnost CSD Slovenije. December 2016. Dostopno na: <https://www.scsd.si/javna-pooblastila.html>. Ogledano dne: 27. 3. 2017).
23. Kelly, G., & Gilligan, R. (2000). *Issues in foster care: Policy, practice and research*. London, Philadelphia: Jessica Kingsley Publishers
24. Klemenčič Rozman, M. M. (2011). Tipologija in značilnosti skupin za samopomoč in podpornih skupin v Sloveniji. Doktorska disertacija. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.
25. Kodele, T., & Mešl, N. Sodelovalni procesi socialnega dela z družino v skupnosti: krepitev odpornosti družin s številnimi izzivi. Družine s številnimi izzivi: soustvarjanje pomoči v skupnosti. Vir: Sodelovalni procesi socialnega dela z družino v skupnosti: krepitev odpornosti družin s številnimi izzivi. Nina Mešl – Academia.edu. Dostopno na: http://www.academia.edu/30957377/Sodelovalni_procesi_socialnega_dela_z_dru%C5%BEino_v_skupnosti_krepitev_odpornosti_dru%C5%BEin_s_%C5%A1tevilni_mi_izzivi. Ogledano: 11.4.2017.
26. Končina Peternel, M. (1998). *Pomoč otrokom, ko starši odpovedo*. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.

27. Kompan Erzar, K., Rožič, T., Simonič, B. (2011). Vloga in pomen navezanosti pri razvoju otrok v nadomestnih družinah. *Socialno delo*, letnik 50, številka 2, str. 103–111, 151–152, 153–154.
28. Kuzmanič Korva, D. (2005). Socialni servisi za otroke in družine. V: Otroci in mladina v prehodni družbi: analiza položaja v Sloveniji, ur. Andreja Črnak-Meglič, 205-220. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, Urad RS za mladino. Maribor: Aristej.
29. Mesec, B. (2007). Metodologija raziskovanja v socialnem delu 2: študijsko gradivo, 2. izdaja. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
30. Mesec, B., & Stritih, B. (2015). *Razumevanje timsekga dela v socialnem varstvu*. Pregledni znanstveni članek.
31. Mikša, B. (2001). Rejništvo – kratkotrajen ukrep in pomoč družini. Diplomaska naloga. Ljubljana: VŠSD.
32. Miller, K. (2000). *Otrok v stiski*. Ljubljana: Educy.
33. Milošević Arnold, V., & Postrak, M., (2003). *Uvod v socialno delo*. Ljubljana: Študentska založba.
34. Parton, N., & O'Byrne, P. (2000). *Constructive social work: towards a new practice*. Basingstoke, New York: Palgrave MacMillan, St. Martin's Press, cop.
35. Pravilnik o pogojih in postopkih za izvajanje zakona o izvajanju rejniške dejavnosti. Ur. l. RS, št. 54/03, 78/08 in 18/13.
36. Rakar, T., Čačinovič Vogrinčič, G., Zaviršek, D., Boškič, R., Urban, S., Smolej, S., Sobočan A. M., Urh, Š., Dremelj, P., Kobal, B., Nagode, M., Žiberna, V., Kovač, N. (2010). *Postopki, organizacija in standardi na področju rejništva*. Končno poročilo.
37. Rejništvo. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve. Dostopno na: http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/druzina/rejnistvo/. Ogledano dne: 17.08.2016.)
38. Rejništvo. Ministrstvo za delo, družine, socialne zadeve in enake možnosti. Dostopno na: http://www.mddsz.gov.si/si/uveljavljanje_pravic/statistika/rejnistvo/- Ogledano dne 17. 8. 2016).
39. Repotočnik, B (2001). *Rejništvo kot projekt za vsakega izmed otrok v rejniški oskrbi*. V: Rejniški glasnik, 39/oktober 2001, 3–10.
40. Rozman, V. (2001). *Ureditev rejništva na Švedskem*. Rejniški glasnik št. 39. Center za socialno delo Domžale, p. o. Domžale, Ljubljanska 70.

41. Satir, V. (1995). *Družina za naš čas*. Ljubljana: CZ.
42. Sitar, S. (2014). Soskrbništvo – rejništvo za postmoderno socialno delo. *Socialno delo*, letnik 53, številka 2, str. 109-114.
43. Slovar slovenskega knjižnega jezika (1997). Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti.
44. Šugman Bohinc, L. (2000). Kibernetika spremembe in stabilnosti. *Socialno delo* 39(2), 93-108.
45. Thomas, N. (2005). *Social Work with Young People in Care. Looking after Children in Theory and Practice*. London: Palgrave Macmillian.
46. Ule, M. (2008). *Za vedno mladi? Socialna psihologija odraščanja*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
47. Vodničar, A. (2012). Spoštovane sodelavke in sodelavci. V: Kuzmanič Korva, D. (ured.), Bilten Skupnosti CSD Slovenije KALJENJE, letnik VI, št. 11. Ljubljana: Ministrstvo za delo, družine in socialne zadeve.
48. Vries, S. de, & Bouwkamp, R. (2002). *Psihosocialna družinska terapija*. Logatec: Firis d.o.o.
49. Zakon o izvajanju rejniške dejavnosti. Uradni list RS, št. 110/02, 56/06-odločba Ustavnega sodišča RS, 114/06-ZUTPG, 71/08-ZUTPGA, 109/12-ZIRD-A.
50. Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih. Uradni list RS, št. 69/04-UPB1.
51. Zakšek, A. (2006). Kvaliteta življenja odraslih oseb z osebno izkušnjo rejništva. V: Rejniški glasnik, 45/2006/2007, 3–19.
52. Zupančič, K., & Novak, B. (2008). Predpisi o zakonski zvezi in družinskih razmerjih s pojasnili Karela Zupančiča in Barbare Novak ter stvarnim kazalom Barbare Novak. Ljubljana: Uradni list Republike Slovenije.
53. Žiberna, M. (2001). Rejniška družina kot možnost izbire za otroka. Strokovno-pravni informator, 2001(10): 45–54.

9. PRILOGE

9.1. Priloga 1: Vprašanja za matično družino

- Delo strokovnih delavcev, ki delajo na področju rejništva z vidika matičnih družin

Oblike podpore in pomoči matičnim družinam

1. Kakšne oblike podpore in pomoči so vam strokovni delavci nudili?
 - a) Kaj od tega vam je bilo v pomoč?
 - b) Kaj bi še potrebovali?
 - c) Kakšne oblike podpore in pomoči so vam strokovni delavci nudili ob otrokovem odhodu?
 - d) Kakšne oblike podpore in pomoči so vam strokovni delavci nudili v času trajanja rejništva?
 - e) Kakšne oblike podpore in pomoči so vam strokovni delavci nudili ob zaključevanju rejništva?

Zagotavljanje glasu matičnim družinam

1. Kako je v procesih pomoči zagotovljeno, da se sliši vaš glas?
2. Ali se počutite dovolj upoštevani v svojih predlogih pri rejništvu?
 - a) Če je odgovor NE: Zakaj ne?
 - b) Če je odgovor DA: Na kakšen način so vam podpora in priznanje za sodelovanje bili izkazani?

Kompetence strokovne delavke, potrebne za delo z matično družino z vidika matičnih družin

1. Kaj menite, kakšne kompetence bi morali imeti strokovni delavci, da bi lahko delali na področju rejništva?

Dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino z vidika matičnih družin

1. Kateri so tisti dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino?
2. Čemu se strokovni delavci, ki delajo na področju rejništva morajo izogibati in na kaj biti pozorni?

Mnenje matičnih družin o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine

1. Ali ste vključeni v kakšno skupino, delavnico?
2. Vam pomaga? Na kakšen način?
3. Kaj menite o tem, da bi lahko družine, ki imajo otroke v rejništvu, sodelovale v podpornih skupinah?
4. Kako bi si želeli, da bi te skupine delovale?

9.2. Priloga 2: Vprašanja za strokovne delavce, ki delajo na področju rejništva

- Delo z matično družino z vidika strokovnih delavce, ki delajo na področju rejništva

Oblike podpor in pomoči matičnim družinam

1. Kakšne oblike podpor in pomoči nudite matičnim družinam?
 - a) Kakšne oblike podpor in pomoči nudite matični družini ob otrokovem odhodu?
 - b) Kakšne oblike podpor in pomoči nudite matični družini v času trajanja rejništva?
 - c) Kakšne oblike podpor in pomoči nudite matični družini ob zaključevanju rejništva?

Zagotavljanje glasu matičnim družinam

1. Kako je v procesih pomoči zagotovljeno, da se sliši glas matičnih družin?
2. Kaj menite, ali so matične družine dovolj upoštevane v svojih predlogih pri rejništvu?
 - a) Če je odgovor NE: Zakaj ne?
 - b) Če je odgovor DA: Na kakšen način izkazujete podporo in priznanje za sodelovanje matičnim družinam?

Kompetence strokovne delavke, potrebne za delo z matično družino

1. Katere kompetence bi morali imeti strokovni delavci, ki delajo na področju rejništva?

Dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino

1. Kateri so tisti dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino?
2. Od čega je odvisna kvaliteta dela z matičnimi družinami?
3. Na kaj morajo strokovni delavci, ki delajo na področju rejništva biti pozorni in čemu se izogibati pri delu z matično družino?
4. Kako doživljate svojo vlogo v kontekstu »dvojne vloge«?

Znanja, na katera se opirajo strokovni delavci pri delu z matičnimi družinami: uporaba metodičnih načel in načinov ravnanja (Lüssi 1991) pri delu z matičnimi družinami

V raziskovalnem delu magistrske naloge se opiram na načine ravnanja in uporabo metodičnih načel po Lüssiju (1991).

1. So vam načini ravnanja (Lüssi 1991) in uporaba metodičnih načel (Lüssi 1991) znani?
Če sogovornik odgovori DA:
 - a) Katere načine ravnanja (Lüssi 1991) uporabljate pri delu z matično družino?
 - b) Katera metodična načela (Lüssi 1991) uporabljate pri delu z matičnimi družinami?
 Če sogovornik odgovori NE:
 - a) Na kakšna druga znanja se opirate pri delu z matično družino?

Mnenje strokovnih delavcev o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine

1. Kako vam se zdi ideja o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine?

9.3. Odprto kodiranje

Intervjuji in izbor relevantnih delov besedila se nahajajo v osebnem arhivu avtorice.

Podčrtane dele besedila sem označila z zaporednimi števkami, da sem kasneje lahko pojem, ki sem ga prepisala, povezala z deli besedila na kateri se nanaša. Vsak intervju pa ima svojo črko. Intervjuji z materami imajo črke od A do G, intervjuji s strokovnimi delavkami pa od H do N.

9.3.1. Pripisovanje pojmov empiričnim opisom

Dele besedil, ki sem jim pripisala isti pojem sem zbrala in tako ločila od delov besedila, ki spadajo pod drug pojem – tako sem si organizirala podatke (Mesec 2007: 19-20). To sem naredila po naslednjih korakih: pripisala sem pojme besedilu, ki sem ga podčrtala, izhodišče za to so seveda urejni zapisi intervjujev.

9.3.1.1. Matične družine

9.3.1.1.1. Intervju z osebo A

- Delo strokovnih delavcev, ki delajo na področju rejništva z vidika matičnih družin

Oblike podpore in pomoči matičnim družinam

A1 - Hm, tu pa tam kakšno svetovanje - SVETOVANJE

A2 - rejništvo – REJNIŠTVO KOT OBLIKA POMOČI IN PODPORE

A3 - ker ko sem rodila prvega otroka sem hodila v srednjo šolo – OBISKOVANJE SREDNJE ŠOLE

A4 - denar tudi – DENARNA SOCIALNA POMOČ

a) Kaj od tega vam je bilo v pomoč?

A5 - Ne vem - NEZMOŽNOST ODLOČITI SE ALI SO STORITVE CENTRA ZA SOCIALNO DELO BILE KORISTNE

A6 - če pogledam za nazaj, nič – STORITVE CENTRA ZA SOCIALNO DELO NISO BILE KORISTNE

A7 - zdaj pa bi fajn prišel kakšen obisk socialne delavke - ŽELJA PO OBISKU STROKOVNE DELAVKE NA DOM

b) Kaj bi še potrebovali?

A8 - To, da so zaposleni na centru dostopni – DOSTOPNOST ZAPOSLENIH NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO

A9 - Parkrat se je zgodilo, da se pač nihče ni oglasil na telefon – NEDOSTOPNOST STROKOVNIH DELAVK CENTRA ZA SOCIALNO DELO PO TELEFONU

c) Kakšne oblike podpore in pomoči so vam strokovni delavci nudili ob otrokovem odhodu?

A10 - Prvega otroka sem rodila ko sem bila stara 18 let – OBISKOVANJE SREDNJE ŠOLE

A11 - Pač po uradni dolžnosti je vse bilo, odvzeli so mi otroka – REJNIŠTVO NA PODLAGI ODVZEMA

A12 - Vse se je tako začelo, da me je fant tepel - NASILJE V DRUŽINI

A13 - Končala sem pri teti v rejništvu, skupaj z otrokom – SORODSTVENO REJNIŠTVO

A14 - Pa tudi pri njej to ni funkcioniralo – SORODSTVENO REJNIŠTVO KOT NEUSTREZNA OPCJA

A15 - res smo se pogosto kregale - NASILJE V DRUŽINI

A16 - pač družinske zamere – DRUŽINSKE ZAMERE

A17 - Sem se odločila da bom raje živela s sestro in pol se tukaj vključil center – INTERVENCIJA CENTRA ZA SOCIALNO DELO

A18 - So mi rekli, da ne more otrok živeti v takšnih pogoji – NEUSTREZNE SOCIALNE RAZMERE

A19 - da hiša ni opremljena - SLABE MATERIALNE OKOLIŠČINE V DRUŽINI

A20 - in da bi lahko bila bolj urejena ker imam dojenčka - SLABE MATERIALNE OKOLIŠČINE V DRUŽINI

A21 - Prepričana sem, da me teta prijavila centru – REJNIŠTVO NA PODLAGI ODVZEMA

A22 - Poleg vsega pa sem obiskovala srednjo šolo - OBISKOVANJE SREDNJE ŠOLE

A23 - Tako sem skupaj z otrokom končala v drugi rejniški družini – SPREMEMBNA REJNIŠKE DRUŽINE

A24 - Glede pomoči, kakšen pogovor – POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI

A25 - pa je to to, saj sem že prej rekla, kakšno svetovanje - SVETOVANJE

A26 - Itak me nihče ni vprašal za mnenje – SOGOVORNICA NI DOBILA PRILOŽNOST IZRAZITI LASTNO MNENJE

A27 - bilo je tako kot je rekla moja teta - SOGOVORNICA NI DOBILA PRILOŽNOST IZRAZITI LASTNO MNENJE

A28 - No če zdaj pogledam za nazaj, je tukaj vedno bila moja teta – POMOČ SORODNIKOV

A29 - Kakšne socialne delavke, lepo te prosim – POMANJAKANJE POMOČI IN PODPORE S STRANI CENTRA ZA SOCIALNO DELO

A30 - V rejniški družini tudi ni šlo – NEZMOŽNOST SODELOVANJA Z REJNIŠKO DRUŽINO

A31 - Ta rejnica je pričakovala preveč od mene – NEZMOŽNOST SODELOVANJA Z REJNIŠKO DRUŽINO

A32 - Šolala sem se i ob tem naj bi cel čas skrbela za otroka – OBISKOVNJE SREDNJE ŠOLE

A33 - Samo nadzorovala me – NEZMOŽNOST SODELOVANJA Z REJNIŠKO DRUŽINO

A34 - Bila sem obupana takrat – NEZMOŽNOST SODELOVANJA Z REJNIŠKO DRUŽINO

A35 - do te mere, da sem se raje vrnila k teti kot pa ostala pri tej rejnici – POMOČ SORODNIKOV

A36 - In sem spet odšla od tete, D. pa sem pustila pri njej – MATI PRELOŽI SKRB ZA OTROKA NA SORODNICO

A37 - in odšla k fantu – MATI PRELOŽI SKRB ZA OTROKA NA SORODNICO

A38 - V mislih sem imela to, da bo teta lažje poskrbela samo za otroka kot pa za naju oba - MATI PRELOŽI SKRB ZA OTROKA NA SORODNICO

A39 - D. se tedaj zakompliciralo zdravstveno stanje, končal je v bolnišnici - ZDRAVSTVENE TEŽAVE OTROKA

A40 - Moja krivica je, da ga sploh nisam obiskovala takrat - ZAVEDANJE LASTNE SITUACIJE

A41 - saj se tega zavedam - ZAVEDANJE LASTNE SITUACIJE

A42 - Kot sem ti že rekla, sem upala da bo teta za D. poskrbela, sam se to ni zgodilo - MATI PRELOŽI SKRB ZA OTROKA NA SORODNICO

A43 - Spet je vse prijavila centru in so otroka dali v tretjo rejniško družino SPREMEMBA REJNIŠKE DRUŽINE

A44 - Rejnica še vedno trdi, da sem bila grozna mati, hladna do D. – REJNIŠKA DRUŽINA KOT NEUSTREZNA

A45 - Mogoče je tudi res, zgodilo se je - ZAVEDANJE LASTNE SITUACIJE

A46 - Mama je bila alkoholičarka, brezdomka - NEUSTREZNE SOCIALNE RAZMERE

A47 - z sestro sva preživelo celo otroštvo v različnih rejniških družinah – ŽIVLJENJE V REJNIŠKIH DRUŽINAH

A48 - Pa tudi starši tega mojega bivšega fanta niso živeli nič boljše - NEUSTREZNE SOCIALNE RAZMERE

d) Kakšne oblike podpore in pomoči so vam strokovni delavci nudili v času trajanja rejništva?

A49 - Socialna delavka in pravnica so mi nenehno govorile, da se moram informirat – ZAHTEVE STROKOVNIH DELAVK

A50 - pa obiskovat otroka - ZAHTEVE STROKOVNIH DELAVK

A51 - Da bi kaj konkretnega z menoj počele, ne – NI KONKRETNEGA DELA Z UPORABNICO V ČASU TRAJANJA REJNIŠTVA

e) Kakšne oblike podpore in pomoči so vam strokovni delavci nudili ob zaključevanju rejništva?

A52 - D. sem dobila nazaj avgusta 2016 – VRNITEV OTROKA V MATIČNO DRUŽINO

A53 - In tega sploh nisem pričakovala – VRNITEV OTROKA V MATIČNO DRUŽINO

A54 - Ker sem se preselila in je bil pristojen drug center, so se tam odločili, da se bo D. vrnil k meni - VRNITEV OTROKA V MATIČNO DRUŽINO

A55 - saj sem se poročila, imam še hčerko in moj mož je D. sprejel – VRNITEV OTROKA V MATIČNO DRUŽINO

A56 - Neko urejeno življenje imam zdaj – ZAVEDANJE LASTNE SITUACIJE

A57 - Pomagale so pa – POMOČ STROKOVNIH DELAVK OB ZAKLJUČEVANJU REJNIŠTVA

A58 - Ker je veliko dela z D. zaradi njegovega zdravstvenega stanja, sem dobila eno časovno obdobje, da se naučim kako ravnati v določenih situacija, ker nisem hotela, da se otroku kaj zgodi - POMOČ STROKOVNIH DELAVK OB ZAKLJUČEVANJU REJNIŠTVA

A59 - Ko pa se D. vrnil k meni, so rekle socialne delavke, da me bodo redno obiskovale, samo od tega ni nič – NI REDNIH OBISKOV STROKOVNIH DELAVK CENTRA ZA SOCIALNO DELO PO VRNITVI OTROKA V MATIČNO DRUŽINO

A60 - Vprašale so mojo teto kako je D. in kako nam gre – NI REDNIH OBISKOV STROKOVNIH DELAVK CENTRA ZA SOCIALNO DELO PO VRNITVI OTROKA V MATIČNO DRUŽINO

Zagotavljanje glasu matičnim družinam

1. Kako je v procesih pomoči zagotovljeno, da se sliši vaš glas?

A61 - Redno sem hodila na IPS – INDIVIDUALNA PROJEKTNNA SKUPINA KOT SREDSTVO ZAGOTAVLJANJA POMOČI

2. Ali se počutite dovolj upoštevani v svojih predlogih pri rejništvu?

a) Če je odgovor NE: Zakaj ne?

A62 - Govorili so mi da sam nekritična glede lastne situacije – NEUSTREZNE SOCIALNE RAZMERE

A63 - da se pogosto selim - NEREŠENO STANOVANJSKO VPRAŠANJE

A64 - da nimam službe in posledično ne denarja - SLABE MATERIALNE OKOLIŠČINE V DRUŽINI

A65 - Da nimam konkretnega načrta za prihodnost - NI KONKRETNEGA NAČRTA ZA PRIHODNOST

A66 - To sem redno na sestankih IPS poslušala – NEZADOVOLJSTVO Z INDIVIDUALNO PROJEKTNNO SKUPINO

A67 - Menim, da sem morala bit boljša mati - ZAVEDANJE LASTNE SITUACIJE

A68 - samo socialne delavke nikoli niso bile zadovoljne - ZAHTEVE STROKOVNIH DELAVK

A69 - Vedno so povprašale ali sem spucala hišo - ZAHTEVE STROKOVNIH DELAVK

b) Če je odgovor DA: Na kakšen način so vam podpora in priznanje za sodelovanje bili izkazani?

-

Kompetence strokovne delavke, potrebne za delo z matično družino z vidika matičnih družin

1. Kaj menite, kakšne kompetence bi morali imeti strokovni delavci, da bi lahko delali na področju rejništva?

A70 - Naj bi bili strokovni, haha – STROKOVNE KOMPETENCE

A71 - Razumem, da moraš imet stanovanje pa vse to, sam vedno se pogovarjat o tem, nima smisla - ZAHTEVE STROKOVNIH DELAVK

Dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino z vidika matičnih družin

1. Kateri so tisti dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino?

A72 - Hm, ne vem – SOGOVORNICA NE VE

A73 - Vsaj verjet bi nam socialne delavke mogle, no – PRIČAKOVANJE ZAUPANJA

A74 - Glede lastnih izkušenj, so vedno raje mojo teto kaj povprašale kot pa mene - SOGOVORNICA NI DOBILA PRILOŽNOST IZRAZITI LASTNO MNENJE

2. Čemu se strokovni delavci, ki delajo na področju rejništva morajo izogibati in na kaj biti pozorni?

A75 - Pozorni bi morali bit na naše potrebe, potrebe staršev – USMERJANJE POZORNOSTI NA POTREBE MATIČNE DRUŽINE

A76 - Saj razumem, da so socialnim delavkama pomembni naši otroci – ZAČASNOST REJNIŠTVA

A77 - ampak naj bi se delalo v tej smeri, da nam te otroke tudi vrnejo – ZAČASNOST REJNIŠTVA

A78 - Pred enim letom, ko naj bi sina dobila nazaj, so samo spremljale kaj sem naredila – SPREMLJANJE SITUACIJE MATIČNE DRUŽINE

A79 - in ali se trudim - SPREMLJANJE SITUACIJE MATIČNE DRUŽINE

A80 - So bolj rejnico spraševale kot pa mene - SOGOVORNICA NI DOBILA PRILOŽNOST IZRAZITI LASTNO MNENJE

A81 - Tukaj pa bi lahko bile bolj pozorne – naj mene vprašajo ne pa rejnico - USMERJANJE POZORNOSTI NA POTREBE MATIČNE DRUŽINE

A82 - Itak je vrnitev otroka v družino odvisna od mene ne pa rejnice – VRNITEV OTROKA ODVISNA OD MATIČNE DRUŽINE

A83 - In čiste hiše no - VRNITEV OTROKA ODVISNA OD MATIČNE DRUŽINE

A84 - In se izogibat temu, da apsolutno vse informacije pridobivajo od rejnic – IZOGIBATI SE PRIDOBIVANJU INFORMACIJ SAMO OD REJNIŠKE DRUŽINE

A85 - Jaz bi se sigurno bolje počutila, če bi moja socialna delavka bila bolj iskrena in bi imele tak nek iskren odnos – ISKRENOST

Mnenje matičnih družin o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine

1. Ali ste vključeni v kakšno skupino, delavnico?

A86 - Ne, nisem – SOGOVORNICA NI VKLJUČENA V SKUPINO

A87 - Ampak nekaj časa sem bila v varni hiši – BIVANJE V VARNI HIŠI

A88 - in mi ni bilo fajn z ostalimi ženskami – BIVANJE V VARNI HIŠI

2. Vam pomaga? Na kakšen način?

A89 - Tam je socialna delavka občasno prišla opraviti kakšen pogovor – BIVANJE V VARNI HIŠI

A90 - Nič kaj posebnega – POMANJKANJE INOVATIVNOSTI S STRANI STROKOVNIH DELAVK

3. Kaj menite o tem, da bi lahko družine, ki imajo otroke v rejništvu, sodelovale v podpornih skupinah ali pa v skupinah za samopomoč?

A91 - Ideja mi ni všeč – UPORABNICI IDEJA NI VŠEČ

A92 - Saj sem srečala tudi druge starše v tej rejniški družini kjer je bil starejši sin – POZNAVANJE DRUGIH MATIČNIH DRUŽIN

A93 - in samo lahko povem da si pač nič nismo imel za povedat - POZNAVANJE DRUGIH MATIČNIH DRUŽIN

A94 - Obnašali so se kot da jaz ne obstajam - POZNAVANJE DRUGIH MATIČNIH DRUŽIN

A95 - in jaz sem se obnašala kot da oni ne obstajajo - POZNAVANJE DRUGIH MATIČNIH DRUŽIN

A96 - Enostavno misliš da si boljši starš kot vsi drugi, ki se jim je to zgodilo – POMANJKANJE EMPATIJE ZA DRUGE MATIČNE DRUŽINE

4. Kako bi si želeli, da bi te skupine delovale?

A97 - Ne želim si tega, sploh ne – SOGOVORNICA SI NE ŽELI SODELOVANJA V PODPORNIM SKUPINAM ALI SKUPINAM ZA SAMOPOMOČ

9.3.1.1.2. Intervju z osebo B

- Delo strokovnih delavcev, ki delajo na področju rejništva z vidika matičnih družin

Oblike podpore in pomoči matičnim družinam

1. Kakšne oblike podpore in pomoči so vam strokovni delavci nudili?

B98 - Center je predvsem nadzoroval mojo družino – PREVERJANJE SITUACIJE V MATIČNI DRUŽINI

B99 - Občasen obisk – OBISK NA DOMU

B100 - pa denarna pomoč- DENARNA SOCIALNA POMOČ

a) Kaj od tega vam je bilo v pomoč?

B101 - Ja, vse – STORITVE CENTRA ZA SOCIALNO DELO SO BILE KORISTNE

B102 - No, nismo se najboljše počutili, ko so prihajale z centra k nam domov – POČUTJE ZARADI OBISKOV STROKOVNE DELAVKE NA DOMU

B103 - ampak smo jih vseeno sprejeli – POČUTJE ZARADI OBISKOV STROKOVNE DELAVKE NA DOMU

b) Kaj bi še potrebovali?

B104 - Tedaj sem jih potrebovala, pred veliko let – POMANJAKANJE POMOČI IN PODPORE S STRANI CENTRA ZA SOCIALNO DELO

B105 - Danes pa res ne – TRENUTNO NI POTREBE PO POMOČI

c) Kakšne oblike podpore in pomoči so vam strokovni delavci nudili ob otrokovem odhodu?

B106 - Pač pripravili so nas na odhod otrok v rejniško družino – PRIPRAVA MATIČNE DRUŽINE NA REJNIŠTVO

B107 - Saj smo se o tem pogovarjali preden sem rodila M. - PRIPRAVA MATIČNE DRUŽINE NA REJNIŠTVO

B108 - In ena in druga punčka sta bile najprej v Palčici – REJNIŠTVO NA PODLAGI ODVZEMA

B109 - Trije starejši otroci so v družini ostali – TRIJE OTROCI OSTANEJO V MATIČNI DRUŽINI

B110 - trije pa so nam odvzeli – REJNIŠTVO NA PODLAGI ODVZEMA

B111 - Tako, da kakšne konkretne pomoči nismo dobili - POMANJAKANJE POMOČI IN PODPORE S STRANI CENTRA ZA SOCIALNO DELO

B112 - ker vsi trije otroci so šli od nas takoj iz porodnišnice – NAMESTITEV OTROK IZVEN DRUŽINE TAKOJ PO PORODU

B113 - Enostavno nismo zmogli, mož je delal cele dneve in v drugem mestu – DELO V DRUGEM MESTU

B114 - Jaz pa zaradi svojega psihičnega stanja nisem zmogla – SLABO PSIHIČNO STANJE MATERE

B115 - Za rejništvo smo kasneje podali soglasje – REJNIŠTVO NA PODLAGI SOGLASJA STARŠEV

d) Kakšne oblike podpore in pomoči so vam strokovni delavci nudili v času trajanja rejništva?

B116 - Saj stike smo imeli – STIKI Z OTROKI

B117 - Bivši mož je otroke obiskoval dokler pač je bilo denarja – STIKI Z OTROKI

B118 - Cel čas smo bili pod nadzorom centra - NADZOROVANJE MATIČNE DRUŽINE S STRANI CENTRA ZA SOCIALNO DELO

B119 - Kot razlog za odvzem, pa verjamem, da je bil moj poskus samoumora – POSKUS SAMOUMORA

B120 - Kaj pa naj spremenimo pri sebi, to nam nihče ni razložil – ZAHTEVE STROKOVNIH DELAVK

B121 - Samo govorili so nam, da pogojev za dobit otroke nazaj nimamo - ZAHTEVE STROKOVNIH DELAVK

B122 - Ko sem bila noseča – NOSEČNOST

B123 - in me socialna delavka povabila na pogovor – PRIPRAVA MATIČNE DRUŽINE NA REJNIŠTVO

B124 - sem rekla da se bojim, da ne ostanem brez otrok – STRAH OD ODVZEMA OTROK

B125 - Ideja, da grejo otroci v rejništvo, mi ni bila všeč – REJNIŠTVO KOT NEUSTREZNA REŠITEVB126 - saj sem tudi sama bila v rejništvu – ŽIVLJENJE V REJNIŠKIH DRUŽINAH

B127 - in smo me samo tepli - NASILJE V REJNIŠKI DRUŽINI

B128 - Najprej doma očim - NASILJE V DRUŽINI

B129 - in pol sem isto doživela v rejništvu, pri dvanajstih letih - NASILJE V REJNIŠKI DRUŽINI

B130 - Dvakrat sem poskušala naredit samoumor - POSKUS SAMOUMORA

B131 - in sem tudi bila hospitalizirana - HOSPITALIZACIJA V PSIHIATRIČNO BOLNIŠNICO

B132 - Ko pa so mi odvzeli roditeljsko pravico, sem otroke samo občasno poklicala – STIKI Z OTROKI

B133 - Socialna delavka, ki me pač obiskovala, me nenehno opozarjala, da naj grem na zavod iskat službo – ZAHTEVE STROKOVNIH DELAVK

e) Kakšne oblike podpore in pomoči so vam strokovni delavci nudili ob zaključevanju rejništva?

B134 - Vsi trije otroci so posvojeni - POSVOJITEV

B135 - Nobene podpore nisem imela – NI REDNIH OBISKOV STROKOVNIH DELAVK CENTRA ZA SOCIALNO DELO PO VRNITVI OTROKA V MATIČNO DRUŽINO

B136 - ločila sam se od moža - LOČITEV

B137 - z materjo pa nisem bila v kontaktu - NI KONTAKTA S STARŠI

B138 - Ja, center... oni so svoje naredili, verjamem, da je otrokom bolje kot bi jim bilo z menoj – REJNIŠTVO KOT OBLIKA POMOČI

Zagotavljanje glasu matičnim družinam

1. Kako je v procesih pomoči zagotovljeno, da se sliši vaš glas?

B139 - So me upoštevali pri mojem predlogu, da bi otroci kar šli na posvojitev – UPOŠTEVANJE MNENJA

B140 - Meni je bilo jasno, da ne bom zmogla sama skrbeti za vse ZAVEDANJE LASTNE SITUACIJE

2. Ali se počutite dovolj upoštevani v svojih predlogih pri rejništvu?

a) Če je odgovor NE: Zakaj ne?

-

b) Če je odgovor DA: Na kakšen način so vam podpora in priznanje za sodelovanje bili izkazani?

B141 - Se ne spomnim, da se kaj posebnega predlagala – NI PREDLOGOV

B142 - je pa res, da socialne delavke nimajo rade kompliciranja z strani staršev – PREDPOSTAVKA, DA STROKOVNE DELAVKE NIMAJO RADE KOMPLICIRANJE S STRANI STARŠEV

B143 - Nekak sem vedno raje bila tiho - PREDPOSTAVKA, DA STROKOVNE DELAVKE NIMAJO RADE KOMPLICIRANJE S STRANI STARŠEV

B144 - saj sem vedla, da je mojim punčkam fajn pri rejnici – ZADOVOLJSTVO Z REJNIŠKO DRUŽINO

Kompetence strokovne delavke, potrebne za delo z matično družino z vidika matičnih družin

1. Kaj menite, kakšne kompetence bi morali imeti strokovni delavci, da bi lahko delali na področju rejništva?

B145 - So bili trenutki, kadar sem rabila slišat »vse bo dobro.« - POTREBA PO TOLAŽBI

B146 - Vsak pogovor se začel isto »Kdaj boste našli službo?« - POTREBA PO TOLAŽBI

B147 - Pogrešala sem malo človečnosti z strani moje socialne delavke – POTREBA PO TOLAŽBI

B148 - Saj če otroci ne živijo z menoj, to še vedno ne pomeni, da sem najhujša mati na svetu – POTREBA PO TOLAŽBI

Dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino z vidika matičnih družin

1. Kateri so tisti dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino?

B149 - Intenzivno delo z nami, z starši, če se da – INTENZIVNO DELO Z MATIČNO DRUŽINO

B150 - Moj mož ni hotel sodelovati – NESODELOVANJE STARŠEV

B151 - jaz pa sem hotela bit vključena v delo zaradi otrok - NESODELOVANJE STARŠEV

B152 - Dostopnost, pa čeprav samo ko imajo uradne ure – DOSTOPNOST STROKOVNIH DELAVK

B153 - Se sliši morda neumno, ampak kriza nastane, če se nihče ne oglasi – DOSTOPNOST STROKOVNIH DELAVK

2. Čemu se strokovni delavci, ki delajo na področju rejništva morajo izogibati in na kaj biti pozorni?

B154 - Pozorni naj bi bili na naše stiske, ki jih doživljamo iz različnih razlogov – STROKOVNE DELAVKE NAJ BI BILE POZORNE NA STISKE MATIČNE DRUŽINE

B155 - Če sem bila depresivna sem raje v stanovanju ostala kot pa bi se oglasila pri socialni - STROKOVNE DELAVKE NAJ BI BILE POZORNE NA STISKE MATIČNE DRUŽINE

B156 - saj sem vedla da edino kaj bo rekla »vzamite zdravila« - STROKOVNE DELAVKE NAJ BI BILE POZORNE NA STISKE MATIČNE DRUŽINE

Mnenje matičnih družin o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine

1. Ali ste vključeni v kakšno skupino, delavnico?

B157 – Nisem - SOGOVORNICA NI VKLJUČENA V SKUPINO

2. Vam pomaga? Na kakšen način?

B158 - Ker pač nisem vključena, vam ne morem na to odgovoriti - SOGOVORNICA NI VKLJUČENA V SKUPINO

3. Kaj menite o tem, da bi lahko družine, ki imajo otroke v rejništvu, sodelovale v podpornih skupinah ali pa v skupinah za samopomoč?

B159 - Takrat, ko so punčke bile v rejništvu, sem si želela slišat še nekoga - OBČUTEK OSAMLJENOSTI

B160 - saj sem imela občutek, da se to dogaja sam moji družini – OBČUTEK OSAMLJENOSTI

4. Kako bi si želeli, da bi te skupine delovale?

B161 - Da se redno sestaja – PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

B162 - Vsaj enkrat na dva tedna – PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

B163 - In da imamo na razpolago več strokovnjakov, ki niso zaposleni na centru, ki nas obravnava – PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

B164 - saj sem se prepričala, da smo že vnaprej z strani socialcev obsojeni za tisto kar nam se dogaja – OBTOŽEVANJE MATIČNE DRUŽINE, DA SI JE SAMA KRIVA ZA NASTALO SITUACIJO

B165 - »ste si sami krivi«... - OBTOŽEVANJE MATIČNE DRUŽINE, DA SI JE SAMA KRIVA ZA NASTALO SITUACIJO

9.3.1.1.3. Intervju z osebo C

- Delo strokovnih delavcev, ki delajo na področju rejništva z vidika matičnih družin

Oblike podpore in pomoči matičnim družinam

1. Kakšne oblike podpore in pomoči so vam strokovni delavci nudili?

C166 - Denarno socialno pomoč – DENARNA SOCIALNA POMOČ

C167 - ker sem še vedno brezposelna – BREZPOSELNOST

C168 - Nimam pa svojega stanovanja – SOGOVORNICA NIMA LASTNEGA STANOVANJA

C169 - Še vedno sem pri starših – SOGOVORNICA NIMA LASTNEGA STANOVANJA

C170 - sicer sem se tudi kaj pogovarjala z psihologinjo, če sem jo srečala na centru – POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI

C171 - Socialna delavka me tudi obiskala na domu – OBISK NA DOMU

C172 - Ne skrivam to, da sem odvisnica od drugih - ZAVEDANJE LASTNE SITUACIJE

C173 - tudi mama me opozarjala na to, da obstaja verjetnost, da se center vključi, ko sem ostala noseča – PODPORA SORODNIKOV

C174 - Pa parkart je šla moja socialna delavka z menoj k zdravniku – SPREMLJANJE UPORABNICE K ZDRAVNIKU

a) Kaj od tega vam je bilo v pomoč?

C175 - Vse – STORITVE SO BILE OD POMOČI

C176 - razen rejništva – REJNIŠTVO KOT NEUSTREZNA REŠITEV

C177 - Mi ni pomagalo dejstvo, da A. ne živi z menoj – REJNIŠTVO KOT NEUSTREZNA REŠITEV

C178 - Pa obiski na domu so bili brez veze, saj sem itak hodila redno na preglede – OBISKI NA DOMU NEKORISTNI

b) Kaj bi še potrebovali?

C179 - Lahko bi center dal priložnost najprej zaživetu z hčerko – REJNIŠTVO KOT NEUSTREZNA REŠITEV

C180 - ker samo radi droge mi jo odvzet ni bilo fer – UŽIVANJE NEDOVOLJENIH DROG

c) Kakšne oblike podpore in pomoči so vam strokovni delavci nudili ob otrokovem odhodu?

C181 - Ja kaj, ali se sprijazniš s tem al pa ne – REJNIŠTVO KOT OBLIKA POMOČI

C182 - No s tem, da ni otrok pri tebi se ne moreš ker tako sprijaznit – NEZMOŽNOST SPREJEMANJA DEJSTVA, DA OTROK NE ŽIVI V MATIČNI DRUŽINI

C183 - Zamerjam centru, ker nisem dobila priložnost biti mati – REJNIŠTVO KOT NEUSTREZNA REŠITEV

C184 - Čeprav sem že tedaj bila na metadonu – ZDRAVLJENJE ENEGA OD STARŠEV

C185 - in so mi starši bili podpora – PODPORA SORODNIKOV

C186 - Fant je takrat bil v zaporu – PRESTANJANJE ZAPORNE KAZNI ENEGA OD STARŠEV

C187 - tako da so starši bili pripravljeni mi pomagat tudi po rojstvu hčere – PODPORA SORODNIKOV

C188 - A. sem rodila na začetku avgusta, rojena pa je bila z abstinenčno krizo – UVID V POTREBE OTROKA

C189 - Šele tedaj sem začela zavedati, da nisem naredila otroku nič dobrega – ZAVEDANJE LASTNE SITUACIJE

C190 - obenem pa tudi sebi nisem znala pomagati – ZAVEDANJE LASTNE SITUACIJE

C191 - Obiski socialne delavke na domu so se tudi po porodu nadaljevali – OBISK NA DOMU

C192 - Bolj se ukvarjala z mojimi starši, koliko so pripravljeni skrbeti za mojo hčer pa to – SODELOVANJE STROKOVNE DELAVKE S STARIMI STARŠI

C193 - Pa tudi z bolnišnico je bila v stiku, od njih je tudi verjetno iskala informacije, ker je vedno bila obveščena – SODELOVANJE Z DRUGIMI INSTITUCIJAMI

C194 - mene pa je edino spraševala kaj menim o rejništvu – POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI

C195 - Vsakič ko bi ona omenila rejništvo, sem se grozno počutila – POČUTJE UPORABNICE KO SE POGOVARJALA O REJNIŠTVU

C196 - Punčka niti ni prišla domov k meni, oni pa bi jo radi dali k popolnim tujcem – NEZMOŽNOST SPREJEMANJA DEJSTVA, DA OTROK NE ŽIVI V MATIČNI DRUŽINI

C197 - Najhujše pa je bilo to, da moje privolitve ni bilo treba pridobiti – REJNIŠTVO NA PODLAGI ODVZEMA

C198 - Si lahko zamisliš kako sam se počutila... groza, groza – REJNIŠTVO KOT NEUSTREZNA REŠITEV

C199 - S tem se nisem strinjala – REJNIŠTVO KOT NEUSTREZNA REŠITEV

C200 - In nekakšen sestanek z drugimi zaposleni je omenila – SODELOVANJE STROKOVNE DELAVKE Z ZAPOSLENIMI

C201 - naj bi nekakšne zahteve izpolnila, da bi se lahko punčka vrnila nazaj k meni – ZAHTEVE STROKOVNE DELAVKE

C202 - da ima kar nekaj fajn družin na razpolago – IZBIRA REJNIŠKE DRUŽINE

C203 - da bom jaz z vsemi stvarmi glede A. seznanjena... - PODAJANJE INFORMACIJ C204 - Počutiš se izdano - POČUTJE UPORABNICE ZARADI REJNIŠTVA

C205 - Lahko bi mi sve to na začetku povedala, da nisem primeren starš – UŽIVANJE NEDOVOLJENIH DROG

C206 - da bodo oddali mojega otroka v rejništvo - PODAJANJE INFORMACIJ

C207 - in vse zato ker sem odvisna od drog – UŽIVANJE NEDOVOLJENIH DROG

C208 - V tistem trenutku nihče ni razumel mojo stisko – POTREBA PO TOLAŽBI

C209 - Sem računala na to, da bi moji starši prevzeli skrb za A., če jo že meni ne dajo – PODPORA SORODNIKOV

C210 - Sam tudi oni niso prišli v poštev – SORODSTVENO REJNIŠTVO KOT NEUSTREZNA REŠITEV

C211 - Pritoževala sem se na vse možne načine – REJNIŠTVO KOT NEUSTREZNA REŠITEV

C212 - Pol pa po pogovoru z psihologinjo, sem nekaj začela sprejemati situacijo – POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI

C213 - Sprejela sem pogoje centra – SOGOVORNICA SPREJME POGOJE SODELOVANJA S CENTRA ZA SOCIALNO DELO

C214 - saj itak drugega izhoda iz te blazne situacije nisem vidla - SOGOVORNICA SPREJME POGOJE SODELOVANJA S CENTRA ZA SOCIALNO DELO

C215 - Fant, ki je tedaj bil v zaporu, za mnenje sploh ni center vprašal – CENTER ZA SOCIALNO DELO NI VPRAŠAL DRUGEGA STARŠA KAJ MENI O REJNIŠTVU

d) Kakšne oblike podpore in pomoči so vam strokovni delavci nudili v času trajanja rejništva?

C216 - Sem podala soglasje za namestitev A. v rejniško družino – REJNIŠTVO NA PODLAGI SOGLASJA STARŠEV

C217 - in kot mi je socialna delavka obljubila, naj bi bila jaz z vsemi stvarmi na tekočem – PODOJANJE INFORMACIJ

C218 - Pol pa je sledil hladen tuš – naj nekaj časa mine, da se punčka prilagodi na rejniško družino – PRILAGODITEV OTROKA NA REJNIŠKO DRUŽINO

C219 - Seveda, jaz v tem času naj ne bi imela stikov z njo - PRILAGODITEV OTROKA NA REJNIŠKO DRUŽINO

C220 - Za te stike sem se res borila, saj na začetku niti naslov rejnikov nisem vedla – STIKI Z OTROKOM

C221 - A moji socialni delavki je bilo samo pomembno, da redno hodim na urinske teste – ZAHTEVE STROKOVNE DELAVKE

C222 - Ni se preveč ukvarjala z menoj – NI KONKRETNEGA DELA Z UPORABNICO V ČASU TRAJANJA REJNIŠTVA

C223 - Lepo bi bilo, če bi me vsaj vprašala kako mi gre – NI KONKRETNEGA DELA Z UPORABNICO V ČASU TRAJANJA REJNIŠTVA

C224 - Za njo sem samo narkomanka, ki ni v stanju poskrbeti za svojega otroka – POMEMBNA JE PRETEKLOST

C225 - čeprav to možnost niti nisem izkoristila – REJNIŠTVO KOT NEUSTREZNA REŠITEV

C226 - Vedno je samo preteklost pomembna – POMEMBNA JE PRETEKLOST

e) Kakšne oblike podpore in pomoči so vam strokovni delavci nudili ob zaključevanju rejništva?

C227 - Rejništvo ni zaključeno – REJNIŠTVO TRAJA

Zagotavljanje glasu matičnim družinam

1. Kako je v procesih pomoči zagotovljeno, da se sliši vaš glas?

C228 - Saj ni zagotovljeno – NI ZAGOTOVLJENO

C229 - Ta IPS, saj vedno samo rejniki govorijo – NEZADOVOLJSTVO Z INDIVIDUALNO PROJEKTNO SKUPINO

C230 - Pa rejnica mi gre na živce – NEZADOVOLJSTVO Z REJNIŠKO DRUŽINO

C231 - obnaša se kod edina na svetu ve kaj je dobro za mojega otroka - NEZADOVOLJSTVO Z REJNIŠKO DRUŽINO

2. Ali se počutite dovolj upoštevani v svojih predlogih pri rejništvu?

a) Če je odgovor NE: Zakaj ne?

C232 - Seveda ne – SOGOVORNICA SE NE POČUTI UPOŠTEVANO PRI SVOJIH PREDLOGIH

C233 - Dejstvo je, da sem se morala bojevati, da bi dobila stike – SOGOVORNICA SE NE POČUTI UPOŠTEVANO PRI SVOJIH PREDLOGIH

b) Če je odgovor DA: Na kakšen način so vam podpora in priznanje za sodelovanje bili izkazani?

-

Kompetence strokovne delavke, potrebne za delo z matično družino z vidika matičnih družin

1. Kaj menite, kakšne kompetence bi morali imeti strokovni delavci, da bi lahko delali na področju rejništva?

C234 - Srečala sem tako tečne kot prijazne socialne delavke – SODELOVANJE S STROKOVNIMI DELAVKAMI

C235 - S svojim centrom pa imam same slabe izkušnje – SLABA IZKUŠNJA SODELOVANJA

C236 - Jaz ne morem oceniti, koliko strokovne one so – SOGOVORNICA NE MORE OCENITI STROKOVNOST STROKOVNIH DELAVK

C237 - konkretno glede moje socialne delavke, se mi zdi da je znanje imela – STROKOVNA DELAVKA IMA ZNANJE

C238 - pa ga ni uporabila na pravi način, vsaj jaz tega znanja nisem dobila – MNENJE SOGOVORNICE, DA STROKOVNA DELVAK NI UPORABILA LASTNO ZNANJE NA PRAVI NAČIN

Dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino z vidika matičnih družin

1. Kateri so tisti dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino?

C239 - Iskrene morajo biti - ISKRENOST

C240 - Četudi je ne vem kako grozna situacija, naj bodo samo iskrene - ISKRENOST

C241 - Ker če bi bila moja socialna delavka poštena i iskrena do mene, vse te stiske, jaz ne bi morala doživljat – ISKRENOST

2. Čemu se strokovni delavci, ki delajo na področju rejništva morajo izogibati in na kaj biti pozorni?

C242 - Pozorne bi morale bit na nas – USMERJANJE POZORNOSTI NA POTREBE MATIČNE DRUŽINE

C243 - ne pa na papirje - USMERJANJE POZORNOSTI NA POTREBE MATIČNE DRUŽINE

C244 - Se socialna delavka več ukvarjala z mojimi urinski testi kot pa z menoj - USMERJANJE POZORNOSTI NA POTREBE MATIČNE DRUŽINE

Mnenje matičnih družin o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine

1. Ali ste vključeni v kakšno skupino, delavnico?

C245 - Ne, nisem - SOGOVORNICA NI VKLJUČENA V SKUPINO

2. Vam pomaga? Na kakšen način?

C246 - Nimam te izkušnje - SOGOVORNICA NI VKLJUČENA V SKUPINO

3. Kaj menite o tem, da bi lahko družine, ki imajo otroke v rejništvu, sodelovale v podpornih skupinah ali pa v skupinah za samopomoč?

C247 - Ne vem – MNENJE O SKUPINAH NE OBSTAJA

C248 - Še o komuni ne razmišljam, ne vem kako bi potem funkcionirala z drugimi starši - UPORABNICI IDEJA NI VŠEČ

4. Kako bi si želeli, da bi te skupine delovale?

C249 - Lahko bi delili izkušnje – PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

C250 - nasvete – PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

9.3.1.1.4. Intervju z osebo D

- Delo strokovnih delavcev, ki delajo na področju rejništva z vidika matičnih družin

Oblike podpore in pomoči matičnim družinam

1. Kakšne oblike podpore in pomoči so vam strokovni delavci nudili?

D251 - Pogovor pri dilemah okoli otrok – POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI

D252 - glede nesporazumov med očetom in mamo otrok – POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI

D253 - glede možnosti dodatnih ali drugačnih stikov z otroki... - POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI

D254 - Informacijo o skupnem izletu rejnikov – POKAZANJE INFORMACIJ

D255 - in nasploh rejniških družin – POKAZANJE INFORMACIJ

D256 - tudi matičnih - POKAZANJE INFORMACIJ

D257 - Meni kot »posredno dodatno vključeni v sistem« tudi jasna pravila – DOLOČANJE JASNIH PRAVIL

D258 - in pričakovanja okoli stikov – POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI

D259 - moje vključenosti... - POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI

a) Kaj od tega vam je bilo v pomoč?

D260 - Meni se je zdelo vse - STORITVE CENTRA ZA SOCIALNO DELO SO BILE KORISTNE

b) Kaj bi še potrebovali?

D261 - Mogoče skupino za samopomoč za matične družine... - SKUPINO ZA SAMOPOMOČ ZA MATIČNE DRUŽINE

D262 - In nove partnerje – NOVE PARTNERJE

c) Kakšne oblike podpore in pomoči so vam strokovni delavci nudili ob otrokovem odhodu?

D263 - Hm, to pa ne bi jaz vedela, ker takrat še nisem bila z bivšo partnerko – UPORABNICA NE VE

d) Kakšne oblike podpore in pomoči so vam strokovni delavci nudili v času trajanja rejništva?

D264 - Pogovor ob neskladjih ali dilemah – POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI

e) Kakšne oblike podpore in pomoči so vam strokovni delavci nudili ob zaključevanju rejništva?

D265 - Do tega pa ni prišlo – REJNIŠTVO TRAJA

D266 - Žal so otroci »begali« iz rejniških družin – OTROCI SO POBEGNILI IZ REJNIŠKE DRUŽINE

D267 - predčasno zaključili - REJNIŠTVO ENEGA OTROKA SE PREČADNO ZAKLJUČILO

D268 - en pa je bil oddan v vzgojni zavod – DRUGI OTROK JE BIL ODDAN V VZGOJNI ZAVOD

Zagotavljanje glasu matičnim družinam

1. Kako je v procesih pomoči zagotovljeno, da se sliši vaš glas?

D269 - IPS predvsem – INDIVIDUALNA PROJEKTNNA SKUPINA KOT SREDSTVO ZAGOTAVLJANJA POMOČI

2. Ali se počutite dovolj upoštevani v svojih predlogih pri rejništvu?

a) Če je odgovor NE: Zakaj ne?

-

b) Če je odgovor DA: Na kakšen način so vam podpora in priznanje za sodelovanje bili izkazani?

D270 - Jaz bi rekla DA – UPOŠTEVANJE V PREDLOGIH PRI REJNIŠTVU

D271 - ker so upoštevali naše želje – UPOŠTEVANJE V PREDLOGIH PRI REJNIŠTVU

D272 - nas seznanili s postopki – UPOŠTEVANJE V PREDLOGIH PRI REJNIŠTVU

D273 - mislim pa da bivša partnerka bi rekla NE – SOGOVORNICA SE NE POČUTI UPOŠTEVANO PRI SVOJIH PREDLOGIH

D274 - ker ni šlo vse tako hitro kot je pričakovala – POČASNI POSTOPKI

D275 - ker niso vsemu ugodili, kar je želela - SOGOVORNICA SE NE POČUTI UPOŠTEVANO PRI SVOJIH PREDLOGIH

D276 - ker ob kakih neupoštevanjih ni podala pisno pritožbe – SOGOVORNICA SE NE POČUTI UPOŠTEVANO PRI SVOJIH PREDLOGIH

D277 - ampak samo doma stokala – SOGOVORNICA SE NE POČUTI UPOŠTEVANO PRI SVOJIH PREDLOGIH

D278 - Meni pa, da je to odvisno od centra no – POČASNI POSTOPKI

Kompetence strokovne delavke, potrebne za delo z matično družino z vidika matičnih družin

1. Kaj menite, kakšne kompetence bi morali imeti strokovni delavci, da bi lahko delali na področju rejništva?

D279 - Poznavanje potreb in posebnosti otrok v stiski, po različnih razvojnih obdobjih – POZNAVANJE POTREB OTROKA V STISKI

D280 - tudi zakonodaje – POZNAVANJE ZAKONODAJE

D281 - potrpežljivost... - POTRPEŽLJIVOST

Dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino z vidika matičnih družin

1. Kateri so tisti dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino?

D282 - Koliko je zaupanja v matično družino – PRIČAKOVANJE ZAUPANJA

D283 - koliko se starši držijo dogovorov... - PRIČAKOVANJE ZAUPANJA

2. Čemu se strokovni delavci, ki delajo na področju rejništva morajo izogibati in na kaj biti pozorni?

D284 - Hm, težko vprašanje. – SOGOVORNICA NI ODGOVORILA

Mnenje matičnih družin o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine

1. Ali ste vključeni v kakšno skupino, delavnico?

D285 - Ne - SOGOVORNICA NI VKLJUČENA V SKUPINO

D286 - bili pa smo vključeni v izobraževanje kot primer kako se stvari spreminjajo in kako poteka sodelovanje lahko v tako »kompleksnih sistemih« - SODELOVANJE V IZOBRAŽEVANJU

2. Vam pomaga? Na kakšen način?

D287 - Meni se je zdelo dobro, da nam je bila dana beseda – SODELOVANJE V IZOBRAŽEVANJU

D288 - vsem sodelujočim - SODELOVANJE V IZOBRAŽEVANJU

3. Kaj menite o tem, da bi lahko družine, ki imajo otroke v rejništvu, sodelovale v podpornih skupinah ali pa v skupinah za samopomoč?

D289 - Dobra ideja – DOBRA IDEJA

D290 - za takrat, ko sem bila v tej vlogi, pa tudi sicer kot socialna delavka to zagovarjam... - ZAGOVARJANJE IDEJE O USTANAVLJANJU PODPORNIH SKUPIN ALI SKUPIN ZA SAMOPOMOČ

D291 - Je pa res, da so tako različni starši z otroci v reji, da bi bilo kar težko... - MOŽNI PROBLEMI GLEDE PODPORNIH SKUPIN ALI SKUPIN ZA SAMOPOMOČ – VEČ RAZLIČNIH OSEBNOSTIH

4. Kako bi si želeli, da bi te skupine delovale?

D292 - Če bi se že oblikovale te skupine, potem naj bi dali v iste skupne recimo družine, ki imajo težave z alkoholizmom, z nasiljem in tako, naj bi se oblikovale glede na razlog za namestitev otroka v rejniško družino – PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNIH SKUPIN

D293 - tako, da bi starši delili izkušnje z tistimi, ki imajo tudi sami take izkušnje – PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNIH SKUPIN

9.3.1.1.5. Intervju z osebo E

- Delo strokovnih delavcev, ki delajo na področju rejništva z vidika matičnih družin

Oblike podpore in pomoči matičnim družinam

1. Kakšne oblike podpore in pomoči so vam strokovni delavci nudili?

E294 - Prej sem bila pri drugi socialni delavki, čakaj, kako ji je že bilo ime, no, pri drugi strokovni delavki, dolgo časa sem jo mela, tako da ta center o rejništvu ni odločal – PREVZEM PRIMERA REJNIŠTVA ZARADI KRAJEVNE PRISTOJNOSTI

E295 - Tedaj nisem bila zaposelna – BREZPOSELNOST

E296 - prejemale sem denarno socialno pomoč – DENARNA SOCIALNA POMOČ

E297 - Sem se največkrat pogovarjala, če je bila kakšna stiska pa to – POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI

E298 - Pa tud sama sem rekla da bi bilo fajn če bi punčka šla u rejništvo – SOGOVORNICA SAMA PREDLAGA REJNIŠTVO

a) Kaj od tega vam je bilo v pomoč?

E299 - Ker sem se dobro razumela s socialno delavko, mi je vse bilo od pomoči – STORITVE CENTRA ZA SOCIALNO DELO SO BILE KORISTNE

b) Kaj bi še potrebovali?

E300 - Trenutno nič ne potrebujem. – TRENUTNO NI POTREBE PO POMOČI

E301 - Zavedam se, da je A. zahtevna, saj ima kar nekaj diagnoz – UVID V POTREBE OTROKA

E302 - in vem, da rejnica opravlja svoje delo najboljše kar lahko – ZADOVOLJSTVO Z REJNIŠKO DRUŽINO

c) Kakšne oblike podpore in pomoči so vam strokovni delavci nudili ob otrokovem odhodu?

E303 - A. sem oddala v rejništvo s soglasjem – REJNIŠTVO NA PODLAGI SOGLASJA STARŠEV

E304 - enostavno sem vidla, da jaz ne morem skrbeti za lastno hčerko – UVID V POTREBE OTROKA

E305 - Socialna delavka je poiskala OK rejniško družino – ZADOVOLJSTVO Z DELOM STROKOVNE DELAVKE

E306 - in sem zadovoljna - ZADOVOLJSTVO Z DELOM STROKOVNE DELAVKE

d) Kakšne oblike podpore in pomoči so vam strokovni delavci nudili v času trajanja rejništva?

E307 - Sodelovala sem in še vedno sodelujem na IPSih – SODELOVANJE NA SESTANKIH INDIVIDUALNE PROJEKTNE SKUPINE

E308 - tudi sama se kdaj oglasim pri socialni delavki – ZADOVOLJSTVO Z DELOM STROKOVNE DELAVKE

E309 - Glede sestankov IPS, pa po zmožnostih – SODELOVANJE NA SESTANKIH INDIVIDUALNE PROJEKTNE SKUPINE

E310 - Tudi socialna me kdaj odpelje, če ne morem sama, to mi veliko pomeni – NUDENJE PREVOZA NA SESTANKE INDIVIDUALNE PROJEKTNE SKUPINE S STRANI STROKOVNE DELAVKE

e) Kakšne oblike podpore in pomoči so vam strokovni delavci nudili ob zaključevanju rejništva?

E311 - A. je še vedno v rejniški družini – REJNIŠTVO TRAJA

Zagotavljanje glasu matičnim družinam

1. Kako je v procesih pomoči zagotovljeno, da se sliši vaš glas?

E312 - Predvsem tako, da se lahko oglasim pri svoji socialni delavki - SOGOVORNICA SE SAMA OGLASI PRI STROKOVNI DELAVKI

E313 - saj je vedno dostopna – SOGOVORNICA SE SAMA OGLASI PRI STROKOVNI DELAVKI

2. Ali se počutite dovolj upoštevani v svojih predlogih pri rejništvu?

a) Če je odgovor NE: Zakaj ne?

-

b) Če je odgovor DA: Na kakšen način so vam podpora in priznanje za sodelovanje bili izkazani?

E314 - Je kar v redu poskrbljeno za punčko in zame – ZADOVOLJSTVO Z DELOM STROKOVNE DELAVKE

E315 - Na sestankih se predvsem pogovarjamo – POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI

E316 - Zelo sem zadovoljna s socialno delavko, zelo - ZADOVOLJSTVO Z DELOM STROKOVNE DELAVKE

E317 - Pa rejnica me tudi upošteva - REJNIŠKA DRUŽINA UPOŠTEVA SOGOVORNICO

E318 - za vse me vpraša, dovoljenja, mnenje... - REJNIŠKA DRUŽINA UPOŠTEVA SOGOVORNICO

E319 - Socialna delavka me usmerja – USMERJANJE S STRANI STROKOVNE DELAVKE

E320 - prav dobro se počutim ko mi pove »ti si mama, ti odločaš.« - REJNIŠKA DRUŽINA UPOŠTEVA SOGOVORNICO

Kompetence strokovne delavke, potrebne za delo z matično družino z vidika matičnih družin

1. Kaj menite, kakšne kompetence bi morali imeti strokovni delavci, da bi lahko delali na področju rejništva?

E321 - Moja socialna je ena izmed najboljših – ZADOVOLJSTVO Z DELOM STROKOVNE DELAVKE

E322 - tudi tista prej je bila dobra - REJNIŠKA DRUŽINA UPOŠTEVA SOGOVORNICO

E323 - Potrpežljivost - POTRPEŽLJIVOST

E324 - pa tudi organizirane morajo biti - ORGANIZIRANOST

E325 - saj mi veliko pomaga, če me se obvesti pravočasno – PRAVOČASNO PODAJANJE INFORMACIJ

Dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino z vidika matičnih družin

1. Kateri so tisti dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino?

E326 - Socialne delavke bi morale bit občutljive na družinsko tematiko – OBČUTLJIVOST STROKOVNIH DELAVK NA DRUŽINSKO TEMATIKO

E327 - Vsaj truditi se razumeti naše težave – OBČUTLJIVOST STROKOVNIH DELAVK NA DRUŽINSKO TEMATIKO

2. Čemu se strokovni delavci, ki delajo na področju rejništva morajo izogibati in na kaj biti pozorni?

E328 - Morajo biti dostopni, tako na telefon kot v pisarnah – DOSTOPNOST STROKOVNIH DELAVK

E329 - Izogibat se temu, da ne govorijo resnico - ISKRENOST

E330 - Rada imam ko mi se vse pove, četudi ni lepo za slišat – ISKRENOST

Mnenje matičnih družin o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine

1. Ali ste vključeni v kakšno skupino, delavnico?

E331 - V materinskem domu sem bila ko sem rodila A. – BIVANJE V MATERINSKEM DOMU

E332 - Tam smo se pogovarjali – BIVANJE V MATERINSKEM DOMU

E333 - Delavke tam so videle kako se ful matram z otrokom, ni mi šlo s ta malo – BIVANJE V MATERINSKEM DOMU

E334 - Tako, da dokler ni prišlo do rejništva so mi one bile opora. – BIVANJE V MATERINSKEM DOMU

2. Vam pomaga? Na kakšen način?

E335 - Pomagale so mi z nasveti – BIVANJE V MATERINSKEM DOMU

E336 - usmerjale - BIVANJE V MATERINSKEM DOMU

E337 – Tolažile - BIVANJE V MATERINSKEM DOMU

3. Kaj menite o tem, da bi lahko družine, ki imajo otroke v rejništvu, sodelovale v podpornih skupinah ali pa v skupinah za samopomoč?

E338 - Ne vem – SOGOVORNICA NE PODA MNENJA

E339 - Saj se ne slišim se z drugimi mamicami – NI KONTAKTA Z DRUGIMI MATIČNIMI DRUŽINAMI

4. Kako bi si želeli, da bi te skupine delovale?

E340 - Mogoče na ta način kako v materinskem domu, pogovori vsak dan, se vsi sedemo, podelimo kakšno stvar... - PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

9.3.1.1.6. Intervju z osebo F

- Delo strokovnih delavcev, ki delajo na področju rejništva z vidika matičnih družin

Oblike podpore in pomoči matičnim družinam

1. Kakšne oblike podpore in pomoči so vam strokovni delavci nudili?

F341 - Najprej denarna socialna pomoč – DENARNA SOCIALNA POMOČ

F342 - Pol mi je pogovor tudi bil od pomoči – POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI

F343 - Ko pride do stiske rabiš nekoga – POTREBA PO POMOČI

F344 - če zmoreš, se obrneš na center – POTREBA PO POMOČI

F345 - A ja, ko sem prišla do te točke v življenju, da sem se začela zavedat, da rabim resnično pomoč – ZAVEDANJE LASTNE SITUACIJE

F346 - je moja socialna delavka navezala stike z zdravniki – NAVEZOVANJE STIKOV Z ZDRAVNIKI

F347 - Tako sem nehala z alkoholom – PRENEHANJE UŽIVANJE ALKOHOLA

a) Kaj od tega vam je bilo v pomoč?

F348 - Saj mi je vse bilo od pomoči – STORITVE CENTRA ZA SOCIALNO DELO SO BILE KORISTNE

F349 - Z prvo socialno delavko se nisem razumela, saj smo se nenehno kregale – NEZADOVOLJSTVO Z DELOM PRVE STROKOVNE DELAVKE

F350 - Res se nisem počutila dobro – NEZADOVOLJSTVO Z DELOM PRVE STROKOVNE DELAVKE

F351 - Ker, a veš, tedaj sem pila, pa še otroke sem imela v rejništvu, ona pa je samo tiste grozne stvari zapisovala – ZAPISOVANJE NEGATIVNIH BESED S STRANI PRVE STROKOVNE DELAVKE

F352 - od tega, da nisem primerno oblečena - ZAPISOVANJE NEGATIVNIH BESED S STRANI PRVE STROKOVNE DELAVKE

F353 - da smrdim na alkohol - ZAPISOVANJE NEGATIVNIH BESED S STRANI PRVE STROKOVNE DELAVKE

F354 - da sem glasna - ZAPISOVANJE NEGATIVNIH BESED S STRANI PRVE STROKOVNE DELAVKE

F355 - Tega se tedaj nisem zavedala, sam nihče te ne more in ne sme obsojati zaradi tega – ZAVEDANJE LASTNE SITUACIJE

b) Kaj bi še potrebovali?

F356 - Trenutno nič – SOGOVORNICA TRENUTNO NE POTREBUJE POMOČI

F357 - saj imam fajn odnos s svojo socialno – STORITVE CENTRA ZA SOCIALNO DELO SO BILE KORISTNE

F358 - pa na psihologinjo se včasih obrnem – POMOČ STROKOVNIH DELAVK OB ZAKLJUČEVANJU REJNIŠTVA

F359 - Takrat ko pa se nisem razumela z prvo socialno delavko, mi je ta mlada priskočila na pomoč – PRIMER PREVZAME DRUGA STROKOVNA DELAVKA

F360 - Če se to ne bi zgodilo, bi pa sama zahtevala drugo socialno delavko - PRIMER PREVZAME DRUGA STROKOVNA DELAVKA

F361 - Zaradi nje nisem niti imela voljo prit na center – NEZADOVOLJSTVO Z DELOM PRVE STROKOVNE DELAVKE

c) Kakšne oblike podpore in pomoči so vam strokovni delavci nudili ob otrokovem odhodu?

F362 - Partner me pogosto tepel – NASILJE V DRUŽINI

F363 - saj je policija tudi pogosto bila pri nas - INTERVENCIJA POLICIJE

F364 - V tem času sem tudi začela občasno piti alkohol, pol pa vse bolj pogosto - UŽIVANJE ALKOHOLA

F365 - Mama pa mi je vse bolj zamerjala to, da me ni doma, da ne skrbim za otroke, najbolj pa jo je bolelo, vsaj tako ona pravi, da se vedno bila pijana – NI PODPORE S STRANI SRODNIKOV

d) Kakšne oblike podpore in pomoči so vam strokovni delavci nudili v času trajanja rejništva?

F366 - Najbolj mi je pomagalo to, da sem socialno delavko imela zraven – ZADOVOLJSTVO Z DELOM STROKOVNE DELAVKE

F367 - Nekaj časa nisem hodila na IPSe, ker sem se začela zdraviti – ZDRAVLJENJE ENEGA OD STARŠEV

F368 - pol pa je to začelo laufat, sem uspela redno prihajati na sestanke – SODELOVANJE NA SESTANKIH INDIVIDUALNE PROJEKTNE SKUPINE

F369 - Kot sem že rekla, mi je socialna delavka bila dobra - ZADOVOLJSTVO Z DELOM STROKOVNE DELAVKE

F370 - vendar pa ni vse bilo tako idealno – NEZMOŽNOST SODELOVANJA Z REJNIŠKO DRUŽINO

F371 - Rejnica je pač nadzorovala stike – NEZMOŽNOST SODELOVANJA Z REJNIŠKO DRUŽINO

F372 - kar mi ni bilo všeč - NEZMOŽNOST SODELOVANJA Z REJNIŠKO DRUŽINO

F373 - saj je socialna delavka vedno vedla kaj se dogajalo na stikih, namesto, da bi ji jaz to povedala - NEZMOŽNOST SODELOVANJA Z REJNIŠKO DRUŽINO

Kakšne oblike podpore in pomoči so vam strokovni delavci nudili ob zaključevanju rejništva?

F374 - Hvala bogu, so otroci zdaj že dve leti pri meni – REJNIŠTVO JE ZAKLJUČENO

F375 - Ko sta se vrnila, je socialna delavka prišla parkrat na obisk – OBČASNI OBISK NA DOMU

F376 - sicer pa smo še vedno v stiku z rejnico – VZDRŽEVANJE STIKOV Z REJNICO PO ZAKLJUČENEM REJNIŠTVU

F377 - če rabim kakšen nasvet, njo vprašam - VZDRŽEVANJE STIKOV Z REJNICO PO ZAKLJUČENEM REJNIŠTVU

F378 - Sicer pa mlajši sin ima težave v šoli in mi je socialna delavka povedala za Mlade zmaje – SODELOVANJE Z DRUGIMI ORGANIZACIJAMI PO ZAKLJUČKU REJNIŠTVA

F379 - tako da jih redno obiskuje – SODELOVANJE Z DRUGIMI ORGANIZACIJAMI PO ZAKLJUČKU REJNIŠTVA

F380 - in ima mali učno pomoč tamle – SODELOVANJE Z DRUGIMI ORGANIZACIJAMI PO ZAKLJUČKU REJNIŠTVA

Zagotavljanje glasu matičnim družinam

1. Kako je v procesih pomoči zagotovljeno, da se sliši vaš glas?

F381 - Ja, jaz sem samo povedala kaj me tišči – SOGOVORNICA PODELI STISKO S STROKOVNO DELAVKO

F382 - Sicer pa so za to socialne delavke tam, da me poslušajo – AKTIVNO POSLUŠANJE

F383 - in mi pomagajo – NUDENJE POMOČI

F384 - Že to, da sem dobila drugo socialno delavko je super, saj sem lahko izrazila svoje mnenje – MOŽNOST IZRAZITI LASTNO MNENJE

F385 - Pravnica pa me tudi vedno spodbujala naj povem tisto kar mi ni všeč, kar me moti – MOŽNOST IZRAZITI LASTNO MNENJE

2. Ali se počutite dovolj upoštevani v svojih predlogih pri rejništvu?

a) Če je odgovor NE: Zakaj ne?

b) Če je odgovor DA: Na kakšen način so vam podpora in priznanje za sodelovanje bili izkazani?

F386 - In da in ne – SOGOVORNICA JE ISTOČASNO ZADOVOLJNA IN NEZADOVOLJNA

F387 - Ne – SOGOVORNICA SE NE POČUTI UPOŠTEVANO PRI SVOJIH PREDLOGIH

F388 - ker ko sem jasno povedala, da me moti to, da rejnica vedno obvešča socialno delavko o stikih, se je to nadaljevalo še naprej – POSREDOVANJE INFORMACIJ STROKOVNI DELAVKI S STRANI REJNIŠKE DRUŽINE BREZ VEDNOSTI SOGOVORNICE

F389 - Tukaj sem mogoče bila zelo previdna, kaj povedati pa kako - POSREDOVANJE INFORMACIJ STROKOVNI DELAVKI S STRANI REJNIŠKE DRUŽINE BREZ VEDNOSTI SOGOVORNICE

F390 - Glede ostalih stvari pa je socialna delavka vedno bila korektna do mene in mojih otrok – STROKOVNA DELAVKA JE KOREKTNA DO SOGOVORNICE IN NJENIH OTROKOV

F391 - Vedno sem imela občutek, da nisem sama – OBČUTEK, DA NI SAM

Kompetence strokovne delavke, potrebne za delo z matično družino z vidika matičnih družin

1. Kaj menite, kakšne kompetence bi morali imeti strokovni delavci, da bi lahko delali na področju rejništva?

F392 - Odločnost - ODLOČNOST

F393 - vztrajnost - VZTRAJNOST

F394 - Pa zdi se mi, da niso kaj preveč inovativni – POMANJKANJE INOVATIVNOSTI

Dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino z vidika matičnih družin

1. Kateri so tisti dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino?

F395 - Najprej pravočasno posredovanje informacij, ker meni je to bilo pomembno zaradi zdravljanja – PRAVOČASNO PODAJANJE INFORMACIJ

F396 - Drugo pa je vztrajnost pri delu z nami, z družinami – VZTRAJNOST PRI DELU Z MATIČNO DRUŽINO

F397 - Jaz bi bila zelo vesela tedaj, če bi tudi moja mama prihajala z menoj na center – ŽELJA PO PODPORI SORODNIKOV

F398 - Pa ni, ker jo je bilo sramota - ŽELJA PO PODPORI SORODNIKOV

2. Čemu se strokovni delavci, ki delajo na področju rejništva morajo izogibati in na kaj biti pozorni?

F399 - Pozorni morajo biti na to, da nam ponujajo rešitve – USMERJANJE POZORNOSTI NA PONUJANJE REŠITEV

F400 - Saj nisem edina, ki ni živela z svojimi otroki, jih kar nekaj poznam - USMERJANJE POZORNOSTI NA PONUJANJE REŠITEV

F401 - Pa prva socialna delavka mi se zdi ni imela cilja kaj narediti z mano – NEZADOVOLJSTVO Z PRVO STROKOVNO DELAVKO

F402 - vedno in isto je bil problem v moji obleki in vonju - NEZADOVOLJSTVO Z PRVO STROKOVNO DELAVKO

Mnenje matičnih družin o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine

1. Ali ste vključeni v kakšno skupino, delavnico?

F403 - Trenutno ne - UPORABNICA NI VKLJUČENA V SKUPINO

F404 - sem pa bila pri AA – SODELOVANJE PRI ANONIMNIH ALKOHOLIKI

2. Vam pomaga? Na kakšen način?

F405 - Dobila sem podporo sodelujočih – SODELOVANJE PRI ANONIMNIH ALKOHOLIKI

F406 - v tistem trenutku je to bilo najpomembnejše zame - SODELOVANJE PRI ANONIMNIH ALKOHOLIKI

F407 - Ker tega nisem dobila doma – SODELOVANJE PRI ANONIMNIH ALKOHOLIKI

3. Kaj menite o tem, da bi lahko družine, ki imajo otroke v rejništvu, sodelovale v podpornih skupinah ali pa v skupinah za samopomoč ?

F408 - Ah, mogoče bi šlo no – DOBRA IDEJA

F409 - Vedno se nova vprašanja porajajo, nove situacije, in ja, zakaj ne bi imeli oporo kot so skupine – PODPORNE SKUPINE ALI SKUPINE ZA SAMOPOMOČ KOT OPORA MATIČNIM DRUŽINAM

4. Kako bi si želeli, da bi te skupine delovale?

F410 - Pač da se redno sestaja – PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

F411 - ampak da ni obvezno – PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

F412 - Prideš ko imaš stisko - PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

F413 - al pa ko stiska mine - PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

F414 - Da je manj formalno kot pa na centrih – PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

9.3.1.1.7. Intervju z osebo G

- Delo strokovnih delavcev, ki delajo na področju rejništva z vidika matičnih družin

Oblike podpore in pomoči matičnim družinam

1. Kakšne oblike podpore in pomoči so vam strokovni delavci nudili?

G415 - Glede na to, da se moj bivši mož z rejništvom ni strinjal – REJNIŠTVO KOT NEUSTRAZNA REŠITEV

G416 - sem edino jaz sodelovala z centrom – SODELOVANJE S CENTROM ZA SOCIALNO DELO

G417 - Na center sem se oglasila sama – SODELOVANJE S CENTROM ZA SOCIALNO DELO

G418 - Punčke so tedaj bile nameščene v rejniško družino in se si zares želela, da bi se vrnil nazaj – ŽELJA PO VRNITVI OTROK NAZAJ V DRUŽINO

G419 - Saj to še vedno želim in hočem postati boljša mati – ŽELJA PO SPREMEMBAH

G420 - Socialna delavka in psihologinja sta mi vedno govorile, da naj prevzamem odgovornost za lastne postopke in izbire – ZAHTEVE STROKOVNE DELAVKE

G421 - Pač opravila sem osem svetovalnih pogovorov - SVETOVANJE

G422 - Saj nisem redno hodila – NI REDNE UDELEŽBE GLEDE SVETOVANJA

G423 - Preden so hčere končale v rejniški družini, nas je socialna delavka obiskovala dvakrat tedensko – OBISK NA DOMU

G424 - Nič kaj posebnega - POMANJKANJE INOVATIVNOSTI S STRANI STROKOVNIH DELAVK

G425 - Samo pogovarjale smo se – POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI

G426 - menim, da je samo preverjala stanje v družini – PREVERJANJE SITUACIJE V MATIČNI DRUŽINI

G427 - Jaz sem bila nenehno pod pritiskom – POČUTJE SOGOVORNICE PRI OBISKU STROKOVNE DELAVKE NA DOMU

G428 - Bivši mož je nenehno bil pijan – RAZMERE V MATIČNI DRUŽINI

G429 - tepena sem bila pogosto - RAZMERE V MATIČNI DRUŽINI

G430 - potem pa smo si še center nakopali za vrat – INTERVENCIJA CENTRA ZA SOCIALNO DELO

G431 - vedno je samo spraševala »Kdaj boste kaj naredili? A ste kaj naredili? Oglasite se kaj.« - ZAHTEVE STROKOVNE DELAVKE

G432 - Kar pa je OK, je to, da me socialna delavka tu pa tam odpelje na stike, ko res nimam kako, želim pa si videti otroke - NUDENJE PREVOZA NA SESTANKE INDIVIDUALNE PROJEKTNE SKUPINE S STRANI STROKOVNE DELAVKE

G433 - Čeprav moj bivši mož ni želel sodelovati, je socialna delavka vedno poskušala opraviti kak pogovor z njim – NUDENJE POMOČI STRAŠU, KI ZAVRAČA SODELOVANJE

G434 - vsaj omeniti zdravljenje ali obiskovanje AA - NUDENJE POMOČI STRAŠU, KI ZAVRAČA SODELOVANJE

G435 - Omogočila nam je tudi nekakšno partnersko svetovanje, nekje v družinskem centru – PARTNERSKO SVETOVANJE V DRUŽINSKEM CENTRU

G436 - On sploh ni hotel slišat za to - NUDENJE POMOČI STRAŠU, KI ZAVRAČA SODELOVANJE

G437 - Jaz sem pa klicala in so mi pomagali z nasveti – PARTNERSKO SVETOVANJE V DRUŽINSKEM CENTRU

- G438 - Pa obiskovala sem en družinski inštitut – OBISK DRUŽINSKEGA INSTITUTA
- G439 - nekaj časa, ker sem parkrat pretepla mlajšo hčero – RAZMERE V MATIČNI DRUŽINI
- G440 - Ja, individualno svetovanje - OBISK DRUŽINSKEGA INSTITUTA
- G441 - naj bi se naučila pozitivne komunikacije – UČENJE NOVIH SPRETNOSTI
- a) Kaj od tega vam je bilo v pomoč?
- G442 - One dve sta vedno samo pripovedovale, jaz pa sem itak samo poslušala – POMANJKANJE DIALOGA
- G443 - Naj bi pridobila neke posebne starševske veščine, čez svetovanja – ne, to se ni zgodilo – STORITVE CENTRA ZA SOCIALNO DELO NISO BILE KORISTNE
- G444 - Tudi nek material o starševstvu sta mi vsakič omogočile – NUDENJE POMOČI ČEZ RAZLIČNE MATERIALE O STARŠEVSTVU
- G445 - Prebereš, sam v resnici, od kakšne koristi pa je to - STORITVE CENTRA ZA SOCIALNO DELO NISO BILE KORISTNE
- G446 - Klici so mi pomagali, glede tega partnerskega svetovanja - PARTNERSKO SVETOVANJE V DRUŽINSKEM CENTRU
- b) Kaj bi še potrebovali?
- G447 - Manj nadzora s strani centra – MANJ NADZORA S STRANI CENTRA ZA SOCIALNO DELO
- G448 - Pa tudi veliko več podpore s strani centra – VEČ PODPORE S STRANI CENTRA
- G449 - Ko sem poskušala zapustiti moža, in sem to zaupala socialni delavki, je njen odgovor bil »Imate varno hišo.« - POMANJKANJE EMPATIJE S STRANI STROKOVNE DELAVKE
- c) Kakšne oblike podpore in pomoči so vam strokovni delavci nudili ob otrokovem odhodu?
- G450 - Čeprav sem se grozno počutila ker sem punčke dala v rejništvo, sem istočasno čutila nekakšno olajšanje saj sem jih zaščitila pred sabo in pred očetom – POČUTJE V TRAJANJU REJNIŠTVA
- G451 - Nekaj dni po tem, sem prišla k socialni delavki na pogovor, me povprašala kako se počutim – POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI
- d) Kakšne oblike podpore in pomoči so vam strokovni delavci nudili v času trajanja rejništva?
- G452 - Ne razumem se najbolj z rejnico – NEZMOŽNOST SODELOVANJA Z REJNIŠKO DRUŽINO
- G453 - Pač povedala mi je, da rušim njihovo vzgojo in da to ni dobro za punčke - NEZMOŽNOST SODELOVANJA Z REJNIŠKO DRUŽINO
- G454 - Pa rejniki sploh niso prilagodljivi glede kontaktov, za to ne želijo slišat – NEZMOŽNOST SODELOVANJA Z REJNIŠKO DRUŽINO
- G455 - Kot sem že rekla, sem hodila na center na svetovalne pogovore - SVETOVANJE
- G456 - pa iskale smo pomoč tudi drugje – ISKANJE POMOČI PRI DRUGIH ORGANIZACIJAH
- e) Kakšne oblike podpore in pomoči so vam strokovni delavci nudili ob zaključevanju rejništva?
- G457 - Punčke so še vedno v rejništvu – REJNIŠTVO TRAJA
- G458 - Delamo pa na temu, da dobim stanovanje, mi je socialna delavka pomagala pri izpolnjevanju teh vlog za stanovanje – UREJANJE STANOVANJSKIH RAZMER
- Zagotavljanje glasu matičnim družinam
1. Kako je v procesih pomoči zagotovljeno, da se sliši vaš glas?
- G459 - Čez IPS – INDIVIDUALNA PROJEKTNNA SKUPINA KOT SREDSTVO ZAGOTAVLJANJA POMOČI
- G460 - pa ta tudi ta svetovanja na centru - SVETOVANJE
- G461 - Pa tudi tisto partnersko svetovanje, čeprav sem samo poklicala ko sem bila v stiski - PARTNERSKO SVETOVANJE V DRUŽINSKEM CENTRU

2. Ali se počutite dovolj upoštevani v svojih predlogih pri rejništvu?

a) Če je odgovor NE: Zakaj ne?

b) Če je odgovor DA: Na kakšen način so vam podpora in priznanje za sodelovanje bili izkazani?

G462 - Svetovanje je bilo ok – SVETOVANJE

G463 - ni negativnih izkušenj – NI NEGATIVNIH IZKUŠENJ

G464 - saj nekaj ti dajo občutek, da nisi sam v temu, saj so tudi drugi ljudje to preživeli – OBČUTEK, DA NISI SAM

G465 - Nisem pa ok s stiki – STIKI Z OTROKI

G466 - Ker ko si uspem najti službo, začasno no, rejniki sploh nočejo slišat, da bi lahko prišla kdaj drugič, al pa uro prej, al pa uro kasneje - NEZMOŽNOST SODELOVANJA Z REJNIŠKO DRUŽINO

Kompetence strokovne delavke, potrebne za delo z matično družino z vidika matičnih družin

1. Kaj menite, kakšne kompetence bi morali imeti strokovni delavci, da bi lahko delali na področju rejništva?

G467 - Naj bi bili dobro organizirani - ORGANIZIRANOST

G468 - Pa sočutni - SOČUTJE

G469 - Ker jaz sem se grozno počutila, ko ni bilo čustvene reakcije s strani socialne delavke na to, da si končno želi zapustiti moža – POMANJKANJE EMPATIJE STRANI STROKOVNE DELAVKE

Dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino z vidika matičnih družin

1. Kateri so tisti dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino?

G470 - Kako se že reče temu... Empatija? - EMPATIJA

G471 - Organiziranost socialne delavke, da pač ve kaj bo delala z menoj ko pridem, ne pa da me sprašuje čisto brezvezne stvari. – ORGANIZIRANOST

2. Čemu se strokovni delavci, ki delajo na področju rejništva morajo izogibati in na kaj biti pozorni?

G472 - Moja socialna delavka vedno vse zapisuje – POMANJKANJE DIALOGA

G473 - Počutim se kot v zaporu ko sem pri njej – POMANJKANJE DIALOGA

G474 - Jaz govorim ona pa piše, kakšen pogovor pa je to - POMANJKANJE DIALOGA

G475 - Saj enako je na IPSih, vse dobesedno zapisuje - POMANJKANJE DIALOGA

G476 - In to mi ni najbolj všeč - POMANJKANJE DIALOGA

G477 - Saj ni problem to, da si bo ona vse zapisala, ampak to, da se bolj posveča računalniku kot pa našem pogovoru - POMANJKANJE DIALOGA

Mnenje matičnih družin o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine

1. Ali ste vključeni v kakšno skupino, delavnico?

G478 - Bila sem nekaj časa v varni hiši – BIVANJE V VARNI HIŠI

G479 - Je bilo OK – BIVANJE V VARNI HIŠI

2. Vam pomaga? Na kakšen način?

G480 - Pomembno mi je bilo dobiti čustveno oporo in sem tudi to dobila – BIVANJE V VARNI HIŠI

G481 - Razumevanje tudi - BIVANJE V VARNI HIŠI

3. Kaj menite o tem, da bi lahko družine, ki imajo otroke v rejništvu, sodelovale v podpornih skupinah ali pa v skupinah za samopomoč?

G482 - Jaz sem načeloma za – IDEJA JE DOBRA

G483 - sam z kakšni problemi se človek v času rejništva srečuje, ne vem kako bi dolgo bi te skupine trajale – MOŽNI PROBLEMI GLEDE PODPORNH SKUPIN ALI SKUPIN ZA SAMOPOMOČ – ČASOVNA KOMPONENTA

G484 - Ker jaz sem imela faze, ko sploh za center in druge nisem hotela slišat - MOŽNI PROBLEMI GLEDE PODPORNH SKUPIN ALI SKUPIN ZA SAMOPOMOČ – ČASOVNA KOMPONENTA

4. Kako bi si želeli, da bi te skupine delovale?

G485 - Brez obsojanja, ker brez tega ne gre – SPREJEMANJE UDELEŽENIH TAKŠNIH KOT SO

G486 - To občutiš pri drugih in potem sodelovanja ni – SPREJEMANJE UDELEŽENIH TAKŠNIH KOT SO

G487 - Saj nismo vsi brezhibni in super - SPREJEMANJE VSEH UDELEŽENIH TAKŠNIH KOT SO

G488 - Rada bi me nekdo sprejme takšno kot sem - SPREJEMANJE VSEH UDELEŽENIH TAKŠNIH KOT SO

9.3.1.2. Strokovne delavke

9.3.1.2.1. Intervju z osebo H

- Delo z matično družino z vidika strokovnih delavce, ki delajo na področju rejništva

Oblike podpor in pomoči matičnim družinam

1. Kakšne oblike podpor in pomoči nudite matičnim družinam?

H489 - Rejništvo pa se ne more kar zgoditi – REJNIŠTVO SE NE MORE KAR ZGODITI

H490 - Delamo tudi preden pride do rejništva – DELO PRED REJNIŠTVOM

H491 - Vedno pa je otrok v fokusu – V FOKUSU DELA JE OTROK

H492 - Glede na posebnosti otroka iščemo rejniško družino – REJNIŠKA DRUŽINA SE IŠČE GLEDE NA POSEBNOSTI OTROKA

H493 - Vsi mi delavci pričakujemo da bomo skupaj delali – SODELOVANJE Z OSTALIMI ZAPOSLENI NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO

H494 - Moja naloga naj bi bilo spremljanje rejništva – NALOGA STROKOVNE DELAVKE

H495 - vodenje - NALOGA STROKOVNE DELAVKE

H496 - usmerjanje rejniške družine - NALOGA STROKOVNE DELAVKE

H497 - v sodelovanju z družinci – SODELOVANJE Z OSTALIMI ZAPOSLENI NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO

H498 - Da bi se intenzivno delalo z matično družino, jaz to še vedno vidim kot pomanjkanje – INTENZIVNO DELO Z MATIČNO DRUŽINO KOT POMANJKANJE

H499 - Pol si pa temu prepuščen – a se bo kolegici danes dalo kaj delat - SODELOVANJE Z OSTALIMI ZAPOSLENI NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO

H500 - ene misle, da če je rejništvo uvedeno da je konec, še vedno pa jim ostane matična družina – PREDPOSTAVKA, DA JE DELO Z MATIČNO DRUŽINO KONČANO, ČE PRIDE DO REJNIŠTVA

H501 - Trudim se delat v paru, brezveze je da si mapce pošiljamo – SODELOVANJE Z OSTALIMI ZAPOSLENI NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO

H502 - Da skupaj furamo, da smo skupaj na IPSih - SODELOVANJE Z OSTALIMI ZAPOSLENI NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO

H503 - Center za zdravljenje odvisnosti, skupaj smo na timskih sestankih – SODELOVANJE Z DRUGIMI INSTITUCIJAMI

H504 - to je osebnostno urejanje, ki naj bi imela družina – OSEBNOSTNO UREJANJE

H505 - Od družine same ne bo pobude – NI POBUDE S STRANI MATIČNE DRUŽINE

H506 - Ampak niso vsi neaktivni, J. redno hodi recimo – NISO VSE MATIČNE DRUŽINE NEAKTIVNE

H507 - Njene spise sem samo jaz dobila, družinci niso imeli pojma – POMANJKANJE KOMUNIKACIJE MED ZAPOSLENIMA

H508 - In potem vso delo pade name - POMANJKANJE KOMUNIKACIJE MED ZAPOSLENIMA

H509 - Vemo da nikoli ne bo sposobna skrbeti za punčko – MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA NEKATERI STRAŠI NIKOLI NE BODO ZMOGLI SKRBETI ZA SVOJE OTROKE

H510 - Pa na IPS jih povabiš – VABILO NA SESTANKE INDIVIDUALNE PROJEKTNE SKUPINE

H511 - če jaz njo povabim, jaz ji ponudim, da greva lahko skup, ker ta mama drugače ne bo prišla - NUDENJE PREVOZA UPORABNICI NA SESTANKE INDIVIDUALNE PROJEKTNE SKUPINE

H512 - Ji pravim »J. prašte kaj«, jo spodbujam – SPODBUJANJE UPORABNICE

H513 - Imamo pa starša, ki se nenehno kregata in s temi je težko delat – MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA NEKATERI STRAŠI NIKOLI NE BODO ZMOGLI SKRBETI ZA SVOJE OTROKE

H514 - Ta njihov fant pa ima vpis v srednjo šolo, še zdaj ne ve kam bo šel, tolk o tem kolk se starša zanj grebeta pa se z njim pogovarjata – MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA NEKATERI STRAŠI NIKOLI NE BODO ZMOGLI SKRBETI ZA SVOJE OTROKE

a) Kakšne oblike podpor in pomoči nudite matični družini ob otrokovem odhodu?

H515 - To naj bi bilo delo družincev – PODELITEV DELA MED ZPOSLENIMI NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO

b) Kakšne oblike podpor in pomoči nudite matični družini v času trajanja rejništva?

H516 - Z nekateri straši imam ta odnos, da si oni upajo pridet vprašat – MATIČNA DRUŽINA SPREJME POMOČ

H517 - Je pa res, da moramo odločat o resnih stvareh in se zgodi, da ne veš kaj narediti – ODLOČANJE O RESNIH STVAREH

H518 - Ravno jutri se moram oglasit na sodišču. Fanta naj bi vrnili k mamici, Kaj naredit, kdaj je tisto »zdej pa bo« - NI PRAVEGA VPOGLEDA V ŽIVLJENJE MATIČNE DRUŽINE

H519 - pri tej mami nisem sigurna, tle ne vem, je otrok vsak vikend je pri njej, vse počitnice je pri njej, zaenkrat to gre, otrok prihaja urejen - NI PRAVEGA VPOGLEDA V ŽIVLJENJE MATIČNE DRUŽINE

H520 - Mama je sicer bivša dankica, po zdravila hodi, redno pije – VKLJUČITEV DRUŽINE V LASTNO OKOLJE

H521 - ne vem kaj misliti, ker nimam ta pravega vpogleda v situacijo, kaj se dogaja – NI PRAVEGA VPOGLEDA V ŽIVLJENJE MATIČNE DRUŽINE

H522 - Moja dilema je a ga dat nazaj ob koncu šolskega leta, junija, nazaj k tej mami - ODLOČANJE O RESNIH STVAREH

H523 - saj veš kakšni manipulatori so drogeraši »vse bo, vse bo« - MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA SO OSEBE ODVISNE OD PREPOVEDANIH DROG MANIPULATORJI

H524 - Ne vem kaj tle naredit, lih to mi je zmeraj dilema - ODLOČANJE O RESNIH STVAREH

H525 - Saj otrok bi šel k mamici, takoj, on bi šel, ja – OTROK SE ZAVEDA SITUACIJE STARŠEV

H526 - Zdej pa je že tolk velik, devet razred, ve kdo so straši in kako funkcionirajo – OTROK SE ZAVEDA SITUACIJE STARŠEV

H527 - On je itak od mejhnega z to danki mamom rasel - OTROK SE ZAVEDA SITUACIJE STARŠEV

H528 - ona pa je naredila ogromen napredek, se ureja še naprej, je v substituciji, neko psihosocialno podporo ima – VKLJUČITEV DRUŽINE V LASTNO OKOLJE

H529 - Ne vem a bo to obremenitev ko bo otrok prišel, a bo zmogla? - ODLOČANJE O RESNIH STVAREH

H530 - Kako pa naj jaz to testiram? - PREVERJANJE DEJSTEV

H531 - Ne morem rečt da nič ni naredila – VKLJUČITEV DRUŽINE V LASTNO OKOLJE

H532 - Se spomnim enega primera, ko se fajn izšlo, ko se mamica pozdravila od droge – OTROCI SO PRIŠLI NAZAJ IZ REJNIŠTVA

H533 - spremljale smo eno leto to – SPREMLJANJE

H534 - spremljale smo z obiski na domu – SPREMLJANJE

H535 - mamici so rekli, da je pogoj, da je še vključena v center za zdravljenje odvisnosti, s temi sestanki smo spremljale – SPREMLJANJE

H536 - ali hodi redno na urinske teste – SPREMLJANJE

H537 - jo je tam terapevtka še jačala – KREPITEV MOČI MATERE S STRANI DRUGIH STROKOVNJAKOV

H539 - Se postavila na svoje noge v okolju, ki jo prej bilo zanjo ogrožajoče – VKLJUČITEV DRUŽINE V LASTNO OKOLJE

H539 - saj imajo to možnost tudi preden pride do rejništva – ZAGOTAVLJANJE GLASU MATIČNIM DRUŽINAM ŽE PREDEN PRIDE DO REJNIŠTVA

H540 - Eni to možnost izkoristijo in do rejništva ne pride, se začnejo urejat – MATIČNA DRUŽINA SPREJME POMOČ

H541 - eni starši pa nas popljujejo češ, da preveč zahtevamo na centru – CENTER ZA SOCIALNO DELO KOT PREZAHTEVEN DO MATIČNIH DRUŽIN

H542 - Recimo svetovanje - SVETOVANJE

H543 - osebna pomoč – OSEBNA POMOČ

H544 - vključitev v razne organizacije – VKLJUČITEV V RAZLIČNE DRUGE ORGANIZACIJE

1. Kaj menite, ali so matične družine dovolj upoštevane v svojih predlogih pri rejništvu?

a) Če je odgovor NE: Zakaj ne?

b) Če je odgovor DA: Na kakšen način izkazujejo podporo in priznanje za sodelovanje matičnim družinam?

H545 - Tisti, ki si tega želijo, so tudi upoštevani – MATIČNA DRUŽINA JE UPOŠTEVANA, ČE SI TEGA ŽELI

H546 - Ker kako pomagati, če ne želijo niti slišati za center... - ODLOČANJE O RESNIH STVAREH

H547 - Rada pa bi komentirala tudi morebitno omejitev rejništva na tri leta: ni za vsakega otroka dobra posvojitev – OMEJITEV REJNIŠTVA NA DOLOČENO OBDOBJE

H548 - Sam niso vsi rejniki tudi posvojitelji – NISO VSI REJNIKI POTENCIALNI POSVOJITELJI

H549 - Imamo pa res dolgotrajna rejništva – OVIRE PRI REJNIŠTVU

H550 - Mogoče se bodo starši drugače postavili – imate rok od treh let da se uredite, ker drugače bo otrok odšel v posvojitev - OMEJITEV REJNIŠTVA NA DOLOČENO OBDOBJE

H551 - Zdaj imajo čas, a se jim se ne da – MATIČNA DRUŽINA NE IZKORISTI ČAS, KI GA IMA NA VOLJO ZA UREJANJE SVOJE SITUACIJE

H552 - Privadijo se na to in sčasoma postanejo nezainteresirani – MATIČNA DRUŽINA SČASOMA POSTANE NEZAINTERESIRANA

H553 - Starši na IPSih največkrat predlagajo, da bi večkrat otroke vidli, na kakšni osnovi pa ne vejo – MATIČNA DRUŽINA SE POGOSTO ZANIMA SAMO ZA STIKE

H554 - so starši, ki se nič, ali malo osebno urejajo – MATIČNE DRUŽINE, KI SE MALO OSEBNOSTNO UREJAJO

H555 - Ker šele potem širimo stike, ko starši dokažejo, da so tega sposobni – STIKI SE ŠIRIJO, ČE STARŠI DOKAŽAJO, DA SO TEGA SPOSOBNI

H556 - Starši, ki nič ne delajo, stike na njihovo željo ne širimo – STIKI SE NE ŠIRIJO, ČE SE STARŠI OSEBNOSTNO NE UREJAJO

H557 - Zagovarjamo koristi otrok – ZAGOVARJANJE KORISTI OTROK

H558 - Recimo, J. ima znižane sposobnosti – MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA NEKATERI STARŠI NIKOLI NE BODO ZMOGLI SKRBETI ZA SVOJE OTROKE

H559 - M. pa je oškodovan - MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA NEKATERI STARŠI NIKOLI NE BODO ZMOGLI SKRBETI ZA SVOJE OTROKE

H560 - Vidimo, da nič ne počneta z otroki – POTEKANJE STIKOV

H561 - pa babica tudi ne funkcionira – POMANJKANJE PODPORE SORODNIKOV

H562 - dajeta otroku telefon pa mir, tako zgledajo stiki – POTEKANJE STIKOV

H563 - Smo se odločili, da otroka ne matramo z dve uri stikov, ker po stikih otrok ne spi dobro, fantek pride rasturan, to kar rejniki čez teden sestavljajo, potisnejo ga naprej, pa starši porušijo – POTEKANJE STIKOV

H564 - Problem je to, da starši tega ne razumejo, ne da nočejo, saj jih imajo radi, sam rad jih imeti ni dovolj, ne zmorejo – STARŠI NIMAJO UVIDA V POTREBE LASTNIH OTROK

Kompetence strokovne delavke, potrebne za delo z matično družino

1. Katere kompetence bi morali imeti strokovni delavci, ki delajo na področju rejništva?

H565 - Strokovne predvsem – STROKOVNE KOMPETENCE

H566 - Redno izobraževanje – REDNO IZOBRAŽEVANJE

H567 - Ravno ta problem imamo – REDNO IZOBRAŽEVANJE

H568 - Vse manj kvalitetnih izobraževanj - REDNO IZOBRAŽEVANJE

H569 - pa še število delavcev obstaja, kateri se izobraževanja lahko udeležijo – REDNO IZOBRAŽEVANJE

Dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino

1. Kateri so tisti dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino?

H570 - Kontinuirano delo – KONTINUIRANO DELO Z MATIČNO DRUŽINO

H571 - Če starše spustiš iz rok, je vsega konec - KONTINUIRANO DELO Z MATIČNO DRUŽINO

H572 - Res, da je to težko, prav na temu bi morali delati - KONTINUIRANO DELO Z MATIČNO DRUŽINO

2. Od čega je odvisna kvaliteta dela z matičnimi družinami?

H573 - Od časa, za delo z matično družino moraš imeti dovolj časa – KONTINUIRANO DELO Z MATIČNO DRUŽINO

H574 - Na centrih pa to enostavno ne znese tako pogosto – KONTINUIRANO DELO Z MATIČNO DRUŽINO

H575 - Pozorni moramo biti na manipulacije s strani staršev – USMERJANJE POZORNOSTI NA MANIPULACIJE S STRANI MATIČNE DRUŽINE

H576 - Izogibati pa se moramo temu, da zavzemamo strani – v rejništvu moraš biti na strani vseh, ker brez tega ne gre – IZOGIBANJE ZAVZEMANJU STRANI

H577 - Moraš biti svetovalka – ISKANJE RAVNOVESJA PRI DELU Z VSEMI UDELEŽENIMI

H578 - kakšni starši zasukajo rokave pa delajo - MATIČNA DRUŽINA SPREJME POMOČ

H579 - eni pa nočejo slišati – MATIČNA DRUŽINA ODKLANJA POMOČ

H580 - Mogoče pa imamo preveč primerov – PREOBREMENJENOST STROKOVNIH DELAVCEV

H581 - če bi imela pet družin, bi se dalo poglobljeno delati - PREOBREMENJENOST STROKOVNIH DELAVCEV

H582 - S to količino primerov ne moreš kvalitetno delati - PREOBREMENJENOST STROKOVNIH DELAVCEV

H583 - in te starši prav zaradi tega ker si socialna delavka ne sprejmejo – MATIČNA DRUŽINA ODKLANJA POMOČ

H584 - Na faksu je drugačna predstavitev - PREOBREMENJENOST STROKOVNIH DELAVCEV

H585 - Vse je to fajn, ampak kako vse narediti v delovnem času, če imaš preveč primerov? - PREOBREMENJENOST STROKOVNIH DELAVCEV

Znanja, na katera se opirajo strokovni delavci pri delu z matičnimi družinami: uporaba metodičnih načel in načinov ravnanja (Lüssi 1991) pri delu z matičnimi družinami

V raziskovalnem delu magistrske naloge se opiram na načine ravnanja in uporabo metodičnih načel po Lüssiju (1991).

1. So vam načini ravnanja (Lüssi 1991) in uporaba metodičnih načel (Lüssi 1991) znani?

H586 - Ja, so. Sam je že nekaj minilo od mojega študija – NAČINI RAVNANJA IN METODIČNA NAČELA (LÜSSI 1991) SO SOGOVORNICI ZNANI

Če sogovornik odgovori DA:

a) Katere načine ravnanja (Lüssi 1991) uporabljate pri delu z matično družino?

H587 - Brez svetovanja ne gre - SVETOVANJE

H588 - enako kot velja za pogajanja, saj to v največji meri delamo - POGAJANJE

H589 - Glede interveniranja, saj to je socialno delo - INTERVENIRANJE

H590 - se vključimo, ali vsaj poskušamo vključiti v življenje uporabnika - INTERVENIRANJE

H591 - pol pa mu pomagaš, če uporabnik to dovoli – recimo z storitvami centra -INTERVENIRANJE

H592 - Materialno jim pomagaš, socialno tudi - PRISKRBOVANJE

H593 - Pa moraš jim bit dostopen, če se le da, odvisno od tega, kolk dela imaš – OSKRBOVANJE

b) Katera metodična načela (Lüssi 1991) uporabljate pri delu z matičnimi družinami?

H594 - Trudimo se delati z vsemi, z vsemi udeleženi samo to je v praksi težko – NAČELO VSESTRANSKE KORISTI

H595 - Trudiš se delati tako, da bi vsem delo bilo v korist – NAČELO INTERPOZICIJE

H596 - Težko je vzdrževati kontakt med starši recimo, če so šli narazen, otrok pa je v rejništvu – NAČELO KOMUNIKACIJE

H597 - Se trudiš imeti stik z vsemi, če je le možno - NAČELO KOMUNIKACIJE

H598 - Ne moreš pa vedno definirati problem, z vsemi – NAČELO INSTRUMENTALNE DEFINICIJE PROBLEMA

H599 - Pol delamo na temu kar imamo - NAČELO INSTRUMENTALNE DEFINICIJE PROBLEMA

H600 - Poskušaš tudi poiskati podporo v okolju - SOCIALNO - EKOLOŠKO NAČELO

H601- Nenehno se pogajaš z vsemi, ja – NAČELO POGAJANJA

H602 - Ko pa ne gre, ne gre - NAČELO POGAJANJA

H603 - Dam staršem čas, eni se vrnejo, eni ne – NAČELO ODPIRANJA PROBLEMA

H604 - V sodelovanje jih ne moreš prisiliti – NAČELO SODELOVANJA

Če sogovornik odgovori NE:

a) Na kakšna druga znanja se opirate pri delu z matično družino?

H605 - Želim povedat, da ni dovolj samo študij socialnega dela – ŠTUDIJ SOCIALNEGA DELA NASPLOŠNO NI DOVOLJ

H606 - so profesorji s Fakultete za socialno delo, ki so nastrojeni proti centrom in to prenašajo na študente – KONFLIKT MED INSTITUCIJO CENTRA ZA SOCIALNO DELO IN AKADEMIJO

H607 - Kva vse bi mi mogel na centri delat, nore ideje, ne moreš to delat z tolkim številom družin - KONFLIKT MED INSTITUCIJO CENTRA ZA SOCIALNO DELO IN AKADEMIJO

Mnenje strokovnih delavcev o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine

1. Kako vam se zdi ideja o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine?

H608 - Ideja je dost najbrž dobra – IDEJA JE DOBRA

H609 - Če jih ne držiš, ne spodbujaš, od sodelovanja nič - KONTINUIRANO DELO Z MATIČNO DRUŽINO

H610 - niso pripravljeni razčistit, raziskat, saj imajo težke zgodbe za sabo – MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA MATIČNE DRUŽINE NISO DOVOLJ USPOSOBLJENE ZA SODELOVANJE V PRODPORNIH SKUPINAH ALI SKUPINAH ZA SAMOPOMOČ

9.3.1.2.2. Intervju z osebo I

- Delo z matično družino z vidika strokovnih delavce, ki delajo na področju rejništva

Oblike podpor in pomoči matičnim družinam

1. Kakšne oblike podpor in pomoči nudite matičnim družinam?

I611 - Ena taka boleča stvar je rejništvo – REJNIŠTVO KOT BOLEČA STVAR

I612 - Pa zelo zapleteno je – REJNIŠTVO KOT ZAPLETENA STVAR

I613 - je večplastna zadeva – REJNIŠTVO KOT VEČPLASTNA ZADEVA

I614 - Ne smemo pozabiti na psihološko podporo – NUDENJE PSIHOLOŠKE PODPORE MATIČNI DRUŽINI

I615 - Če ne gre na centru, jih tudi napotimo ven, ja – SODELOVANJE Z DRUGIMI INSTITUCIJAMI

I616 - Pol če nekdo hoče razumet kaj mu se dogaja, predelat svoje izkušnje, izneutralizirati čustvene naboje – taka oseba pa naj gre v psihoterapevtski proces – SODELOVANJE Z DRUGIMI INSTITUCIJAMI

I617 - Samo ljudje do tega morajo priti – MATIČNA DRUŽINA MORA PRIDOBITI UVID V LASTNO SITUACIJO

I618 - Ti ukrepi alla rejništvo in posvojitve, ki so drastični ukrepi – REJNIŠTVO KOT DRASTIČNI UKREP

I619 - pravzaprav bom rekla z vidika poseganja v človeka, v njegovo identiteto pa v družino – REJNIŠTVO KOT POSEGANJE V ČLOVEKOVO IDENTITETO

I620 - malo bi si mogli več prizadevat, tako država kot mi zaposleni – DRŽAVA BI MORALA RAZVIJATI STORITVE ZA POMOČ DRUŽINAM

a) Kakšne oblike podpor in pomoči nudite matični družini ob otrokovem odhodu?

I621 - Je čist oteženo z matično družino karkoli začet vzpostavljat – OTEŽENO SODELOVANJE Z MATIČNO DRUŽINO NA ZAČETKU

I622 - kljub temu da jih povabimo, jih posedemo, da jim povemo v kakšnem smeru si želimo da bi ta proces šel - MATIČNO DRUŽINO SE SEZNANI S POSTOPKI IN ZAHTEVAMI

I623 - jih povprašamo kaj oni rabijo za to, da bi tako delali – MATIČNO DRUŽINO SE POVPRASHA PO ŽELJAH

I624 - jim povemo, da bomo leto dni intenzivno delali, da bi jih podprli, kar bomo vidli naslednje leto - NUDENJE POMOČI MATIČNI DRUŽINI

I625 - in če se ne bo dalo bomo mirne duše utemeljili odvzem roditeljskih pravic – ODVZEM RODITELJSKIH PRAVIC, ČE SE STARŠI POPOLNOMA UMAKNEJO

I626 - Moraš jim povedat kakšna je situacija – MATIČNO DRUŽINO SE SEZNANI S POSTOPKI IN ZAHTEVAMI

b) Kakšne oblike podpor in pomoči nudite matični družini v času trajanja rejništva?

I627 - Jaz bi rekla tako no, kjer se rejništvo zgodi s soglasjem staršev je tudi izid dostikrat bolj ugoden – IZID JE BOLJ UGODEN, ČE STARŠI PODOJAJ SOGLASJE ZA REJNIŠTVO

I628 - Se pravi, nekako starši z naši pogovori, ki jih tukaj naredimo, uspejo da priti do točke, da oni vidijo v bistvu kakšna situacija je, se uspejo malce premaknit na nivo kaj njihov otrok potrebuje, to je tudi trend, ki ga mi imamo – MATIČNA DRUŽINA PRIDOBI UVID V LASTNO SITUACIJO

I629 - druga stvar, ki jo poskušamo delat s temi, je da, z njimi probamo nastaviti neke spremembe – DELO Z MATIČNO DRUŽINO NA SPREMEMBAH

I630 - recimo M. in R., oba otroka v rejniški družini, in smo tlele res, in še delamo, tudi z obema ogromno, da njima poskušamo življenje postavljat - DELO Z MATIČNO DRUŽINO NA SPREMEMBAH

I631 - saj si zavedajoč, da verjetno ona dva ne bosta mogla zagotoviti varnih pogojev zares - MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA NEKATERI STRAŠI NIKOLI NE BODO ZMOGLI SKRBETI ZA SVOJE OTROKE

I632 - ampak morda pa se splača delat na temu ker bi otroka mogla it v odprto posvojitev - hkrati otroka bi dobila varno družino, hkrati pa bi imela otroka kontakt z matičnima staršima, ki sta mlada človeka in bi ohranila odnos z matično družino – DELO S CILJEM ODPORTE POSVOJITVE

I633 - In tlele res mormo delat, daleč smo šli tle, in brezposelnost kot problem – BREZPOSELNOST KOT POGOST PROBLEM MATIČNIH DRUŽIN

I634 - in preživljanje kot problem – PREŽIVLJANJE KOT POGOST PROBLEM MATIČNIH DRUŽIN

I635 - In recimo M., smo en let delali na tem da je šla ginekologu, da je sprejela to, da je potrebno razmišljati o tem, da če želi še kakšnega otroka, da se je zaščitila s kontracepcijo – DELO Z MATIČNO DRUŽINO NA SPREMEMBAH

I636 - da je sprejela kot možnost obisk psihijatra, ker je imela psihološko stanje in je to vse je prej trikrat prepadlo, tu pa kar delamo če je le možno - DELO Z MATIČNO DRUŽINO NA SPREMEMBAH

I637 - S tem, da družino podpiramo, s teh vidikov, da lahko organiziramo vsaj varen stik z otrokom, se reče, tak stik kjer otrok dobi nekaj od staršev, ki ni oškodovan od tega starša ali zlorabljen ali kaj koli – MATIČNO DRUŽINO SE PODPRE S VZDRŽEVANJE VRANIH STIKOV Z OTROKI

I638 - Drugi vidik pa je, da res probamo osebno razvojno podpreti matične starše, ane – MATIČNO DRUŽINO SE POSKUŠA OSEBNO RAZVOJNO PODPRETI

I639 - To recimo probamo kar delat, jaz bi tako rekla; iskreno: ni odziv takšen kot bi si ga mi želeli, pri večini primerov - NI POBUDE S STRANI MATIČNE DRUŽINE

I640 - tudi pri kakšni družini se pa kar da - MATIČNA DRUŽINA SPREJME POMOČ

I641 - V zadnji dveh letih pa smo imeli primere, da so otroci prišli iz rejništva nazaj in to je šlo ok – OTROCI SO PRIŠLI NAZAJ IZ REJNIŠTVA

I642 - Se je ta investicija kar splačala, dela z matično družino – DELO Z MATIČNO DRUŽINO KOT INVESTACIJA

I643 - V večini primerov imamo žal situacijo, da ne gre otrok nazaj v družino – VRNITEV OTROK V MATIČNO DRUŽINO KOT IZJEMA

I644 - ampak se potem tudi ta nova družina, ali rejniška ali celo kasneje posvojiteljska pač iskaže kot ustrezna za otroka, da se tudi s tega vidika korist otroka zagotovi - ZAGOVARJANJE KORISTI OTROK

I645 - pa potem nekako poskušamo v enem okvirju, zagotoviti da nekaki varni stiki tečejo za otroka – ZAGOTAVLJANJE VARNIH STIKOV

I646 - Te matične družine se redko same obračajo na nas – NI POBUDE S STRANI MATIČNE DRUŽINE

I647 - da bi zdaj strašno želele vzdrževati deloven odnos, to ne - NI POBUDE S STRANI MATIČNE DRUŽINE

I648 - Mogoče kdaj zaradi kakšnega stika, pa je to izključno kaj jih zanima, kakšni tud rečejo tko – NI POBUDE S STRANI MATIČNE DRUŽINE

I649 - Tudi če so otroka dali s soglasjem v rejništvo, rečejo da »kaj bi radi od njih, saj so poskrbel za otroka, saj otrok je na varnem, kaj še hočmo od njih« - NI POBUDE S STRANI MATIČNE DRUŽINE

I650 - Mi jih vabimo sem NUDENJE POMOČI MATIČNI DRUŽINI

I651 - jih vprašamo kako živijo, jih poskušaš motivirati, da bi mogoče organizirali življenje – DELO Z MATIČNO DRUŽINO NA SPREMEMBAH

I652 - in kakšni tudi odbijajo to vse – MATIČNA DRUŽINA ODKLANJA POMOČ

I653 - Neki sploh ne pridejo - MATIČNA DRUŽINA ODKLANJA POMOČ

I654 - Jih je težko priklicat, pol jih prideš obiskovat – OBISK MATIČNE DRUŽINE NA DOMU

I655 - Tako da so ti stiki velikokrat vstopnica, tako začneš, ko se eni oglasijo, tako nastopiš s tem – PRVI STIK Z DRUŽINO KOT VSTOPNICA ZA NADALJNJE SODELOVANJE

I656 - Drugač pa ni nekega pravega interesa - NI POBUDE S STRANI MATIČNE DRUŽINE

I657 - Kadar je tako, da se straši popolnoma umaknejo, imajo popolnoma neustrezen način življenja, potem predlagamo odvzem roditeljske pravice – ODVZEM RODITELJSKE PRAVICE, ČE SE STARŠI POPOLNOMA UMAKNEJO

I958 - En trend, ki ga opazamo je po Sloveniji v tej smeri je, da se čedalje večkrat center odloči, da da otroka na posvojitev – TREND NARAŠČANJA POSVOJITEV

I595 - Zdaj kadar je to tko, deloma sodelujoči, če pridejo samo zaradi stikov, pol pa pišejo dopis, da bi oni končno, da mi zrihtamo stike ker otroka že pol leta niso videl, čeprav so imeli dva-tri termina pa jih ni bilo, ali pa ne vem, ne zato ker mi ne bi dovolili – MATIČNA DRUŽINA SE POGOSTO ZANIMA SAMO ZA STIKE

I660 - Tam je problem v bistvu včasih se par let to vrti, vidiš, da izrazijo nek interes po otroku, niti ne razmišljaš, da bi otroka dal v posvojitev – DOKLER SE STARŠI ZANIMAJO ZA OTROKA, POSVOJITEV NE PRIDE V POŠTEV

I661 - na začetku ta odnos intenzivno poteka, tudi sodelovanje gre, stiki so tudi redni, kakovostni v tem smislu – ODNOS Z MATIČNO DRUŽINO NA ZAČETKU POTEKA INTENZIVNO

I662 - Kdaj se tudi lotimo tega, pa rečemo, vprašamo, poslušate, ste kdaj razmišljali o tem kako vi vidite nekaj let naprej – za vas je mogoče tko v redu, za otroka pa ni najbolj v redu situacija, in pravnoformalno ni ustrezno zaščiten, mogoče mal razišljat o tem da bi se kdaj odločal tudi o posvojitvi – PODAJANJE INFORMACIJ O POSVOJITVI

c) Kakšne oblike podpor in pomoči nudite matični družini ob zaključevanju rejništva?

I663 - Predvsem spremljanje – SPREMLJANJE

Zagotavljanje glasu matičnim družinam

1. Kako je v procesih pomoči zagotovljeno, da se sliši glas matičnih družin?

I664 - Saj se vedno lahko oglasijo pri nas – MATIČNA DRUŽINA JE UPOŠTEVANA, ČE SI TEGA ŽELI

I665 - Se jim nudi sodelovanje v obliki individualne projektne skupine – INDIVIDUALNA PROJEKTN A SKUPINA KOT OBLIKA SODELOVANJA

2. Kaj menite, ali so matične družine dovolj upoštevane v svojih predlogih pri rejništvu?

a) Če je odgovor NE: Zakaj ne?

b) Če je odgovor DA: Na kakšen način izkazuje podporo in priznanje za sodelovanje matičnim družinam?

I666 - Starši tu pa tam izrazijo kako bi uredili stvari – PODAJANJE PREDLOGOV S STRANI MATIČNE DRUŽINE

I667 - mi se trudimo bit sodelujoči, če se da, tako da jim pustimo kdaj kaj – PODAJANJE PREDLOGOV S STRANI MATIČNE DRUŽINE

I668 - Kdaj kasneje pa starši sami predlagajo posvojitev – PODAJANJE PREDLOGOV S STRANI MATIČNE DRUŽINE

I669 - Mogoče smo mal počasni na tem, bi morali v večih primerih it v koncept posvojitve – MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA BI V VEČ PRIMEROV REJNIŠTVA MOGLI IT V POSVOJITEV

I670 - ko se po nekaj letih izkaže kako matična družina funkcionira, kako se kaže značilnost sprememb v smeri bolje in ustrezne zgodbe za otroka - MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA BI V VEČ PRIMEROV REJNIŠTVA MOGLI IT V POSVOJITEV

I671 - in tam kjer mogoče v nekaj letih niso nastale spremembe, kljub temu da smo jih mi pozival, povabili, ponudili pa niso tega želeli, zavračali ali niso zmogli, ali pa so delali in se izkazalo da ne zmorejo - MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA BI V VEČ PRIMEROV REJNIŠTVA MOGLI IT V POSVOJITEV

I672 - Drugače pa sem mnjenja, da so dovolj upoštevni, a v skladu z otrokovi koristmi – MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA SO MATIČNE DRUŽINE DOVOLJ UPOŠTEVANE

Kompetence strokovne delavke, potrebne za delo z matično družino

1. Katere kompetence bi morali imeti strokovni delavci, ki delajo na področju rejništva?

I673 - Se mi zdi, da je to kar je pomemben del kompetenc, to da imaš en posluh - POSLUH

I674 - pa en pogled, da ne jemlješ stvari take kot so – BRATI MED VRSTICAMI

I675 - Ampak da si pripravljen, mogoče slišat nekaj zraven - BRATI MED VRSTICAMI

I676 - si pripravljen videti kako stvar, ne samo tisto kar si na prvo žogo videl, se pravi, brati med vrsticami – je ena taka pomembna lastnost – BRATI MED VRSTICAMI

I677 - Potem druga stvar se mi zdi ena strokovna drznost – STRKOVNA DRZNOST

I678 - strokovni pogum – STROKOVNI POGUM

I679 - To se mi zdi tudi zelo pomembno, to se pravi – ne mislim zdaj, da ga lomiš izven nekih okvirjev, ki so določeni (zakoni, doktrina stroke), ampak, da vzameš nekaj kar oni izpostavijo, nekaj kar oni predlagajo, nekaj kar oni ponudijo, da jih ne zavrneš – DELO V KORIST UPORABNIKOV

I680 - Da recimo gojiš to z njimi skupaj lahko, da ne odstopiš, da si odziven, to je izjemno pomembna stvar – da si odziven – ODZIVNOST

I681 - Informacije si etično dolžan dat – je pomembno, da jo omeniš in da jo daš – PODAJANJE INFORMACIJ

I682 - Pa da predeluješ stiske, da jih obravnavaš – OBRAVNAVANJE LASTNIH STISK

I683 - Ker moja izkušnja je tudi, da sploh kar se matične družine tiče, v bistvu iščejo neko umirjenost, da se umirijo s situacijo rejništva – MATIČNE DRUŽINE IŠČEJO UMIRJENOST

I684 - Ne moreš vsega narediti z enim razgovorom – EN POGOVOR Z MATIČNO DRUŽINO NI DOVOLJ

I685 - Je en proces – SODELOVANJE Z DRUŽINO JE PROCES

I686 - Ena taka kompetenca, ki tudi je, da si pripravljen etično delat, z vidika potreb ljudi ki se javljajo v teh zadevah – ETIČNA DRŽA

I687 - Ker zdaj ukvarjat se z nečim podobnim kot je, da bi jaz tko razumela zakaj ta družina tko razmišlja, zakaj ona tko funkcionira, je v bistvu en tak moteči balast v teh procesih in na strani matične družine in nas strokovnih delavcev – ETIČNA DRŽA

I688 - Temu bi rekla etična drža - ETIČNA DRŽA

I689 - Se pravi, da res gledaš na korist uporabnika, na korist stranke – DELO V KORIST STRANKE

I690 - Ne pa da se ukvarjaš z lastno stisko, z lastnim strahom, z lastno bojznijo – DELO V KORIST UPORABNIKOV

I691 - Meni so to čustveno težke zadeve, to su ful čustvene težke stvari – DELO Z MATIČNO DRUŽINO KOT ČUSTVENO TEEŽKA STVAR

I692 - Moraš biti tudi pošten do te lastne stiske – OBRAVNAVANJE LASTNIH STISK

I693 - In tudi to družini poveš, za lastno stisko – OBRAVNAVANJE LASTNIH STISK

I694 - Ponavadi matere želijo slišati od mene, da jim povem, da prav delajo, da je to otroku v korist - MATIČNE DRUŽINE IŠČEJO UMIRJENOST

I695 - Tudi ena sposobnost je sprejemati odločitve z maksimalno odgovornostjo, ki jih na sociali lahko – SPREJEMANJE ODLOČITVE Z MAKSIMALNO ODGOVORNOSTJO

I696 - Saj to je odgovornost, ki se ne konča – nosiš podaljšano odgovornost za celo življenje – SPREJEMANJE ODLOČITVE Z MAKSIMALNO ODGOVORNOSTJO

Dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino

1. Kateri so tisti dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino?

I697 - Vzdrževanje stikov z matičnimi starši, naprej to – KONTINUIRANO DELO Z MATIČNO DRUŽINO

I698 - Pol v sodelovanju z njimi iskati rešitve – ISKANJE REŠITEV V SODELOVANJU Z MATIČNO DRUŽINO

I699 - Ker če se oni ne počutijo udeleženo, je težko delat – ISKANJE REŠITEV V SODELOVANJU Z MATIČNO DRUŽINO

I700- Jaz se trudim vedno čim več posvetiti uporabnikom - ISKANJE REŠITEV V SODELOVANJU Z MATIČNO DRUŽINO

I701 - so pa kolegice, ki zaradi birokracije to enostavno ne uspejo – BIROKRACIJA KOT MOTEČI DEJAVNIK PRI DELU Z MATIČNIMI DRUŽINAMI

I702 - Tako, da bi morala država za to poskrbet, na splošno - DRŽAVA BI MORALA RAZVIJATI STORITVE ZA POMOČ DRUŽINAM

2. Na kaj morajo strokovni delavci, ki delajo na področju rejništva biti pozorni in čemu se izogibati pri delu z matično družino?

I703 - Pozorni mormo bit na razlog rejništva – USMERJANJE POZORNOSTI NA RAZLOG REJNIŠTVA

I704 - ali je ta razlog neka formalno materialna situacija, ker če je, je potem to kot primarni razlog, pol je treba z družino kar mal več narediti, da se jo pomaga okrepiti - USMERJANJE POZORNOSTI NA RAZLOG REJNIŠTVA

I705 - Možnost je it v materinski dom – MATERINSKI DOM

I706 - možnost je socialna pomoč - DENARNA SOCIALNA POMOČ

I707 - Pomembno mi je, da uporabnik zna uporabiti informacijo, ki sem jo posredovala – POEMEBNO JE, DA DRUŽINA ZNA UPORABITI PRIDOBLEJENO INFORMACIJO

I708 - Druga stvar, ki se mi zdi zelo pomembna je kak podpret te matične straše - NUDENJE POMOČI MATIČNI DRUŽINI

I709 - ta previdnost kot sem že prej rekla dajat informacije – POMEMBNO JE, DA DRUŽINA ZNA UPORABITI PRIDOBLEJENO INFORMACIJO

I710 - odpirat problem – NAČELO ODPIRANJ PROBLEMA

I711 - dilemo, dvom v pravilnost odločitve - DVOM V PRAVILNOST ODLOČITVE

I712 - hkrati pa dojeti pomoč, podporo in čas, da sami ta proces izpeljejo - MATIČNA DRUŽINA MORA PRIDOBITI UVID V LASTNO SITUACIJO

L713 - le taka odločitev je informirana odločitev – OMOGOČITI MATIČNI DRUŽINI DOVOLJ INFORMACIJ, DA LAHKO SAMA ODLOČA

L714 - Potem je pomemben del, da preveriš kako živijo, kako so živeli njihovi, pridobiti širše informacije, življenjske zgodbe staršev, ki so jih pripravljeni povedati – RAZISKOVANJE ŽIVLJENJSKEGA SVETA MATIČNE DRUŽINE

3. Kako doživljate svojo vlogo v kontekstu »dvojne vloge«?

I715 - Pomemben je en taki pošten odnos – POŠTEN ODNOS

I716 - Pomembni so drznost - DRZNOST

I717 - etična drža – ETIČNA DRŽA

I718 - en pošten odnos – POŠTEN ODNOS

I719 - pa dobro uravnavanje lastne stiske – DOBRO URAVNAVANJE LASTNE STISKE

I720 - Ogromno enih dilem je tukaj – niti ena stvar ni dokonca postavljena - DVOM V PRAVILNOST ODLOČITVE

I721 - Rabiš strokovni pogum – STROKOVNI POGUM

Znanja, na katera se opirajo strokovni delavci pri delu z matičnimi družinami: uporaba metodičnih načel in načinov ravnanja (Lüssi 1991) pri delu z matičnimi družinami

V raziskovalnem delu magistrske naloge se opiram na načine ravnanja in uporabo metodičnih načel po Lüssiju (1991).

1. So vam načini ravnanja (Lüssi 1991) in uporaba metodičnih načel (Lüssi 1991) znani?

Če sogovornik odgovori DA:

a) Katere načine ravnanja (Lüssi 1991) uporabljate pri delu z matično družino?

b) Katera metodična načela (Lüssi 1991) uporabljate pri delu z matičnimi družinami?

Če sogovornik odgovori NE:

a) Na kakšno druga znanja se opirate pri delu z matično družino?

I722 - Jaz sem psihologinja - IZOBRAZBA SOGOVORNIC

I723 - zaključeno imam tudi del psihoterapevtskega usposabljanja za kognitivno-vedenjskega terapevta – PSIHOTERAPEVSTSKO USPOSABLJANJE ZA KOGNITIVNO- VEDENJSKEGA TERAPEVTA

I724 - pa v bistvu sem pri koncu usposabljanja z skupinsko dinamiko analitske psihoterapije – USPOSABLJANJE Z SKUPINSKO DINAMIKO ANALITSKE PSIHOTERAPIJE

I725 - Samo fakulteta ni dovolj - ŠTUDIJ PSIHOLOGIJE NASPLOŠNO NI DOVOLJ

I726 - recimo za postopke je dost – ŠTUDIJ PSIHOLOGIJE JE DOVOLJ ZA POSTOPKE

I727 - Za svetovalni del, no way, ni dovolj opčečloveški posluš pa znanje – POTREBA PO DODATNEM USPOSABLJANJU

I728 - Znanje ti dobiš, tega ne moremo reči da ne, se je pa treba usposabljati v svetovalnih in terapevtskih tehnikah – POTREBA PO USPOSABLJANJU V SVETOVALNIH IN TERAPEVTSKIH TEHNIKAH

I729 - Na rešitev usredotočene terapije bi morale biti obvezni del podiplomskega študija socialnega dela – PREDLOGI ZA IZBOLJŠANJE ŠTUDIJA SOCIALNEGA DELA

I730 - a tudi mal odnosne terapije – PREDLOGI ZA IZBOLJŠANJE ŠTUDIJA SOCIALNEGA DELA

I731 - Je problem ker na centru nimamo prostora – pa ne prostora v smislu sob, ampak vsebinsko gledano res ni prostora za neke dolgotrajne terapije, recimo sedem let enkrat tedno, oprost, ni šansa – NA CENTRIH ZA SOCIALNO DELO NI PROSTORA IN ČASA ZA DOLGOTRAJNE TERAPIJE

I732 - V glavnini niti nimamo časa za to – NA CENTRIH ZA SOCIALNO DELO NI PROSTORA IN ČASA ZA DOLGOTRAJNE TERAPIJE

I733 - Mi imamo bolj prostor za to, da rečemo »tukaj smo zdaj prišli do tega problema, dajmo zdaj ta problem izolirati pa ga probajmo ciljno reševati, odnosno pa samo še toliko upoštevaj da ta problem podpreš – NA PROBLEM USREDOTOČENO DELO KOT DOBRA PRAKSA

I734 - In tako reševanje problemov se pri nas na socialni dobro obnese - NA PROBLEM USREDOTOČENO DELO KOT DOBRA PRAKSA

I735 - Državi bi to moralo biti v interesu – da človeka osposobi za življenje in za to, da bo zmožen skrbeti za otroke, ne govorim samo materialno, tudi v smislu skrbi in vzgoje - DRŽAVA BI MORALA RAZVIJATI STORITVE ZA POMOČ DRUŽINAM

Mnenje strokovnih delavcev o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine

1. Kako vam se zdi ideja o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine?

I736 - To bi bilo po mojem fenomenalno – ODLIČNA IDEJA

I737 - pa čeprav dvakrat na leto – PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

I738 - narediti mešane skupine, povabiti in matične in rejniške družine, ampak ne iz istih situacij – PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

I739 - Opažam, da bi bilo treba več s temi vsebinami delati – POTREBA PO PODPORNH SKUPINAH ALI SKUPINAH ZA SAMOPOMOČ

M1135 - Samo sem mnenja, da matične družine nimajo kapacitet za to – dat osebne stvari ven in se držati ene kontinuitete – redno srečevanje npr. - MOŽNI PROBLEMI GLEDE PODPORNH SKUPIN ALI SKUPIN ZA SAMOPOMOČ

I741 - so kar šibki dosta – MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA MATIČNE DRUŽINE NISO DOVOLJ USPOSOBLJENE ZA SODELOVANJE V PRODPORNH SKUPINAH ALI SKUPINAH ZA SAMOPOMOČ

I742 - Dalo bi se veliko narest na tem - POTREBA PO PODPORNH SKUPINAH ALI SKUPINAH ZA SAMOPOMOČ

I743 - Starši bi tako svojo izkušnjo posredovali naprej, je ena vstopna točka – PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

9.3.1.2.3. Intervju z osebo J

Delo z matično družino z vidika strokovnih delavcev, ki delajo na področju rejništva

Oblike podpor in pomoči matičnim družinam

1. Kakšne oblike podpor in pomoči nudite matičnim družinam?

a) Kakšne oblike podpor in pomoči nudite matični družini ob otrokovem odhodu?

J744 - Moj odgovor bo omejen, zato ker v bistvu sem jaz rejniška socialna delavka - SODELOVANJE Z OSTALIMI ZAPOSLENI NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO

J745 - Sodelovanje z družino je pa bolj delo družinskih socialnih delavcev - SODELOVANJE Z OSTALIMI ZAPOSLENI NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO

J746 - Ampak enostavno naš center deluje tko, da starše napotimo predvsem na ven, na zunanje organizacije - SODELOVANJE Z DRUGIMI INSTITUCIJAMI

J747 - To se nam je v praksi iskazalo kot boljše, ker se vse preveč prepleta - SODELOVANJE Z DRUGIMI INSTITUCIJAMI

J748 - pa tudi če tukaj bi bila včasih recimo osebna pomoč – OSEBNA POMOČ

J749 - in tako naprej, tako da napotimo starše glede na pač težave, ki se iskazujejo, lahko so dolgoročne ali pa kompleksne, na različne nevladne organizacije - SODELOVANJE Z DRUGIMI INSTITUCIJAMI

J750 - Eni starši ne potrebujejo osebno pomoč ampak dejansko vključitev v terapijo – VKLJUČITEV V TERAPIJO

J751 - In tudi pri odvisnostih – napotilo na ven in z nalogo, da potem to mnenje prinesejo centru ko je pač to njihovo delo na sebi zaključeno do te mere, da se vse kar je vezano na to, da bi pač otroka sprejeli nazaj – SODELOVANJE Z DRUGIMI INSTITUCIJAMI

b) Kakšne oblike podpor in pomoči nudite matični družini v času trajanja rejništva?

J752 - Ko pride do rejništva, pride do raskola v generacijah, da gre otrok v rejniško družino, se krhal pri starših, starih starših, prastarših – RASKOL V GENERACIJAH

J753 - So se krhale nekateri stvari znotraj rodbine – RASKOL V GENERACIJAH

J754 - Gre za neke take prikrajšanosti, ki jih v lastni družini doživela moški, ali ženska – PRIKRAJŠANOSTI, KI SO JIH MATIČNI STARŠI DOŽIVELI V LASTNI DRUŽINI

J755 - Starši morajo bit zelo navezani na otroka, da je potem to motivacija za spreminjanje, ker terapija je boleča – NAVEZANOST NA OTROKA KOT MOTIVACIJA ZA SPREMINJANJE

J756 - Saj starši imajo nekakšno strategijo preživetja, ki jo do nekatere mere obvladujejo, z otrokom ali brez otroka – MATIČNE DRUŽINE IMAJO LASTNE STRATEGIJE PREŽIVETJA

J757 - In nič ne upajo narediti več ker bi ga bolelo samo - MATIČNE DRUŽINE IMAJO LASTNE STRATEGIJE PREŽIVETJA

J758 - Ta naš starš rabi starša, on je dojenček, mi pa mu tega ne moremo ponuditi - PRIKRAJŠANOSTI, KI SO JIH MATIČNI STARŠI DOŽIVELI V LASTNI DRUŽINI

J759 - Zdaj stikov v rejniški družini ni več – POTEKANJE STIKOV

J760 - Primer - ni šlo za take ogroženosti in je ena mama imela stike v rejniški družini - POTEKANJE STIKOV

J761 - Je tam otrok korenince dobival, in je ta mama to vidla in je dobila moč, da je hodila, njo je rejniška družina sprejela – REJNIŠKA DRUŽINA SPREJME MATIČNO DRUŽINO

J762 - Pol je zmogla vprašati rejnico in prositi za pomoč - REJNIŠKA DRUŽINA SPREJME MATIČNO DRUŽINO

J763 - Danes tega ni - POTEKANJE STIKOV

J764 - Rejniki so daleč podcenjeni – REJNIKI SO PODCENJENI

J765 - starši pa daleč prezahtevni v svojih pravicah – MATIČNE DRUŽINE PREZAHTEVNE V SVOJIH PRAVICAH

J766 - Uspeval smo pa tam kjer so, ko so bila sodelovanja s soglasjem o rejništvu - IZID JE BOLJ UGODEN, ČE STARŠI PODOJAO SOGLASJE ZA REJNIŠTVO

J767 - Zdaj so pa odvzeli – TREND NARAŠČANJA UKREPOV ODVZEMA

J768 - Vsekakor staršem se prej ponudi pomoč, kolegi jim ponudijo pomoč prej - DELO PRED REJNIŠTVOM

J769 - ker rejništvo je res izjemen, strog in oster poseg v družino – REJNIŠTVO KOT IZJEMEN, STROG IN OSTER POSEG

J770 - Samo nažalost, izkušnje, ki jih imamo mi, pač starši tega ne zmorejo, nekih takih sprememb na sebi – STARŠI NE ZMOREJO SPREMENB NA SEBI

J771 - Ker v rejništvo so res šli otroci, kjer je bila tako huda situacija, da so pač mogli iti iz družine – STARŠI NE ZMOREJO SPREMENB NA SEBI

c) Kakšne oblike podpor in pomoči nudite matični družini ob zaključevanju rejništva?

J772 - Kolk otrok se vrne domov? - To so izjeme, res izjeme – VRNITEV OTROK V MATIČNO DRUŽINO KOT IZJEMA

J773 - Sploh pa če so otroci odšli iz tako težkih pogojev - VRNITEV OTROK V MATIČNO DRUŽINO KOT IZJEMA

J774 - V zgodovini, sploh na začetku mojega dela, ko je bila še Jugoslavija, so v rejništvo otroke oddajale predvsem matere, ki so prišle s trbuhom za kruhom, pol je bila nosečnost, družinske zamere, tako da ni mogla v lastni družini skrbeti za otroka, je bila sramota imeti otroka i biti neporočena – RAZLOGI ZA REJNIŠTVO V PRETEKLOSTI

J775 - To so bili drugi motivi in takrat so se seveda taki otroci vrnili - RAZLOGI ZA REJNIŠTVO V PRETEKLOSTI

J776 - Jaz se ne spomnem kdaj je šel kakšen otrok domov, konkretnega primera se ne morem spomniti - VRNITEV OTROK V MATIČNO DRUŽINO KOT IZJEMA

J777 - Družina pa se spremlja, tako da se družini ponudi podpora centra, če bodo potrebovali in če bo pač otrok potreboval – NUDENJE POMOČI PO ZAKLJUČKU REJNIŠTVA

J778 - Tako da staršem ostane ta občutek, da lahko pridejo po pomoč – NUDENJE POMOČI PO ZAKLJUČKU REJNIŠTVABČUTEK, DA STARŠI LAHKO PRIDEJO PO POMOČ

J779 - Do pet let nazaj je bila večina rejništev s soglasjem staršev – TREND NARAŠČANJA UKREPOV ODVZEMA

J780 - Zadnjih pet let je pa vse to ukrep odvzema – TREND NARAŠČANJA UKREPOV ODVZEMA

J781 - Ni možno bilo vzpostaviti sodelovanja do te mere, da bi starši dali soglasje – MATIČNA DRUŽINA ODKLANJA POMOČ

J782 - In ko je odvzem, je center a priori s strani starša sovražnik – MATIČNA DRUŽINA ODKLANJA POMOČ

J783 - Posebej tisti starši, ki nimajo uvida v lastno situacijo ampak obdržijo pozicijo »vi ste krivi, da je otrok šel« - MATIČNA DRUŽINA MORA PRIDOBITI UVID V LASTNO SITUACIJO

J784 - In tukaj sodelovanje ni mogoče, pravzaprav je, ampak minimalno, ker se trudimo mi za sodelovanje in ker je projektna skupina, kjer so stiki – PRIZADEVANJE ZA MINIMALNO SODELOVANJE

J785 - To ne pomeni, da je ta starš zavrgel otroka, ga ma rad na svoj način, ampak ne zna skrbet za njega - STARŠI NIMAJO UVIDA V POTREBE LASTNIH OTROK

Zagotavljanje glasu matičnim družinam

1. Kako je v procesih pomoči zagotovljeno, da se sliši glas matičnih družin?

J786 - Rejništvo je prepletena situacija – REJNIŠTVO KOT PREPLETENA SITUACIJA

J787 - eno je to svetovalno delo z družinami – SVETOVALNO DELO Z MATIČNO DRUŽINO

J788 - eno je pa čist upravno-pravno delo – UPRAVNO-PRAVNO DELO

J789 - In zdaj tako, sodelovanje - starš, iz upravnopravnega stališča po odvzemu dobi eno odločbo kaj ni v redu, zakaj je bil odvzem – MATIČNA DRUŽINA DOBI ODLOČBO O ODVZEMU

J790 - drugo pa dobi s centra pisno kaj more izpolniti, katere naloge more izpolniti, da se bo otrok vrnil domov – MATIČNA DOBI NALOGE, KI JIH MORA IZPOLNITI, DA SE BO OTROK VRNIL DOMOV

J791 - In starše povabimo, vabimo potem, jih usmerjamo – NUDENJE POMOČI

J792 - Pol povabilo na terapijo – NUDENJE POMOČI

J793 - na eno in drugo nevladno organizacijo za pomoč žrtvam – SODELOVANJE Z DRUGIMI ORGANIZACIJAMI

2. Kaj menite, ali so matične družine dovolj upoštevane v svojih predlogih pri rejništvu?

a) Če je odgovor NE: Zakaj ne?

b) Če je odgovor DA: Na kakšen način izkazuje podporo in priznanje za sodelovanje matičnim družinam?

J794 - So težke in kompleksne situacije, iščemo kje gremo nasproti – DELO Z MATIČNO DRUŽINO KOT TEŽKE IN KOMPLEKSNE SITUACIJE

J795 - Vodilo so otroci – ZAGOTAVLJANJE KORISTI OTROKA

J796 - Vedno jim izražamo hvaležnost – IZRAŽANJE HVALEŽNOSTI MATIČNI DRUŽINI

J797 - in veselje seveda - IZRAŽANJE VESELJA MATIČNI DRUŽINI

J798 - čist čustveno je da smo veseli, da sodelujejo, in hvala ker z nami sodelujejo, ker smo pač vpleteni in povezani za tega otroka skupaj - IZRAŽANJE HVALEŽNOSTI MATIČNI DRUŽINI

J799 - Jaz teh staršev nimam za sovražnike – STROKOVNA DELAVKA SE TRUDI RAZUMETI SITUACIJO DRUŽINE

J800 - rabim pa veliko moči da zdržim njihovo sovražnost - STROKOVNA DELAVKA SE TRUDI RAZUMETI SITUACIJO DRUŽINE

J801 - Pogosto sem njihov cilj ali objekt sovražnosti, in jih povsem razumem - STROKOVNA DELAVKA SE TRUDI RAZUMETI SITUACIJO DRUŽINE

J802 - Včasih to težko nosim, ampak se učim - STROKOVNA DELAVKA SE TRUDI RAZUMETI SITUACIJO DRUŽINE

Kompetence strokovne delavke, potrebne za delo z matično družino

1. Katere kompetence bi morali imeti strokovni delavci, ki delajo na področju rejništva?

J803 - Dolga delovna izkušnja, do katere je danes težko priti – POMEMBOST DELOVNIH IZKUŠENJ

J804 - Ko gre za otroke, se dejansko uprete, in to zgleda, ko si začetnik, vržen v mlin - POMEMBOST DELOVNIH IZKUŠENJ

J805 - Da si vržen v pralni stroj - POMEMBOST DELOVNIH IZKUŠENJ

J806 - Kljub podpori kolegov na centru, ne odločaš sam - SODELOVANJE Z OSTALIMI ZAPOSLENI NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO

J807 - Ampak to razmejevanje je težko – RAZMEJEVANJE MED DELOM IN OSEBNIM ŽIVLJENJEM

J808 - Je odvisno tudi od osebnosti, tudi to kakšna si oseba je pomembno - OSEBNOSTNA NARAVNANOST K DELU Z DRUŽINAMI

J809 - Da imaš toleranco, veliko mero tolerance - TOLERANCA

J810 - hkrati pa da zelo dobro znaš postavljati meje vsem udeleženi – POSTAVLJANJE MEJA VSEM UDELEŽENIM

J811 - in sebi seveda - POSTAVLJANJE MEJA VSEM UDELEŽENIM

J812 - da si skoz na strani otroka – DELO V KORIST UPORABNIKOV

J813 - kar ne pomeni da si proti drugim - DELO V KORIST UPORABNIKOV

J814 - Zavedati se moram kaj je znotraj teh pooblastil kot socialne delavke, kaj je res moja naloga - POSTAVLJANJE MEJA VSEM UDELEŽENIM

J815 - Jaz nisem bog, ne morem te mame usrečiti, družini biti en mesija - POSTAVLJANJE MEJA VSEM UDELEŽENIM

J816 - Da tud zmorem traume vseh teh ljudi in otrok prenest - POSTAVLJANJE MEJA VSEM UDELEŽENIM

Dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino

1. Kateri so tisti dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino?

J817 - Čas - ČAS

J818 - znanje - ZNANJE

J819 - in osebnost strokovnega delavca – OSEBNOST STROKOVNEGA DELAVCA

2. Od čega je odvisna kvaliteta dela z matičnimi družinami?

J820 - Čas pokaže, če je to kaj smo naredili dobro - ČAS

J821 - V javnosti mora priti do poštenega poročanja – POŠTENO POROČANJE MEDIJEV O STROKI SOCIALNEGA DELA

J822 - do tega da bo vsaka stroka o sebi govorila, o svojemu deležu, o svojemu prispevku – VSAKA STROKA NAJ GOVORI O LASTNEM PRISPEVKU

3. Na kaj morajo strokovni delavci, ki delajo na področju rejništva biti pozorni in čemu se izogibati pri delu z matično družino?

J823- To je apsolutno skoz past – ISKANJE RAVNOVESJA PRI DELU Z VSEMI UDELEŽENIMI

J824 - Težko je najdet sredino – biti ob otroku, biti tud staršem - ISKANJE RAVNOVESJA PRI DELU Z VSEMI UDELEŽENIMI

J825 - V trenutku se znajdeš na strani samo enega, in imam pravne argumente, da se postavim n njegovo stran - ISKANJE RAVNOVESJA PRI DELU Z VSEMI UDELEŽENIMI

J826 - ampak moram vedeti iz delovanja socialnodelavskega, da ni to moje delo, da plasiram sovražnost, da se postavljamo drug proti drugemu - ISKANJE RAVNOVESJA PRI DELU Z VSEMI UDELEŽENIMI

J827 - Niti to, da ulepšujem situacijo in iščem opravičila za starše - ISKANJE RAVNOVESJA PRI DELU Z VSEMI UDELEŽENIMI

J828 - In za to rabiš bit močna osebnost, da zdržiš pritiske, drugih strok recimo, zdravniške, pravne - OSEBNOST

J829 - Ker pritiskov je veliko, je ogromno – PRITISKOV JE OGROMNO

J830 - Na začetku, že pred odvzemom, težko je posegati ker gre za rodbinske vezi – TEŽKO JE POSEGATI V DRUŽINSKE VEZI

J831 - Enostavno moraš verjet sebi, si zaupat – ZAUPANJE V SAMEGA SEBE

J832 - Moraš imet vizijo - VIZIJA

J833 - Da vedno znova iščeš neke ideje in poti kako bi bilo zdaj naprej – INOVATIVNOST

4. Kako doživljate svojo vlogo v kontekstu »dvojne vloge«?

J834 - Lažje mi je, ker sem starejša, mislim po delovnem stažu – OSNOVA ZA DELO SO IZKUŠNJE

J835 - Jasno je, da je osnova znanje – OSNOVA ZA DELO JE ZNANJE

J836 - ampak izkušnje so mi zelo pomembne – moje izkušnje kot mame, kot babice, meni je to pomagalo - OSNOVA ZA DELO SO IZKUŠNJE

J837 - Imam tudi veliko podpore na centru - OBRAVNAVANJE LASTNIH STISK

J838 - Moramo to ven dat - OBRAVNAVANJE LASTNIH STISK

J839 -Pa imaš občutek, da si vse naredil, pa kaj še kdo hoče, kaj še bo, in si tudi v stiski - OBRAVNAVANJE LASTNIH STISK

J840 - Moram se zavedat, da sem popolnoma vpletena - ISKANJE RAVNOVESJA PRI DELU Z VSEMI UDELEŽENIMI

J841 - Tole linijo moraš obdržat: sem delavka centra, moja stran je stran otroka, in koliko stran otroka toliko stran staršev in rejniške družine, ampak oni imajo svoje naloge in jaz ne grem nasproti in sem zraven, ampak samo do tam, obstaja meja - ISKANJE RAVNOVESJA PRI DELU Z VSEMI UDELEŽENIMI

J842 - Pa zmeraj na drugačen način, vsakič nekakšno drugo sodelovanje – SODELOVANJE Z MATIČNO DRUŽINO KOT EDINSTVENA SITUACIJA

Znanja, na katera se opirajo strokovni delavci pri delu z matičnimi družinami: uporaba metodičnih načel in načinov ravnanja (Lüssi 1991) pri delu z matičnimi družinami

V raziskovalnem delu magistrske naloge se opiram na načine ravnanja in uporabo metodičnih načel po Lüssiju (1991).

1. So vam načini ravnanja (Lüssi 1991) in uporaba metodičnih načel (Lüssi 1991) znani?

Če sogovornik odgovori DA:

a) Katere načine ravnanja (Lüssi 1991) uporabljate pri delu z matično družino?

J843 - Uporabnikom sem vedno na voljo, vsaj se trudim bit tukaj zanje - OSKRBOVANJE

J844 - Ja, svetovanja so najpogostejša - SVETOVANJE

J845 - se pa tudi večno pogajamo - POGAJANJE

J846 - Glede interveniranja, je to po meni vsaka storitev, tudi če je po uradni dolžnosti, al pa na podlagi uporabnikove osebne odločitve - INTERVENIRANJE

J847 - Storitve jim omogočamo, če se le da, oziroma če je uporabnik upravičen - PRISKRBOVANJE

b) Katera metodična načela (Lüssi 1991) uporabljate pri delu z matičnimi družinami?

J848 - Težko je pridobiti definicijo problema vseh udeležениh, saj velikokrat je težko dobiti oba starša, ali kakšno tretjo osebo, ki je pomembna za otroka – NAČELO INSTRUMENTALNE DEFINICIJE PROBLEMA

J849 - Ampak se trudimo delati z vsemi – NČELO VSESTRANSKE KORISTI

J850 - Čeprav družine nimajo veliko socialnih mrež, se trudimo poiskati nove in jih aktivirati – SOCIALNO-EKOLOŠKO NAČELO

J851 - Prizadevam si za sodelovanje, okol veliko stvari se moramo pogajati – NAČELO POGJANJA

J852 - Zgodi pa se tudi, da zahtevam nemogoče od družine, ker šele takrat slišiš zakaj nekaj ne gre – NAČELO ODPIRANJA PROBLEMA

Če sogovornik odgovori NE:

a) Na kakšna druga znanja se opirate pri delu z matično družino?

J853 - Socialna delavka sem, sem končala višjo šolo, pol študij ob delu, to je bila visoka šola, pol še univerzitetni študij – IZOBRAZBA SOGOVORNIC

J854 - potem se imela velik možnosti na centru za različne seminarje za delo z ljudmi, ki so jih izvajali različni ljudje, v manjšini naši profesorji – DODATNA USPOSABLJANJA

J855 - In potem so tu supervizije - OBRAVNAVANJE LASTNIH STISK

J856 - intervizijska srečanja - OBRAVNAVANJE LASTNIH STISK

J857 - Podpora je pomembna – OBRAVNAVANJE LASTNIH STISK

J858 - Ravno zdaj mediji grejo po poti pritiskov, kaj bi socialno delo moglo, od čudežev naprej – PRIČAKOVANJA MEDIJEV OD STROKE SOCIALNEGA DELA

J859 - Zahteve po čudežih, čudežnih palčkah - PRIČAKOVANJA MEDIJEV OD STROKE SOCIALNEGA DELA

J860 - Pričakovanja družbe so nerealna - PRIČAKOVANJA MEDIJEV OD STROKE SOCIALNEGA DELA

J861 - So prispevki, ki so čisto dobri, kritični in tudi ne pomeni, da se na centrih ne morejo zgoditi napake, nekaj kar se ne bi smelo zgoditi, to je povsod, smo vsi ljudje, v vsakih strokah - PRIČAKOVANJA MEDIJEV OD STROKE SOCIALNEGA DELA

J862 - Zdaj govorim o tem pogromu s strani družbe, politike – PRIČAKOVANJA MEDIJEV OD STROKE SOCIALNEGA DELA

J863 - To so hude stvari in to delo ti mora biti izziv, da lahko zdržiš – OBRAVNAVANJE LASTNIH STISK

J864 - Moraš tudi obvladovati čustva – OBRAVNAVANJE LASTNIH STISK

Mnenje strokovnih delavcev o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine

1. Kako vam se zdi ideja o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine?

J865 - Ideja je dobra – DOBRA IDEJA

J866 - Lahko bi starše po območjih združeval, ker otrok ni veliko v rejništvu, recimo ljubljanski centri – PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

J867 - Težko je glede staršev, tako da bi bilo OK, če bi udeležnost bila na podlagi prostovoljnosti - PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

J868 - Pa dobro bi bilo, če bi vodili tisti, ki s starši niso direktno povezani v sodelovanju, ker je manj ogrožajoče – PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

J869 - Al pa da bi se starši sami dobival – PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

J870 - Da bi si izmenjal izkušnje – PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

J871 - pa kaj bi bilo potrebno izboljšati – PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

9.3.1.2.4. Intervju z osebo K

- Delo z matično družino z vidika strokovnih delavcev, ki delajo na področju rejništva

Oblike podpor in pomoči matičnim družinam

1. Kakšne oblike podpor in pomoči nudite matičnim družinam?

a) Kakšne oblike podpor in pomoči nudite matični družini ob otrokovem odhodu?

K872 - U bistvu je tko, no, če gre, da center dobi informacijo o ugroženosti otroka, a ne, da v tistem primeru pač gre z svojimi nalogami – INTERVENCIJA CENTRA ZA SOCIALNO DELO

K873 - na primer najprej s socialno pomočjo – POSKUS PRIDOBITI SOGLASJE STARŠEV ZA REJNIŠTVO

K874 - kasneje recimo z javnim pooblastilom odločanja – UKREP ODVZEMA

K875 - Zdej ena pot je, da gre pač takoj za odvzem otroka pa namestitev v rejniško družino, za začasno odredbo - UKREP ODVZEMA

K876 - ali pa če recimo z družino že nekaj časa delamo, naredimo individualni načrt pomoči in vidimo, da starša nekaj ne zmoreta, da nista opremljena al pa da nekaj, bom rekla, ne zmorejo pridet do nekega uvida v resno situacijo in potrebnih okrevanj, ki bi jih mogla speljat pol z njim, včasih s soglasjem, otroka namestimo v rejniško družino - POSKUS PRIDOBITI SOGLASJE STARŠEV ZA REJNIŠTVO

K877 - Zdaj jaz sama imam iz lani izkušnjo, iskanja rejniške družine, kar pomeni da je naš center peljal postopek odvzema otroka in v bistvu proti koncu že počasi, a ne, tudi pripravljamo odvzem in iščemo rejniško družino - UKREP ODVZEMA

K878 - tu smo naredili konkretno na ta način, da se pripravi en tak dopis kjer se mal opiše družinska situacija, in potem poiščemo tri primerne, mi smo imeli na voljo ker ene, potem se javljajo centri po Sloveniji »aha, mi pa imamo tako rejniško družino, mi pa ne« - ISKANJE REJNIŠKE DRUŽINE

K879 - in potem smo mi tako, s kolegico, ki je psihologinja, naprej na timskih sestanskih potem pa še sproti mal primerjale kakšne so potrebe otročka - SODELOVANJE Z OSTALIMI ZAPOSLENI NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO

K880 - na drugi strani pa kaj lahko ponudi matična družina. Da to malo resonira s tem, da ne nameščamo enga otročka, ki je vaju bil biti sam, v rejniško družino kjer je velik otrok, da ne bi to bil šok – ISKANJE REJNIŠKE DRUŽINE

K881 - Probava mal uskladit - ISKANJE REJNIŠKE DRUŽINE

K882 - Pol gremo na teren, obiščeva rejniške družine, ki so nam na voljo, se pogovorimo z njimi, prvi kontakt vzpostavimo – VZPOSTAVLJANJE KONTAKTA Z REJNIŠKO DRUŽINO

K883 - Pred kratkim je imela kolegica primer novorojčka, ki je takoj iz porodnišnice šel v rejniško družino, starša sta imela neke težave s prepovedanimi drogami - ISKANJE REJNIŠKE DRUŽINE

K884 - pol primer nameščanja enga fantička, v bistvu sorodstveno rejništvo, ker sta oba starša bila, pravzaprav oče je že bil na prestajanju zaporne kazni, mama je pa pol z novembrom šla – SORODSTVENO REJNIŠTVO

K885 - Tukaj samo dal družini velik manevrskega prostora, v tem smislu da se sama orgnizira kako bi bilo najbolj, ampak še vedno s soglasjem obeh staršev – NAČRTOVANJE REJNIŠTVA Z MATIČNO DRUŽINO

K886 - Glih zdaj ima ena kolegica težave s tem, al bomo šli pač z odvzemom in namestitvijo al pa ne - ODLOČANJE O RESNIH STVAREH

K887 - Sam to gre počasi, tako stališče je no, da se gre počasi, raziskuje, da imajo starši tud možnost, da dobijo čim več odgovorov na vprašanje kaj to pomeni, kako bo potem ta otroček, stiki, to je pogosto velik problem - NAČRTOVANJE REJNIŠTVA Z MATIČNO DRUŽINO

b) Kakšne oblike podpor in pomoči nudite matični družini v času trajanja rejništva?

K888 - In potem ko je enkrat otroček odvzet, vsaj po mojih izkušnjah, se z matično družino naredi nek načrt pomoči – IZDELAVA NAČRTA POMOČI

K889 - in tud kaj se od njih pričakuje, v smislu pogojev, da se bo otroček lahko varno vrnil nazaj k matični družini – ZAHTEVE STROKOVNE NALOGE

K890 - in se dostkrat zgodi da tega ne sprejemejo – MATIČNA DRUŽINA ODKLANJA POMOČ

K891 - Starša sta težko sprejela, da jim je z začasno odredbo otroček odvzet - MATIČNA DRUŽINA TEŽKO SPREJEMA DEJSTVO, DA OTROK NE ŽIVI Z NJIMA

K892 - Pol je bilo eno obdobje tega zanikanja s strani starše »ne, pa ni, pa niste prav naredili« - MATIČNA DRUŽINA MORA PRIDOBITI UVID V LASTNO SITUACIJO

K893 - pol se mi zdi, da pa pride to obdobje ko pa »aha zdaj pa je, je to moja realiteta, kolk se bom pa jaz zdaj potrudil za to, da bom uredil svoje življenje?« - MATIČNA DRUŽINA PRIDOBİ UVID V LASTNO SITUACIJO

K894 - In ta dva starša še vedno nikjer ne živita urejeno, ne vesta a bi bila skupaj, a ne bi bila skupaj v tem smislu partnerskega odnosa, že prvega otročka imata v rejništvu pri babici - MATIČNA DRUŽINA MORA PRIDOBITI UVID V LASTNO SITUACIJO

K895 - Tukaj moramo zgrabit pa delat z matično družino, da bo neke korake speljala, je pa včasih zelo težko – DELO Z MATIČNO DRUŽINO NA SPREMEMBAH

896 - In pol je eno kar tako obdobje ko je status quo – MATIČNA DRUŽINA SE UMAKNE NA ENO ČASOVNO OBDOBJE

K897 - Kadar pa se otroček namesti v rejniško družino, ki pa spada pod drug center, potem probamo s tistim centrom sodelovat – SODELOVANJE Z DRUGIMI CENTRI ZA SOCIALNO DELO

K898 - Je pa tako, da mi mal več stikov navežemo, da vidimo starša - SODELOVANJE Z DRUGIMI CENTRI ZA SOCIALNO DELO

K899 - je pa spet tolk zadržkov pri rejniški družini »pa da starši ne bojo to, pa ne to, pa ne uno«, na te odnose pa pol ne mormo spet vplivat - POTEKANJE STIKOV

c) Kakšne oblike podpor in pomoči nudite matični družini ob zaključevanju rejništva?

K900 - Pomagala sem ji pri odločanju ali se vrniti k očetu al pa ne – PRIMER POMOČ PRI ODLOČANJU

K901 - To je bila deklica, v bistvu je bila deklica že polnoletna. To je bilo lani poleti, je prišla z odločitvijo da, najprej sicer sprva, da bi podaljšali rejništvo pri teti, ker se deklica šola, potem je malo po treh mescih prišla z odločitvijo, da se, ker je imela redne stike z očetom, in da sta se z očetom pogovorila, da se ona s tem strinja, da se bo k njemu preselila. Potem smo imeli še dva, tri razgovora skupaj še z rejnico, da si želi, a ne, da je to pač njena odločitev, da si z očetom pet želi vzpostaviti odnos, da želi v tujino študirat, v bistvo smo skupaj naredile vse te pluse pa minuse odhoda, kaj bi to za njo pomenilo, kaj bi to pomenilo za stike z družino, z ostalimi člani družine, ker je imela še sestro pa mamo. Smo šle večplastno pogledat kaj to njej pomeni. In zanimljivo mi je to kako pri teh stvareh, kako čist majhne stvari postanejo pomembne – tle je imela ortodonta pa aparat, kaj bo pa zdaj ko bo odšla v tujino, a bo prihajala sem, a ne bo, kako bo z prevajanjem, nostrifikacijo spričeval – PRIMER POMOČI PRI ODLOČANJU OB ZAKLJUČEVANJU REJNIŠTVA

K902 - Tako da smo to dobro speljale, ona se se oglasi sčasoma pri meni – PRIMER POMOČI PRI ODLOČANJU

Zagotavljanje glasu matičnim družinam

1. Kako je v procesih pomoči zagotovljeno, da se sliši glas matičnih družin?

K903 - Družine imajo priložnost oglasiti se pri nas – MATIČNA DRUŽINA JE UPOŠTEVANA, ČE SI TEGA ŽELI

K904 - pa za to su tudi individualne projektne skupine – INDIVIDUALNE PROJEKTNE SKUPINE KOT SREDSTVO ZAGOTAVLJANJU GLASU

2. Kaj menite, ali so matične družine dovolj upoštevane v svojih predlogih pri rejništvu?

a) Če je odgovor NE: Zakaj ne?

b) Če je odgovor DA: Na kakšen način izkazujejo podporo in priznanje za sodelovanje matičnim družinam?

K905 - To je pa po moji oceni, glede sestanakov, lepše gre z tistimi oziroma boljše je sodelovanje, če gre za sorodstveno rejništvo – SORODSTVENO REJNIŠTVO

K906 - Kakšni starši, tako kot sem rekla, so še vedno zelo v tej držji »meni je to nepotrebno«, vsaj s tem začnejo – MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA SO MATIČNE DRUŽINE DOVOLJ UPOŠTEVANE

K907 - Se mi zdi, da tisti starši, ki nekak to sprejmejo, pa tudi, če po tem v sferi svojega življenja nič kaj dosti ne spremenijo, pridejo, se zanimajo, tud kdaj rečejo otroku »daj ubogaj rejnika« tako da im dajejo nekaj starševskega - MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA SO MATIČNE DRUŽINE DOVOLJ UPOŠTEVANE

K908 - spet drugi so nenaklonjeni - MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA SO MATIČNE DRUŽINE DOVOLJ UPOŠTEVANE

K909 - tretji ne prihajajo, ker ali so oba starša mrtva ali se sploh nočejo slišati za center – MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA SO MATIČNE DRUŽINE DOVOLJ UPOŠTEVANE

Kompetence strokovne delavke, potrebne za delo z matično družino

1. Katere kompetence bi morali imeti strokovni delavci, ki delajo na področju rejništva?

K910 - Mislim, da to delo zahteva zelo veliko mero strpnosti do tega, da si ne postavimo previskih ciljev – NE ZASTAVIMO SI PREVISOKIH CILJEV

K911 - Da res dobro poznaš strukturo družine, da vidiš, da po mojem mnenju, da si tud narediš to večplastnost – kaj je zdaj treba urediti v tej družini - DOBRO POZNAVANJE STRUKTURE MATIČNE DRUŽINE

K912 - Pomembno je kolk si bodo enotni, kolk si bodo prišli nasproti, a hkrati, če se jaz odmaknem od rejniške družine in se ukvarjam z njima gledat tudi koristi otroka - POSTAVLJANJE MEJA VSEM UDELEŽENIM

K913 - Pomembno je, da imata partnerja ustrezno komunikacijo, a sta izpeljala te stvari, pa tud kaj je bil sploh razlog odvzema – POZORNI MORAMO BITI NA RAZLOG ODVZEMA

K914 - Če je bil razlog odvzema težave z alkoholom, potem bom na to pozorna, a se bodo odpravili na zdravljenje, a je oče šel v AA, a je mama šla v klub, a apstinirata - POZORNI MORAMO BITI NA RAZLOG ODVZEMA

K915 - da sta si najdla delo pa da redno delata, pa tud če nista pa pišeta vloge, ali sta aktivna - SPREMLJANJE

K916 - Če je bilo nasilje razlog, a sta se vključila v treninge socialnih veščin, a se vključujeta v šolo za starše, a ob naslednjem razgovoru imata določene uvide – SPREMLJANJE

K917 - Kaj tud rejnica sporoča v času stikov, tudi na to sem pozorna – POZORNI MORAMO BITI NA SPOROČILA REJIŠKE DRUŽINE

Dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino

1. Kateri so tisti dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino?

K918 - Možnost strokovnega delavca, da vključi starše v programe – SPOSOBNOST STROKOVNEGA DELAVCA, DA VKLJUČI MATIČNO DRUŽINO V RAZLIČNE PROGRAME

K919 - za starše pa niti ni takšnih programov al pa kaj tazga – POMANJAKANJE STORITEV V SKUPNOSTI ZA MATIČNE DRUŽINE

K920 - nekatere šole za straševstvo se v kontekstu nekih zasebnih zavodov, ki so plačniški, za matične družine mi pa vemo, da doskrat nimajo denarja plačevati to - DRŽAVA BI MORALA RAZVIJATI STORITVE ZA POMOČ DRUŽINAM

K921 - Kakšne nevladne organizacije al pa zasebniki imajo programe namenjeni rejnikom in otrokom, za starše pa manj - POMANJAKANJE STORITEV V SKUPNOSTI ZA MATIČNE DRUŽINE

2. Od čega je odvisna kvaliteta dela z matičnimi družinami?

K922 - Od storitev, ki ji jih mi nudimo, od njihove kvalitete pravzaprav – KONTINUIRANO DELO Z MATIČNO DRUŽINO

K923 - Pa tudi programov, ki jih skupnost nudi – SPOSOBNOST STROKOVNEGA DELAVCA, DA VKLJUČI MATIČNO DRUŽINO V RAZLIČNE PROGRAME

K924 - Od strokovnih delavcev tudi, saj ne morejo vsi delati z družino - OSEBNOST STROKOVNEGA DELAVCA

K925 - Predvsem na to sodelovanje, da jih spremljamo, v tem smislu preverjanja njihovega položaja, položaja otroka, a jih res imamo v sodelovanju, a so res sodelujoči, ta pozornost, da ne zgubiš kontakta, to je bistveno – KONTINUIRANO DELO Z MATIČNO DRUŽINO

K926 - Da jih opogumljaš, da greš iz perspektive moči, pohvališ napredek – KREPITEV MOČI MATIČNE DRUŽINE

K927 - do neke meje jaz imam lahko pričakovanja, da pač redno imajo starši medikamentozno terapijo, da hodijo v skupine za samopomoč, ne morem pa od njih nekaj dolgoročno pričakovat - NE ZASTAVIMO SI PREVISOKIH CILJEV

K928 - In raje pozdravljam neke kvalitetne stike pa ohranjanje kontakta – DELO NA OMOGOČANJU KVALITETNIH STIKOV IN OHRANJANJU KONTAKTA OTROKA Z LASTNO DRUŽINO

K929 - in da smo realni do otroka, da otrok razume položaj – DELO NA OMOGOČANJU KVALITETNIH STIKOV IN OHRANJANJU KONTAKTA OTROKA Z LASTNO DRUŽINO

K930 - Da res ratamo sodelavci, ne pa mi v poziciji moči, pa bomo odklulat to pa to pa to – KREPITEV MOČI MATIČNE DRUŽINE

3. Kako doživljate svojo vlogo v kontekstu »dvojne vloge«?

K931 - Meni je zelo težko – TEŽEK POLOŽAJ

K932 - samo rejništvo mi je tako dvojno – po eni strani mi je hudo ko vidim te zgodbe, po drugi strani je pa pomemben otrok - ISKANJE RAVNOVESJA PRI DELU Z VSEMI UDELEŽENIMI

K933 - Grozno je izbirat strani - ISKANJE RAVNOVESJA PRI DELU Z VSEMI UDELEŽENIMI

K934 - Ples med različnimi stvarmi - ISKANJE RAVNOVESJA PRI DELU Z VSEMI UDELEŽENIMI

K935 - Ali je sodelovanje odvisno od socialne delavke, ki dela z matično družino? Ja, sam se mi zdi da je obojestransko – SODELOVANJE Z MATIČNO DRUŽINO ODVISNO OD STROKOVNE DELAVKE

K936 - Sicer imamo družino, s katero je prvi center imel ful težave, ko pa pri nas so zaenkrat ful fajn – MATIČNA DRUŽINA SPREJME POMOČ

K937 - Mnenja sem da je prvi vstop, prvo dogovarjanje, prve te stvari, so bistvene za nek dober odnos za naprej – POMEMEMBEN JE PRVI STIK Z MATIČNO DRUŽINO

Znanja, na katera se opirajo strokovni delavci pri delu z matičnimi družinami: uporaba metodičnih načel in načinov ravnanja (Lüssi 1991) pri delu z matičnimi družinami

V raziskovalnem delu magistrske naloge se opiram na načine ravnanja in uporabo metodičnih načel po Lüssiju (1991).

1. So vam načini ravnanja (Lüssi 1991) in uporaba metodičnih načel (Lüssi 1991) znani?

Če sogovornik odgovori DA:

a) Katere načine ravnanja (Lüssi 1991) uporabljate pri delu z matično družino?

K938 - Ja, vse, ki si jih našteja - NAČINI RAVNANJA IN METODIČNA NAČELA (LÜSSI 1991) SO SOGOVORNICI ZNANI

K939 - Od svetovanja, brez katerega ne gre - SVETOVANJE

K940 - in pogajanja - POGAJANJE

K941 - ter zastopanja - ZASTOPANJE

K942 - Smo uporabnikom na voljo in jim pomagamo - OSKRBOVANJE

K943 - Interveniramo ko nas potrebujejo - INTERVENIRANJE

b) Katera metodična načela (Lüssi 1991) uporabljate pri delu z matičnimi družinami?

K944 - Saj vsestransko korist moram upoštevati – NAČELO VSESTRANSKE KORISTI

K945 - enako kot to, da moram povabiti sve udeležene k sodelovanju – NAČELO KOMUNIKACIJE

K946 - ter krepi uporabnikove mreže – SOCIALNO-EKOLOŠKO NAČELO

K947 - Če je le možno, pa definirati problem – NAČELO INSTRUMENTALNE DEFINICIJE PROBLEMA

Če sogovornik odgovori NE:

a) Na kakšna druga znanja se opirate pri delu z matično družino?

K948 - Socialna delavka sem po izobrazbi – IZOBRAZBA SOGOVORNIC

K949 - trenutno študentka transakcijske psihoanalize – TRANSKCIJSKA PSIHOANALIZA

K950 - Je globinsko naravnana, poglobljena in se mi zdi rejništvo samo po sebi, al pa delo z matično bi bilo lahko zelo svetovalno - MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA JE TRANSAKCIJSKA PSIHOANALIZA PREZAHTEVNA ZA PODROČJE REJNIŠTVA

K951 - samo rejništvo, pa, najbolj intenzivno je ob nameščanju in prenehanju – MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA JE TRANSAKCIJSKA PSIHOANALIZA PREZAHTEVNA ZA PODROČJE REJNIŠTVA

K952 - vmes pa je v bistvu spremljanje – MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA JE TRANSAKCIJSKA PSIHOANALIZA PREZAHTEVNA ZA PODROČJE REJNIŠTVA

Mnenje strokovnih delavcev o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine

1. Kako vam se zdi ideja o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine?

K953 - To bi bilo ful dober – DOBRA IDEJA

K954 - zaradi, že iz te relacijske potrebe po tem, da imajo ob sebi nekoga z podobno zgodbo – ZGODBE DOBIJO POMEN

K955 - ker ko je človek v krizi, in ko se tak stvari dogajao, imaš občutek da se to samo tebi dogaja – ZGODBE DOBIJO POMEN

K956 - in ko ti vstopiš v eno tako skupino ljudi, dobi tvoja zgodba pomen – ZGODBE DOBIJO POMEN

K957 - si med ljudmi, ki so doživeli isto zgodbo in to v emocionalnem smislu doživiš, da si bolj razumljen – RAZUMEVANJE

K958 - Hkrati lahko tudi črpajo dobre zgodbe, meni je uspel, imamo dvakrat tedensko stike... – ČRPANJE DOBRIH ZGOD

K959 - je neka motivacija, zagon, »če je tistemu uspelo dobiti otroka, bo tud meni« - PODPORNE SKUPINE ALI SKUPINE ZA SAMOPOMOČ KOT MOTIVAIIJA

K960- To nam res manjka - POTREBA PO PODPORNH SKUPINAH ALI SKUPINAH ZA SAMOPOMOČ

K961 - Ker doskrat se matične družine s tem težko soočajo, in vsak razgovor je vedno znova »zakaj je šel, kdaj bo prišel nazaj« - MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA MATIČNE DRUŽINE NISO DOVOLJ USPOSOBLJENE ZA SODELOVANJE V PRODPORNIH SKUPINAH ALI SKUPINAH ZA SAMOPOMOČ

K962 - Vidiš da starša bi, ampak najprej morata poskrevet za sebe - MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA MATIČNE DRUŽINE NISO DOVOLJ USPOSOBLJENE ZA SODELOVANJE V PRODPORNIH SKUPINAH ALI SKUPINAH ZA SAMOPOMOČ

K963 - in razumem starše, da jim se zgodi, da jim se prioritete porušijo – MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA MATIČNE DRUŽINE NISO DOVOLJ USPOSOBLJENE ZA SODELOVANJE V PRODPORNIH SKUPINAH ALI SKUPINAH ZA SAMOPOMOČ

9.3.1.2.5. Intervju z osebo L

- Delo z matično družino z vidika strokovnih delavce, ki delajo na področju rejništva

Oblike podpor in pomoči matičnim družinam

1. Kakšne oblike podpor in pomoči nudite matičnim družinam?

L964 - Kaj se tiče rejništva, naredimo tako dobimo soglasje – POSKUS PRIDOBITI SOGLASJE STARŠEV ZA REJNIŠTVO

L965 - jim povemo zakaj bi to bilo najbolj primerno za otroka – PODAJANJE INFORMACIJ

L966 - pripravimo otroka, recimo: »Tam boš imela mirno okolje, boš lahko doma hodila.« - PRIPRAVA OTROKA NA REJNIŠTVO

L967 - Poiščemo rejniško družino – ISKANJE REJNIŠKE DRUŽINE

L968 - jih je blazno malo, mi ne moremo otroku primerno zberat, to je slabo in zaradi tega bi moral imeti celo paleto rejniških družin, da bi lahko zberal – PREMAJNHO ŠTEVILO REJNIŠKI DRUŽIN

L969 - in potem vidimo, da so rejniki prestari za otroka, da so kmečko strukturirani, če ta otrok pride iz mestnega okolja, tako ne moremo posiljevat uboge otroke, če rejniška družina ima večje otroke izogibamo se temu, da bi se vzpostavila ljubezenska razmerja – PREMAJNHO ŠTEVILO REJNIŠKI DRUŽIN

L970 - damo otroko v rejniško družino kjer ima mesta in to ni fajn – PREMAJNHO ŠTEVILO REJNIŠKIH DRUŽIN

L971 - In isto je z zavodi – PREMAJNHO ŠTEVILO ZAVODOV

L972 - Mi mislimo da je Malči Beličeve najboljše za otroka, prideš tja, ja mi nimamo prostora in te tam odklonijo pa tam, ker ni te palete možnosti primerne otroku - PREMAJNHO ŠTEVILO ZAVODOV

L973 - Motivacija za rejništvo pa je še vedno denar, nažalost – MOTIVACIJA ZA OPRAVLJANJE REJNIŠTVA ŠE VEDNO DENAR

L974 - Problem je tudi to, da avta nimajo vsi centri, je ovira za delo v rejništvu, je tehnična zadeva – OVIRA PRI DELU Z MATIČNO DRUŽINO

L975 - Pa uporabniki, saj si lahko zdaj že predstavljaš kakšni manipulatorji so ti ljudje - MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA SO UPORABNIKI MANIPULATORJI

a) Kakšne oblike podpor in pomoči nudite matični družini ob otrokovem odhodu?

L976 - Preden gre v rejništvo, je tako, ponujamo pač te socialnovarstvene storitve – NUDENJE POMOČI

L977 - al osebno pomoč – OSEBNA POMOČ

L978- al pomoč družini za dom – POMOČ DRUŽINI ZA DOM

L979 - ogromno je teh timskih sestankov – TIMSKI SESTANKI

L980 - da pač nekaj najdemo najboljše možne poti – ISKANJE NAJBOLJŠIH REŠITEV

L981 - in na koncu koncev ko to ne deluje, pol se začnemo meniti za rejništvo – KO SO VSE MOŽNOSTI IZČRPANE, SE ODLOČA O REJNIŠTVU

L982 - Če imam kakšen primer u glavi, je na primer – zelo težko je karkoli delati s tistimi družinami kjer gre za duševno bolezen, je skoraj nemogoče – TEŽKO JE DELATI Z MATIČNIMI DRUŽINAMI, KJER GRE ZA DUŠEVNO BOLEZEN

L983 - Al pa za kakšno hudo moteno osebnostno motenost, borderline na primer, ki se ne zdravi, pa potem so take eskapade - TEŽKO JE DELATI Z MATIČNIMI DRUŽINAMI, KJER GRE ZA DUŠEVNO BOLEZEN

L984 - a veš, tako da, so situacije kadar tudi mi ne vemo kaj bi ponudili – TEŽKO JE DELATI Z MATIČNIMI DRUŽINAMI, KJER GRE ZA DUŠEVNO BOLEZEN

L985 - Ker nas je premalo, tudi to - PREOBREMENJENOST STROKOVNIH DELAVCEV

L986 - Jaz kot psiholog dam že lahko malo več, ampak ko vidim, da nič ne deluje, ne ta pomoč družini za dom, da če ne bo nobenga posluha, če ne bo nobene možne pomoči, potem pač rečem, dam svoje mnenje, da ni možno pomagati družini, pač da gremo v rejništvo – UKREP ODVZEMA

b) Kakšne oblike podpor in pomoči nudite matični družini v času trajanja rejništva?

L987 - Kako to sprejmejo starši? To je tako ne, kakšni sprejmejo - MATIČNA DRUŽINA SPREJME POMOČ

L988 - imam zdaj u mislih eno shizofreničarko, ki je sama podala soglasje, ona je v bistvu sama prišla do tega, da je znala prepoznati kdaj je ona čist na adijo pameti - MATIČNA DRUŽINA SPREJME POMOČ

L989 - Hujši pa je bil foter, on je pa motenc, več motnje osebnostne strukture - TEŽKO JE DELATI Z MATIČNIMI DRUŽINAMI, KJER GRE ZA DUŠEVNO BOLEZEN

L990 - Oni pa misle da so glamorozni, glorificirani, grandiozni, oni vse zmorejo - TEŽKO JE DELATI Z MATIČNIMI DRUŽINAMI, KJER GRE ZA DUŠEVNO BOLEZEN

L991 - Tist, ki veš, da ni mogel za otroka poskrbet, ampak pristanka pa tud ni dal - TEŽKO JE DELATI Z MATIČNIMI DRUŽINAMI, KJER GRE ZA DUŠEVNO BOLEZEN

L992 - Drugače pa te pomoči damo prej - KO SO VSE MOŽNOSTI IZČRPANE, SE ODLOČA O REJNIŠTVU

L993 - potem hodimo v družino – OBISK MATIČNE DRUŽINE NA DOMU

L994 - svetovanje v smeru drugih institucij – POKLONJANJE INFORMACIJ

L995 - v posvet, v te terapije, ogromno je enga sodelovanje predeno gremo v ta drastični ukrep - KO SO VSE MOŽNOSTI IZČRPANE, SE ODLOČA O REJNIŠTVU

L996 - Delamo pač tako, gremo v družino - OBISK MATIČNE DRUŽINE NA DOMU

L997 - se pogovarjamo z celo socialno mrežo, kako na kakšen način bi kdo pomagal – PRIDOBIVANJE INFORMACIJ IZ OKOLJA, V KATEREM MATIČNA DRUŽINA ŽIVI

L998 - usmerjamo v terapije – USMERJANJE

L999 - al pa sami vodimo osebne pomoči, ali otroku, ali staršem, al celi družini – OSEBNA POMOČ

c) Kakšne oblike podpor in pomoči nudite matični družini ob zaključevanju rejništva?

L1000 - Zelo malo se jih zaključijo – VRNITEV OTROK V MATIČNO DRUŽINO KOT IZJEMA

L1001 - Tam kjer imaš duševno bolezen, nizka ta inteligenca, hude osebnostne motnje, hudi alkoholizem in te zadeve, so kar trajna rejništva – RAZLOGI DOLGOTRAJNA REJNIŠTVA

L1002 - Sodelovanje je odvisno od razloga odvzema otroka – SODELOVANJE Z MATIČNO DRUŽINO ODVISNO OD RAZLOGA ODVZEMA OTROKA

L1003 - In zaključek tudi - SODELOVANJE Z MATIČNO DRUŽINO ODVISNO OD RAZLOGA ODVZEMA OTROKA

L1004 - Če je dobra povezanost med rejnico in otrokom, je treba glede na starost otroka prisluhniti otroku, tudi to je razlog da otroka ne vrnemo - ZAGOTAVLJANJE KORISTI OTROKA

L1005 - Če otrok 10 let star in lahko sodeluje mu lahko prisluhnemo – ZAGOTAVLJANJE KORISTI OTROKA

L1006 - Starše pokušamo umiriti, da rejništvo ni zato ker so oni slabi starši, v prednosti so otrokove potrebe - ZAGOTAVLJANJE KORISTI OTROKA

L1007 - Oni misle, da če bodo imeli stanovanje, bo toplo pa hrano, da je to dovolj - STARŠI NIMAJO UVIDA V POTREBE LASTNIH OTROK

L1008 - tukaj so osiromašeni, ranjeni, vemo kateri otroci grejo v rejništvo - otroci staršev, ki so že iz primarne družine prinesli en deficit, ki je bil že v njihovi družini – PRIKRAJŠANOSTI, KI SO JIH MATIČNI STARŠI DOŽIVELI V LASTNI DRUŽINI

Zagotavljanje glasu matičnim družinam

1. Kako je v procesih pomoči zagotovljeno, da se sliši glas matičnih družin?

L1009 - Prihajajo, starši prihajajo na IPS – INDIVIDUALNE PROJEKTNE SKUPINE KOT SREDSTVO ZAGOTAVLJANJU GLASU

L1010 - razen tam, kjer je duševna bolezen, pol ne pridejo - INDIVIDUALNE PROJEKTNE SKUPINE KOT SREDSTVO ZAGOTAVLJANJU GLASU

L1011 - Starši v bistvu na sestankih ne znajo povedat kaj bi radi - INDIVIDUALNE PROJEKTNE SKUPINE KOT SREDSTVO ZAGOTAVLJANJU GLASU

L1012 - ne slišijo tega dobrega napredka otroka, šola pa vrtci, pa rejnica, vsi povejo kolko otrok napredujejo - MATIČNA DRUŽINA TEŽKO SPREJEMA DEJSTVO, DA OTROK NAPREDUJE V DRUGI DRUŽINI

L1013 - težko sprejemajo, da otrok napreduje v drugi družini – MATIČNA DRUŽINA TEŽKO SPREJEMA DEJSTVO, DA OTROK NAPREDUJE V DRUGI DRUŽINI

L1014 - Skoraj vse družine tako reagirajo - MATIČNA DRUŽINA TEŽKO SPREJEMA DEJSTVO, DA OTROK NAPREDUJE V DRUGI DRUŽINI

L1015 - Zelo bi si želeli pogostejše stike, obiske - PODAJANJE PREDLOGOV S STRANI MATIČNE DRUŽINE

L1016 - ampak ko ji omogočimo pa ne zmorejo – PODAJANJE PREDLOGOV S STRANI MATIČNE DRUŽINE

L1017 - Pred tem presodimo ali so sploh za to sposobni - PODAJANJE PREDLOGOV S STRANI MATIČNE DRUŽINE

L1018 - Po eni strani kakšne mame so kar aktivne, ko začitijo, da si rejnica mal preveč tega otroka lasti - MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA SO MATIČNE DRUŽINE DOVOLJ UPOŠTEVANE

L1019 - one kar dajo predloge, sam to so tako nizke mame in praktično sploh ne vejo kaj lahko predlagajo - PODAJANJE PREDLOGOV S STRANI MATIČNE DRUŽINE

L1020 - Moramo skupaj z njimi načrtovati kako preživeti dan - PODAJANJE PREDLOGOV S STRANI MATIČNE DRUŽINE

L1021 - Ni idej ni povezanosti, bluzijo v štirih stenah in bluzijo v računalnik - PODAJANJE PREDLOGOV S STRANI MATIČNE DRUŽINE

Kompetence strokovne delavke, potrebne za delo z matično družino

1. Katere kompetence bi morali imeti strokovni delavci, ki delajo na področju rejništva?

L1022 - Jaz mislim, da moraš biti osebnostno naravnana k delu z družinami – OSEBNOSTNA NARAVNANOST K DELU Z DRUŽINAMI

L1023 - imeti posluh za družine – POSLUH

L1024 - moraš imet kompetence za delo z družino - KOMPETENCE ZA DELO Z DRUŽINO

L1025 - Moraš imeti profesionalno distanco, da se te boleče družinske zadeve ne dotaknejo – PROFESIONALNA DISTANCA

L1026 - pa moraš imeti afiniteto za delo z družinami – AFINITETA ZA DELO Z DRUŽINAMI

L1027 - To so vse ljudje zelo manipulativni in če ti tako mlad vstopiš v to, te oni lahko peljejo - POMEMBNOST DELOVNIH IZKUŠENJ

L1028 - pol ko dobiš kilometirno to lahko prepoznaš – POMEMBNOST DELOVNIH IZKUŠENJ

L1029 - To razdelaš, to kilometrino, predeluješ na timskih, supervizijskih sestankih - POMEMBNOST DELOVNIH IZKUŠENJ

L1030 - Tako pridobivaš strokovne izkušnje - POMEMBNOST DELOVNIH IZKUŠENJ

L1031 - Pridobivanje suverenosti, da ne padeš v te igre – POMEMBOST DELOVNIH IZKUŠENJ

L1032 - Pomembna je tudi osebnostna naravnost, kakšne socialne delavke so nezmožne delati z družino - OSEBNOSTNA NARAVNOST K DELU Z DRUŽINAMI

L1033 - imamo tudi socialne delavke, ki uživajo delat na otroških dodatkih, se te mlade punce ne vidijo na drugih področjih – STROKOVNE DELAVKE, KI NIMAJO POTREBO PO KONTAKU Z UPORABNIKI

Dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino

1. Kateri so tisti dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino?

L1034 - Afiniteta do dela z družino – AFINITETA DO DELA Z DRUŽINO

L1035 - Toplina in profesionalna distanca – PROFESIONALNA DISTANCA

L1036 - in da si pripravljena na dolgotrajnešo sodelovanje, da lahko rečeš, da poznaš ta kontinuum – KONTINUIRANO DELO Z MATIČNO DRUŽINO

L1037 - Ampak kaj lahko ti s takim staršem narediš, na pdzd prideš enkart na teden – OVIRE PRI REJNIŠTVU

L1038 - kako delat z mamico, ki dela v treh izmenah - OVIRE PRI REJNIŠTVU

L1039 - So ovire in so zato rejništva dolgotrajneša - OVIRE PRI REJNIŠTVU

2. Od čega je odvisna kvaliteta dela z matičnimi družinami?

L1040 - Od staršev seveda – MATIČNA DRUŽINA MORA PRIDOBITI UVID V LASTNO SITUACIJO

L1041 - Čim prej oni dobijo nek uvid v svojo situacijo, prej se bo situacija začela reševati - MATIČNA DRUŽINA MORA PRIDOBITI UVID V LASTNO SITUACIJO

L1042 - Ker če se to ne zgodi, pol tudi enga sodelovanja ne moremo pričakovat - MATIČNA DRUŽINA MORA PRIDOBITI UVID V LASTNO SITUACIJO

3. Na kaj morajo strokovni delavci, ki delajo na področju rejništva biti pozorni in čemu se izogibati pri delu z matično družino?

L1043 - Predvsem po eni strani bi morali ves čas strmet k temu, da matična družina dobi otroka nazaj – ZAČASNOST REJNIŠTVA

L1044 - ker ogromno tega dela je z matično družino – OGROMNO DELA Z MATIČNO DRUŽINO

L1045 - svetovanja - SVETOVANJE

L1046 - pomoč družini za dom – POMOČ DRUŽINI ZA DOM

L1047 - Preden smo dali otroka v rejništvo, smo ponavljali vse te zadeve - KO SO VSE MOŽNOSTI IZČRPANE, SE ODLOČA O REJNIŠTVU

L1048 - delo na zaposlitvi – DELO NA ZAPOSLOTVI

L1049 - urejanje stanovanjskih razmerah – UREJANJE STANOVANJSKIH RAZMER

L1050 - terapevtsko delo – TERAPEVSTKO DELO

L1051 - Ja, težko je – TEŽEK POLOŽAJ

L1052 - Ampak, kot sem že rekla, pridobivaš kilometrino in se te ne doknejo v tolikšni meri te zadeve – POMEMBOST DELOVNIH IZKUŠENJ

Znanja, na katera se opirajo strokovni delavci pri delu z matičnimi družinami: uporaba metodičnih načel in načinov ravnanja (Lüssi 1991) pri delu z matičnimi družinami

V raziskovalnem delu magistrske naloge se opiram na načine ravnanja in uporabo metodičnih načel po Lüssiju (1991).

1. So vam načini ravnanja (Lüssi 1991) in uporaba metodičnih načel (Lüssi 1991) znani?

Če sogovornik odgovori DA:

L1053 - Za Lüssija sem slišala sicer - NAČINI RAVNANJA IN METODIČNA NAČELA (LÜSSI 1991) SO SOGOVORNICI ZNANI

a) Katere načine ravnanja (Lüssi 1991) uporabljate pri delu z matično družino?

b) Katera metodična načela (Lüssi 1991) uporabljate pri delu z matičnimi družinami?

Če sogovornik odgovori NE:

a) Na kakšna druga znanja se opirate pri delu z matično družino?

L1054 - Sem psihologinja - IZOBRAZBA SOGOVORNIC

L1055 - Zraven psihologije sem končala še realitetno terapijo, zelo dobra zadeva – REALITETNA TERAPIJA

L1056 - Za delo na centru je transakcijska pregloboka – NA CENTRIH ZA SOCIALNO DELO NI PROSTORA IN ČASA ZA DOLGOTRAJNE TERAPIJE

L1057 - in tukaj nimaš tega terapevtskega dela - NA CENTRIH ZA SOCIALNO DELO NI PROSTORA IN ČASA ZA DOLGOTRAJNE TERAPIJE

L1058 - realitetna je naštimana tukaj in zdaj, action varianta – DELO Z MATIČNO DRUŽINO TUKAJ IN ZDAJ

L1059 - Zelo učinkovito jo lahko uporabljam – UČINKOVITA UPORABA REALITETNE TERAPIJE PRI DELU Z MATIČNIMI DRUŽINAMI

L1060 - Te terapije za katere se odločiš, moraš tudi ti sam že živeti – TERAPIJE, ZA KATERE SE ODLOČIŠ, MORAŠ ŽIVETI TUDI SAM

L1061 - Rabiš orodje, ker faks sam ti ne da tega tolk, ne da velik – ŠTUDIJ PSIHOLOGIJE NASPLOŠNO NI DOVOLJ

Mnenje strokovnih delavcev o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine

1. Kako vam se zdi ideja o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine?

L1062 - Ideja je načeloma dobra – DOBRA IDEJA

L1063 - je pa ena stvar, kot sem na začetku rekla, to so vse družine take, ki niso normalne - MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA MATIČNE DRUŽINE NISO DOVOLJ USPOSOBLJENE ZA SODELOVANJE V PRODPORNIH SKUPINAH ALI SKUPINAH ZA SAMOPOMOČ

L1064 - npr. če pomislim da bi ona shizofreničarka, pa tisti motenc, če se to združi, ej, kaj lahko od tega dobijo? - MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA MATIČNE DRUŽINE NISO DOVOLJ USPOSOBLJENE ZA SODELOVANJE V PRODPORNIH SKUPINAH ALI SKUPINAH ZA SAMOPOMOČ

L1065 - V vsaki skupini je pomembno imet eno zdravo jedro, dve družini normlni pa pol, da zraven imamo pa še štiri, ki nimajo zdravo jedro – PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

L1066 - Samopomočne ja, če bi našli ene dve zdrave, zraven pa tudi štiri, ki imajo otroka v rejništvo - PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

L1067 - Za skupino kot obliko pomoči rabiš zdravo jedro, da ob tem drugi pridobivajo, če bodo pa vsi isti, se lahko samo kregajo - PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

L1068 - Skupinsko težko - MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA MATIČNE DRUŽINE NISO DOVOLJ USPOSOBLJENE ZA SODELOVANJE V PRODPORNIH SKUPINAH ALI SKUPINAH ZA SAMOPOMOČ

L1069 - Jaz ne bi dala roke v ogenj za te starše – MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA MATIČNE DRUŽINE NISO DOVOLJ USPOSOBLJENE ZA SODELOVANJE V PRODPORNIH SKUPINAH ALI SKUPINAH ZA SAMOPOMOČ

9.3.1.2.6. Intervju z osebo M

- Delo z matično družino z vidika strokovnih delavce, ki delajo na področju rejništva

Oblike podpor in pomoči matičnim družinam

1. Kakšne oblike podpor in pomoči nudite matičnim družinam?

M1070 - Predvsem jim omogočamo pogovore –POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI

M1071 - svetovanja - SVETOVANJE

M1072 - Družine pa moraš poznati – DOBRO POZNAVANJE MATIČNIH DRUŽIN

M1073 - Jim pomagaš, da se vključijo v različna zdravljenja – POMOČ PRI VKLJUČEVANJU V RAZLIČNA ZDRAVLJENJA

M1074 - Nudimo jim tudi pomoč družini za dom – POMOČ DRUŽINI ZA DOM

M1075 - enako kot osebna pomoč – OSEBNA POMOČ

M1076 - Pol delo se bazira tudi na dajanju informacij – PODAJANJE INFORMACIJ

M1077 - Saj naredimo vse kar lahko, da otroci lahko ostanejo v družini – KO SO VSE MOŽNOSTI IZČRPANE, SE ODLOČA O REJNIŠTVU

M1078 - Pred rejništvom se dela na tem, da do ukrepa ne pride - KO SO VSE MOŽNOSTI IZČRPANE, SE ODLOČA O REJNIŠTVU

a) Kakšne oblike podpor in pomoči nudite matični družini ob otrokovem odhodu?

M1079 - Družine imajo možnost, če seveda to želijo, spoznati rejniške družine preden otroka namestimo – NAČRTOVANJE REJNIŠTVA Z MATIČNO DRUŽINO

M1080 - Se je izkazalo kot dobra praksa - NAČRTOVANJE REJNIŠTVA Z MATIČNO DRUŽINO

M1081 - Staršem sicer ne pustimo preveč manevarskega prostora, saj potem nobena rejniška družina ne bi bila dobra za njihovega otroka - NAČRTOVANJE REJNIŠTVA Z MATIČNO DRUŽINO

M1082 - Preden otroka namestimo v rejniško družino, jim tudi predstavimo možnosti kot so zdravljenje, terapije – NUDENJE POMOČI MATIČNI DRUŽINI

b) Kakšne oblike podpor in pomoči nudite matični družini v času trajanja rejništva?

M1083 - Eno je pomembno - ne moreš jih prisiliti, da sprejmejo pomoč – MATIČNO DRUŽINO NE MOREŠ PRISILITI, DA SPREJMEJO POMOČ

M1084 - To ne gre tako - MATIČNO DRUŽINO NE MOREŠ PRISILITI, DA SPREJMEJO POMOČ

M1085 - Trudiš se vzpostaviti saj tisto malo sodelovanja, da vsaj stiki potekajo, ostalo pa je na staršem - NALOGA STROKOVNE DELAVKE

M1086 - Spet jim na novo predstaviš opcije, jim daš čas, urejaš stvari, si jim na razpolago – NUDENJE POMOČI

M1087 - Opozarjaš na razmere, v katerih živijo, da to ni najboljše za otroka – NALOGA STROKOVNE DELAVKE

M1088 - Eni starši se po namestitvi otroka v rejniško družino ne oglasijo več pri nas - MATIČNA DRUŽINA ODKLANJA POMOČ

c) Kakšne oblike podpor in pomoči nudite matični družini ob zaključevanju rejništva?

M1089 - To ali se bo otrok vrnil v matično družino odločamo na podlagi rednega spremljanja – SPREMLJANJE

M1090 - veliko timskih sestankov – TIMSKI SESTANKI

M1091 - informacij drugih organizacij, če so starši vključeni seveda – SODELOVANJE Z DRUGIMI ORGANIZACIJAMI

M1092 - in okolja, v katerem živijo – PRIDOBIVANJE INFORMACIJ IZ OKOLJA, V KATEREM MATIČNA DRUŽINA ŽIVI

M1093 - Seveda se situacija zelo dobro preveri, preden otroka vrnemo v matično družino - SPREMLJANJE

M1094 - Pomoč ob zaključku pa je odvisna od družine – POMOČ OB ZAKLJUČKU ODVISNA OD MATIČNE DRUŽINE

M1095 - Eni rabijo spremljanje na začetku - POMOČ OB ZAKLJUČKU ODVISNA OD MATIČNE DRUŽINE

M1096 - pri enih pa kar zalaufa POMOČ OB ZAKLJUČKU ODVISNA OD MATIČNE DRUŽINE

M1097 - Pomagamo jim tudi tako, da jim uredimo stanovanje – POMOČ PRI UREJANJU STANOVANJSKIH RAZMER

M1098 - jih vključimo v kakšne transferje – VKLJUČEVANJE V RAZLIČNE TRANSFERJE

Zagotavljanje glasu matičnim družinam

1. Kako je v procesih pomoči zagotovljeno, da se sliši glas matičnih družin?

M1099 - Na sestankih IPSa jim je to zagotovo zagotovljeno – INDIVIDUALNA PROJEKTNA SKUPINA KOT SREDSTVO ZAGOTAVLJANJU GLASU MATIČNIH DRUŽIN

M1100 - Jim damo, da povejo svoje mnenje, če je konstruktivno ga tudi upoštevamo – PODAJANJE PREDLOGOV S STRANI MATIČNE DRUŽINE

M1101 - Imajo možnost prebrati tisto kar jaz zapišem – UVID V SPISE

2. Kaj menite, ali so matične družine dovolj upoštevane v svojih predlogih pri rejništvu?

a) Če je odgovor NE: Zakaj ne?

M1102 - Jaz osebno menim, da ne – MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA MATIČNE DRUŽINE NISO DOVOLJ UPOŠTEVANJE PRI SVOJIH PREDLOGIH

M1103 - Problem se kaže v temu, da nekateri starši ne želijo slišati za pomoč ko se otrok namesti v rejniško družino – MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA MATIČNE DRUŽINE NISO DOVOLJ UPOŠTEVANJE PRI SVOJIH PREDLOGIH

M1104 - Ogromno bolečine je tukaj in s tem, da nas nočejo v bližini nastaja problem, ker na ta način niti ni priložnosti, da bi bili slišani - MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA MATIČNE DRUŽINE NISO DOVOLJ UPOŠTEVANJE PRI SVOJIH PREDLOGIH

b) Če je odgovor DA: Na kakšen način izkazuje podporo in priznanje za sodelovanje matičnim družinam?

-

Kompetence strokovne delavke, potrebne za delo z matično družino

1. Katere kompetence bi morali imeti strokovni delavci, ki delajo na področju rejništva?

M1105 - Študij je dovolj ampak samo za osnove – ŠTUDIJ SOCIALNEGA DELA NASPLOŠNO NI DOVOLJ

M1106 - Ko stopiš v ta svet, se začneš zavedat, da to znanje ne zadostuje - ŠTUDIJ SOCIALNEGA DELA NASPLOŠNO NI DOVOLJ

M1107 - Tako da je poudarek na dodanem izobraževanju – POTREBA PO DODATNEM USPOSABLJANJU

M1108 - Pa empatija je pomembna, saj družine to čutijo - EMPATIJA

Dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino

1. Kateri so tisti dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino?

M1109 - Dajanje informacij družini – PODAJANJE INFORMACIJ

M1110 - pa iskrenost – ISKRENOST

M1111 - Od samih zakonskih okvirov – BIROKRACIJA KOT MOTEČI DEJAVNIK PRI DELU Z MATIČNIMI DRUŽINAMI

M1112 - Pa tudi odvisno je od tega, kam jih lahko napotiš po dodatno pomoč – SPOSOBNOST STROKOVNEGA DELAVCA, DA VKLJUČI MATIČNO DRUŽINO V RAZLIČNE PROGRAME

2. Na kaj morajo strokovni delavci, ki delajo na področju rejništva biti pozorni in čemu se izogibati pri delu z matično družino?

M1113 - Iskati moramo ravnovesje med vsemi udeleženi - ISKANJE RAVNOVESJA PRI DELU Z VSEMI UDELEŽENIMI

M1114 - Je pomembno poskrbet najprej za otroka, a ne smemo pustiti matično družino samo, tudi rejniško ne, da se same ukvarjajo z stiskami - ISKANJE RAVNOVESJA PRI DELU Z VSEMI UDELEŽENIMI

M1115 - Se zgodi, da nam vsega ne uspe – NE ZASTAVIMO SI PREVISOKIH CILJEV

3. Kako doživljate svojo vlogo v kontekstu »dvojne vloge«?

M1116 - Težko je – TEŽEK POLOŽAJ

M1117 - ker smo mi tisti, ki otroka nameščajo obenem pa moramo družini biti na razpolago in jim pomagati - TEŽEK POLOŽAJ

M1118 - Ponavadi v delo povabim kakšno sodelavko, tako da vzpostavim nekakšno ravnovesje - SODELOVANJE Z OSTALIMI ZAPOSLENI NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO

M1119 - saj se zavedam, da starši krivijo nas za namestitev otrok v rejniško družino – MATIČNA DRUŽINA
ODKLANJA POMOČ

Znanja, na katera se opirajo strokovni delavci pri delu z matičnimi družinami: uporaba metodičnih načel in načinov ravnanja (Lüssi 1991) pri delu z matičnimi družinami

V raziskovalnem delu magistrske naloge se opiram na načine ravnanja in uporabo metodičnih načel po Lüssiju (1991).

1. So vam načini ravnanja (Lüssi 1991) in uporaba metodičnih načel (Lüssi 1991) znani?

Če sogovornik odgovori DA:

a) Katere načine ravnanja (Lüssi 1991) uporabljate pri delu z matično družino?

M1120 - Ja, vse tisto kar delamo na centrih lahko razčlenimo na načine ravnanja – DELO NA CENTRIH ZA
SOCIALNO DELO LAHKO RAZČLENIMO NA NAČINE RAVNANJA

M1121 - Od svetovanje, ki ga opravljamo vsak dan - SVETOVANJE

M1122 - tudi pogajanje - POGAJANJE

M1123 - in zastopanje so vsakodnevne akcije - ZASTOPANJE

M1124 - Intervencija se kaže že v temu ko uporabniki pridejo na center ali pa mi ukrepamo po uradni dolžnosti -
INTERVENIRANJE

M1125 - denarni transferji - PRISKROBAVANJE

M1126 - terapije - PRISKROBOVANJE

M1127 – delavnice - PRISKROBOVANJE

b) Katera metodična načela (Lüssi 1991) uporabljate pri delu z matičnimi družinami?

M1128 - Načela pa je mal težje upoštevati pri delu z matičnimi družinami – NAČELA JE TEŽJE UPOŠTEVATI PRI
DELU Z MATIČNIMI DRUŽINAMI

M1129 - Zgodi se, da nista oba starša vključena, tako da načelo vsestranske koristi ni zadovoljeno popolnoma –
NAČELO VSESSTANSKE KORISTI

M1130 - si pa prizadevam za načelo interpozicije saj starše vedno vabim k sodelovanju, vedno – NAČELO
INTERPOZICIJE

M1131 - Se pa tudi velikokrat pogajamo – NAČELO POGAJANJA

M1132 - Problem je tudi načelo instrumentalne definicije problema, ker če niso prisotne vse osebe pomembne za otroka,
ne moreš izvedeti kaj je tista stvar, al pa dogodek, ki tišči vse vključene – NAČELO INSTRUMENTALNE
DEFINICIJE PROBLEMA

M1133 - Pol pa moraš delati s tem kar imaš - NAČELO INSTRUMENTALNE DEFINICIJE PROBLEMA

M1134 - Res pa je, da moraš nenehno podpirati njihove socialne mreže, če jih imajo – SOCIALNO-EKOLOŠKO
NAČELO

Če sogovornik odgovori NE:

a) Na kakšna druga znanja se opirate pri delu z matično družino?

-

Mnenje strokovnih delavcev o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine

1. Kako vam se zdi ideja o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine?

M1135 - Ne vem kolk časa bi se uspele sestajate takšne skupine - MOŽNI PROBLEMI GLEDE PODPORNH SKUPIN
ALI SKUPIN ZA SAMOPOMOČ

M1136 - Ker družinam je problem obdržati eno tako kontinuiteto, to me edino skrbi - MOŽNI PROBLEMI GLEDE
PODPORNH SKUPIN ALI SKUPIN ZA SAMOPOMOČ

M1137 - Sicer pa bi to morali probati, ker edino tako bomo izvedli ali bi staršem skupine bile od pomoči - - POTREBA
PO PODPORNH SKUPINAH ALI SKUPINAH ZA SAMOPOMOČ

9.3.1.2.7. Intervju z osebo N

- Delo z matično družino z vidika strokovnih delavce, ki delajo na področju rejništva

Oblike podpor in pomoči matičnim družinam

1. Kakšne oblike podpor in pomoči nudite matičnim družinam?

a) Kakšne oblike podpor in pomoči nudite matični družini ob otrokovem odhodu?

N1138 - Matična družina je ves čas vključena v postopek – MATIČNO DRUŽINO SE SEZNANI S POSTOPKI IN ZAHTEVAMI

N1139 - v primeru, da gre za rejništvo s soglasjem si bodočo rejniško družino tudi skupaj ogledamo, spoznamo – NACRTOVANJE REJNIŠTVA Z MATIČNO DRUŽINO

N1140 - Pomoč je družini nudena z podajanjem vseh bistvenih informacij – POKAZANJE INFORMACIJ

N1141 - s pogovori – POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI

N1142 - obiski na domu – OBISKI MATIČNE DRUŽINE NA DOMU

N1143 - skupni obiski v rejniški družini – SKUPNI OBISKI REJNIŠKE DRUŽINE

N1144 - V primeru odvzema je potrebno ukrepati hitro – INTERVENCIJA CENTRA ZA SOCIALNO DELO

b) Kakšne oblike podpor in pomoči nudite matični družini v času trajanja rejništva?

N1145 - Matična družina - biološki starši so vključeni v individualno projektno skupino za otroka – INDIVIDUALNA PROJEKTNJA SKUPINA KOT OBLIKA POMOČI

N1146 - Matični družini se lahko ponudi pomoč družini za dom – POMOČ DRUŽINI ZA DOM

N1147 - posameznemu staršu pa osebno pomoč – OSEBNA POMOČ

c) Kakšne oblike podpor in pomoči nudite matični družini ob zaključevanju rejništva?

N1148 - Pogovori – POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI

N1149 - osebna pomoč – OSEBNA POMOČ

N1150 - spremljanje - SPREMLJANJE

N1151 - pomoč družini za dom – POMOČ DRUŽINI ZA DOM

Zagotavljanje glasu matičnim družinam

1. Kako je v procesih pomoči zagotovljeno, da se sliši glas matičnih družin?

N1152 - Kot je bilo že navedeno, so starši del individualne projekte skupine, ki se redno srečuje in spremlja izvajanja rejništva - skupaj se pogovarjamo o vseh bistvenih stvareh, ki se tičejo otroka - zdravje, šola, vedenjski in čustveni razvoj otroka, dogajanje v rejniški družini, stiki z matično družino... - INDIVIDUALNA PROJEKTNJA SKUPINA KOT SREDSTVO ZAGOTAVLJANJA GLASU MATIČNIH DRUŽIN

2. Kaj menite, ali so matične družine dovolj upoštevane v svojih predlogih pri rejništvu?

a) Če je odgovor NE: Zakaj ne?

b) Če je odgovor DA: Na kakšen način izkazuje podporo in priznanje za sodelovanje matičnim družinam?

N1153 - Trenutno težko odgovorim nato, ker sem na delovnem mestu šele dobra dva meseca – SOGOVORNICA NIMA DOVOLJ DELOVNE DOBE, DA BI LAHKO ODGOVORILA

N1154 - Si pa prizadevam, da sem na voljo matični družini za pogovor, da se o morebitnih težavah pogovarjamo skupaj – BITI MATIČNI DRUŽINI NA VOLJO ZA POGOVOR

N1155 - da njihove želje posredujem tudi na IPS, ali na strokovni tim – POSREDOVANJE ŽELJA MATIČNE DRUŽINE NA INDIVIDUALNO PROJEKTNO SKUPINO ALI STROKOVNI TIM

N1156 - in se potem skupaj odločamo, kaj je možno in kaj je v korist otroka – SKUPNO ODLOČANJE

Kompetence strokovne delavke, potrebne za delo z matično družino

1. Katere kompetence bi morali imeti strokovni delavci, ki delajo na področju rejništva?

N1157 - Dobro poznavanja dela z ljudmi – DOBRO POZNAVANJE DELA Z LJUDMI

N1158 - veščine in spretnosti vodenja pogovora – SPRETNOSTI VODENJA POGOVORA

N1159 - pogajanja - POGAJANJE

N1160 - usklajevanja različnih mnenj – SPREJEMANJE RAZLIČNOSTI

N1161 - razvoj otroka in poznavanje potreb otroka – DELO V KORIST UPORABNIKOV

N1162- objektivnost - OBJEKTIVNOST

N1163 - posluš za različna mnenja – SPREJEMANJE RAZLIČNOSTI

N1164 - sprejemanje različnosti – SPREJEMANJE RAZLIČNOSTI

N1165 - potrpežljivost - POTRPEŽLJIVOST

N1166 - sposobnost empatije... - EMPATIJA

Dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino

1. Kateri so tisti dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino?

N1167 - V osnovi je razlika ali gre za rejništvo s soglasjem ali z odvzemom - USMERJANJE POZORNOSTI NA RAZLOG REJNIŠTVA

N1168 - V primeru odvzema je zagotovo težje, vsaj v začetku – USMERJANJE POZORNOSTI NA RAZLOG REJNIŠTVA

N1169 - Zelo pomembno je kakšen odnos vzpostaviš z matično družino, kako te ona sprejema – ISKANJE REŠITEV V SODELOVANJU Z MATIČNO DRUŽINO

2. Od čega je odvisna kvaliteta dela z matičnimi družinami?

N1170 - Menim, da predvsem od tega kakšen odnos z njimi vzpostaviš - ISKANJE REŠITEV V SODELOVANJU Z MATIČNO DRUŽINO

N1171 - od tega ali imajo občutek, da so pomembni, enakovredni drugim udeleženi, ali so slišani, spoštovani, sprejeti, taki kot so... - ISKANJE REŠITEV V SODELOVANJU Z MATIČNO DRUŽINO

3. Na kaj morajo strokovni delavci, ki delajo na področju rejništva biti pozorni in čemu se izogibati pri delu z matično družino?

N1172 - Pozorni morajo biti, da se ne nagibajo samo oz. preveč na matično družino – ISKANJE RAVNOVESJA PRI DELU Z VSEMI UDELEŽENIMI

N1173 - ali pa da so do njih preveč distancirani, da se z njimi ne ukvarjajo - ISKANJE RAVNOVESJA PRI DELU Z VSEMI UDELEŽENIMI

N1174 - Najti je potrebno pravo ravnovesje med eno in drugo družino - ISKANJE RAVNOVESJA PRI DELU Z VSEMI UDELEŽENIMI

N1175 - ter pri tem gledati predvsem na koristi otroka in na njegove potrebe ter pravice – DELO NA OMOGOČANJU KVALITETNIH STIKOV IN OHRANJANJU KONTAKTA OTROKA Z LASTNO DRUŽINO

4. Kako doživljate svojo vlogo v kontekstu »dvojne vloge«?

N1176 - Ker smo večji center, si pri večini primerov delo porazdelimo - da nekdo dela z matično družino, drug bolj z rejniško, ne glede na to, pa je potrebno poznavanje in delo z obema - SODELOVANJE Z OSTALIMI ZAPOSLENI NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO

N1177 - V dvojni vlogi pa je vedno težko tako za strokovnega delavca, kot za uporabnika – TEŽKA SITUACIJA ZA VSE SODELUJOČE

Znanja, na katera se opirajo strokovni delavci pri delu z matičnimi družinami: uporaba metodičnih načel in načinov ravnanja (Lüssi 1991) pri delu z matičnimi družinami

V raziskovalnem delu magistrske naloge se opiram na načine ravnanja in uporabo metodičnih načel po Lüssiju (1991).

1. So vam načini ravnanja (Lüssi 1991) in uporaba metodičnih načel (Lüssi 1991) znani?

Če sogovornik odgovori DA:

a) Katere načine ravnanja (Lüssi 1991) uporabljate pri delu z matično družino?

N1178 - Svetovanje - SVETOVANJE

N1179 - pogajanje - POGAJANJE

N1180 - interveniranje - kadar je potrebno - INTERVENIRANJE

N1181 - zastopanje v odnosu do drugih članov individualne projektne skupine - ZASTOPANJE

b) Katera metodična načela (Lüssi 1991) uporabljate pri delu z matičnimi družinami?

N1182 - Načelo vsestranske koristnosti - vendar mora biti pri tem ne glede na načelo na prvem mestu korist otroka - NAČELO VSESTRANSKE KORISTI

N1183 - prizadevam si za interpozicijo – NAČELO INTERPOZICIJE

N1184 - brez komunikacije tudi ne gre – NAČELO KOMUNIKACIJE

N1185 - instrumentalna definicija problema – NAČELO INSTRUMENTALNE DEFINICIJE PROBLEMA

N1186 - načelo pogajanja – NAČELO POGAJANJA

N1187 - prizadevam si za načelo sodelovanja vseh udeležениh v problemu – NAČELO SODELOVANJA

N1188 - večkrat je potrebno tudi odpirati problem – NAČELO ODPIRANJA PROBLEMA

Če sogovornik odgovori NE:

a) Na kakšna druga znanja se opirate pri delu z matično družino?

Mnenje strokovnih delavcev o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine

1. Kako vam se zdi ideja o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine?

N1189 - Ideja je dobra – DOBRA IDEJA

N1190 - in bi bila zagotovo koristna – KORISTNA IDEJA

N1191 - je pa težava z obremenjenostjo zaposlenih - MOŽNI PROBLEMI GLEDE PODPORNIH SKUPIN ALI SKUPIN ZA SAMOPOMOČ

N1192 - in pomanjkanjem časa – MOŽNI PROBLEMI GLEDE PODPORNIH SKUPIN ALI SKUPIN ZA SAMOPOMOČ

9.3.2. Združevanje sorodnih pojmov v kategorije

Sorodne pojme sem združila v kategorije. Kategorije sem naredila za svako skupino sogovornic posebej.

9.3.2.1. Matične družine

Dvanajst kategorij sem naredila tako, da sem teme, o katerih sem spraševala v intervjujih spremenila v kategorije. Te pa so:

- Oblike podpore in pomoči matičnim družinam, ki jih strokovni delavci nude matični družini
- Oblike podpore in pomoči, ki jih strokovni delavci nude matični družini ob otrokovem odhodu
- Oblike podpore in pomoči, ki jih strokovni delavci nude matični družini v času trajanja rejništva
- Oblike podpore in pomoči, ki jih strokovni delavci nude matični družini ob zaključevanju rejništva
- Oblike podpore in pomoči, ki so matični družini bile v pomoč
- Oblike podpore in pomoči, ki so jih družine potrebovale ali jih potrebujejo
- Zagotavljanje glasu matičnim družinam
- Ravnanja pri delu z matično družino, na katere morajo strokovni delavci biti pozorni
- Ravnanja pri delu z matično družino, katerih se strokovni delavci morajo izogibati
- Kompetence strokovne delavke, potrebne za delo z matično družino z vidika matičnih družin
- Dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino z vidika matičnih družin
- Mnenje matičnih družin o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine

Dve kategoriji pa sem pridobila na podlagi odgovorov strokovnih delavk in njihovega mnenja: Te dve kategoriji pa sta:

- Razmere v matični družini

- Razlogi za rejništvo

Združevanje sorodnih pojmov v kategorije:

- **Razmere v matični družini**

A3 - ker ko sem rodila prvega otroka sem hodila v srednjo šolo – OBISKOVANJE SREDNJE ŠOLE

A10 - Prvega otroka sem rodila ko sem bila stara 18 let – OBISKOVANJE SREDNJE ŠOLE

A12 - Vse se je tako začelo, da me je fant tepel – NASILJE V DRUŽINI

A15 - res smo se pogosto kregale – NASILJE V DRUŽINI

A16 - pač družinske zamere – DRUŽINSKE ZAMERE

A22 - Poleg vsega pa sem obiskovala srednjo šolo – OBISKOVANJE SREDNJE ŠOLE

A28 - No če zdaj pogledam za nazaj, je tukaj vedno bila moja teta – POMOČ SORODNIKOV

A32 - Šolala sem se i ob tem naj bi cel čas skrbela za otroka – OBISKOVANJE SREDNJE ŠOLE

A35 - do te mere, da sem se raje vrnila k teti kot pa ostala pri tej rejnici – POMOČ SORODNIKOV

A39 - D. se tedaj zakompliciralo zdravstveno stanje, končal je v bolnišnici – ZDRAVSTVENE TEŽAVE OTROKA

A46 - Mama je bila alkoholičarka, brezdomka – NEUSTREZNE SOCIALNE RAZMERE

A48 - Pa tudi starši tega mojega bivšega fanta niso živeli nič boljše – NEUSTREZNE SOCIALNE RAZMERE

A40 - Moja krivica je, da ga sploh nisam obiskovala takrat - ZAVEDANJE LASTNE SITUACIJE

A41 - saj se tega zavedam - ZAVEDANJE LASTNE SITUACIJE

A45 - Mogoče je tudi res, zgodilo se je - ZAVEDANJE LASTNE SITUACIJE

A47 - z sestro sva preživelo celo otroštvo v različnih rejniških družinah – ŽIVLJENJE V REJNIŠKIH DRUŽINAH

A56 - Neko urejeno življenje imam zdaj – ZAVEDANJE LASTNE SITUACIJE

A67 - Menim, da sem morala bit boljša mati - ZAVEDANJE LASTNE SITUACIJE

B122 - Ko sem bila noseča – NOSEČNOST

B126 - saj sem tudi sama bila v rejništvu – ŽIVLJENJE V REJNIŠKIH DRUŽINAH

B127 - in smo me samo topli – NASILJE V REJNIŠKI DRUŽINI

B128 - Najprej doma očim – NASILJE V DRUŽINI

B129 - in pol sem isto doživela v rejništvu, pri dvanajstih letih – NASILJE V REJNIŠKI DRUŽINI

B130 - Dvakrat sem poskušala naredit samoumor – POSKUS SAMOUMORA

B131 - in sem tudi bila hospitalizirana – HOSPITALIZACIJA V PSIHIATRIČNO BOLNIŠNICO

B136 - ločila sam se od moža - LOČITEV

B137 - z materjo pa nisem bila v kontaktu – NI KONTAKTA S STARŠI

B140 - Meni je bilo jasno, da ne bom zmogla sama skrbeti za vse - ZAVEDANJE LASTNE SITUACIJE

C167 - ker sem še vedno brezposelna – BREZPOSELNOST

C168 - Nimam pa svojega stanovanja – SOGOVORNICA NIMA LASTNEGA STANOVANJA

C169 - Še vedno sem pri starših – SOGOVORNICA NIMA LASTNEGA STANOVANJA

C172 - Ne skrivam to, da sem odvisnica od drugih – ZAVEDANJE LASTNE SITUACIJE

C173 - tudi mama me opozarjala na to, da obstaja verjetnost, da se center vključi, ko sem ostala noseča – PODPORA SORODNIKOV

C184 - Čeprav sem že tedaj bila na metadonu – ZDRAVLJENJE ENEGA OD STARŠEV

C186 - Fant je takrat bil v zaporu – PRESTANJANJE ZAPORNE KAZNI ENEGA OD STARŠEV

C188 - A. sem rodila na začetku avgusta, rojena pa je bila z abstinenčno krizo – UVID V POTREBE OTROKA

C189 - Šele tedaj sem začela zavedati, da nisem naredila otroku nič dobrega – ZAVEDANJE LASTNE SITUACIJE

C190 - obenem pa tudi sebi nisem znala pomagati – ZAVEDANJE LASTNE SITUACIJE

E295 - Tedaj nisem bila zaposlena – BREZPOSELNOST

E301 - Zavedam se, da je A. zahtevna, saj ima kar nekaj diagnoz – UVID V POTREBE OTROKA

E304 - enostavno sem vidla, da jaz ne morem skrbeti za lastno hčerko – UVID V POTREBE OTROKA

F345 - A ja, ko sem prišla do te točke v življenju, da sem se začela zavedat, da rabim resnično pomoč – ZAVEDANJE LASTNE SITUACIJE

F347 - Tako sem nehala z alkoholom – PRENEHANJE UŽIVANJE ALKOHOLA

F355 - Tega se tedaj nisem zavedala, sam nihče te ne more in ne sme obsojati zaradi tega – ZAVEDANJE LASTNE SITUACIJE

F362 - Partner me pogosto tepel – NASILJE V DRUŽINI

F363 - saj je policija tudi pogosto bila pri nas – INTERVENCIJA POLICIJE

F364 - V tem času sem tudi začela občasno piti alkohol, pol pa vse bolj pogosto – UŽIVANJE ALKOHOLA

F367 - Nekaj časa nisem hodila na IPSe, ker sem se začela zdraviti – ZDRAVLJENJE ENEGA OD STARŠEV

G418 - Punčke so tedaj bile nameščene v rejniško družino in se si zares želela, da bi se vrnile nazaj – ŽELJA PO VRNITVI OTROK NAZAJ V DRUŽINO

G419 - Saj to še vedno želim in hočem postati boljša mati – ŽELJA PO SPREMEMBAH

G428 - Bivši mož je nenehno bil pijan – UŽIVANJE ALKOHOLA

G429 - tepena sem bila pogosto – NASILJE V DRUŽINI

G439 - nekaj časa, ker sem parkrat pretepla mlajšo hčerko – NASILJE V DRUŽINI

- **Razlogi za rejništvo**

A18 - So mi rekli, da ne more otrok živeti v takšnih pogoji – NEUSTREZNE SOCIALNE RAZMERE

A19 - da hiša ni opremljena – SLABE MATERIALNE OKOLIŠČINE V DRUŽINI

A20 - in da bi lahko bila bolj urejena ker imam dojenčka - SLABE MATERIALNE OKOLIŠČINE V DRUŽINI

A36 - In sem spet odšla od tete, D. pa sem pustila pri njej – MATI PRELOŽI SKRB ZA OTROKA NA SORODNICO

A37 - in odšla k fantu – MATI PRELOŽI SKRB ZA OTROKA NA SORODNICO

A38 - V mislih sem imela to, da bo teta lažje poskrbela samo za otroka kot pa za naju oba - MATI PRELOŽI SKRB ZA OTROKA NA SORODNICO

A42 - Kot sem ti že rekla, sem upala da bo teta za D. poskrbela, sam se to ni zgodilo - MATI PRELOŽI SKRB ZA OTROKA NA SORODNICO

A62 - Govorili so mi da sam nekritična glede lastne situacije – NEUSTREZNE SOCIALNE RAZMERE

A63 - da se pogosto selim – NEREŠENO STANOVANJSKO VPRAŠANJE

A64 - da nimam službe in posledično ne denarja – SLABE MATERIALNE OKOLIŠČINE V DRUŽINI

A65 - Da nimam konkretnega načrta za prihodnost – NI KONKRETNEGA NAČRTA ZA PRIHODNOST

B108 - In ena in druga punčka sta bile najprej v Palčici – REJNIŠTVO NA PODLAGI ODVZEMA

B110 - trije pa so nam odvzeli – REJNIŠTVO NA PODLAGI ODVZEMA

B113 - Enostavno nismo zmogli, mož je delal cele dneve in v drugem mestu – DELO V DRUGEM MESTU

B114 - Jaz pa zaradi svojega psihičnega stanja nisem zmogla – SLABO PSIHIČNO STANJE MATERE
 B115 - Za rejništvo smo kasneje podali soglasje – REJNIŠTVO NA PODLAGI SOGLASJA STARŠEV
 B119 - Kot razlog za odvzem, pa verjamem, da je bil moj poskus samoumora – POSKUS SAMOUMORA
 C180 - ker samo radi droge mi jo odvzet ni bilo fer – UŽIVANJE NEDOVOLJENIH DROG
 C197 - Najhujše pa je bilo to, da moje privolitve ni bilo treba pridobiti – REJNIŠTVO NA PODLAGI ODVZEMA
 C205 - Lahko bi mi sve to na začetku povedala, da nisem primeren starš – UŽIVANJE NEDOVOLJENIH DROG
 C207 - in vse zato ker sem odvisna od drog – UŽIVANJE NEDOVOLJENIH DROG
 C216 - Sem podala soglasje za namestitev A. v rejniško družino – REJNIŠTVO NA PODLAGI SOGLASJA STARŠEV
 E298 - Pa tud sama sem rekla da bi bilo fajn če bi punčka šla u rejništvo – SOGOVORNICA SAMA PREDLAGA REJNIŠTVO
 E303 - A. sem oddala v rejništvo s soglasjem – REJNIŠTVO NA PODLAGI SOGLASJA STARŠEV

- **Oblike podpore in pomoči matičnim družinam, ki jih strokovni delavci nude matični družini**

A1 - Hm, tu pa tam kakšno svetovanje - SVETOVANJE
 A2 - rejništvo – REJNIŠTVO KOT OBLIKA POMOČI IN PODPORE
 A4 - denar tudi – DENARNA SOCIALNA POMOČ
 B98 - Center je predvsem nadzoroval mojo družino – PREVERJANJE SITUACIJE V MATIČNI DRUŽINI
 B99 - Občasen obisk – OBISK NA DOMU
 B100 - pa denarna pomoč - DENARNA SOCIALNA POMOČ
 D251 - Pogovor pri dilemah okoli otrok – POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI
 D252 - glede nesporazumov med očetom in mamo otrok – POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI
 D253 - glede možnosti dodatnih ali drugačnih stikov z otroki... - POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI
 D254 - Informacijo o skupnem izletu rejnikov – POKAZOVANJE INFORMACIJ
 D255 - in nasploh rejniških družin – POKAZOVANJE INFORMACIJ
 D256 - tudi matičnih - POKAZOVANJE INFORMACIJ
 D257 - Meni kot »posredno dodatno vključeni v sistem« tudi jasna pravila – DOLOČANJE JASNIH PRAVIL
 D258 - in pričakovanja okoli stikov – POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI
 D259 - moje vključenosti... - POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI
 E296 - prejemale sem denarno socialno pomoč – DENARNA SOCIALNA POMOČ
 E297 - Sem se največkrat pogovarjala, če je bila kakšna stiska pa to – POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI
 F341 - Najprej denarna socialna pomoč – DENARNA SOCIALNA POMOČ
 F342 - Pol mi je pogovor tudi bil od pomoči – POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI
 F346 - je moja socialna delavka navezala stike z zdravniki – NAVZGOVANJE STIKOV Z ZDRAVNIKI
 F349 - Z prvo socialno delavko se nisem razumela, saj smo se nenehno kregale – NEZADOVOLJSTVO Z DELOM PRVE STROKOVNE DELAVKE
 F350 - Res se nisem počutila dobro – NEZADOVOLJSTVO Z DELOM PRVE STROKOVNE DELAVKE
 F351 - Ker, a veš, tedaj sem pila, pa še otroke sem imela v rejništvu, ona pa je samo tiste grozne stvari zapisovala – ZAPISOVANJE NEGATIVNIH BESED S STRANI PRVE STROKOVNE DELAVKE
 F352 - od tega, da nisem primerno oblečena - ZAPISOVANJE NEGATIVNIH BESED S STRANI PRVE STROKOVNE DELAVKE

F353 - da smrdim na alkohol - ZAPISOVANJE NEGATIVNIH BESED S STRANI PRVE STROKOVNE DELAVKE

F354 - da sem glasna - ZAPISOVANJE NEGATIVNIH BESED S STRANI PRVE STROKOVNE DELAVKE

F359 - Takrat ko pa se nisem razumela z prvo socialno delavko, mi je ta mlada priskočila na pomoč – PRIMER PREVZAME DRUGA STROKOVNA DELAVKA

F360 - Če se to ne bi zgodilo, bi pa sama zahtevala drugo socialno delavko - PRIMER PREVZAME DRUGA STROKOVNA DELAVKA

F361 - Zaradi nje nisem niti imela voljo prit na center – NEZADOVOLJSTVO Z DELOM PRVE STROKOVNE DELAVKE

G415 - Glede na to, da se moj bivši mož z rejništvom ni strinjal – REJNIŠTVO KOT NEUSTRAZNA REŠITEV

G416 - sem edino jaz sodelovala z centrom – SODELOVANJE S CENTROM ZA SOCIALNO DELO

G417 - Na center sem se oglasila sama – SODELOVANJE S CENTROM ZA SOCIALNO DELO

G421 - Pač opravila sem osem svetovalnih pogovorov - SVETOVANJE

G422 - Saj nisem redno hodila – NI REDNE UDELEŽBE GLEDE SVETOVANJA

G423 - Preden so hčere končale v rejniški družini, nas je socialna delavka obiskovala dvakrat tedensko – OBISK NA DOMU

G424 - Nič kaj posebnega - POMANJKANJE INOVATIVNOSTI S STRANI STROKOVNIH DELAVK

G425 - Samo pogovarjale smo se – POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI

G426 - menim, da je samo preverjala stanje v družini – PREVERJANJE SITUACIJE V MATIČNI DRUŽINI

G427 - Jaz sem bila nenehno pod pritiskom – POČUTJE SOGOVORNICE PRI OBISKU STROKOVNE DELAVKE NA DOMU

G430 - potem pa smo si še center nakopali za vrat – INTERVENCIJA CENTRA ZA SOCIALNO DELO

G432 - Kar pa je OK, je to, da me socialna delavka tu pa tam odpelje na stike, ko res nimam kako, želim pa si videti otroke - NUDENJE PREVOZA NA SESTANKE INDIVIDUALNE PROJEKTNE SKUPINE S STRANI STROKOVNE DELAVKE

G433 - Čeprav moj bivši mož ni želel sodelovati, je socialna delavka vedno poskušala opraviti kak pogovor z njim – NUDENJE POMOČI STRAŠU, KI ZAVRAČA SODELOVANJE

G434 - vsaj omeniti zdravljenje ali obiskovanje AA - NUDENJE POMOČI STRAŠU, KI ZAVRAČA SODELOVANJE

G435 - Omogočila nam je tudi nekakšno partnersko svetovanje, nekje v družinskem centru – PARTNERSKO SVETOVANJE V DRUŽINSKEM CENTRU

G436 - On sploh ni hotel slišat za to - NUDENJE POMOČI STRAŠU, KI ZAVRAČA SODELOVANJE

G437 - Jaz sem pa klicala in so mi pomagali z nasveti – PARTNERSKO SVETOVANJE V DRUŽINSKEM CENTRU

G438 - Pa obiskovala sem en družinski inštitut – OBISK DRUŽINSKEGA INSTITUTA

G440 - Ja, individualno svetovanje - OBISK DRUŽINSKEGA INSTITUTA

G441 - naj bi se naučila pozitivne komunikacije – UČENJE NOVIH SPRETNOSTI

- **Oblike podpore in pomoči, ki jih strokovni delavci nude matični družini ob otrokovem odhodu**

A24 - Glede pomoči, kakšen pogovor – POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI

A25 - pa je to to, saj sem že prej rekla, kakšno svetovanje – SVETOVANJE

B106 - Pač pripravili so nas na odhod otrok v rejniško družino – PRIPRAVA MATIČNE DRUŽINE NA REJNIŠTVO

B107 - Saj smo se o tem pogovarjali preden sem rodila M. - PRIPRAVA MATIČNE DRUŽINE NA REJNIŠTVO

B111 - Tako, da kakšne konkretne pomoči nismo dobili - POMANJKANJE POMOČI IN PODPORE S STRANI CENTRA ZA SOCIALNO DELO

B112 - ker vsi trije otroci so šli od nas takoj iz porodnišnice – NAMESTITEV OTROK IZVEN DRUŽINE TAKOJ PO PORODU

B123 - in me socialna delavka povabila na pogovor – PRIPRAVA MATIČNE DRUŽINE NA REJNIŠTVO

B124 - sem rekla da se bojim, da ne ostanem brez otrok – STRAH OD ODVZEMA OTROK

B125 - Ideja, da grejo otroci v rejništvo, mi ni bila všeč – REJNIŠTVO KOT NEUSTREZNA REŠITEV

B150 - Moj mož ni hotel sodelovati – NESODELOVANJE STARŠEV

B151 - jaz pa sem hotela bit vključena v delo zaradi otrok - NESODELOVANJE STARŠEV

C166 - Denarno socialno pomoč – DENARNA SOCIALNA POMOČ

C170 - sicer sem se tudi kaj pogovarjala z psihologinjo, če sem jo srečala na centru – POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI

C171 - Socialna delavka me tudi obiskovala na domu – OBISK NA DOMU

C174 - Pa parkart je šla moja socialna delavka z menoj k zdravniku – SPREMLJANJE UPORABNICE K ZDRAVNIKU

C177 - Mi ni pomagalo dejstvo, da A. ne živi z menoj – REJNIŠTVO KOT NEUSTREZNA REŠITEV

C181 - Ja kaj, ali se sprijazniš s tem al pa ne – REJNIŠTVO KOT OBLIKA POMOČI

C182 - No s tem, da ni otrok pri tebi se ne moreš ker tako sprijaznit – NEZMOŽNOST SPREJEMANJA DEJSTVA, DA OTROK NE ŽIVI V MATIČNI DRUŽINI

C183 - Zamerjam centru, ker nisem dobila priložnost biti mati – REJNIŠTVO KOT NEUSTREZNA REŠITEV

C185 - in so mi starši bili podpora – PODPORA SORODNIKOV

C187 - tako da so starši bili pripravljeni mi pomagat tudi po rojstvu hčere – PODPORA SORODNIKOV

C191 - Obiski socialne delavke na domu so se tudi po porodu nadaljevali – OBISK NA DOMU

C192 - Bolj se ukvarjala z mojimi starši, koliko so pripravljeni skrbeti za mojo hčer pa to – SODELOVANJE STROKOVNE DELAVKE S STARIMI STARŠI

C193 - Pa tudi z bolnišnico je bila v stiku, od njih je tudi verjetno iskala informacije, ker je vedno bila obveščena – SODELOVANJE Z DRUGIMI INSTITUCIJAMI

C194 - mene pa je edino spraševala kaj menim o rejništvu – POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI

C195 - Vsakič ko bi ona omenila rejništvo, sem se grozno počutila – POČUTJE UPORABNICE KO SE POGOVARJALA O REJNIŠTVU

C196 - Punčka niti ni prišla domov k meni, oni pa bi jo radi dali k popolnim tujcem – NEZMOŽNOST SPREJEMANJA DEJSTVA, DA OTROK NE ŽIVI V MATIČNI DRUŽINI

C198 -Si lahko zamisliš kako sam se počutila... groza, groza – REJNIŠTVO KOT NEUSTREZNA REŠITEV

C199 - S tem se nisem strinjala – REJNIŠTVO KOT NEUSTREZNA REŠITEV

C200 - In nekakšen sestanek z drugimi zaposleni je omenila – SODELOVANJE STROKOVNE DELAVKE Z ZAPOSLENIMI

C201 - naj bi nekakšne zahteve izpolnila, da bi se lahko punčka vrnila nazaj k meni – ZAHEVE STROKOVNE DELAVKE

C202 - da ima kar nekaj fajn družin na razpolago – IZBIRA REJNIŠKE DRUŽINE

C203 - da bom jaz z vsemi stvari glede A. seznanjena... - PODAJANJE INFORMACIJ

C204 - Počutiš se izdano - POČUTJE UPORABNICE ZARADI REJNIŠTVA

C206 - da bodo oddali mojega otroka v rejništvo - PODAJANJE INFORMACIJ

C209 - Sem računala na to, da bi moji starši prevzeli skrb za A., če jo že meni ne dajo – PODPORA SORODNIKOV

C210 - Sam tudi oni niso prišli v poštev – SORODSTVENO REJNIŠTVO KOT NEUSTREZNA REŠITEV

C211 - Pritoževala sem se na vse možne načine – REJNIŠTVO KOT NEUSTREZNA REŠITEV

C212 - Pol pa po pogovoru z psihologinjo, sem nekaj začela sprejemati situacijo – POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI

C213 - Sprejela sem pogoje centra – SOGOVORNICA SPREJME POGOJE SODELOVANJA S CENTRA ZA SOCIALNO DELO

C214 - saj itak drugega izhoda iz te blazne situacije nisem vidla - SOGOVORNICA SPREJME POGOJE SODELOVANJA S CENTRA ZA SOCIALNO DELO

C215 - Fant, ki je tedaj bil v zaporu, za mnenje sploh ni center vprašal – CENTER ZA SOCIALNO DELO NI VPRAŠAL DRUGEGA STARŠA KAJ MENI O REJNIŠTVU

D263 - Hm, to pa ne bi jaz vedela, ker takrat še nisem bila z bivšo partnerko – UPORABNICA NE VE

E294 - Prej sem bila pri drugi socialni delavki, čakaj, kako ji je že bilo ime, no, pri drugi strokovni delavki, dolgo časa sem jo mela, tako da ta center o rejništvu ni odločal – PREVZEM PRIMERA REJNIŠTVA ZARADI KRAJEVNE PRISTOJNOSTI

E305 - Socialna delavka je poiskala OK rejniško družino – ZADOVOLJSTVO Z DELOM STROKOVNE DELAVKE

E306 - in sem zadovoljna - ZADOVOLJSTVO Z DELOM STROKOVNE DELAVKE

F365 - Mama pa mi je vse bolj zamerjala to, da me ni doma, da ne skrbim za otroke, najbolj pa jo je bolelo, vsaj tako ona pravi, da se vedno bila pijana – NI PODPORE S STRANI SORODNIKOV

G451 - Nekaj dni po tem, sem prišla k socialni delavki na pogovor, me povprašala kako se počutim – POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI

- **Oblike podpore in pomoči, ki jih strokovni delavci nude matični družini v času trajanja rejništva**

A23 - Tako sem skupaj z otrokom končala v drugi rejniški družini – SPREMEMBA REJNIŠKE DRUŽINE

A30 - V rejniški družini tudi ni šlo – NEZMOŽNOST SODELOVANJA Z REJNIŠKO DRUŽINO

A31 - Ta rejnica je pričakovala preveč od mene – NEZMOŽNOST SODELOVANJA Z REJNIŠKO DRUŽINO

A33 - Samo nadzorovala me – NEZMOŽNOST SODELOVANJA Z REJNIŠKO DRUŽINO

A34 - Bila sem obupana takrat – NEZMOŽNOST SODELOVANJA Z REJNIŠKO DRUŽINO

A43 - Spet je vse prijavila centru in so otroka dali v tretjo rejniško družino SPREMEMBA REJNIŠKE DRUŽINE

A44 - Rejnica še vedno trdi, da sem bila grozna mati, hladna do D. – REJNIŠKA DRUŽINA KOT NEUSTREZNA

A49 - Socialna delavka in pravica so mi nenehno govorile, da se moram informirati – ZAHTEVE STROKOVNIH DELAVK

A50 - pa obiskovat otroka - ZAHTEVE STROKOVNIH DELAVK

A51 - Da bi kaj konkretnega z menoj počele, ne – NI KONKRETNEGA DELA Z UPORABNICO V ČASU TRAJANJA REJNIŠTVA

A68 - samo socialne delavke nikoli niso bile zadovoljne - ZAHTEVE STROKOVNIH DELAVK

A69 - Vedno so povprašale ali sem spucala hišo - ZAHTEVE STROKOVNIH DELAVK

A71 - Razumem, da moraš imeti stanovanje pa vse to, sam vedno se pogovarjat o tem, nima smisla - ZAHTEVE STROKOVNIH DELAVK

A78 - Pred enim letom, ko naj bi sina dobila nazaj, so samo spremljale kaj sem naredila – SPREMLJANJE SITUACIJE MATIČNE DRUŽINE

A79 - in ali se trudim - SPREMLJANJE SITUACIJE MATIČNE DRUŽINE

B109 - Trije starejši otroci so v družini ostali – TRIJE OTROCI OSTANEJO V MATIČNI DRUŽINI

B116 - Saj stike smo imeli – STIKI Z OTROKI

B117 - Bivši mož je otroke obiskoval dokler pač je bilo denarja – STIKI Z OTROKI

B118 - Cel čas smo bili pod nadzorom centra - NADZOROVANJE MATIČNE DRUŽINE S STRANI CENTRA ZA SOCIALNO DELO

B120 - Kaj pa naj spremenimo pri sebi, to nam nihče ni razložil – ZAhteVE STROKOVNIH DELAVK

B121 - Samo govorili so nam, da pogojev za dobit otroke nazaj nimamo - ZAhteVE STROKOVNIH DELAVK

B132 - Ko pa so mi odvzeli roditeljsko pravico, sem otroke samo občasno poklicala – STIKI Z OTROKI

B133 - Socialna delavka, ki me pač obiskovala, me nenehno opozarjala, da naj grem na zavod iskat službo – ZAhteVE STROKOVNIH DELAVK

C217 - in kot mi je socialna delavka obljubila, naj bi bila jaz z vsemi stvarmi na tekočem – PODAJANJE INFORMACIJ

C218 - Pol pa je sledil hladen tuš – naj nekaj časa mine, da se punčka prilagodi na rejniško družino – PRILAGODITEV OTROKA NA REJNIŠKO DRUŽINO

C219 - Seveda, jaz v tem času naj ne bi imela stikov z njo - PRILAGODITEV OTROKA NA REJNIŠKO DRUŽINO

C220 - Za te stike sem se res borila, saj na začetku niti naslov rejnikov nisem vedla – STIKI Z OTROKOM

C221 - A moji socialni delavki je bilo samo pomebno, da redno hodim na urinske teste – ZAhteVE STROKOVNE DELAVKE

C222 - Ni se preveč ukvarjala z menoj – NI KONKRETNEGA DELA Z UPORABNICO V ČASU TRAJANJA REJNIŠTVA

C223 - Lepo bi bilo, če bi me vsaj vprašala kako mi gre – NI KONKRETNEGA DELA Z UPORABNICO V ČASU TRAJANJA REJNIŠTVA

C224 - Za njo sem samo narkomanka, ki ni v stanju poskrbeti za svojega otroka – POMEMBNA JE PRETEKLOST

C225 - čeprav to možnost niti nisem izkoristila – REJNIŠTVO KOT NEUSTREZNA REŠITEV

C226 - Vedno je samo preteklost pomembna – POMEMBNA JE PRETEKLOST

D264 - Pogovor ob neskladjih ali dilemah – POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI

E302 - in vem, da rejnica opravlja svoje delo najboljša kar lahko – ZADOVOLJSTVO Z REJNIŠKO DRUŽINO

E307 - Sodelovala sem in še vedno sodelujem na IPSih – SODELOVANJE NA SESTANKIH INDIVIDUALNE PROJEKTNE SKUPINE

E308 - tudi sama se kdaj oglasim pri socialni delavki – ZADOVOLJSTVO Z DELOM STROKOVNE DELAVKE

E309 - Glede sestankov IPS, pa po zmožnostih – SODELOVANJE NA SESTANKIH INDIVIDUALNE PROJEKTNE SKUPINE

E310 - Tudi socialna me kdaj odpelje, če ne morem sama, to mi veliko pomeni – NUDENJE PREVOZA NA SESTANKE INDIVIDUALNE PROJEKTNE SKUPINE S STRANI STROKOVNE DELAVKE

E314 - Je kar v redu poskrbljeno za punčko in zame – ZADOVOLJSTVO Z DELOM STROKOVNE DELAVKE

E316 - Zelo sem zadovoljna s socialno delavko, zelo - ZADOVOLJSTVO Z DELOM STROKOVNE DELAVKE

E315 - Na sestankih se predvsem pogovarjamo – POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI

E319 - Socialna delavka me usmerja – USMERJANJE S STRANI STROKOVNE DELAVKE

E321 - Moja socialna je ena izmed najboljših – ZADOVOLJSTVO Z DELOM STROKOVNE DELAVKE

F366 - Najbolj mi je pomagalo to, da sem socialno delavko imela zraven – ZADOVOLJSTVO Z DELOM STROKOVNE DELAVKE

F368 - pol pa je to začelo laufat, sem uspela redno prihajati na sestanke – SODELOVANJE NA SESTANKIH INDIVIDUALNE PROJEKTNE SKUPINE

F369 - Kot sem že rekla, mi je socialna delavka bila dobra - ZADOVOLJSTVO Z DELOM STROKOVNE DELAVKE

F370 - vendar pa ni vse bilo tako idealno – NEZMOŽNOST SODELOVANJA Z REJNIŠKO DRUŽINO

F371 - Rejnica je pač nadzorovala stike – NEZMOŽNOST SODELOVANJA Z REJNIŠKO DRUŽINO

F372 - kar mi ni bilo všeč - NEZMOŽNOST SODELOVANJA Z REJNIŠKO DRUŽINO

F373 - saj je socialna delavka vedno vedla kaj se dogajalo na stikih, namesto, da bi ji jaz to povedala - NEZMOŽNOST SODELOVANJA Z REJNIŠKO DRUŽINO

G420 - Socialna delavka in psihologinja sta mi vedno govorile, da naj prevzamem odgovornost za lastne postopke in izbire – ZAHTEVE STROKOVNE DELAVKE

G431 - vedno je samo spraševala »Kdaj boste kaj naredili? A ste kaj naredili? Oglasite se kaj.« - ZAHTEVE STROKOVNE DELAVKE

G444 - Tudi nek material o starševstvu sta mi vsakič omogočile – NUĐENJE POMOČI ČEZ RAZLIČNE MATERIALE O STARŠEVSTVU

G450 - Čeprav sem se grozno počutila ker sem punčke dala v rejništvo, sem istočasno čutila nekakšno olajšanje saj sem jih zaščitila pred sabo in pred očetom – POČUTJE V TRAJANJU REJNIŠTVA

G452 - Ne razumem se najbolj z rejnico – NEZMOŽNOST SODELOVANJA Z REJNIŠKO DRUŽINO

G453 - Pač povedala mi je, da rušim njihovo vzgojo in da to ni dobro za punčke - NEZMOŽNOST SODELOVANJA Z REJNIŠKO DRUŽINO

G454 - Pa rejniki sploh niso prilagodljivi glede kontaktov, za to ne želijo slišat – NEZMOŽNOST SODELOVANJA Z REJNIŠKO DRUŽINO

G455 - Kot sem že rekla, sem hodila na center na svetovalne pogovore - SVETOVANJE

G456 - pa iskale smo pomoč tudi drugje – ISKANJE POMOČI PRI DRUGIH ORGANIZACIJAH

G458 - Delamo pa na temu, da dobim stanovanje, mi je socialna delavka pomagala pri izpolnjevanju teh vlog za stanovanje – UREJANJE STANOVANJSKIH RAZMER

G465 - Nisem pa ok s stiki – STIKI Z OTROKI

G466 - Ker ko si uspem najti službo, začasno no, rejniki sploh nočejo slišat, da bi lahko prišla kdaj drugič, al pa uro prej, al pa uro kasneje - NEZMOŽNOST SODELOVANJA Z REJNIŠKO DRUŽINO

• **Oblike podpore in pomoči, ki jih strokovni delavci nude matični družini ob zaključevanju rejništva**

A52 - D. sem dobila nazaj avgusta 2016 – VRNITEV OTROKA V MATIČNO DRUŽINO

A53 - In tega sploh nisem pričakovala – VRNITEV OTROKA V MATIČNO DRUŽINO

A54 - Ker sem se preselila in je bil pristojen drug center, so se tam odločili, da se bo D. vrnil k meni - VRNITEV OTROKA V MATIČNO DRUŽINO

A55 - saj sem se poročila, imam še hčerko in moj mož je D. sprejel – VRNITEV OTROKA V MATIČNO DRUŽINO

A57 - Pomagale so pa – POMOČ STROKOVNIH DELAVK OB ZAKLJUČEVANJU REJNIŠTVA

A58 - Ker je veliko dela z D. zaradi njegovega zdravstvenega stanja, sem dobila eno časovno obdobje, da se naučim kako ravnati v določenih situacijah, ker nisem hotela, da se otroku kaj zgodi - POMOČ STROKOVNIH DELAVK OB ZAKLJUČEVANJU REJNIŠTVA

A59 - Ko pa se D. vrnil k meni, so rekle socialne delavke, da me bodo redno obiskovale, samo od tega ni nič – NI REDNIH OBISKOV STROKOVNIH DELAVK CENTRA ZA SOCIALNO DELO PO VRNITVI OTROKA V MATIČNO DRUŽINO

A60 - Vprašale so mojo teto kako je D. in kako nam gre – NI REDNIH OBISKOV STROKOVNIH DELAVK CENTRA ZA SOCIALNO DELO PO VRNITVI OTROKA V MATIČNO DRUŽINO

B134 - Vsi trije otroci so posvojeni - POSVOJITEV

B135 - Nobene podpore nisem imela – NI REDNIH OBISKOV STROKOVNIH DELAVK CENTRA ZA SOCIALNO DELO PO VRNITVI OTROKA V MATIČNO DRUŽINO

B138 - Ja, center... oni so svoje naredili, verjamem, da je otrokom bolje kot bi jim bilo z menoj – REJNIŠTVO KOT OBLIKA POMOČI

C227 - Rejništvo ni zaključeno – REJNIŠTVO TRAJA

C230 - Pa rejnica mi gre na živce – NEZADOVOLJSTVO Z REJNIŠKO DRUŽINO

C231 - obnaša se kod edina na svetu ve kaj je dobro za mojega otroka - NEZADOVOLJSTVO Z REJNIŠKO DRUŽINO

D265 - Do tega pa ni prišlo – REJNIŠTVO TRAJA

D266 - Žal so otroci »begali« iz rejniških družin – OTROCI SO POBEGNILI IZ REJNIŠKE DRUŽINE

D267 - predčasno zaključili - REJNIŠTVO ENEGA OTROKA SE PREČADNO ZAKLJUČILO

D268 - en pa je bil oddan v vzgojni zavod – DRUGI OTROK JE BIL ODDAN V VZGOJNI ZAVOD

E311 - A. je še vedno v rejniški družini – REJNIŠTVO TRAJA

F358 - pa na psihologinjo se včasih obrnem – POMOČ STROKOVNIH DELAVK OB ZAKLJUČEVANJU REJNIŠTVA

F374 - Hvala bogu, so otroci zdaj že dve leti pri meni – REJNIŠTVO JE ZAKLJUČENO

F375 - Ko sta se vrnila, je socialna delavka prišla parkrat na obisk – OBČASNI OBISK NA DOMU

F376 - sicer pa smo še vedno v stiku z rejnico – VZDRŽEVANJE STIKOV Z REJNICO PO ZAKLJUČENEM REJNIŠTVU

F377 - če rabim kakšen nasvet, njo vprašam - VZDRŽEVANJE STIKOV Z REJNICO PO ZAKLJUČENEM REJNIŠTVU

F378 - Sicer pa mlajši sin ima težave v šoli in mi je socialna delavka povedala za Mlade zmaje – SODELOVANJE Z DRUGIMI ORGANIZACIJAMI PO ZAKLJUČKU REJNIŠTVA

F379 - tako da jih redno obiskuje – SODELOVANJE Z DRUGIMI ORGANIZACIJAMI PO ZAKLJUČKU REJNIŠTVA

F380 - in ima mali učno pomoč tamle – SODELOVANJE Z DRUGIMI ORGANIZACIJAMI PO ZAKLJUČKU REJNIŠTVA

G457 - Punčke so še vedno v rejništvu – REJNIŠTVO TRAJA

- **Oblike podpore in pomoči, ki so matični družini bile v pomoč**

A5 - Ne vem - NEZMOŽNOST ODLOČITI SE ALI SO STORITVE CENTRA ZA SOCIALNO DELO BILE KORISTNE

A6 - če pogledam za nazaj, nič – STORITVE CENTRA ZA SOCIALNO DELO NISO BILE KORISTNE

B101 - Ja, vse – STORITVE CENTRA ZA SOCIALNO DELO SO BILE KORISTNE

B102 - No, nismo se najboljšje počutili, ko so prihajale z centra k nam domov – POČUTJE ZARADI OBISKOV STROKOVNE DELAVKE NA DOMU

B103 - ampak smo jih vseeno sprejeli – POČUTJE ZARADI OBISKOV STROKOVNE DELAVKE NA DOMU

D260 - Meni se je zdelo vse - STORITVE CENTRA ZA SOCIALNO DELO SO BILE KORISTNE

E299 - Ker sem se dobro razumela s socialno delavko, mi je vse bilo od pomoči – STORITVE CENTRA ZA SOCIALNO DELO SO BILE KORISTNE

F348 - Saj mi je vse bilo od pomoči – STORITVE CENTRA ZA SOCIALNO DELO SO BILE KORISTNE

F356 - Trenutno nič – SOGOVORNICA TRENUTNO NE POTREBUJE POMOČI

F357 - saj imam fajn odnos s svojo socialno – STORITVE CENTRA ZA SOCIALNO DELO SO BILE KORISTNE

G443 - Naj bi pridobila neke posebne starševske veščine, čez svetovanja – ne, to se ni zgodilo – STORITVE CENTRA ZA SOCIALNO DELO NISO BILE KORISTNE

G445 - Prebereš, sam v resnici, od kakšne koristi pa je to - STORITVE CENTRA ZA SOCIALNO DELO NISO BILE KORISTNE

G446 - Klici so mi pomagali, glede tega partnerskega svetovanja - PARTNERSKO SVETOVANJE V DRUŽINSKEM CENTRU

- **Oblike podpore in pomoči, ki so jih družine potrebovale ali jih potrebujejo**

A8 - To, da so zaposleni na centru dostopni – DOSTOPNOST ZAPOSLENIH NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO

A7 - zdaj pa bi fajn prišel kakšen obisk socialne delavke - ŽELJA PO OBISKU STROKOVNE DELAVKE NA DOM

A9 - Parkrat se je zgodilo, da se pač nihče ni oglasil na telefon – NEDOSTOPNOST STROKOVNIH DELAVK
CENTRA ZA SOCIALNO DELO PO TELEFONU

A29 - Kakšne socialne delavke, lepo te prosim – POMANJAKANJE POMOČI IN PODPORE S STRANI CENTRA ZA
SOCIALNO DELO

B104 - Tedaj sem jih potrebovala, pred veliko let – POMANJAKANJE POMOČI IN PODPORE S STRANI CENTRA
ZA SOCIALNO DELO

B105 - Danes pa res ne – TRENUTNO NI POTREBE PO POMOČI

B145 - So bili trenutki, kadar sem rabila slišat »vse bo dobro.« - POTREBA PO TOLAŽBI

B146 - Vsak pogovor se začel isto »Kdaj boste našli službo?« - POTREBA PO TOLAŽBI

B147 - Pogrešala sem malo človečnosti z strani moje socialne delavke – POTREBA PO TOLAŽBI

B148 - Saj če otroci ne živijo z menoj, to še vedno ne pomeni, da sem najhujša mati na svetu – POTREBA PO TOLAŽBI

C175 - Vse – STORITVE SO BILE OD POMOČI

C176 - razen rejništva – REJNIŠTVO KOT NEUSTREZNA REŠITEV

C178 - Pa obiski na domu so bili brez veze, saj sem itak hodila redno na preglede – OBISKI NA DOMU NEKORISTNI

C179 - Lahko bi center dal priložnost najprej zaživeti z hčerko – REJNIŠTVO KOT NEUSTREZNA REŠITEV

C208 - V tistem trenutku nihče ni razumel moje stisko – POTREBA PO TOLAŽBI

D261 - Mogoče skupino za samopomoč za matične družine... - SKUPINO ZA SAMOPOMOČ ZA MATIČNE
DRUŽINE

D262 - In nove partnerje – NOVE PARTNERJE

E300 - Trenutno nič ne potrebujem. – TRENUTNO NI POTREBE PO POMOČI

F343 - Ko pride do stiske rabiš nekoga – POTREBA PO POMOČI

F344 - če zmoreš, se obrneš na center – POTREBA PO POMOČI

G447 - Manj nadzora s strani centra – MANJ NADZORA S STRANI CENTRA ZA SOCIALNO DELO

G448 - Pa tudi veliko več podpore s strani centra – VEČ PODPORE S STRANI CENTRA

G449 - Ko sem poskušala zapustiti moža, in sem to zaupala socialni delavki, je njen odgovor bil »Imate varno hišo.« -
POMANJKANJE EMPATIJE S STRANI STROKOVNE DELAVKE

- **Zagotavljanje glasu matičnim družinam**

A26 - Itak me nihče ni vprašal za mnenje – SOGOVORNICA NI DOBILA PRILOŽNOST IZRAZITI LASTNO
MNENJE

A27 - bilo je tako kot je rekla moja teta - SOGOVORNICA NI DOBILA PRILOŽNOST IZRAZITI LASTNO MNENJE

A61 - Redno sem hodila na IPS – INDIVIDUALNA PROJEKTN A SKUPINA KOT SREDSTVO ZAGOTAVLJANJA
POMOČI

A66 - To sem redno na sestankih IPS poslušala – NEZADOVOLJSTVO Z INDIVIDUALNO PROJEKTN A SKUPINO

A74 - Glede lastnih izkušenj, so vedno raje mojo teto kaj povprašale kot pa mene - SOGOVORNICA NI DOBILA
PRILOŽNOST IZRAZITI LASTNO MNENJE

A80 - So bolj rejnico spraševale kot pa mene - SOGOVORNICA NI DOBILA PRILOŽNOST IZRAZITI LASTNO
MNENJE

B139 - So me upoštevali pri mojem predlogu, da bi otroci kar šli na posvojitev – UPOŠTEVANJE MNENJA

B141 - Se ne spomnim, da se kaj posebnega predlagala – NI PREDLOGOV

B142 - je pa res, da socialne delavke nimajo rade kompliciranja z strani staršev – PREDPOSTAVKA, DA STROKOVNE
DELAVKE NIMAJO RADE KOMPLICIRANJE S STRANI STARŠEV

B143 - Nekak sem vedno raje bila tiho - PREDPOSTAVKA, DA STROKOVNE DELAVKE NIMAJO RADE KOMPLICIRANJE S STRANI STARŠEV

B144 - saj sem vedla, da je mojim punčkam fajn pri rejnici – ZADOVOLJSTVO Z REJNIŠKO DRUŽINO

C228 - Saj ni zagotovljeno – NI ZAGOTOVLJENO

C229 - Ta IPS, saj vedno samo rejniki govorijo – NEZADOVOLJSTVO Z INDIVIDUALNO PROJEKTNO SKUPINO

C232 - Seveda ne – SOGOVORNICA SE NE POČUTI UPOŠTEVANO PRI SVOJIH PREDLOGIH

C233 - Dejstvo je, da sem se morala bojevati, da bi dobila stike – SOGOVORNICA SE NE POČUTI UPOŠTEVANO PRI SVOJIH PREDLOGIH

D269 - IPS predvsem – INDIVIDUALNA PROJEKTNA SKUPINA KOT SREDSTVO ZAGOTAVLJANJA POMOČI

D270 - Jaz bi rekla DA – UPOŠTEVANJE V PREDLOGIH PRI REJNIŠTVU

D271 - ker so upoštevali naše želje – UPOŠTEVANJE V PREDLOGIH PRI REJNIŠTVU

D272 - nas seznanili s postopki – UPOŠTEVANJE V PREDLOGIH PRI REJNIŠTVU

D273 - mislim pa da bivša partnerka bi rekla NE – SOGOVORNICA SE NE POČUTI UPOŠTEVANO PRI SVOJIH PREDLOGIH

D275 - ker niso vsemu ugodili, kar je želela - SOGOVORNICA SE NE POČUTI UPOŠTEVANO PRI SVOJIH PREDLOGIH

D276 - ker ob kakih neupoštevanjih ni podala pisno pritožbe – SOGOVORNICA SE NE POČUTI UPOŠTEVANO PRI SVOJIH PREDLOGIH

D277 - ampak samo doma stokala – SOGOVORNICA SE NE POČUTI UPOŠTEVANO PRI SVOJIH PREDLOGIH

E312 - Predvsem tako, da se lahko oglasim pri svoji socialni delavki - SOGOVORNICA SE SAMA OGLASI PRI STROKOVNI DELAVKI

E313 - saj je vedno dostopna – SOGOVORNICA SE SAMA OGLASI PRI STROKOVNI DELAVKI

E317 - Pa rejnica me tudi upošteva - REJNIŠKA DRUŽINA UPOŠTEVA SOGOVORNICO

E318 - za vse me vpraša, dovoljenja, mnenje... - REJNIŠKA DRUŽINA UPOŠTEVA SOGOVORNICO

E320 - prav dobro se počutim ko mi pove »ti si mama, ti odločaš.« - REJNIŠKA DRUŽINA UPOŠTEVA SOGOVORNICO

E322 - tudi tista prej je bila dobra - REJNIŠKA DRUŽINA UPOŠTEVA SOGOVORNICO

F381 - Ja, jaz sem samo povedala kaj me tišči – SOGOVORNICA PODELI STISKO S STROKOVNO DELAVKO

F382 - Sicer pa so za to socialne delavke tam, da me poslušajo – AKTIVNO POSLUŠANJE

F383 - in mi pomagajo – NUDENJE POMOČI

F384 - Že to, da sem dobila drugo socialno delavko je super, saj sem lahko izrazila svoje mnenje – MOŽNOST IZRAZITI LASTNO MNENJE

F385 - Pravica pa me tudi vedno spodbujala naj povem tisto kar mi ni všeč, kar me moti – MOŽNOST IZRAZITI LASTNO MNENJE

F386 - In da in ne – SOGOVORNICA JE ISTOČASNO ZADOVOLJNA IN NEZADOVOLJNA

F387 - Ne – SOGOVORNICA SE NE POČUTI UPOŠTEVANO PRI SVOJIH PREDLOGIH

F388 - ker ko sem jasno povedala, da me moti to, da rejnica vedno obvešča socialno delavko o stikih, se je to nadaljevalo še naprej – POSREDOVANJE INFORMACIJ STROKOVNI DELAVKI S STRANI REJNIŠKE DRUŽINE BREZ VEDNOSTI SOGOVORNICE

F389 - Tukaj sem mogoče bila zelo previdna, kaj povedati pa kako - POSREDOVANJE INFORMACIJ STROKOVNI DELAVKI S STRANI REJNIŠKE DRUŽINE BREZ VEDNOSTI SOGOVORNICE

F390 - Glede ostalih stvari pa je socialna delavka vedno bila korektna do mene in mojih otrok – STROKOVNA DELAVKA JE KOREKTNA DO SOGOVORNICE IN NJENIH OTROKOV

F391 - Vedno sem imela občutek, da nisem sama – OBČUTEK, DA NI SAM

G442 - One dve sta vedno samo pripovedovale, jaz pa sem itak samo poslušala – POMANJKANJE DIALOGA

G459 - Čez IPS – INDIVIDUALNA PROJEKTN A SKUPINA KOT SREDSTVO ZAGOTAVLJANJA POMOČI

G460 - pa ta tudi ta svetovanja na centru - SVETOVANJE

G461 - Pa tudi tisto partnersko svetovanje, čeprav sem samo poklicala ko sem bila v stiski - PARTNERSKO SVETOVANJE V DRUŽINSKEM CENTRU

G462 - Svetovanje je bilo ok – SVETOVANJE

G463 - ni negativnih izkušenj – NI NEGATIVNIH IZKUŠENJ

G464 - saj nekaj ti dajo občutek, da nisi sam v temu, saj so tudi drugi ljudje to preživeli – OBČUTEK, DA NISI SAM

- **Ravnanja pri delu z matično družino, na katere morajo strokovni delavci biti pozorni**

A75 - Pozorni bi morali bit na naše potrebe, potrebe staršev – USMERJANJE POZORNOSTI NA POTREBE MATIČNE DRUŽINE

A76 - Saj razumem, da so socialnim delavkama pomembni naši otroci – ZAČASNOST REJNIŠTVA

A77 - ampak naj bi se delalo v tej smeri, da nam te otroke tudi vrnejo – ZAČASNOST REJNIŠTVA

A81 - Tukaj pa bi lahko bile bolj pozorne – naj mene vprašajo ne pa rejnico - USMERJANJE POZORNOSTI NA POTREBE MATIČNE DRUŽINE

A82 - Itak je vrnitev otroka v družino odvisna od mene ne pa rejnice – VRNITEV OTROKA ODVISNA OD MATIČNE DRUŽINE

A83 - In čiste hiše no - VRNITEV OTROKA ODVISNA OD MATIČNE DRUŽINE

B154 - Pozorni naj bi bili na naše stiske, ki jih doživljamo iz različnih razlogov – STROKOVNE DELAVKE NAJ BI BILE POZORNE NA STISKE MATIČNE DRUŽINE

B155 - Če sem bila depresivna sem raje v stanovanju ostala kot pa bi se oglasila pri socialni - STROKOVNE DELAVKE NAJ BI BILE POZORNE NA STISKE MATIČNE DRUŽINE

B156 - saj sem vedla da edino kaj bo rekla »vzamite zdravila« - STROKOVNE DELAVKE NAJ BI BILE POZORNE NA STISKE MATIČNE DRUŽINE

C242 - Pozorne bi morale bit na nas – USMERJANJE POZORNOSTI NA POTREBE MATIČNE DRUŽINE

C243 - ne pa na papirje - USMERJANJE POZORNOSTI NA POTREBE MATIČNE DRUŽINE

C244 - Se socialna delavka več ukvarjala z mojimi urinski testi kot pa z menoj - USMERJANJE POZORNOSTI NA POTREBE MATIČNE DRUŽINE

G469 - Ker jaz sem se grozno počutila, ko ni bilo čustvene reakcije s strani socialne delavke na to, da si končno želi zapustiti moža – POMANJKANJE EMPATIJE STRANI STROKOVNE DELAVKE

- **Ravnanja pri delu z matično družino, katerih se strokovni delavci morajo izogibati**

A84 - In se izogibat temu, da apsolutno vse informacije pridobivajo od rejnic – IZOGIBATI SE PRIDOBIVANJU INFORMACIJ SAMO OD REJNIŠKE DRUŽINE

D274 - ker ni šlo vse tako hitro kot je pričakovala – POČASNI POSTOPKI

D278 - Meni pa, da je to odvisno od centra no – POČASNI POSTOPKI

D284 - Hm, težko vprašanje. – SOGOVORNICA NI ODGOVORILA

E329 - Izogibat se temu, da ne govorijo resnico - ISKRENOST

E330 - Rada imam ko mi se vse pove, četudi ni lepo za slišat – ISKRENOST

G472 - Moja socialna delavka vedno vse zapisuje – POMANJKANJE DIALOGA

G473 - Počutim se kot v zaporu ko sem pri njej – POMANJKANJE DIALOGA

G474 - Jaz govorim ona pa piše, kakšen pogovor pa je to - POMANJKANJE DIALOGA

G475 - Saj enako je na IPSih, vse dobesedno zapisuje - POMANJKANJE DIALOGA

G476 - In to mi ni najbolj všeč - POMANJKANJE DIALOGA

G477 - Saj ni problem to, da si bo ona vse zapisala, ampak to, da se bolj posveča računalniku kot pa našem pogovoru - POMANJKANJE DIALOGA

- **Kompetence strokovne delavke, potrebne za delo z matično družino z vidika matičnih družin**

A70 - Naj bi bili strokovni, haha – STROKOVNE KOMPETENCE

C234 - Srečala sem tako tečne kot prijazne socialne delavke – SODELOVANJE S STROKOVNIMI DELAVKAMI

C235 - S svojim centrom pa imam same slabe izkušnje – SLABA IZKUŠNJA SODELOVANJA

C236 - Jaz ne morem oceniti, koliko strokovne one so – SOGOVORNICA NE MORE OCENITI STROKOVNOST STROKOVNIH DELAVK

C237 - konkretno glede moje socialne delavke, se mi zdi da je znanje imela – STROKOVNA DELAVKA IMA ZNANJE

C238 - pa ga ni uporabila na pravi način, vsaj jaz tega znanja nisem dobila – MNENJE SOGOVORNICE, DA STROKOVNA DELAVKA NI UPORABILA LASTNO ZNANJE NA PRAVI NAČIN

D279 - Poznavanje potreb in posebnosti otrok v stiski, po različnih razvojnih obdobjih – POZNAVANJE POTREB OTROKA V STISKI

D280 - tudi zakonodaje – POZNAVANJE ZAKONODAJE

E324 - pa tudi organizirane morajo biti - ORGANIZIRANOST

E325 - saj mi veliko pomaga, če me se obvesti pravočasno – PRAVOČASNO PODOJANJE INFORMACIJ

F392 - Odločnost - ODLOČNOST

F393 - vztrajnost - VZTRAJNOST

F394 - Pa zdi se mi, da niso kaj preveč inovativni – POMANJKANJE INOVATIVNOSTI

G467 - Naj bi bili dobro organizirani - ORGANIZIRANOST

- **Dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino z vidika matičnih družin**

A72 - Hm, ne vem – SOGOVORNICA NE VE

A73 - Vsaj verjet bi nam socialne delavke mogle, no – PRIČAKOVANJE ZAUPANJA

A85 - Jaz bi se sigurno bolje počutila, če bi moja socialna delavka bila bolj iskrena in bi imele tak nek iskren odnos – ISKRENOST

B149 - Intenzivno delo z nami, z starši, če se da – INTENZIVNO DELO Z MATIČNO DRUŽINO

B152 - Dostopnost, pa čeprav samo ko imajo uradne ure – DOSTOPNOST STROKOVNIH DELAVK

B153 - Se sliši morda neumno, ampak kriza nastane, če se nihče ne oglasi – DOSTOPNOST STROKOVNIH DELAVK

C239 - Iskrene morajo biti - ISKRENOST

C240 - Četudi je ne vem kako grozna situacija, naj bodo samo iskrene - ISKRENOST

C241 - Ker če bi bila moja socialna delavka poštena i iskrena do mene, vse te stiske, jaz ne bi morala doživljati – ISKRENOST

D281 - potrpežljivost... - POTRPEŽLJIVOST

D282 - Koliko je zaupanja v matično družino – PRIČAKOVANJE ZAUPANJA

D283 - koliko se starši držijo dogovorov... - PRIČAKOVANJE ZAUPANJA

E323 - Potrpežljivost – POTRPEŽLJIVOST

E326 - Socialne delavke bi morale biti občutljive na družinsko tematiko – OBČUTLJIVOST STROKOVNIH DELAVK NA DRUŽINSKO TEMATIKO

E327 - Vsaj truditi se razumeti naše težave – OBČUTLJIVOST STROKOVNIH DELAVK NA DRUŽINSKO TEMATIKO

E328 - Morajo biti dostopni, tako na telefon kot v pisarnah – DOSTOPNOST STROKOVNIH DELAVK

F395 - Najprej pravočasno posredovanje informacij, ker meni je to bilo pomembno zaradi zdravljanja – PRAVOČASNO PODAJANJE INFORMACIJ

F396 - Drugo pa je vztrajnost pri delu z nami, z družinami – VZTRAJNOST PRI DELU Z MATIČNO DRUŽINO

F397 - Jaz bi bila zelo vesela tedaj, če bi tudi moja mama prihajala z menoj na center – ŽELJA PO PODPORI SORODNIKOV

F398 - Pa ni, ker jo je bilo sramota - ŽELJA PO PODPORI SORODNIKOV

F399 - Pozorni morajo biti na to, da nam ponujajo rešitve – USMERJANJE POZORNOSTI NA PONUJANJE REŠITEV

F400 - Saj nisem edina, ki ni živela z svojimi otroki, jih kar nekaj poznam - USMERJANJE POZORNOSTI NA PONUJANJE REŠITEV

F401 - Pa prva socialna delavka mi se zdi ni imela cilja kaj narediti z mano – NEZADOVOLJSTVO Z PRVO STROKOVNO DELAVKO

F402 - vedno in isto je bil problem v moji obleki in vonju - NEZADOVOLJSTVO Z PRVO STROKOVNO DELAVKO

G468 - Pa sočutni – SOČUTJE

G470 - Kako se že reče temu... Empatija? - EMPATIJA

G471 - Organiziranost socialne delavke, da pač ve kaj bo delala z menoj ko pridem, ne pa da me sprašuje čisto brezvezne stvari. - ORGANIZIRANOST

- **Mnenje matičnih družin o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine**

A86 - Ne, nisem – SOGOVORNICA NI VKLJUČENA V SKUPINO

A87 - Ampak nekaj časa sem bila v varni hiši – BIVANJE V VARNI HIŠI

A88 - in mi ni bilo fajn z ostalimi ženskami – BIVANJE V VARNI HIŠI

A89 - Tam je socialna delavka občasno prišla opraviti kakšen pogovor – BIVANJE V VARNI HIŠI

A90 - Nič kaj posebnega – POMANJKANJE INOVATIVNOSTI S STRANI STROKOVNIH DELAVK

A91 - Ideja mi ni všeč – UPORABNICI IDEJA NI VŠEČ

A92 - Saj sem srečala tudi druge starše v tej rejniški družini kjer je bil starejši sin – POZNAVANJE DRUGIH MATIČNIH DRUŽIN

A93 - in samo lahko povem da si pač nič nismo imel za povedat - POZNAVANJE DRUGIH MATIČNIH DRUŽIN

A94 - Obnašali so se kot da jaz ne obstajam - POZNAVANJE DRUGIH MATIČNIH DRUŽIN

A95 - in jaz sem se obnašala kot da oni ne obstajajo - POZNAVANJE DRUGIH MATIČNIH DRUŽIN

A96 - Enostavno misliš da si boljši starš kot vsi drugi, ki se jim je to zgodilo – POMANJKANJE EMPATIJE ZA DRUGE MATIČNE DRUŽINE

A97 - Ne želim si tega, sploh ne – SOGOVORNICA SI NE ŽELI SODELOVANJA V PODPORNIM SKUPINAM ALI SKUPINAM ZA SAMOPOMOČ

B157 – Nisem - SOGOVORNICA NI VKLJUČENA V SKUPINO

B158 - Ker pač nisem vključena, vam ne morem na to odgovoriti - SOGOVORNICA NI VKLJUČENA V SKUPINO

B159 - Takrat, ko so punčke bile v rejništvu, sem si želela slišat še nekoga - OBČUTEK OSAMLJENOSTI

B160 - saj sem imela občutek, da se to dogaja sam moji družini – OBČUTEK OSAMLJENOSTI

B161 - Da se redno sestaja – PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

B162 - Vsaj enkrat na dva tedna – PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

B163 - In da imamo na razpolago več strokovnjakov, ki niso zaposleni na centru, ki nas obravnava – PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

B164 - saj sem se prepričala, da smo že vnaprej z strani socialcev obsojeni za tisto kar nam se dogaja – OBTOŽEVANJE MATIČNE DRUŽINE, DA SI JE SAMA KRIVA ZA NASTALO SITUACIJO

B165 - »ste si sami krivi«... - OBTOŽEVANJE MATIČNE DRUŽINE, DA SI JE SAMA KRIVA ZA NASTALO SITUACIJO

C245 - Ne, nisem - SOGOVORNICA NI VKLJUČENA V SKUPINO

C246 - Nimam te izkušnje - SOGOVORNICA NI VKLJUČENA V SKUPINO

C247 - Ne vem – MNENJE O SKUPINAH NE OBSTAJA

C248 - Še o komuni ne razmišljam, ne vem kako bi potem funkcionirala z drugimi starši - UPORABNICI IDEJA NI VŠEČ

C249 - Lahko bi delili izkušnje – PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

C250 - nasvete – PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

D285 - Ne - SOGOVORNICA NI VKLJUČENA V SKUPINO

D286 - bili pa smo vključeni v izobraževanje kot primer kako se stvari spreminjajo in kako poteka sodelovanje lahko v tako »kompleksnih sistemih« - SODELOVANJE V IZOBRAŽEVANJU

D287 - Meni se je zdelo dobro, da nam je bila dana beseda – SODELOVANJE V IZOBRAŽEVANJU

D288 - vsem sodelujočim - SODELOVANJE V IZOBRAŽEVANJU

D289 - Dobra ideja – DOBRA IDEJA

D290 - za takrat, ko sem bila v tej vlogi, pa tudi sicer kot socialna delavka to zagovarjam... - ZAGOVARJANJE IDEJE O USTANAVLJANJU PODPORNH SKUPIN ALI SKUPIN ZA SAMOPOMOČ

D291 - Je pa res, da so tako različni starši z otroci v reji, da bi bilo kar težko... - MOŽNI PROBLEMI GLEDE PODPORNH SKUPIN ALI SKUPIN ZA SAMOPOMOČ – VEČ RAZLIČNIH OSEBNOSTIH

D292 - Če bi se že oblikovale te skupine, potem naj bi dali v iste skupne recimo družine, ki imajo težave z alkoholizmom, z nasiljem in tako, naj bi se oblikovale glede na razlog za namestitev otroka v rejniško družino – PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

D293 - tako, da bi starši delili izkušnje z tistimi, ki imajo tudi sami take izkušnje – PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

E331 - V materinskem domu sem bila ko sem rodila A. – BIVANJE V MATERINSKEM DOMU

E332 - Tam smo se pogovarjali – BIVANJE V MATERINSKEM DOMU

E333 - Delavke tam so videle kako se ful matram z otrokom, ni mi šlo s ta malo – BIVANJE V MATERINSKEM DOMU

E334 - Tako, da dokler ni prišlo do rejništva so mi one bile opora. – BIVANJE V MATERINSKEM DOMU

E335 - Pomagale so mi z nasveti – BIVANJE V MATERINSKEM DOMU

E336 - usmerjale - BIVANJE V MATERINSKEM DOMU

E337 – Tolažile - BIVANJE V MATERINSKEM DOMU

E338 - Ne vem – SOGOVORNICA NE PODA MNENJA

E339 - Saj se ne slišim se z drugimi mamicami – NI KONTAKTA Z DRUGIMI MATIČNIMI DRUŽINAMI

E340 - Mogoče na ta način kako v materinskem domu, pogovori vsak dan, se vsi sedemo, podelimo kakšno stvar... - PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

F403 - Trenutno ne - UPORABNICA NI VKLJUČENA V SKUPINO

F404 - sem pa bila pri AA – SODELOVANJE PRI ANONIMNIH ALKOHOLIKI

F405 - Dobila sem podporo sodelujočih – SODELOVANJE PRI ANONIMNIH ALKOHOLIKI

F406 - v tistem trenutku je to bilo najpomembnejše zame - SODELOVANJE PRI ANONIMNIH ALKOHOLIKI

F407 - Ker tega nisem dobila doma – SODELOVANJE PRI ANONIMNIH ALKOHOLIKI

F408 - Ah, mogoče bi šlo no – DOBRA IDEJA

F409 - Vedno se nova vprašanja porajajo, nove situacije, in ja, zakaj ne bi imeli oporo kot so skupine – PODPORNE SKUPINE ALI SKUPINE ZA SAMOPOMOČ KOT OPORA MATIČNIM DRUŽINAM

F410 - Pač da se redno sestaja – PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

F411 - ampak da ni obvezno – PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

F412 - Prideš ko imaš stisko - PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

F413 - al pa ko stiska mine - PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

F414 - Da je manj formalno kot pa na centrih – PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

G478 - Bila sem nekaj časa v varni hiši – BIVANJE V VARNI HIŠI

G479 - Je bilo OK – BIVANJE V VARNI HIŠI

G480 - Pomembno mi je bilo dobiti čustveno oporo in sem tudi to dobila – BIVANJE V VARNI HIŠI

G481 - Razumevanje tudi - PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

G482 - Jaz sem načeloma za – IDEJA JE DOBRA

G483 - sam z kakšni problemi se človek v času rejništva srečuje, ne vem kako bi dolgo bi te skupine trajale – MOŽNI PROBLEMI GLEDE PODPORNH SKUPIN ALI SKUPIN ZA SAMOPOMOČ – ČASOVNA KOMPONENTA

G484 - Ker jaz sem imela faze, ko sploh za center in druge nisem hotela slišat - MOŽNI PROBLEMI GLEDE PODPORNH SKUPIN ALI SKUPIN ZA SAMOPOMOČ – ČASOVNA KOMPONENTA

G485 - Brez obsojanja, ker brez tega ne gre – SPREJEMANJE UDELEŽENIH TAKŠNIH KOT SO

G486 - To občutiš pri drugih in potem sodelovanja ni – SPREJEMANJE UDELEŽENIH TAKŠNIH KOT SO

G487 - Saj nismo vsi brezhibni in super - SPREJEMANJE UDELEŽENIH TAKŠNIH KOT SO

G488 - Rada bi me nekdo sprejme takšno kot sem - SPREJEMANJE UDELEŽENIH TAKŠNIH KOT SO

9.3.2.1. Strokovne delavke

Trinajst kategorij sem naredila tako, da sem teme, o katerih sem spraševala v intervjujih spremenila v kategorije. Te pa so:

- Oblike podpore in pomoči matičnim družinam, ki jih strokovni delavci nude matični družini
- Oblike podpore in pomoči, ki jih strokovni delavci nude matični družini ob otrokovem odhodu
- Oblike podpore in pomoči, ki jih strokovni delavci nude matični družini v času trajanja rejništva
- Oblike podpore in pomoči, ki jih strokovni delavci nude matični družini ob zaključevanju rejništva
- Zagotavljanje glasu matičnim družinam
- Ravnanja pri delu z matično družino, na katere morajo strokovni delavci biti pozorni
- Ravnanja pri delu z matično družino, katerih se strokovni delavci morajo izogibati
- Kompetence strokovne delavke, potrebne za delo z matično družino z vidika matičnih družin
- Dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino z vidika matičnih družin
- Načini ravnanja (Lüssi 1991), ki jih strokovni delavci uporabljajo pri delu z matično družino

- Metodična načela (Lüssi 1991), ki jih strokovni delavci uporabljajo pri delu z matično družino
- Druga znanja, na katera se opirajo strokovni delavci pri delu z matično družino
- Mnenje strokovnih delavcev o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine

Dve kategoriji pa sem pridobila na podlagi odgovorov strokovnih delavk in njihovega mnenja: Te dve kategoriji pa sta:

- Strokovne delavke o rejništvu
- Dileme

Združevanje sorodnih pojmov v kategorije:

- **Strokovne delavke o rejništvu**

I611 - Ena taka boleča stvar je rejništvo – REJNIŠTVO KOT BOLEČA STVAR

I612 - Pa zelo zapleteno je – REJNIŠTVO KOT ZAPLETENA STVAR

I613 - je večplastna zadeva – REJNIŠTVO KOT VEČPLASTNA ZADEVA

I618 - Ti ukrepi alla rejništvo in posvojitve, ki so drastični ukrepi – REJNIŠTVO KOT DRASTIČNI UKREP

I619 - pravzaprav bom rekla z vidika poseganja v človeka, v njegovo identiteto pa v družino – REJNIŠTVO KOT POSEGANJE V ČLOVEKOVO IDENTITETO

I683 - Ker moja izkušnja je tudi, da sploh kar se matične družine tiče, v bistvu iščejo neko umirjenost, da se umirijo s situacijo rejništva – MATIČNE DRUŽINE IŠČEJO UMIRJENOST

I684 - Ne moreš vsega narediti z enim razgovorom – EN POGOVOR Z MATIČNO DRUŽINO NI DOVOLJ

I685 - Je en proces – SODELOVANJE Z DRUŽINO JE PROCES

I691 - Meni so to čustveno težke zadeve, to su ful čustvene težke stvari – DELO Z MATIČNO DRUŽINO KOT ČUSTVENO TEŽKA STVAR

I694 - Ponavadi matere želijo slišati od mene, da jim povem, da prav delajo, da je to otroku v korist - MATIČNE DRUŽINE IŠČEJO UMIRJENOST

J769 - ker rejništvo je res izjemen, strog in oster poseg v družino – REJNIŠTVO KOT IZJEMEN, STROG IN OSTER POSEG

J786 - Rejništvo je prepletena situacija – REJNIŠTVO KOT PREPLETENA SITUACIJA

J794 - So težke in kompleksne situacije, iščemo kje gremo nasproti – DELO Z MATIČNO DRUŽINO KOT TEŽKE IN KOMPLEKSNE SITUACIJE

J830 - Na začetku, že pred odvzemom, težko je posegati ker gre za rodbinske vezi – TEŽKO JE POSEGATI V DRUŽINSKE VEZI

J842 - Pa zmeraj na drugačen način, vsakič nekakšno drugo sodelovanje – SODELOVANJE Z MATIČNO DRUŽINO KOT EDINSTVENA SITUACIJA

K932 - samo rejništvo mi je tako dvojno – po eni strani mi je hudo ko vidim te zgodbe, po drugi strani je pa pomemben otrok - ISKANJE RAVNOVESJA PRI DELU Z VSEMI UDELEŽENIMI

K933 - Grozno je izbirati strani - ISKANJE RAVNOVESJA PRI DELU Z VSEMI UDELEŽENIMI

K934 - Ples med različnimi stvarmi - ISKANJE RAVNOVESJA PRI DELU Z VSEMI UDELEŽENIMI

K935 - Ali je sodelovanje odvisno od socialne delavke, ki dela z matično družino? Ja, sam se mi zdi da je obojestransko – SODELOVANJE Z MATIČNO DRUŽINO ODVISNO OD STROKOVNE DELAVKE

L1002 - Sodelovanje je odvisno od razloga odvzema otroka – SODELOVANJE Z MATIČNO DRUŽINO ODVISNO OD RAZLOGA ODVZEMA OTROKA

L1003 - In zaključek tudi - SODELOVANJE Z MATIČNO DRUŽINO ODVISNO OD RAZLOGA ODVZEMA OTROKA

- **Oblike podpore in pomoči matičnim družinam, ki jih strokovni delavci nude matični družini**

H489 - Rejništvo pa se ne more kar zgoditi – REJNIŠTVO SE NE MORE KAR ZGODITI

H490 - Delamo tudi preden pride do rejništva – DELO PRED REJNIŠTVOM

H491 - Vedno pa je otrok v fokusu – V FOKUSU DELA JE OTROK

H492 - Glede na posebnosti otroka iščemo rejniško družino – REJNIŠKA DRUŽINA SE IŠČE GLEDE NA POSEBNOSTI OTROKA

H494 - Moja naloga naj bi bilo spremljanje rejništva – NALOGA STROKOVNE DELAVKE

H495 - vodenje - NALOGA STROKOVNE DELAVKE

H496 - usmerjanje rejniške družine - NALOGA STROKOVNE DELAVKE

H497 - v sodelovanju z družinci – SODELOVANJE Z OSTALIMI ZAPOSLENI NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO

H498 - Da bi se intenzivno delalo z matično družino, jaz to še vedno vidim kot pomanjkanje – INTENZIVNO DELO Z MATIČNO DRUŽINO KOT POMANJKANJE

H500 - ene misle, da če je rejništvo uvedeno da je konec, še vedno pa jim ostane matična družina – PREDPOSTAVKA, DA JE DELO Z MATIČNO DRUŽINO KONČANO, ČE PRIDE DO REJNIŠTV

H503 - Center za zdravljenje odvisnosti, skupaj smo na timskih sestankih – SODELOVANJE Z DRUGIMI INSTITUCIJAMI

H504 - to je osebno urejanje, ki naj bi imela družina – OSEBNOSTNO UREJANJE

H505 - Od družine same ne bo pobude – NI POBUDE S STRANI MATIČNE DRUŽINE

H506 - Ampak niso vsi neaktivni, J. redno hodi recimo – NISO VSE MATIČNE DRUŽINE NEAKTIVNE

H510 - Pa na IPS jih povabiš – VABILO NA SESTANKE INDIVIDUALNE PROJEKTNE SKUPINE

H511 - če jaz njo povabim, jaz ji ponudim, da greva lahko skup, ker ta mama drugače ne bo prišla - NUDENJE PREVOZA UPORABNICI NA SESTANKE INDIVIDUALNE PROJEKTNE SKUPINE

H512 - Ji pravim »J. prašte kaj«, jo spodbujam – SPODBUJANJE UPORABNICE

H540 - Eni to možnost izkoristijo in do rejništva ne pride, se začnejo urejat – MATIČNA DRUŽINA SPREJME POMOČ

I614 - Ne smemo pozabiti na psihološko podporo – NUDENJE PSIHOLOŠKE PODPORE MATIČNI DRUŽINI

I615 - Če ne gre na centru, jih tudi napotimo ven, ja – SODELOVANJE Z DRUGIMI INSTITUCIJAMI

I616 - Pol če nekdo hoče razumet kaj mu se dogaja, predelat svoje izkušnje, izneutralizirati čustvene naboje – taka oseba pa naj gre v psihoterapevtski proces – SODELOVANJE Z DRUGIMI INSTITUCIJAMI

J746 - Ampak enostavno naš center deluje tko, da starše napotimo predvsem na ven, na zunanje organizacije - SODELOVANJE Z DRUGIMI INSTITUCIJAMI

J747 - To se nam je v praksi iskazalo kot boljše, ker se vse preveč prepleta - SODELOVANJE Z DRUGIMI INSTITUCIJAMI

J748 - pa tudi če tukaj bi bila včasih recimo osebna pomoč – OSEBNA POMOČ

J749 - in tako naprej, tako da napotimo starše glede na pač težave, ki se iskazujejo, lahko so dolgoročne al pa kompleksne, na različne nevladne organizacije - SODELOVANJE Z DRUGIMI INSTITUCIJAMI

J750 - Eni starši ne potrebujejo osebno pomoč ampak dejansko vključitev v terapijo – VKLJUČITEV V TERAPIJO

J751 - In tudi pri odvisnostih – napotilo na ven in z nalogo, da potem to mnenje prinesejo centru ko je pač to njihovo delo na sebi zaključeno do te mere, da se vse kar je vezano na to, da bi pač otroka sprejeli nazaj – SODELOVANJE Z DRUGIMI INSTITUCIJAMI

K931 - Meni je zelo težko – TEŽEK POLOŽAJ

L964 - Kaj se tiče rejništva, naredimo tako dobimo soglasje – POSKUS PRIDOBITI SOGLASJE STARŠEV ZA REJNIŠTVO

L965 - jim povemo zakaj bi to bilo najbolj primerno za otroka – PODAJANJE INFORMACIJ

L966 - pripravimo otroka, recimo: »Tam boš imela mirno okolje, boš lahko doma hodila.« - PRIPRAVA OTROKA NA REJNIŠTVO

L967 - Poiščemo rejniško družino – ISKANJE REJNIŠKE DRUŽINE

L968 - jih je blazno malo, mi ne moremo otroku primerno zberat, to je slabo in zaradi tega bi moral imeti celo paletu rejniških družin, da bi lahko zberal – PREMAJNHO ŠTEVILO REJNIŠKI DRUŽIN

L969 - in potem vidimo, da so rejniki prestari za otroka, da so kmečko strukturirani, če ta otrok pride iz mestnega okolja, tako ne moremo posiljevati uboge otroke, če rejniška družina ima večje otroke izogibamo se temu, da bi se vzpostavila ljubezenska razmerja – PREMAJNHO ŠTEVILO REJNIŠKI DRUŽIN

L970 - damo otroko v rejniško družino kjer ima mesta in to ni fajn – PREMAJNHO ŠTEVILO REJNIŠKIH DRUŽIN

L971 - In isto je z zavodi – PREMAJNHO ŠTEVILO ZAVODOV

L972 - Mi mislimo da je Malči Beličeve najboljše za otroka, prideš tja, ja mi nimamo prostora in te tam odklonijo pa tam, ker ni te palete možnosti primerne otroku - PREMAJNHO ŠTEVILO ZAVODOV

L973 - Motivacija za rejništvo pa je še vedno denar, na žalost – MOTIVACIJA ZA OPRAVLJANJE REJNIŠTVA ŠE VEDNO DENAR

L974 - Problem je tudi to, da avta nimajo vsi centri, je ovira za delo v rejništvu, je tehnična zadeva – OVIRA PRI DELU Z MATIČNO DRUŽINO

L975 - Pa uporabniki, saj si lahko zdaj že predstavljaš kakšni manipulatorji so ti ljudje - MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA SO UPORABNIKI MANIPULATORJI

L976 - Preden gre v rejništvo, je tako, ponujamo pač te socialnovarstvene storitve – NUDENJE POMOČI

L977 - al osebno pomoč – OSEBNA POMOČ

L978- al pomoč družini za dom – POMOČ DRUŽINI ZA DOM

L979 - ogromno je teh timskih sestankov – TIMSKI SESTANKI

L980 - da pač nekaj najdemo najboljše možne poti – ISKANJE NAJBOLJŠIH REŠITEV

L981 - in na koncu koncev ko to ne deluje, pol se začnemo meniti za rejništvo – KO SO VSE MOŽNOSTI IZČRPANE, SE ODLOČA O REJNIŠTVU

L992 - Drugače pa te pomoči damo prej - KO SO VSE MOŽNOSTI IZČRPANE, SE ODLOČA O REJNIŠTVU

L995 - v posvet, v te terapije, ogromno je enga sodelovanje predeno gremo v ta drastični ukrep - KO SO VSE MOŽNOSTI IZČRPANE, SE ODLOČA O REJNIŠTVU

L1044 - ker ogromno tega dela je z matično družino – OGROMNO DELA Z MATIČNO DRUŽINO

L1045 - svetovanja - SVETOVANJE

L1046 - pomoč družini za dom – POMOČ DRUŽINI ZA DOM

L1047 - Preden smo dali otroka v rejništvo, smo ponavljali vse te zadeve - KO SO VSE MOŽNOSTI IZČRPANE, SE ODLOČA O REJNIŠTVU

L1048 - delo na zaposlitvi – DELO NA ZAPOSLOTVI

L1049 - urejanje stanovanjskih razmerah – UREJANJE STANOVANJSKIH RAZMER

L1050 - terapevtsko delo – TERAPEVSTKO DELO

L1051 - Ja, težko je – TEŽEK POLOŽAJ (dvojna vloga)

M1070 - Predvsem jim omogočamo pogovore – POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI

M1071 - svetovanja – SVETOVANJE

M1072 - Družine pa moraš poznati – DOBRO POZNAVANJE MATIČNIH DRUŽIN

M1073 - Jim pomagaj, da se vključijo v različna zdravljenja – POMOČ PRI VKLJUČEVANJU V RAZLIČNA ZDRAVLJENJA

M1074 - Nudimo jim tudi pomoč družini za dom – POMOČ DRUŽINI ZA DOM

M1075 - enako kot osebna pomoč – OSEBNA POMOČ

M1076 - Pol delo se bazira tudi na dajanju informacij – PODAJANJE INFORMACIJ

M1077 - Saj naredimo vse kar lahko, da otroci lahko ostanejo v družini – KO SO VSE MOŽNOSTI IZČRPANE, SE ODLOČA O REJNIŠTVU

M1078 - Pred rejništvom se dela na tem, da do ukrepa ne pride - KO SO VSE MOŽNOSTI IZČRPANE, SE ODLOČA O REJNIŠTVU

M1116 - Težko je – TEŽEK POLOŽAJ (dvojnavigloga)

M1117 - ker smo mi tisti, ki otroka nameščajo obenem pa moramo družini biti na razpolago in jim pomagati - TEŽEK POLOŽAJ

M1118 - Ponavadi v delo povabim kakšno sodelavko, tako da vzpostavim nekakšno ravnovesje - SODELOVANJE Z OSTALIMI ZAPOSLENI NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO

- **Oblike podpore in pomoči, ki jih strokovni delavci nude matični družini ob otrokovem odhodu**

H515 - To naj bi bilo delo družincev – PODELITEV DELA MED ZPOSLENIMI NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO

I621 - Je čist oteženo z matično družino karkoli začel vzpostavljat – OTEŽENO SODELOVANJE Z MATIČNO DRUŽINO NA ZAČETKU

I622 - kljub temu da jih povabimo, jih posedemo, da jim povemo v kakšnem smeru si želimo da bi ta proces šel - MATIČNO DRUŽINO SE SEZNANI S POSTOPKI IN ZAHTEVAMI

I623 - jih povprašamo kaj oni rabijo za to, da bi tako delali – MATIČNO DRUŽINO SE POVPRASA PO ŽELJAH

I624 - jim povemo, da bomo leto dni intenzivno delali, da bi jih podprli, kar bomo vidli naslednje leto - NUDENJE POMOČI MATIČNI DRUŽINI

I625 - in če se ne bo dalo bomo mirne duše utemeljili odvzem roditeljskih pravic – ODVZEM RODITELJSKIH PRAVIC, ČE SE STARŠI POPOLNOMA UMAKNEJO

I626 - Moraš jim povedat kakšna je situacija – MATIČNO DRUŽINO SE SEZNANI S POSTOPKI IN ZAHTEVAMI

I633 - In tlele res mormo delat, daleč smo šli tle, in brezposelnost kot problem – BREZPOSELNOST KOT POGOST PROBLEM MATIČNIH DRUŽIN

I634 - in preživljanje kot problem – PREŽIVLJANJE KOT POGOST PROBLEM MATIČNIH DRUŽIN

I655 - Tako da so ti stiki velikokrat vstopnica, tako začneš, ko se eni oglasijo, tako nastopiš s tem – PRVI STIK Z DRUŽINO KOT VSTOPNICA ZA NADALJNE SODELOVANJE

I705 - Možnost je it v materinski dom – MATERINSKI DOM

I706 - možnost je socialna pomoč - DENARNA SOCIALNA POMOČ

I708 - Druga stvar, ki se mi zdi zelo pomembna je kak podpret te matične straše - NUDENJE POMOČI MATIČNI DRUŽINI

L713 - le taka odločitev je informirana odločitev – OMOGOČITI MATIČNI DRUŽINI DOVOLJ INFORMACIJ, DA LAHKO SAMA ODLOČA

J744 - Moj odgovor bo omejen, zato ker v bistvu sem jaz rejniška socialna delavka - SODELOVANJE Z OSTALIMI ZAPOSLENI NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO

J745 - Sodelovanje z družino je pa bolj delo družinskih socialnih delavcev - SODELOVANJE Z OSTALIMI ZAPOSLENI NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO

J752 - Ko pride do rejništva, pride do raskola v generacijah, da gre otrok v rejniško družino, se krhal pri starših, starih starših, prastarših – RASKOL V GENERACIJAH

J753 - So se krhale nekater stvari znotraj rodbine – RASKOL V GENERACIJAH

J754 - Gre za neke take prikrajšanosti, ki jih v lastni družini doživela moški, ali ženska – PRIKRAJŠANOSTI, KI SO JIH MATIČNI STARŠI DOŽIVELI V LASTNI DRUŽINI

J758 - Ta naš starš rabi starša, on je dojenček, mi pa mu tega ne moremo ponuditi - PRIKRAJŠANOSTI, KI SO JIH MATIČNI STARŠI DOŽIVELI V LASTNI DRUŽINI

J767 - Zdaj so pa odvzemi – TREND NARAŠČANJA UKREPOV ODVZEMA

J768 - Vsekakor staršem se prej ponudi pomoč, kolegi jim ponudijo pomoč prej - DELO PRED REJNIŠTVOM

J770 - Samo na žalost, izkušnje, ki jih imamo mi, pač starši tega ne zmorejo, nekih takih sprememb na sebi – STARŠI NE ZMOREJO SPREMENB NA SEBI

J771 - Ker v rejništvo so res šli otroci, kjer je bila tko huda situacija, da so pač mogli it iz družine – STARŠI NE ZMOREJO SPREMENB NA SEBI

J779 - Do pet let nazaj je bila večina rejništev s soglasjem staršev – TREND NARAŠČANJA UKREPOV ODVZEMA

J780 - Zadnjih pet let je pa vse to ukrep odvzema – TREND NARAŠČANJA UKREPOV ODVZEMA

J781 - Ni možno bilo vzpostaviti sodelovanja do te mere, da bi starši dali soglasje – MATIČNA DRUŽINA ODKLANJA POMOČ

J782 - In ko je odvzem, je center a priori s strani starša sovražnik – MATIČNA DRUŽINA ODKLANJA POMOČ

J783 - Posebej tisti starši, ki nimajo uvida v lastno situacijo ampak obdržijo pozicijo »vi ste krivi, da je otrok šel« - MATIČNA DRUŽINA MORA PRIDOBITI UVID V LASTNO SITUACIJO

J784 - In tukaj sodelovanje ni mogoče, pravzaprav je, ampak minimalno, ker se trudimo mi za sodelovanje in ker je projektna skupina, kjer so stiki – PRIZADEVANJE ZA MINIMALNO SODELOVANJE

J785 - To ne pomeni, da je ta starš zavrnil otroka, ga ma rad na svoj način, ampak ne zna skrbet za njega - STARŠI NIMAJO UVIDA V POTREBE LASTNIH OTROK

K872 - U bistvu je tko, no, če gre, da center dobi informacijo o ugroženosti otroka, a ne, da v tistem primeru pač gre z svojimi nalogami – INTERVENCIJA CENTRA ZA SOCIALNO DELO

K873 - na primer najprej s socialno pomočjo – POSKUS PRIDOBITI SOGLASJE STARŠEV ZA REJNIŠTVO

K874 - kasneje recimo z javnim pooblastilom odločanja – UKREP ODVZEMA

K875 - Zdej ena pot je, da gre pač takoj za odvzem otroka pa namestitev v rejniško družino, za začasno odredbo - UKREP ODVZEMA

K876 - ali pa če recimo z družino že nekaj časa delamo, naredimo individualni načrt pomoči in vidimo, da starša nekak ne zmoreta, da nista opremljena al pa da nekak, bom rekla, ne zmorejo pridet do nekega uvida v resno situacijo in potrebnih okrevanj, ki bi jih mogla speljat pol z njim, včasih s soglasjem, otroka namestimo v rejniško družino - POSKUS PRIDOBITI SOGLASJE STARŠEV ZA REJNIŠTVO

K877 - Zdaj jaz sama imam iz lani izkušnjo, iskanja rejniške družine, kar pomeni da je naš center peljal postopek odvzema otroka in v bistvu proti koncu že počasi, a ne, tudi pripravljamo odvzem in iščemo rejniško družino - UKREP ODVZEMA

K878 - tu smo naredili konkretno na ta način, da se pripravi en tak dopis kjer se mal opiše družinska situacija, in potem poiščemo tri primerne, mi smo imeli na voljo ker ene, potem se javljajo centri po Sloveniji »aha, mi pa imamo tako rejniško družino, mi pa ne« - ISKANJE REJNIŠKE DRUŽINE

K879 - in potem smo mi tako, s kolegico, ki je psihologinja, naprej na timskih sestanskih potem pa še sproti mal primerjale kakšne so potrebe otročka - SODELOVANJE Z OSTALIMI ZAPOSLENI NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO

K880 - na drugi strani pa kaj lahko ponudi matična družina. Da to malo resonira s tem, da ne nameščamo enga otročka, ki je vaje bil biti sam, v rejniško družino kjer je velik otrok, da ne bi to bil šok – ISKANJE REJNIŠKE DRUŽINE

K881 - Probava mal uskladit - ISKANJE REJNIŠKE DRUŽINE

K882 - Pol gremo na teren, obiščeva rejniške družine, ki so nam na voljo, se pogovorimo z njimi, prvi kontakt vzpostavimo – VZPOSTAVLJANJE KONTAKTA Z REJNIŠKO DRUŽINO

K883 - Pred kratkim je imela kolegica primer novoroječka, ki je takoj iz porodnišnice šel v rejniško družino, starša sta imela neke težave s prepovedanimi drogami - ISKANJE REJNIŠKE DRUŽINE

K884 - pol primer nameščanja enga fantička, v bistvu sorodstveno rejništvo, ker sta oba starša bila, pravzaprav oče je že bil na prestajanju zaporne kazni, mama je pa pol z novembrom šla – SORODSTVENO REJNIŠTVO

K885 - Tukaj samo dal družini velik manevrskega prostora, v tem smislu da se sama organizira kako bi bilo najboljše, ampak še vedno s soglasjem obeh staršev – NAČRTOVANJE REJNIŠTVA Z MATIČNO DRUŽINO

K887 - Sam to gre počasi, tako stališče je no, da se gre počasi, raziskuje, da imajo starši tud možnost, da dobijo čim več odgovorov na vprašanje kaj to pomeni, kako bo potem ta otroček, stiki, to je pogosto velik problem - NAČRTOVANJE REJNIŠTVA Z MATIČNO DRUŽINO

K937 - Mnenja sem da je prvi vstop, prvo dogovarjanje, prve te stvari, so bistvene za nek dober odnos za naprej – POMEMEMBEN JE PRVI STIK Z MATIČNO DRUŽINO

L986 - Jaz kot psiholog dam že lahko malo več, ampak ko vidim, da nič ne deluje, ne ta pomoč družini za dom, da če ne bo nobenga posluha, če ne bo nobene možne pomoči, potem pač rečem, dam svoje mnenje, da ni možno pomagat družini, pač da gremo v rejništvo – UKREP ODVZEMA

M1079 - Družine imajo možnost, če seveda to želijo, spoznati rejniške družine preden otroka namestimo – NAČRTOVANJE REJNIŠTVA Z MATIČNO DRUŽINO

M1080 - Se je izkazalo kot dobra praksa - NAČRTOVANJE REJNIŠTVA Z MATIČNO DRUŽINO

M1081 - Staršem sicer ne pustimo preveč manevarskega prostora, saj potem nobena rejniška družina ne bi bila dobra za njihovega otroka - NAČRTOVANJE REJNIŠTVA Z MATIČNO DRUŽINO

M1082 - Preden otroka namestimo v rejniško družino, jim tudi predstavimo možnosti kot so zdravljenje, terapije – NUDENJE POMOČI

M1119 - saj se zavedam, da starši krivijo nas za namestitev otrok v rejniško družino – MATIČNA DRUŽINA ODKLANJA POMOČ

N1138 - Matična družina je ves čas vključena v postopek – MATIČNO DRUŽINO SE SEZNANI S POSTOPKI IN ZAHTEVAMI

N1139 - v primeru, da gre za rejništvo s soglasjem si bodočo rejniško družino tudi skupaj ogledamo, spoznamo – NAČRTOVANJE REJNIŠTVA Z MATIČNO DRUŽINO

N1140 - Pomoč je družini nudena z podajanjem vseh bistvenih informacij – PODAJANJE INFORMACIJ

N1141 - s pogovori – POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI

N1142 - obiski na domu – OBISKI MATIČNE DRUŽINE NA DOMU

N1143 - skupni obiski v rejniški družini – SKUPNI OBISKI REJNIŠKE DRUŽINE

N1144 - V primeru odvzema je potrebno ukrepati hitro – INTERVENCIJA CENTRA ZA SOCIALNO DELO

- **Oblike podpore in pomoči, ki jih strokovni delavci nude matični družini v času trajanja rejništva**

H520 - Mama je sicer bivša đankica, po zdravila hodi, redno pije – VKLJUČITEV DRUŽINEV LASTNO OKOLJE

H528 - ona pa je naredila ogromen napredek, se ureja še naprej, je v substituciji, neko psihosocialno podporo ima – VKLJUČITEV DRUŽINE V LASTNO OKOLJE

H531 - Ne morem reči da nič ni naredila – VKLJUČITEV DRUŽINE V LASTNO OKOLJE

H539 - Se postavila na svoje noge v okolju, ki jo prej bilo zanjo ogrožajoče – VKLJUČITEV DRUŽINE V LASTNO OKOLJE

H516 - Z nekateri straši imam ta odnos, da si oni upajo pridet vprašat – MATIČNA DRUŽINA SPREJME POMOČ

H518 - Ravno jutri se moram oglasit na sodišču. Fanta naj bi vrnila k mamici, Kaj naredit, kdaj je tisto »zdej pa bo« - NI PRAVEGA VPOGLEDA V ŽIVLJENJE MATIČNE DRUŽINE

H519 - pri tej mami nisem sigurna, tle ne vem, je otrok vsak vikend je pri njej, vse počitnice je pri njej, zaenkrat to gre, otrok prihaja urejen - NI PRAVEGA VPOGLEDA V ŽIVLJENJE MATIČNE DRUŽINE

H521 - ne vem kaj misliti, ker nimam ta pravega vpogleda v situacijo, kaj se dogaja – NI PRAVEGA VPOGLEDA V ŽIVLJENJE MATIČNE DRUŽINE

H525 - Saj otrok bi šel k mamici, takoj, on bi šel, ja – OTROK SE ZAVEDA SITUACIJE STARŠEV

H526 - Zdej pa je že tolk velik, devet razred, ve kdo so straši in kako funkcionirajo – OTROK SE ZAVEDA SITUACIJE STARŠEV

H527 - On je itak od mejnega z to đanki mamo rasel - OTROK SE ZAVEDA SITUACIJE STARŠEV

H541 - eni starši pa nas popljujejo češ, da preveč zahtevamo na centru – CENTER ZA SOCIALNO DELO KOT PREZAHTEVEN DO MATIČNIH DRUŽIN

H547 - Rada pa bi komentirala tudi morebitno omejitev rejništva na tri leta: ni za vsakega otroka dobra posvojitev – OMEJITEV REJNIŠTVA NA DOLOČENO OBDOBJE

H548 - Sam niso vsi rejniki tudi posvojitelji – NISO VSI REJNIKI POTENCIALNI POSVOJITELJI

H549 - Imamo pa res dolgotrajna rejništva – OVIRE PRI REJNIŠTVU

H550 - Mogoče se bodo starši drugače postavili – imate rok od treh let da se uredite, ker drugače bo otrok odšel v posvojitev - OMEJITEV REJNIŠTVA NA DOLOČENO OBDOBJE

H551 - Zdaj imajo čas, a se jim se ne da – MATIČNA DRUŽINA NE IZKORISTI ČAS, KI GA IMA NA VOLJO ZA UREJANJE SVOJE SITUACIJE

H552 - Privadijo se na to in sčasoma postanejo nezainteresirani – MATIČNA DRUŽINA SČASOMA POSTANE NEZAINTERESIRANA

H553 - Starši na IPSih največkrat predlagajo, da bi večkrat otroke vidli, na kakšni osnovi pa ne vejo – MATIČNA DRUŽINA SE POGOSTO ZANIMA SAMO ZA STIKE

H554 - so starši, ki se nič, ali malo osebno urejajo – MATIČNE DRUŽINE, KI SE MALO OSEBNOSTNO UREJAJO

H555 - Ker šele potem širimo stike, ko starši dokažejo, da so tega sposobni – STIKI SE ŠIRIJO, ČE STARŠI DOKAŽAJO, DA SO TEGA SPOSOBNI

H556 - Starši, ki nič ne delajo, stike na njihovo željo ne širimo – STIKI SE NE ŠIRIJO, ČE SE STARŠI OSEBNOSTNO NE UREJAJO

H557 - Zagovarjamo koristi otrok – ZAGOVARJANJE KORISTI OTROK

H558 - Recimo, J. ima znižane sposobnosti – MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA NEKATERI STARŠI NIKOLI NE BODO ZMOGLI SKRBETI ZA SVOJE OTROKE

H559 - M. pa je oškodovan - MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA NEKATERI STARŠI NIKOLI NE BODO ZMOGLI SKRBETI ZA SVOJE OTROKE

H560 - Vidimo, da nič ne počneta z otroki – POTEKANJE STIKOV

H561 - pa babica tudi ne funkcionira – POMANJKANJE PODPORE SORODNIKOV

H562 - dajeta otroku telefon pa mir, tako zgledajo stiki – POTEKANJE STIKOV

H563 - Smo se odločili, da otroka ne matramo z dve uri stikov, ker po stikih otrok ne spi dobro, fantek pride rasturan, to kar rejniki čez teden sestavljajo, potisnejo ga naprej, pa starši porušijo – POTEKANJE STIKOV

H564 - Problem je to, da starši tega ne razumejo, ne da nočejo, saj jih imajo radi, sam rad jih imeti ni dovolj, ne zmorejo – STARŠI NIMAJO UVIDA V POTREBE LASTNIH OTROK

H578 - kakšni starši zasukajo rokave pa delajo - MATIČNA DRUŽINA SPREJME POMOČ

H579 - eni pa nočejo slišati – MATIČNA DRUŽINA ODKLANJA POMOČ

H583 - in te starši prav zaradi tega ker si socialna delavka ne sprejmejo – MATIČNA DRUŽINA ODKLANJA POMOČ

I617 - Samo ljudje do tega morajo priti – MATIČNA DRUŽINA MORA PRIDOBITI UVID V LASTNO SITUACIJO

I627 - Jaz bi rekla tako no, kjer se rejništvo zgodi s soglasjem staršev je tudi izid dostikrat bolj ugoden – IZID JE BOLJ UGODEN, ČE STARŠI PODAJO SOGLASJE ZA REJNIŠTVO

I628 - Se pravi, nekako starši z naši pogovori, ki jih tukaj naredimo, uspejo da priti do točke, da oni vidijo v bistvu kakšna situacija je, se uspejo malce premakniti na nivo kaj njihov otrok potrebuje, to je tudi trend, ki ga mi imamo – MATIČNA DRUŽINA PRIDOBI UVID V LASTNO SITUACIJO

I629 - druga stvar, ki jo poskušamo delati s temi, je da, z njimi probamo nastaviti neke spremembe – DELO Z MATIČNO DRUŽINO NA SPREMEMBAH

I630 - recimo M. in R., oba otroka v rejniški družini, in smo tlele res, in še delamo, tudi z obema ogromno, da njima poskušamo življenje postavljati - DELO Z MATIČNO DRUŽINO NA SPREMEMBAH

I631 - saj si zavedajoč, da verjetno ona dva ne bosta mogla zagotoviti varnih pogojev zares - MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA NEKATERI STRAŠI NIKOLI NE BODO ZMOGLI SKRBETI ZA SVOJE OTROKE

I632 - ampak morda pa se splača delati na temu ker bi otroka mogla iti v odprto posvojitev - hkrati otroka bi dobila varno družino, hkrati pa bi imela otroka kontakt z matičnima staršima, ki sta mlada človeka in bi ohranila odnos z matično družino – DELO S CILJEM ODPRTE POSVOJITVE

I635 - In recimo M., smo en let delali na tem da je šla ginekologu, da je sprejela to, da je potrebno razmišljati o tem, da če želi še kakšnega otroka, da se je zaščitila s kontracepcijo – DELO Z MATIČNO DRUŽINO NA SPREMEMBAH

I636 - da je sprejela kot možnost obisk psihijatra, ker je imela psihološko stanje in je to vse je prej trikrat prepadlo, tu pa kar delamo če je le možno - DELO Z MATIČNO DRUŽINO NA SPREMEMBAH

I637 - S tem, da družino podpiramo, s teh vidikov, da lahko organiziramo vsaj varen stik z otrokom, se reče, tak stik kjer otrok dobi nekaj od staršev, ki ni oškodovan od tega starša ali zlorabljen ali kaj koli – MATIČNO DRUŽINO SE PODPRE S VZDRŽEVANJE VRANIH STIKOV Z OTROKI

I638 - Drugi vidik pa je, da res probamo osebno razvojno podpreti matične starše, ane – MATIČNO DRUŽINO SE POSKUŠA OSEBNO RAZVOJNO PODPRETI

I639 - To recimo probamo kar delat, jaz bi tako rekla; iskreno: ni odziv takšen kot bi si ga mi želeli, pri večini primerov - NI POBUDE S STRANI MATIČNE DRUŽINE

I640 - tudi pri kakšni družini se pa kar da - MATIČNA DRUŽINA SPREJME POMOČ

I642 - Se je ta investicija kar splačala, dela z matično družino – DELO Z MATIČNO DRUŽINO KOT INVESTACIJA

I644 - ampak se potem tudi ta nova družina, ali rejniška ali celo kasneje posvojiteljska pač iskaže kot ustrezna za otroka, da se tudi s tega vidika korist otroka zagotovi - ZAGOVARJANJE KORISTI OTROK

I645 - pa potem nekako poskušamo v enem okvirju, zagotoviti da nekaki varni stiki tečejo za otroka – ZAGOTAVLJANJE VARNIH STIKOV

I646 - Te matične družine se redko same obračajo na nas – NI POBUDE S STRANI MATIČNE DRUŽINE

I647 - da bi zdaj strašno želele vzdrževati deloven odnos, to ne - NI POBUDE S STRANI MATIČNE DRUŽINE

I648 - Mogoče kdaj zaradi kakšnega stika, pa je to izključno kaj jih zanima, kakšni tud rečejo tko – NI POBUDE S STRANI MATIČNE DRUŽINE

I649 - Tudi če so otroka dali s soglasjem v rejništvo, rečejo da »kaj bi radi od njih, saj so poskrbel za otroka, saj otrok je na varnem, kaj še hočmo od njih« - NI POBUDE S STRANI MATIČNE DRUŽINE

I650 - Mi jih vabimo sem NUDENJE POMOČI MATIČNI DRUŽINI

I651 - jih vprašamo kako živijo, jih poskušaš motivirati, da bi mogoče organizirali življenje – DELO Z MATIČNO DRUŽINO NA SPREMEMBAH

I652 - in kakšni tudi odbijajo to vse – MATIČNA DRUŽINA ODKLANJA POMOČ

I653 - Neki sploh ne pridejo - MATIČNA DRUŽINA ODKLANJA POMOČ

I654 - Jih je težko priklicat, pol jih prideš obiskovat – OBISK MATIČNE DRUŽINE NA DOMU

I656 - Drugač pa ni nekega pravega interesa - NI POBUDE S STRANI MATIČNE DRUŽINE

I657 - Kadar je tako, da se straši popolnoma umaknejo, imajo popolnoma neustrezen način življenja, potem predlagamo odvzem roditeljske pravice – ODVZEM RODITELJSKE PRAVICE, ČE SE STARŠI POPOLNOMA UMAKNEJO

I958 - En trend, ki ga opažamo je po Sloveniji v tej smeri je, da se čedalje večkrat center odloči, da da otroka na posvojitev – TREND NARAŠČANJA POSVOJITEV

I595 - Zdaj kadar je to tko, deloma sodelujoči, če pridejo samo zaradi stikov, pol pa pišejo dopis, da bi oni končno, da mi zrihtamo stike ker otroka že pol leta niso videl, čeprav so imeli dva-tri termina pa jih ni bilo, ali pa ne vem, ne zato ker mi ne bi dovolili – MATIČNA DRUŽINA SE POGOSTO ZANIMA SAMO ZA STIKE

I660 - Tam je problem v bistvu včasih se par let to vrti, vidiš, da izrazijo nek interes po otroku, niti ne razmišljaš, da bi otroka dal v posvojitev – DOKLER SE STARŠI ZANIMAJO ZA OTROKA, POSVOJITEV NE PRIDE V POŠTEV

I661 - na začetku ta odnos intenzivno poteka, tudi sodelovanje gre, stiki so tudi redni, kakovostni v tem smislu – ODNOS Z MATIČNO DRUŽINO NA ZAČETKU POTEKA INTENZIVNO

I662 - Kdaj se tudi lotimo tega, pa rečemo, vprašamo, poslušate, ste kdaj razmišljali o tem kako vi vidite nekaj let naprej – za vas je mogoče tko v redu, za otroka pa ni najbolj v redu situacija, in pravnoformalno ni ustrezno zaščiteno, mogoče mal razišljat o tem da bi se kdaj odločal tudi o posvojitvi – PODAJANJE INFORMACIJ O POSVOJITVI

I669 - Mogoče smo mal počasni na tem, bi morali v večih primerih it v koncept posvojitve – MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA BI V VEČ PRIMEROV REJNIŠTVA MOGLI IT V POSVOJITEV

I670 - ko se po nekaj letih izkaže kako matična družina funkcionira, kako se kaže značilnost sprememb v smeri boljše in ustrezne zgodbe za otroka - MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA BI V VEČ PRIMEROV REJNIŠTVA MOGLI IT V POSVOJITEV

I671 - in tam kjer mogoče v nekaj letih niso nastale spremembe, kljub temu da smo jih mi pozivali, povabili, ponudili pa niso tega želeli, zavračali ali niso zmogli, ali pa so delali in se izkazalo da ne zmorejo - MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA BI V VEČ PRIMEROV REJNIŠTVA MOGLI IT V POSVOJITEV

I712 - hkrati pa dojeti pomoč, podporo in čas, da sami ta proces izpeljejo - MATIČNA DRUŽINA MORA PRIDOBITI UVID V LASTNO SITUACIJO

J755 - Starši morajo biti zelo navezani na otroka, da je potem to motivacija za spreminjanje, ker terapija je boleča – NAVEZANOST NA OTROKA KOT MOTIVACIJA ZA SPREMINJANJE

J756 - Saj starši imajo nekakšno strategijo preživetja, ki jo do nekatere mere obvladujejo, z otrokom ali brez otroka – MATIČNE DRUŽINE IMAJO LASTNE STRATEGIJE PREŽIVETJA

J757 - In nič ne upajo narediti več ker bi ga bolelo samo - MATIČNE DRUŽINE IMAJO LASTNE STRATEGIJE PREŽIVETJA

J759 - Zdaj stikov v rejniški družini ni več – POTEKANJE STIKOV

J760 - Primer - ni šlo za take ogroženosti in je ena mama imela stike v rejniški družini - POTEKANJE STIKOV

J761 - Je tam otrok korenince dobival, in je ta mama to vidla in je dobila moč, da je hodila, njo je rejniška družina sprejela – REJNIŠKA DRUŽINA SPREJME MATIČNO DRUŽINO

J762 - Pol je zmogla vprašat rejnico in prositi za pomoč - REJNIŠKA DRUŽINA SPREJME MATIČNO DRUŽINO

J763 - Danes tega ni - POTEKANJE STIKOV

J764 - Rejniki so daleč podcenjeni – REJNIKI SO PODCENJENI

J765 - starši pa daleč prezahtevni v svojih pravicah – MATIČNE DRUŽINE PREZAHTEVNE V SVOJIH PRAVICAH

J766 - Uspeval smo pa tam kjer so, ko so bila sodelovanja s soglasjem o rejništvu - IZID JE BOLJ UGODEN, ČE STARŠI PODOJJO SOGLASJE ZA REJNIŠTVO

J787 - eno je to svetovalno delo z družinami – SVETOVALNO DELO Z MATIČNO DRUŽINO

J788 - eno je pa čist upravno-pravno delo – UPRAVNO-PRAVNO DELO

J789 - In zdaj tako, sodelovanje - starš, iz upravnopravnega stališča po odvzemu dobi eno odločbo kaj ni v redu, zakaj je bil odvzem – MATIČNA DRUŽINA DOBI ODLOČBO O ODVZEMU

J790 - drugo pa dobi s centra pisno kaj more izpolniti, katere naloge more izpolniti, da se bo otrok vrnil domov – MATIČNA DOBI NALOGE, KI JIH MORA IZPOLNITI, DA SE BO OTROK VRNIL DOMOV

J791 - In starše povabimo, vabimo potem, jih usmerjamo – NUDENJE POMOČI

J792 - Pol povabilo na terapijo – NUDENJE POMOČI

J793 - na eno in drugo nevladno organizacijo za pomoč žrtvam – SODELOVANJE Z DRUGIMI ORGANIZACIJAMI

K888 - In potem ko je enkrat otroček odvzet, vsaj po mojih izkušnjah, se z matično družino naredi nek načrt pomoči – IZDELAVA NAČRTA POMOČI

K889 - in tud kaj se od njih pričakuje, v smislu pogojev, da se bo otroček lahko varno vrnil nazaj k matični družini – ZAHTEVE STROKOVNE NALOGE

K890 - in se dostokrat zgodi da tega ne sprejemejo – MATIČNA DRUŽINA ODKLANJA POMOČ

K891 - Starša sta težko sprejela, da jim je z začasno odredbo otroček odvzet - MATIČNA DRUŽINA TEŽKO SPREJEMA DEJSTVO, DA OTROK NE ŽIVI Z NJIMA

K892 - Pol je bilo eno obdobje tega zanikanja s strani starše »ne, pa ni, pa niste prav naredili« - MATIČNA DRUŽINA MORA PRIDOBITI UVID V LASTNO SITUACIJO

K893 - pol se mi zdi, da pa pride to obdobje ko pa »aha zdaj pa je, je to moja realiteta, kolk se bom pa jaz zdaj potrudil za to, da bom uredil svoje življenje?« - MATIČNA DRUŽINA PRIDOBIVI UVID V LASTNO SITUACIJO

K894 - In ta dva starša še vedno nikjer ne živita urejeno, ne veta a bi bila skupaj, a ne bi bila skupaj v tem smislu partnerskega odnosa, že prvega otročka imata v rejništvu pri babici - MATIČNA DRUŽINA MORA PRIDOBITI UVID V LASTNO SITUACIJO

K895 - Tukaj moramo zgrabiti pa delat z matično družino, da bo neke korake speljala, je pa včasih zelo težko – DELO Z MATIČNO DRUŽINO NA SPREMEMBAH

K896 - In pol je eno kar tako obdobje ko je status quo – MATIČNA DRUŽINA SE UMAKNE NA ENO ČASOVNO OBDOBJE

K897 - Kadar pa se otroček namesti v rejniško družino, ki pa spada pod drug center, potem probamo s tistim centrom sodelovat – SODELOVANJE Z DRUGIMI CENTRI ZA SOCIALNO DELO

K898 - Je pa tako, da mi mal več stikov navežemo, da vidimo starša - SODELOVANJE Z DRUGIMI CENTRI ZA SOCIALNO DELO

K899 - je pa spet tolk zadržkov pri rejniški družini »pa da starši ne bojo to, pa ne to, pa ne uno«, na te odnose pa pol ne mormo spet vplivat - POTEKANJE STIKOV

K936 - Sicer imamo družino, s katero je prvi center imel ful težave, ko pa pri nas so zaenkrat ful fajn – MATIČNA DRUŽINA SPREJME POMOČ

L982 - Če imam kakšen primer u glavi, je na primer – zelo težko je karkoli delat s tistimi družinami kjer gre za duševno bolezen, je skoraj nemogoče – TEŽKO JE DELATI Z MATIČNIMI DRUŽINAMI, KJER GRE ZA DUŠEVNO BOLEZEN

L983 - Al pa za kakšno hudo moteno osebnostno motenost, borderline na primer, ki se ne zdravi, pa potem so take eskapade - TEŽKO JE DELATI Z MATIČNIMI DRUŽINAMI, KJER GRE ZA DUŠEVNO BOLEZEN

L984 - a veš, tako da, so situacije kadar tudi mi ne vemo kaj bi ponudili – TEŽKO JE DELATI Z MATIČNIMI DRUŽINAMI, KJER GRE ZA DUŠEVNO BOLEZEN

L987 - Kako to sprejmejo starši? To je tako ne, kakšni sprejmejo - MATIČNA DRUŽINA SPREJME POMOČ

L988 - imam zdaj u mislih eno shizofreničarko, ki je sama podala soglasje, ona je v bistvu sama prišla do teg, da je znala prepoznati kdaj je ona čist na adijo pameti - MATIČNA DRUŽINA SPREJME POMOČ

L989 - Hujši pa je bil foter, on je pa motenc, veš motnje osebnostne strukture - TEŽKO JE DELATI Z MATIČNIMI DRUŽINAMI, KJER GRE ZA DUŠEVNO BOLEZEN

L990 - Oni pa misle da so glamorozni, glorificirani, grandiozni, oni vse zmorejo - TEŽKO JE DELATI Z MATIČNIMI DRUŽINAMI, KJER GRE ZA DUŠEVNO BOLEZEN

L991 - Tist, ki veš, da ni mogel za otroka poskrbet, ampak pristanka pa tud ni dal - TEŽKO JE DELATI Z MATIČNIMI DRUŽINAMI, KJER GRE ZA DUŠEVNO BOLEZEN

L993 - potem hodimo v družino – OBISK MATIČNE DRUŽINE NA DOMU

L994 - svetovanje v smeru drugih inštitucij – PODAJANJE INFORMACIJ

L996 - Delamo pač tako, gremo v družino - OBISK MATIČNE DRUŽINE NA DOMU

L997 - se pogovarjamo z celo socialno mrežo, kako na kakšen način bi kdo pomagal – PRIDOBIVANJE INFORMACIJ IZ OKOLJA, V KATEREM MATIČNA DRUŽINA ŽIVI

L998 - usmerjamo v terapije – USMERJANJE

L990 - al pa sami vodimo osebne pomoči, ali otroku, ali staršem, al celi družini – OSEBNA POMOČ

L1037 - Ampak kaj lahko ti s takim staršem narediš, na pdzd prideš enkart na teden – OVIRE PRI REJNIŠTVU

L1038 - kako delat z mamico, ki dela v treh izmenah - OVIRE PRI REJNIŠTVU

L1039 - So ovire in so zato rejništva dolgotrajneša - OVIRE PRI REJNIŠTVU

M1083 - Eno je pomembno - ne moreš jih prisliti, da sprejmejo pomoč – MATIČNO DRUŽINO NE MOREŠ PRISILITI, DA SPREJMEJO POMOČ

M1084 - To ne gre tako - MATIČNO DRUŽINO NE MOREŠ PRISILITI, DA SPREJMEJO POMOČ

M1085 - Trudiš se vzpostaviti saj tisto malo sodelovanja, da vsaj stiki potekajo, ostalo pa je na staršem - NALOGA STROKOVNE DELAVKE

M1086 - Spet jim na novo predstaviš opcije, jim daš čas, urejaš stvari, si jim na razpolago – NUDENJE POMOČI

M1087 - Opozarjaš na razmere, v katerih živijo, da to ni najboljše za otroka – NALOGA STROKOVNE DELAVKE

M1088 - Eni starši se po namestitvi otroka v rejniško družino ne oglasijo več pri nas - MATIČNA DRUŽINA
ODKLANJA POMOČ

N1145 - Matična družina - biološki starši so vključeni v individualno projektno skupino za otroka – INDIVIDUALNA
PROJEKTNÁ SKUPINA KOT OBLIKA POMOČI

N1146 - Matični družini se lahko ponudi pomoč družini za dom – POMOČ DRUŽINI ZA DOM

N1147 - posameznemu staršu pa osebno pomoč – OSEBNA POMOČ

N1176 - Ker smo večji center, si pri večini primerov delo porazdelimo - da nekdo dela z matično družino, drug bolj z
rejniško, ne glede na to, pa je potrebno poznavanje in delo z obema - SODELOVANJE Z OSTALIMI ZAPOSLENI NA
CENTRU ZA SOCIALNO DELO

N1177 - V dvojni vlogi pa je vedno težko tako za strokovnega delavca, kot za uporabnika – TEŽKA SITUACIJA ZA
VSE SODELUJOČE

- **Oblike podpore in pomoči, ki jih strokovni delavci nude matični družini ob zaključevanju rejništva**

H509 - Vemo da nikoli ne bo sposobna skrbeti za punčko – MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA NEKATERI
STRAŠI NIKOLI NE BODO ZMOGLI SKRBETI ZA SVOJE OTROKE

H513 - Imamo pa starša, ki se nenehno kregata in s temi je težko delat – MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA
NEKATERI STRAŠI NIKOLI NE BODO ZMOGLI SKRBETI ZA SVOJE OTROKE

H514 - Ta njihov fant pa ima vpis v srednjo šolo, še zdaj ne ve kam bo šel, tolk o tem kolk se starša zanj grebata pa se z
njim pogovarjata – MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA NEKATERI STRAŠI NIKOLI NE BODO ZMOGLI
SKRBETI ZA SVOJE OTROKE

H532 - Se spomnim enega primera, ko se fajn izšlo, ko se mamica pozdravila od droge – OTROCI SO PRIŠLI NAZAJ
IZ REJNIŠTVA

H533 - spremljale smo eno leto to – SPREMLJANJE

H534 - spremljale smo z obiski na domu – SPREMLJANJE

H535 - mamici so rekli, da je pogoj, da je še vključena v center za zdravljenje odvisnosti, s temi sestanki smo spremljale
– SPREMLJANJE

H536 - ali hodi redno na urinske teste – SPREMLJANJE

H537 - jo je tam terapevka še jačala – KREPITEV MOČI MATERE S STRANI DRUGIH STROKOVNJAKOV

I641 - V zadnji dveh letih pa smo imeli primere, da so otroci prišli iz rejništva nazaj in to je šlo ok – OTROCI SO
PRIŠLI NAZAJ IZ REJNIŠTVA

I643 - V večini primerov imamo žal situacijo, da ne gre otrok nazaj v družino – VRNITEV OTROK V MATIČNO
DRUŽINO KOT IZJEMA

I663 - Predvsem spremljanje – SPREMLJANJE

J772 - Kolk otrok se vrne domov? - To so izjeme, res izjeme – VRNITEV OTROK V MATIČNO DRUŽINO KOT
IZJEMA

J773 - Sploh pa če so otroci odšli iz tako težkih pogojev - VRNITEV OTROK V MATIČNO DRUŽINO KOT IZJEMA

J774 - V zgodovini, sploh na začetku mojega dela, ko je bila še Jugoslavija, so v rejništvo otroke oddajale predvsem
matere, ki so prišle s trbuhom za kruhom, pol je bila nosečnost, družinske zamere, tako da ni mogla v lastni družini
skrbeti za otroka, je bila sramota imeti otroka i biti neporočena – RAZLOGI ZA REJNIŠTVO V PRETEKLOSTI

J775 - To so bili drugi motivi in takrat so se seveda taki otroci vrnili - RAZLOGI ZA REJNIŠTVO V PRETEKLOSTI

J776 - Jaz se ne spomnem kdaj je šel kakšen otrok domov, konkretnega primera se ne morem spomniti - VRNITEV
OTROK V MATIČNO DRUŽINO KOT IZJEMA

J777 - Družina pa se spremlja, tako da se družini ponudi podpora centra, če bodo potrebovali in če bo pač otrok
potreboval – NUDENJE POMOČI PO ZAKLJUČKU REJNIŠTVA

J778 - Tako da staršem ostane ta občutek, da lahko pridejo po pomoč – NUDENJE POMOČI PO ZAKLJUČKU REJNIŠTVA

K900 - Pomagala sem ji pri odločanju ali se vrniti k očetu ali pa ne – PRIMER POMOČ PRI ODLOČANJU

K901 - To je bila deklica, v bistvu je bila deklica že polnoletna. To je bilo lani poleti, je prišla z odločitvijo da, najprej sicer sprva, da bi podaljšali rejništvo pri teti, ker se deklica šola, potem je malo po treh mescih prišla z odločitvijo, da se, ker je imela redne stike z očetom, in da sta se z očetom pogovorila, da se ona s tem strinja, da se bo k njemu preselila. Potem smo imeli še dva, tri razgovora skupaj še z rejnico, da si želi, a ne, da je to pač njena odločitev, da si z očetom pet želi vzpostaviti odnos, da želi v tujino študirat, v bistvu smo skupaj naredile vse te pluse pa minuse odhoda, kaj bi to za njo pomenilo, kaj bi to pomenilo za stike z družino, z ostalimi člani družine, ker je imela še sestro pa mamo. Smo šle večplastno pogledat kaj to njej pomeni. In zanimljivo mi je to kako pri teh stvareh, kako čisto majhne stvari postanejo pomembne – tle je imela ortodonta pa aparat, kaj bo pa zdaj ko bo odšla v tujino, a bo prihajala sem, a ne bo, kako bo z prevajanjem, nostrifikacijo spričeval – PRIMER POMOČI PRI ODLOČANJU OB ZAKLJUČEVANJU REJNIŠTVA

K902 - Tako da smo to dobro speljale, ona se se oglasi sčasoma pri meni – PRIMER POMOČI PRI ODLOČANJU

L1000 - Zelo malo se jih zaključči – VRNITEV OTROK V MATIČNO DRUŽINO KOT IZJEMA

L1001 - Tam kjer imaš duševno bolezen, nizka ta inteligenca, hude osebnostne motnje, hudi alkoholizem in te zadeve, so kar trajna rejništva – RAZLOGI ZA DOLGOTRAJNA REJNIŠTVA

L1004 - Če je dobra povezanost med rejnico in otrokom, je treba glede na starost otroka prisluhniti otroku, tudi to je razlog da otroka ne vrnemo - ZAGOTAVLJANJE KORISTI OTROKA

L1005 - Če otrok 10 let star in lahko sodeluje mu lahko prisluhnemo – ZAGOTAVLJANJE KORISTI OTROKA

L1006 - Starše pokušamo umiriti, da rejništvo ni zato ker so oni slabi starši, v prednosti so otrokove potrebe - ZAGOTAVLJANJE KORISTI OTROKA

L1007 - Oni misle, da če bodo imeli stanovanje, bo toplo pa hrano, da je to dovolj - STARŠI NIMAJO UVIDA V POTREBE LASTNIH OTROK

L1008 - tukaj so osiromašeni, ranjeni, vemo kateri otroci grejo v rejništvo - otroci staršev, ki so že iz primarne družine prinesli en deficit, ki je bil že v njihovi družini – PRIKRAJŠANOSTI, KI SO JIH MATIČNI STARŠI DOŽIVELI V LASTNI DRUŽINI

M1089 - To ali se bo otrok vrnil v matično družino odločamo na podlagi rednega spremljanja – SPREMLJANJE

M1090 - veliko timskih sestankov – TIMSKI SESTANKI

M1091 - informacij drugih organizacij, če so starši vključeni seveda – SODELOVANJE Z DRUGIMI ORGANIZACIJAMI

M1092 - in okolja, v katerem živijo – PRIDOBIVANJE INFORMACIJ IZ OKOLJA, V KATEREM MATIČNA DRUŽINA ŽIVI

M1093 - Seveda se situacija zelo dobro preveri, preden otroka vrnemo v matično družino - SPREMLJANJE

M1094 - Pomoč ob zaključku pa je odvisna od družine – POMOČ OB ZAKLJUČKU ODVISNA OD MATIČNE DRUŽINE

M1095 - Eni rabijo spremljanje na začetku - POMOČ OB ZAKLJUČKU ODVISNA OD MATIČNE DRUŽINE

M1096 - pri enih pa kar zalaufa POMOČ OB ZAKLJUČKU ODVISNA OD MATIČNE DRUŽINE

M1097 - Pomagamo jim tudi tako, da jim uredimo stanovanje – POMOČ PRI UREJANJU STANOVANJSKIH RAZMER

M1098 - jih vključimo v kakšne transferje – VKLJUČEVANJE V RAZLIČNE TRANSFERJE

N1148 - Pogovori – POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI

N1149 - osebna pomoč – OSEBNA POMOČ

N1150 - spremljanje - SPREMLJANJE

N1151 - pomoč družini za dom – POMOČ DRUŽINI ZA DOM

- **Zagotavljanje glasu matičnim družinam**

H539 - saj imajo to možnost tudi preden pride do rejništva – ZAGOTAVLJANJE GLASU MATIČNIM DRUŽINAM ŽE PREDEN PRIDE DO REJNIŠTVA

H542 - Recimo svetovanje - SVETOVANJE

H543 - osebna pomoč – OSEBNA POMOČ

H544 - vključitev v razne organizacije – VKLJUČITEV V RAZLIČNE DRUGE ORGANIZACIJE

H545 - Tisti, ki si tega želijo, so tudi upoštevani – MATIČNA DRUŽINA JE UPOŠTEVANA, ČE SI TEGA ŽELI

I664 - Saj se vedno lahko oglasijo pri nas – MATIČNA DRUŽINA JE UPOŠTEVANA, ČE SI TEGA ŽELI

I665 - Se jim nudi sodelovanje v obliki individualne projektne skupine – INDIVIDUALNA PROJEKTNÁ SKUPINA KOT OBLIKA SODELOVANJA

I666 - Starši tu pa tam izrazijo kako bi uredili stvari – POKAJANJE POKLOGOV S STRANI MATIČNE DRUŽINE

I667 - mi se trudimo bit sodelujoči, če se da, tako da jim pustimo kdaj kaj – POKAJANJE POKLOGOV S STRANI MATIČNE DRUŽINE

I668 - Kdaj kasneje pa starši sami predlagajo posvojitev – POKAJANJE POKLOGOV S STRANI MATIČNE DRUŽINE

I672 - Drugače pa sem mnjenja, da so dovolj upoštevni, a v skladu z otrokovi koristmi – MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA SO MATIČNE DRUŽINE DOVOLJ UPOŠTEVANE

J795 - Vodilo so otroci – ZAGOTAVLJANJE KORISTI OTROKA

J796 - Vedno jim izražamo hvaležnost – IZRAŽANJE HVALEŽNOSTI MATIČNI DRUŽINI

J797 - in veselje seveda - IZRAŽANJE VESELJA MATIČNI DRUŽINI

J798 - čist čustveno je da smo veseli, da sodelujejo, in hvala ker z nami sodelujejo, ker smo pač vpleteni in povezani za tega otroka skupaj - IZRAŽANJE HVALEŽNOSTI MATIČNI DRUŽINI

J799 - Jaz teh staršev nimam za sovražnike – STROKOVNA DELAVKA SE TRUDI RAZUMETI SITUACIJO DRUŽINE

J800 - rabim pa veliko moči da držim njihovo sovražnost - STROKOVNA DELAVKA SE TRUDI RAZUMETI SITUACIJO DRUŽINE

J801 - Pogosto sem njihov cilj ali objekt sovražnosti, in jih povsem razumem - STROKOVNA DELAVKA SE TRUDI RAZUMETI SITUACIJO DRUŽINE

J802 - Včasih to težko nosim, ampak se učim - STROKOVNA DELAVKA SE TRUDI RAZUMETI SITUACIJO DRUŽINE

K903 - Družine imajo priložnost oglasiti se pri nas – MATIČNA DRUŽINA JE UPOŠTEVANA, ČE SI TEGA ŽELI

K904 - pa za to su tudi individualne projektne skupine – INDIVIDUALNE PROJEKTNÉ SKUPINE KOT SREDSTVO ZAGOTAVLJANJU GLASU

K905 - To je pa po moji oceni, glede sestankov, lepše gre z tistimi oziroma boljše je sodelovanje, če gre za sorodstveno rejništvo – SORODSTVENO REJNIŠTVO

K906 - Kakšni starši, tako kot sem rekla, so še vedno zelo v tej držbi »meni je to nepotrebno«, vsaj s tem začnejo – MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA SO MATIČNE DRUŽINE DOVOLJ UPOŠTEVANE

K907 - Se mi zdi, da tisti starši, ki nekaj to sprejmejo, pa tudi, če po tem v sferi svojega življenja nič kaj dosti ne spremenijo, pridejo, se zanimajo, tud kdaj rečejo otroku »daj ubogaj rejnika« tako da im dajejo nekaj starševskega - MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA SO MATIČNE DRUŽINE DOVOLJ UPOŠTEVANE

K908 - spet drugi so nenaklonjeni - MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA SO MATIČNE DRUŽINE DOVOLJ UPOŠTEVANE

K909 - tretji ne prihajajo, ker ali so oba starša mrtva ali se sploh nočejo slišati za center – MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA SO MATIČNE DRUŽINE DOVOLJ UPOŠTEVANE

L1009 - Prihajajo, starši prihajajo na IPS – INDIVIDUALNE PROJEKTNÉ SKUPINE KOT SREDSTVO ZAGOTAVLJANJU GLASU

L1010 - razen tam, kjer je duševna bolezen, pol ne pridejo - INDIVIDUALNE PROJEKTNE SKUPINE KOT SREDSTVO ZAGOTAVLJANJU GLASU

L1011 - Starši v bistvu na sestankih ne znajo povedat kaj bi radi - INDIVIDUALNE PROJEKTNE SKUPINE KOT SREDSTVO ZAGOTAVLJANJU GLASU

L1012 - ne slišijo tega dobrega napredka otroka, šola pa vrtci, pa rejnica, vsi povejo koliko otrok napredujejo - MATIČNA DRUŽINA TEŽKO SPREJEMA DEJSTVO, DA OTROK NAPREDUJE V DRUGI DRUŽINI

L1013 - težko sprejemajo, da otrok napreduje v drugi družini – MATIČNA DRUŽINA TEŽKO SPREJEMA DEJSTVO, DA OTROK NAPREDUJE V DRUGI DRUŽINI

L1014 - Skoraj vse družine tako reagirajo - MATIČNA DRUŽINA TEŽKO SPREJEMA DEJSTVO, DA OTROK NAPREDUJE V DRUGI DRUŽINI

L1015 - Zelo bi si želeli pogostejše stike, obiske - PODOJANJE PREDLOGOV S STRANI MATIČNE DRUŽINE

L1016 - ampak ko ji omogočimo pa ne zmorejo – PODOJANJE PREDLOGOV S STRANI MATIČNE DRUŽINE

L1017 - Pred tem presodimo ali so sploh za to sposobni - PODOJANJE PREDLOGOV S STRANI MATIČNE DRUŽINE

L1018 - Po eni strani kakšne mame so kar aktivne, ko začitijo, da si rejnica mal preveč tega otroka lasti - MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA SO MATIČNE DRUŽINE DOVOLJ UPOŠTEVANE

L1019 - one kar dajo predloge, sam to so tako nizke mame in praktično sploh ne vejo kaj lahko predlagajo - PODOJANJE PREDLOGOV S STRANI MATIČNE DRUŽINE

L1020 - Moramo skupaj z njimi načrtovati kako preživeti dan - PODOJANJE PREDLOGOV S STRANI MATIČNE DRUŽINETARŠI NIMAJO UVIDA V POTREBE LASTNIH OTROK

L1021 - Ni idej ni povezanosti, bluzijo v štirih stenah in bluzijo v računalnik - PODOJANJE PREDLOGOV S STRANI MATIČNE DRUŽINE

M1099 - Na sestankih IPSa jim je to zagotovo zagotovljeno – INDIVIDUALNA PROJEKTNA SKUPINA KOT SREDSTVO ZAGOTAVLJANJU GLASU MATIČNIH DRUŽIN

M1100 - Jim damo, da povejo svoje mnenje, če je konstruktivno ga tudi upoštevamo – PODOJANJE PREDLOGOV S STRANI MATIČNE DRUŽINE

M1101 - Imajo možnost prebrati tisto kar jaz zapišem – UVID V SPISE

M1102 - Jaz osebno menim, da ne – MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA MATIČNE DRUŽINE NISO DOVOLJ UPOŠTEVANJE PRI SVOJIH PREDLOGIH

M1103 - Problem se kaže v temu, da nekateri starši ne želijo slišati za pomoč ko se otrok namesti v rejniško družino – MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA MATIČNE DRUŽINE NISO DOVOLJ UPOŠTEVANJE PRI SVOJIH PREDLOGIH

M1104 - Ogromno bolečine je tukaj in s tem, da nas nočejo v bližini nastaja problem, ker na ta način niti ni priložnosti, da bi bili slišani - MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA MATIČNE DRUŽINE NISO DOVOLJ UPOŠTEVANJE PRI SVOJIH PREDLOGIH

N1152 - Kot je bilo že navedeno, so starši del individualne projekte skupine, ki se redno srečuje in spremlja izvajanja rejništva - skupaj se pogovarjamo o vseh bistvenih stvareh, ki se tičejo otroka - zdravje, šola, vedenjski in čustveni razvoj otroka, dogajanje v rejniški družini, stiki z matično družino... - INDIVIDUALNA PROJEKTNA SKUPINA KOT SREDSTVO ZAGOTAVLJANJA GLASU MATIČNIH DRUŽIN

N1153 - Trenutno težko odgovorim nato, ker sem na delovnem mestu šele dobra dva meseca – SOGOVORNICA NIMA DOVOLJ DELOVNE DOBE, DA BI LAHKO ODGOVORILA

N1154 - Si pa prizadevam, da sem na voljo matični družini za pogovor, da se o morebitnih težavah pogovarjamo skupaj – BITI MATIČNI DRUŽINI NA VOLJO ZA POGOVOR

N1155 - da njihove želje posredujem tudi na IPS, ali na strokovni tim – POSREDOVANJE ŽELJA MATIČNE DRUŽINE NA INDIVIDUALNO PROJEKTNO SKUPINO ALI STROKOVNI TIM

N1156 - in se potem skupaj odločamo, kaj je možno in kaj je v korist otroka – SKUPNO ODLOČANJE

- **Ravnanja pri delu z matično družino, na katere morajo strokovni delavci biti pozorni**

H575 - Pozorni moramo biti na manipulacije s strani staršev – USMERJANJE POZORNOSTI NA MANIPULACIJE S STRANI MATIČNE DRUŽINE

I703 - Pozorni mormo biti na razlog rejništva – USMERJANJE POZORNOSTI NA RAZLOG REJNIŠTVA

I704 - ali je ta razlog neka formalno materialna situacija, ker če je, je potem to kot primarni razlog, pol je treba z družino kar mal več narediti, da se jo pomaga okrepiti - USMERJANJE POZORNOSTI NA RAZLOG REJNIŠTVA

I707 - Pomembno mi je, da uporabnik zna uporabiti informacijo, ki sem jo posredovala – POEMEBNO JE, DA DRUŽINA ZNA UPORABITI PRIDOBLEJENO INFORMACIJO

I709 - ta previdnost kot sem že prej rekla dajat informacije – POMEMBNO JE, DA DRUŽINA ZNA UPORABITI PRIDOBLEJENO INFORMACIJO

I710 - odpirat problem – NAČELO ODPIRANJ PROBLEMA

L714 - Potem je pomeben del, da preveriš kako živijo, kako so živeli njihovi, pridobiti širše informacije, življenjske zgodbe staršev, ki so jih pripravljeni povedat – RAZISKOVANJE ŽIVLJENJSKEGA SVETA MATIČNE DRUŽINE

J823- To je apsolutno skoz past – ISKANJE RAVNOVESJA PRI DELU Z VSEMI UDELEŽENIMI

J824 - Težko je najdet sredino – biti ob otroku, biti tud staršem - ISKANJE RAVNOVESJA PRI DELU Z VSEMI UDELEŽENIMI

J825 - V trenutku se znajdeš na strani samo enega, in imam pravne argumente, da se postavim n njegovo stran - ISKANJE RAVNOVESJA PRI DELU Z VSEMI UDELEŽENIMI

J826 - ampak moram vedeti iz delovanja socialnodelavskega, da ni to moje delo, da plasiram sovražnost, da se postavljamo drug proti drugemu - ISKANJE RAVNOVESJA PRI DELU Z VSEMI UDELEŽENIMI

J827 - Niti to, da ulepšujem situacijo in iščem opravičila za starše - ISKANJE RAVNOVESJA PRI DELU Z VSEMI UDELEŽENIMI

J828 - In za to rabiš bit močna osebnost, da zdržiš pritiske, drugih strok recimo, zdravniške, pravne - OSEBNOST

J829 - Ker pritiskov je veliko, je ogromno – PRITISKOV JE OGROMNO

J831 - Enostavno moraš verjet sebi, si zaupat – ZAUPANJE V SAMEGA SEBE

J832 - Moraš imet vizijo - VIZIJA

J833 - Da vedno znova iščeš neke ideje in poti kako bi bilo zdaj naprej – INOVATIVNOST

K910 - Mislim, da to delo zahteva zelo veliko mero strpnosti do tega, da si ne postavimo previskih ciljev – NE ZASTAVIMO SI PREVISOKIH CILJEV

K913 - Pomembno je, da imata partnerja ustrezno komunikacijo, a sta izpeljala te stvari, pa tud kaj je bil sploh razlog odvzema – USMERJANJE POZORNOSTI NA RAZLOG REJNIŠTVA

K914 - Če je bil razlog odvzema težave z alkoholom, potem bom na to pozorna, a se bodo odpravili na zdravljenje, a je oče šel v AA, a je mama šla v klub, a apstinirata - USMERJANJE POZORNOSTI NA RAZLOG REJNIŠTVA

K915 - da sta si najdla delo pa da redno delata, pa tud če nista pa pišeta vloge, ali sta aktivna - USMERJANJE POZORNOSTI NA RAZLOG REJNIŠTVA

K916 - Če je bilo nasilje razlog, a sta se vključila v treninge socialnih veščin, a se vključujeta v šolo za starše, a ob naslednjem razgovoru imata določene uvide – USMERJANJE POZORNOSTI NA RAZLOG REJNIŠTVA

K917 - Kaj tud rejnica sporoča v času stikov, tudi na to sem pozorna – POZORNI MORMO BITI NA SPOROČILA REJNIŠKE DRUŽINE

K927 - do neke meje jaz imam lahko pričakovanja, da pač redno imajo starši medikamentozno terapijo, da hodijo v skupine za samopomoč, ne morem pa od njih nekaj dolgoročno pričakovat - NE ZASTAVIMO SI PREVISOKIH CILJEV

K925 - Predvsem na to sodelovanje, da jih spremljamo, v tem smislu preverjanja njihovega položaja, položaja otroka, a jih res imamo v sodelovanju, a so res sodelujoči, ta pozornost, da ne zgubiš kontakta, to je bistveno – KONTINUIRANO DELO Z MATIČNO DRUŽINO

K926 - Da jih opogumljaš, da greš iz perspektive moči, pohvališ napredek – KREPITEV MOČI MATIČNE DRUŽINE

K928 - In raje pozdravljam neke kvalitetne stike pa ohranjanje kontakta – DELO NA OMOGOČANJU KVALITETNIH STIKOV IN OHRANJANJU KONTAKTA OTROKA Z LASTNO DRUŽINO

K929 - in da smo realni do otroka, da otrok razume položaj – DELO NA OMOGOČANJU KVALITETNIH STIKOV IN OHRANJANJU KONTAKTA OTROKA Z LASTNO DRUŽINO

K930 - Da res ratamo sodelavci, ne pa mi v poziciji moči, pa bomo odklulali to pa to pa to – KREPITEV MOČI MATIČNE DRUŽINE

L1043 - Predvsem po eni strani bi morali ves čas strmet k temu, da matična družina dobi otroka nazaj – ZAČASNOST REJNIŠTVA

M1113 - Iskati moramo ravnovesje med vsemi udeleženi – ISKANJE RAVNOVESJA PRI DELU Z VSEMI UDELEŽENIMI

M1114 - Je pomembno poskrbeti najprej za otroka, a ne smemo pustiti matično družino samo, tudi rejniško ne, da se same ukvarjajo z stiskami - ISKANJE RAVNOVESJA PRI DELU Z VSEMI UDELEŽENIMI

M1115 - Se zgodi, da nam vsega ne uspe – NE ZASTAVIMO SI PREVISOKIH CILJEV

N1167 - V osnovi je razlika ali gre za rejništvo s soglasjem ali z odvzemom – USMERJANJE POZORNOSTI NA RAZLOG REJNIŠTVA

N1168 - V primeru odvzema je zagotovo težje, vsaj v začetku – USMERJANJE POZORNOSTI NA RAZLOG REJNIŠTVA
N1172 - Pozorni morajo biti, da se ne nagibajo samo oz. preveč na matično družino – ISKANJE RAVNOVESJA PRI DELU Z VSEMI UDELEŽENIMI

N1173 - ali pa da so do njih preveč distancirani, da se z njimi ne ukvarjajo - ISKANJE RAVNOVESJA PRI DELU Z VSEMI UDELEŽENIMI

N1174 - Najti je potrebno pravo ravnovesje med eno in drugo družino - ISKANJE RAVNOVESJA PRI DELU Z VSEMI UDELEŽENIMI

N1175 - ter pri tem gledati predvsem na koristi otroka in na njegove potrebe ter pravice – DELO NA OMOGOČANJU KVALITETNIH STIKOV IN OHRANJANJU KONTAKTA OTROKA Z LASTNO DRUŽINO

- **Ravnanja pri delu z matično družino, katerih se strokovni delavci morajo izogibati**

H576 - Izogibati pa se moramo temu, da zavzemamo strani – v rejništvu moraš biti na strani vseh, ker brez tega ne gre – IZOGIBANJE ZAVZEMANJU STRANI

- **Kompetence strokovne delavke, potrebne za delo z matično družino z vidika matičnih družin**

H565 - Strokovne predvsem – STROKOVNE KOMPETENCE

H566 - Redno izobraževanje – REDNO IZOBRAŽEVANJE

H567 - Ravno ta problem imamo – REDNO IZOBRAŽEVANJE

H568 - Vse manj kvalitetnih izobraževanj - REDNO IZOBRAŽEVANJE

H569 - pa še število delavcev obstaja, kateri se izobraževanja lahko udeležijo – REDNO IZOBRAŽEVANJE

I673 - Se mi zdi, da je to kar je pomemben del kompetenc, to da imaš en posluh - POSLUH

I674 - pa en pogled, da ne jemlješ stvari take kot so – BRATI MED VRSTICAMI

I675 - Ampak da si pripravljen, mogoče slišati nekaj zraven - BRATI MED VRSTICAMI

I676 - si pripravljen videti kako stvar, ne samo tisto kar si na prvo žogo videl, se pravi, brati med vrsticami – je ena taka pomembna lastnost – BRATI MED VRSTICAMI

I677 - Potem druga stvar se mi zdi ena strokovna drznost – STRKOVNA DRZNOST

I678 - strokovni pogum – STROKOVNI POGUM

I679 - To se mi zdi tudi zelo pomembno, to se pravi – ne mislim zdaj, da ga lomiš izven nekih okvirjev, ki so določeni (zakoni, doktrina stroke), ampak, da vzameš nekaj kar oni izpostavijo, nekaj kar oni predlagajo, nekaj kar oni ponudijo, da jih ne zavrneš – DELO V KORIST UPORABNIKOV

I680 - Da recimo gojiš to z njimi skupaj lahko, da ne odstopiš, da si odziven, to je izjemno pomembna stvar – da si odziven – ODZIVNOST

- I681 - Informacije si etično dolžan dat – je pomembno, da jo omeniš in da jo daš – **PODAJANJE INFORMACIJ**
- I682 - Pa da predeluješ stiske, da jih obravnavaš – **OBRAVNAVANJE LASTNIH STISK**
- I686 - Ena taka kompetenca, ki tudi je, da si pripravljen etično delat, z vidika potreb ljudi ki se javljajo v teh zadevah – **ETIČNA DRŽA**
- I687 - Ker zdaj ukvarjat se z nečim podobnim kot je, da bi jaz tko razumela zakaj ta družina tko razmišlja, zakaj ona tko funkcionira, je v bistvu en tak moteči balast v teh procesih in na strani matične družine in nas strokovnih delavcev – **ETIČNA DRŽA**
- I688 - Temu bi rekla etična drža - **ETIČNA DRŽA**
- I689 - Se pravi, da res gledaš na korist uporabnika, na korist stranke – **DELO V KORIST STRANKE**
- I690 - Ne pa da se ukvarjaš z lastno stisko, z lastnim strahom, z lastno bojznijo – **DELO V KORIST UPORABNIKOV**
- I692 - Moraš biti tudi pošten do te lastne stiske – **OBRAVNAVANJE LASTNIH STISK**
- I693 - In tudi to družini poveš, za lastno stisko – **OBRAVNAVANJE LASTNIH STISK**
- I695 - Tudi ena sposobnost je sprejemati odločitve z maksimalno odgovornostjo, ki jih na socialni lahko – **SPREJEMANJE ODLOČITVE Z MAKSIMALNO ODGOVORNOSTJO**
- I696 - Saj to je odgovornost, ki se ne konča – nosiš podaljšano odgovornost za celo življenje – **SPREJEMANJE ODLOČITVE Z MAKSIMALNO ODGOVORNOSTJO**
- J803 - Dolga delovna izkušnja, do katere je danes težko priti – **POMEMBNOST DELOVNIH IZKUŠENJ**
- J804 - Ko gre za otroke, se dejansko uprete, in to zgleda, ko si začetnik, vržen v mlin - **POMEMBNOST DELOVNIH IZKUŠENJ**
- J805 - Da si vržen v pralni stroj - **POMEMBNOST DELOVNIH IZKUŠENJ**
- J806 - Kljub podpori kolegov na centru, ne odločaš sam - **SODELOVANJE Z OSTALIMI ZAPOSLENI NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO**
- J807 - Ampak to razmejevanje je težko – **RAZMEJEVANJE MED DELOM IN OSEBNIM ŽIVLJENJEM**
- J808 - Je odvisno tudi od osebnosti, tudi to kakšna si oseba je pomembno - **OSEBNOSTNA NARAVNANOST K DELU Z DRUŽINAMI**
- J809 - Da imaš toleranco, veliko mero tolerance - **TOLERANCA**
- J810 - hkrati pa da zelo dobro znaš postavljati meje vsem udeleženi – **POSTAVLJANJE MEJA VSEM UDELEŽENIM**
- J811 - in sebi seveda - **POSTAVLJANJE MEJA VSEM UDELEŽENIM**
- J812 - da si skoz na strani otroka – **DELO V KORIST UPORABNIKOV**
- J813 - kar ne pomeni da si proti drugim - **DELO V KORIST UPORABNIKOV**
- J814 - Zavedati se moram kaj je znotraj teh pooblastil kot socialne delavke, kaj je res moja naloga - **POSTAVLJANJE MEJA VSEM UDELEŽENIM**
- J815 - Jaz nisem bog, ne morem te mame usrečiti, družini biti en mesija - **POSTAVLJANJE MEJA VSEM UDELEŽENIM**
- J816 - Da tud zmorem traume vseh teh ljudi in otrok prenest - **POSTAVLJANJE MEJA VSEM UDELEŽENIM**
- K911 - Da res dobro poznaš strukturo družine, da vidiš, da po mojem mnenju, da si tud narediš to večplasnost – kaj je zdaj treba urediti v tej družini - **DOBRO POZNAVANJE STRUKTURE MATIČNE DRUŽINE**
- K912 - Pomembno je kolk si bodo enotni, kolk si bodo prišli nasproti, a hkrati, če se jaz odmaknem od rejniške družine in se ukvarjam z njima gledat tudi koristi otroka - **POSTAVLJANJE MEJA VSEM UDELEŽENIM**
- L1022 - Jaz mislim, da moraš biti osebnostno naravnana k delu z družinami – **OSEBNOSTNA NARAVNANOST K DELU Z DRUŽINAMI**
- L1023 - imeti posluš za družine – **POSLUH**
- L1024 - moraš imet kompetence za delo z družino - **KOMPETENCE ZA DELO Z DRUŽINO**

L1025 - Moraš imeti profesionalno distanco, da se te boleče družinske zadeve ne dotaknejo – PROFESIONALNA DISTANCA

L1026 - pa moraš imeti afiniteto za delo z družinami – AFINITETA ZA DELO Z DRUŽINAMI

L1027 - To so vse ljudje zelo manipulativni in če ti tako mlad vstopiš v to, te oni lahko peljejo - POMEMBNOST DELOVNIH IZKUŠENJ

L1028 - pol ko dobiš kilometirno to lahko prepoznaš – POMEMBNOST DELOVNIH IZKUŠENJ

L1029 - To razdelaš, to kilometrino, predeluješ na timskih, supervizijskih sestankih - POMEMBNOST DELOVNIH IZKUŠENJ

L1030 - Tako pridobivaš strokovne izkušnje - POMEMBNOST DELOVNIH IZKUŠENJ

L1031 - Pridobivanje suverenosti, da ne padeš v te igre – POMEMBNOST DELOVNIH IZKUŠENJ

L1032 - Pomembna je tudi osebnostna naravnost, kakšne socialne delavke so nezmožne delati z družino - OSEBNOSTNA NARAVNOST K DELU Z DRUŽINAMI

L1033 - imamo tudi socialne delavke, ki uživajo delat na otroških dodatkih, se te mlade punce ne vidijo na drugih področjih – STROKOVNE DELAVKE, KI NIMAJO POTREBO PO KONTAKU Z UPORABNIKI

L1052 - Ampak, kot sem že rekla, pridobivaš kilometrino in se te ne doknejo v tolikšni meri te zadeve – POMEMBNOST DELOVNIH IZKUŠENJ

M1108 - Pa empatija je pomembna, saj družine to čutijo – EMPATIJA

N1157 - Dobro poznavanja dela z ljudmi – DOBRO POZNAVANJE DELA Z LJUDMI

N1158 - veščine in spretnosti vodenja pogovora – SPRETNOSTI VODENJA POGOVORA

N1159 - pogajanja – POGAJANJE

N1160 - usklajevanja različnih mnenj – SPREJEMANJE RAZLIČNOSTI

N1161 - razvoj otroka in poznavanje potreb otroka – DELO V KORIST UPORABNIKOV

N1162- objektivnost - OBJEKTIVNOST

N1163 - posluš za različna mnenja – SPREJEMANJE RAZLIČNOSTI

N1164 - sprejemanje različnosti – SPREJEMANJE RAZLIČNOSTI

N1165 - potrpežljivost - POTRPEŽLJIVOST

N1166 - sposobnost empatije... - EMPATIJA

- **Dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino z vidika matičnih družin**

H493 - Vsi mi delavci pričakujemo da bomo skupaj delali – SODELOVANJE Z OSTALIMI ZAPOSLENI NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO

H499 - Pol si pa temu prepuščen – a se bo kolegici danes dalo kaj delat - SODELOVANJE Z OSTALIMI ZAPOSLENI NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO

H501 - Trudim se delat v paru, brezveze je da si mapce pošiljamo – SODELOVANJE Z OSTALIMI ZAPOSLENI NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO

H502 - Da skupaj furamo, da smo skupaj na IPSih - SODELOVANJE Z OSTALIMI ZAPOSLENI NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO

H507 - Njene spise sem samo jaz dobila, družinci niso imeli pojma – POMANJKANJE KOMUNIKACIJE MED ZAPOSLENIMA

H508 - In potem vso delo pade name - POMANJKANJE KOMUNIKACIJE MED ZAPOSLENIMA

H570 - Kontinuirano delo – KONTINUIRANO DELO Z MATIČNO DRUŽINO

H571 - Če starše spustiš iz rok, je vsega konec - KONTINUIRANO DELO Z MATIČNO DRUŽINO

H572 - Res, da je to težko, prav na temu bi morali delati - KONTINUIRANO DELO Z MATIČNO DRUŽINO

H573 - Od časa, za delo z matično družino moraš imeti dovolj časa – NAMENITI MATIČNI DRUŽINI DOVOLJ ČASA

H574 - Na centrih pa to enostavno ne znese tako pogosto – STROKOVNE DELAVKE POGOSTO NIMAJO DOVOLJ ČASA ZA DELO Z MATIČNO DRUŽINO

H577 - Moraš biti svetovalka – ISKANJE RAVNOVESJA PRI DELU Z VSEMI UDELEŽENIMI

H580 - Mogoče pa imamo preveč primerov – PREOBREMENJENOST STROKOVNIH DELAVCEV

H581 - če bi imela pet družin, bi se dalo poglobljeno delat - PREOBREMENJENOST STROKOVNIH DELAVCEV

H582 - S to količino primerov ne moreš kvalitetno delat - PREOBREMENJENOST STROKOVNIH DELAVCEV

H584 - Na faksu je drugačna predstavitev - PREOBREMENJENOST STROKOVNIH DELAVCEV

H585 - Vse je to fajn, ampak kako vse narediti v delovnem času, če imaš preveč primerov? - PREOBREMENJENOST STROKOVNIH DELAVCEV

I697 - Vzdrževanje stikov z matičnimi starši, naprej to – KONTINUIRANO DELO Z MATIČNO DRUŽINO

I698 - Pol v sodelovanju z njimi iskati rešitve – ISKANJE REŠITEV V SODELOVANJU Z MATIČNO DRUŽINO

I699 - Ker če se oni ne počutijo udeleženo, je težko delat – ISKANJE REŠITEV V SODELOVANJU Z MATIČNO DRUŽINO

I700- Jaz se trudim vedno čim več posvetiti uporabnikom – ISKANJE REŠITEV V SODELOVANJU Z MATIČNO DRUŽINO

I701 - so pa kolegice, ki zaradi birokracije to enostavno ne uspejo – BIROKRACIJA KOT MOTEČI DEJAVNIK PRI DELU Z MATIČNIMI DRUŽINAMI

I715 - Pomemben je en taki pošten odnos – POŠTEN ODNOS

I716 - Pomembni so drznost - DRZNOST

I717 - etična drža – ETIČNA DRŽA

I718 - en pošten odnos – POŠTEN ODNOS

I719 - pa dobro uravnavanje lastne stiske – DOBRO URAVNAVANJE LASTNE STISKE

I721 - Rabiš strokovni pogum – STROKOVNI POGUM

J817 - Čas - ČAS

J818 - znanje - ZNANJE

J819 - in osebnost strokovnega delavca – OSEBNOST STROKOVNEGA DELAVCA

J820 - Čas pokaže, če je to kaj smo naredili dobro - ČAS

J821 - V javnosti mora priti do poštenega poročanja – POŠTENO POROČANJE MEDIJEV O STROKI SOCIALNEGA DELA

J822 - do tega da bo vsaka stroka o sebi govorila, o svojemu deležu, o svojemu prispevku – VSAKA STROKA NAJ GOVORI O LASTNEM PRISPEVKU

J840 - Moram se zavedat, da sem popolnoma vpletena - ISKANJE RAVNOVESJA PRI DELU Z VSEMI UDELEŽENIMI

J841 - Tole linijo moraš obdržat: sem delavka centra, moja stran je stran otroka, in koliko stran otroka toliko stran staršev in rejniške družine, ampak oni imajo svoje naloge in jaz ne grem nasproti in sem zraven, ampak samo do tam, obstaja meja - ISKANJE RAVNOVESJA PRI DELU Z VSEMI UDELEŽENIMI

K918 - Možnost strokovnega delavca, da vključi starše v programe – SPOSOBNOST STROKOVNEGA DELAVCA, DA VKLJUČI MATIČNO DRUŽINO V RAZLIČNE PROGRAME

K922 - Od storitev, ki ji jih mi nudimo, od njihove kvalitete pravzaprav – KONTINUIRANO DELO Z MATIČNO DRUŽINO

K923 - Pa tudi programov, ki jih skupnost nudi – SPOSOBNOST STROKOVNEGA DELAVCA, DA VKLJUČI MATIČNO DRUŽINO V RAZLIČNE PROGRAME

K924 - Od strokovnih delavcev tudi, saj ne morejo vsi delati z družino - KVALITETA DELA Z MATIČNO DRUŽINO JE ODVISNA OD RAZLIČNIH DEJAVNIKOV

L985 - Ker nas je premalo, tudi to - PREOBREMENJENOST STROKOVNIH DELAVCEV

L1034 - Afiniteta do dela z družino – AFINITETA DO DELA Z DRUŽINO

L1035 - Toplina in profesionalna distanca – PROFESIONALNA DISTANCA

L1036 - in da si pripravljena na dolgotrajnešo sodelovanje, da lahko rečeš, da poznaš ta kontinuum – KONTINUIRANO DELO Z MATIČNO DRUŽINO

L1040 - Od staršev seveda – MATIČNA DRUŽINA MORA PRIDOBITI UVID V LASTNO SITUACIJO

L1041 - Čim prej oni dobijo nek uvid v svojo situacijo, prej se bo situacija začela reševati - MATIČNA DRUŽINA MORA PRIDOBITI UVID V LASTNO SITUACIJO

L1042 - Ker če se to ne zgodi, pol tudi enga sodelovanja ne moremo pričakovat - MATIČNA DRUŽINA MORA PRIDOBITI UVID V LASTNO SITUACIJO

M1109 - Dajanje informacij družini – PODAJANJE INFORMACIJ

M1110 - pa iskrenost - ISKRENOST

M1111 - Od samih zakonskih okvirov – BIROKRACIJA KOT MOTEČI DEJAVNIK PRI DELU Z MATIČNIMI DRUŽINAMI

M1112 - Pa tudi odvisno je od tega, kam jih lahko napotiš po dodatno pomoč – SPOSOBNOST STROKOVNEGA DELAVCA, DA VKLJUČI MATIČNO DRUŽINO V RAZLIČNE PROGRAME

N1169 - Zelo pomembno je kakšen odnos vzpostaviš z matično družino, kako te ona sprejema – ISKANJE REŠITEV V SODELOVANJU Z MATIČNO DRUŽINO

N1170 - Menim, da predvsem od tega kakšen odnos z njimi vzpostaviš - ISKANJE REŠITEV V SODELOVANJU Z MATIČNO DRUŽINO

N1171 - od tega ali imajo občutek, da so pomembni, enakovredni drugim udeleženi, ali so slišani, spoštovani, sprejeti, taki kot so... - ISKANJE REŠITEV V SODELOVANJU Z MATIČNO DRUŽINO

- **Dileme**

H517 - Je pa res, da moramo odločat o resnih stvareh in se zgodi, da ne veš kaj narediti – ODLOČANJE O RESNIH STVAREH

H522 - Moja dilema je a ga dat nazaj ob koncu šolskega leta, junija, nazaj k tej mami - ODLOČANJE O RESNIH STVAREH

H523 - saj veš kakšni manipulatori so drogeraši »vse bo, vse bo« - MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA SO OSEBE ODVISNE OD PREPOVEDANIH DROG MANIPULATORJI

H524 - Ne vem kaj tle naredit, lih to mi je zmeraj dilema – ODLOČANJE O RESNIH STVAREH

H529 - Ne vem a bo to obremenitev ko bo otrok prišel, a bo zmogla? – ODLOČANJE O RESNIH STVAREH

H530 - Kako pa naj jaz to testiram? – PREVERJANJE DEJSTEV

H546 - Ker kako pomagati, če ne želijo niti slišat za center... - ODLOČANJE O RESNIH STVAREH

I711 - dilemo, dvom v pravilnost odločitve – DVOM V PRAVILNOST ODLOČITVE

I720 - Ogromno enih dilem je tukaj – niti ena stvar ni dokonca postavljena – DVOM V PRAVILNOST ODLOČITVE

K886 - Glih zdaj ima ena kolegica težave s tem, al bomo šli pač z odvzemom in namestitvijo al pa ne – ODLOČANJE O RESNIH STVAREH

- **Načini ravnanja (Lüssi 1991), ki jih strokovni delavci uporabljajo pri delu z matično družino**

H586 - Ja, so. Sam je že nekaj minilo od mojega študija – NAČINI RAVNANJA IN METODIČNA NAČELA (LÜSSI 1991) SO SOGOVORNICI ZNANI

H587 - Brez svetovanja ne gre - SVETOVANJE

H588 - enako kot velja za pogajanja, saj to v največji meri delamo - POGAJANJE

H589 - Glede interveniranja, saj to je socialno delo - INTERVENIRANJE

H590 - se vključimo, ali vsaj poskušamo vključiti v življenje uporabnika - INTERVENIRANJE

H591 - pol pa mu pomagaš, če uporabnik to dovoli – recimo z storitvami centra -INTERVENIRANJE

H592 - Materialno jim pomagaš, socialno tudi - PRISKRBOVANJE

H593 - Pa moraš jim bit dostopen, če se le da, odvisno od tega, kolk dela imaš – OSKRBOVANJE

J843 - Uporabnikom sem vedno na voljo, vsaj se trudim bit tukaj zanje - OSKRBOVANJE

J844 - Ja, svetovanja so najpogostejša - SVETOVANJE

J845 - se pa tudi večno pogajamo - POGAJANJE

J846 - Glede interveniranja, je to po meni vsaka storitev, tudi če je po uradni dolžnosti, al pa na podlagi uporabnikove osebne odločitve - INTERVENIRANJE

J847 - Storitve jim omogočamo, če se le da, oziroma če je uporabnik upravičen – PRISKRBOVANJE

K938 - Ja, vse, ki si jih našela - NAČINI RAVNANJA IN METODIČNA NAČELA (LÜSSI 1991) SO SOGOVORNICI ZNANI

K939 - Od svetovanja, brez katerega ne gre - SVETOVANJE

K940 - in pogajanja - POGAJANJE

K941 - ter zastopanja - ZASTOPANJE

K942 - Smo uporabnikom na voljo in jim pomagamo - OSKRBOVANJE

K943 - Interveniramo ko nas potrebujejo – INTERVENIRANJE

L1053 - Za Lüssija sem slišala sicer - NAČINI RAVNANJA IN METODIČNA NAČELA (LÜSSI 1991) SO SOGOVORNICI ZNANI

M1120 - Ja, vse tisto kar delamo na centrih lahko razčlenimo na načine ravnanja – DELO NA CENTRIH ZA SOCIALNO DELO LAHKO RAZČLENIMO NA NAČINE RAVNANJA

M1121 - Od svetovanje, ki ga opravljamo vsak dan - SVETOVANJE

M1122 - tudi pogajanje - POGAJANJE

M1123 - in zastopanje so vsakodnevne akcije - ZASTOPANJE

M1124 - Intervencija se kaže že v temu ko uporabniki pridejo na center ali pa mi ukrepamo po uradni dolžnosti - INTERVENIRANJE

M1125 - denarni transferji - PRISKROBAVANJE

M1126 - terapije - PRISKRBOVANJE

M1127 – delavnice – PRISKRBOVANJE

N1178 - Svetovanje - SVETOVANJE

N1179 - pogajanje - POGAJANJE

N1180 - interveniranje - kadar je potrebno - INTERVENIRANJE

N1181 - zastopanje v odnosu do drugih članov individualne projektne skupine - ZASTOPANJE

- **Metodična načela (Lüssi 1991), ki jih strokovni delavci uporabljajo pri delu z matično družino**

H594 - Trudimo se delati z vsemi, z vsemi udeleženi samo to je v praksi težko – NAČELO VSESTRANSKE KORISTI

H595 - Trudiš se delati tako, da bi vsem delo bilo v korist – NAČELO INTERPOZICIJE

H596 - Težko je vzdrževati kontakt med starši recimo, če so šli narazen, otrok pa je v rejništvu – NAČELO KOMUNIKACIJE

H597 - Se trudiš imeti stik z vsemi, če je le možno - NAČELO KOMUNIKACIJE

H598 - Ne moreš pa vedno definirati problem, z vsemi – NAČELO INSTRUMENTALNE DEFINICIJE PROBLEMA

H599 - Pol delamo na temu kar imamo - NAČELO INSTRUMENTALNE DEFINICIJE PROBLEMA

H600 - Poskušaš tudi poiskati podporo v okolju - SOCIALNO - EKOLOŠKO NAČELO

H601- Nenehno se pogajaš z vsemi, ja – NAČELO POGAJANJA

H602 - Ko pa ne gre, ne gre - NAČELO POGAJANJA

H603 - Dam staršem čas, oni se vrnejo, oni ne – NAČELO ODPIRANJA PROBLEMA

H604 - V sodelovanje jih ne moreš prisiliti – NAČELO SODELOVANJA

J848 - Težko je pridobiti definicijo problema vseh udeleženi, saj velikokrat je težko dobiti oba starša, ali kakšno tretjo osebo, ki je pomembna za otroka – NAČELO INSTRUMENTALNE DEFINICIJE PROBLEMA

J849 - Ampak se trudimo delati z vsemi – NAČELO VSESTRANSKE KORISTI

J850 - Čeprav družine nimajo veliko socialnih mrež, se trudimo poiskati nove in jih aktivirati – SOCIALNO-EKOLOŠKO NAČELO

J851 - Prizadevam si za sodelovanje, okol veliko stvari se moramo pogajati – NAČELO POGAJANJA

J852 - Zgodi pa se tudi, da zahtevam nemogoče od družine, ker šele takrat slišiš zakaj nekaj ne gre – NAČELO ODPIRANJA PROBLEMA

K944 - Saj vsestransko korist moram upoštevati – NAČELO VSESTRANSKE KORISTI

K945 - enako kot to, da moram povabiti vse udeležene k sodelovanju – NAČELO KOMUNIKACIJE

K946 - ter krepi uporabnikove mreže – SOCIALNO-EKOLOŠKO NAČELO

K947 - Če je le možno, pa definirati problem – NAČELO INSTRUMENTALNE DEFINICIJE PROBLEMA

M1128 - Načela pa je mal težje upoštevati pri delu z matičnimi družinami – NAČELA JE TEŽJE UPOŠTEVAT PRI DELU Z MATIČNIMI DRUŽINAMI

M1129 - Zgodi se, da nista oba starša vključena, tako da načelo vsestranske koristi ni zadovoljeno popolnoma – NAČELO VSESTRANSKE KORISTI

M1130 - si pa prizadevam za načelo interpozicije saj starše vedno vabim k sodelovanju, vedno – NAČELO INTERPOZICIJE

M1131 - Se pa tudi velikokrat pogajamo – NAČELO POGAJANJA

M1132 - Problem je tudi načelo instrumentalne definicije problema, ker če niso prisotne vse osebe pomembne za otroka, ne moreš izvedeti kaj je tista stvar, al pa dogodek, ki tišči vse vključene – NAČELO INSTRUMENTALNE DEFINICIJE PROBLEMA

M1133 - Pol pa moraš delati s tem kar imaš - NAČELO INSTRUMENTALNE DEFINICIJE PROBLEMA

M1134 - Res pa je, da moraš nenehno podpirati njihove socialne mreže, če jih imajo – SOCIALNO-EKOLOŠKO NAČELO

N1182 - Načelo vsestranske koristnosti - vendar mora biti pri tem ne glede na načelo na prvem mestu korist otroka - NAČELO VSESTRANSKE KORISTI

N1183 - prizadevam si za interpozicijo – NAČELO INTERPOZICIJE

N1184 - brez komunikacije tudi ne gre – NAČELO KOMUNIKACIJE

N1185 - instrumentalna definicija problema – NAČELO INSTRUMENTALNE DEFINICIJE PROBLEMA

N1186 - načelo pogajanja – NAČELO POGAJANJA

N1187 - prizadevam si za načelo sodelovanja vseh udeleženi v problemu – NAČELO SODELOVANJA

N1188 - večkrat je potrebno tudi odpirati problem – NAČELO ODPIRANJA PROBLEMA

- **Druga znanja, na katera se opirajo strokovni delavci pri delu z matično družino**

H605 - Želim povedat, da ni dovolj samo študij socialnega dela – ŠTUDIJ SOCIALNEGA DELA NASPLOŠNO NI DOVOLJ

HS606 - so profesorji s Fakultete za socialno delo, ki so nastrojeni proti centrom in to prenašajo na študente – KONFLIKT MED INSTITUCIJO CENTRA ZA SOCIALNO DELO IN AKADEMIJO

H607 - Kva vse bi mi mogel na centri delat, nore ideje, ne moreš to delat z tolkim številom družin - KONFLIKT MED INSTITUCIJO CENTRA ZA SOCIALNO DELO IN AKADEMIJO

I722 - Jaz sem psihologinja - IZOBRAZBA SOGOVORNIC

I723 - zaključeno imam tudi del psihoterapevtskega usposabljanja za kognitivno-vedenjskega terapevta – PSIHOTERAPEVSTSKO USPOSABLJANJE ZA KOGNITIVNO- VEDENJSKEGA TERAPEVTA

I724 - pa v bistvu sem pri koncu usposabljanja z skupinsko dinamiko analitske psihoterapije – USPOSABLJANJE Z SKUPINSKO DINAMIKO ANALITSKE PSIHOTERAPIJE

I725 - Samo fakulteta ni dovolj - ŠTUDIJ PSIHLOGIJE NASPLOŠNO NI DOVOLJ

I726 - recimo za postopke je dost – ŠTUDIJ PSIHLOGIJE JE DOVOLJ ZA POSTOPKE

I727 - Za svetovalni del, no way, ni dovolj opčečloveški posluh pa znanje – POTREBA PO DODATNEM USPOSABLJANJU

I728 - Znanje ti dobiš, tega ne moremo reč da ne, se je pa treba usposabljat v svetovalnih in terapevtskih tehnikah – POTREBA PO USPOSABLJANJU V SVETOVALNIH IN TERAPEVTSKIH TEHNIKAH

I729 - Na rešitev usredotočene terapije bi morale biti obvezni del podiplomskega študija socialnega dela – PREDLOGI ZA IZBOLJŠANJE ŠTUDIJA SOCIALNEGA DELA

I730 - a tudi mal odnosne terapije – PREDLOGI ZA IZBOLJŠANJE ŠTUDIJA SOCIALNEGA DELA

I731 - Je problem ker na centru nimamo prostora – pa ne prostora v smislu sob, ampak vsebinsko gledano res ni prostora za neke dolgotrajne terapije, recimo sedem let enkrat tedno, oprusti, ni šans – NA CENTRIH ZA SOCIALNO DELO NI PROSTORA IN ČASA ZA DOLGOTRAJNE TERAPIJE

I732 - V glavnini niti nimamo čas za to – NA CENTRIH ZA SOCIALNO DELO NI PROSTORA IN ČASA ZA DOLGOTRAJNE TERAPIJE

I733 - Mi imamo bolj prostor za to, da rečemo »tukaj smo zdaj prišli do tega problema, dajmo zdaj ta problem izolirat pa ga probajmo ciljno reševati, odnosno pa samo še toliko upoštevaš da ta problem podpreš – NA PROBLEM USREDOTOČENO DELO KOT DOBRA PRAKSA

I734 - In tako reševanje problemov se pri nas na socialni dobro obnese - NA PROBLEM USREDOTOČENO DELO KOT DOBRA PRAKSA

J834 - Lažje mi je, ker sem starejša, mislim po delovnem stažu – OSNOVA ZA DELO SO IZKUŠNJE

J835 - Jasno je, da je osnova znanje – OSNOVA ZA DELO JE ZNANJE

J836 - ampak izkušnje so mi zelo pomembne – moje izkušnje kot mame, kot babice, meni je to pomagalo - OSNOVA ZA DELO SO IZKUŠNJE

J837 - Imam tudi veliko podpore na centru - SODELOVANJE Z OSTALIMI ZAPOSLENI NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO

J838 - Moramo to ven dat - OBRAVNAVANJE LASTNIH STISK

J839 -Pa imaš občutek, da si vse naredil, pa kaj še kdo hoče, kaj še bo, in si tudi v stiski - OBRAVNAVANJE LASTNIH STISK

J853 - Socialna delavka sem, sem končala višjo šolo, pol študij ob delu, to je bila visoka šola, pol še univerzitetni študij – IZOBRAZBA SOGOVORNIC

J854 - potem se imela velik možnosti na centru za različne seminarje za delo z ljudmi, ki so jih izvajali različni ljudje, v manjšini naši profesorji – DODATNA USPOSABLJANJA

J855 - In potem so tu supervizije - SUPERVIZIJE

J856 - intervizijska srečanja - INTERVIZIJE

J857 - Podpora je pomembna – POMEMBNA JE OPORA V DELOVNEM OKOLJU

J858 - Ravno zdaj mediji grejo po poti pritiskov, kaj bi socialno delo moglo, od čudežev naprej – PRIČAKOVANJA MEDIJEV OD STROKE SOCIALNEGA DELA

J859 - Zahteve po čudežih, čudežnih palčkah - PRIČAKOVANJA MEDIJEV OD STROKE SOCIALNEGA DELA

J860 - Pričakovanja družbe so nerealna - PRIČAKOVANJA MEDIJEV OD STROKE SOCIALNEGA DELA

J861 - So prispevki, ki so čisti dobri, kritični in tudi ne pomeni, da se na centrih ne morejo zgoditi napake, nekaj kar se ne bi smelo zgoditi, to je povsod, smo vsi ljudje, v vsakih strokah - PRIČAKOVANJA MEDIJEV OD STROKE SOCIALNEGA DELA

J862 - Zdaj govorim o tem pogromu s strani družbe, politike – POGROM STROKE SOCIALNEGA DELA S STRANI DRUŽBE IN POLITIKE

J863 - To so hude stvari in to delo ti mora biti izziv, da lahko zdržiš – OBRAVNAVANJE LASTNIH STISK

J864 - Moraš tudi obvladovati čustva – OBVLADOVANJE ČUSTEV

K948 - Socialna delavka sem po izobrazbi – IZOBRAZBA SOGOVORNIC

K949 - trenutno študentka transakcijske psihoanalize – TRANSKCIJSKA PSIHOANALIZA

K950 - Je globinsko naravnana, poglobljena in se mi zdi rejništvo samo po sebi, al pa delo z matično bi bilo lahko zelo svetovalno - MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA JE TRANSAKCIJSKA PSIHOANALIZA PREZAHTEVNA ZA PODROČJE REJNIŠTVA

K951 - samo rejništvo, pa, najbolj intenzivno je ob nameščanju in prenehanju – MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA JE TRANSAKCIJSKA PSIHOANALIZA PREZAHTEVNA ZA PODROČJE REJNIŠTVA

K952 - vmes pa je v bistvu spremljanje – MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA JE TRANSAKCIJSKA PSIHOANALIZA PREZAHTEVNA ZA PODROČJE REJNIŠTVA
L1054 - Sem psihologinja - IZOBRAZBA SOGOVORNIC

L1055 - Zraven psihologije sem končala še realitetno terapijo, zelo dobra zadeva – REALITETNA TERAPIJA

L1056 - Za delo na centru je transakcijska pregloboka – NA CENTRIH ZA SOCIALNO DELO NI PROSTORA IN ČASA ZA DOLGOTRAJNE TERAPIJE

L1057 - in tukaj nimaš tega terapevtskega dela - NA CENTRIH ZA SOCIALNO DELO NI PROSTORA IN ČASA ZA DOLGOTRAJNE TERAPIJE

L1058 - realitetna je naštimana tukaj in zdaj, action varianta – DELO Z MATIČNO DRUŽINO TUKAJ IN ZDAJ

L1059 - Zelo učinkovito jo lahko uporabljamo – UČINKOVITA UPORABA REALITETNE TERAPIJE PRI DELU Z MATIČNIMI DRUŽINAMI

L1060 - Te terapije za katere se odločiš, moraš tudi ti sam že živeti – TERAPIJE, ZA KATERE SE ODLOČIŠ, MORAŠ ŽIVETI TUDI SAM

L1061 - Rabiš orodje, ker faks sam ti ne da tega tolka, ne da velik – ŠTUDIJ PSIHOLOGIJE NASPLOŠNO NI DOVOLJ

M1105 - Študij je dovolj ampak samo za osnove – ŠTUDIJ SOCIALNEGA DELA NASPLOŠNO NI DOVOLJ

M1106 - Ko stopiš v ta svet, se začneš zavedati, da to znanje ne zadostuje - ŠTUDIJ SOCIALNEGA DELA NASPLOŠNO NI DOVOLJ

M1107 - Tako da je poudarek na dodatnem izobraževanju – POTREBA PO DODATNEM USPOSABLJANJU

- **Mnenje strokovnih delavcev o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine**

H608 - Ideja je dost najbrž dobra – IDEJA JE DOBRA

H609 - Če jih ne držiš, ne spodbujaš, od sodelovanja nič - KONTINUIRANO DELO Z MATIČNO DRUŽINO

H610 - niso pripravljeni razčistiti, raziskati, saj imajo težke zgodbe za sabo – MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA MATIČNE DRUŽINE NISO DOVOLJ USPOSABLJENE ZA SODELOVANJE V PRODPORNIH SKUPINAH ALI SKUPINAH ZA SAMOPOMOČ

I620 - malo bi si mogli več prizadevat, tako država kot mi zaposleni – DRŽAVA BI MORALA RAZVIJATI STORITVE ZA POMOČ DRUŽINAM

I702 - Tako, da bi morala država za to poskrbet, na splošno - DRŽAVA BI MORALA RAZVIJATI STORITVE ZA POMOČ DRUŽINAM

I735 - Državi bi to moralo bit v interesu – da človeka osposobi za življenje in za to, da bo zmožen skrbeti za otroke, ne govorim samo materialno, tudi v smislu skrbi in vzgoje - DRŽAVA BI MORALA RAZVIJATI STORITVE ZA POMOČ DRUŽINAM

I736 - To bi bilo po mojem fenomenalno – ODLIČNA IDEJA

I737 - pa čeprav dvakrat na leto – PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

I738 - naredit mešane skupine, povabiti in matične in rejniške družine, ampak ne iz istih situacij – PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

I739 - Opažam, da bi bilo treba več s temi vsebinami delati – POTREBA PO PODPORNH SKUPINAH ALI SKUPINAH ZA SAMOPOMOČ

I740 - Samo sem mnenja, da matične družine nimajo kapacitet za to – dat osebne stvari ven in se držat ene kontinuitete – redno srečevanje npr. - MOŽNI PROBLEMI GLEDE PODPORNH SKUPIN ALI SKUPIN ZA SAMOPOMOČ

I741 - so kar šibki dosta – - L1063 - je pa ena stvar, kot sem na začetku rekla, to so vse družine take, ki niso normalne

I742 - Dalo bi se veliko narest na tem - POTREBA PO PODPORNH SKUPINAH ALI SKUPINAH ZA SAMOPOMOČ

I743 - Starši bi tako svojo izkušnjo posredovali naprej, je ena vstopna točka – PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

J865 - Ideja je dobra – DOBRA IDEJA

J866 - Lahko bi starše po območjih združeval, ker otrok ni veliko v rejništvu, recimo ljubljanski centri – PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

J867 - Težko je glede staršev, tako da bi bilo OK, če bi udeležnost bila na podlagi prostovoljnosti - PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

J868 - Pa dobro bi bilo, če bi vodili tisti, ki s starši niso direktno povezani v sodelovanju, ker je manj ogrožajoče – PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

J869 - Al pa da bi se starši sami dobival – PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

J870 - Da bi si izmenjal izkušnje – PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

J871 - pa kaj bi bilo potrebno izboljšat – PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

K919 - za starše pa niti ni takšnih programov al pa kaj tazga – POMANJAKANJE STORITEV V SKUPNOSTI ZA MATIČNE DRUŽINE

K920 - nekatere šole za straševstvo se v kontekstu nekih zasebnih zavodov, ki so plačniški, za matične družine mi pa vemo, da doskrat nimajo denarja plačevati to - DRŽAVA BI MORALA RAZVIJATI STORITVE ZA POMOČ DRUŽINAM

K921 - Kakšne nevladne organizacije al pa zasebniki imajo programe namenjeni rejnikom in otrokom, za starše pa manj - POMANJAKANJE STORITEV V SKUPNOSTI ZA MATIČNE DRUŽINE

K953 - To bi bilo ful dober – DOBRA IDEJA

K954 - zaradi, že iz te relacijske potrebe po tem, da imajo ob sebi nekoga z podobno zgodbo – ZGODBE DOBIJO POMEN

K955 - ker ko je človek v krizi, in ko se tak stvari dogajao, imaš občutek da se to samo tebi dogaja – ZGODBE DOBIJO POMEN

K956 - in ko ti vstopiš v eno tako skupino ljudi, dobi tvoja zgodba pomen – ZGODBE DOBIJO POMEN

K957 - si med ljudmi, ki so doživeli isto zgodbo in to v emocionalnem smislu doživiš, da si bolj razumljen – RAZUMEVANJE

K958 - Hkrati lahko tudi črpajo dobre zgodbe, meni je uspel, imamo dvakrat tedensko stike... – ČRPANJE DOBRIH ZGOD

K959 - je neka motivacija, zagon, »če je tistemu uspelo dobiti otroka, bo tud meni« - PODPORNE SKUPINE ALI SKUPINE ZA SAMOPOMOČ KOT MOTIVAIIJA

K960- To nam res manjka - POTREBA PO PODPORNH SKUPINAH ALI SKUPINAH ZA SAMOPOMOČ

K961 - Ker doskrat se matične družine s tem težko soočajo, in vsak razgovor je vedno znova »zakaj je šel, kdaj bo prišel nazaj« - MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA MATIČNE DRUŽINE NISO DOVOLJ USPOSOBLJENE ZA SODELOVANJE V PRODPORNIH SKUPINAH ALI SKUPINAH ZA SAMOPOMOČ

K962 - Vidiš da starša bi, ampak najprej morata poskrebet za sebe - MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA MATIČNE DRUŽINE NISO DOVOLJ USPOSOBLJENE ZA SODELOVANJE V PRODPORNIH SKUPINAH ALI SKUPINAH ZA SAMOPOMOČ

K963 - in razumem starše, da jim se zgodi, da jim se prioritete porušijo – MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA MATIČNE DRUŽINE NISO DOVOLJ USPOSOBLJENE ZA SODELOVANJE V PRODPORNIH SKUPINAH ALI SKUPINAH ZA SAMOPOMOČ

L1062 - Ideja je načeloma dobra – DOBRA IDEJA

L1063 - je pa ena stvar, kot sem na začetku rekla, to so vse družine take, ki niso normalne - MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA MATIČNE DRUŽINE NISO DOVOLJ USPOSOBLJENE ZA SODELOVANJE V PRODPORNIH SKUPINAH ALI SKUPINAH ZA SAMOPOMOČ

L1064 - npr. če pomislim da bi ona shizofreničarka, pa tisti motenc, če se to združi, ej, kaj lahko od tega dobijo? - MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA MATIČNE DRUŽINE NISO DOVOLJ USPOSOBLJENE ZA SODELOVANJE V PRODPORNIH SKUPINAH ALI SKUPINAH ZA SAMOPOMOČ

L1065 - V vsaki skupini je pomembno imet eno zdravo jedro, dve družini normlni pa pol, da zraven imamo pa še štiri, ki nimajo zdravo jedro – PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

L1066 - Samopomočne ja, če bi našli ene dve zdrave, zraven pa tudi štiri, ki imajo otroka v rejništvo - PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

L1067 - Za skupino kot obliko pomoči rabiš zdravo jedro, da ob tem drugi pridobivajo, če bodo pa vsi isti, se lahko samo kregajo - PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN

L1068 - Skupinsko težko - MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA MATIČNE DRUŽINE NISO DOVOLJ USPOSOBLJENE ZA SODELOVANJE V PRODPORNIH SKUPINAH ALI SKUPINAH ZA SAMOPOMOČ

L1069 - Jaz ne bi dala roke v ogenj za te starše – MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA MATIČNE DRUŽINE NISO DOVOLJ USPOSOBLJENE ZA SODELOVANJE V PRODPORNIH SKUPINAH ALI SKUPINAH ZA SAMOPOMOČ

M1135 - Ne vem kolk časa bi se uspele sestajate takšne skupine - MOŽNI PROBLEMI GLEDE PODPORNH SKUPIN ALI SKUPIN ZA SAMOPOMOČ

M1136 - Ker družinam je problem obdržati eno tako kontinuiteto, to me edino skrbi - MOŽNI PROBLEMI GLEDE PODPORNH SKUPIN ALI SKUPIN ZA SAMOPOMOČ

M1137 - Sicer pa bi to morali probat, ker edino tako bomo izvedli ali bi staršem skupine bile od pomoči - - POTREBA PO PODPORNH SKUPINAH ALI SKUPINAH ZA SAMOPOMOČ

N1189 - Ideja je dobra – DOBRA IDEJA

N1190 - in bi bila zagotovo koristna – KORISTNA IDEJA

N1191 - je pa težava z obremenjenostjo zaposlenih - MOŽNI PROBLEMI GLEDE PODPORNH SKUPIN ALI SKUPIN ZA SAMOPOMOČ

N1192 - in pomanjkanjem časa – MOŽNI PROBLEMI GLEDE PODPORNH SKUPIN ALI SKUPIN ZA SAMOPOMOČ

9.3.3. Osno kodiranje

Z osnim kodiranjem sem vzpostavila odnose znotraj določene kategorije, med kategorijo in njenimi podkategorijami (Mesec 2007: 26-26).

9.3.3.1. Osnovno kodiranje intervjujev opravljenih z matičnimi družinami

- **Razmere v matični družini**

OBISKOVANJE SREDNJE ŠOLE (A3, A10, A22, A32)

- ker ko sem rodila prvega otroka sem hodila v srednjo šolo
- Prvega otroka sem rodila ko sem bila stara 18 let
- Poleg vsega pa sem obiskovala srednjo šolo
- Šolala sem se i ob tem naj bi cel čas skrbela za otroka

NASILJE V DRUŽINI (A12, A15, B127, B128, F362, G429, G439)

- A12 - Vse se je tako začelo, da me je fant tepel
- A15 - res smo se pogosto kregale
- B127 - in smo me samo topli
- B128 - Najprej doma očim
- F362 - Partner me pogosto tepel
- G429 - tepena sem bila pogosto
- G439 - nekaj časa, ker sem parkrat pretepla mlajšo hčero

DRUŽINSKE ZAMERE (A16)

- pač družinske zamere

POMOČ SORODNIKOV (A28, A35, C173)

- No če zdaj pogledam za nazaj, je tukaj vedno bila moja teta
- do te mere, da sem se raje vrnila k teti kot pa ostala pri tej rejnici
- tudi mama me opozarjala na to, da obstaja verjetnost, da se center vključi, ko sem ostala noseča

ZDRAVSTVENE TEŽAVE OTROKA (A39)

- D. se tedaj zakompliciralo zdravstveno stanje, končal je v bolnišnici

NEUSTREZNE SOCIALNE RAZMERE (A46, A48)

- Mama je bila alkoholičarka, brezdomka
- Pa tudi starši tega mojega bivšega fanta niso živeli nič boljše

ZAVEDANJE LASTNE SITUACIJE (A40, A41, A45, A56, A67, B140, C172, C188, C189, C190, F345, F355)

- Moja krivica je, da ga sploh nisam obiskovala takrat
- saj se tega zavedam
- Mogoče je tudi res, zgodilo se je
- Neko urejeno življenje imam zdaj
- Menim, da sem morala bit boljša mati
- Meni je bilo jasno, da ne bom zmogla sama skrbeti za vse
- Ne skrivam to, da sem odvisnica od drugih
- A. sem rodila na začetku avgusta, rojena pa je bila z abstinenčno krizo
- Šele tedaj sem začela zavedati, da nisem naredila otroku nič dobrega
- obenem pa tudi sebi nisem znala pomagati
- A ja, ko sem prišla do te točke v življenju, da sem se začela zavedat, da rabim resnično pomoč
- Tega se tedaj nisem zavedala, sam nihče te ne more in ne sme obsojati zaradi tega

ŽIVLJENJE V REJNIŠKIH DRUŽINAH (A47, B126)

- z sestro sva preživelo celo otroštvo v različnih rejniških družinah
- saj sem tudi sama bila v rejništvu

NOSEČNOST (B122)

- Ko sem bila noseča

NASILJE V REJNIŠKI DRUŽINI (B129)

- in pol sem isto doživela v rejništvu, pri dvanajstih letih

POSKUS SAMOUMORA (B130)

- Dvakrat sem poskušala naredit samoumor

HOSPITALIZACIJA V PSIHIATRIČNO BOLNIŠNICO (B131)

- in sem tudi bila hospitalizirana

LOČITEV (B136)

- ločila sam se od moža

NI KONTAKTA S STARŠI (B137)

- z materjo pa nisem bila v kontaktu

BREZPOSELNOST (C167, E295)

- ker sem še vedno brezposelna
- Tedaj nisem bila zaposelna

SOGOVORNICA NIMA LASTNEGA STANOVANJA (C168, C169)

- Nimam pa svojega stanovanja
- Še vedno sem pri starših

ZDRAVLJENJE ENEGA OD STARŠEV (C184, F367)

- Čeprav sem že tedaj bila na metadonu
- Nekaj časa nisem hodila na IPSe, ker sem se začela zdraviti

PRESTANJANJE ZAPORNE KAZNI ENEGA OD STARŠEV (C186)

- Fant je takrat bil v zaporu

UVID V POTREBE OTROKA (E301, E304)

- Zavedam se, da je A. zahtevna, saj ima kar nekaj diagnoz
- enostavno sem vidla, da jaz ne morem skrbeti za lastno hčerko

PRENEHANJE UŽIVANJE ALKOHOLA (F347)

- Tako sem nehala z alkoholom

INTERVENCIJA POLICIJE (F363)

- saj je policija tudi pogosto bila pri nas

UŽIVANJE ALKOHOLA (F364, G428)

- V tem času sem tudi začela občasno piti alkohol, pol pa vse bolj pogosto
- Bivši mož je nenehno bil pijan

ŽELJA PO VRNITVI OTROK NAZAJ V DRUŽINO (G418)

- Punčke so tedaj bile nameščene v rejniško družino in se si zares želela, da bi se vrstile nazaj

ŽELJA PO SPREMEMBAH (G419)

- Saj to še vedno želim in hočem postati boljša mati

- **Razlogi za rejništvo**

NEUSTREZNE SOCIALNE RAZMERE (A18, A62)

- So mi rekli, da ne more otrok živeti v takšnih pogoji
- Govorili so mi da sam nekritična glede lastne situacije

SLABE MATERIALNE OKOLIŠČINE V DRUŽINI (A19, A20, A64)

- da hiša ni opremljena
- in da bi lahko bila bolj urejena ker imam dojenčka
- da nimam službe in posledično ne denarja

MATI PRELOŽI SKRB ZA OTROKA NA SORODNICO (A36, A37, A38, A42)

- In sem spet odšla od tete, D. pa sem pustila pri njej
- in odšla k fantu
- V mislih sem imela to, da bo teta lažje poskrbela samo za otroka kot pa za naju oba
- Kot sem ti že rekla, sem upala da bo teta za D. poskrbela, sam se to ni zgodilo

NEREŠENO STANOVANJSKO VPRAŠANJE (A63)

- da se pogosto selim

NI KONKRETNEGA NAČRTA ZA PRIHODNOST (A65)

- Da nimam konkretnega načrta za prihodnost

REJNIŠTVO NA PODLAGI ODVZEMA (B108, B110, C197)

- In ena in druga punčka sta bile najprej v Palčici
- trije pa so nam odvzeli
- Najhujše pa je bilo to, da moje privolitve ni bilo treba pridobiti

DELO V DRUGEM MESTU (B113)

- Enostavno nismo zmogli, mož je delal cele dneve in v drugem mestu

SLABO PSIHIČNO STANJE MATERE (B114)

- Jaz pa zaradi svojega psihičnega stanja nisem zmogla

REJNIŠTVO NA PODLAGI SOGLASJA STARŠEV (B115, C216, E303)

- Za rejništvo smo kasneje podali soglasje
- Sem podala soglasje za namestitev A. v rejniško družino
- A. sem oddala v rejništvo s soglasjem

POSKUS SAMOUMORA (B119)

- Kot razlog za odvzem, pa verjamem, da je bil moj poskus samoumora

UŽIVANJE NEDOVOLJENIH DROG (C180, C205, C207)

- ker samo radi droge mi jo odvzet ni bilo fer
- Lahko bi mi sve to na začetku povedala, da nisem primeren starš
- in vse zato ker sem odvisna od drog

SOGOVORNIKA SAMA PREDLAGA REJNIŠTVO (E298)

- Pa tud sama sem rekla da bi bilo fajn če bi punčka šla u rejništvo
- **Oblike podpore in pomoči matičnim družinam, ki jih strokovni delavci nude matični družini**

SVETOVANJE (A1, G421)

- Hm, tu pa tam kakšno svetovanje
- Pač opravila sem osem svetovalnih pogovorov

REJNIŠTVO KOT OBLIKA POMOČI IN PODPORE (A2)

- rejništvo

DENARNA SOCIALNA POMOČ (A4, B100, E296, F341)

- denar tudi
- pa denarna pomoč
- prejerala sem denarno socialno pomoč
- Najprej denarna socialna pomoč

PREVERJANJE SITUACIJE V MATIČNI DRUŽINI (B98, G426)

- Center je predvsem nadzoroval mojo družino
- menim, da je samo preverjala stanje v družini

OBISK NA DOMU (B99, G423)

- Občasen obisk
- Preden so hčere končale v rejniški družini, nas je socialna delavka obiskovala dvakrat tedensko

POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI (D251, D252, D253, D258, D259, E297, F342, G425)

- Pogovor pri dilemah okoli otrok
- glede nesporazumov med očetom in mamo otrok
- glede možnosti dodatnih ali drugačnih stikov z otroki...
- in pričakovanja okoli stikov
- moje vključenosti...
- Sem se največkrat pogovarjala, če je bila kakšna stiska pa to
- Pol mi je pogovor tudi bil od pomoči
- Samo pogovarjale smo se

PODAJANJE INFORMACIJ (D254, D255, D256)

- Informacijo o skupnem izletu rejnikov
- in nasploh rejniških družin
- tudi matičnih

DOLOČANJE JASNIH PRAVIL (D275)

- Meni kot »posredno dodatno vključeni v sistem« tudi jasna pravila

NAVEZOVANJE STIKOV Z ZDRAVNIKI (F346)

- je moja socialna delavka navezala stike z zdravniki

NEZADOVOLJSTVO Z DELOM PRVE STROKOVNE DELAVKE (F349, F350, F361)

- Z prvo socialno delavko se nisem razumela, saj smo se nenehno kregale
- Res se nisem počutila dobro
- Zaradi nje nisem niti imela voljo prit na center

ZAPISOVANJE NEGATIVNIH BESED S STRANI PRVE STROKOVNE DELAVKE (F351, F352, F353, F354)

- Ker, a veš, tedaj sem pila, pa še otroke sem imela v rejništvu, ona pa je samo tiste grozne stvari zapisovala
- od tega, da nisem primerno oblečena
- da smrdim na alkohol
- da sem glasna

PRIMER PREVZAME DRUGA STROKOVNA DELAVKA (F359, F360)

- Takrat ko pa se nisem razumela z prvo socialno delavko, mi je ta mlada priskočila na pomoč
- Če se to ne bi zgodilo, bi pa sama zahtevala drugo socialno delavko

REJNIŠTVO KOT NEUSTREZNA REŠITEV (G415)

- Glede na to, da se moj bivši mož z rejništvom ni strinjal

SODELOVANJE S CENTROM ZA SOCIALNO DELO (G416, G417)

- sem edino jaz sodelovala z centrom
- Na center sem se oglasila sama

NI REDNE UDELEŽBE GLEDE SVETOVANJA (G422)

- Saj nisem redno hodila

POMANJKANJE INOVATIVNOSTI S STRANI STROKOVNIH DELAVK (G424)

- Nič kaj posebnega

POČUTJE SOGOVORNICE PRI OBISKU STROKOVNE DELAVKE NA DOMU (G427)

- Jaz sem bila nenehno pod pritiskom

INTERVENCIJA CENTRA ZA SOCIALNO DELO (G430)

- potem pa smo si še center nakopali za vrat

NUDENJE PREVOZA NA SESTANKE INDIVIDUALNE PROJEKTNE SKUPINE S STRANI STROKOVNE DELAVKE (G432)

- Kar pa je OK, je to, da me socialna delavka tu pa tam odpelje na stike, ko res nimam kako, želim pa si videti otroke

NUDENJE POMOČI STARŠU, KI ZAVRAČA SODELOVANJE (G433, G434, G436)

- Čeprav moj bivši mož ni želel sodelovati, je socialna delavka vedno poskušala opraviti kak pogovor z njim
- vsaj omeniti zdravljenje ali obiskovanje AA
- On sploh ni hotel slišati za to

PARTNERSKO SVETOVANJE V DRUŽINSKEM CENTRU (G435, G437)

- Omogočila nam je tudi nekakšno partnersko svetovanje, nekje v družinskem centru
- Jaz sem pa klicala in so mi pomagali z nasveti

OBISK DRUŽINSKEGA INSTITUTA (G438, G440)

- Pa obiskovala sem en družinski inštitut
- Ja, individualno svetovanje

UČENJE NOVIH SPRETNOSTI (G441)

- naj bi se naučila pozitivne komunikacije

• Oblike podpore in pomoči, ki jih strokovni delavci nude matični družini ob otrokovem odhodu

POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI (A24, C194, G451, C170, C212)

- Glede pomoči, kakšen pogovor
- mene pa je edino spraševala kaj menim o rejništvu
- Nekaj dni po tem, sem prišla k socialni delavki na pogovor, me povprašala kako se počutim
- sicer sem se tudi kaj pogovarjala z psihologinjo, če sem jo srečala na centru
- Pol pa po pogovoru z psihologinjo, sem nekak začela sprejemati situacijo

SVETOVANJE (A25)

- pa je to to, saj sem že prej rekla, kakšno svetovanje

PRIPRAVA MATIČNE DRUŽINE NA REJNIŠTVO (B106, B107, B123)

- Pač pripravili so nas na odhod otrok v rejniško družino
- Saj smo se o tem pogovarjali preden sem rodila M.
- in me socialna delavka povabila na pogovor

POMANJAKANJE POMOČI IN PODPORE S STRANI CENTRA ZA SOCIALNO DELO (B111)

- Tako, da kakšne konkretne pomoči nismo dobili

NAMESTITEV OTROK IZVEN DRUŽINE TAKOJ PO PORODU (B112)

- ker vsi trije otroci so šli od nas takoj iz porodnišnice

STRAH OD ODVZEMA OTROK (B124)

- sem rekla da se bojim, da ne ostanem brez otrok

REJNIŠTVO KOT NEUSTREZNA REŠITEV (B125, C183, C177, C198, C199, C211)

- Ideja, da grejo otroci v rejništvo, mi ni bila všeč
- Zamerjam centru, ker nisem dobila priložnost biti mati
- Mi ni pomagalo dejstvo, da A. ne živi z menoj
- Si lahko zamisliš kako sam se počutila... groza, groza
- S tem se nisem strinjala
- Pritoževala sem se na vse možne načine

NESODELOVANJE STARŠEV (B150, B151)

- Moj mož ni hotel sodelovati
- jaz pa sem hotela biti vključena v delo zaradi otrok

DENARNA SOCIALNA POMOČ (C166)

- Denarno socialno pomoč

OBISK NA DOMU (C171)

- Socialna delavka me tudi obiskovala na domu

SPREMLJANJE UPORABNICE K ZDRAVNIKU (C174)

- Pa parkart je šla moja socialna delavka z menoj k zdravniku –

REJNIŠTVO KOT OBLIKA POMOČI (C181)

- Ja kaj, ali se sprijazniš s tem al pa ne

NEZMOŽNOST SPREJEMANJA DEJSTVA, DA OTROK NE ŽIVI V MATIČNI DRUŽINI (C182, C196)

- No s tem, da ni otrok pri tebi se ne moreš ker tako sprijaznit
- Punčka niti ni prišla domov k meni, oni pa bi jo radi dali k popolnim tujcem

PODPORA SORODNIKOV

- C185 - in so mi starši bili podpora
- C187 - tako da so starši bili pripravljeni mi pomagat tudi po rojstvu hčere

OBISK NA DOMU (C191)

- Obiski socialne delavke na domu so se tudi po porodu nadaljevali

SODELOVANJE STROKOVNE DELAVKE S STARIMI STARŠI (C192)

- Bolj se ukvarjala z mojimi starši, koliko so pripravljeni skrbeti za mojo hčer pa to

SODELOVANJE Z DRUGIMI INSTITUCIJAMI (C193)

- Pa tudi z bolnišnico je bila v stiku, od njih je tudi verjetno iskala informacije, ker je vedno bila obveščena

POČUTJE UPORABNICE KO SE POGOVARJALA O REJNIŠTVU (C195)

- Vsakič ko bi ona omenila rejništvo, sem se grozno počutila

SODELOVANJE STROKOVNE DELAVKE Z ZAPOSLENIMI (C200)

- In nekakšen sestanek z drugimi zaposleni je omenila

ZAHTEVE STROKOVNE DELAVKE (C201)

- naj bi nekakšne zahteve izpolnila, da bi se lahko punčka vrnila nazaj k meni

IZBIRA REJNIŠKE DRUŽINE (C202)

- da ima kar nekaj fajn družin na razpolago

PODAJANJE INFORMACIJ (C203, C206)

- da bom jaz z vsemi stvari glede A. seznanjena...
- da bodo oddali mojega otroka v rejništvo

POČUTJE UPORABNICE ZARADI REJNIŠTVA (C204)

- Počutiš se izdano

PODPORA SORODNIKOV (C209)

- Sem računala na to, da bi moji starši prevzeli skrb za A., če jo že meni ne dajo

SORODSTVENO REJNIŠTVO KOT NEUSTREZNA REŠITEV (C210)

- Sam tudi oni niso prišli v poštev

SOGOVORNICA SPREJME POGOJE SODELOVANJA S CENTRA ZA SOCIALNO DELO (C213, C214)

- Sprejela sem pogoje centra
- saj itak drugega izhoda iz te blazne situacije nisem vidla

CENTER ZA SOCIALNO DELO NI VPRAŠAL DRUGEGA STARŠA KAJ MENI O REJNIŠTVU (C215)

- Fant, ki je tedaj bil v zaporu, za mnenje sploh ni center vprašal

UPORABNICA NE VE (D263)

- Hm, to pa ne bi jaz vedela, ker takrat še nisem bila z bivšo partnerko

PREVZEM PRIMERA REJNIŠTVA ZARADI KRAJEVNE PRISTOJNOSTI (E294)

- Prej sem bila pri drugi socialni delavki, čakaj, kako ji je že bilo ime, no, pri drugi strokovni delavki, dolgo časa sem jo mela, tako da ta center o rejništvu ni odločal

ZADOVOLJSTVO Z DELOM STROKOVNE DELAVKE (E305)

- Socialna delavka je poiskala OK rejniško družino
- in sem zadovoljna

NI PODPORE S STRANI SORODNIKOV (F365)

- Mama pa mi je vse bolj zamerjala to, da me ni doma, da ne skrbim za otroke, najbolj pa jo je bolelo, vsaj tako ona pravi, da se vedno bila pijana

• Oblike podpore in pomoči, ki jih strokovni delavci nude matični družini v času trajanja rejništva

SPREMEMBA REJNIŠKE DRUŽINE (A23, A43)

- Tako sem skupaj z otrokom končala v drugi rejniški družini
- Spet je vse prijavila centru in so otroka dali v tretjo rejniško družino

NEZMOŽNOST SODELOVANJA Z REJNIŠKO DRUŽINO (A30, A31, A33, A34, A44, F370, F371, F372, F373, G452, G453, G454, G466)

- V rejniški družini tudi ni šlo
- Ta rejnica je pričakovala preveč od mene
- Samo nadzorovala me
- Bila sem obupana takrat
- Rejnica še vedno trdi, da sem bila grozna mati, hladna do D.
- vendar pa ni vse bilo tako idealno
- Rejnica je pač nadzorovala stike
- kar mi ni bilo všeč
- saj je socialna delavka vedno vedla kaj se dogajalo na stikih, namesto, da bi ji jaz to povedala
- Ne razumem se najbolj z rejnico
- Pač povedala mi je, da rušim njihovo vzgojo in da to ni dobro za punčke
- Pa rejniki sploh niso prilagodljivi glede kontaktov, za to ne želijo slišati
- Ker ko si uspem najti službo, začasno no, rejniki sploh nočejo slišati, da bi lahko prišla kdaj drugič, al pa uro prej, al pa uro kasneje

ZAHTEVJE STROKOVNIH DELAVK (A49, A50, A68, A69, A71, B120, B121, B133, C221, G420, G431)

- Socialna delavka in pravica so mi nenehno govorile, da se moram informirati
- pa obiskovat otroka
- samo socialne delavke nikoli niso bile zadovoljne
- Vedno so povprašale ali sem spucala hišo
- Razumem, da moraš imet stanovanje pa vse to, sam vedno se pogovarjat o tem, nima smisla
- Kaj pa naj spremenimo pri sebi, to nam nihče ni razložil
- Samo govorili so nam, da pogojev za dobit otroke nazaj nimamo
- Socialna delavka, ki me pač obiskovala, me nenehno opozarjala, da naj grem na zavod iskat službo
- A moji socialni delavki je bilo samo pomembno, da redno hodim na urinske teste
- Socialna delavka in psihologinja sta mi vedno govorile, da naj prevzamem odgovornost za lastne postopke in izbire
- vedno je samo spraševala »Kdaj boste kaj naredili? A ste kaj naredili? Oglasite se kaj.«

NI KONKRETNEGA DELA Z UPORABNICO V ČASU TRAJANJA REJNIŠTVA (A51, C222, C223)

- Da bi kaj konkretnega z menoj počele, ne
- Ni se preveč ukvarjala z menoj
- Lepo bi bilo, če bi me vsaj vprašala kako mi gre

SPREMLJANJE SITUACIJE MATIČNE DRUŽINE (A78, A79)

- Pred enim letom, ko naj bi sina dobila nazaj, so samo spremljale kaj sem naredila

- in ali se trudim

TRIJE OTROCI OSTANEJO V MATIČNI DRUŽINI (B109)

- Trije starejši otroci so v družini ostali

STIKI Z OTROKI (B116, B117, B132, C220, G465)

- Saj stike smo imeli
- Bivši mož je otroke obiskoval dokler pač je bilo denarja
- Ko pa so mi odvzeli roditeljsko pravico, sem otroke samo občasno poklicala
- Za te stike sem se res borila, saj na začetku niti naslov rejnikov nisem vedla
- Nisem pa ok s stiki

NADZOROVANJE MATIČNE DRUŽINE S STRANI CENTRA ZA SOCIALNO DELO (B118)

- Cel čas smo bili pod nadzorom centra

PODAJANJE INFORMACIJ (C217)

- in kot mi je socialna delavka obljubila, naj bi bila jaz z vsemi stvarmi na tekočem

PRILAGODITEV OTROKA NA REJNIŠKO DRUŽINO (C218, C219)

- Pol pa je sledil hladen tuš – naj nekaj časa mine, da se punčka prilagodi na rejniško družino
- Seveda, jaz v tem času naj ne bi imela stikov z njo

POMEMBNA JE PRETEKLOST (C224, C226)

- Za njo sem samo narkomanka, ki ni v stanju poskrbeti za svojega otroka
- Vedno je samo preteklost pomembna

REJNIŠTVO KOT NEUSTREZNA REŠITEV (C225)

- čeprav to možnost niti nisem izkoristila

POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI (D264, E315)

- Pogovor ob neskladjih ali dilemah
- Na sestankih se predvsem pogovarjamo

ZADOVOLJSTVO Z REJNIŠKO DRUŽINO (E302)

- in vem, da rejnica opravlja svoje delo najboljše kar lahko

SODELOVANJE NA SESTANKIH INDIVIDUALNE PROJEKTNE SKUPINE (E307, E309, F368)

- Sodelovala sem in še vedno sodelujem na IPSih
- Glede sestankov IPS, pa po zmožnostih
- pol pa je to začelo laufat, sem uspela redno prihajati na sestanke

NUDENJE PREVOZA NA SESTANKE INDIVIDUALNE PROJEKTNE SKUPINE S STRANI STROKOVNE DELAVKE (E310)

- Tudi socialna me kdaj odpelje, če ne morem sama, to mi veliko pomeni

ZADOVOLJSTVO Z DELOM STROKOVNE DELAVKE (E308, E314, E316, E321, F366, F369)

- tudi sama se kdaj oglasim pri socialni delavki
- Je kar v redu poskrbljeno za punčko in zame
- Zelo sem zadovoljna s socialno delavko, zelo
- Moja socialna je ena izmed najboljših
- Najbolj mi je pomagalo to, da sem socialno delavko imela zraven
- Kot sem že rekla, mi je socialna delavka bila dobra

USMERJANJE S STRANI STROKOVNE DELAVKE (E319)

- Socialna delavka me usmerja

NUDENJE POMOČI ČEZ RAZLIČNE MATERIALE O STARŠEVSTVU (G444)

- Tudi nek material o starševstvu sta mi vsakič omogočile

POČUTJE V TRAJANJU REJNIŠTVA (G450)

- Čeprav sem se grozno počutila ker sem punčke dala v rejništvo, sem istočasno čutila nekakšno olajšanje saj sem jih zaščitila pred sabo in pred očetom

SVETOVANJE (G455)

- Kot sem že rekla, sem hodila na center na svetovalne pogovore

ISKANJE POMOČI PRI DRUGIH ORGANIZACIJAH (G456)

- pa iskale smo pomoč tudi drugje

UREJANJE STANOVANJSKIH RAZMER (G458)

- Delamo pa na temu, da dobim stanovanje, mi je socialna delavka pomagala pri izpolnjevanju teh vlog za stanovanje
- **Oblike podpore in pomoči, ki jih strokovni delavci nude matični družini ob zaključevanju rejništva**

VRNITEV OTROKA V MATIČNO DRUŽINO (A52, A53, A54, A55)

- D. sem dobila nazaj avgusta 2016
- In tega sploh nisem pričakovala
- Ker sem se preselila in je bil pristojen drug center, so se tam odločili, da se bo D. vrnil k meni
- saj sem se poročila, imam še hčerko in moj mož je D. sprejel

POMOČ STROKOVNIH DELAVK OB ZAKLJUČEVANJU REJNIŠTVA (A57, A58, F358)

- Pomagale so pa
- Ker je veliko dela z D. zaradi njegovega zdravstvenega stanja, sem dobila eno časovno obdobje, da se naučim kako ravnati v določenih situacija, ker nisem hotela, da se otroku kaj zgodi
- pa na psihologinjo se včasih obrnem

NI REDNIH OBISKOV STROKOVNIH DELAVK CENTRA ZA SOCIALNO DELO PO VRNITVI OTROKA V MATIČNO DRUŽINO (A59, A60, B135)

- Ko pa se D. vrnil k meni, so rekle socialne delavke, da me bodo redno obiskovale, samo od tega ni nič
- Vprašale so mojo teto kako je D. in kako nam gre
- Nobene podpore nisem imela

POSVOJITEV (B134)

- Vsi trije otroci so posvojeni

REJNIŠTVO KOT OBLIKA POMOČI (B138)

- Ja, center... oni so svoje naredili, verjamem, da je otrokom bolje kot bi jim bilo z menoj

REJNIŠTVO TRAJA (C227, D265, E311, G457)

- Rejništvo ni zaključeno
- Do tega pa ni prišlo
- A. je še vedno v rejniški družini
- Punčke so še vedno v rejništvu

NEZADOVOLJSTVO Z REJNIŠKO DRUŽINO (C230, C231)

- Pa rejnica mi gre na živce
- obnaša se kod edina na svetu ve kaj je dobro za mojega otroka

OTROCI SO POBEGNILI IZ REJNIŠKE DRUŽINE (D266)

- Žal so otroci »begali« iz rejniških družin

REJNIŠTVO ENEGA OTROKA SE PREČASNO ZAKLJUČILO (D267)

- predčasno zaključili

DRUGI OTROK JE BIL ODDAN V VZGOJNI ZAVOD (D268)

- en pa je bil oddan v vzgojni zavod

REJNIŠTVO JE ZAKLJUČENO (F374)

- Hvala bogu, so otroci zdaj že dve leti pri meni

OBČASNI OBISK NA DOMU (F375)

- Ko sta se vrnila, je socialna delavka prišla parkrat na obisk

VZDRŽEVANJE STIKOV Z REJNICO PO ZAKLJUČENEM REJNIŠTVU (F376, F377)

- sicer pa smo še vedno v stiku z rejnico
- če rabim kakšen nasvet, njo vprašam

SODELOVANJE Z DRUGIMI ORGANIZACIJAMI PO ZAKLJUČKU REJNIŠTVA (F378, F379, F380)

- Sicer pa mlajši sin ima težave v šoli in mi je socialna delavka povedala za Mlade zmaje
- tako da jih redno obiskuje
- in ima mali učno pomoč tamle

- **Oblike podpore in pomoči, ki so matični družini bile v pomoč**

NEZMOŽNOST ODLOČITI SE ALI SO STORITVE CENTRA ZA SOCIALNO DELO BILE KORISTNE (A5)

- Ne vem

STORITVE CENTRA ZA SOCIALNO DELO NISO BILE KORISTNE (A6, G443, G445)

- če pogledam za nazaj, nič
- Naj bi pridobila neke posebne starševske veščine, čez svetovanja – ne, to se ni zgodilo
- Prebereš, sam v resnici, od kakšne koristi pa je to

STORITVE CENTRA ZA SOCIALNO DELO SO BILE KORISTNE (B101, D260, E299, F348, F357)

- Ja, vse
- Meni se je zdelo vse
- Ker sem se dobro razumela s socialno delavko, mi je vse bilo od pomoči
- Saj mi je vse bilo od pomoči
- saj imam fajn odnos s svojo socialno

POČUTJE ZARADI OBISKOV STROKOVNE DELAVKE NA DOMU (B102, B103)

- No, nismo se najboljše počutili, ko so prihajale z centra k nam domov
- ampak smo jih vseeno sprejeli

SOGOVORNICA TRENUTNO NE POTREBUJE POMOČI (F356)

- Trenutno nič

PARTNERSKO SVETOVANJE V DRUŽINSKEM CENTRU (G446)

- Klici so mi pomagali, glede tega partnerskega svetovanja

- **Oblike podpore in pomoči, ki so jih družine potrebovale ali jih potrebujejo**

DOSTOPNOST ZAPOSLENIH NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO (A8)

- To, da so zaposleni na centru dostopni

ŽELJA PO OBISKU STROKOVNE DELAVKE NA DOM (A7)

- zdaj pa bi fajn prišel kakšen obisk socialne delavke

NEDOSTOPNOST STROKOVNIH DELAVK CENTRA ZA SOCIALNO DELO PO TELEFONU (A9)

- Parkrat se je zgodilo, da se pač nihče ni oglasil na telefon

POMANJAKANJE POMOČI IN PODPORE S STRANI CENTRA ZA SOCIALNO DELO (A29, B104)

- Kakšne socialne delavke, lepo te prosim
- Tedaj sem jih potrebovala, pred veliko let

TRENUTNO NI POTREBE PO POMOČI (B105, E300)

- **Danes pa res ne**
- Trenutno nič ne potrebujem

POTREBA PO TOLAŽBI (B145, B146, B147, B148, C208)

- So bili trenutki, kadar sem rabila slišat »vse bo dobro.«
- Vsak pogovor se začel isto »Kdaj boste našli službo?«
- Pogrešala sem malo človečnosti z strani moje socialne delavke
- Saj če otroci ne živijo z menoj, to še vedno ne pomeni, da sem najhujša mati na svetu
- V tistem trenutku nihče ni razumel moje stisko

STORITVE SO BILE OD POMOČI (C175)

- Vse

REJNIŠTVO KOT NEUSTREZNA REŠITEV (C176, C179)

- razen rejništva
- Lahko bi center dal priložnost najprej zaživeti z hčerko

OBISKI NA DOMU NEKORISTNI (C178)

- Pa obiski na domu so bili brez veze, saj sem itak hodila redno na preglede

SKUPINO ZA SAMOPOMOČ ZA MATIČNE DRUŽINE (D261)

- Mogoče skupino za samopomoč za matične družine...

NOVE PARTNERJE (D262)

- In nove partnerje

POTREBA PO POMOČI (F343, F344)

- Ko pride do stiske rabiš nekoga
- če zmoreš, se obrneš na center

MANJ NADZORA S STRANI CENTRA ZA SOCIALNO DELO (G447)

- Manj nadzora s strani centra

VEČ PODPORE S STRANI CENTRA (G448)

- Pa tudi veliko več podpore s strani centra

POMANJKANJE EMPATIJE S STRANI STROKOVNE DELAVKE (G449)

- Ko sem poskušala zapustiti moža, in sem to zaupala socialni delavki, je njen odgovor bil »Imate varno hišo.«
- **Zagotavljanje glasu matičnim družinam**

SOGOVORNIKA NI DOBILA PRILOŽNOST IZRAZITI LASTNO MNENJE (A26, A27, A74, A80)

- Itak me nihče ni vprašal za mnenje
- bilo je tako kot je rekla moja teta
- Glede lastnih izkušenj, so vedno raje mojo teto kaj povprašale kot pa mene
- So bolj rejnico spraševale kot pa mene

INDIVIDUALNA PROJEKTNA SKUPINA KOT SREDSTVO ZAGOTAVLJANJA POMOČI (A61, D269, G459)

- Redno sem hodila na IPS
- IPS predvsem
- Čez IPS

NEZADOVOLJSTVO Z INDIVIDUALNO PROJEKTNO SKUPINO (A66, C229)

- To sem redno na sestankih IPS poslušala
- Ta IPS, saj vedno samo rejniki govorijo

UPOŠTEVANJE MNENJA (B139)

- So me upoštevali pri mojem predlogu, da bi otroci kar šli na posvojitev

NI PREDLOGOV (B141)

- Se ne spomnim, da se kaj posebnega predlagala

PREDPOSTAVKA, DA STROKOVNE DELAVKE NIMAJO RADE KOMPLICIRANJE S STRANI STARŠEV (B142, B143)

- je pa res, da socialne delavke nimajo rade kompliciranja z strani staršev
- Nekak sem vedno raje bila tiho

ZADOVOLJSTVO Z REJNIŠKO DRUŽINO (B144)

- saj sem vedla, da je mojim punčkam fajn pri rejnici

NI ZAGOTOVLJENO (C228)

- Saj ni zagotovljeno

SOGOVORNICA SE NE POČUTI UPOŠTEVANO PRI SVOJIH PREDLOGIH (C232, C233, D273, D275, D276, D277, F387)

- Seveda ne
- Dejstvo je, da sem se morala bojevati, da bi dobila stike
- mislim pa da bivša partnerka bi rekla NE
- ker niso vsemu ugodili, kar je želela
- ker ob kakih neupoštevanjih ni podala pisno pritožbe
- ampak samo doma stokala
- Ne

UPOŠTEVANJE V PREDLOGIH PRI REJNIŠTVU (D270, D271, D272)

- Jaz bi rekla DA
- ker so upoštevali naše želje
- nas seznanili s postopki

SOGOVORNICA SE SAMA OGLASI PRI STROKOVNI DELAVKI (E312, E313)

- Predvsem tako, da se lahko oglasim pri svoji socialni delavki
- saj je vedno dostopna

REJNIŠKA DRUŽINA UPOŠTEVA SOGOVORNICO (E317, E318, E320, E322)

- Pa rejnica me tudi upošteva
- za vse me vpraša, dovoljenja, mnenje...
- prav dobro se počutim ko mi pove »ti si mama, ti odločaš.«
- tudi tista prej je bila dobra

SOGOVORNICA PODELI STISKO S STROKOVNO DELAVKO (F381)

- Ja, jaz sem samo povedala kaj me tišči

AKTIVNO POSLUŠANJE (F382)

- Sicer pa so za to socialne delavke tam, da me poslušajo

NUDENJE POMOČI (F383)

- in mi pomagajo

MOŽNOST IZRAZITI LASTNO MNENJE (F384, F385)

- Že to, da sem dobila drugo socialno delavko je super, saj sem lahko izrazila svoje mnenje
- Pravnica pa me tudi vedno spodbujala naj povem tisto kar mi ni všeč, kar me moti

SOGOVORNICA JE ISTOČASNO ZADOVOLJNA IN NEZADOVOLJNA (F386)

- In da in ne

POSREDOVANJE INFORMACIJ STROKOVNI DELAVKI S STRANI REJNIŠKE DRUŽINE BREZ VEDNOSTI SOGOVORNICE (F388, F389)

- ker ko sem jasno povedala, da me moti to, da rejnica vedno obvešča socialno delavko o stikih, se je to nadaljevalo še naprej
- Tukaj sem mogoče bila zelo previdna, kaj povedati pa kak

STROKOVNA DELAVKA JE KOREKтна DO SOGOVORNICE IN NJENIH OTROKOV (F390)

- Glede ostalih stvari pa je socialna delavka vedno bila korektna do mene in mojih otrok

OBČUTEK, DA NISI SAM (F391, G464)

- Vedno sem imela občutek, da nisem sama
- saj nekak ti dajo občutek, da nisi sam v temu, saj so tudi drugi ljudje to preživeli

POMANJKANJE DIALOGA (G442)

- One dve sta vedno samo pripovedovale, jaz pa sem itak samo poslušala

SVETOVANJE (G460, G462)

- pa ta tudi ta svetovanja na centru
- Svetovanje je bilo ok

PARTNERSKO SVETOVANJE V DRUŽINSKEM CENTRU (G461)

- Pa tudi tisto partnersko svetovanje, čeprav sem samo poklicala ko sem bila v stiski

NI NEGATIVNIH IZKUŠENJ (G463)

- ni negativnih izkušenj

- **Ravnanja pri delu z matično družino, na katere morajo strokovni delavci biti pozorni**

USMERJANJE POZORNOSTI NA POTREBE MATIČNE DRUŽINE (A75, A81, C242, C243, C244)

- Pozorni bi morali biti na naše potrebe, potrebe staršev
- Tukaj pa bi lahko bile bolj pozorne – naj mene vprašajo ne pa rejnico
- Pozorne bi morale biti na nas
- ne pa na papirje
- Se socialna delavka več ukvarjala z mojimi urinski testi kot pa z menoj

ZAČASNOST REJNIŠTVA (A76, A77)

- Saj razumem, da so socialnim delavkama pomembni naši otroci
- ampak naj bi se delalo v tej smeri, da nam te otroke tudi vrnejo

VRNITEV OTROKA ODVISNA OD MATIČNE DRUŽINE (A82, A83)

- Itak je vrnitev otroka v družino odvisna od mene ne pa rejnice
- In čiste hiše no

STROKOVNE DELAVKE NAJ BI BILE POZORNE NA STISKE MATIČNE DRUŽINE (A154, B155, B156)

- Pozorni naj bi bili na naše stiske, ki jih doživljamo iz različnih razlogov
- Če sem bila depresivna sem raje v stanovanju ostala kot pa bi se oglasila pri socialni
- saj sem vedla da edino kaj bo rekla »vzamite zdravila«

POMANJKANJE EMPATIJE STRANI STROKOVNE DELAVKE (G469)

- Ker jaz sem se grozno počutila, ko ni bilo čustvene reakcije s strani socialne delavke na to, da si končno želi zapustiti moža

- **Ravnanja pri delu z matično družino, katerih se strokovni delavci morajo izogibati**

IZOGIBATI SE PRIDOBIVANJU INFORMACIJ SAMO OD REJNIŠKE DRUŽINE (A84)

- In se izogibat temu, da apsolutno vse informacije pridobivajo od rejnic

POČASNI POSTOPKI (D274, D278)

- ker ni šlo vse tako hitro kot je pričakovala
- **Meni pa, da je to odvisno od centra no**

SOGOVORNIKA NI ODGOVORILA (D284)

- Hm, težko vprašanje.

ISKRENOST (E329, E330)

- Izogibat se temu, da ne govorijo resnico
- Rada imam ko mi se vse pove, četudi ni lepo za slišat

POMANJKANJE DIALOGA (G472, G473, G474, G475, G476, G477)

- Moja socialna delavka vedno vse zapisuje
- Počutim se kot v zaporu ko sem pri njej
- Jaz govorim ona pa piše, kakšen pogovor pa je to
- Saj enako je na IPSih, vse dobesedno zapisuje
- In to mi ni najbolj všeč
- Saj ni problem to, da si bo ona vse zapisala, ampak to, da se bolj posveča računalniku kot pa našem pogovoru

- **Kompetence strokovne delavke, potrebne za delo z matično družino z vidika matičnih družin**

STROKOVNE KOMPETENCE (A70)

- Naj bi bili strokovni, haha

SODELOVANJE S STROKOVNIMI DELAVKAMI (C234)

- Srečala sem tako tečne kot prijazne socialne delavke

SLABA IZKUŠNJA SODELOVANJA (C235)

- S svojim centrom pa imam same slabe izkušnje

SOGOVORNICA NE MORE OCENITI STROKOVNOST STROKOVNIH DELAVK (C236)

- Jaz ne morem oceniti, koliko strokovne one so

STROKOVNA DELAVKA IMA ZNANJE (C237)

- konkretno glede moje socialne delavke, se mi zdi da je znanje imela –

MNENJE SOGOVORNICE, DA STROKOVNA DELVAK NI UPORABILA LASTNO ZNANJE NA PRAVI NAČIN (C238)

- pa ga ni uporabila na pravi način, vsaj jaz tega znanja nisem dobila

POZNAVANJE POTREB OTROKA V STISKI (D279)

- Poznavanje potreb in posebnosti otrok v stiski, po različnih razvojnih obdobjih

POZNAVANJE ZAKONODAJE (D280)

- tudi zakonodaje

ORGANIZIRANOST (E324, G467)

- pa tudi organizirane morajo biti
- Naj bi bili dobro organizirani

PRAVOČASNO PODAJANJE INFORMACIJ (E325)

- saj mi veliko pomaga, če me se obvesti pravočasno

ODLOČNOST (F392)

- Odločnost

VZTRAJNOST (F393)

- vztrajnost

POMANJKANJE INOVATIVNOSTI (F394)

- Pa zdi se mi, da niso kaj preveč inovativni
- **Dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino z vidika matičnih družin**

SOGOVORNICA NE VE (A72)

- Hm, ne vem

ISKRENOST (A85, C239, C240, C241)

- Jaz bi se sigurno bolje počutila, če bi moja socialna delavka bila bolj iskrena in bi imele tak nek iskren odnos
- Iskrene morajo biti
- Četudi je ne vem kako grozna situacija, naj bodo samo iskrene
- Ker če bi bila moja socialna delavka poštena i iskrena do mene, vse te stiske, jaz ne bi morala doživljat

INTENZIVNO DELO Z MATIČNO DRUŽINO (B149)

- Intenzivno delo z nami, z starši, če se da

DOSTOPNOST STROKOVNIH DELAVK (B152, B153, E328)

- Dostopnost, pa čeprav samo ko imajo uradne ure
- Se sliši morda neumno, ampak kriza nastane, če se nihče ne oglasi
- Morajo biti dostopni, tako na telefon kot v pisarnah

POTRPEŽLJIVOST (D281, E323)

- potrpežljivost...
- Potrpežljivost

PRIČAKOVANJE ZAUPANJA (A73, D282, D283)

- Vsaj verjet bi nam socialne delavke mogle, no
- Koliko je zaupanja v matično družino
- koliko se starši držijo dogovorov...

OBČUTLJIVOST STROKOVNIH DELAVK NA DRUŽINSKO TEMATIKO (E326, E327)

- Socialne delavke bi morale bit občutljive na družinsko tematiko
- Vsaj truditi se razumeti naše težave

PRAVOČASNO PODAJANJE INFORMACIJ (F395)

- Najprej pravočasno posredovanje informacij, ker meni je to bilo pomembno zaradi zdravljanja

VZTRAJNOST PRI DELU Z MATIČNO DRUŽINO (F396)

- Drugo pa je vztrajnost pri delu z nami, z družinami

ŽELJA PO PODPORI SORODNIKOV (F397, F398)

- Jaz bi bila zelo vesela tedaj, če bi tudi moja mama prihajala z menoj na center
- Pa ni, ker jo je bilo sramota

USMERJANJE POZORNOSTI NA PONUJANJE REŠITEV (F399, F400)

- Pozorni morajo biti na to, da nam ponujajo rešitve
- Saj nisem edina, ki ni živel z svojimi otroki, jih kar nekaj poznam

NEZADOVOLJSTVO Z PRVO STROKOVNO DELAVKO (F401, F402)

- Pa prva socialna delavka mi se zdi ni imela cilja kaj narediti z mano
- vedno in isto je bil problem v moji obleki in vonju

SOČUTJE (F468)

- Pa sočutni

EMPATIJA (G470)

- Kako se že reče temu... Empatija?

ORGANIZIRANOST (G471)

- Organiziranost socialne delavke, da pač ve kaj bo delala z menoj ko pridem, ne pa da me sprašuje čisto brezvezne stvari

- **Mnenje matičnih družin o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine**

SOGOVORNIKA NI VKLJUČENA V SKUPINO (A86, B157, B158, C245, C246, D285)

- Ne, nisem
- Nisem
- Ker pač nisem vključena, vam ne morem na to odgovoriti
- Ne, nisem
- Nimam te izkušnje
- Ne

BIVANJE V VARNI HIŠI (A87, A88, A89, G478, G479, G480, G481)

- Ampak nekaj časa sem bila v varni hiši
- in mi ni bilo fajn z ostalimi ženskami
- Tam je socialna delavka občasno prišla opraviti kakšen pogovor
- Bila sem nekaj časa v varni hiši
- Je bilo OK
- Pomembno mi je bilo dobiti čustveno oporo in sem tudi to dobila
- Razumevanje tudi

POMANJKANJE INOVATIVNOSTI S STRANI STROKOVNIH DELAVK (A90)

- Nič kaj posebnega

UPORABNICI IDEJA NI VŠEČ (A91, C248)

- Ideja mi ni všeč
- Še o komuni ne razmišljam, ne vem kako bi potem funkcionirala z drugimi starši

POZNAVANJE DRUGIH MATIČNIH DRUŽIN (A92, A93, A94, A95)

- Saj sem srečala tudi druge starše v tej rejniški družini kjer je bil starejši sin
- in samo lahko povem da si pač nič nismo imeli za povedati
- Obnašali so se kot da jaz ne obstajam
- in jaz sem se obnašala kot da oni ne obstajajo

POMANJKANJE EMPATIJE ZA DRUGE MATIČNE DRUŽINE (A96)

- Enostavno misliš da si boljši starš kot vsi drugi, ki se jim je to zgodilo

SOGOVORNICI SI NE ŽELI SODELOVANJA V PODPORNIM SKUPINAM ALI SKUPINAM ZA SAMOPOMOČ (A97)

- Ne želim si tega, sploh ne

OBČUTEK OSAMLJENOSTI (B159, B160)

- Takrat, ko so punčke bile v rejništvu, sem si želela slišati še nekoga –
- saj sem imela občutek, da se to dogaja sam moji družini

PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNIM SKUPIN (B161, B162, B163, C249, C250, D292, D293, E340, F410, F411, F412, F413, F414)

- Da se redno sestaja
- Vsaj enkrat na dva tedna
- In da imamo na razpolago več strokovnjakov, ki niso zaposleni na centru, ki nas obravnava
- Lahko bi delili izkušnje
- nasvete
- Če bi se že oblikovale te skupine, potem naj bi dali v iste skupne recimo družine, ki imajo težave z alkoholizmom, z nasiljem in tako, naj bi se oblikovale glede na razlog za namestitev otroka v rejniško družino
- tako, da bi starši delili izkušnje z tistimi, ki imajo tudi sami take izkušnje
- Mogoče na ta način kako v materinskem domu, pogovori vsak dan, se vsi sedemo, podelimo kakšno stvar...
- Pač da se redno sestaja
- ampak da ni obvezno
- Prideš ko imaš stisko
- al pa ko stiska mine
- Da je manj formalno kot pa na centrih

OBTOŽEVANJE MATIČNE DRUŽINE, DA SI JE SAMA KRIVA ZA NASTALO SITUACIJO (B164, B165)

- saj sem se prepričala, da smo že vnaprej z strani socialcev obsojeni za tisto kar nam se dogaja
- »ste si sami krivi«...

SOGOVORNICI NE PODA MNENJA (C247, E338)

- Ne vem
- Ne vem

SODELOVANJE V IZOBRAŽEVANJU (D286, D287, D288)

- bili pa smo vključeni v izobraževanje kot primer kako se stvari spreminjajo in kako poteka sodelovanje lahko v tako »kompleksnih sistemih«
- Meni se je zdelo dobro, da nam je bila dana beseda
- vsem sodelujočim

DOBRA IDEJA (D289, F408, G482)

- Dobra ideja
- Ah, mogoče bi šlo no
- Jaz sem načeloma za

ZAGOVARJANJE IDEJE O USTANAVLJANJU PODPORNH SKUPIN ALI SKUPIN ZA SAMOPOMOČ (D290)

- za takrat, ko sem bila v tej vlogi, pa tudi sicer kot socialna delavka to zagovarjam...

MOŽNI PROBLEMI GLEDE PODPORNH SKUPIN ALI SKUPIN ZA SAMOPOMOČ – VEČ RAZLIČNIH OSEBNOSTIH (D291)

- Je pa res, da so tako različni starši z otroci v reji, da bi bilo kar težko...

BIVANJE V MATERINSKEM DOMU (E331, E332, E333, E334, E335, E336, E337)

- V materinskem domu sem bila ko sem rodila A.
- Tam smo se pogovarjali
- Delavke tam so videle kako se ful matram z otrokom, ni mi šlo s ta malo
- Tako, da dokler ni prišlo do rejništva so mi one bile opora
- Pomagale so mi z nasveti
- usmerjale
- Tolažile

NI KONTAKTA Z DRUGIMI MATIČNIMI DRUŽINAMI (E339)

- Saj se ne slišim se z drugimi mamicami

UPORABNICA NI VKLJUČENA V SKUPINO (F403)

- Trenutno ne

SODELOVANJE PRI ANONIMNIH ALKOHOLIKI (F404, F405, F406, F407)

- sem pa bila pri AA
- Dobila sem podporo sodelujočih
- v tistem trenutku je to bilo najpomembnejše zame
- Ker tega nisem dobila doma

PODPORNE SKUPINE ALI SKUPINE ZA SAMOPOMOČ KOT OPORA MATIČNIM DRUŽINAM (F409)

- Vedno se nova vprašanja porajajo, nove situacije, in ja, zakaj ne bi imeli oporo kot so skupine

MOŽNI PROBLEMI GLEDE PODPORNH SKUPIN ALI SKUPIN ZA SAMOPOMOČ – ČASOVNA KOMPONENTA (G483, G484)

- sam z kakšni problemi se človek v času rejništva srečuje, ne vem kako bi dolgo bi te skupine trajale
- Ker jaz sem imela faze, ko sploh za center in druge nisem hotela slišat

SPREJEMANJE UDELEŽENIH TAKŠNIH KOT SO (G485, G486, G487, G488)

- Brez obsojanja, ker brez tega ne gre
- To občutiš pri drugih in potem sodelovanja ni
- Saj nismo vsi brezhibni in super
- Rada bi me nekdo sprejme takšno kot sem

9.3.3.2. Osnovno kodiranje intervjujev opravljenih z strokovnimi delavkami

- **Strokovne delavke o rejništvu**

REJNIŠTVO KOT BOLEČA STVAR (I611)

- Ena taka boleča stvar je rejništvo
REJNIŠTVO KOT ZAPLETENA STVAR (I612)

- Pa zelo zapleteno je
REJNIŠTVO KOT VEČPLASTNA ZADEVA (I613)

- je večplastna zadeva
REJNIŠTVO KOT DRASTIČNI UKREP (I618)

- Ti ukrepi alla rejništvo in posvojitev, ki so drastični ukrepi
REJNIŠTVO KOT POSEGANJE V ČLOVEKOVO IDENTITETO (I619)

- pravzaprav bom rekla z vidika poseganja v človeka, v njegovo identiteto pa v družino

MATIČNE DRUŽINE IŠČEJO UMIRJENOST (I683, I694)

- Ker moja izkušnja je tudi, da sploh kar se matične družine tiče, v bistvu iščejo neko umirjenost, da se umirijo s situacijo rejništva
- Ponavadi matere želijo slišati od mene, da jim povem, da prav delajo, da je to otroku v korist
EN POGOVOR Z MATIČNO DRUŽINO NI DOVOLJ (I684)

- Ne moreš vsega narediti z enim razgovorom
SODELOVANJE Z DRUŽINO JE PROCES (I685)

- Je en proces
DELO Z MATIČNO DRUŽINO KOT ČUSTVENO TEŽKA STVAR (I691)

- Meni so to čustveno težke zadeve, to su ful čustvene težke stvari
REJNIŠTVO KOT IZJEMEN, STROG IN OSTER POSEG (J769)

- ker rejništvo je res izjemen, strog in oster poseg v družino
REJNIŠTVO KOT PREPLETENA SITUACIJA (J786)

- Rejništvo je prepletena situacija
DELO Z MATIČNO DRUŽINO KOT TEŽKE IN KOMPLEKSNE SITUACIJE (J794)

- So težke in kompleksne situacije, iščemo kje gremo nasproti
TEŽKO JE POSEGATI V DRUŽINSKE VEZI (J830)

- Na začetku, že pred odvzemom, težko je posegati ker gre za rodbinske vezi
SODELOVANJE Z MATIČNO DRUŽINO KOT EDINSTVENA SITUACIJA (J842)

- Pa zmeraj na drugačen način, vsakič nekakšno drugo sodelovanje
ISKANJE RAVNOVESJA PRI DELU Z VSEMI UDELEŽENIMI (K932, K933, K934)

- samo rejništvo mi je tako dvojno – po eni strani mi je hudo ko vidim te zgodbe, po drugi strani je pa pomemben otrok
- Grozno je izbirati strani
- Ples med različnimi stvarmi
SODELOVANJE Z MATIČNO DRUŽINO ODVISNO OD STROKOVNE DELAVKE (K935)

- Ali je sodelovanje odvisno od socialne delavke, ki dela z matično družino? Ja, sam se mi zdi da je obojestransko
SODELOVANJE Z MATIČNO DRUŽINO ODVISNO OD RAZLOGA ODVZEMA OTROKA (L1002, L1003)

- Sodelovanje je odvisno od razloga odvzema otroka
- In zaključek tudi

• **Oblike podpore in pomoči matičnim družinam, ki jih strokovni delavci nude matični družini**
REJNIŠTVO SE NE MORE KAR ZGODITI (H489)

- Rejništvo pa se ne more kar zgoditi
DELO PRED REJNIŠTVOM (H490)

- Delamo tudi preden pride do rejništva
V FOKUSU DELA JE OTROK (H491)

- Vedno pa je otrok v fokusu
REJNIŠKA DRUŽINA SE IŠČE GLEDE NA POSEBNOSTI OTROKA (H492)

- Glede na posebnosti otroka iščemo rejniško družino
NALOGA STROKOVNE DELAVKE (H494, H495, H496)

- Moja naloga naj bi bilo spremljanje rejništva
 - vodenje
 - usmerjanje rejniške družine
- SODELOVANJE Z OSTALIMI ZAPOSLENI NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO (H497, M1118)
- v sodelovanju z družinci
 - Ponavadi v delo povabim kakšno sodelavko, tako da vzpostavim nekakšno ravnovesje
- INTENZIVNO DELO Z MATIČNO DRUŽINO KOT POMANJKANJE (H498)
- Da bi se intenzivno delalo z matično družino, jaz to še vedno vidim kot pomanjkanje
- PREDPOSTAVKA, DA JE DELO Z MATIČNO DRUŽINO KONČANO, ČE PRIDE DO REJNIŠTVA (H500)
- ene misle, da če je rejništvo uvedeno da je konec, še vedno pa jim ostane matična družina
- SODELOVANJE Z DRUGIMI INSTITUCIJAMI (H503, I615, I616 , J746, J747, J749, J751)
- Center za zdravljenje odvisnosti, skupaj smo na timskih sestankih
 - Če ne gre na centru, jih tudi napotimo ven, ja
 - Pol če nekdo hoče razumet kaj mu se dogaja, predelat svoje izkušnje, izneutralizirati čustvene naboje – taka oseba pa naj gre v psihoterapevtski proces
 - Ampak enostavno naš center deluje tko, da starše napotimo predvsem na ven, na zunanje organizacije
 - To se nam je v praksi iskazalo kot boljše, ker se vse preveč prepleta
 - in tako naprej, tako da napotimo starše glede na pač težave, ki se iskazujejo, lahko so dolgoročne al pa kompleksne, na različne nevladne organizacije
 - In tudi pri odvisnostih – napotilo na ven in z nalogo, da potem to mnenje prinesejo centru ko je pač to njihovo delo na sebi zaključeno do te mere, da se vse kar je vezano na to, da bi pač otroka sprejeli nazaj
- OSEBNOSTNO UREJANJE (H504)
- to je osebnostno urejanje, ki naj bi imela družina
- NI POBUDE S STRANI MATIČNE DRUŽINE (H505)
- Od družine same ne bo pobude
- NISO VSE MATIČNE DRUŽINE NEAKTIVNE (H506)
- Ampak niso vsi neaktivni, J. redno hodi recimo
- VABILO NA SESTANKE INDIVIDUALNE PROJEKTNE SKUPINE (H510)
- Pa na IPS jih povabiš
- NUDENJE PREVOŽA UPORABNICI NA SESTANKE INDIVIDUALNE PROJEKTNE SKUPINE (H511)
- če jaz njo povabim, jaz ji ponudim, da greva lahko skup, ker ta mama drugače ne bo prišla
- SPODBUJANJE UPORABNICE (H512)
- Ji pravim »J. prašte kaj«, jo spodbujam
- MATIČNA DRUŽINA SPREJME POMOČ (H540)
- Eni to možnost izkoristijo in do rejništva ne pride, se začnejo urejat
- NUDENJE PSIHOLOŠKE PODPORE MATIČNI DRUŽINI (I614)
- Ne smemo pozabiti na psihološko podporo
- OSEBNA POMOČ (J748, L977, M1075)
- pa tudi če tukaj bi bila včasih recimo osebna pomoč
 - al osebno pomoč
 - enako kot osebna pomoč
- VKLJUČITEV V TERAPIJO (J750)
- Eni starši ne potrebujejo osebno pomoč ampak dejansko vključitev v terapijo
- POSKUS PRIDOBITI SOGLASJE STARŠEV ZA REJNIŠTVO (L964)
- Kaj se tiče rejništva, naredimo tako dobimo soglasje
- PODAJANJE INFORMACIJ (L965, M1076)
- jim povemo zakaj bi to bilo najbolj primerno za otroka
 - Pol delo se bazira tudi na dajanju informacij
- PRIPRAVA OTROKA NA REJNIŠTVO (L966)
- pripravimo otroka, recimo: »Tam boš imela mirno okolje, boš lahko doma hodila.«
- ISKANJE REJNIŠKE DRUŽINE (L967)
- Poiščemo rejniško družino
- PREMAJNHO ŠTEVILO REJNIŠKI DRUŽIN (L968, L969, L970)

- jih je blazno malo, mi ne moremo otroku primerno zberat, to je slabo in zaradi tega bi moral imeti celo paletu rejniških družin, da bi lahko zberal
- in potem vidimo, da so rejniki prestari za otroka, da so kmečko strukturirani, če ta otrok pride iz mestnega okolja, tako ne moremo posiljevati uboge otroke, če rejniška družina ima večje otroke izogibamo se temu, da bi se vzpostavila ljubezenska razmerja
- damo otroko v rejniško družino kjer ima mesta in to ni fajn

PREMAJHNO ŠTEVILO ZAVODOV (L971, L972)

- In isto je z zavodi
- Mi mislimo da je Malči Beličeve najboljše za otroka, prideš tja, ja mi nimamo prostora in te tam odklonijo pa tam, ker ni te palete možnosti primerne otroku

MOTIVACIJA ZA OPRAVLJANJE REJNIŠTVA ŠE VEDNO DENAR (L973)

- Motivacija za rejništvo pa je še vedno denar, nažalost

OVIRA PRI DELU Z MATIČNO DRUŽINO (L974)

- Problem je tudi to, da avta nimajo vsi centri, je ovira za delo v rejništvu, je tehnična zadeva

MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA SO UPORABNIKI MANIPULATORJI (L975)

- Pa uporabniki, saj si lahko zdaj že predstavljaš kakšni manipulatorji so ti ljudje
NUDENJE POMOČI (L976)

- Preden gre v rejništvo, je tako, ponujamo pač te socialnovarstvene storitve
POMOČ DRUŽINI ZA DOM (L978, L1046, M1074)

- al pomoč družini za dom
- pomoč družini za dom
- Nudimo jim tudi pomoč družini za dom

TIMSKI SESTANKI (L979)

- ogromno je teh timskih sestankov
ISKANJE NAJBOLJŠIH REŠITEV (L980)

- da pač nekak najdemo najboljše možne poti
KO SO VSE MOŽNOSTI IZČRPANE, SE ODLOČA O REJNIŠTVU (L981, L992, L995, L1047, M1077, M1078)

- in na koncu koncev ko to ne deluje, pol se začnemo meniti za rejništvo
- Drugače pa te pomoči damo prej
- v posvet, v te terapije, ogromno je enga sodelovanje predeno gremo v ta drastični ukrep
- Preden smo dali otroka v rejništvo, smo ponavljali vse te zadeve
- Saj naredimo vse kar lahko, da otroci lahko ostanejo v družini
- Pred rejništvom se dela na tem, da do ukrepa ne pride

OGROMNO DELA Z MATIČNO DRUŽINO (L1044)

- ker ogromno tega dela je z matično družino
SVETOVANJE (L1045, M1071)

- svetovanja
- svetovanja

DELO NA ZAPOSLOTVI (L1048)

- delo na zaposlitvi
UREJANJE STANOVANJSKIH RAZMER (L1049)

- urejanje stanovanjski razmerah
TERAPEVSTKO DELO (L1050)

- terapevtsko delo
POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI (M1070)

- Predvsem jim omogočamo pogovore
DOBRO POZNAVANJE MATIČNIH DRUŽIN (M1072)

- Družine pa moraš poznati
POMOČ PRI VKLJUČEVANJU V RAZLIČNA ZDRAVLJENJA (M1073)

- Jim pomagaš, da se vključijo v različna zdravljenja
TEŽEK POLOŽAJ (K931, L1051, M1116, M1117)

- Meni je zelo težko
- Ja, težko je

- Težko je
 - ker smo mi tisti, ki otroka nameščajo obenem pa moramo družini biti na razpolago in jim pomagati
- **Oblike podpore in pomoči, ki jih strokovni delavci nude matični družini ob otrokovem odhodu**
PODELITEV DELA MED ZAPOSLENIMI NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO (H515)
- To naj bi bilo delo družincev
- OTEŽENO SODELOVANJE Z MATIČNO DRUŽINO NA ZAČETKU (I621)**
- Je čisto oteženo z matično družino karkoli začel vzpostavljat
- MATIČNO DRUŽINO SE SEZNANI S POSTOPKI IN ZAHTEVAMI (I622, I626, N1138)**
- kljub temu da jih povabimo, jih posedemo, da jim povemo v kakšnem smeru si želimo da bi ta proces šel
 - Moraš jim povedat kakšna je situacija
 - Matična družina je ves čas vključena v postopek
- MATIČNO DRUŽINO SE POVPRASA PO ŽELJAH (I623)**
- jih povprašamo kaj oni rabijo za to, da bi tako delali
- NUDENJE POMOČI MATIČNI DRUŽINI (I624, I708, M1082)**
- jim povemo, da bomo leto dni intenzivno delali, da bi jih podprli, kar bomo vidli naslednje leto
 - Druga stvar, ki se mi zdi zelo pomembna je kak podpret te matične starše
 - Preden otroka namestimo v rejniško družino, jim tudi predstavimo možnosti kot so zdravljenje, terapije
- ODVZEM RODITELJSKIH PRAVIC, ČE SE STARŠI POPOLNOMA UMAKNEJO (I625)**
- in če se ne bo dalo bomo mirne duše utemeljili odvzem roditeljskih pravic
- BREZPOSELNOST KOT POGOST PROBLEM MATIČNIH DRUŽIN (I633)**
- In tlele res mormo delat, daleč smo šli tle, in brezposelnost kot problem
- PREŽIVLJANJE KOT POGOST PROBLEM MATIČNIH DRUŽIN (I634)**
- in preživljanje kot problem
- PRVI STIK Z DRUŽINO KOT VSTOPNICA ZA NADALJNJE SODELOVANJE (I655)**
- Tako da so ti stiki velikokrat vstopnica, tako začneš, ko se eni oglasijo, tako nastopiš s tem
- MATERINSKI DOM (I705)**
- Možnost je it v materinski dom
- DENARNA SOCIALNA POMOČ (I706)**
- možnost je socialna pomoč
- OMOGOČITI MATIČNI DRUŽINI DOVOLJ INFORMACIJ, DA LAHKO SAMA ODLOČA (L713)**
- le taka odločitev je informirana odločitev
- SODELOVANJE Z OSTALIMI ZAPOSLENI NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO (J744, J745, K879)**
- Moj odgovor bo omejen, zato ker v bistvu sem jaz rejniška socialna delavka
 - Sodelovanje z družino je pa bolj delo družinskih socialnih delavcev
 - in potem smo mi tako, s kolegico, ki je psihologinja, naprej na timskih sestanskih potem pa še sproti mal primerjale kakšne so potrebe otročka
- RASKOL V GENERACIJAH (J752, J753)**
- Ko pride do rejništva, pride do raskola v generacijah, da gre otrok v rejniško družino, se krhal pri starših, starih starših, prastarših
 - So se krhale nekater stvari znotraj rodbine
- PRIKRAJŠANOSTI, KI SO JIH MATIČNI STARŠI DOŽIVELI V LASTNI DRUŽINI (J754, J758, L1008)**
- Gre za neke take prikrajšanosti, ki jih v lastni družini doživela moški, ali ženska
 - Ta naš starš rabi starša, on je dojenček, mi pa mu tega ne moremo ponuditi
 - tukaj so osiromašeni, ranjeni, vemo kateri otroci grejo v rejništvo - otroci staršev, ki so že iz primarne družine prinesli en deficit, ki je bil že v njihovi družini
- TREND NARAŠČANJA UKREPOV ODVZEMA (J767, J779, J780)**
- Zdaj so pa odvzemi
 - Do pet let nazaj je bila večina rejništev s soglasjem staršev
 - Zadnjih pet let je pa vse to ukrep odvzema
- DELO PRED REJNIŠTVOM (J768)**
- Vsekakor staršem se prej ponudi pomoč, kolegi jim ponudijo pomoč prej
- STARŠI NE ZMOREJO SPREMEMB NA SEBI (J770, J771)**

- Samo našlost, izkušnje, ki jih imamo mi, pač starši tega ne zmorejo, nekih takih sprememb na sebi
 - Ker v rejništvo so res šli otroci, kjer je bila tko huda situacija, da so pač mogli it iz družine
- MATIČNA DRUŽINA ODKLANJA POMOČ (J781, J782, M1119)
- Ni možno bilo vzpostaviti sodelovanja do te mere, da bi starši dali soglasje
 - In ko je odvzem, je center a priori s strani starša sovražnik
 - saj se zavedam, da starši krivijo nas za namestitev otrok v rejniško družino
- MATIČNA DRUŽINA MORA PRIDOBITI UVID V LASTNO SITUACIJO (J783)
- Posebej tisti starši, ki nimajo uvida v lastno situacijo ampak obdržijo pozicijo »vi ste krivi, da je otrok šel«
- PRIZADEVANJE ZA MINIMALNO SODELOVANJE (J784)
- In tukaj sodelovanje ni mogoče, pravzaprav je, ampak minimalno, ker se trudimo mi za sodelovanje in ker je projektna skupina, kjer so stiki
- STARŠI NIMAJO UVIDA V POTREBE LASTNIH OTROK (J785)
- To ne pomeni, da je ta starš zavrgel otroka, ga ma rad na svoj način, ampak ne zna skrbet za njega
- INTERVENCIJA CENTRA ZA SOCIALNO DELO (K872, N1144)
- U bistvu je tko, no, če gre, da center dobi informacijo o ugroženosti otroka, a ne, da v tistem primeru pač gre z svojimi nalogami
 - V primeru odvzema je potrebno ukrepati hitro
- POSKUS PRIDOBITI SOGLASJE STARŠEV ZA REJNIŠTVO (K873, K876)
- na primer najprej s socialno pomočjo
 - ali pa če recimo z družino že nekaj časa delamo, naredimo individualni načrt pomoči in vidimo, da starša nekaj ne zmoreta, da nista opremljena al pa da nekaj, bom rekla, ne zmorejo pridet do nekega uvida v resno situacijo in potrebnih okrevanj, ki bi jih mogla speljat pol z njim, včasih s soglasjem, otroka namestimo v rejniško družino
- UKREP ODVZEMA (K874, K875, K877, L986)
- kasneje recimo z javnim pooblastilom odločanja
 - Zdej ena pot je, da gre pač takoj za odvzem otroka pa namestitev v rejniško družino, za začasno odredbo
 - Zdaj jaz sama imam iz lani izkušnjo, iskanja rejniške družine, kar pomeni da je naš center peljal postopek odvzema otroka in v bistvu proti koncu že počasi, a ne, tudi pripravljamo odvzem in iščemo rejniško družino
 - Jaz kot psiholog dam že lahko malo več, ampak ko vidim, da nič ne deluje, ne ta pomoč družini za dom, da če ne bo nobenga posluha, če ne bo nobene možne pomoči, potem pač rečem, dam svoje mnenje, da ni možno pomagat družini, pač da gremo v rejništvo
- ISKANJE REJNIŠKE DRUŽINE (K878, K880, K881, K883)
- tu smo naredili konkretno na ta način, da se pripravi en tak dopis kjer se mal opiše družinska situacija, in potem poiščemo tri primerne, mi smo imeli na voljo ker ene, potem se javljajo centri po Sloveniji »aha, mi pa imamo tako rejniško družino, mi pa ne«
 - na drugi strani pa kaj lahko ponudi matična družina. Da to malo resonira s tem, da ne nameščamo enga otročka, ki je vajan bil biti sam, v rejniško družino kjer je velik otrok, da ne bi to bil šok
 - Probava mal uskladit
 - Pred kratkim je imela kolegica primer novorojčka, ki je takoj iz porodnišnice šel v rejniško družino, starša sta imela neke težave s prepovedanimi drogami
- VZPOSTAVLJANJE KONTAKTA Z REJNIŠKO DRUŽINO (K882)
- Pol gremo na teren, obiščeva rejniške družine, ki so nam na voljo, se pogovorimo z njimi, prvi kontakt vzpostavimo
- SORODSTVENO REJNIŠTVO (K884)
- pol primer nameščanja enga fantička, v bistvu sorodstveno rejništvo, ker sta oba starša bila, pravzaprav oče je že bil na prestajanju zaporne kazni, mama je pa pol z novembrom šla –
- NAČRTOVANJE REJNIŠTVA Z MATIČNO DRUŽINO (K885, K887, M1079, M1080, M1081, N1139, N1143)
- Tukaj samo dal družini velik manevrskega prostora, v tem smislu da se sama orgnizira kako bi bilo najbolj, ampak še vedno s soglasjem obeh staršev –
 - Sam to gre počasi, tako stališče je no, da se gre počasi, raziskuje, da imajo starši tud možnost, da dobijo čim več odgovorov na vprašanje kaj to pomeni, kako bo potem ta otroček, stiki, to je pogosto velik problem
 - Družine imajo možnost, če seveda to želijo, spoznati rejniške družine preden otroka namestimo
 - Se je izkazalo kot dobra praksa
 - Staršem sicer ne pustimo preveč manevrskega prostora, saj potem nobena rejniška družina ne bi bila dobra za njihovega otroka
 - v primeru, da gre za rejništvo s soglasjem si bodočo rejniško družino tudi skupaj ogledamo, spoznamo
 - skupni obiski v rejniški družini
- POMEMMBEN JE PRVI STIK Z MATIČNO DRUŽINO (K937)

- Mnenja sem da je prvi vstop, prvo dogovarjanje, prve te stvari, so bistvene za nek dober odnos za naprej
PODAJANJE INFORMACIJ (N1140)

- Pomoč je družini nudena z podajanjem vseh bistvenih informacij
POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI (N1141)

- s pogovori
OBISKI MATIČNE DRUŽINE NA DOMU (N1143)

- obiski na domu

• **Oblike podpore in pomoči, ki jih strokovni delavci nude matični družini v času trajanja rejništva**
VKLJUČITEV DRUŽINE V LASTNO OKOLJE (H520, H528, H531, H539)

- Mama je sicer bivša đankica, po zdravila hodi, redno pije
- ona pa je naredila ogromen napredek, se ureja še naprej, je v substituciji, neko psihosocialno podporo ima
- Ne morem rečt da nič ni naredila
- Se postavila na svoje noge v okolju, ki jo prej bilo zanjo ogrožajoče

NI PRAVEGA VPOGLEDA V ŽIVLJENJE MATIČNE DRUŽINE (H518, H519, H521)

- Ravno jutri se moram oglasit na sodišču. Fanta naj bi vrnili k mamici, Kaj naredit, kdaj je tisto »zdej pa bo«
- pri tej mami nisem sigurna, tle ne vem, je otrok vsak vikend je pri njej, vse počitnice je pri njej, zaenkrat to gre, otrok prihaja urejen
- ne vem kaj misliti, ker nimam ta pravega vpogleda v situacijo, kaj se dogaja

OTROK SE ZAVEDA SITUACIJE STARŠEV (H525, H526, H527)

- Saj otrok bi šel k mamici, takoj, on bi šel, ja
- Zdej pa je že tolk velik, devet razred, ve kdo so straši in kako funkcionirajo
- On je itak od mejhnega z to đanki mamu rasel

CENTER ZA SOCIALNO DELO KOT PREZAHTEVEN DO MATIČNIH DRUŽIN (H541)

- eni starši pa nas popljujejo češ, da preveč zahtevamo na centru
OMEJITEV REJNIŠTVA NA DOLOČENO OBDOBJE (H547, H550)

- Rada pa bi komentirala tudi morebitno omejitve rejništva na tri leta: ni za vsakega otroka dobra posvojitev
- Mogoče se bodo starši drugače postavili – imate rok od treh let da se uredite, ker drugače bo otrok odšel v posvojitev

NISO VSI REJNIKI POTENCIALNI POSVOJITELJI (H548)

- Sam niso vsi rejniki tudi posvojitelji

MATIČNA DRUŽINA NE IZKORISTI ČAS, KI GA IMA NA VOLJO ZA UREJANJE SVOJE SITUACIJE (H551)

- Zdaj imajo čas, a se jim se ne da

MATIČNA DRUŽINA SČASOMA POSTANE NEZAINTERESIRANA (H552)

- Privadijo se na to in sčasoma postanejo nezainteresirani

MATIČNA DRUŽINA SE POGOSTO ZANIMA SAMO ZA STIKE (H553, I595)

- Starši na IPSih največkrat predlagajo, da bi večkrat otroke vidli, na kakšni osnovi pa ne vejo
- Zdaj kadar je to tko, deloma sodelujoči, če pridejo samo zaradi stikov, pol pa pišejo dopis, da bi oni končno, da mi zrihtamo stike ker otroka že pol leta niso videl, čeprav so imeli dva-tri termina pa jih ni bilo, ali pa ne vem, ne zato ker mi ne bi dovolili

MATIČNE DRUŽINE, KI SE MALO OSEBNOSTNO UREJAJO (H554)

- so starši, ki se nič, ali malo osebnostno urejajo

STIKI SE ŠIRIJO, ČE STARŠI DOKAŽAJO, DA SO TEGA SPOSOBNI (H555)

- Ker šele potem širimo stike, ko starši dokažejo, da so tega sposobni

STIKI SE NE ŠIRIJO, ČE SE STARŠI OSEBNOSTNO NE UREJAJO (H556)

- Starši, ki nič ne delajo, stike na njihovo željo ne širimo

ZAGOVARJANJE KORISTI OTROK (H557)

- Zagovarjamo koristi otrok

MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA NEKATERI STARŠI NIKOLI NE BODO ZMOGLI SKRBETI ZA SVOJE OTROKE (H558, H559, I631)

- Recimo, J. ima znižane sposobnosti
- M. pa je oškodovan
- saj si zavedajoč, da verjetno ona dva ne bosta mogla zagotoviti varnih pogojev zares

POTEKANJE STIKOV (H560, H562, H563, J759, J760, J763, K899)

- Vidimo, da nič ne počneta z otroki
- dajeta otroku telefon pa mir, tako zgledata stiki
- Smo se odločili, da otroka ne matramo z dve uri stikov, ker po stikih otrok ne spi dobro, fantek pride rasturan, to kar rejniki čez teden sestavljajo, potisnejo ga naprej, pa starši porušijo
- Zdaj stikov v rejniški družini ni več
- Primer - ni šlo za take ogroženosti in je ena mama imela stike v rejniški družini
- Danes tega ni
- je pa spet tolk zadržkov pri rejniški družini »pa da starši ne bojo to, pa ne to, pa ne uno«, na te odnose pa pol ne mormo spet vplivat

POMANJKANJE PODPORE SORODNIKOV (H561)

- pa babica tudi ne funkcionira

STARŠI NIMAJO UVIDA V POTREBE LASTNIH OTROK (J564)

- Problem je to, da starši tega ne razumejo, ne da nočejo, saj jih imajo radi, sam rad jih imeti ni dovolj, ne zmorejo

MATIČNA DRUŽINA SPREJME POMOČ (H516, H578, I640, K936, L987, L988)

- Z nekateri straši imam ta odnos, da si oni upajo pridet vprašat
- kakšni starši zasukajo rokave pa delajo
- tudi pri kakšni družini se pa kar da
- Sicer imamo družino, s katero je prvi center imel ful težave, ko pa pri nas so zaenkrat ful fajn
- Kako to sprejmejo starši? To je tako ne, kakšni sprejmejo
- imam zdaj u mislih eno shizofreničarko, ki je sama podala soglasje, ona je v bistvu sama prišla do teg, da je znala prepoznati kdaj je ona čist na adijo pameti

MATIČNA DRUŽINA ODKLANJA POMOČ (H579, H583, I652, I653, K890, M1088)

- eni pa nočejo slišat
- in te starši prav zaradi tega ker si socialna delavka ne sprejmejo
- in kakšni tudi odbijajo to vse
- Neki sploh ne pridejo
- in se dostokrat zgodi da tega ne sprejmejo
- Eni starši se po namestitvi otroka v rejniško družino ne oglasijo več pri nas

MATIČNA DRUŽINA MORA PRIDOBITI UVID V LASTNO SITUACIJO (I617, I628, I712, K892, K893, K894)

- Samo ljudje do tega morajo priti
- Se pravi, nekako starši z naši pogovori, ki jih tukaj naredimo, uspejo da priti do točke, da oni vidijo v bistvu kakšna situacija je, se uspejo malce premaknit na nivo kaj njihov otrok potrebuje, to je tudi trend, ki ga mi imamo
- hkrati pa dojeti pomoč, podporo in čas, da sami ta proces izpeljejo
- Pol je bilo eno obdobje tega zanikanja s strani starše »ne, pa ni, pa niste prav naredili«
- pol se mi zdi, da pa pride to obdobje ko pa »aha zdaj pa je, je to moja realiteta, kolk se bom pa jaz zdaj potrudil za to, da bom uredil svoje življenje?«
- In ta dva starša še vedno nikjer ne živita urejeno, ne vesta a bi bila skupaj, a ne bi bila skupaj v tem smislu partnerskega odnosa, že prvega otročka imata v rejništvu pri babici

IZID JE BOLJ UGODEN, ČE STARŠI PODAJO SOGLASJE ZA REJNIŠTVO (I627)

- Jaz bi rekla tako no, kjer se rejništvo zgodi s soglasjem staršev je tudi izid dostikrat bolj ugoden

DELO Z MATIČNO DRUŽINO NA SPREMEMBAH (I629, I630, I635, I636, I651, K895)

- druga stvar, ki jo poskušamo delat s temi, je da, z njimi probamo nastaviti neke spremembe
- recimo M. in R., oba otroka v rejniški družini, in smo tlele res, in še delamo, tudi z obema ogromno, da njima poskušamo življenje postavljat
- In recimo M., smo en let delali na tem da je šla ginekologu, da je sprejela to, da je potrebno razmišljati o tem, da če želi še kakšnega otroka, da se je zaščitila s kontracepcijo
- da je sprejela kot možnost obisk psihijatra, ker je imela psihološko stanje in je to vse je prej trikrat prepadlo, tu pa kar delamo če je le možno
- jih vprašamo kako živijo, jih poskušam motivirati, da bi mogoče organizirali življenje
- Tukaj moramo zgrabiti pa delat z matično družino, da bo neke korake speljala, je pa včasih zelo težko

DELO S CILJEM ODPORTE POSVOJITVE (I632)

- ampak morda pa se splača delat na temu ker bi otroka mogla iti v odprto posvojitev - hkrati otroka bi dobila varno družino, hkrati pa bi imela otroka kontakt z matičnima staršima, ki sta mlada človeka in bi ohranila odnos z matično družino

MATIČNO DRUŽINO SE PODPRE S VZDRŽEVANJE VARNIH STIKOV Z OTROKI (I637)

- S tem, da družino podpiramo, s teh vidikov, da lahko organiziramo vsaj varen stik z otrokom, se reče, tak stik kjer otrok dobi nekaj od staršev, ki ni oškodovan od tega starša ali zlorabljen ali kaj koli

MATIČNO DRUŽINO SE POSKUŠA OSEBNO RAZVOJNO PODPRETI (I638)

- Drugi vidik pa je, da res probamo osebno razvojno podpreti matične starše, ane
DELO Z MATIČNO DRUŽINO KOT INVESTICIJA (I642)
- Se je ta investicija kar splačala, dela z matično družino
ZAGOVARJANJE KORISTI OTROK (I644)
- ampak se potem tudi ta nova družina, ali rejniška ali celo kasneje posvojiteljska pač iskaže kot ustrezna za otroka, da se tudi s tega vidika korist otroka zagotovi
ZAGOTAVLJANJE VARNIH STIKOV (I645)
- pa potem nekako poskušamo v enem okvirju, zagotoviti da nekaki varni stiki tečejo za otroka
NI POBUDE S STRANI MATIČNE DRUŽINE (I639, I646, I647, I648, I649, I656)
- To recimo probamo kar delat, jaz bi tako rekla; iskreno: ni odziv takšen kot bi si ga mi želeli, pri večini primerov
- Te matične družine se redko same obračajo na nas
- da bi zdaj strašno želele vzdrževati deloven odnos, to ne
- Mogoče kdaj zaradi kakšnega stika, pa je to izključno kaj jih zanima, kakšni tud rečejo tko
- Tudi če so otroka dali s soglasjem v rejništvo, rečejo da »kaj bi radi od njih, saj so poskrbel za otroka, saj otrok je na varnem, kaj še hočmo od njih«
- Drugač pa ni nekega pravega interesa
NUDENJE POMOČI MATIČNI DRUŽINI (I650, J791, J792, M1086)
- Mi jih vabimo sem
- In starše povabimo, vabimo potem, jih usmerjamo
- Pol povabilo na terapijo
- Spet jim na novo predstaviš opcije, jim daš čas, urejaš stvari, si jim na razpolago
OBISK MATIČNE DRUŽINE NA DOMU (I654, L993, L996)
- Jih je težko priklicat, pol jih prideš obiskovat
- potem hodimo v družino
- Delamo pač tako, gremo v družino
ODVZEM RODITELJSKE PRAVICE, ČE SE STARŠI POPOLNOMA UMAKNEJO (I657)
- Kadar je tako, da se straši popolnoma umaknejo, imajo popolnoma neustrezen način življenja, potem predlagamo odvzem roditeljske pravice –
TREND NARAŠČANJA POSVOJITEV (I958)
- En trend, ki ga opažamo je po Sloveniji v tej smeri je, da se čedalje večkrat center odloči, da da otroka na posvojitev
DOKLER SE STARŠI ZANIMAJO ZA OTROKA, POSVOJITEV NE PRIDE V POŠTEV (I660)
- Tam je problem v bistvu včasih se par let to vrti, vidiš, da izrazijo nek interes po otroku, niti ne razmišljaš, da bi otroka dal v posvojitev
ODNOS Z MATIČNO DRUŽINO NA ZAČETKU POTEKA INTENZIVNO (I661)
- na začetku ta odnos intenzivno poteka, tudi sodelovanje gre, stiki so tudi redni, kakovostni v tem smislu
PODAJANJE INFORMACIJ O POSVOJITVI (I662)
- Kdaj se tudi lotimo tega, pa rečemo, vprašamo, poslušate, ste kdaj razmišljali o tem kako vi vidite nekaj let naprej – za vas je mogoče tko v redu, za otroka pa ni najbolj v redu situacija, in pravnoformalno ni ustrezno zaščiten, mogoče mal razišljat o tem da bi se kdaj odločal tudi o posvojitvi
MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA BI V VEČ PRIMEROV REJNIŠTVA MOGLI IT V POSVOJITEV (I669, I670, I671)
- Mogoče smo mal počasni na tem, bi morali v večih primerih it v koncept posvojitve
- ko se po nekaj letih izkaže kako matična družina funkcionira, kako se kaže značilnost sprememb v smeri boljše in ustrezne zgodbe za otroka
- in tam kjer mogoče v nekaj letih niso nastale spremembe, kljub temu da smo jih mi pozival, povabili, ponudili pa niso tega želeli, zavračali ali niso zmogli, ali pa so delali in se izkazalo da ne zmorejo
NAVEZANOST NA OTROKA KOT MOTIVACIJA ZA SPREMINJANJE (J755)
- Starši morajo bit zelo navezani na otroka, da je potem to motivacija za spreminjanje, ker terapija je boleča
MATIČNE DRUŽINE IMAJO LASTNE STRATEGIJE PREŽIVETJA (J756, J757)
- Saj starši imajo nekakšno strategijo preživetja, ki jo do nekatere mere obvladujejo, z otrokom ali brez otroka
- In nič ne upajo narediti več ker bi ga bolelo samo
REJNIŠKA DRUŽINA SPREJME MATIČNO DRUŽINO (J761, J762)
- Je tam otrok korenince dobival, in je ta mama to vidla in je dobila moč, da je hodila, njo je rejniška družina sprejela

- Pol je zmogla vprašat rejnico in prositi za pomoč
REJNIKI SO PODCENJENI (J764)
- Rejniki so daleč podcenjeni
MATIČNE DRUŽINE PREZAHTEVNE V SVOJIH PRAVICAH (765)
- starši pa daleč prezahtevni v svojih pravicah
IZID JE BOLJ UGODEN, ČE STARŠI POKLAJAJ SOGLASJE ZA REJNISTVO (J766)
- Uspeval smo pa tam kjer so, ko so bila sodelovanja s soglasjem o rejnistvu -
SVETOVALNO DELO Z MATIČNO DRUŽINO (J787)
- eno je to svetovalno delo z družinami
UPRAVNO-PRAVNO DELO (J788)
- eno je pa čist upravno-pravno delo
MATIČNA DRUŽINA DOBI ODLOČBO O ODVZEMU (J789)
- In zdaj tako, sodelovanje - starš, iz upravnopravnega stališča po odvzemu dobi eno odločbo kaj ni v redu, zakaj
je bil odvzem
MATIČNA DOBI NALOGE, KI JIH MORA IZPOLNITI, DA SE BO OTROK VRNIL DOMOV (J790)
- drugo pa dobi s centra pisno kaj more izpolniti, katere naloge more izpolniti, da se bo otrok vrnil domov
SODELOVANJE Z DRUGIMI ORGANIZACIJAMI (J793)
- na eno in drugo nevladno organizacijo za pomoč žrtvam
IZDELAVA NAČRTA POMOČI (K888)
- In potem ko je enkrat otroček odvzet, vsaj po mojih izkušnjah, se z matično družino naredi nek načrt pomoči
ZAHTEVE STROKOVNE NALOGE (K889)
- in tud kaj se od njih pričakuje, v smislu pogojev, da se bo otroček lahko varno vrnil nazaj k matični družini
MATIČNA DRUŽINA TEŽKO SPREJEMA DEJSTVO, DA OTROK NE ŽIVI Z NJIMA (K891)
- Starša sta težko sprejela, da jim je z začasno odredbo otroček odvzet
MATIČNA DRUŽINA SE UMAKNE NA ENO ČASOVNO OBDOBJE (K896)
- In pol je eno kar tako obdobje ko je status quo
SODELOVANJE Z DRUGIMI CENTRI ZA SOCIALNO DELO (K897, K898)
- Kadar pa se otroček namesti v rejniško družino, ki pa spada pod drug center, potem probamo s tistim centrom
sodelovat
- Je pa tako, da mi mal več stikov navežemo, da vidimo starša
TEŽKO JE DELATI Z MATIČNIMI DRUŽINAMI, KJER GRE ZA DUŠEVNO BOLEZEN (L982, L983, L984, L989, L990, L991)
- Če imam kakšen primer u glavi, je na primer – zelo težko je karkoli delat s tistimi družinami kjer gre za
duševno bolezen, je skoraj nemogoče
- Al pa za kakšno hudo moteno osebnostno motenost, borderline na primer, ki se ne zdravi, pa potem so take
eskapade
- a veš, tako da, so situacije kadar tudi mi ne vemo kaj bi ponudili
- Hujši pa je bil foter, on je pa motenc, veš motnje osebnostne strukture
- Oni pa misle da so glamorozni, glorificirani, grandiozni, oni vse zmorejo
- Tist, ki veš, da ni mogel za otroka poskrbet, ampak pristanka pa tud ni dal
PODAJANJE INFORMACIJ (L994)
- svetovanje v smeru drugih institucij
PRIDOBIVANJE INFORMACIJ IZ OKOLJA, V KATEREM MATIČNA DRUŽINA ŽIVI (L997, M1092)
- se pogovarjamo z celo socialno mrežo, kako na kakšen način bi kdo pomagal
- in okolja, v katerem živijo
USMERJANJE (L998)
- usmerjamo v terapije
OSEBNA POMOČ (L990, N1147)
- al pa sami vodimo osebne pomoči, ali otroku, ali staršem, al celi družini
- posameznemu staršu pa osebno pomoč
OVIRE PRI REJNISTVU (H549, L1037, L1038, L1039)
- Imamo pa res dolgotrajna rejništva

- Ampak kaj lahko ti s takim staršem narediš, na pdzd prideš enkart na teden
 - kako delat z mamico, ki dela v treh izmenah
 - So ovire in so zato rejništva dolgotrajneša
- MATIČNO DRUŽINO NE MOREŠ PRISILITI, DA SPREJMEJO POMOČ (1083, M1084)

- Eno je pomembno - ne moreš jih prisiliti, da sprejmejo pomoč
- To ne gre tako

NALOGA STROKOVNE DELAVKE (M1085, M1087)

- Trudiš se vzpostaviti saj tisto malo sodelovanja, da vsaj stiki potekajo, ostalo pa je na staršem
 - Opozarjaš na razmere, v katerih živijo, da to ni najboljše za otroka
- INDIVIDUALNA PROJEKTNÁ SKUPINA KOT OBLIKA POMOČI (1145)

- Matična družina - biološki starši so vključeni v individualno projektno skupino za otroka
- POMOČ DRUŽINI ZA DOM (N1146)

- Matični družini se lahko ponudi pomoč družini za dom
- SODELOVANJE Z OSTALIMI ZAPOSLENI NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO (1176)

- Ker smo večji center, si pri večini primerov delo porazdelimo - da nekdo dela z matično družino, drug bolj z rejniško, ne glede na to, pa je potrebno poznavanje in delo z obema
- TEŽKA SITUACIJA ZA VSE SODELUJOČE (N1177)

- V dvojni vlogi pa je vedno težko tako za strokovnega delavca, kot za uporabnika

• **Oblike podpore in pomoči, ki jih strokovni delavci nude matični družini ob zaključevanju rejništva**
 MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA NEKATERI STRAŠI NIKOLI NE BODO ZMOGLI SKRIBETI ZA SVOJE OTROKE (H509, H513, H514)

- Vemo da nikoli ne bo sposobna skrbeti za punčko
- Imamo pa starša, ki se nenehno kregata in s temi je težko delat
- Ta njihov fant pa ima vpis v srednjo šolo, še zdaj ne ve kam bo šel, tolk o tem kolk se starša zanj grebete pa se z njim pogovarjata

OTROCI SO PRIŠLI NAZAJ IZ REJNIŠTVA (J532, I641)

- Se spomnim enega primera, ko se fajn izšlo, ko se mamica pozdravila od droge
 - V zadnji dveh letih pa smo imeli primere, da so otroci prišli iz rejništva nazaj in to je šlo ok
- KREPITEV MOČI MATERE S STRANI DRUGIH STROKOVNJAKOV (H537)

- jo je tam terapevka še jačala
- VRNITEV OTROK V MATIČNO DRUŽINO KOT IZJEMA (I643, J772, J773, J776, L1000)

- V večini primerov imamo žal situacijo, da ne gre otrok nazaj v družino
- Kolk otrok se vrne domov? - To so izjeme, res izjeme
- Sploh pa če so otroci odšli iz tako težkih pogojev
- Jaz se ne spomnem kdaj je šel kakšen otrok domov, konkretnega primera se ne morem spomniti
- Zelo malo se jih zaključí

RAZLOGI ZA REJNIŠTVO V PRETEKLOSTI (J774, J775)

- V zgodovini, sploh na začetku mojega dela, ko je bila še Jugoslavija, so v rejništvo otroke oddajale predvsem matere, ki so prišle s trbuhom za kruhom, pol je bila nosečnost, družinske zamere, tako da ni mogla v lastni družini skrbeti za otroka, je bila sramota imeti otroka i biti neporočena
- To so bili drugi motivi in takrat so se seveda taki otroci vrnili

NUDENJE POMOČI PO ZAKLJUČKU REJNIŠTVA (J777, J778)

- Družina pa se spremlja, tako da se družini ponudi podpora centra, če bodo potrebovali in če bo pač otrok potreboval
 - Tako da staršem ostane ta občutek, da lahko pridejo po pomoč
- PRIMER POMOČI PRI ODLOČANJU (K900, K901, K902)

- Pomagala sem ji pri odločanju ali se vrniti k očetu al pa ne
- To je bila deklica, v bistvu je bila deklica že polnoletna. To je bilo lani poleti, je prišla z odločitvijo da, najprej sicer sprva, da bi podaljšali rejništvo pri teti, ker se deklica šola, potem je malo po treh mescih prišla z odločitvijo, da se, ker je imela redne stike z očetom, in da sta se z očetom pogovorila, da se ona s tem strinja, da se bo k njemu preselila. Potem smo imeli še dva, tri razgovora skupaj še z rejnico, da si želi, a ne, da je to pač njena odločitev, da si z očetom pet želi vzpostaviti odnos, da želi v tujino študirat, v bistvo smo skupaj naredile vse te pluse pa minuse odhoda, kaj bi to za njo pomenilo, kaj bi to pomenilo za stike z družino, z ostalimi člani družine, ker je imela še sestro pa mamo. Smo šle večplastno pogledat kaj to njej pomeni. In zanimljivo mi je to

kako pri teh stvareh, kako čist majhne stvari postanejo pomembne – tle je imela ortodonta pa aparat, kaj bo pa zdaj ko bo odšla v tujino, a bo prihajala sem, a ne bo, kako bo z prevajanjem, nostrifikacijo spričeval

- Tako da smo to dobro speljale, ona se se oglasi sčasoma pri meni

DOLGOTRAJNA REJNIŠTVA (L1001)

- Tam kjer imaš duševno bolezen, nizka ta inteligenca, hude osebnostne motnje, hudi alkoholizem in te zadeve, so kar trajna rejništva

ZAGOTAVLJANJE KORISTI OTROKA (L1004, L1005, L1006)

- Če je dobra povezanost med rejnico in otrokom, je treba glede na starost otroka prisluhniti otroku, tudi to je razlog da otroka ne vrnemo
- Če otrok 10 let star in lahko sodeluje mu lahko prisluhnemo
- Starše pokušamo umiriti, da rejništvo ni zato ker so oni slabi starši, v prednosti so otrokove potrebe

STARŠI NIMAJO UVIDA V POTREBE LASTNIH OTROK (L1007)

- Oni misle, da če bodo imeli stanovanje, bo toplo pa hrano, da je to dovolj -

SPREMLJANJE (H533, H534, H535, H536, I663, M1089, M1093, N1150)

- spremljale smo eno leto to
- spremljale smo z obiski na domu
- mamici so rekli, da je pogoj, da je še vključena v center za zdravljenje odvisnosti, s temi sestanki smo spremljale
- ali hodi redno na urinske teste
- Predvsem spremljanje
- To ali se bo otrok vrnil v matično družino odločamo na podlagi rednega spremljanja
- Seveda se situacija zelo dobro preveri, preden otroka vrnemo v matično družino
- spremljanje

TIMSKI SESTANKI (M1090)

- veliko timskih sestankov

SODELOVANJE Z DRUGIMI ORGANIZACIJAMI (M1091)

- informacij drugih organizacij, če so starši vključeni seveda

POMOČ OB ZAKLJUČKU ODVISNA OD MATIČNE DRUŽINE (M1094, M1095, M1096)

- Pomoč ob zaključku pa je odvisna od družine
- Eni rabijo spremljanje na začetku
- pri enih pa kar zalaufa

POMOČ PRI UREJANJU STANOVANJSKIH RAZMER (M1097)

- Pomagamo jim tudi tako, da jim uredimo stanovanje

VKLJUČEVANJE V RAZLIČNE TRANSFERJE (M1098)

- jih vključimo v kakšne transferje

POGOVOR KOT OBLIKA POMOČI (N1148)

- Pogovori

OSEBNA POMOČ (N1149)

- osebna pomoč

POMOČ DRUŽINI ZA DOM (N1151)

- pomoč družini za dom

- **Zagotavljanje glasu matičnim družinam**

ZAGOTAVLJANJE GLASU MATIČNIM DRUŽINAM ŽE PREDEN PRIDE DO REJNIŠTVA (H539)

- saj imajo to možnost tudi preden pride do rejništva

SVETOVANJE (H542)

- Recimo svetovanje

OSEBNA POMOČ (H543)

- osebna pomoč

VKLJUČITEV V RAZLIČNE DRUGE ORGANIZACIJE (H544)

- vključitev v razne organizacije

MATIČNA DRUŽINA JE UPOŠTEVANA, ČE SI TEGA ŽELI (H545, I664, K903)

- Tisti, ki si tega želijo, so tudi upoštevani
- Saj se vedno lahko oglasijo pri nas

- Družine imajo priložnost oglasiti se pri nas
INDIVIDUALNA PROJEKTNJA SKUPINA KOT OBLIKA SODELOVANJA (I665)

- Se jim nudi sodelovanje v obliki individualne projektne skupine
PODAJANJE PREDLOGOV S STRANI MATIČNE DRUŽINE (I666, I667, I668, M1100, L1015, L1016, L1017, L1019, L1020, L1021)

- Starši tu pa tam izrazijo kako bi uredili stvari
- mi se trudimo bit sodelujoči, če se da, tako da jim pustimo kdaj kaj
- Kdaj kasneje pa starši sami predlagajo posvojitev
- Jim damo, da povejo svoje mnenje, če je konstruktivno ga tudi upoštevamo
- Zelo bi si želeli pogostejše stike, obiske
- ampak ko ji omogočimo pa ne zmorejo
- Pred tem presodimo ali so sploh za to sposobni
- one kar dajo predloge, sam to so tako nizke mame in praktično sploh ne vejo kaj lahko predlagajo
- Moramo skupaj z njimi načrtovati kako preživeti dan
- Ni idej ni povezanosti, bluzijo v štirih stenah in bluzijo v računalnik

MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA SO MATIČNE DRUŽINE DOVOLJ UPOŠTEVANE (I672, K906, K907, K908, K909, L1018)

- Drugače pa sem mnjenja, da so dovolj upoštevni, a v skladu z otrokovi koristmi
- Kakšni starši, tako kot sem rekla, so še vedno zelo v tej drži »meni je to nepotrebno«, vsaj s tem začnejo
- Se mi zdi, da tisti starši, ki nekaj to sprejmejo, pa tudi, če po tem v sferi svojega življenja nič kaj dosti ne spremenijo, pridejo, se zanimajo, tud kdaj rečejo otroku »daj ubogaj rejnika« tako da im dajejo nekaj starševskega
- spet drugi so nenaklonjeni
- tretji ne prihajajo, ker ali so oba starša mrtva ali se sploh nočejo slišati za center
- Po eni strani kakšne mame so kar aktivne, ko začutijo, da si rejnica mal preveč tega otroka lasti

ZAGOTAVLJANJE KORISTI OTROKA (J795)

- Vdilo so otroci
IZRAŽANJE HVALEŽNOSTI MATIČNI DRUŽINI (J796, J798)

- Vedno jim izražamo hvaležnost
- čist čustveno je da smo veseli, da sodelujejo, in hvala ker z nami sodelujejo, ker smo pač vpleteni in povezani za tega otroka skupaj

IZRAŽANJE VESELJA MATIČNI DRUŽINI (J797)

- in veselje seveda
STROKOVNA DELAVKA SE TRUDI RAZUMETI SITUACIJO DRUŽINE (J799, J800, J801, J802)

- Jaz teh staršev nimam za sovražnike
- rabim pa veliko moči da zdržim njihovo sovražnost
- Pogosto sem njihov cilj ali objekt sovražnosti, in jih povsem razumem
- Včasih to težko nosim, ampak se učim

INDIVIDUALNE PROJEKTNJE SKUPINE KOT SREDSTVO ZAGOTAVLJANJU GLASU (K904, L1009, L1010, L1011, M1099, N1152)

- pa za to su tudi individualne projektne skupine
- Prihajajo, starši prihajajo na IPS
- razen tam, kjer je duševna bolezen, pol ne pridejo
- Starši v bistvu na sestankih ne znajo povedat kaj bi radi
- Na sestankih IPSa jim je to zagotovo zagotovljeno
- Kot je bilo že navedeno, so starši del individualne projekte skupine, ki se redno srečuje in spremlja izvajanja rejništva - skupaj se pogovarjamo o vseh bistvenih stvareh, ki se tičejo otroka - zdravje, šola, vedenjski in čustveni razvoj otroka, dogajanje v rejniški družini, stiki z matično družino...

SORODSTVENO REJNIŠTVO (K905)

- To je pa po moji oceni, glede sestankov, lepše gre z tistimi oziroma boljše je sodelovanje, če gre za sorodstveno rejništvo

MATIČNA DRUŽINA TEŽKO SPREJEMA DEJSTVO, DA OTROK NAPREDUJE V DRUGI DRUŽINI (L1012, L1013, L1014)

- ne slišijo tega dobrega napredka otroka, šola pa vrtci, pa rejnica, vsi povejo kolko otrok napredujejo –
- težko sprejemajo, da otrok napreduje v drugi družini
- Skoraj vse družine tako reagirajo

UVID V SPISE (M1101)

- Imajo možnost prebrati tisto kar jaz zapišem

MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA MATIČNE DRUŽINE NISO DOVOLJ UPOŠTEVANJE PRI SVOJIH PREDLOGIH (M1102, M1103, M1104)

- Jaz osebno menim, da ne
- Problem se kaže v temu, da nekateri starši ne želijo slišati za pomoč ko se otrok namesti v rejniško družino
- Ogromno bolečine je tukaj in s tem, da nas nočejo v bližini nastaja problem, ker na ta način niti ni priložnosti, da bi bili slišani

SOGOVERNICA NIMA DOVOLJ DELOVNE DOBE, DA BI LAHKO ODGOVORILA (N1153)

- Trenutno težko odgovorim nato, ker sem na delovnem mestu šele dobra dva meseca
BITI MATIČNI DRUŽINI NA VOLJO ZA POGOVOR (N1154)

- Si pa prizadevam, da sem na voljo matični družini za pogovor, da se o morebitnih težavah pogovarjamo skupaj
POSREDOVANJE ŽELJA MATIČNE DRUŽINE NA INDIVIDUALNO PROJEKTNO SKUPINO ALI STROKOVNI TIM (N1155)

- da njihove želje posredujem tudi na IPS, ali na strokovni tim
SKUPNO ODLOČANJE (N1156)

- in se potem skupaj odločamo, kaj je možno in kaj je v korist otroka

• **Ravnanja pri delu z matično družino, na katere morajo strokovni delavci biti pozorni**
USMERJANJE POZORNOSTI NA MANIPULACIJE S STRANI MATIČNE DRUŽINE (H575)

- Pozorni moramo biti na manipulacije s strani staršev
USMERJANJE POZORNOSTI NA RAZLOG REJNIŠTVA (I703, I704, K913, K914, K915, K916, N1167, N1168)

- Pozorni mormo biti na razlog rejništva
- ali je ta razlog neka formalno materialna situacija, ker če je, je potem to kot primarni razlog, pol je treba z družino kar mal več narediti, da se jo pomaga okrepiti
- Pomembno je, da imata partnerja ustrezno komunikacijo, a sta izpeljala te stvari, pa tud kaj je bil sploh razlog odvzema
- Če je bil razlog odvzema težave z alkoholom, potem bom na to pozorna, a se bodo odpravili na zdravljenje, a je oče šel v AA, a je mama šla v klub, a apstinirata
- da sta si najdlja delo pa da redno delata, pa tud če nista pa pišeta vloge, ali sta aktivna
- Če je bilo nasilje razlog, a sta se vključila v treninge socialnih veščin, a se vključujeta v šolo za starše, a ob naslednjem razgovoru imata določene uvide
- V osnovi je razlika ali gre za rejništvo s soglasjem ali z odvzemom
- V primeru odvzema je zagotovo težje, vsaj v začetku

USMERJANJE POZORNOSTI NA SPOROČILA REJNIŠKE DRUŽINE

- K917 - Kaj tud rejnica sporoča v času stikov, tudi na to sem pozorna
POMEMBNO JE, DA DRUŽINA ZNA UPORABITI PRIDOBLEJENO INFORMACIJO (I707, I709)

- Pomembno mi je, da uporabnik zna uporabiti informacijo, ki sem jo posredovala
- ta previdnost kot sem že prej rekla dajat informacije

NAČELO ODPIRANJA PROBLEMA (I710)

- odpirat problem

RAZISKOVANJE ŽIVLJENJSKEGA SVETA MATIČNE DRUŽINE (L714)

- Potem je pomeben del, da preveriš kako živijo, kako so živeli njihovi, pridobiti širše informacije, življenjske zgodbe staršev, ki so jih pripravljeni povedati

ISKANJE RAVNOVESJA PRI DELU Z VSEMI UDELEŽENIMI (J823, J824, J825, J826, J827, M1113, M1114, N1172, N1173, N1174)

- To je apsolutno skoz past
- Težko je najdet sredino – biti ob otroku, biti tud staršem
- V trenutku se znajdeš na strani samo enega, in imam pravne argumente, da se postavim n njegovo stran
- ampak moram vedeti iz delovanja socialnodelavskega, da ni to moje delo, da plasiram sovražnost, da se postavljamo drug proti drugemu
- Niti to, da ulepšujem situacijo in iščem opravičila za starše
- Iskati moramo ravnovesje med vsemi udeleženiimi
- Je pomembno poskrbet najprej za otroka, a ne smemo pustiti matično družino samo, tudi rejniško ne, da se same ukvarjajo z stiskami
- Pozorni morajo biti, da se ne nagibajo samo oz. preveč na matično družino
- ali pa da so do njih preveč distancirani, da se z njimi ne ukvarjajo
- Najti je potrebno pravo ravnovesje med eno in drugo družino

OSEBNOST (J828)

- In za to rabiš bit močna osebnost, da zdržiš pritiske, drugih strok recimo, zdravniške, pravne
PRITISKOV JE OGROMNO (J829)

- Ker pritiskov je veliko, je ogromno
ZAUPANJE V SAMEGA SEBE (J831)

- Enostavno moraš verjet sebi, si zaupat
VIZIJA (J832)

- Moraš imet vizijo
INOVATIVNOST (J833)

- Da vedno znova iščeš neke ideje in poti kako bi bilo zdaj naprej
NE ZASTAVIMO SI PREVISOKIH CILJEV (K910, K924, M1115)

- Mislim, da to delo zahteva zelo veliko mero strpnosti do tega, da si ne postavimo previskih ciljev
- do neke meje jaz imam lahko pričakovanja, da pač redno imajo starši medikamentozno terapijo, da hodijo v skupine za samopomoč, ne morem pa od njih nekaj dolgoročno pričakovat
- Se zgodi, da nam vsega ne uspe

KONTINUIRANO DELO Z MATIČNO DRUŽINO (K925)

- Predvsem na to sodelovanje, da jih spremljamo, v tem smislu preverjanja njihovega položaja, položaja otroka, a jih res imamo v sodelovanju, a so res sodelujoči, ta pozornost, da ne zgubiš kontakta, to je bistveno
KREPITEV MOČI MATIČNE DRUŽINE (K926, K930)

- Da jih opogumljaš, da greš iz perspektive moči, pohvališ napredek

- Da res ratamo sodelavci, ne pa mi v poziciji moči, pa bomo odklulat to pa to pa to

DELO NA OMOGOČANJU KVALITETNIH STIKOV IN OHRANJANJU KONTAKTA OTROKA Z LASTNO DRUŽINO (K928, K929, N1175)

- In raje pozdravljam neke kvalitetne stike pa ohranjanje kontakta

- in da smo realni do otroka, da otrok razume položaj

- ter pri tem gledati predvsem na koristi otroka in na njegove potrebe ter pravice

ZAČASNOST REJNIŠTVA (L1043)

- Predvsem po eni strani bi morali ves čas strmet k temu, da matična družina dobi otroka nazaj

• **Ravnanja pri delu z matično družino, katerih se strokovni delavci morajo izogibati**
IZOGIBANJE ZAVZEMANJU STRANI (H576)

- Izogibati pa se moramo temu, da zavzemamo strani – v rejništvu moraš biti na strani vseh, ker brez tega ne gre

• **Kompetence strokovne delavke, potrebne za delo z matično družino z vidika matičnih družin**
STROKOVNE KOMPETENCE (H565)

- Strokovne predvsem
REDNO IZOBRAŽEVANJE (H566, H567, H568, H569)

- Redno izobraževanje

- Ravno ta problem imamo

- Vse manj kvalitetnih izobraževanj

- pa še število delavcev obstaja, kateri se izobraževanja lahko udeležijo

POSLUH (I673, L1023)

- Se mi zdi, da je to kar je pomemben del kompetenc, to da imaš en posluh

- imeti posluh za družine

BRATI MED VRSTICAMI (I674, I675, I676)

- pa en pogled, da ne jemlješ stvari take kot so

- Ampak da si pripravljen, mogoče slišat nekaj zraven

- si pripravljen videti kako stvar, ne samo tisto kar si na prvo žogo videl, se pravi, brati med vrsticami – je ena taka pomembna lastnost

STROKOVNA DRZNOST (I677)

- Potem druga stvar se mi zdi ena strokovna drznost
STROKOVNI POGUM (I678)

- strokovni pogum
DELO V KORIST UPORABNIKOV (I679, I689, I690, J812, J813, N1161)

- To se mi zdi tudi zelo pomembno, to se pravi – ne mislim zdaj, da ga lomiš izven nekih okvirjev, ki so določeni (zakoni, doktrina stroke), ampak, da vzameš nekaj kar oni izpostavijo, nekaj kar oni predlagajo, nekaj kar oni ponudijo, da jih ne zavrneš
- Se pravi, da res gledaš na korist uporabnika, na korist stranke
- Ne pa da se ukvarjaš z lastno stisko, z lastnim strahom, z lastno bojznijo
- da si skozi na strani otroka
- kar ne pomeni da si proti drugim
- razvoj otroka in poznavanje potreb otroka

ODZIVNOST (I680)

- Da recimo gojiš to z njimi skupaj lahko, da ne odstopiš, da si odziven, to je izjemno pomembna stvar – da si odziven

PODAJANJE INFORMACIJ (I681)

- Informacije si etično dolžan dat – je pomembno, da jo omeniš in da jo daš

OBRAVNAVANJE LASTNIH STISK (I682, I692, I693)

- Pa da predeluješ stiske, da jih obravnavaš
- Moraš biti tudi pošten do te lastne stiske
- In tudi to družini poveš, za lastno stisko

ETIČNA DRŽA (I686, I687, I688)

- Ena taka kompetenca, ki tudi je, da si pripravljen etično delati, z vidika potreb ljudi ki se javljajo v teh zadevah
- Ker zdaj ukvarjat se z nečim podobnim kot je, da bi jaz tko razumela zakaj ta družina tko razmišlja, zakaj ona tko funkcionira, je v bistvu en tak moteči balast v teh procesih in na strani matične družine in nas strokovnih delavcev
- Temu bi rekla etična drža

SPREJEMANJE ODLOČITVE Z MAKSIMALNO ODGOVORNOSTJO (I695, I696)

- Tudi ena sposobnost je sprejemati odločitve z maksimalno odgovornostjo, ki jih na socialni lahko
- Saj to je odgovornost, ki se ne konča – nosiš podaljšano odgovornost za celo življenje

POMEMBNOST DELOVNIH IZKUŠENJ (J803, J804, J805, L1027, L1028, L1029, L1030, L1031, L1052)

- Dolga delovna izkušnja, do katere je danes težko priti
- Ko gre za otroke, se dejansko uprete, in to zgleda, ko si začetnik, vržen v mlin
- Da si vržen v pralni stroj
- To so vse ljudje zelo manipulativni in če ti tako mlad vstopiš v to, te oni lahko peljejo
- pol ko dobiš kilometrino to lahko prepoznaš
- To razdelaš, to kilometrino, predeluješ na timskih, supervizijskih sestankih
- Tako pridobivaš strokovne izkušnje
- Pridobivanje suverenosti, da ne padeš v te igre
- Ampak, kot sem že rekla, pridobivaš kilometrino in se te ne doknejo v tolikšni meri te zadeve

SODELOVANJE Z OSTALIMI ZAPOSLENI NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO (J806)

- Kljub podpori kolegov na centru, ne odločaš sam

RAZMEJEVANJE MED DELOM IN OSEBNIM ŽIVLJENJEM (J807)

- Ampak to razmejevanje je težko

OSEBNOSTNA NARAVNANOST K DELU Z DRUŽINAMI (J808, L1022, L1032)

- Je odvisno tudi od osebnosti, tudi to kakšna si oseba je pomembno
- Jaz mislim, da moraš biti osebnostno naravnana k delu z družinami
- Pomembna je tudi osebnostna naravnost, kakšne socialne delavke so nezmožne delati z družino

TOLERANCA (J809)

- Da imaš toleranco, veliko mero tolerance -

POSTAVLJANJE MEJA VSEM UDELEŽENIM (J810, J811, J814, J815, J816, K912)

- hkrati pa da zelo dobro znaš postavljati meje vsem udeleženi
- in sebi seveda
- Zavedati se moram kaj je znotraj teh pooblastil kot socialne delavke, kaj je res moja naloga
- Jaz nisem bog, ne morem te mame usrečiti, družini biti en mesija
- Da tud zmorem traume vseh teh ljudi in otrok prenest
- Pomembno je kolk si bodo enotni, kolk si bodo prišli nasproti, a hkrati, če se jaz odmaknem od rejniške družine in se ukvarjam z njima gledat tudi koristi otroka

DOBRO POZNAVANJE STRUKTURE MATIČNE DRUŽINE (K911)

- Da res dobro poznaš strukturo družine, da vidiš, da po mojem mnenju, da si tud narediš to večplasnost – kaj je zdaj treba urediti v tej družini
- KOMPETENCE ZA DELO Z DRUŽINO (L1024)
- moraš imeti kompetence za delo z družino
- PROFESIONALNA DISTANCA (L1025)
- Moraš imeti profesionalno distanco, da se te boleče družinske zadeve ne dotaknejo
- AFINITETA ZA DELO Z DRUŽINAMI (L1025)
- pa moraš imeti afiniteto za delo z družinami
- STROKOVNE DELAVKE, KI NIMAJO POTREBO PO KONTAKU Z UPORABNIKI (L1033)
- imamo tudi socialne delavke, ki uživajo delat na otroških dodatkih, se te mlade punce ne vidijo na drugih področjih –
- EMPATIJA (M1108, N1166)
- Pa empatija je pomembna, saj družine to čutijo
 - sposobnost empatije...
- DOBRO POZNAVANJE DELA Z LJUDMI (N1157)
- Dobro poznavanja dela z ljudmi
- SPRETNOSTI VODENJA POGOVORA (N1158)
- veščine in spretnosti vodenja pogovora
- POGAJANJE (N1159)
- pogajanja
- SPREJEMANJE RAZLIČNOSTI (N1160, N1163, N1164)
- usklajevanja različnih mnenj
 - posluš za različna mnenja
 - sprejemanje različnosti
- OBJEKTIVNOST (N1162)
- objektivnost
- POTRPEŽLJIVOST (N1165)
- potrpežljivost
- **Dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino z vidika matičnih družin**
- SODELOVANJE Z OSTALIMI ZAPOSLENI NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO (H493, H499, H501, H502)
- Vsi mi delavci pričakujemo da bomo skupaj delali
 - Pol si pa temu prepuščen – a se bo kolegici danes dalo kaj delat
 - Trudim se delat v paru, brezveze je da si mapce pošiljamo
 - Da skupaj furamo, da smo skupaj na IPSih
- POMANJKANJE KOMUNIKACIJE MED ZAPOSLENIMA (H507, H508)
- Njene spise sem samo jaz dobila, družinci niso imeli pojma
 - In potem vso delo pade name
- KONTINUIRANO DELO Z MATIČNO DRUŽINO (H570, H571, H572, H573, H574, I697, K922, L1036)
- Kontinuirano delo
 - Če starše spustiš iz rok, je vsega konec
 - Res, da je to težko, prav na temu bi morali delati
 - Od časa, za delo z matično družino moraš imeti dovolj časa
 - Na centrih pa to enostavno ne znese tako pogosto
 - Vzdrževanje stikov z matičnimi starši, naprej to
 - Od storitev, ki ji jih mi nudimo, od njihove kvalitete pravzaprav
 - in da si pripravljena na dolgotrajne sodelovanje, da lahko rečeš, da poznaš ta kontinuum
- PREOBREMENJENOST STROKOVNIH DELAVCEV (H580, H581, H582, H584, H585, L985)
- Mogoče pa imamo preveč primerov
 - če bi imela pet družin, bi se dalo poglobljeno delat
 - S to količino primerov ne moreš kvalitetno delat
 - Na faksu je drugačna predstavitev
 - Vse je to fajna, ampak kako vse narediti v delovnem času, če imaš preveč primerov?
 - Ker nas je premalo, tudi to
- ISKANJE REŠITEV V SODELOVANJU Z MATIČNO DRUŽINO (I698, I699, I700, N1169, N1170, N1171)

- Pol v sodelovanju z njimi iskati rešitve
- Ker če se oni ne počutijo udeleženo, je težko delat
- Jaz se trudim vedno čim več posvetiti uporabnikom
- Zelo pomembno je kakšen odnos vzpostaviš z matično družino, kako te ona sprejema
- Menim, da predvsem od tega kakšen odnos z njimi vzpostaviš
- od tega ali imajo občutek, da so pomembni, enakovredni drugim udeleženi, ali so slišani, spoštovani, sprejeti, taki kot so...

BIROKRACIJA KOT MOTEČI DEJAVNIK PRI DELU Z MATIČNIMI DRUŽINAMI (I701, M1111)

- so pa kolegice, ki zaradi birokracije to enostavno ne uspejo
- Od samih zakonskih okvirov

POŠTEN ODNOS (I715, I718)

- Pomemben je en taki poštene odnos
- en pošten odnos

DRZNOST (I716)

- Pomembni so drznost

ETIČNA DRŽA (I717)

- etična drža

DOBRO URAVNAVANJE LASTNE STISKE (I719)

- pa dobro uravnavanje lastne stiske

STROKOVNI POGUM (I721)

- Rabiš strokovni pogum

ČAS (J817, J820)

- Čas
- Čas pokaže, če je to kaj smo naredili dobro

ZNANJE (J818)

- znanje

OSEBNOST STROKOVNEGA DELAVCA (J819, K927)

- in osebnost strokovnega delavca
- Od strokovnih delavcev tudi, saj ne morejo vsi delati z družino

POŠTENO POROČANJE MEDIJEV O STROKI SOCIALNEGA DELA (J821)

- V javnosti mora priti do poštenega poročanja

VSAKA STROKA NAJ GOVORI O LASTNEM PRISPEVKU (J822)

- do tega da bo vsaka stroka o sebi govorila, o svojemu deležu, o svojemu prispevku

ISKANJE RAVNOVESJA PRI DELU Z VSEMI UDELEŽENIMI (H577, J840, J841)

- Moraš biti svetovalka
- Moram se zavedat, da sem popolnoma vpletena
- Tole linijo moraš obdržat: sem delavka centra, moja stran je stran otroka, in koliko stran otroka toliko stran staršev in rejniške družine, ampak oni imajo svoje naloge in jaz ne grem nasproti in sem zraven, ampak samo do tam, obstaja meja

SPOSOBNOST STROKOVNEGA DELAVCA, DA VKLJUČI MATIČNO DRUŽINO V RAZLIČNE PROGRAME (K918, K923, M1112)

- Možnost strokovnega delavca, da vključi starše v programe
- Pa tudi programov, ki jih skupnost nudi
- Pa tudi odvisno je od tega, kam jih lahko napotiš po dodatno pomoč

AFINITETA DO DELA Z DRUŽINO (L1034)

- Afiniteta do dela z družino

PROFESIONALNA DISTANCA (L1035)

- Toplina in profesionalna distanca

MATIČNA DRUŽINA MORA PRIDOBITI UVID V LASTNO SITUACIJO (L1040, L1041, L1042)

- Od staršev seveda
- Čim prej oni dobijo nek uvid v svojo situacijo, prej se bo situacija začela reševati
- Ker če se to ne zgodi, pol tudi enga sodelovanja ne moremo pričakovat

PODAJANJE INFORMACIJ (M1109)

- Dajanje informacij družini

ISKRENOST (M1110)

- pa iskrenost

• Dileme

ODLOČANJE O RESNIH STVAREH (H517, H522, H524, H529, H546, K886)

- Je pa res, da moramo odločati o resnih stvareh in se zgodi, da ne veš kaj narediti
- Moja dilema je a ga dat nazaj ob koncu šolskega leta, junija, nazaj k tej mami
- Ne vem kaj tle narediti, lih to mi je zmeraj dilema
- Ne vem a bo to obremenitev ko bo otrok prišel, a bo zmogla?
- Ker kako pomagati, če ne želijo niti slišat za center...
- Glih zdaj ima ena kolegica težave s tem, al bomo šli pač z odvzemom in namestitvijo al pa ne

MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA SO OSEBE ODVISNE OD PREPOVEDANIH DROG MANIPULATORJI (H523)

- saj veš kakšni manipulatorji so drogeraši »vse bo, vse bo«

PREVERJANJE DEJSTEV (H530)

- Kako pa naj jaz to testeram?

DVOM V PRAVILNOST ODLOČITVE (I711, I720)

- dilemo, dvom v pravilnost odločitve
- Ogromno enih dilem je tukaj – niti ena stvar ni dokonca postavljena

• Načini ravnanja (Lüssi 1991), ki jih strokovni delavci uporabljajo pri delu z matično družino

NAČINI RAVNANJA IN METODIČNA NAČELA (LÜSSI 1991) SO SOGOVORNICI ZNANI (H589, K938, L1053)

- Ja, so, Sam je že nekaj minilo od mojega študija
- Ja, vse, ki si jih naštel
- Za Lüssija sem slišala sicer

SVETOVANJE (H587, J844, K939, M1121, N1178)

- Brez svetovanja ne gre
- Ja, svetovanja so najpogostejša
- Od svetovanja, brez katerega ne gre
- Od svetovanje, ki ga opravljamo vsak dan
- Svetovanje

POGAJANJE (H588, J845, K940, M1122, N1179)

- enako kot velja za pogajanja, saj to v največji meri delamo
- se pa tudi večno pogajamo
- in pogajanja
- tudi pogajanje
- pogajanje

INTERVENIRANJE (H589, H590, H591, J846, K943, M1124, N1180)

- Glede interveniranja, saj to je socialno delo
- se vključimo, ali vsaj poskušamo vključiti v življenje uporabnika
- pol pa mu pomagaj, če uporabnik to dovoli – recimo z storitvami centra
- Glede interveniranja, je to po meni vsaka storitev, tudi če je po uradni dolžnosti, al pa na podlagi uporabnikove osebne odločitve
- Interveniramo ko nas potrebujejo
- Intervencija se kaže že v temu ko uporabniki pridejo na center ali pa mi ukrepamo po uradni dolžnosti
- interveniranje - kadar je potrebno

PRISKRBOVANJE (H592, J847, M1125, M1126, M1127)

- Materialno jim pomagaj, socialno tudi
- Storitve jim omogočamo, če se le da, oziroma če je uporabnik upravičen
- denarni transferji
- terapije
- delavnice

OSKRBOVANJE (H593, J843, K942)

- Pa moraš jim bit dostopen, če se le da, odvisno od tega, kolk dela imaš
- Uporabnikom sem vedno na voljo, vsaj se trudim bit tukaj zanje
- Smo uporabnikom na voljo in jim pomagamo

DELO NA CENTRIH ZA SOCIALNO DELO LAHKO RAZČLENIMO NA NAČINE RAVNANJA (M1120)

- Ja, vse tisto kar delamo na centrih lahko razčlanimo na načine ravnanja
ZASTOPANJE (K941, M1123, N1181)

- ter zastopanja
- in zastopanje so vsakodnevne akcije
- zastopanje v odnosu do drugih članov individualne projektne skupine

• **Metodična načela (Lüssi 1991), ki jih strokovni delavci uporabljajo pri delu z matično družino**
NAČELO VSESTRANSKE KORISTI (H594, J849, K944, M1129, N1182)

- Trudimo se delati z vsemi, z vsemi udeleženi samo to je v praksi težko
- Ampak se trudimo delati z vsemi
- Saj vsestransko korist moram upoštevati
- Zgodi se, da nista oba starša vključena, tako da načelo vsestranske koristi ni zadovoljeno popolnoma
- Načelo vsestranske koristnosti - vendar mora biti pri tem ne glede na načelo na prvem mestu korist otroka

NAČELO INTERPOZICIJE (H595, M1130, N1183)

- Trudiš se delati tako, da bi vsem delo bilo v korist
- si pa prizadevam za načelo interpozicije saj starše vedno vabim k sodelovanju, vedno
- prizadevam si za interpozicijo

NAČELO KOMUNIKACIJE (H596, H597, K945, N1184)

- Težko je vzdrževati kontakt med starši recimo, če so šli narazen, otrok pa je v rejništvu
- Se trudiš imeti stik z vsemi, če je le možno
- enako kot to, da moram povabiti vse udeležene k sodelovanju
- brez komunikacije tudi ne gre

NAČELO INSTRUMENTALNE DEFINICIJE PROBLEMA (H598, H599, J848, K947, M1133, M1132, N1185)

- Ne moreš pa vedno definirati problem, z vsemi
- Pol delamo na temu kar imamo
- Težko je pridobiti definicijo problema vseh udeleženi, saj velikokrat je težko dobiti oba starša, ali kakšno tretjo osebo, ki je pomembna za otroka
- Če je le možno, pa definirati problem
- Pol pa moraš delat s tem kar imaš
- Problem je tudi načelo instrumentalne definicije problema, ker če niso prisotne vse osebe pomembne za otroka, ne moreš izvedet kaj je tista stvar, al pa dogodek, ki tišči vse vključene
- instrumentalna definicija problema

SOCIALNO - EKOLOŠKO NAČELO (H600, J850, K946, M1134)

- Poskušaš tudi poiskati podporo v okolju
- Čeprav družine nimajo veliko socialnih mrež, se trudimo poiskati nove in jih aktivirati
- ter krepiti uporabnikove mreže
- Res pa je, da moraš nenehno podpirati njihove socialne mreže, če jih imajo

NAČELO POGAJANJA (H601, H602, J851, M1131, N1186)

- Nenehno se pogajaš z vsemi, ja
- Ko pa ne gre, ne gre
- Prizadevam si za sodelovanje, okol veliko stvari se moramo pogajati
- Se pa tudi velikokrat pogajamo
- načelo pogajanja

NAČELO ODPIRANJA PROBLEMA (H603, J852, N1188)

- Dam staršem čas, oni se vrnejo, oni ne
- Zgodi pa se tudi, da zahtevam nemogoče od družine, ker šele takrat slišiš zakaj nekaj ne gre
- večkrat je potrebno tudi odpirati problem

NAČELO SODELOVANJA (H604, N1187)

- V sodelovanje jih ne moreš prisiliti
- prizadevam si za načelo sodelovanja vseh udeleženi v problemu

NAČELA JE TEŽJE UPOŠTEVAT PRI DELU Z MATIČNIMI DRUŽINAMI (M1128)

- Načela pa je mal težje upoštevati pri delu z matičnimi družinami

• **Druga znanja, na katera se opirajo strokovni delavci pri delu z matično družino**
ŠTUDIJ SOCIALNEGA DELA NASPLOŠNO NI DOVOLJ (H605, M1105, M1106)

- Želim povedati, da ni dovolj samo študij socialnega dela
- Študij je dovolj ampak samo za osnove
- Ko stopiš v ta svet, se začneš zavedati, da to znanje ne zadostuje

ŠTUDIJ PSIHLOGIJE NASPLOŠNO NI DOVOLJ (I725, I726, L1061)

- Samo fakulteta ni dovolj
- recimo za postopke je dost
- Rabiš orodje, ker faks sam ti ne da tega tolk, ne da velik

KONFLIKT MED INSTITUCIJO CENTRA ZA SOCIALNO DELO IN AKADEMIJO (H606, H607)

- so profesorji s Fakultete za socialno delo, ki so nastrojeni proti centrom in to prenašajo na študente
- Kva vse bi mi mogel na centri delat, nore ideje, ne moreš to delat z tolkim številom družin

IZOBRAZBA SOGOVORNIC (I722, J853, K948, L1054)

- Jaz sem psihologinja
- Socialna delavka sem, sem končala višjo šolo, pol študij ob delu, to je bila visoka šola, pol še univerzitetni študij
- Socialna delavka sem po izobrazbi
- Sem psihologinja

DODATNA USPOSABLJANJA (I723, I724, J854, K949, L1055)

- zaključeno imam tudi del psihoterapevtskega usposabljanja za kognitivno-vedenjskega terapevta
- pa v bistvu sem pri koncu usposabljanja z skupinsko dinamiko analitske psihoterapije
- potem se imela velik možnosti na centru za različne seminarje za delo z ljudmi, ki so jih izvajali različni ljudje, v manjšini naši profesorji
- trenutno študentka transakcijske psihoanalize
- Zraven psihologije sem končala še realitetno terapijo, zelo dobra zadeva

POTREBA PO DODATNEM USPOSABLJANJU (I727, I728, M1107)

- Za svetovalni del, no way, ni dovolj opčečloveški posluh pa znanje
- Znanje ti dobiš, tega ne moremo reč da ne, se je pa treba usposabljat v svetovalnih in terapevtskih tehnikah
- Tako da je poudarek na dodatanem izobraževanju

PREDLOGI ZA IZBOLJŠANJE ŠTUDIJA SOCIALNEGA DELA (I729, I730)

- Na rešitev usredotočene terapije bi morale biti obvezni del podiplomskega študija socialnega dela
- a tudi mal odnosne terapije

NA CENTRIH ZA SOCIALNO DELO NI PROSTORA IN ČASA ZA DOLGOTRAJNE TERAPIJE (I731, I732, L1056, L1057)

- Je problem ker na centru nimamo prostora – pa ne prostora v smislu sob, ampak vsebinsko gledano res ni prostora za neke dolgotrajne terapije, recimo sedem let enkrat tedno, oprosti, ni šans
- V glavnini niti nimamo čas za to
- Za delo na centru je transakcijska pregloboka
- in tukaj nimaš tega terapevtskega dela

NA PROBLEM USREDOTOČENO DELO KOT DOBRA PRAKSA (I733, I734)

- Mi imamo bolj prostor za to, da rečemo »tukaj smo zdaj prišli do tega problema, dajmo zdaj ta problem izolirat pa ga probajmo ciljno reševati, odnosno pa samo še toliko upoštevaj da ta problem podpreš –
- In tako reševanje problemov se pri nas na sociali dobro obnese

OSNOVA ZA DELO JE ZNANJE (J835)

- Jasno je, da je osnova znanje

OSNOVA ZA DELO SO IZKUŠNJE (J834, J836)

- Lažje mi je, ker sem starejša, mislim po delovnem stažu
- ampak izkušnje so mi zelo pomembne – moje izkušnje kot mame, kot babice, meni je to pomagalo

OBRAVNAVANJE LASTNIH STISK (J837, J838, J839, J855, J856, J857, J863, J864)

- Imam tudi veliko podpore na centru
- Moramo to ven dat
- Pa imaš občutek, da si vse naredil, pa kaj še kdo hoče, kaj še bo, in si tudi v stiski
- In potem so tu supervizije
- intervizijska srečanja
- Podpora je pomembna
- To so hude stvari in to delo ti mora biti izziv, da lahko zdržiš
- Moraš tud obvladovati čustva

PRIČAKOVANJA MEDIJEV OD STROKE SOCIALNEGA DELA (J858, J859, J860, J861, J862)

- Ravno zdaj mediji grejo po poti pritiskov, kaj bi socialno delo moglo, od čudežev naprej
- Zahteve po čudežih, čudežnih palčkah

- Pričakovanja družbe so nerealna
- So prispevki, ki so čisti dobri, kritični in tudi ne pomeni, da se na centrih ne morejo zgoditi napake, nekaj kar se ne bi smelo zgoditi, to je povsod, smo vsi ljudje, v vsakih strokah
- Zdaj govorim o tem pogromu s strani družbe, politike

MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA JE TRANSAKCIJSKA PSIHOANALIZA PREZAHTEVNA ZA PODROČJE REJNISTVA (K950, K951, K952)

- Je globinsko naravnana, poglobljena in se mi zdi rejništvo samo po sebi, al pa delo z matično bi bilo lahko zelo svetovalno
- samo rejništvo, pa, najbolj intenzivno je ob nameščanju in prenehanju
- vmes pa je v bistvu spremljanje

UČINKOVITA UPORABA REALITETNE TERAPIJE PRI DELU Z MATIČNIMI DRUŽINAMI (L1058, L1059)

- realitetna je naštimana tukaj in zdaj, action varianta
- Zelo učinkovito jo lahko uporabljam

TERAPIJE, ZA KATERE SE ODLOČIŠ, MORAŠ ŽIVETI TUDI SAM (L1060)

- Te terapije za katere se odločiš, moraš tudi ti sam že živet

- **Mnenje strokovnih delavcev o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine**

IDEJA JE DOBRA (H608, J865, K953, L1062, N1189)

- Ideja je dost najbrž dobra
- Ideja je dobra
- To bi bilo ful dober
- Ideja je načeloma dobra
- Ideja je dobra

ODLIČNA IDEJA (I736)

- To bi bilo po mojem fenomenalno

KORISTNA IDEJA (N1190)

- in bi bila zagotovo koristna

KONTINUIRANO DELO Z MATIČNO DRUŽINO (H609)

- Če jih ne držiš, ne spodbujaš, od sodelovanja nič

DRŽAVA BI MORALA RAZVIJATI STORITVE ZA POMOČ DRUŽINAM (I620, I702, I735, K920)

- malo bi si mogli več prizadevat, tako država kot mi zaposleni –
- Tako, da bi morala država za to poskrbet, na splošno
- Državi bi to moralo bit v interesu – da človeka osposobi za življenje in za to, da bo zmožen skrbeti za otokre, ne govorim samo materialno, tudi v smislu skrbi in vzgoje
- nekatere šole za straševstvo se v kontekstu nekih zasebnih zavodov, ki so plačniški, za matične družine mi pa vemo, da doskrat nimajo denarja plačevati to

POTREBA PO PODPORNIH SKUPINAH ALI SKUPINAH ZA SAMOPOMOČ (I739, I742, K960, M1137)

- Opažam, da bi bilo treba več s temi vsebinami delati
- Dalo bi se veliko narest na tem
- To nam res manjka
- Sicer pa bi to morali probat, ker edino tako bomo izvedli ali bi staršem skupine bile od pomoči

MOŽNI PROBLEMI GLEDE PODPORNIH SKUPIN ALI SKUPIN ZA SAMOPOMOČ (I740, M1135, M1136, N1191, N1192)

- Samo sem mnenja, da matične družine nimajo kapacitet za to – dat osebne stvari ven in se držat ene kontinuitete – redno srečevanje npr.
- Ne vem kolk časa bi se uspele sestajate takšne skupine
- Ker družinam je problem obdržati eno tako kontinuiteto, to me edino skrbi
- je pa težava z obremenjenostjo zaposlenih
- in pomanjkanjem časa

MNENJE STROKOVNE DELAVKE, DA MATIČNE DRUŽINE NISO DOVOLJ USPOSOBLJENE ZA SODELOVANJE V PRODPORNIH SKUPINAH ALI SKUPINAH ZA SAMOPOMOČ (H610, I741, K961, K962, K963, L1063, L1064, L1068, L1069)

- niso pripravljeni razčistit, raziskat, saj imajo težke zgodbe za sabo
- so kar šibki dosta
- Ker doskrat se matične družine s tem težko soočajo, in vsak razgovor je vedno znova »zakaj je šel, kdaj bo prišel nazaj«
- Vidiš da starša bi, ampak najprej morata poskribet za sebe

- in razumem starše, da jim se zgodi, da jim se prioritete porušijo
- je pa ena stvar, kot sem na začetku rekla, to so vse družine take, ki niso normalne
- npr. če pomislim da bi ona shizofreničarka, pa tisti motenc, če se to združi, ej, kaj lahko od tega dobijo?
- Skupinsko težko
- Jaz ne bi dala roke v ogenj za te starše

POMANJAKANJE STORITEV V SKUPNOSTI ZA MATIČNE DRUŽINE (K919, K921)

- za starše pa niti ni takšnih programov al pa kaj tazga
- Kakšne nevladne organizacije al pa zasebniki imajo programe namenjeni rejnikom in otrokom, za starše pa manj

ZGODBE DOBIJO POMEN (K954, K955, K956)

- zaradi, že iz te relacijske potrebe po tem, da imajo ob sebi nekoga z podobno zgodbo
- ker ko je človek v krizi, in ko se tak stvari dogajajo, imaš občutek da se to samo tebi dogaja
- in ko ti vstopiš v eno tako skupino ljudi, dobi tvoja zgodba pomen

RAZUMEVANJE (K957)

- si med ljudmi, ki so doživeli isto zgodbo in to v emocionalnem smislu doživiš, da si bolj razumljen

ČRPANJE DOBRIH ZGOD (K958)

- Hkrati lahko tudi črpajo dobre zgodbe, meni je uspel, imamo dvakrat tedensko stike...

PODPORNE SKUPINE ALI SKUPINE ZA SAMOPOMOČ KOT MOTIVACIJA (K959)

- je neka motivacija, zagon, »če je tistemu uspelo dobiti otroka, bo tud meni«

PREDLOGI ZA USTANAVLJANJE SKUPIN ZA SAMOPOMOČ ALI PODPORNH SKUPIN (I737, I738, I743, J866, J867, J868, J869, J870, J871, L1065, L1066, L1067)

- pa čeprav dvakrat na leto
- naredit mešane skupine, povabiti in matične in rejniške družine, ampak ne iz istih situacij
- Starši bi tako svojo izkušnjo posredovali naprej, je ena vstopna točka
- Lahko bi starše po območjih združeval, ker otrok ni veliko v rejništvu, recimo ljubljanski centri
- Težko je glede staršev, tako da bi bilo OK, če bi udeležnost bila na podlagi prostovoljnosti
- Pa dobro bi bilo, če bi vodili tisti, ki s starši niso direktno povezani v sodelovanju, ker je manj ogrožajoče
- Al pa da bi se starši sami dobival
- Da bi si izmenjal izkušnje
- pa kaj bi bilo potrebno izboljšat
- V vsaki skupini je pomembno imet eno zdravo jedro, dve družini normlni pa pol, da zraven imamo pa še štiri, ki nimajo zdravo jedro
- Samopomočne ja, če bi našli ene dve zdrave, zraven pa tudi štiri, ki imajo otroka v rejništvo
- Za skupino kot obliko pomoči rabiš zdravo jedro, da ob tem drugi pridobivajo, če bodo pa vsi isti, se lahko samo kregajo

9.4. Odnosno kodiranje

Paradigmatski model odnosov med kategorijami po Glaserju in Straussu

Dobljene in definirane kategorije iz prej opravljenih postopkov sem primerjala med seboj in jih vzpostavila v domnevne odnose ter določila mesto teh odnosov znotraj paradigmatskega modela odnosov po Glaserju in Straussu (1967, v Mesec 2007: 30).

9.4.1. Odnosno kodiranje intervjujev opravljenih z matičnimi družinami

Vzročni pogoji: Razlogi za rejništvo.

Glede na temo moje raziskave, je ozadje vsega seveda rejništvo. Tema je sodelovanje z matično družino v sistemu rejništva - torej rejništvo se je že zgodilo, traja ali pa je zaključeno, in za rejništvo obstajajo ali so obstajali razlogi zaradi katerih otrok ni več mogel živeti v svoji biološki družini. Zato sem kot vzročne pogoje opredelila kategorijo Razlogi za rejništvo.

Pojav: Zagotavljanje glasu matičnim družinam.

Kot osrednji pojav sem izbrala kategorijo Zagotavljanje glasu matičnim družinam, saj je zagotoviti glas prav matični družini zelo pomemben dejavnik, da bi se otrok vrnil domov. Družino poslušamo, sodelujemo z njo ter ji na ta način omogočamo, da uredi svojo situacijo ter da se otroka lahko vrne domov.

Kontekst: Razmere v matični družini.

Razmere v matični družini v veliki meri vplivajo na pomoč in podporo, ki jo prejema matična družina.

Interenirajoči pogoji: Oblike podpore in pomoči, ki so matični družini bile v pomoč; Oblike podpore in pomoči, ki so jih družine potrebovale ali jih potrebujejo.

Na posamezno fazo rejništva vplivajo pomoč in podpora, ki so matični družini bile v pomoč, pomoč in podpora, ki jo matična družina potrebovala ali jih potrebuje. Vse to skupaj vpliva na vprejšnje izkušnje sodelovanja matične družine z centrom za socialno delo ter na nadaljnje sodelovanje med matično družino in centrom za socialno delo.

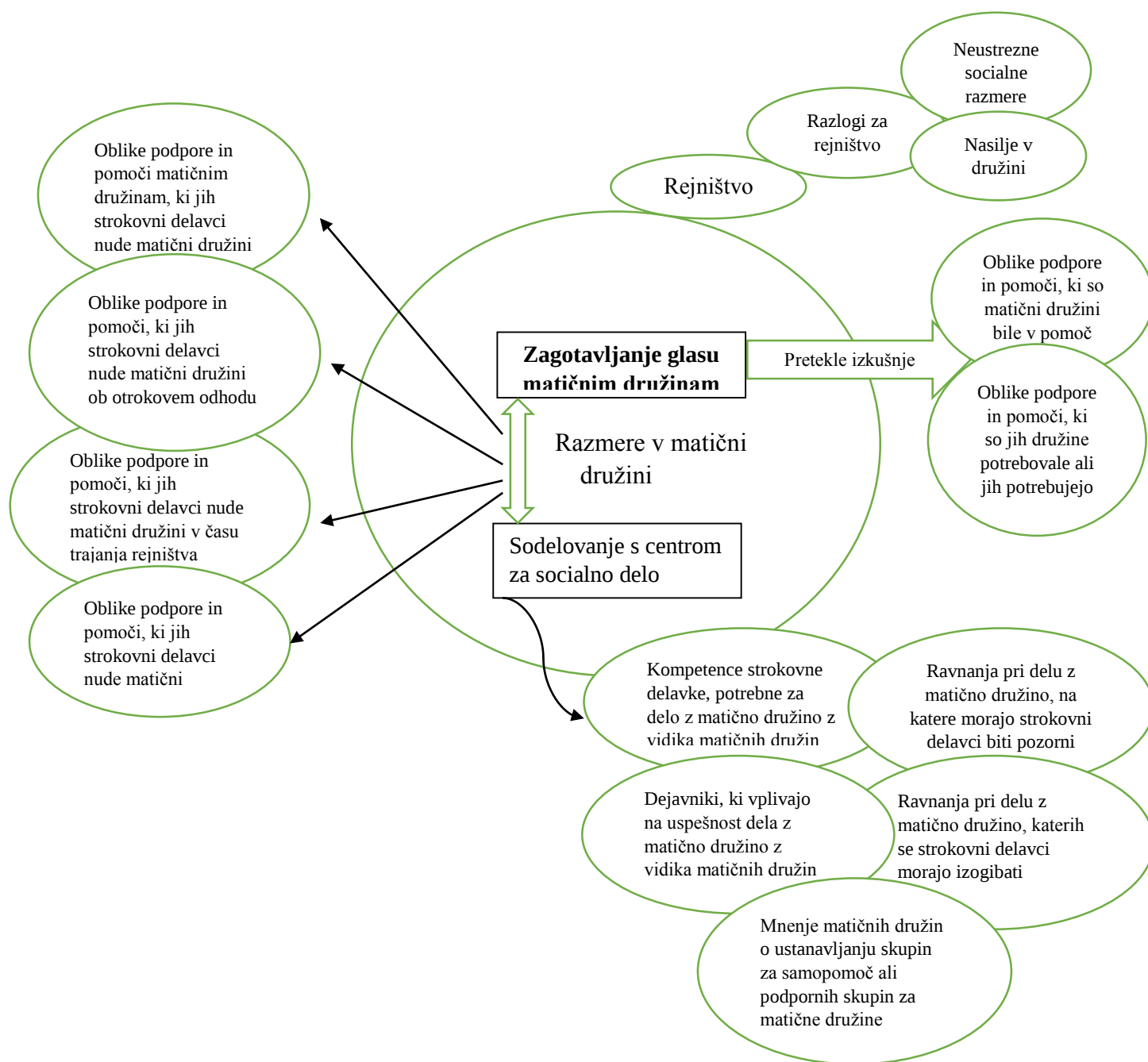
Strategije akcije ali interakcije: Oblike podpore in pomoči matičnim družinam, ki jih strokovni delavci nude matični družini; Oblike podpore in pomoči, ki jih strokovni delavci nude matični družini ob otrokovem odhodu; Oblike podpore in pomoči, ki jih strokovni delavci nude matični družini v času trajanja rejništva; Oblike podpore in pomoči, ki jih strokovni delavci nude matični družini ob zaključevanju rejništva.

Kot strategije akcije ali intervencije sem opredelila oblike podpore in pomoči v posameznih fazah rejništva, ki se nude matičnim družinam. Od oblik podpore in pomoči, ki se nude matični družini, je odvisno kako in v katerem smeru bo potekalo rejništvo in ali bo urejanje življenjske situacije matične družine uspešno.

Posledice: Kompetence strokovne delavke, potrebne za delo z matično družino z vidika matičnih družin; Dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino z vidika matičnih družin; Ravnanja pri delu z matično družino, na katere morajo strokovni delavci biti pozorni; Ravnanja pri delu z matično družino, katerih se strokovni delavci morajo izogibati; Mnenje matičnih družin o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine.

Kot posledice sem opredelila mnenja in odgovore na zastavljena vprašanja, ki so jih podale sogovornice, a v smeri kaj bi bilo potrebno, da bi se izboljšalo sodelovanje med matično družino in centrom za socialno delo.

Diagram 1.: Odnosno kodiranje intervjujev opravljenih z matičnimi družinami

9.4.2. Odnosno kodiranje intervjujev opravljenih s strokovnimi delavkami

Vzročni pogoji: Ravnanja pri delu z matično družino, na katere morajo strokovni delavci biti pozorni; Ravnanja pri delu z matično družino, katerih se strokovni delavci morajo izogibati

Kot vzročne pogoje sem opredelila posebnosti pri delu z matično družino. Ker je glavni pojav zagotavljanje glasu matičnim družinam, je zasigurno pomembno to, da smo pozorni na posebnosti pri delu z družino ter na posebnosti določene družine z katero delamo.

Pojav: Zagotavljanje glasu matičnim družinam

Kot osrednji pojav sem izbrala kategorijo Zagotavljanje glasu matičnim družinam, enako kot pri prvi skupini sogovornic.

Zagotoviti glas matični družini je zelo pomemben dejavnik, da bi se otrok vrnil domov. Družino poslušamo, sodelujemo z njo ter ji na ta način omogočamo, da uredi svojo situacijo ter da se otrok lahko vrne domov.

Kontekst: Strokovne delavke o rejništvu; Dileme

Pri sodelovanju z matično družino, je tudi pomembno to, da strokovne delavke razumejo pomen in cilj rejništva, in ta je da se odpravijo vzroki zaradi katerih je prišlo do rejništva ter da matična družina uredi svoje življenjsko situacijo na boljše. Pomembno je zavedati se, da rejništvo ni enostaven dogodek, je, lahko rečem travmatičen, če se otroka in družino na to ne pripravi. Pomembno je razumeti, da je rejništvo proces in nenehno iskanje ravnovesja z vsemi udeleženi. Dileme su tudi neizostaven del rejništva, saj se z dilemami strokovne delavke srečujejo zelo pogosto.

Interenirajoči pogoji: Načini ravnanja (Lüssi 1991), ki jih strokovni delavci uporabljajo pri delu z matično družino; Metodična načela (Lüssi 1991), ki jih strokovni delavci uporabljajo pri delu z matično družino; Druga znanja, na katera se opirajo strokovni delavci pri delu z matično družino. Sogovornice so načine ravnanja prepoznale kot delo centrov, oziroma to, da se delo centrov lahko razčleni na načine ravnanja. Strokovne delavke se poskušajo aktivno vključiti v življenje uporabnikov.

Glede metodičnih načel, sogovornice pravijo, da jih je malo težje upoštevati pri delu z matičnimi družinami. Sogovornice se trudijo delati tako, da bi vsem delo bilo v korist, a vendar mora biti pri tem ne glede na načelo na prvem mestu korist otroka. Poudarek je tudi na aktiviranju obstoječih socialnih mrež družine ter iskanje novih.

Oboje vpliva na sodelovanje z matično družino, saj na ta način matična družina pridobiva izkušnje sodelovanja z centrom za socialno delo. Se pravi, v okviru tega se dogaja sodelovanje z matično družino.

Pomembno je povedati še to, da je velik poudarek na dodatnem usposabljanu, s ciljem uspešno izvajati storitve in zadovoljevati potrebe matičnih družin.

Strategije akcije ali interakcije: Oblike podpore in pomoči matičnim družinam, ki jih strokovni delavci nude matični družini; Oblike podpore in pomoči, ki jih strokovni delavci nude matični družini ob otrokovem odhodu; Oblike podpore in pomoči, ki jih strokovni delavci nude matični družini v času trajanja rejništva; Oblike podpore in pomoči, ki jih strokovni delavci nude matični družini ob zaključevanju rejništva

Kot strategije akcije ali intervencije sem opredelila oblike podpore in pomoči v posameznih fazah rejništva, ki se nude matičnim družinam. Od oblik podpore in pomoči, ki se nude matični družini, je odvisno kako in v katerem smeru bo potekalo rejništvo in ali bo urejanje življenjske situacije matične družine uspešno.

Posledice: Kompetence strokovne delavke, potrebne za delo z matično družino z vidika matičnih družin; Dejavniki, ki vplivajo na uspešnost dela z matično družino z vidika matičnih družin; Mnenje strokovnih delavcev o ustanavljanju skupin za samopomoč ali podpornih skupin za matične družine.

Kot posledice sem opredelila mnenja in odgovore na zastavljena vprašanja, ki so jih podale sogovornice, a v smeri kaj bi bilo potrebno, da bi se izboljšalo sodelovanje med matično družino in centrom za socialno delo.

Diagram 2.: Odnosno kodiranje intervjujev opravljenih s strokovnimi delavkami

